

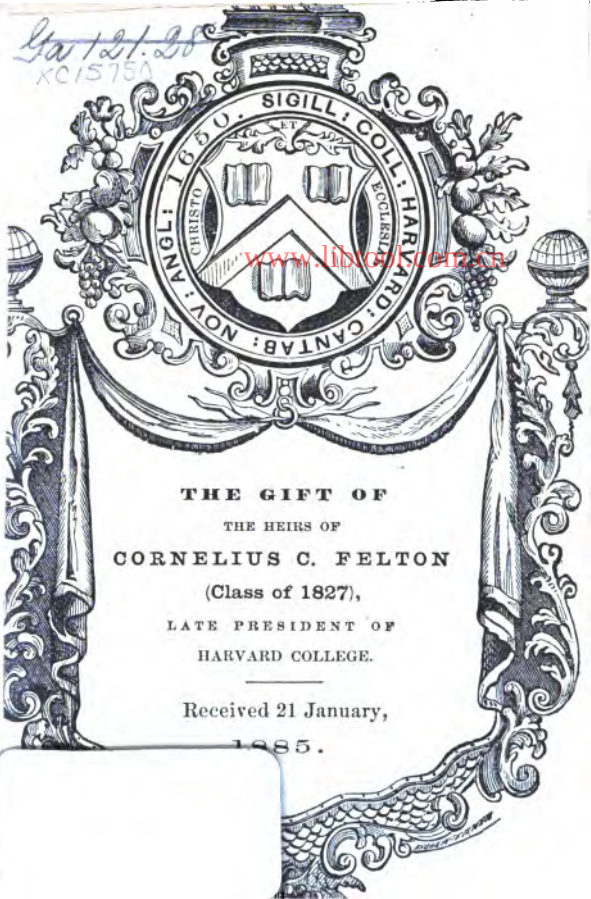
KC

15750

HN 5W5U Q

www.libtool.com.cn

Ya 121.28
KC1575A

www.libtool.com.cn

THE GIFT OF
THE HEIRS OF
CORNELIUS C. FELTON
(Class of 1827),
LATE PRESIDENT OF
HARVARD COLLEGE.

Received 21 January,
1885.

L. b. Felton

1840

www.libtool.com.cn

www.libtool.com.cn

Ἀθηναίου
Δειπνοσοφιστῶν.

ATHENAEI *Universitäts*
DEIPNOSOPHISTAE
www.libtool.com.cn
LIBRI XV.

CUM
RERUM ET SCRIPTORUM
INDICIBUS.

AD
OPTIMORUM LIBRORUM FIDEM
ACCURATE EDITI

EDITIO STEREOTYPA.

TOMUS I.

C.
LIPSIAE
SUMTIBUS ET TYPIS CAR. TAUCHNITII.
1834.

KC1575

Go 127.28

1885, Jan. 21,

www.libtool.com.cn

Gift of

The Heirs of O. O. Felton

(I-IV.)

HARVARD
UNIVERSITY
LIBRARY

ΑΘΗΝΑΙΟΤ ΔΕΙΠΝΟΣΟΦΙΣΤΑΙ.

www.libtool.com.cn

LIBRI I. EPITOME.

1. Ἀθήναιος μὲν ὁ τῆς βιβλου πατήρ· ποιῆται δὲ τὸν λόγον πρὸς Τιμακράτην. Δειπνοσοφιστὴς δὲ ταύτῃ τοῦνομα. Ἐπόμεται δὲ τῷ λόγῳ Λατίνιος Ῥωμαῖος, ἀνὴρ τῇ τύχῃ περιφανής, τοὺς κατὰ πᾶσαν παιδεῖαν ἐμπειροτάτους ἐν τοῖς ἑαυτοῦ δαιτυμόνας ποιούμενος· ἐν οἷς οὐκ ἔσθ' οὔτινος τῶν καλλίστων οὐκ ἐμνημόνευσεν. Ἰχθύς τε γάρ τῇ βίβλῳ ἐκέσθη καὶ τὰς τούτων χρῆδας, καὶ τὰς τῶν ὀνομάτων ἀναπτύξεις, καὶ λαχάνων γένη παντοῖα, καὶ ζώων παντοδαπῶν, καὶ ἀνδρας ἱστορίας συγγεγραφότας καὶ ποιητὰς καὶ ὅλους σοφούς, καὶ ὄργανα μουσικὰ, καὶ σκαμμάτων εἶδη μυρία, καὶ ἐκπαμάτων διαφορὰς, καὶ πλούτους βασιλείων διηγέσαστο, καὶ κηδὼν μεγάλῃ, καὶ ὅσα ἄλλα οὐδ' ἂν εὐχερῶς ἀπομνημονεύσαιμι, ἢ ἐπιλείποι με ἡ ἡμέρα κατ' εἶδος διεξερχόμενον. Καὶ ἔστιν ἡ τοῦ λόγου οἰκονομία μίμημα τῆς τοῦ δειπνοῦ πολυτελείας, καὶ ἡ τῆς βιβλου διασκευὴ τῆς ἐν τῷ λόγῳ παρασκευῆς. Τοιοῦτον ὁ θαυμαστός οὗτος τοῦ λόγου οἰκονόμος Ἀθήναιος ἡδιστον λογοδειπνον εἰσηγύεται, κρείττων τε αὐτὸς ἑαυτοῦ γινόμενος, ὥσπερ οἱ Ἀθήνησι φίλοι, ὑπὸ τῆς ἐν τῷ λέγειν θερμότητος πρὸς τὰ ἐπόμενα τῆς βιβλου βεβηθηδὸν ὑπεράλλεται.

2. Οἱ δ' ἐν τῷ δεπνῷ δῆσαν ἐπιδημήσαντες δεπνο-
 σοφισταὶ ἦσαν Μασούριος, νόμων ἐξηγητὴς καὶ πάσης παι-
 δειας οὐ παρέργως ἐπιμέλειαν ποιούμενος, Μόνος ποιητὴς,
 ἀνὴρ καὶ κατὰ τὴν ἄλλην παιδείαν οὐδενὸς δεύτερος, καὶ
 τὴν ἐγκύκλιον οὐ παρέργως ἐξηλωκός· ἕκαστον γὰρ ὧν
 ἐπεδείκνυτο ὡς μόνον τοῦτο ἡσκηκώς ἐφαίνετο, τοιαύτη
 πολυμαθεὶα ἐκ παίδων συνετράφη· ἰάμβων δὲ ἦν ποιητὴς
 οὐδενὸς δεύτερος, φησι, τῶν μετ' Ἀρχίλοχον ποιητῶν. Πα-
 ρῆν δὲ καὶ Πλούταρχος, καὶ Λεωνίδης ὁ Ἡλείος, καὶ Ἀμι-
 λιανὸς ὁ Μαυρούσιος καὶ Ζώϊλος, γραμματικῶν οἱ χαρί-
 σταιοι. Φιλοσόφων δὲ παρῆσαν Ποντιανὸς καὶ Δημόκρι-
 τος οἱ Νικομηδεῖς, πολυμαθεὶα πάντας ὑπερηκοντικότες·
 Φιλάδέλφος τε ὁ Πτολεμαεὺς, ἀνὴρ οὐ μόνον ἐν φιλοσόφῳ
 θεωρίᾳ τεθραμμένος, ἀλλὰ καὶ κατὰ τὸν ἄλλον βίον ἐξη-
 τασμένος. Τῶν δὲ κυνικῶν εἰς ἣν, ὃν Κύνουλκον καλεῖ· ᾧ
 οὐ μόνον δύο κύνες ἄργοι εἶποντο, ὡς τῷ Τηλεμάχῳ ἐκκλη-
 σιάζοντι, ἀλλὰ τῶν Ἀκταίωνος πολὺ πλείονες. Ῥητόρων τε
 ἦν ἄγχις, τῶν κυνικῶν κατ' οὐδὲν ἀπολειπομένη· ὧν κα-
 τέτρεχε μετὰ καὶ τῶν ἄλλων ὅσοι τι ἐφθέγγοντο Οὐλπια-
 νὸς ὁ Τύριος, ὃς διὰ τὰς συνεχεῖς ζητήσεις, ὥς ἡνὰ πᾶσαν
 ὥραν ποιεῖται ἐν ταῖς ἀγυαῖς, περιπάτοις, βιβλιοπωλεῖσι,
 βιβλιοπώλαις, ἔσχεν ὄνομα τοῦ κυρίου διασημότερον, Κεϊτού-
 κητος. Οὗτος ὁ ἀνὴρ νόμον εἶχε μηδενὸς ἀποτροῦναι πρὶν
 εἰπεῖν „κῆται, ἢ οὐ κῆται;“ οἷον, εἰ κῆται ὥρα ἐπὶ τοῦ
 τῆς ἡμέρας μορίου, καὶ εἰ ὁ μέθυστος ἐπὶ ἀνδρὸς, εἰ ἡ μή-
 τρα κῆται ἐπὶ τοῦ ἐδωδίου βρώματος, εἰ σύαγρος κῆται
 τὸ σύνθετον ἐπὶ τοῦ συνός. Ἰατρῶν δὲ παρῆσαν Δάφνος
 Ἐφέσιος, ἱερὸς τὴν τέχνην καὶ κατὰ τὰ ἥθη, τῶν Ἀκαδη-
 μαϊκῶν λόγων οὐ παρέργως ἀπτόμενος· Γαλήνός τε ὁ
 Περγαμηνός, ὃς τοσαύτ' ἐκδέδωκε συγγράμματα φιλό-

σοφά τε καὶ ἰατρικά, ὡς πάντας ὑπερβαλεῖν τοὺς πρὸ αὐ-
τοῦ, καὶ κατὰ τὴν ἐρμηνείαν οὐδενὸς ὦν τῶν ἀρχαίων ἀδυ-
νατώτερος· Ρουφῖνός τε ὁ Νικασεύς. Μουσικὸς δὲ παρῆν
Ἀλκιίδης ὁ Ἀλεξανδρεὺς. Καὶ ἦν ὁ κατάλογος οὗτος στρα-
τιωτικὸς, φησὶ, μᾶλλον ἢ συμποτικὸς.

3. Δραματουργεῖ δὲ τὸν διάλογον ὁ Ἀθήναιος ζήλορ
Πλατωνικῶν· οὕτως γοῦν ἄρχεται.

ΤΙΜΟΚΡΑΤΗΣ ΑΘΗΝΑΙΟΣ.

Αὐτός, ὁ Ἀθήναιος, μετεληφώς τῆς καλῆς ἐκείνης συν-
ουσίας τῶν νῦν ἐπικληθέντων δειπνοσοφιστῶν, ἦτις ἀνὰ
τὴν πόλιν πολυθρόλλητος ἐγένετο, ἥ παρ' ἄλλου μαθὼν
τοῖς ἐταῖροις διεξέρχεται· ΑΘΗΝ. Αὐτός, ὁ Τιμόκρατες,
μετασχών. ΤΙΜ. Ἀρ' οὖν ἐδεήσῃς καὶ ἡμῖν τῶν καλῶν
ἐπικυλίκεων λόγων μεταδοῦναι. —

Τρὶς δ' ἀπομαξαμένοισι θεοὶ διδόνασιν ἅμενον,
ὡς πού φησιν ὁ Κυρηναῖος ποιητής — ἥ παρ' ἄλλου
τινὸς ἡμᾶς ἀναπινθάνεσθαι δεῖ;

4. Εἶτα εἰσβάλλει μετ' ὄλλων εἰς τὸν τοῦ Λαερτιάδου
ἔπαινον, καὶ λέγει, ὡς ὑπὸ φιλοτιμίας πολλοὺς τῶν ἀπὸ
παιδείας συναθροίζων, οὐ μόνους τοῖς ἄλλοις, ἀλλὰ καὶ
λόγοις εἰστία, τὰ μὲν προβάλλων τῶν ἀξίων ζητήσεως, τὰ
δὲ ἀνευρίσκων, οὐκ ἀβασανίστως οὐδ' ἐκ τοῦ παρατυχόν-
τος τὰς ζητήσεις ποιούμενός, ἀλλ' ὡς ἐνι μάλιστα μετὰ
κριτικῆς τινος καὶ Σωκρατικῆς ἐπιστήμης, ὡς πάντας θαν-
μάξω τῶν ζητήσεων τὴν τήρησιν. Λέγει δ' αὐτὸν καὶ
καθεσταμένον ἐπὶ τῶν ἱερῶν εἶναι καὶ θυσιῶν ὑπὸ τοῦ
πάντ' ἀρίστου βασιλέως Μάρκου, καὶ μὴ ἔλαττον τῶν
πατριῶν τὰ τῶν Ἑλλήνων μεταχειρίζεσθαι. Καλεῖ δὲ αὐτὸν
καὶ Ἀστεροπαῖόν τινα, ἐπ' ὕψους ἀμφοτέρων τῶν φρονῶν

προϊστάμενον. Λέγει δ' αὐτὸν καὶ ἔμπειρον εἶναι ἱερουργίων τῶν νομοθεσιῶν ὑπὸ τε τοῦ τῆς πόλεως ἐπωνύμου Ῥομίλου καὶ Πομπύλου Νουμά, καὶ ἐπιστήμονα νόμων πολιτικῶν. Πάντα δὲ ταῦτα μόνον ἐξευρεῖν ἐκ παλαιῶν ψηφισμάτων καὶ δογμάτων τηρήσεως, ἔτι δὲ νόμων συναγωγῆς, οὓς ἔτι διδάσκουσιν, ὥς τὰ Πινδάρου ὁ κωμωδιοποιὸς Εὐπολὸς φησιν, ἥδη κατασελισσάμενον ὑπὸ τῆς τῶν πολλῶν ἀφιλοκαλλίας. Ἦν δέ, φησὶ, καὶ βιβλίων κτήσεις αὐτῷ ἀρχαίων Ἑλληνικῶν τοσαύτη; ὥς ὑπερβάλλειν πάντας τοὺς ἐπὶ συναγωγῇ τεθαυμασμένους, Πολυκράτην τε τὸν Σάμιον καὶ Πεισίστρατον τὸν Ἀθηναίων τυραννήσαντα, Εὐκλείδην τε τὸν καὶ αὐτὸν Ἀθηναῖον καὶ Νικοκράτην τὸν Κύπριον, ἔτι δὲ τοὺς Περγᾶμου βασιλέας, Εὐριπίδην τε τὸν ποιητὴν, Ἀριστοτέλην τε τὸν φιλόσοφον, καὶ τὸν τὰ τούτων διατηρήσαντα βιβλία Νηλέα· παρ' οὗ πάντα, φησὶ, πριάμενος ὁ ἡμεδαπὸς βασιλεὺς Πτολεμαῖος, Φίλαδελφος δὲ ἐπέκλην, μετὰ τῶν Ἀθήνηθεν καὶ τῶν ἀπὸ Ῥόδου εἰς τὴν καλὴν Ἀλεξάνδρειαν μετέγαγε. Διόπερ ἐκεῖνα τῶν Ἀντιφάνους ἐρεῖ τις εἰς αὐτόν·

Ἄει δὲ πρὸς Μούσαισι καὶ λόγοις πάρει,
ὅπου τε σοφίας ἔργον ἐξετάζεται. —

— Ἀγλαΐζεται δὲ καὶ

μουσικῶς ἐν αἴσῳ·

οἷα παίζομεν φίλον

ἄνδρες ἀμφὶ θάμᾳ τράπεζαν,

κατὰ τὸν Θηβαῖον μελοποιόν. Καὶ ἐπὶ τὰς ἐστιάσεις δὲ παρακαλῶν, πατρίδα, φησὶ, τὴν Ῥώμην πᾶσιν ὑποφαίνει. Τίς γὰρ τὰ οἶκοι ποθῇ τούτῳ ξυνῶν, ἀναπεπταμένην ἔχοντι τοῖς φίλοις τὴν οἰκίαν; Κατὰ γὰρ τὸν κωμωδιοποιόν Ἀπολλόδωρον,

Εἰς οἶκον ὅταν τις εἰσὶν φίλου,
 ἔστιν θεωρεῖν, Νικοφῶν, τὴν τοῦ φίλου
 εὐνοίαν εὐθὺς εἰσιόντα τὰς θύρας.
 Ὁ θυρωρὸς ἰαρόν πρῶτόν ἐστιν· ἡ κῆρυξ
 ἔσανε καὶ προσῆλθεν· * ὑπὴντησέ τις,
 δάφρον εὐθέως ἔθηκε, καὶ μηδεὶς λέγει
 μηδέν.

www.libtool.com.cn

5. Τοιούτους ἔδει καὶ τοὺς λοιποὺς εἶναι πλείους· ὥς
 τοῖς γὰρ μὴ τοῦτο ποιῶσιν ἐρεῖ τις „Τί μικρολογεῖς; πλεῖαί
 τοι οἶνον κλισίαι· δαίνυ δαῖτα γέρουσι θάλειαν· ἔοικέ-τοι.“
 Τοιοῦτος ἦν τῇ μεγαλοψυχίᾳ ὁ μέγας Ἀλέξανδρος. Κῶνων
 δὲ, τῇ περὶ Κνίδον ναυμαχίᾳ νικήσας Λακεδαιμονίους καὶ
 ταχίσας τὸν Πειραιᾶ, ἑκατόμβην τῷ ὄντι θύσας καὶ οὐ
 ψευδονύμως, πάντας Ἀθηναίους εἰστίλασεν. Ἀλκιβιάδης
 δὲ Ὀλύμπια νικήσας ἄρματι πρῶτος καὶ δεύτερος καὶ τέ-
 ταρτος, εἰς ἃς νίκας καὶ Εὐριπίδης ἔγραψεν ἐπινίκιον, θύ-
 σας Ὀλυμπίᾳ Διὶ τὴν πανήγυριν πᾶσαν εἰστίλασι. Τὸ αὐτὸ
 ἐποίησε καὶ Λεώφρων Ὀλυμπίασιν, ἐπινίκιον γράψαντος
 τοῦ Κεῖου Σιμωνίδου. Ἐμπεδοκλῆς δ' ὁ Ἀκραγαντῖνος,
 ἵπποις Ὀλύμπια νικήσας, Πυθαγορικὸς ὢν καὶ ἐμψύχων
 ἀπεχόμενος, ἐκ σμύρνης καὶ λιβανωτοῦ καὶ τῶν πολυτελε-
 στάτων ἀρωμάτων βρῶν ἀναπλάσας διένειμε τοῖς εἰς τὴν
 πανήγυριν ἀπαντήσασιν. Ὁ δὲ Χῖος Ἴων, τραγωδίας
 νικήσας Ἀθήνησιν, ἐκάστῳ τῶν Ἀθηναίων ἔδωκε Χίον
 κεράμιον.

Τοῦ γάρ τις ἄλλον πρὸς θεῶν [περὶ] οὐνεκα
 εὐξαιτο πλουτεῖν εὐπορεῖν τε χρημάτων,
 ἢ τοῦ δύνασθαι παραβοηθεῖν τοῖς φίλοις
 σπεῖρειν τε καρπὸν Χαρίτος, ἡδίστης θεῶν;
 Τοῦ μὲν πιεῖν γὰρ καὶ φαγεῖν τὰς ἡδονὰς

ἔχομεν ὁμοίας· οὐχὶ τοῖς λαμπροῖσι δὲ
δείπνοις τὸ πεσὼν παύεται,

Ἀντιφάνης φησὶν.

Ὅτι Ξενοκράτης ὁ Χαλκηδόνιος καὶ Σπεύσιππος ὁ
Ἀκαδημαϊκὸς καὶ Ἀριστοτέλης συμποτικoὺς νόμους ἔγρα-
ψαν.

Ἀλλὰ μὴν καὶ ὁ Ἀγραγαγῆτις Γαλλίας, φιλόξενος ὢν
καὶ πάντας πολυωρῶν, πεντακοσίοις ἵππευσιν ἐκ Γέλας
ποτὶ καταλίσασιν ὡς αὐτὸν χειμῶνος ὥρα, ἔδωκεν ἐκά-
στω χιτῶνα καὶ ἱμάτιον.

6. Ὁ τρεχέδειπνος, φησὶ σοφιστής. Κλέαρχος φησι
Χάρμον τὸν Συρακόσιον εὐτρεπίσθαι στιχίδια καὶ πα-
ρομίας εἰς ἕκαστον τῶν ἐν τοῖς δείπνοις παρατιθεμένων.
Εἰς μὲν τὸν ἰχθύν,

Ἦκω λιπὼν Αἰγαῖον ἁλμυρὸν βύθος
εἰς δὲ τοὺς κήρυκας,

Χαίρετε, κήρυκες, Διὸς ἄγγελοι
εἰς δὲ τὴν χορδὴν,

Ἐλκτὰ, κοῦδεν ὑγίης.
εἰς δὲ τὴν ἀνθυλευμένην τευθίδα,

Σοφὴ, σοφὴ σύ.
εἰς δὲ τὸ ἐν τοῖς ἐψητοῖς ὥραϊον,

Οὐκ ἂν ἐμοῦ σκεδάσεις ὄχλον;
εἰς δὲ τὴν ἀποδεδαρμένην ἔγχελιν,

Οὐ προκαλυπτομένα βοστρυχώδεα.
Τριοῦντους πολλούς φησι τῷ Λαερτιάδῃ παραῖναι δείπνων
ὥσπερ συμβολὰς κομίζοντας τὰ ἀπὸ τῶν στραματοδέ-
σμων γράμματα. Φησὶ δὲ καὶ ὅτι ὁ Χάρμος εἰς ἕκαστον
τῶν παρατιθεμένων ἔχων τι πρόχειρον, ὡς προείρηται,
ὅκει τοῖς Μεσσηνίοις πεπαιδευμένους εἶναι, ὡς καὶ Καλ-

λιφάνης, ὁ τοῦ Παραβρύκοντος κληθεὶς, ἀρχὰς ποιημάτων πολλῶν ἐκγραψάμενος, ἀνευλήρει μέχρι τριῶν καὶ τεσσάρων στίχων, πολυμαθείας δόξαν προσποιούμενος. Πολλοὶ δὲ καὶ ἄλλοι διὰ στόματος εἶχον τὰς ἐν τῷ Σικελικῷ μυραίνας, τὰς πλωτὰς ἐγχέλεις, τῶν Παχυνικῶν θύντων τὰς ἡτριαίας, τοὺς ἐν Μήλῳ ἐρίφους, τοὺς ἐν Συμαίθῳ κιστρείας· καὶ τῶν ἰδοῶν δὲ τὰς πελωρίδας κόγχας, τὰς ἐκ Λιπάρας μαινίδας, τὴν Μαντινικὴν γογγυλίδα, τὰς ἐκ Θηβῶν βουνιάδας, καὶ τὰ παρ' Ἀσκραίοις τεῦτλα. Κλεάνθης δὲ ὁ Ταραντῖνος, ὡς φησι Κλέαρχος, πάντα παρὰ τοὺς πότους ἔμμετρα ἔλεγε, καὶ Πάμφιλος δὲ ὁ Σικελός, ὡς ταῦτα·

Ἐγχει πιεῖν μοι, καὶ τὸ πέρδικος σκέλος.

Ἀμύδα δότω τις· ἢ πλακοῦντά τις δότω.

Τὸν βλον, φησὶν, εὐσταθεῖς, οὐκ ἐγχειρογάστορες.

„Γυργάθους ψηφισμάτων φέροντες“ Ἀριστοφάνης φησὶν.

7. Ὅτι Ἀρχέστρατος ὁ Συρακόσιος ἢ Γελῶος ἐν τῇ, ὡς Χρῦσιππος ἐπιγράφει, Γαστρονομία, ὡς δὲ Λυγκεύς καὶ Καλλίμαχος, Ἠδυνπαθεῖα, ὡς δὲ Κλέαρχος, Δειπνολογία, ὡς δ' ἄλλοι, Ὀυσοποιία — ἐπικὸν δὲ τὸ ποίημα, οὗ ἡ ἀρχή·

Ἱστορίας ἐπίδειγμα ποιούμενος Ἑλλάδι πύσῃ — φησί·

Πρὸς δὲ μιᾷ πάντας δειπνεῖν ἀβρόδακι τραπέζῃ·

Ἔστωσαν δ' ἢ τρεῖς ἢ τέσσαρες οἱ ξυνάπαντες,

ἢ τῶν πέντε γε μὴ πλείους· ἦδη γὰρ ἂν εἴη

μισθοφόρων ἀρπαξιβίων σκληρὴ στρατιωτῶν.

Ἄγνοεῖ δ' ὅτι οἱ ἐν τῇ Πλάτωνος συσσιτίῳ ὀκτὼ καὶ εἴκοσι ἦσαν. „Οὗτοι δὲ τὰ δεῖπνα τῶν ἐν τῇ πόλει ἀφορῶσι, καὶ πέτονται δεξιῶς ἐπὶ ταῦτ' ἀκλήτοι,“ Ἀντιφάνης

φησί· καὶ ἐπάγει „οὓς ἐκ κοινού ἔδει τρέφειν τὸν δῆμον,
αἰεὶ δ' ὥσπερ

᾽Ολυμπίασί φασι ταῖς μυλαῖς ποιεῖν,
βοῦν τοῖς ἀκλήκοις προκατακόπτειν πανταχοῦ.“

8. Τὰ μὲν θέρεος, τὰ δὲ γίγνεται ἐν χειμῶνι,
φησὶν ὁ Συρακόσιος ποιητής. Οὐχ ἅμα μὲν ὅν πάντα
παρασκευάζεσθαι δυνατόν, λέγεσθαι δὲ ῥᾶδιον. Ὅτι
δείκνυν ἄναγραφὰς πεπονηταὶ ἄλλοι τε καὶ Τιμαχίδας
ὁ Ῥόδιος δι' ἐπῶν ἐν ἑνδεκά βιβλίοις ἢ καὶ πλείοσι, καὶ
Νουμήριος Ἡρακλεώτης, ὁ Διεύχους τοῦ ἱατροῦ μαθητής,
καὶ Μαιτρέας ὁ Πιτακίος ὁ παρωδός, καὶ Ἑγήμων ὁ
Θάσιος ὁ ἐπακληθεὶς Φακῇ, ὃν τῇ ἀρχαίᾳ κωμῳδίᾳ τινὲς
ἐντάττουσιν. Ὅτι Ἀρτεμίδωρος ὁ ψευδαριστοφάνειος
ὁφαρτυτικὰς λέξεις συνήγαγε. Τοῦ Φιλοξένου δὲ τοῦ Λευ-
καδίου Λείπνου Πλάτων ὁ κωμῳδιοποιὸς μέμνηται·

Ἐγὼ δ' ἐνθάδ' ἐν τῇ ῥημῇ
τοῦτ' διελθεῖν βούλομαι τὸ βιβλίον
πρὸς ἑμαντόν. B. Ἔστι δ', ἀντιβολᾷ σε, τοῦτο τί;
A. Φιλοξένου καὶ τίς ὁφαρτυσία.

B. Ἐπιδειξόν αὐτήν ἥτις ἐστίν. A. Ἄκουε δὴ.
„Ἀρξομαι ἐκ βολβοῖο, τελευτήσω δ' ἐπὶ θύνῳ.“

B. Ἐπὶ θύνῳ; οὐκοῦν τῆς τελευταίας πολλὴ
κράτιστον ἔτανθ' ἐτετάχθαι τάξεως.

A. „Βολβοὺς μὲν σποδιᾷ δαμάσας καταχύσμεσι δεύπας
„ὥς πλείστους διάτρωγε· τὸ γὰρ δέμας ἀνέρος ὀρθοῖ.
„Καὶ τάδε μὲν δὴ ταῦτα· θαλάσσης δ' ἐς τῶν' ἀνέμι.“

Ἔτα μετὰ μικρόν·

Οὐδὲ λοιπὰς κακὸν ἐστίν· ἀτὰρ τὸ τάγητον ἄμεινον
οἶμαι.

Καὶ μετ' ὀλίγα·

Ὅρφειν, αἰολίαν συνόδοντά τε καρχαρίαν τε
 μὴ τέμνειν, μὴ σοι νέμεσις θεόθεν καταπνεύσῃ,
 ἀλλ' ὅλον ὀπτήσας παράθες· πολλὸν γὰρ ἄμεινον.
 Πουλίποδος πλεκτή δ' ἄν ἐπεὶ λήψῃ κατὰ καιρὸν,
 ἐφθῇ τῆς ὀπτῆς, ἢν ἢ μείζων, πολὺ κρείττων·
 ἢν ὀπταὶ δὲ δὴ ὥσ', ἐφθῇ κλαίειν ἀγορεύειν.
 Τρίγλῃ δ' οὐκ ἐθέλει νέμεσιν ἐπιήρατος εἶναι·
 παρθένου Ἀρτέμιδος γὰρ ἔφυ καὶ στύματα μιστῇ.

Σκορπίος αὖ — Β. παίσεις γέ σου τὸν προκτὸν ὑπελθών.

9. Ἀπὸ τοῦτον τοῦ Φιλοξένου καὶ Φιλοξένιοι τινες
 πλακοῦντες ὀνομάσθησαν. Περὶ τοῦτον Χρύσιππος φη-
 σιν „Εγὼ κατέχω τινὰ ὀφθαλμόν, ἐπὶ τοσοῦτον ἐκπεπτω-
 νότα τοῦ μὴ ἐντρέψασθαι τοὺς πλησίον ἐπὶ τοῖς γινομέ-
 νοις, ὥστε φανερῶς ἐν τοῖς βιβλανίοις τῇν τε χεῖρα σινε-
 θίζειν πρὸς τὰ θερμὰ, καθιέντα εἰς ὕδωρ θερμόν, καὶ τὸ
 στόμα ἀναγαθαριζόμενον. Θερμῷ, ὅπως δηλονότι ἐν τοῖς
 θερμοῖς δυσμήνης ἦ. Ἐφασαν γὰρ αὐτὸν καὶ τοὺς ὀφ-
 ποιοῦντας ὑποποιεῖσθαι, ἵνα θερμώτατα παρατιθῶσι, καὶ
 μόνος καταναλίσκη αὐτῆς, τῶν λοιπῶν συνακολουθεῖν μὴ
 δυναμένων.“ Τὰ δ' αὐτὰ καὶ περὶ τοῦ Κυθηρίου Φιλο-
 ξένου ἱστοροῦσι καὶ Ἀρχύτου καὶ ἄλλων πλειόνων, ὧν τις
 παρὰ Κρωβύλλῃ τῷ κομικῷ φησιν·

Ἐγὼ δὲ πρὸς τὰ θερμὰ ταῦθ' ὑπερβολῇ
 τοὺς δακτύλους δῆπτουθαι Ἰδαίους ἔχει,
 καὶ τὸν λάφυγγ' ἠδίστα πυρὶν τιμαχίοις.

Β. Κάμνος, οὐκ ἄνθρωπος.

Κλέαρχος δὲ φησὶ Φιλόξενον προλουόμενον περιέρχεσθαι
 τὰς οἰκίας, ἀκολουθοῦντων αὐτῷ παῖδων καὶ φερόντων
 ἔλαιον, οἶνον, γάρον, ὄξος, καὶ ἄλλα ἡδύσματα· ἔπειτα
 εἰσιόντα εἰς τὰς ἄλλοτριαις οἰκίας, τὰ ἐφόμενα τοῖς ἄλλοις

ἀρτύνειν ἐμβάλλοντα, ὃν ἐστι χρῆμα, εἴθ' οὕτως ἀνακάψαντα εὐωχῆσθαι. Οὗτος εἰς Ἐφεσον καταπλεύσας, εὐρὼν τὴν ὀψοπωλίαν κενὴν, ἐπύθτετο τὴν αἰτίαν· καὶ μαθὼν ὅτι πᾶν εἰς γάμους συνηγόρασται, λουσάμενος παρῆν ἄκλητος ὡς τὸν νυμφίον. Καὶ μετὰ τὸ δεῖπνον ἄσας ἐμέλαιον, οὗ ἡ ἀρχὴ „Γάμε θεῶν λαμπρότατε“ πάντας ἐβνχαγώγησεν. Ἦν δὲ διθυραμβοποιός. Καὶ ὁ νυμφίος, „Φιλόξενε, εἶπε, καὶ αὐρίων ὥδε δειπνεῖς;“ Καὶ ὁ Φιλόξενος, „Ἄν ὄψον, ἔφη, μὴ πωλῇ τις.“

10. Θεόφιλος δὲ φησιν· „Οὐχ ὥσπερ Φιλόξενον τὸν Ἐρύξειδος· ἐκεῖνος γὰρ, ὡς ἔοικεν, ἐπιμεμφόμενος τὴν φύσιν εἰς τὴν ἀπόλαυσιν ἠὔξατό ποιῆσαι τὴν φάρυγγα σχεῖν· ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον ἔπρον ὅπως ἡ βοῦν ἢ κάμηλον ἢ ἑλέφαντα δεῖ σπουδάξαι γενέσθαι. Οὕτω γὰρ αἱ ἐπιθυμίαι καὶ αἱ ἡδοναὶ πολλὰ μείζους καὶ σφοδρότεραι· πρὸς γὰρ τὰς δυνάμεις ποιοῦνται τὰς ἀπολαύσεις.“ Κλέαρχος δὲ Μελάνθιον φησι τοῦτ' εὔχασθαι, λέγων· „Τιθωνοῦ Μελάνθιος ἔοικε βουλευσασθαι βέλτιον. Ὁ μὲν γὰρ ἀθανασίας ἐπιθυμήσας ἐν θαλάμῳ κρέμαται, πάντων ὑπὸ γήρως ἐστερημένος τῶν ἡδέων· Μελάνθιος δὲ τῶν ἀπολαύσεων ἐρῶν ἠὔξατο τῆς μακροχίενος ὄρνιθος τὸν τράχηλον ἔχειν, ἵν' ὅτι πλεῖστον τοῖς ἡδέσιν ἐνδιατρίβῃ.“ Ὁ αὐτὸς φησι Πίθυλλον τὸν τένθην καλούμενον οὐ περιγλωττίδα μόνον ὑμενίην φορεῖν, ἀλλὰ καὶ προσελυτροῦν τὴν γλώτταν πρὸς τὰς ἀπολαύσεις· καὶ τέλος ἰχθὺν τρίβων ἀπεκάθαιρεν αὐτήν. Μόνος δ' οὗτος τῶν ἀπολαυστικῶν καὶ δακτυλήθρας ἔχων ἐσθίειν λέγεται τὸ ὄψον, ἵν' ὡς θερμότατον ὁ τρισάθλιος ἀναδιδῷ τῇ γλώττῃ. Ἄλλοι δὲ φίλιχθιν τὸν Φιλόξενον φασίν· Ἀριστοτέλης δὲ φιλόδειπνον ἀπλῶς, ὃς καὶ γράφει πού ταῦτα

„Διημιγοροῦντες ἐν τοῖς ὄχλοις κατατρέβουσιν ὅλην τὴν ἡμέραν ἐν τοῖς θαύμασι, καὶ πρὸς τοὺς ἐκ τοῦ Φάσιδος ἢ Βορυσθένοους καταπλέοντας, ἀνεγνωσκότες οὐδὲν, πληρὴν εἰς τὸ Φιλοξένου Δείπνον οὐχ ὅλον.“

11. Φακίας δὲ φησιν, ὅτι Φιλόξενος ὁ Κυθήριος ποιητῆς, περιπαθῆς ὢν τοῖς ὄφοις, δειπνῶν ποτε παρὰ Διονυσίῳ, ὥς εἶδεν ἐκείνῳ μεν μεγάλην τρίγλαν παρατεθεῖσαν, ἐαυτῷ δὲ μικρὰν, ἀναλαβὼν αὐτὴν εἰς τὰς χεῖρας πρὸς τὸ οὖς προσήνεγκε. Πυθόμενου δὲ τοῦ Διονυσίου, τίνος ἔνεκεν τοῦτο ποιῆ, εἶπεν ὁ Φιλόξενος, ὅτι γράφων τὴν Γαλάτειαν βούλοιτό τινα παρ' ἐκείνης τῶν κατὰ Νηρέα πυθέσθαι· τὴν δὲ ἠρωτημένην ἀποκεκρίσθαι, διότι νεωτέρα ἀλοίη· διὸ μὴ παρακολουθεῖν· τὴν δὲ τῷ Διονυσίῳ παρατεθεῖσαν, πρεσβυτέραν οὖσαν, εἶδέναι πάντα σαφῶς ἃ βούλεται μαθεῖν. Τὸν οὖν Διονύσιον γελάσαντα ἀποστείλαι αὐτῷ τὴν τρίγλαν τὴν παρακεκμένην αὐτῷ. Συνεμέθυσεν δὲ τῷ Φιλοξένῳ ἡδέως ὁ Διονύσιος. Ἐπεὶ δὲ τὴν ἐρωμένην Γαλάτειαν ἐφωράθη διαφθεῖραν, εἰς τὰς λατομίας ἐκεβλήθη· ἐν αἷς ποιῶν τὸν Κύνλωπα συνέθηκε τὸν μῦθον εἰς τὸ περὶ αὐτὸν γινόμενον πάθος, τὸν μὲν Διονύσιον Κύνλωπα ὑποστησάμενος, τὴν δ' αὐλητρίδα Γαλάτειαν, ἐαυτὸν δ' Ὀδυσσεά.

12. Ἐγένετο δὲ κατὰ τοὺς Τιβερίου χρόνους ἀνὴρ τις Ἀπίκιος, πλουσιώτατος, τρυφητῆς, ἀφ' οὗ πλακούντων γένη πολλὰ Ἀπίκια ὀνομάζεται. Οὗτος ἱκανὰς μυριάδας καταναλώσας εἰς τὴν γαστέρα, ἐν Μιντούρναϊς (πόλις δὲ Καμπανίας) διέτριβε τὰ πλεῖστα καρίδας ἐσθίων πολυτελεῖς, αἱ γίνονται αὐτόθι ὑπὲρ τε τὰς ἐν Σμύρῃ μέγισται καὶ τοὺς ἐν Ἀλεξανδρείᾳ ἀστακοὺς. Ἀκούσας οὖν καὶ κατὰ Λιβύην γίνεσθαι ὑπερμεγέθεις, ἐξέπλευσεν

οὐδ' ἀναμείνας μίαν ἡμέραν. Καὶ πολλὰ κακοπαθήσας κατὰ τὸν πλοῦν, ὡς πλησίον ἦκε τῶν τόπων, πρὶν ἐξορμῆσαι τῆς νεῆς (πολλὴ δ' ἐγεγόνει παρὰ Αἰβυσι φήμη τῆς ἀφίξεως αὐτοῦ) προσπλεύσαντες ἁλιεῖς προσήνεγκαν αὐτῷ τὰς καλλίστας καρίδας. Ὁ δ' ἰδὼν ἐπύθετο, εἰ μείζους ἔχουσιν· εἰπόντων δὲ μὴ γίνεσθαι ὧν ἤνεγκαν, ὑπομνησθεὶς τῶν ἐν Μιντωύραϊς ἐκέλευσε τῷ κυβερνήτῃ τὴν αὐτὴν ὁδὸν ἐπὶ Ἰταλίαν ἀναπλεῖν, μηδὲ προσπελάσαντι τῇ γῇ. Ἀριστόξενος δ' ὁ Κυρηναῖος φιλόσοφος, ὃ ὄντως μετελθὼν τὴν πάτριον φιλοσοφίαν, ἀφ' οὗ καὶ κωλὴν τις καλεῖται Ἀριστόξενος ἰδίως σκευαζόμενος, ὑπὸ τῆς ἀνυπερβλήτου τραυφῆς καὶ τὰς ἐν τῷ κήτῳ γινόμενας θριδακίνας οἰνομέλῃ ἐπότιζεν ἐσπέρας, καὶ ὑπὸ τὴν ἑω λαμβάνων χλωρούς ἔχευ ἔλεγε πλακοῦντας, ὑπὸ τῆς γῆς ἀναπνευομένους αὐτῷ.

13. Τραϊανῷ δὲ τῷ αὐτοκράτορι, ἐν Παρθίᾳ ὄντι καὶ τῆς θαλάσσης ἀπέχοντι ἡμερῶν παμπόλλων ὁδόν, Ἀπίμιος ὁστρεα νεαρὰ διεπέμψατο, ὑπὸ σοφίας αὐτοῦ τεθησασκευασμένα· καὶ οὐχ ὡς Νικομήδει τῷ Βιθυνῶν βασιλεῖ ἐπιθυμήσαντι ἀφύης (μακρὰν δὲ καὶ οὗτος ἦν τῆς θαλάσσης) μάγειρός τις μιμησάμενος τὸ ἰχθύδιον παρέθηκεν ὡς ἀφύας. Ὁ γοῦν παρ' Εὐφρονη τῷ κωμικῷ μάγειρός φησιν·

Ἐγὼ μαθητὴς ἐγνώμην Σωτηρίδου,
ὃς ἀπὸ θαλάττης Νικομήδει δώδεκα
ὁδὸν ἀπέχοντι πρῶτος ἡμερῶν ποτε
ἀφύης ἐπιθυμήσαντι χειμῶνος μέσου
παρέθηκε νῆ Δί', ὥστε πάντας ἀνακραγεῖν.

Β. Πῶς δὲ δυνατόν τοῦτ' ἐστί; Α. Θήλειαν λαβὼν
γογγυλίδα, ταύτην ἔτιμε λεπτὰ καὶ μακρὰ,

τὴν ὄψιν αὐτῆς τῆς ἀφύης μιμούμενος,
 ἀποξέσας, ἔλαιον ἐπιχέας, ἅλας
 δούς μουσικῶς, μήκωνος ἐπιπάσας ἴνω
 κόκκους μελαίνης τὸν ἀριθμὸν δυώδεκα,
 περὶ τὴν Σκυθίαν ἔλυσε τὴν ἐπιθυμίαν.
 Καὶ Νικομήδης, γογγυλῖδα μασώμενος,
 ἀφύης τοῖ ἔλεγε τοῖς φίλοις ἐγκοῖμον.
 Οὐδέν ὁ μάγειρος τοῦ ποιητοῦ διαφέρει·
 ὁ νοῦς γὰρ ἔστιν ἑκατέρω τούτων τέχνη.

14. Ὅτι περὶ Περικλέους φησὶν Ἀρχιλοχος ὁ Πάριος
 ποιητής, ὡς ἀκλήτου ἐπεισπαλόντος εἰς τὰ συμπόσια, Μυ-
 κονίων δίκην. Δοκοῦσι δ' οἱ Μυκόνιοι διὰ τὸ πένεσθαι
 καὶ λυπρὰν νῆσον οἰκῆν ἐπὶ γλισχρότητι καὶ πλεονεξίᾳ
 διαβάλλεσθαι. Τὸν γόῃν γλίσχρον Ἰσχομάχον Κρατῖνος
 Μυκόνιον καλεῖ· „Πῶς ἂν Ἰσχομάχου γεγωνὸς Μυκονίου
 φιλόδομος ἂν εἴης;“

Ἀγαθὸς πρὸς ἀγαθοὺς ἀνδρας ἐστιασόμενος ἦρον.
 Κωὰ γὰρ τὰ τῶν φίλων.

Πολλὸν δὲ πίνων καὶ χαλκρητον μέθυ,

* * * ἄν οὔτε τίμον * * * εἰσήμεγας *
 οὔτε μὴν κληθεῖς * * * ἦλθες, οἶα δὲ φίλος·
 ἀλλὰ σ' ἡ γαστήρ νόον τε καὶ φρένας παρήγαγεν
 εἰς ἀναιδίην,

Ἀρχιλοχος φησὶν.

Εὐβούλος ὁ κομικός φησὶ πού.

— Εἰσὶν ἡμῖν τῶν κεκλημένων δύο

ἐπὶ δεῖπνον ἄμαχοι, Φιλοκράτης καὶ Φιλοκράτης.

Ἐνα γὰρ ἐκείνον ὄντα δύο λογιζομαι,

Μεγάλους, μᾶλλον δὲ τρεῖς.

Ὅν φασὶ παρακληθέντ' ἐπὶ δεῖπνον πρὸς [φίλου] τινός,

εἰπόντος αὐτῷ τοῦ φίλου, ὅπηρ' ἂν
εἴκασι ποδῶν μετροῦντι τὸ στοιχεῖον ἦ,
ἦκειν, ἔωθεν αὐτὸν εὐθύς ἥλιον
μετρεῖν ἀνέχοντος· μακροτέρας δ' οὔσης ἔτι
πλεῖν ἢ δυοῖν ποδοῖν παρῆναι τῆς σκῆς·

ἔπειτα φάναι μικρὸν ὀψιαίτερον

δὲ ἀσχολλίαν ἦκειν, παρόνθ' αὖ ἡμέρα. —

— Ἀσυμβόλου δειπνῶν γὰρ ὅστις ὑστερεῖ,

τοῦτον ταχέως νόμιζε καὶ τέξιν λιπεῖν,

Ἀμφις φησὶν ὁ κωμικός. Χρῦσιππος δέ φησιν·

Ἀσύμβολον κώθωνα μὴ παραλίμπανε.

Κώθων δ' οὐ παραλιπτὸς ἀσύμβολος, ἀλλὰ διακτὸς·

Ἀντιφάνης δέ φησι·

Βίος θεῶν γάρ ἐστιν, ὅταν ἔχῃς ποθὲν

τάλλότρια δειπνεῖν, μὴ προσέχων λογίσμασι

καὶ πύλιν·

Μακάριος ὁ βίος, ὃν δὲ μὲν αἰὲν καινὸν πόρον

εὐρίσκειν, ὡς μάσημα ταῖς γνάθοις ἔχω.

Ταῦτα οἰκοθὲν ἔχων εἰς τὸ συμπόσιον ἦλθον, καὶ προ-
μελετήσας, ἵνα καὶ γὰρ τὸ στεγανόμιον κομίζων παραγένω-
μαι. „Ἀκαπτα γὰρ αἰὲν αἰοῖτο δύνωμεν.“

Ὅτι τὸ μονοφαγεῖν ἐστὶν ἐν χρήσει τοῖς παλαιοῖς.

Ἀντιφάνης·

— Μονοφαγεῖς ἤδη τι καὶ βλάπτεις ἐμέ.

Ἀμενρίας·

Ἐφ' ἐς κόρακας, μονοφάγε καὶ τοιχαφύγε.

Περὶ τοῦ τῶν ἡρώων καθ' Ὅμηρον βίου.

15. Ὅτι Ὅμηρος, ὁρῶν τὴν σωφροσύνην οἰκιοτάτην
ἀρετὴν οὖσαν τοῖς νέοις καὶ πρῶτην, ἔτι δὲ ἀρμότιονσαν

καὶ πάντων τῶν καλῶν χορηγὸν οὖσαν, βουλόμενος ἐμφῦσαι πᾶσιν αὐτὴν ἀπ' ἀρχῆς καὶ ἐφεξῆς, ἵνα τὴν σχολὴν καὶ τὸν ζῆλον ἐν τοῖς καλοῖς ἔργοις ἀναλλασκωσι, καὶ ὧσιν εὐεργετικοὶ καὶ κοινωνικοὶ πρὸς ἀλλήλους, εὐτελεῖ κατεσκεύασε πᾶσι τὸν βίον καὶ αὐτάρετη, λογιζόμενος τὰς ἐπιθυμίας καὶ τὰς ἡδονὰς ἰσχυροτάτας γίνεσθαι περὶ ἐδωδῆν καὶ πόσιν, τοὺς δὲ διαμεμενηκότας ἐν εὐτελείᾳ εὐτάκτους καὶ περὶ τὸν ἄλλον βίον γίνεσθαι ἐγκρατεῖς. Ἀπλὴν οὖν ἀπέδωκε τὴν διαίταν πᾶσι, καὶ τὴν αὐτὴν, ὁμοίως βασιλεῦσιν, ἰδιώταις, νέοις, πρεσβύταις, ὅπτια παρατιθεῖς πᾶσι κρέα, καὶ ταῦτα ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ βόεια, ἔν τε ἑορταῖς καὶ γύμοις καὶ ἄλλῃ συνόδῳ, καὶ οὐ θοῖα καὶ κανδύλην καὶ ἄμητας μελίπηκτά τε τοῖς βασιλεῦσιν ἐξαίρετα παρατίθησιν Ὀμηροῦ, ἀλλ' ἀφ' ὧν εὖ ἔξεν ἔμελλον τὸ σῶμα καὶ τὴν ψυχὴν. Αἶαντα γοῦν μετὰ τὴν μορμαχίαν νώτοισι βοῶν γέγραiven ὁ Ἀγαμέμνων· καὶ Νέστορι δ' ἤδη ὄντι γηραιῷ, καὶ Φοίνικι δὲ, κρέας ὅπτιον δίδωσι, καὶ Ἀλκίνοῳ δὲ τῷ τὸν τρυφερόν ἡρημένῳ βίον, ἀριστῶν ἡμᾶς τῶν ἀτάκτων ἐπιθυμιῶν. Καὶ Μένελαος δὲ, τοὺς τῶν παιδῶν γάμους ποιῶν, Τηλεμάχῳ νῶτα βοῶς παρέθηκεν ὅπτι, „τά γὰρ οἱ γέρας πάρεθεςαν αὐτῷ.“ Καὶ Νέστωρ δὲ βοῶς θύει Ποσειδῶνι παρὰ τῇ θαλάττῃ διὰ τῶν φιλότατων καὶ οἰκειοτάτων τέκνων, βασιλεὺς ὢν καὶ πολλοὺς ἔχων ὑπηκόους. Ὀσιωτάτη γάρ αὕτη ἡ θυσία θεοῖς καὶ προσφιλεστέρα ἢ διὰ τῶν οἰκείων καὶ εὐνοσιτάτων ἀνδρῶν. Καὶ τοὺς μνηστῆρας δὲ, ὑβριστὰς ὄντας καὶ πρὸς ἡδονὰς ἀνεμμένους, οὔτε ἰχθῦς ἐσθλόντας ποιεῖ, οὔτε ὀρνίθας οὔτε μελίπηκτα, περιελὼν παντὶ σθάνει τὰς μαγειρικάς μαγχανάς καὶ τὰ, ὡς ὁ Μένανδρος φησιν, ὑποβηητιῶντα βρώματα, καὶ τὸ παρὰ πολλοῖς λασταν-

ροπάκκαβον καλούμενον βρέγμα, ὥς φησι Χρύσιππος, οὗ
ἢ κατασκευὴ περιεργωτέρα.

16. Πρίαμος δὲ παρὰ τοῦ ποιητῆ καὶ ὀνειδίζει τοῖς
υἱοῖς ἀναλίσκουσι τὰ μὴ γενομισμένα,

Ἄρῶν ἦδ' ἐρίφων ἐπιδήμιοι ἀρπακτῆρες.

Φιλόχορος δὲ ἱστορεῖ καὶ κεκαλύσθαι Ἀθήνησιν ἀπέκτου
ἀρνός μηδὲνα γένεσθαι, ἐπιλατούσης ποτὲ τῆς τῶν ζώων
τούτων γενέσεως. Ἑλλήσποντον δὲ Ὅμηρος ἰχθυόοντα
προσαγορεύων, καὶ τοὺς Φαίακας πλωτακιστάτους ποιεῖν,
καὶ ἐν τῇ Ἰθάκῃ εἰδὼς λιμένας πλείους καὶ νήσους προσ-
εχεῖς πολλὰς, ἐν αἷς ἰχθύων ἐγένετο πλήθος καὶ ἀγρίων
ὄρνιθων, καὶ εἰς εὐδαιμονίαν δὲ καταριθμῶν τὸ τὴν θά-
λασσαν ἰχθύς παρέχειν, ὅμως τούτων οὐδὲν οὐδένα ποιεῖ
προσφερόμενον· καὶ μὴν οὐδ' ὁπώραν παρατίθησίν τι,
καίπερ οὖσαν πολλήν, καὶ ἥδιστα ταύτης μνημονεύων καὶ
πάντα χρόνον παρασκευάζων ἀθάνατον. Ὅγχη γάρ
φησιν ἐπ' ὄγχη, καὶ τὰ ἐξῆς. Ἀλλὰ μὴν οὐδὲ στεφανου-
μένους οὐδὲ μυρουμένους ποιεῖ, ὥσπερ οὐδὲ θυμῶντας,
ἀλλὰ πάντων τούτων ἀπολύων τοὺς ἀνθρώπους εἰς εὐτέ-
λειαν καὶ αὐτάρκειαν ἐξαιρεῖται τοὺς πρὸ τοῦ. Καὶ θεοῖς
δὲ ἀπλήν ἀποδίδωσι διακταν, νέκταρ καὶ ἄμβροσίαν. Καὶ
τοὺς ἀνθρώπους δὲ ποιεῖ τιμῶντας αὐτοὺς ἀπὸ τῆς διαί-
της, ἀφελὼν λιβανωτὸν καὶ σμύρναν καὶ στεφάνους καὶ
τὴν περὶ ταῦτα τρυφήν. Καὶ τῆς ἀπλῆς δὲ ταύτης διαί-
της οὐκ ἀπλήστως ἀπολαύοντας παρίστησιν, ἀλλ' ὥς οἱ
κράτιστοι τῶν ἱατρῶν ἀφαιροῦσι τὰς πλησμονάς.

Αἰτῶν ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἔντο,
καὶ τὴν ἐπιθυμίαν πληρώσαντες οἱ μὲν ἐξώρουν ἐπὶ με-
λέτην ἀθλητικὴν, δίσκοισι τερπόμενοι καὶ αἰγανταῖς, τῇ

παιδιά τὰ πρὸς σπουδὴν ἐκμελετώντες· οἱ δὲ κιθαρο-
δῶν ἠκροῶντο τὰς ἡρωικὰς πράξεις ἐν μέλει καὶ ῥυθμῷ
ποιούντων.

17. Διὸ οὐδὲν θαυμαστόν, τοὺς οὕτω τετραμμένους
ἀφλεγμάντους εἶναι τὰ σώματα καὶ τὰς ψυχάς. Ἐνδεικνύ-
μενος οὖν καὶ τὴν εὐτασίαν ὡς ὑγιεινὸν ἔστι καὶ εὖ χρη-
στον καὶ κοινόν, τὸν σοφώτατον Νέστορα πεποιήκε Μα-
χάονι τῷ ἱατρῷ τετραμένῳ τὸν δεξιὸν ὄμμον προσφέροντα
οἶνον, ταῖς φλεγμοναῖς ἐναντιώτατον ὄντα — καὶ τοῦτον
Πράμνειον, ὃν ἴδμεν παχὺν καὶ πολύτροφον — οὐ διψή-
σεως ἄκος, ἀλλ' ἐμφορήσεως ἕνεκα· πεπωκότε γοῦν πα-
ρακελεύεται συνεχῶς τοῦτο ποιεῖν· „Σὺ μὲν, φησὶ, καθή-
μενος πῖνε.“ Καὶ ἐπιζύοντα τυρὸν αἰγίων, ἐπὶ δὲ κρόμυον
ποτοῦ ὄψον, ἵνα πλείον πίνῃ, καὶ τοὶ ἀλλαχοῦ λέγων τὸν
οἶνον ἐκλύειν τὴν ἰσχὺν καὶ ἀπογυῖον. Περὶ δὲ τοῦ Ἐκτο-
ρος Ἐκάβη, αἰομένη μένειν αὐτὸν τὸ καταλειπόμενον τῆς
ἡμέρας, παρακαλεῖ πιεῖν σπείσαντα, προτρεπομένη εἰς
θυμηδίαν. Ὁ δ' ὑπερίθεται, πρὸς πράξιν ἐξιών. Καὶ ἡ
μὲν ἀπερισπάστως ἐπαινεῖ τὸν οἶνον, ὃ δὲ μετὰ ἁσθματος
ἤκων ἀπωθεῖται· καὶ ἡ μὲν ἀξιοῖ σπείσαντα πιεῖν, ὃ δὲ
καθημαγμένος ἀσεβὲς ἡγεῖτο. Οἶδε δὲ ὁ Ὀμηρος καὶ τὸ
ὑφέλιμον καὶ τὸ σύμμετρον τοῦ οἶνου, οἷς τὸν χανδὸν ἔλ-
κοντα αὐτὸν βλύπτεισθαι φησὶ. Καὶ κράσεων δὲ γένη
διάφορα ἐπίσταται· οὐκ ἂν γὰρ Ἀχιλλεὺς τὸ ζωρότερον
κεραῖρην διέστειλε, μὴ οὔσης τινὸς καθημερινῆς κράσεως.
Ἰσως οὖν οὐκ ἐγίνωσκεν αὐτὸν εὐδιαφόρητον ἄνευ στε-
ρεμνοῦ σιπλοῦ μίγματος, ὃ τοῖς ἱατροῖς διὰ τὴν τέχνην
ἔστι δῆλον. Τοῖς γοῦν καρδιακοῖς μετὰ οἶνου σιτώδες
ἀναμίσγουςι τι πρὸς κατοχὴν τῆς δυνάμεως. Ἄλλ' ἐκεῖ-
νος τῷ μὲν Μαχάονι μετ' αἰφρίτου καὶ τυροῦ δέδωκε τὸν

οἶνον, τὸν δ' Ὀδυσσεύς ποιῆ συνάπτοντα τὴν ἀπὸ τῶν
σιτίων καὶ οἶνων ὠφέλειαν·

Ὅς δὲ καὶ ἀνὴρ οἶνοιο κορεσσάμενος καὶ ἔδωδ' ἔσται.

Τῷ δὲ κωιδανιζομένῳ δίδωσι τὸν ἡδέεστον, οἷον καλίστας
αὐτόν·

Ἐν δὲ πίδακι οἶνοιο παλαιοῦ ἡδυπότοιον.

18. Ποιῆ δὲ Ὅμηρος καὶ τὰς κόρας καὶ τὰς γυναῖ-
κας λονούσας τοὺς ξένους, ὥς οὔτε φλεγμονὴν οὔτε ἀκρα-
σίαν τῶν εὐ βεβηκότων καὶ σωφρόνως ἀπτομένας. Ἀρ-
χαῖον δὲ τοῦτο ἔθος. Αἰοῦνσι γοῦν καὶ αἱ Κωκάλου θυ-
γατέρες, ὥς νενομισμένον, τὸν Μῆνα παραγενόμενον εἰς
Σικελίαν. Τῆς μέθης δὲ κατατρέχων ὁ ποιητής, τὸν τηλε-
κῦτον Κένταυρα ὑπὸ μακροῦ σέματος διὰ τάντην ἀπολ-
λούμενον παρίστησι, καὶ Εὐρυτίωνα τὸν Κένταυρον· τοὺς
τε παρὰ Κίρκῃ λείπτας ποιῆ καὶ λύκους, ταῖς ἡδοναῖς
ἐπακολουθήσαντας. Τὸν δὲ Ὀδυσσεύς σώζει, τῷ Ἑρμοῦ
λόγῳ πεισθέντα· διὸ καὶ ἀπαθὴς γίνεται. Ἐπαρρηγοῖ δὲ,
πάρουον ὄντα καὶ τρυφερόν, κατακρημνίζει. Καὶ Ἀντί-
νοος δὲ, λέγων πρὸς Ὀδυσσεύα „Οἴνός σε τρέφει μεληδής“
αὐτὸς οὐκ ἀπείχετο τοῦ πώματος· διὸ καὶ τραθεὶς ἀπαώ-
λετο, ἔτι κρατῶν τὸ ποτήριον. Ποιῆ δὲ καὶ τοὺς Ἕλληνας
ἐν τῷ ἀπόπλῳ μεθύοντας, διὸ καὶ στασιάζοντας· ὅθ' αὖ
καὶ ἀπόλλυνται. Ἱστορεῖ δὲ καὶ τὸν δεινότατον Μῆνελαν
τῶν Τρώων ἐν τῷ βεβληύεσθαι, διὰ τὴν ἐν τῇ μέθῃ παρ-
ρησίαν καὶ τὰς ἀπειλὰς, ὥς Τρωσὶν ὑπέσχετο δίνουποτά-
ζων, ὑπομείναντα τὴν Ἀχιλλέως ὀρμὴν καὶ μακροῦ παρα-
πολλόμενον. Καὶ Ἀγαμέμνων δὲ λέγει πρὸς περὶ αὐτοῦ·

Ἄλλ' ἐπεὶ ἀσάμην, φρεσὶ λευγαλέῃσι πιθήσας,

ἢ οἶνον μεθύων, ἢ μ' ἐβλαψαν θεοὶ ἀντιοί.

εἰς τὴν αὐτὴν τιθεὶς πλάστιγγα τὴν μέθην τῇ μανίᾳ. —

Οὕτω δὲ τὰ ἔπη ταῦτα προηνέγκατο Διοσκουρίδης ὁ Ἰσοκράτους μαθητής. — Καὶ ὁ Ἀχιλλεύς δ', ὄνειδίζων τῷ Ἀγαμέμνονι, φησιν· „Οἶνοβαρές, πνὸς ὄμματ' ἔχων.“

Ταῦτ' εἶπε τὸ Θετταλὸν σόφισμα, ἦτοι ὁ ἐκ Θετταλίας σοφιστής. Παίξει δ' ἕως πρὸς τὴν παροιμίαν ὁ Ἀθήναιος.

19. Ὅτι τροφαῖς ἐχρῶντο ἦσαν παρ' Ὀμήρῳ, πρῶτον μὲν τῷ καλουμένῳ ἀκρατίσματι, ὃ λέγει ἄριστον· οὐ ἅπαξ μέμνηται ἐν Ὀδυσσεΐᾳ· „Ὀδυσσεύς καὶ δῖος ὕφορβος ἐν-τύνοντ' ἄριστον κειαμένῳ πύρ.“ καὶ ἅπαξ ἐν Ἰλιάδι·

Ἐσσυμένως τε πένοντο, καὶ ἐντύνοντο ἄριστον.

Λέγει δὲ τὸ προωνὸν ἔμβρωμα, ὃ ἡμῖς ἀκρατισμὸν καλοῦμεν, διὰ τὸ ἐν ἀκράτῳ βρέχειν καὶ προσέσθαι ψωμούς. Ὡς Ἀσπεράνης· „Ἄριστον ἐν ὄσῳ ὁ μάγειρος ποιῶν,“ εἰτ' ἐπάγει

Συνακρατίσασθαι πῶς ἔχεις μετ' ἐμοῦ;

καὶ Κάνθαρος·

Οὐκοῦν ἀκρατισώμεθ' αὐτῷ. Β. μηδαμῶς·

ἐν Ἰσθμῷ γὰρ ἀριστήσομεν.

Ἀριστομένης·

Ἀκρατιοῦμαι μικρόν· εἴθ' ἤξω πάλιν,

ἄρτου δις ἢ τρίς ἀποδακνών.

Φιλάμων δὲ φησιν, ὅτι τροφαῖς τέτταρσιν ἐχρῶντο οἱ παλαιοὶ, ἀκρατίσματι, ἀρίστῳ, ἀσπερίσματι, θεϊκῳ. Τὸν μὲν οὖν ἀκρατισμὸν διανοητισμὸν ἔλεγον, τὸ δ' ἄριστον δορηπσιόν, τὸ δὲ δεῖπνον ἐπιδορηπίδα. Ἔστι δ' ἡ τάξις καὶ παρ' Αἰσχύλῳ τῶν ὀνομάτων ἐν οἷς ὁ Παλαμήδης πεποίηται λέγων· „Καὶ ταξιάρχας καὶ στρατάρχας καὶ ἑκατοντάρχας

ἔταξα. Σίτον δ' εἰδέναι διώρισα·

ἄριστα, δειπνα, δόρπα δ' αἰρεῖσθαι τρίτα.^α

Τῆς δὲ τετάρτης τροφῆς οὕτως Ὅμηρος μέμνηται „Σὺ δ' ἔρχεο δειληήσας.“ Ὁ καλοῦσί τινες δειλὸν, ὃ ἐστὶ μεταξὺ τοῦ ὑπ' ἡμῶν λεγομένου ἀρίστου καὶ δειπνου. Καὶ ἄριστον μὲν ἐστὶ τὸ ὑπὸ τὴν ἑω λαμβανόμενον, δειπνον δὲ τὸ μεσημβρινόν, ὃ ἡμεῖς ἄριστον, δόρπον δὲ τὸ ἐσπερινόν. Μήποτε δὲ καὶ συνωνυμῇ τὸ ἄριστον τῷ δειπνῷ. Ἐπὶ γὰρ τῆς πρωτῆς που τροφῆς ἔφη· „Οἱ δ' ἄρα δειπνον ἔλοντο, ἀπὸ δ' αὐτοῦ θωρήσσοντο.“ Μετὰ γὰρ τὴν ἀνατολὴν εὐθὺς δειπνοποιησάμενοι προέρχονται εἰς τὴν μάχην.

20. Εὐνοχοῦνται δὲ παρ' Ὅμηρῳ καθήμενοι. Οἴονται δὲ τινες καὶ ἐκάστῳ τῶν δαιτυμόνων κατ' ἄνδρα παρακεῖσθαι τράπεζαν. Τῷ γοῦν Μέντῃ, φασίν, ἀφικομένῳ πρὸς Τηλέμαχον τῶν τραπέζων παρακειμένων ξεστὴ παρτέθη τράπεζα. Οὐκ ἐστὶ δὲ τοῦτο ἐμφανῶς τοῦ προκειμένου κατασκευαστικόν· δύναται γὰρ ἡ Ἀθηναῖα ἀπὸ τῆς Τηλεμάχου τραπέζης δαίνυσθαι. Παρ' ὅλην δὲ τὴν σπουδαίαν παρέκειντο αἱ τράπεζαι πλήρεις, ὥς παρὰ πολλοῖς τῶν βαρβάρων ἔτι καὶ νῦν ἔθος ἐστὶ, κατηρεφέες παντοίων ἀγαθῶν, κατὰ Ἀνακρέοντα. Μετὰ δὲ τὴν ἀναχώρησιν αἱ δμοαὶ ἀπὸ μὲν σίτον πολὺν ἤρεον καὶ τράπεζαν καὶ δέπα. Ἰδιαῶν δὲ τὸ παρὰ Μενελάῳ εἰσάγει συμπόσιον. Δειπνήσαντας γὰρ ποιεῖ ὁμιλοῦντας· εἰτ' ἀποναμαμένους ποιεῖ πάλιν δειπνοῦντας, καὶ δόρπου ἐξαῦτις μεμνημένους μετὰ τὸν κλαυθμόν. Τῷ δὲ μὴ αἰρεῖσθαι τὰς τραπέζας ἐναντιαῖσθαι δοκεῖ τὸ ἐν Ἰλιάδι.

Ἔσθων καὶ πίνων, ἔτι καὶ παρέκειτο τράπεζα.

Ἀναγνωστέον οὖν οὕτω·

Ἔσθων καὶ πίνων ἔτι, καὶ παρένεγκο τράπεζα·

ἥ τὸν καιρὸν αἰτιασθαι τὸν παρόντα δεῖ. Πῶς γὰρ ἦν
πρέπον τῷ Ἀχιλλεῖ πενθοῦντι παρακῆσθαι τράπεζαν,
καθάπερ τοῖς εὐωχουμένοις, παρ' ὅλην τὴν συνουσίαν;
Παρετίθεντο δὲ οἱ μὲν ἄρτοι σὺν τοῖς κανοῖς, τὰ δὲ δεῖ-
πνα κρέα μόνον ἦν ὑπτά. „Ζωμὸν δὲ οὐκ ἐποίει Ὀμηρος
θύων βοῦς,

www.libtool.com.cn

οὐδ' ἤψεν κρέα,

οὐδ' ἐγκέφαλον· ὥπτα δὲ καὶ τὰς κοιλάς.

οὕτω σφόδρ' ἦν ἀρχαῖος· “

Ἀντιφάνης φησί.

21. Καὶ τῶν κρεῶν δὲ μοῖραι ἐνέμοντο. Ὅθεν εἷσας
φησὶ τὰς δαῖτας, ἀπὸ τῆς ἰσότητος. Τὰ γὰρ δεῖπνα δαῖ-
τας ἔλεγον ἀπὸ τοῦ δατεῖσθαι, οὐ μόνον τῶν κρεῶν δια-
τεμομένων, ἀλλὰ καὶ τοῦ οἴνου·

Ἦδη μὲν δαιτὸς κεκορήμεθα θυμὸν εἴσης.

καί·

Καὶρ', Ἀχιλεῦ, δαιτὸς μὲν εἴσης οὐκ ἐπιδενέεις.

Ἐκ τούτων δ' ἐπέεσθαι Ζηνόδοτος, δαῖτα εἴσιν τὴν ἀγα-
θὴν λέγεσθαι. Ἐπεὶ γὰρ ἡ τροφή τῷ ἀνθρώπῳ ἀγαθὸν
ἀναγκαῖον ἦν, ἐπεκτείνας, φησὶν, εἴρηκεν εἴσιν· ἐπεὶ δὲ
πρῶτοι ἄνθρωποι, οἷς δὴ οὐ παρῆν ἀφθονος τροφή, ἄρτι
φαινομένης, ἀθρόον ἐπ' αὐτὴν ἰόντες βίᾳ ἤρπαζον καὶ
ἀφηροῦντο τοὺς ἔχοντας· καὶ μετὰ τῆς ἀκοσμίας ἐγίνοντο
καὶ φόνοι. Ἐξ ὧν εἰκὸς λεχθῆναι καὶ τὴν ἀτασθαλίαν,
ὅτι ἐν ταῖς θαλάμῃς τὰ πρῶτα ἐξημάρτανον οἱ ἄνθρωποι
εἰς ὑλλήλους. Ὡς δὲ παρεγένετο αὐτοῖς πολλὴ ἐκ τῆς Δι-
μητρως, διένεμον ἐκάστῳ ἴσιν, καὶ οὕτως εἰς κόσμον ἤλ-
θε τοῖς ἀνθρώποις τὰ δόρυπα. Διὸ ἄρτου τε ἐπίνοια
πέμματος τε εἰς ἴσον διαμεμοιραμένου, καὶ τοῖς διαπίνου-

σιν ἅλεια· καὶ χάρι ταῦτα εἰς ἴσον χωροῦντα ἐγένετο. Ὡστε ἡ τροφή δαίς ἐπὶ τῷ δαίεσθαι λέγεται, ὃ ἐστὶ διαμοιρᾶσθαι ἐπ' ἴσης· καὶ ὃ τὰ κρέα ὀπτῶν δαιτρός, ἐπὶ ἴσην ἐκαστῷ μοῖραν ἐδίδου. Καὶ ἐπὶ μόνων ἀνθρώπων δαίτας λέγει ὁ ποιητής, ἐπὶ δὲ θηρίων οὐκ ἔτι. Ἄγνοον δὲ ταύτης τῆς φωνῆς τὴν δύναμιν Ζηρόδοτος ἐν τῇ κατ' αὐτὸν ἐκδόσει γράφει.

Αὐτοὺς δ' ἐλάφια τεύχε κύνεσσιν,

οἰωνοῖσί τε δαῖτα,

τὴν τῶν γυπῶν καὶ τῶν ἄλλων οἰωνῶν τροφήν οὕτω καλῶν, μόνου ἀνθρώπου χωροῦντος τὸ ἴσον ἐκ τῆς πρόσθεν βίας. Διὸ καὶ μόνου τούτου ἡ τροφή δαίς· καὶ μοῖρα τὸ ἐκαστῷ διδόμενον. Οὐκ ἔφερον δὲ οἰκάδε παρ' Ὀμήρῳ οἱ δαιτυμόνες τὰ λεπτόμενα, ἀλλὰ κορεσθέντες κατέλειπον παρ' οἷς ἦν ἡ δαίς· καὶ ἡ ταμία λαβοῦσα εἶχεν, ἵνα, ὅς τις ἀφίκηται ξένος, ἔχοι δοῦναι αὐτῷ.

22. Καὶ ἰχθύσι δὲ Ὀμηρὸς ποιῇ χρωμένους τοὺς τότε καὶ ὄρνισι. Κατὰ γοῦν τὴν Θριακίαν οἱ Ὀδυσσεύς ἐταῖροι θηρεύουσιν

Ἰχθύς ὄρνιθάς τε, φίλας δ' ὃ τι χεῖρας ἔκοιτο,
γναμπτοῖς ἀγκίστραισιν.

Οὐ γὰρ ἐν τῇ Θριακίᾳ ἐκεχάλευτο τὰ ἄγκιστρα, ἀλλ' ἐτεφέροντο ἐν τῷ πλοῖ ὀφλονότι· ὥστε ἦν αὐτοῖς θήρας ἰχθύων ἐπιμέλεια καὶ τέχνη. Εἰκάζει δὲ καὶ τοὺς ὑπὸ Σκύλλης ἀρπαζομένους Ὀδυσσεύς ἐταῖρους ἰχθύσι προμήκει ῥάβδῳ ἁλισκομένοις καὶ θύραζε ῥεπτομένοις. Οὕτω καὶ ταύτην τὴν τέχνην ἀκριβοὶ μᾶλλον τῶν τοιαῦτα προσηγουμένως ἐκδεδωκότων ποιήματα ἢ συγγράμματα, Κακίλιον λέγω τὸν Ἀργεῖον, καὶ Νουμήνιον τὸν Ἡρακλεώτην, Παγκράτην τὸν Ἀρκάδα, Ποσειδώνιον τὸν Κορίνθιον,

καὶ τὸν ὀλίγον περὶ ἡμῶν γεγόμενον Ὀπτιανὸν τὸν Κίλικα. Τοσούτοις γὰρ ἐνετύχουμεν ἐποποιοῖς Ἀλιευτικὰ γεγραφοῖσι· καταλογάδην δὲ τῷ Σελεύκῳ τοῦ Ταρσέως καὶ Ἀσπιδίου τοῦ Βυζαντίου. Οὐ μνημανεύει δὲ τοιαύτης ἐδωδῆς ἐπὶ τῶν δαίπνων, ὥς οὐκ οἰκείας κομίζομένης τῆς τροφῆς τοῖς ἐν ἀξιώμασιν ἡρωσι κειμένοις, ὥς οὐδὲ τῆς τῶν νεογνῶν ἱερείων. Οὐ μόνον δὲ ἔχθυσται, ἀλλὰ καὶ ὀστρεοῖς ἐχρῶντο, καὶ τῆς τοιαύτης ἐδωδῆς οὐ πολὺ ἐχούσης τὸ ὠφελίμον καὶ ἡδὺ, ἀλλὰ καὶ τῷ βυθῷ κατὰ βράθος κειμένων. Καὶ οὐκ ἔστιν εἰς ταῦτα ἄλλη τιγὶ τῇ χρηρῆσασθαι, ἢ δύντα κατὰ βυθοῦ.

Ἡ μάλ' εὐαφρὸς ἀγῆρ, ὃς ῥῆα κυβιστῆς, ὃν καὶ λέγει πολλοὺς ἂν κορέσαι κήθεα διφῶντα.

23. Ἐκάστῳ δὲ τῶν δαιτυμόνων παρ' Ὀμήρῳ παρὰκεῖται πο[τήριον. Δημολόγω] γοῖν παρατίθεται κάπεον καὶ τράπεζα καὶ δέπας, πιῖν, ὅτε θυμὸς ἀνώγα. Ἐπιστῆφονται δὲ ποτοῖο οἱ κρητῆρες, ἥτοι ὑπερχελεῖς οἱ κρατῆρες ποιοῦνται, ὥστε διὰ τοῦ ποτοῦ ἐπιστεφανοῦσθαι. Καὶ ταῦτα ἐπρασσον πρὸς οἶανου τιθέμενοι. Κούροι δὲ διανέμουσι πᾶσιν, ἐπαρξάμενοι δεπάεσσιν. Τὸ δὲ πᾶσιν, οὐ τοῖς ποτηροῖς, ἀλλὰ τοῖς ἀνδράσιν. Ἀλκίνοους γοῖν τῷ Ποντονόῳ φησί· „Μέθυ κῆμον πᾶσιν ἀνὰ μέγαρον.“ Καὶ ἐξῆς ἐπάγει·

Νώμησεν δ' ἄρα πᾶσιν, ἐπαρξάμενος δεπάεσσιν. Εἰσὶ δὲ καὶ τοῖς ἀρίστοις κατὰ δαίπνα τιμαί. Τυδείδης γοῖν καὶ κρέασι καὶ πλείοις δεπάεσσιν τιμάται, καὶ Ἄϊας νώτοις διηνεκέεσσι γεραίρεται, καὶ οἱ βασιλεῖς δὲ τοῖς αὐτοῖς. „Νῶτα βοός, τὰ ῥά οἱ πάρθεσαν αὐτῷ.“ Μεγαλὰ δὲ δῆλονότι. Καὶ Ἰδομενέα δὲ καὶ Ἀγαμέμνονα πλείονσι δέπαι τιμᾷ. Καὶ Σαρπηδῶν δὲ παρὰ Λυκίοις τοῖς

αὐτοῖς τιμᾶται, καὶ ἔδρη καὶ κρέασιν. Ἦν δέ τις αὐτοῖς καὶ διὰ τῆς προπόσεως ἀσπασμός. Οἱ γοῦν θεοὶ χρισέοις δεπάεσσι δειδέχατ' ἁλλήλους, ἥτοι ἐδεξοῦντο, προπίνοντες ἑαυτοῖς ταῖς δεξιαῖς. Καὶ τις δὲ δεδεκτὶ Ἀχιλλέα· ἀντὶ τοῦ ἐδεξιοῦτο, ὃ ἐστι προέπινεν αὐτῷ τῇ δεξιᾷ διδούς τὸ ποτήριον. Ἐδωροῦντο δὲ καὶ ἀπὸ τῆς αὐτῶν μοίρας, οἷς ἐβούλοντο· ὡς Ὀδυσσεὺς νότον ἀπὸ προτάμων οὐ αὐτῷ παρέθεντο, τῷ Δημοδόκῳ.

24. Ἐχρῶντο δ' ἐν τοῖς συμποσίοις καὶ καθαρχοῖς καὶ ὀρχησταῖς· ὡς οἱ μνηστήρες. Καὶ παρὰ Μενελάῳ ἐμέλπετο θεῖος ᾠιδός· δύω δὲ κυβιστητῆρες μολπῆς ἐξάρχοντες ἐδίνεον. Μολπῆς δὲ ἀντὶ τοῦ παιδιᾶς. Σῶφρον δὲ τι ἦν τὸ τῶν ᾠιδῶν γένος καὶ φιλοσόφων διάθεσιν ἐπέχον. Ἀγασμέμων γοῦν τὸν ᾠιδὸν καταλείπει τῇ Κλυταίμνηστρᾳ φύλακα καὶ παραινέτηρά τινα. Ὅς πρῶτον μὲν ἀρεταῖς γυναικῶν διερχόμενος ἐνέβαλλε τινα φιλοτιμίαν εἰς καλοκαγαθίαν, εἶτα διατριβὴν παρέχων ἡδέϊαν ἀπεπλάνα τὴν διάνοιαν φαύλων ἐπινοῶν. Διὸ Αἰγισθος οὐ πρότερον διέφθειρε τὴν γυναῖκα, πρὶν τὸν ᾠιδὸν ἀποκτείνειν ἐν νήσῳ ἐρήμῃ. Τοιοῦτός ἐστι καὶ ὁ παρὰ τοῖς μνηστήρσιν αἰδῶν ἀνάγκη, ὃς τοὺς ἐφειδρεύοντας τῇ Πηνελόπῃ ἐβδελύττετο. Κοινῶς δὲ πού· πάντα, τοὺς ᾠιδοὺς αἰδοῖους τοῖς ἀνθρώποις εἶναι φησι.

Τὸννεῖ ἄρα σφέας

οἶμας Μοῦσ' ἐδίδαξε, φίλησέ τε φύλον αἰοιδῶν.

Ὁ δὲ παρὰ Φαλαξὶ Δημόδοκος ἄδων Ἀρεος καὶ Ἀφροδίτης συνουσίαν, οὐ διὰ τὸ ἀποδέχεσθαι τὸ τοιοῦτον πάθος, ἀλλ' ὑποτρέπων αὐτοὺς παρανόμων ὀρέξεων, εἰδὼς ἐν τρυφερῷ τινὶ βίῳ τεθραμμένους, κἀντεῦθεν ὁμοιότατα τοῖς τρόποις αὐτῶν τὰ πρὸς ἀνάπαυσιν προσφέρων. Καὶ

τοῖς μνηστήρων ἄδει πρὸς τὴν αὐτῶν βουλὴν ὁ Φήμιος νόστον Ἀχαιῶν. Καὶ αἱ Σειρήνες δὲ ἄδουσι τῷ Ὀδυσσεῖ, τὰ μάλιστα αὐτὸν τέρποντα καὶ τὰ οἰκεία τῇ φιλοτιμίᾳ αὐτοῦ καὶ πολυμαθεῖα λέγουσαι. „Ἰσμεν“ γὰρ φασὶν, „τά τ' ἄλλα καὶ ὅσσα γένηται ἐν χθονὶ πολυβοτείρῃ.“

25. Ὁρχήσεις δ' εἰσὶ παρ' Ὀμήρῳ αἱ μὲν τινες τῶν κυβιστηγῶν, αἱ δὲ διὰ τῆς σφαίρας, ἧς τὴν εὐρεσίαν Ἀγαλλίς ἢ Κερκυραία γραμματικὴ Ναυσικάα ἀνατίθησιν, ὡς πολίτιδι χαριζομένη. Δικαιαρχος δὲ Σικωνίους. Ἰππασος δὲ Λακεδαιμονίους ταύτην τε καὶ τὰ γυμνάσια πρώτοις. Ταύτην δὲ μόντην τῶν ἡρωϊδῶν Ὀμηρος παράγει σφαιρίζουσαν. Διαβόητοι δὲ ἐπὶ σφαιρικῇ Δημοτέλης, ὁ Θεόγγινος τοῦ Χίου σοφιστοῦ ἀδελφός, καὶ τις Χαιρέφάνης. ὃς ἀσελεῖ τι νῆα παρακολουθῶν οὐ διελέγετο μὲν, ἐκώλυε δὲ πράττειν τὸν νεανίσκον. Εἰπόντος δὲ, ὅτι „Χαιρέφανες, εἰάν παύσῃ ἀκολουθῶν, πάντα σοι ἔσται παρ' ἡμῶν,“ „Εγὼ δ' ἂν (ἔφη) σοὶ διαλεχθῇν,“ „Τι οὖν (εἶπε) παρακολουθεῖς;“ „Χαίρω σε θεωρῶν (ἔφη), τὸ δὲ ἦθος οὐ δοκιμάζω.“

Ὅτι τὸ φούλλικλον καλούμενον, (ἦν δὲ, ὡς ἔοικε, σφαιρίον τι,) εὗρεν Ἀττικὸς Νεαπολίτης, παιδοτρίβης, γυμνασίας ἕνεκα Πομπηίου Μάγνου. Τὸ δὲ καλούμενον διὰ τῆς σφαίρας ἀρπαστὸν φαινέδα ἐκαλεῖτο, ὃ ἐγὼ πάντων μάλιστα ἀσπάζομαι.

26. Πολὺν δὲ τὸ σύντονον καὶ καματηρὸν τῆς περὶ τὴν σφαιριστικὴν ἀμίλλης τό τε κατὰ τοὺς τραχηλισμοὺς ῥωμάλιον. Ἀντιφάνης.

Οἱμοι κακοδαίμων, τὸν τράχηλον ὡς ἔχω.
Διηγῆται δὲ τὴν φαινέδα παιδιὰν οὕτως Ἀντιφάνης.

— — Σφάϊραν λαβὼν

τῷ μὲν δίδους ἔχαιρε, τὸν δ' ἄρ' αὖτ' ἄμα,
τοῦ δ' ἐξέκρουσε, τὸν δ' ἀνέστησεν πάλιν,
κλαγκταῖσι φωναῖς.

Ἔξω, μακρὰν, παρ' αὐτὸν, ὑπὲρ αὐτὸν, νότω,
ἄνω, βραχεῖαν ἀπόδοσιν ἐγκαταστρέφει.

Ἐκαλεῖτο δὲ φωνήνδα ἀπὸ τῆς ἀφίσσεως τῶν σφαιριζόν-
των· ἢ ὅτι εὐρετῆς αὐτῆς, ὡς φησὶν Ἰόβας ὁ Μαυρού-
σιος, Φαινέσιος ὁ παιδοτρίβης. Καὶ Ἀντιφάνης „Φαι-
νίνδα παίζων ἦμεις ἐν Φανευτίου.“ Ἐμφρόντιζον δὲ εὐρυ-
θμίας οἱ σφαιριζόντες. Δαμόξετος γοῦν φησι·

Νεανίας τις ἐσφαιρίζεν εἰς

ἐτῶν ἴσως * * * ἐπτεκαίδεκα,

Κῶος· θεοὺς γὰρ φαίνεθ' ἢ νῆσος φέρειν.

Ὅς ἐπεὶ ποτ' ἐμβλέψει τοῖς καθημένους,
ἢ λαμβάνων τὴν σφαῖραν, ἢ δίδους, ἅμα
πάντες ἐβοῶμεν,

ἢ τ' εὐρυθμία, τό τ' ἦθος, ἢ τάξις θ' ὅση
ἐν τῷ τι πράττειν ἢ λεγεῖν ἐφαίνετο,

πέρας τι κάλλους, ἄνδρες· οὐτ' ὑπέρβου
ἐμπροσθεν οὐθ' ἐώρακα τοιαύτην χάριν.

Κακὸν ἂν τι μῆζον ἔλαβον, εἰ πλείω χρόνον
ἔμεινα· καὶ νῦν δ' οὐχ ὑγιαίνειν μοι δοκᾷ.

Ἐσφαιρίζε δ' οὐκ ἀηδῶς καὶ Κτησίβιος ὁ Χαλκιδεὺς φι-
λόσοφος· καὶ πολλοὶ διὰ τὴν σφαιρικὴν αὐτῷ συναπ-
δύοντο τῶν Ἀντιγόνου τοῦ βασιλέως φίλων. Συνέγραψε
δὲ περὶ σφαιριστικῆς Τιμοκράτης ὁ Λάκιον.

27. Οἱ Φαίλακες δὲ παρ' Ὀμήρῳ καὶ ἄνευ σφαίρας
ᾠχοῦντο. Καὶ ᾠχοῦνται πού ἂν μέρος πικρῶς· τοῦτο
γὰρ ἐστὶ τό· „Ταρφέ· ἀμαβόμενοι.“ ἄλλα ἐφεστῶτων

καὶ επικροτοῦνται τοῖς λιχανοῖς δακτύλοις, ὃ φησι λη-
κῆν. Οἶδα δὲ ὁ ποιητὴς καὶ τὴν πρὸς αὐτὴν ὄρχησιν· Δη-
μοδόκου γοῦν ἄδοντος, κοῦροι πρωτῆβαι ὠρχοῦντο· καὶ
ἐν τῇ Ὀπλοποιᾷ δὲ, παιδὸς καθαρίζοντος, ἄλλοι ἐναντίας
ἑλληλοισι μολπῇ τε ὄρχηθμῷ τε ἔσκαιρον. Ἐποσημαίνα-
ται δὲ ἐν ταύτοις ὁ ὑπορχηματικὸς τρόπος, ὃς ἦν θήσαν
ἐπὶ Ξενοδήμου καὶ Πινδάρου. Καὶ ἔστιν ἡ τοιαύτη ὄρ-
χησις μίμησις τῶν ὑπὸ τῆς λέξεως ἐμνηνευμένων πραγ-
μάτων· ἥν παρίστησι γνωμένῃ Ξενοφῶν ὁ καλὸς ἐν τῇ
Ἀναβάσει, ἐν τῷ παρὰ Σπύρτῃ τῷ Θερμῷ συμποσίῳ. Φησὶ
γοῦν· „Ἐπειδὴ σπονδαὶ ἐγένοντο καὶ ἐπαίανισαν, ἀνέστη-
σαν πρώτοι Θερμαῖες, καὶ πρὸς αὐτὸν ὠρχοῦντο σὺν ὅπλοις,
καὶ ἤλλοντο ὑψηλά τε καὶ κούρως, καὶ ταῖς μαχαίραις
ἐχρῶντο· τέλος δ' ὁ ἕτερος τὸν ἕτερον παλεῖ, ὡς πᾶσι δο-
κῆν πεπληγῆναι τὸν ἄνδρα. Ὁ δ' ἔπειτα τεχνικῶς πως,
καὶ πάντες ἀνέκραγον. Καὶ ὁ μὲν σκυλεύσας τὰ ὅπλα
τοῦ ἑτέρου, ἐξῆι ἄδων Στάλκων, ἄλλοι δὲ τῶν Θερμαῶν
τὸν ἕτερον ἐξέφερον ὡς τεθνηκότα· ἦν δὲ οὐδὲν πεπον-
θώς. Μετὰ τοῦτον Αἰνιᾶνες καὶ Μάγνητες ἀνέστησαν,
οἱ ὠρχοῦντο τὴν καρπαίαν καλουμένην ἐν τοῖς ὅπλοις. Ὁ
δὲ τρόπος τῆς ὄρχησεως ἦν· ὁ μὲν παραθέμενος τὰ ὅπλα
σπείρει καὶ ζευγῆλατῇ, πυκνὰ μεταστρεφόμενος, ὡς φο-
βούμενος· ληστής δὲ προσέρχεται· ὁ δὲ, ἐπὰν προΐδῃται,
ἀρπάσας τὰ ὅπλα μάχεται πρὸ τοῦ ζεύγους ἐν θυμῷ
πρὸς τὸν αὐλόν· καὶ τέλος ὁ ληστής δῆσας τὸν ἄνδρα τὸ
ζεύγος· ἀπάγει, ἐνίοτε δὲ καὶ ὁ ζευγῆλατὴς τὸν ληστήν·
εἴτα παρὰ τοὺς βοῦς δῆσας, ὀπίσω τῷ χεῖρι δεδεμένον
εὐαίνει.“ Καὶ τις, φησὶ, τὸ Περσικὸν ὠρχεῖτο, καὶ κρο-
τῶν τὰς πέλτας ὠκλαζε καὶ ἐξανίστατο· καὶ ταῦτα πάντα
θυθμῷ πρὸς τὸν αὐλόν ἐποίει. Καὶ Ἀρκάδες δὲ, φησὶν,

ἀναστάντες ἐξοπλισάμενοι ἦσαν ἐν θυσμῷ, πρὸς τὸν ἐνόπλιον θυσμὸν αὐλούμενοι, καὶ ἐνοπλίσαντο καὶ ὤρ-
χίσαντο.

28. Ἐχρῶντο δὲ καὶ αὐλοῖς καὶ σύριγξιν ἥρωες. Ὁ
γούν Ἀγαμέμνων „αὐλῶν συρίγγων ἔ' ἐνοπήν“ ἀκούει.
Εἰς δὲ τὰ συμπόσια οὐ παρήγαγε· πλήρ ἐν τῇ Ὀπλοποι-
ᾳ, γάμων γινομένων, αὐλῶν μνημονεύει. Τοῖς δὲ βαρ-
βάροις ἀποδίδωσι τοὺς αὐλοὺς παρὰ Τρωαὶ γούν ἦν
αὐλῶν συρίγγων ἔ' ἐνοπή. Ἐσπενδον δὲ ἀπὸ τῶν δει-
πνων ἀναλύοντες, καὶ τὰς σπονδὰς ἐποιοῦντο Ἑρμῇ, καὶ
αὖχ, ὡς ὕστερον, Διὶ τελείῳ. Δοκεῖ γὰρ Ἑρμῆς ὕπνου
προστάτης εἶναι. Σπένδουσι δ' αὐτῷ καὶ ἐπὶ ταῖς γλώσ-
σαις ἐκ τῶν δείπνων ἀπιόντες. Προσνέμονται δ' αὐτῷ αἱ
γλώσσαι διὰ τὴν ἐρμηνείαν. Οἶδε δ' Ὅμηρος καὶ ποιή-
λας ἐδωδᾶς. Λέγει γούν „ἐδωδὴν παντοίην,“ καὶ „ὄψα
οἶα ἔδουσι διοτρεφεῖς βασιλῆες.“ Οἶδε δὲ καὶ πᾶσαν τὴν
νῦν πολυτέλειαν. Οἶκον μὲν οὖν λαμπρότατος ὁ Μενε-
λάου. Τοιαύτην δὲ τινα ὑφίσταται τῇ κατασκευῇ καὶ
λαμπρότητι Πολύβιος Ἰβηρὸς τινος βασιλέως οἰκίαν· ὃν
καὶ ἐξηλακέναι λέγει τὴν τῶν Φαιάκων τρυφὴν, πλήρ τοῦ
τοῦς κρατῆρας ἐν μέσῳ τῆς οἰκίας ἐστάναι, πλήρεις οἴνου
κρινθίνου, ἀργυροῦς ὄντας καὶ χρυσοῦς. Ὅμηρος δὲ, το-
πογραφῶν καὶ τὴν Καλυποῦς οἰκίαν, ἐπλήττει τὸν Ἑρ-
μῆν. Ἀπολαυστικὸς δὲ ἐστὶ παρ' αὐτῷ καὶ ὁ τῶν Φαιά-
κων βίος· „Αἰεὶ γὰρ ἡμῖν δαῖς τε φίλη κῆθαρίς τε“ καὶ
τα ἐξῆς. * * * * ἃ ἔπη Ἑρατοσθένης οὕτω γεγράφθαι
φησὶν·

Οὐ γὰρ ἔγωγέ τι φημὶ τέλος χαριέστερον εἶναι,
ἢ ὅταν εὐφροσύνη μὲν ἔχῃ, κακότητος ἀπούσης,
δαιτυμόνες δ' ἀνὰ δώματ' ἀκουάζωνται αἰοῖδον.

παρότης ἀπούσης, φάσκων, τῆς ἀφροσύνης. Ἀδύνατον γὰρ μὴ φρονίμους εἶναι Φαίλακας, οἱ μάλα φίλοι εἰσι θεοῖσιν, ὡς ἡ Ναυσικάα φησί.

29. Καὶ οἱ μνηστήρες δὲ παρ' αὐτῷ πεσσοῖσι προ-
 πάροιθε θυράων ἐτέρποντο, οὐ παρὰ τοῦ Μεγαλοπολί-
 του Διοδώρου ἢ Θεοδώρου μαθόντες τὴν πεττεῖαν, οὐδὲ
 τοῦ Μυτιληναίου Λέοντος τοῦ ἀνέκαθεν Ἀθηναίου, ὅς
 ἀήττητος ἦν κατὰ τὴν πεττεντικὴν, ὡς φησι Φανίας.
 Ἀπίων δὲ ὁ Ἀλεξανδρεὺς καὶ ἀκηκοέναι φησὶ παρὰ τοῦ
 Ἰθακησίου Κτήσωνος τὴν τῶν μνηστήρων πεττεῖαν οἷα
 ἦν. Ὅκτις γάρ, φησι, καὶ ἑκατὸν ὄντες οἱ μνηστήρες, διε-
 τίθεσαν ψήφους, ἐναντίας ἀλλήλαις, ἴσας πρὸς ἴσας τὸν
 ἀριθμὸν, ὅσοιπερ ἦσαν καὶ αὐτοί. Γίνεσθαι οὖν ἑκατό-
 ρωθεν τέσσαρας καὶ πεντήκοντα. Τὸ δ' ἀνὰ μέσον τού-
 των διαλιπεῖν ὀλίγον κενόν· ἐν δὲ τῷ μεταίχμιῳ τούτῳ
 μίαν τιθέναι ψήφον, ἣν καλεῖν μὲν αὐτοὺς Πηνελόπην·
 σκοπὸν δὲ ποιεῖσθαι, εἴ τις βάλλοι ψήφῳ ἐτέρᾳ· καὶ κλη-
 ρομένων τὸν λαχόντα στοχάζεσθαι ταύτης. Εἰ δὲ τις
 τύχοι καὶ ἐκκρούσειε πρόσω τὴν Πηνελόπην, ἀποτίθε-
 σθᾶι τὴν ἑαυτοῦ εἰς τὴν τῆς βληθείσης καὶ ἐξωσμένης
 χώραν, ἐν ᾗ πρότερον ἦν· καὶ πάλιν σιάντα τὴν Πηνελό-
 πην, ἐν ᾗ τὸ δεύτερον ἐγένετο χωρίῳ, ἐντεῦθεν βαλεῖν
 [τὴν ἑαυτοῦ]. Εἰ δὲ τύχοι ἄνευ τοῦ μηδεμιᾶς τῶν ἄλλων
 ψαῦσαι, νικᾶν, καὶ ἐλπίδας ἔχειν πολλὰς γαμήσειν αὐτήν.
 Τὸν δὲ Εὐρύμαχον πλεῖστας εἰληφέναι ταύτῃ τῇ παιδιᾷ,
 καὶ εὐελπιν εἶναι τῷ γάμῳ. Οὕτω δὲ διὰ τὴν τρυφὴν τὰς
 χεῖρας οἱ μνηστήρες ἔχουσιν ἀπαλὰς, ὥς μηδὲ τὸ τόξον
 ἐντεῖναι δύνασθαι. Πολυτελεῖς δ' αὐτοῖς καὶ οἱ διακο-
 νούμενοι. Δυνατωτάτῃ δὲ παρ' Ὀμήρῳ καὶ ἡ τῶν μύρων
 ἐνὸδία·

Οὐ καὶ κενυμένοιο Διὸς ποτὶ χαλκοβατὲς δαδ
ἔμπης εἰς γαῖαν τε καὶ οὐρανὸν ἔκει' αὐτμή.

Καὶ σιρωμένας δὲ οἶδε διαπρεπούσας· τοιαύτας γοῦν
Ἄρπητ' Ὀδυσσεὶ ὑποστρωγνύειν κελεύει, καὶ Νέστορ αὐχέϊ
πρὸς Τηλέμοχον πολλῶν τοιούτων εὐπορεῖν.

30. Τῶν δ' ἄλλων ποιητῶν ἔνοι τὰς καθ' αὐτοὺς
πολυτελείας καὶ φαντασίας ἀνέτασσον, ὥς οὔσας καὶ κατὰ
τὰ Τρωακά. Δισχύλος γοῦν ἀπρεπῆς πον παράγει με-
θύοντας τοὺς Ἕλληνας, ὥς καὶ τὰς ἀμίδας ἀλλήλοις περι-
παταγνῆναι. Λέγει γοῦν·

Ὅδ' ἐστὶν, ὅς ποτ' ἤμφ' ἐμοὶ βέλους
γελωτοποιόν, τὴν κάκοσμον οὐράνην,
ἔρφαρην, οὐδ' ἤμαρτε· περὶ δ' ἐμῷ κάρφῳ
πλήγεισ' ἐναυάγησεν ὀστρακουμένη,
χωρὶς μυρηρῶν τευχέων πνέονσ' ἐμοί.

καὶ Σοφοκλῆς δὲ ἐν Ἀχαιοῶν συνδείκτρῳ·

Ἄλλ' ἀμφὶ θυμῷ τὴν κάκοσμον οὐράνην
ἔρφαρην, οὐδ' ἤμαρτε· περὶ δ' ἐμῷ κάρφῳ
κατάγνυνται τὸ τεῦχος, οὐ μύρου πνέον.
ἐδεμματεύμεν δ' οὐ φίλης ὀσμῆς ὑπο.

Εὐπολις δὲ τὸν πρῶτον εἰσηγησάμενον τὸ τῆς ἀμίδος ὄνο-
μα ἐπιπλήττει, λέγων·

Μισῷ λακωνίζειν, ταγηνίζειν δὲ καὶ πριαίειν.

Πολλὰς δ' οἶμαι νῦν βεβηῆσθαι.

Ὅς-δὲ πρῶτος ἐξεῦρεν τὸ πρῶτ' ἐπιπίναν,
πολλήν γε λακωπροικίαν ἐπίσταθ' ἡμῖν εὐράν.

Ἔειν, τίς εἶπεν ἀμίδα πάμπρωτος μεταξὺ πίνων;

Παλαμηδικόν γε τοῦτο τοῦξείρημα καὶ σοφόν σου.

Παρ' Ὀμήρῳ δὲ οἱ ἀριστεῖς κοσμίως δεκνοῦσιν ἐν Ἀγα-

μέμνονος. Εὖ δ' ἐν Ὀδυσσεΐᾳ φιλονεικοῦσιν Ἀχιλλεύς
καὶ Ὀδυσσεύς, καὶ Ἀγαμέμνων χαῖρε τόφω, ἀλλ' ὠφέλιμα
αἱ φιλοτιμίαι, ζητούντων εἰ λόγῳ ἢ μάχῃ αἰρεθῆναι δεῖ
τὸ Ἴλιον. Ἄλλ' οὐδ' ὅτε μνηστῆρας εἰσάγει μεθύοντας,
οὐδὲ τότε τοιαύτην ἀκοσίαν εἰσῆγαγεν, ὥς Σοφοκλῆς καὶ
Αἰσχύλος πεποιθήκασιν, ἀλλὰ πόδα βόειον ἐπὶ τὸν Ὀδυς-
σεΐα ριπτούμενον.

www.libtool.com.cn

31. Καθέζονται δ' ἐν τοῖς συνεδείοις οἱ ἥρωες, οὐ
κατακέκλιται. Τοῦτο δὲ καὶ παρ' Ἀλεξάνδρῳ τῷ βασιλεῖ
ἐνίοτε ἦν, ὥς φησι Δουρίς. Ἔστιων γοῦν ποτε ἡγεμόνας
εἰς ἐξακισχίλους ἐκάθισεν ἐπὶ διαφρῶν ἀργυρῶν καὶ κλω-
θήρων, ἀλουργοῖς περιστρώσας ἱματίοις. Ἡγήσανδρος δὲ
φησιν, οὐδὲ ἕθος εἶναι ἐν Μακεδονίᾳ κατακλίνεσθαι τινα
ἐν δείπνῳ, εἰ μὴ τις ἔξω λίνων ἔν κεντήσεται· ἕως δὲ τότε
καθήμενοι ἐδείπνου. Κίσανδρος γοῦν, πέντε καὶ τριά-
κοντα ὧν ἑτῶν, ἐδείπνει παρὰ τῷ πατρὶ καθήμενος, οὐ
δυνάμενος τὸ ἄθλον ἐκτελέσαι, καθὼς ἀνδρεῖος γεγονὼς
καὶ κυνηγὸς ἀγαθός.

Ἐς τὸ πρῶτον δὲ Ὀμηρὸς ἀφορῶν, τοὺς ἥρωας οὐ
παρήγαγεν ἄλλο τι θαυρυμένους, ἢ κρέα, καὶ ταῦτα θαυ-
τοῖς σκευάζοντας. Οὐ γὰρ ἔχει γέλωτα οὐδ' αἰσχύνῃν,
ὑφαρτίοντας αὐτοὺς καὶ ἔφοντας ὄραν. Ἐπετήδευον γὰρ
τὴν αὐτοδιακονίαν, καὶ ἐκαλλωπίζοντο, φησὶ Χρυσίππος,
τῇ ἐν τούτοις εὐστροφίᾳ. Ὀδυσσεύς γοῦν δαιτρεῦσαι τε
καὶ πῦρ νῆησαι, οἷος οὐκ ἄλλος, δεξιὸς εἶναι φησὶ. Καὶ
ἐν Λιταῖς δὲ Πάτροκλος καὶ Ἀχιλλεύς πάντα εὐτρεπίζει.
Καὶ Μενελάου δὲ τελοῦντος γάμους, ὁ νυμφίος Μεγαπέν-
θης οἰνοχοῦ. Νῦν δὲ ἐπὶ τοσοῦτον ἐκπεπνύκαμεν, ὥς
κατακεῖσθαι θαινόμενοι.

32. Προσφάτως δὲ καὶ τὰ βαλανεῖα παρήκται, τὴν

ἀρχὴν οὐδὲ ἔσθον τῆς πόλεως ἑόντων εἶναι αὐτά. Ὡν τὸ βλαπτικὸν Ἀντιφάνης δηλοῖ·

Εἰς μακαρίαν τὸ λουτρόν! ὡς διέθηκέ με.
Ἐφθὸν κομιδῇ πεπονήκει· ἀποκναίσειεν ἂν
κἂν ὅστισοῦν μου λαβόμενος τοῦ δέρματος.
Οὕτω στερεόν τι πρᾶγμα θερμόν ἐσθ' ὕδαρ.

Ἑρμῆπος·

www.libtool.com.cn

Μὰ τὸν Δι', οὐ μέντοι μεθύειν τὸν ἄνδρα χρὴ
τὸν ἀγαθόν, οὐδὲ θερμολουτεῖν, ἃ σὺ ποιεῖς.

Ἡῦξεται δὲ καὶ ἡ τῶν ὀψοποιῶν περιεργία καὶ ἡ τῶν πορφαῶν· ὥστ' οὐδ' ἂν κολυμβᾶν εἰς κολυμβήθραν μύρου ἀρκεῖσθαι τις ἂν δύναιτο, φησὶν Ἀλεξίς. Ἀνθούσι δὲ καὶ αἱ τῶν περὶ τὰ πέμματα δημιουργοί, καὶ αἱ περὶ τὰς συνουσίας περιεργαί, ὥστ' ἐπιτεχνᾶσθαι σπόγγους ὑποτίθεσθαι· ἐπαπτικὸν γὰρ εἶναι τὸ τοιοῦτον πρὸς ἀφροδισίων πλήθος. Θεόφραστος δ' οὕτω φησὶ τινὰς ὀχευτικάς δυνάμεις εἶναι, ὥς καὶ μέχρι ἑβδομήκοντα συνουσιῶν ἐπιτελεῖν, καὶ τὸ τελευταῖον αὐτοῖς αἶμα ἀποκρίνασθαι. Φύλαρχος δὲ Σανδρόκυτιόν φησι, τὸν Ἰνδῶν βασιλέα, Σελύκην μεθ' ἧν ἔπεμψε δώρων ἀποστελεῖν τινὰς δυνάμεις στυτικάς τοιαύτας, ὥς, ὑπὸ τοὺς πόδας τιθεμένας τῶν συνουσιαζόντων, οἷς μὲν ὀρμὰς ἐμποιεῖν, ὀρνίθων δόλεον, οὗς δὲ καταπαύειν. Ἡῦξεται δὲ νῦν καὶ ἡ τῆς μουσεικῆς διάστροφῇ, καὶ ἡ περὶ τὰς ἐσθήσεις καὶ ὑποδέσεις ἐπτήρμασι πολυτέλεια.

33. Ὅμηρος δὲ τὴν τοῦ μύρου φύσιν εἰδώς, οὐκ εἰσῆγαγε μύροις ἀλειφομένους τοὺς ἥρωας, πλὴν τὸν Πάριον, ἐν οἷς φησὶ „Κάλλει στίλβων“ ὥς καὶ Ἀφροδίτῃ κάλλει τὰ πρόσωπα καθαίρει. Ἀλλ' οὐδὲ στεφανουμένους εἰσά-

γὰρ, καίτοι τῷ ἐκ τῆς μεταφορᾶς ὁμοιώματι σημαίνεται, ὅτι ἦδεν τὰν στέφανον. Φησὶ γοῦν·

Νῆσος, ἣν πέρι πόντος ἀπείρτος ἐστεφάνωτο.

Καί·

Πάντη γὰρ σε στέφανος πολέμοιο δέδηκε.

Παρατηρητέον δὲ καὶ ὅτι ἐν μὲν Ὀδυσσεΐ ἀπονημένους τὰς χεῖρας ποιεῖ, πρὶν μεταλαβεῖν τροφῆς, ἐν Ἰλιάδι δὲ τοῦτο ποιοῦντας οὐκ ἔστιν εὑρεῖν. Σχολάζοντων γὰρ βίος ὁ ἐν Ὀδυσσεΐ, καὶ διὰ τὴν εἰρήνην τρυφῶντων· διὸ οἱ ἐνταῦθα ἐθεράπευσον τὸ σῶμα διὰ λουτρῶν καὶ κατανυμάτων. Διὰ τοῦτο καὶ ἀστραγαλίζουσιν ἐν ταύτῃ τῇ πολιτείᾳ, καὶ ὀρχοῦνται καὶ σφαιρίζουσιν. Ἡρόδοτος δὲ οὐ καλῶς εἶρηκεν, ἐπὶ Ἄττος διὰ λιμὸν εὑρεθῆναι τὰς παιδίας· πρεσβεύει γὰρ τοῖς χρόνοις τὰ ἡρωικά. Οἱ δ' ἐν τῇ Ἰλιακῇ πολιτείᾳ μονογού βοῶσι·

Κλῦθ' ἀλαλά, πολέμου θύγατερ,
ἐγχείων προοίμιον.

34. Ὅτι Ἀριστόνικον τὸν Καρύστιον, τὸν Ἀλεξάνδρου τοῦ βασιλέως συσφαιριστὴν, Ἀθηναῖοι πολίτην ἐποίησαντο διὰ τὴν τέχνην, καὶ ἀνδριάντα ἀνέστησαν. Τὰς γὰρ βαναύσους τέχνας Ἕλληνες ὕστερον περὶ πλείστον μᾶλλον ἐποίουντο, ἢ τὰς κατὰ παιδείαν γινόμενας ἐπινοίας. Ἔστιαίς γοῦν καὶ ὠρεῖται Θεοδώρου, τοῦ ψηφοκλέπτου, ἐν θεάτρῳ χαλκῇν εἰκόνα ἀνέθηκεν, ψῆφον κρατοῦσαν· ὡς δ' αὐτως Μιλήσιοι Ἀρχελαίου, τοῦ κηδαιστοῦ. Ἐν δὲ Θήβαις Πανδάρου μὲν οὐκ ἔστιν εἰκὼν, Κλέωνος δὲ τοῦ ῥδοῦ, ἐφ' ἧς ἐπιγεγραπται·

Πηδῆα νῖος ὃδ' ἐστὶ, Κλέων, Θηβαῖος αἰοιδός,
ὃς πλείστους θνητῶν ἀμφέδμεν στεφάνους

κρατὸς ἐπὶ σφετέρου, καὶ οἱ κλέος οὐρανόμηκες.

Καῖρε, Κλέων, Θήβας πατριδ' ἐπεικλείσας.

ὑπὸ τούτου τὸν ἀνδριάτα, ὅτε Ἀλέξανδρος τὰς Θήβας κατέσκαπτε, φησὶ Πολέμων φεύγοντά τινα χρυσίον εἰς τὸ ἱμάτιον κοῖλον ἔνθεσθαι, καὶ συκοφαντομένης τῆς πόλεως ἐπανελθόντα εὐρεῖν τὸ χρυσίον μετὰ τῇ τριάκοντα.

Ἡρόδοτος δὲ ὁ λογόμμος, ὡς φησὶν Ἡγήσανδρος, καὶ Ἀρχέλαος ὁ ὀρχηστὴς παρὰ Ἀντιόχῳ τῷ βασιλεῖ μάλιστα ἐτιμῶντο τῶν φίλων. Ὁ δὲ πατὴρ αὐτοῦ Ἀντίοχος τοὺς Σωατράκτου τοῦ αὐλητοῦ νύκτας σωματοφύλακας ἐπεκαίητο.

35. Ἐθαυμάζετο δὲ παρ' Ἑλλήσι καὶ Ῥωμαίοις Μαντρίας, ὁ πλάνης, ὁ Ἀλεξανδρεὺς. Ὃς ἔλεγε καὶ θηρίον τρέφειν, ὃ αὐτὸ ἐαυτὰ κατεσθίει· ὡς καὶ ζητεῖσθαι μέχρι πῦρ, τὸ Μαιτρῆου θηρίον τί ἐστιν. Ἐπιβίησε δ' αὐτός καὶ παρὰ τὰς Ἀριστοτελοὺς ἀπορίας, καὶ ἀνεγίνωσκε δημοσίᾳ, διὰ τί ὁ ἥλιος δύνει μὲν, κολυμβᾷ δ' οὐ, καὶ διὰ τί οἱ σπόγγοι συμπίνουσι μὲν, συγχωδωνίζονται δ' οὐ, καὶ τὰ τετραδραχμα καταλλάττεται μὲν, ὀργίζεται δ' οὐ. Ἀθηναῖοι δὲ Ποθεινῷ τῷ νευροσπᾶστη τὴν σκηνὴν ἔδωκαν, ἀφ' ἧς ἐνεθουσίον οἱ περὶ Εὐριπίδην. Ἀθηναῖοι δὲ καὶ Εὐρυκλείδην ἐν τῷ θεάτρῳ ἀκρότησαν μετὰ τῶν περὶ Αἰσχύλον. Ἐθαυμάζετο δὲ καὶ Ξενοφῶν ὁ θαυματοποιός, ὃς μαθητὴν κατέλιπε Κρατισθένη τὸν Φλιάσιον· ὃς πῦρ τε αὐτόματον ἐτοίμει ἀναφύεσθαι, καὶ ἄλλα πολλὰ φάσματα· ἐτεχνάτο, ἀφ' ὧν ἔλιστα τῶν ἀνθρώπων τὴν διάνοιαν. Τοιοῦτος ἦν καὶ Νυμφόδορος ὁ θαυματοποιός, ὃς προσκραύσας Ῥηγίνοις, ὡς φησὶ Δρύρις, εἰς Δελφίαν αὐτοὺς ἔσκαψε πρῶτος. Εὐδικὸς δὲ ὁ γελοιοποιὸς ἠνδοκίμει μιμούμενος παλαιστάς καὶ πίκτας, ὡς φησὶν Ἀριστόξενος. Πρώτος δ' ὁ Τυραννίδης ἔδραμάζετο τοὺς

διθυράμβους μμούμενος· τὰς δὲ καθαρχίας οἱ παρὰ
τὸν ἔξ Ἰταλίας Οἰνωπῶν· ὃς καὶ Κύνκλοπα εἰσήγαγε τε-
ρετίζοντα καὶ ναυαγὸν Ὀδυσσεῖα σολοικίζοντα, ὃ αὐτὸς
φησί. Διοπεΐδης δὲ ὁ Λοκρὸς, ὡς φησι Φανόδημος, πα-
ραγενόμενος εἰς Θήβας καὶ ὑποζωννύμενος οἴνου κύστεις
μιστὰς καὶ γάλακτος, καὶ ταύτας ἀποθλίβων, ἀνιμῶν
ἔλεγεν ἐκ τοῦ στόματος· **Τοιαῦτα ποῦν ἠνδοκίμει** καὶ
Νοήμων ὁ ἡδ' * *. Ἐνδοξοὶ δ' ἦσαν καὶ παρ' Ἀλεξάν-
δρῳ θάναματοποιοὶ Σκύμνος ὁ Ταραντῖνος, Φιλιστίδης ὁ
Συρακόσιος, Ἡράκλειτος ὁ Μυτιληναῖος· Γεγόνασι δὲ
καὶ πλάνοι ἔνδοξοι, ὧν Κηφισόδωρος καὶ Πανταλῶν·
Φίλιππου δὲ τοῦ γελωτοποιοῦ Ξενοφῶν μαθημονεύει.

36. Ὅτι οἰκουμένης δῆμον τὴν Ῥώμην φησί. Λέγει δὲ
καὶ ὅτι οὐκ ἂν τις σκοποῦ πόρρω τοξεύων λέροι τὴν Ῥώ-
μην πόλιν ἐπιτομὴν τῆς οἰκουμένης· ἐν ἧ συνιδεῖν ἔστω
οὕτως πάσας τὰς πόλεις ἰδρυμένας, καὶ κατ' ἰδίαν δὲ τὰς
πολλὰς, ὡς Ἀλεξανδρέων μὲν τὴν χρυσεήν, Ἀντιοχέων δὲ
τὴν καλὴν, Νικομηδεῶν δὲ τὴν περικαλλή, προσέτι τε·

Τὴν λαμπροτάτην πόλεων πασῶν, ὅποσας ὁ Ζεὺς ἀνα-
φαίνει,

τὰς Ἀθήνας λέγων. Ἐπιλείποι δ' ἂν με οὐχ ἡμέρα μία,
ἐξαριθμούμενον τὰς ἐν τῇ Ῥωμαίων οὐρανοπόλει Ῥώμῃ
ἀριθμουμένας πόλεις, ἀλλὰ πᾶσαι αἱ κατὰ τὸν ἐνιαυτὸν
ἀριθμουμέναι, διὰ τὸ πλῆθος. Καὶ γὰρ ὅλα ἔθνη
ἀθρόως αὐτόθι συνήκονται, ὡς τὸ Καππαδοκῶν καὶ
Σκυθῶν καὶ Ποντικῶν καὶ ἄλλων πλειόνων. Οὗτοι οὖν
πάντες, ὁ σύμπας δῆμος τῆς οἰκουμένης, τὸν ἐφ' ἡμῶν
φησί, φιλόσοφον ὀρχηστὴν Μέμφην ἐκάλεσαν, ἀπαρχαί-
ζοντες τὴν διὰ τοῦ σώματος αὐτοῦ κίνησιν τῇ τῶν πόλεων
ἀρχαιοτέρῃ καὶ βασιλικωτέρῃ, περὶ ἧς Βακχιδῆς φησί·

τὴν ἀχειμαντιόν τε Μίμρην καὶ δονακώδεα Νεῖλον.

Οὗτος τὴν Πυθαγόρειον φιλοσοφίαν ἐπιδείκνυσσ' ἦν· ἔστι, μετὰ σιωπῆς πᾶνδ' ἡμῖν ἐμφανίζων σαφέστερον ἢ αἱ τὰς τῶν λόγων τέχνας ἐπαγγελλόμενοι διδάσκειν.

37. Τῆς δὲ κατὰ τοῦτον ὀρχήσεως τῆς τραγικῆς παλουμένης πρῶτος εἰσηγητὴς γέγονε Βάθυλλος Ἀλεξανδρεὺς, ὃν φησι νομίμῃς ὀρχήσασθαι Σάλικος. Τοῦτον τὸν Βάθυλλον φησιν Ἀριστόνικος καὶ Πυλάδην, οὗ ἔστι καὶ σύγγραμμα περὶ ὀρχήσεως, τὴν Ἰταλικὴν ὀρχήσασθαι ἐκ τῆς κωμικῆς, ἣ ἐκαλεῖτο κόρδαξ, καὶ τῆς τραγικῆς, ἣ ἐκαλεῖτο ἐμμελεια, καὶ τῆς σατυρικῆς, ἣ ἄλεγτο σίκωνις, (διὸ καὶ οἱ Σάτυροι σικωνισταὶ) ἥς εὐρετῆς Σικινός τις βάρβαρος. Οἱ δὲ φασιν ὅτι Κρής ἦν ὁ Σικιννος. Ἦν δὲ ἡ Πυλάδου ὀρχησις ὀγκώδης, παθητικὴ τε καὶ πολύκοπος, ἣ δὲ Βαθύλλειος ἱλαρωτέρα· καὶ γὰρ ὑπόρχημά τι τοῦτον διατίθεσθαι. Σοφοκλῆς δὲ, πρὸς τῷ καλὸς γεγενῆσθαι τὴν ᾠραν, ἦν καὶ ὀρχηστικὴν δεδιδαγμένος, καὶ μουνσικὴν, ἔτι παῖς ὢν, παρὰ Λάμπρου. Μετὰ γοῦν τὴν ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχίαν περὶ τρόπαιον γυμνὸς ἀθλημιμένος ἐχόρευσε μετὰ λύρας· οἱ δὲ ἐν ἱματίῳ φασί. Καὶ τὸν Θάμυρην διδάσκων αὐτὸς ἐκιδάρισεν· ἄκρως δὲ ἐσφαίρισαν, ὅτε τὴν Ναυσικαίαν καθῆκε. Τῆς δὲ Μίμριδος ὀρχήσεως ἦρα καὶ Σωκράτης ὁ σοφός, καὶ πολλοὶ αὖτε καταλαμβανόμενος ὀρχούμενος, ὥς φησι Ξενοφῶν, ἔλεγε τοῖς γνωρίμοις, παντὸς εἶναι μέλους τὴν ὀρχησιν γυμνέσιον. Ἔταπτον γὰρ τὸ ὀρχεῖσθαι ἐπὶ τοῦ κινεῖσθαι καὶ ἐρεθίζεσθαι. Ἀνακρέων· „Καλλίβομοι κοῦραι Διὸς ἀρχήσαντ' ἑλαφρῶς.“ Ἰων·

Ἐκ τῶν ἀέλπτων μᾶλλον ὀρχησεν φρόνας.

38. Ἑρμῆπος δὲ φησι Θεόφραστον παραγίνεσθαι εἰς τὸν περίπατον καὶ ὄραν λαμπρὸν καὶ ἐξησκημένον, εἶτα καθίσιντα διατίθεσθαι τὸν λόγον, οὐδαμῶς ἀπαχόμενον κοήσεως οὐδὲ σχήματος ἑνός. Καὶ ποτε, ὄψοφάγον μμούνμενον, ἐξέκραντα τὴν γλῶσσαν περιελεῖχεν τὰ χεῖλη.

Ἐμελε δὲ αὐτοῖς καὶ τοῦ κοσμίως ἀναλαμβάνειν τὴν ἐσθῆτα, καὶ τοὺς μὴ τοῦτο ποιοῦντας ἔσκωπτον. Πλάτων ἐν Θεαιτήτῳ „Πάντα δυναμένους ὀξέως τε καὶ τορῶς διακονεῖν, ἀναβάλλεσθαι δ' οὐκ ἐπισταμένους ἐπιδεδί' ελευθερίως, οὐδ' ἁρμονίαν λόγων λαβόντα ὀρθῶς ὑμῆσαι θεῶν τε καὶ ἀνθρώπων εὐδαιμόνων βίον.“ Σαπφὼ περὶ Ἀνδρομίδας σκώπτει· „Τίς δ' ἄγροικίῃς τοι θείγει νόον, οὐκ ἐπισταμένη τὰ βράκεια ἔλκει ἐπὶ τῶν σφυρῶν,“ Φιλέταιρος „Ἀμφὶ στέγνοις φᾶρος οὐ καθήσεις, τάλαν, μηδ' ἄγροικῶς ἄνω γόνυτος ἀμφέξει,“ Ἑρμῆπος δὲ φησι Θεόφραστον τὸν Χίον ὡς ἀπαίδευστον μέμφεσθαι τὴν Ἀναξιμένην περιβολήν· Καλλίστρατός τε ὁ Ἀριστοφάνειος Ἀρίστιαρχον ἐν συγγράμματι κακῶς εἰρηκὲν ἐπὶ τῷ μὴ εὐφύθμως ἀμπέχεσθαι, φέροντός τι καὶ τοῦ τοιούτου πρὸς παιδείας ἐξέτασιν. Διὸ καὶ Ἀλεξίς φησιν·

Ἐν γὰρ νομίζω τοῦτο τῶν ἀνελευθέρων εἶναι, τὸ βαδίζειν ἀφύθμως ἐν ταῖς ὁδοῖς, ἔξον καλῶς. Οὐ μῆτε πράττεται τέλος· μηδεὶς γὰρ ἡμᾶς, μήτε, τιμὴν δόντα, δεῖ ἐτερόν λαβεῖν, φέρει δὲ τοῖς μὲν χρωμένους δόξης τιν' ὄγκον, τοῖς δ' ὀρώσιν ἡδονήν, κόσμον δὲ τῷ βίῳ, τὸ τοιούτον γέρας τις οὐκ ἂν αὐτῷ κτῆτο, φᾶσκον τοῦν ἔχειν,

39. Καὶ Δισχύλος δὲ οὐ μόνον ἐξεῦρε τὴν τῆς στολῆς εὐπρέπειαν καὶ σμικρότητα, ἣν ζηλώσαντες οἱ ἱεροφάνται καὶ δορυχοὶ ἀμυβάνονται, ἀλλὰ καὶ πολλὰ σχήματα ὀρχηστικά αὐτὸς ἐξευρίσκων ἀνεδίδου τοῖς χορευταῖς. Χαμαιλέων γοῦν πρῶτον αὐτὸν φησι σχηματίζειν τοὺς χορούς, ὀρχηστοδιδασκάλους οὐ χρησάμενον, ἀλλὰ καὶ αὐτὸν τοῖς χοροῖς τὰ σχήματα ποιοῦντα τῶν ὀρχήσεων, καὶ ὅλως πᾶσαν τὴν τῆς τραγωδίας οἰκονομίαν εἰς ἑαυτὸν περιεστῆν. Ἐπεκρίνετο γοῦν μετὰ τοῦ ἐκτότος τὰ δράματα. Ἀριστοφάνης γοῦν (παρὰ δὲ τοῖς κωμικοῖς ἢ περὶ τῶν τραγικῶν ἀπόκειται πῖστις) ποιεῖ αὐτὸν Δισχύλον λέγοντα·

— Τοῖσι χοροῖς αὐτὸς τὰ σχήματ' ἐποίουν.
Καὶ πάλιν·

— Τοὺς Φρύγας οἶδα θεωρῶν,
ὅτε τῷ Πριάμῳ αὐλλυσόμενοι τὸν παῖδ' ἤλθον τε-
θνεῶτα,

πολλὰ τοιαντὶ καὶ τοιαντὶ καὶ δεῦρο σχηματίζαντας.
Καὶ Τέλεσις δὲ, ἢ Τελέστης, ὁ ὀρχηστοδιδάσκαλος, πολλὰ ἐξεύρηκε σχήματα, ἅκρας ταῖς χερσὶ τὰ λεγόμενα δεικνύ-
ούσαις. Φίλλις, ὁ Δήλιος, μουσικὸς, τοὺς ἀρχαίους φησὶ
κισθαργιδούς κινήσεις ἀπὸ μὲν τοῦ προσώπου μικρὰς φέ-
ρειν, ἀπὸ ποδῶν δὲ πλείους, ἐμβρατηρίους καὶ χορευτικάς.
Ἀριστοκλῆς γοῦν φησιν, ὅτι Τελέστης, ὁ Δισχύλου ὀρχη-
στής, οὕτως ἦν τεχνίτης, ὥστε ἐν τῷ ἐρχεῖσθαι τοὺς ἑπτὰ
ἐπὶ Θήβας φανερὰ ποιῆσαι τὰ πρᾶγματα δι' ὀρχήσεως.
Φασὶ δὲ καὶ ὅτι οἱ ἀρχαῖοι ποιεῖται, Θέσπις, Πρατίντας,
Κρατῖνος, Φρύνιχος, ὀρχησταὶ ἐκαλοῦντο, διὰ τὸ μὴ μόνον
τὰ ἑαυτῶν δράματα ἀναφέρειν εἰς ὀρχησιν τοῦ χοροῦ,
ἀλλὰ καὶ ἔξω τῶν ἰδίων ποιημάτων διδάσκειν τοὺς βοῦ-

λομένους ὀρχεῖσθαι. Μεθύων δὲ ἐποίει τὰς τραγωδίας Αἰσχύλος, ὡς φησι Χαμαιλέων. Σοφοκλῆς γοῦν ἀνείδιξε αὐτῷ, ὅτι, εἰ καὶ τὰ δέοντα ποιεῖ, ἀλλ' οὐκ εἰδώς γε.

40. Ὀρχήσεις δὲ ἐθνικαὶ αἰδε· Λακωνικαί, Τρῳιζηνικαί, Ἐπιζεφύριοι, Κρητικαί, Ἰωνικαί, Μαντινιακαί, ὡς προκρίνει Ἀριστόξενος διὰ τὴν τῶν χερῶν κίνησιν. Οὗτως δ' ἦν ἔνδοξον καὶ σοφὸν ἡ ὀρχησις, ὥστε Πίνδαρος τὸν Ἀπόλλωνα ὀρχηστὴν καλεῖ.

Ὀρχήσῃ, ἐγλαΐας ἐνάσσει,
ἐρυφάρετ' Ἀπόλλων.

Καὶ Ὅμηρος δὲ ἡ τῶν τις Ὀμηριδῶν ἐν ταῖς εἰς Ἀπόλλωνα ὕμνοις φησὶν·

Ἀπάλλον,

φάρμαγγ' ἐν χερσὶσιν ἔχων, χάριεν κινάρεζε,
Καλὰ καὶ ὕψι βιβάς.

Εὐμηλος δὲ ὁ Κερκηνεὺς, ἡ Ἀρκτῖνος, τὸν Δία ὀρχούμενον πού παραγεί, λέγων·

Μέσσοισιν δ' ὠρχεῖτο πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε.

Θεόφραστος δὲ πρῶτον φησὶν Ἀνδρωνα, τὸν Καταναῖον αὐλητὴν, κινήσεις καὶ θυθμούς ποιῆσαι τῷ σώματι ἀνελούντα· ὅθεν σκελλόμενος τὸ ὀρχεῖσθαι παρὰ τοῖς παλαίοις· μεθ' ὃν Κλεόλαν τὸν Θηβαῖον. Ὀρχησται δὲ ἔνδοξοι, Βολβός μὲν παρὰ Κρατίνῳ καὶ Καλλίμῳ, Ζήνων δὲ ὁ Κρήσις ὁ πάπυ Ἀσταξέρην περυσφιλέσιατος παρὰ Κτησίᾳ. Ἀλέξανδρος δὲ ἐν τῇ πρὸς Φιλόξενον ἐπιστολῇ μύμνηται Θεοδώρου καὶ Χρυσίππου.

41. Ὅτι τὸ μουσεῖον ὁ Φλιάσιος Τίμων, ὁ συλλογράφος, τάλαρόν πού φησιν, ἐπισκώπτων τοὺς ἐν αὐτῷ τρεφόμενους φιλοσόφους, ὅτι ὥσπερ ἐν πανάγρῳ τινὲ σιτοῦνται, καθάπερ οἱ πολυτιμώτατοι ὄρνιθες·

Πολλοὶ μὲν βόσκονται ἐν Αἰγύπτῳ πολυφύλων
βιβλιακοὶ χαρακῆται, ἀπειράτα δηριδῶντες
Μουσῶν ἐν ταλάρῳ.

Ἔως ἂν τῆς λογοδιαφύλλας ἀπαλλαγῶσιν οὗτοι οἱ τραπε-
ζορήτορες, οἱ ὑπὸ γλωσσαλγίας ἐπιλελῆσθαι μοι δοκοῦσι
καὶ τοῦ Πυθικοῦ χρησμοῦ, ὃν ἀναγράφει Χαμαιλέων·

Εἴκοσι τὰς πρὸ κυνός, καὶ εἴκοσι τὰς μετέπειτα
οἴκῳ ἐν σμικρῷ Διονύσει χρῆσθαι ἡμετέρῳ.

Καὶ Μησιθίδης δὲ Ἀθηναῖος Διόνυσον ἱατρὸν φησὶ τὴν
Πυθίαν χρῆσαι τιμᾶν Ἀθηναίοις. Φησὶ δὲ καὶ Ἀλκαῖος,
ὁ Μυτιληναῖος ποιητής·

Οἶνω πνεύμονα τέγγε· τὸ γὰρ ἄστρον περιτέλλεται·

Ἢ δ' ὦφ' ἡλαπῆ· πάντα δὲ διαψᾶ ὑπὸ πνεύματος.

Καὶ ἄλλαχού·

Πίνωμεν, τὸ γὰρ ἄστρον περιτέλλεται.

Εὐπολὶς τε τὸν Καλλίαν φησὶν ἀναγκάζεσθαι ὑπὸ Πρω-
ταγόρου πίνειν, ὥτα

πρὸ τοῦ κυνός τὸν πνεῦμον ἔκλυτον φορῇ·

Ἡμῖν δ' οὐ μόνον ὁ πνεῦμων ἀπεξήρανται, κενδυεῖται δὲ
καὶ ἡ καρδία. Καίτοι Ἀντιφάνης λέγει·

Τὸ δὲ ζῆν, εἰπέ μοι,

τί ἐστί; — Τὸ πίνειν φημὶ ἐγώ.

Ὅρᾳς, παρὰ ρεῖθροισι χειμάρροισι ὅσα
δένδρων αἰεὶ τὴν νύκτα καὶ τὴν ἡμέραν
βρέχεται, μέγεθος καὶ κάλλος οἷα γίγνεται,
τὰ δ' ἀντιπείνοντ', οἷον δὲ ὄψαν τινὰ
ἢ ξηρασίαν σχόντ', αὐτόπρεμν' ἀπόλλυται.

Οὕτω τούτοις, φησὶ, κυνολογήσασιν ἐδόθη πιεῖν. Εἰρη-
ται δὲ τὸ βρέχειν καὶ ἐπὶ τοῦ πίνειν. Ἀντιφάνης·

Διὶ γὰρ φαγόντας δαφιλῶς βόρεον.

Εὐβουλος· „Σίκαω ἐγὼ βεβρεγμένος ἦρω καὶ κεκοιμημένος. Β. Πέτωκος οὗτος; Α. Πέτωκ' ἐγὼ, μὰ Δία Μυρδαίων.“

42. „Ὅτι τὸ ἀναπύπτειν κυρίως ἐπὶ ψυχῆς ἐστίν, οἷον ἀθυμεῖν, ὀλιγορεῖν. Θουκυδίδης πρώτη· „Νικώμενοι ἐπὶ ἐλάχιστον ἀναπύπτουσι.“ Κρατῖνος δ' ἐπὶ ἐρετῶν χροῖας τῇ λέξει· „Ροθίαζε κἀνάπιπτε.“ Καὶ Ξενοφῶν ἐν Οἰκονομικῇ· „Διὰ τί ἄλντοι ἀλλήλοις εἰπὼν οἱ ἐρεῖται; ἢ ὅτι ἐν τάξει μὲν κάθηται, ἐν τάξει οὐ προνενουσεν, ἐν τάξει δὲ ἀναπύπτουσιν;“ Ἀνακείσθαι δὲ φημὲν ἐπὶ ἀνδριάντας. Ὅθεν τοὺς ἐπὶ κατακειμένων χρωμένους τῇ λέξει διέσυρον. Διφίλος· „Εἰγὼ δ' ἕως μὲν τινος ἀνεκείμεν.“ Πρὸς δὲ δυσχεραίνων ὁ ἐταῖρός φησιν· „Ἀνάκεισο.“ Φιλεπιδίδης· „Καὶ δεσπνῶν αἰετὶ ἀνακείμενος παρ' αὐτόν.“ Καὶ ἐπάγει· „Πότερον ἀνδριάντια εἰστία;“ Κατακείσθαι δὲ λέγεται καὶ κατακαλίσθαι, ὥς ἐν Συμπόσις Ξενοφῶν καὶ Πλάτων. Ἀλεξίς·

Ὡς ἔστι κατακείσθαι πρὸ δελπνου συμφορά·

οὔτε γὰρ ὕπνος δῆριουθεν οὐδὲν ἂν λάβοι,

οὐδ', ἂν λέγη τις, οὐδαμῶς μάθομεν ἄν·

ὁ νοῦς γὰρ ἐστὶ τῆς τραπέζης πλησίον.

Ἔστι δὲ εὐρεῖν καὶ ἐπὶ τῆς ἐννοίας ταύτης σπανίως τὸ ἀνακείσθαι. Σάτυρος παρὰ Σοφοκλεῖ τοῦτό φησιν·

Ἐπικαιόμενος τῷ Ἡρακλεῖ ἀνακείμενος
μέσον εἰς τὸν αὐχέν' εἰσαλομένην.

Ἀριστοτέλης ἐν Τυφίηνων Νομίμοις· „Οἱ δὲ Τυφίηνοὶ δεσποιοῦσι μετὰ τῶν γυναικῶν ἀνακείμενοι ὑπὸ τῷ αὐτῷ ἱματίῳ.“ Θεόπομπτος·

Ἐπίνομεν μετὰ ταῦτα
κατακείμενοι μαλακώτατ' ἐπὶ τροχίλῳ,
Τελαμῶνος οἰμώζοντες ἀλλήλοις μίση.
Φιλωνίδης· „Κατάκειμαι, ὥς ὁράτε, δεκάπαλαι.“ Ἐνθα
δης Κύνλαπι·

Ἀπέπεσέ, φάρυγγος αἰθιγ' ἐξανιὰς βαρύν.
Ἄλεξις·

— Μετὰ ταῦτ' ἀναστάντες

ἐκέλευον αὐτὴν παρ' ἐμέ.

43. Ὅτι τὸ πάσασθαι ἐπὶ τοῦ ἀπογεύσασθαι τί-
θεται. Φησὶ γοῦν Φοῖνιξ πρὸς Ἀχιλλέα· „Οὐκ ἔθιλες ἄμ'
ἄλλω ἐν μεγάφοισι πάσασθαι.“ Καὶ ἀλλαχού· „Εὐθ'
οἱ σπλάγχν' ἐπάσαντο.“ Τῶν γὰρ σπλάγχνων ἀπογεύον-
ται μόνον ὥς ἂν ὀλίγων πολὺς ὄμιλος. Καὶ ὁ Πρίαμος
(24) δὲ πρὸς Ἀχιλλέα φησὶ· „Νῦν δὴ καὶ σίτου πασάμεν.“
Οἰκτεῖον γὰρ τοῦ τηλικαύδε ἀτυχήσαντες ἀπογεύσασθαι
μόνον· εἰς κόρον γὰρ ἔλθῃν οὐκ εἶα τὸ πένθος. Ἄλλο καὶ
ὁ τὸ σύνολον οὐ γευσάμενος τροφῆς καὶ ἄσπιτος, ἄπα-
στος. Ἐπὶ δὲ τῶν ἀποπληρουμένων οὐδέποτε λέγει τὸ
πάσασθαι, ἀλλ' ὁπόσα δηλοῖ κόρον· „Αὐτὰρ ἐπεὶ σίτου
τάρφθεν καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἔντο.“ Οἱ δὲ νεώτεροι καὶ ἐπὶ
τοῦ πληρωθῆναι τιθέασιν τὸ πάσασθαι. Καλλίμαχος·
„Μύθου δὲ πασαμένη ἡδίων.“ Ἐρατοσθένης·

— Ὅπταλέα κρέα

ἐκ τέφρης ἐπάσαντο, τὰ τ' ἀγρώσσοντες ἔλοντο.

44. „Περίκολλον αἶε ξύλον παρὰ ξύλῳ“ φησὶν ὁ
Θηβαῖος μελοποιός.

Ἔτι περὶ τοῦ τῶν ἡρώων βίου.

Ὅτι Σέλευκός φησι τὴν παρ' Ὀμήρῳ δαῖτα θάλασσαν

στοιχείων μεταθέσει διατασσέναι· τὸ δὲ ἀπὸ τοῦ δα-
σασθαι λέγειν, βιαιότερόν ἐστι.

Οὗτοι Καρίστιος ὁ Περγαμηνὸς ἱστοροῦ, τὰς Κερκυ-
ραίας γυναῖκας ἔτι καὶ νῦν σφαιρίζουσας ᾗδεν. Σφαιρί-
ζουσι δὲ παρ' Ὀμήρῳ οὐ μόνον ἄνδρες, ἀλλὰ καὶ γυναί-
κες. Καὶ δίσκοις δὲ καὶ ἀκοντίοις μετὰ τινὸς συμμετρίας
ἐχρῶντο.

Δίσκοισιν ἔρποντο καὶ αἰγανέστον ἱέντες.

Τὸ γὰρ ἔρπνον τὴν κακοπάθειαν κοινρίζει. Καὶ ἐπὶ κυ-
νηγεσίᾳ δὲ ἐξίσταν οἱ νέοι πρὸς μελέτην τῶν πολεμικῶν
κινδύνων, καὶ ἐπὶ θήρας παντοίας· ἀφ' ὧν ῥωμαλεώτεροι
καὶ ὑγιεινότεροι διετέλουν, ὥς ὅτε πυργηδὸν σφέας αὐ-
τοὺς ἀρτύκουσι, καὶ ἄντιον ἱστάμενοι ἀκοντίζουσιν. Ἰσασι
δὲ καὶ λουτρά ἄκη πόνων παντοῖα, κόπον μὲν θαλάττῃ
λύοντες, ἢ μάλιστα τοῖς νείροις ἔστι πρόσφορος· ἀναχα-
λῶντες δὲ ταῖς ἐμβάσεσι τὰς τῶν μυῶν συντάσεις, εἰς
ἐπαλείφοντες λίπα, πρὸς τὸ μη ξηρανθέντος τοῦ ὕδατος
ἀπεσκληρυμμένα γίνεσθαι τὰ σώματα. Οἱ γοῦν ἀπὸ τῆς
σκοπιῆς ἐπανελθόντες ἰδρῶ πολλὸν ἀπενίζοντο θάλασση,
κημίαις ἡδὲ λόφον ἀμφίτεμφοῦς. Καὶ οὕτως ἀναψύξαντες
εἰς ἀσαμίνθους βάντες εὐξέστας λούσαντο, καὶ ἀλευράμε-
νοι λίπ' ἐλαίῳ δεξιτέρῃ ἐφίξανέτην. Ἔστι καὶ τρόπος ἕτερος
καμάτων λύσεως ἐκ τῶν κατὰ κεφαλῆς καταπονήσεων.

Θυμῆρες κεράσασα κατὰ κρατὸς τε καὶ ὤμων.

Αἱ γὰρ ἐμβάσεις, περικεχυμένου πανταχόθεν τοῖς πόροις
τοῦ ὕδατος, φράττουσι τὴν τῶν ἰδρωμάτων ἔκκρισιν, καθά-
περ ὅν εἰ τις ἡθμὸς εἰς ὕδωρ βληθῇ· διέξεισι γὰρ οὐδὲν,
εἰ μὴ τις αὐτὸν μετεωρίσας, τοῖς πόροις ἀναψυχὴν καὶ
διέξοδον εἰς τὸ ἔξω παράσχη, ὥς Ἀριστοτέλης εἰρηκεν ἐν
τοῖς φυσικοῖς προβλήμασι, ζητῶν, Διὰ τί οἱ ἰδρῶντες,

ἐπὶ ἐλθωσιν εἰς θερμόν ἢ ψυχρόν ὕδωρ, οὐκ ἐπὶ ἰδροῦσιν, ἕως πύλιν ἐπανέλθωσιν ἀπὸ τῶν ἐμβάσεων.

45. Περὶ τούτου δὲ τοῖς ἡρώσι δεπνούσι καὶ λάχανα. Ὅτι δὲ οἶδασιν τὰς λαχανείας, δῆλον ἐκ τῶν παρὰ νείατον ὄρχον κοσμητῶν πρασιῶν. Ἀλλὰ μὲν καὶ τοῖς κακοχυμοτάτοις κρομύοις ἐχρῶντο.

— ἐπὶ δὲ κρομύον ποτὶ ὄψον.

Ἐπιμελουμένους δὲ αὐτοὺς εἰσαγεῖ καὶ τῶν ἀκροδρύων. (25) „Ὀγγη γὰρ ἐπὶ ὄγγη που γηράσκει, σῦκον δ' ἐπὶ σῦκῳ.“ Διὸ καὶ τῶν δένδρων τὰ μὲν καρποφόρα καλὰ προσ-αγορεύει. „Ἐνθα δένδρεα καλὰ πεφύκει, ὄγγηαι καὶ ῥοαὶ καὶ μηλείαι.“ Τὰ δ' εἰς ξυλείαν εὐθὺς μακρὰ, τοῖς ἐπικλήτοις τὴν χρήσιν διαστέλλων.

— Ἐνθα δένδρεα μακρὰ πεφύκει,

κλήθρη τ' αἰγαιός τ', ἐλάτη τ' ἣν οὐρανομήκης.

Ἀρχαιοτέρα δ' ἦν καὶ τῶν Τρωικῶν ἢ τούτων χρήσις. Τίσταλος γοῦν οὐδὲ θανόν ἀπαλλάττεται τῆς τούτων ἐπιθυμίας· ἔπερ ὁ κολάζων αὐτὸν θεὸς, προσείων, καθάπερ οἱ τὰ ἄλογα τῶν ζώων τοῖς θαλλοῖς ἄγοντες, τοὺς τοιούτους καρποὺς, ἀποκρούεται αὐτὸν τῆς ἀπολαύσεως, ὅτι τῆς ἐλπίδος ἐγγὺς ἔλθοι. Καὶ Λαίρτην δ' Ὀδυσσεὺς ἀναμνησθεὶς ὣν ἔδωκεν αὐτῷ παιδὶ ὄντι. „Ὀγγηας μοι δάκας τρισκαίδεκα“ καὶ τὰ ἑξῆς.

46. Ὅτι δὲ καὶ ἰχθὺς ἡσθιον, Σαρπηθῶν δῆλον ποιεῖ, ὁμοίῳ τὴν ἄλωσιν πανάγρου δικτύου θήρα. Καίτοι Εὐβουλος κατὰ τὴν κωμικὴν χερεν φησὶ παίζειν.

Ἰχθὺν δ' Ὀμηρος ἐσθλόντ' εἴρηκε ποῦ τίνα τῶν Ἀχαιῶν; κρέα δὲ μόνον ὤπτων, ὥστε ἔφοντά γ' οὐ πεπελήκειν αὐτῶν οὐδένα. Ἀλλ' οὐδὲ μίαν ἄλλην ἱταίραν εἶδε τις

αὐτῶν, ἑαυτοὺς δ' ἔδραρον ἐνιαυτοὺς δέκα.
Πικρὰν στρατείαν δ' εἶδον, ὅτινες, πόλιν
μίαν λαβόντες, εὐρυπρωκτότεροι πολὺν
τῆς πόλεως ἀπεχώρησαν, ἥς εἶλον τότε.

Οὐδὲ τὸν αἶφα δ' οἱ ἥρωες τοῖς ὄρνισιν εἶον ἐλεύθερον,
παγίδας καὶ νεφέλας ἐπὶ ταῖς κήλαις καὶ πελειύσιν ἰστάν-
τες. Ἐγυμνάζοντο δὲ πρὸς ὄρνεο θηρευτικῇ, καὶ τὴν πα-
λειάδα τῇ μηρίνθῳ κρεμάντες ἀπὸ νηὸς ἰστοῦ, καὶ το-
ξεύοντες ἐκηβόλως εἰς αὐτὴν, ὥς ἐν τῷ ἐπιπαφίῳ δηλοῦ-
ται. Παρέλιπε δὲ τὴν χοῆσιν τῶν λαχάνων καὶ ἰχθύων
καὶ τῶν ὄρνιθων διὰ τε τὴν λιχνείαν, καὶ προσέτι τὴν ἐν
ταῖς σκευασίαις ἀπρέπειαν, ἐλάττω κεκρικῶς ἡρωικῶν καὶ
θελῶν ἔργων. Ὅτι δὲ καὶ ἐφ' ὅοις ἐχρῶντο κρέασιν, ἐμφα-
νίζει, ἐν οἷς λέγει·

Ὡς δὲ λέβης ζεῖ, —

νίσση μελδόμενος ἀπαλοτρεφὸς σιάλοιο.

Καὶ ὁ κατ' Ὀδυσσεὺς ἀφεθεὶς ποῦς βοὸς τοῦτον ση-
μεῖον· πόδα γὰρ βόειον οὐδεὶς ὀπιτᾶ. Καὶ τό· „Κρεῶν
δὲ πίνακας παρέθηκεν αἰέρας παντοίων“ οὐ μόνον τῶν
κρεῶν ἐξαλλαγὴν δηλοῖ, ὥς ὄρνιθια, χοίρεια, ἐρίφεια,
βόεια λέγων, ἀλλὰ τὴν σκευασίαν ὥς ποικίλην ἔχοντα καὶ
οὐ μονοειδῆ, ἀλλὰ περιττὴν. Ὡς ἀνακίπτειν τὰς Σικελικὰς
καὶ Συβαρτικὰς καὶ Ἰταλικὰς τραπέζας, ἥδη δὲ καὶ Χίας.
Μαρτυροῦνται γὰρ καὶ Χῖοι οὐκ ἐλάττω τῶν προειρη-
μένων ἐπὶ ὀψαρτυτικῇ. Τιμοκλῆς·

— Χῖοι πολὺ

ἀριστὶ ἀνευρήμασιν ὀψαρτυτικῇ.

Κοιμῶνται δὲ μετὰ γυναικῶν παρ' Ὀμήρῳ οὐ μόνον οἱ
νέοι, ἀλλὰ καὶ οἱ γέροντες, Φοῖνιξ τε καὶ Νέστωρ. Μό-

τοῦ Μενελάου οὐ συνέζευκται γυνή, διὰ γυναῖκα γαμετήν
ἡρπασμένην τὴν στρατείαν πέποιημένον.

47. „Παλαιὸν μὲν οἶνον, ἄνθρα δ' ὕμνων νεωτέρων“
Πίνδαρος ἐπαινεῖ. Εὐβουλος δέ φησιν·

Ἄτοπον δέ, τὸν μὲν οἶνον εὐδοκίμειν αἰεὶ
παρὰ ταῖς ἐταῖραις τὸν παλαιόν, ἄνδρα δέ
μὴ τὸν παλαιόν, ἀλλὰ τὸν νεώτερον.

(26) Τὸ αὐτὸ δὲ καὶ Ἄλκις σχεδὸν ἀπαρallάκτως, τοῦ
σφόδρα μόνου κειμένου, ἀπὸ τοῦ αἰ. Ὅντως δὲ ὁ παλαιὸς
οἶνος οὐ πρὸς ἡδονὴν μόνον, ἀλλὰ καὶ πρὸς ὑγίαν προσ-
φορώτερος. Πέσσει τε γὰρ μᾶλλον τὰ σῖτα, καὶ λεπτο-
μερὴς ὢν εὐανάδοτός ἐστι, δύνάμιν τε τοῖς σώμασιν ἐμ-
ποιεῖ, τὸ αἷμά τε ἐνεργεῖ καὶ εὐανάδοτον κατασκευάζει,
καὶ τοὺς ὕπνους ἀταράχους παρέχει. Ἐπαινεῖ δὲ Ὅμηρος
τὸν ἐπιδεχόμενον ἱκανὴν κρᾶσιν, ὡς τὸν τοῦ Μάρωνος.
Ἐπιδέχεται δὲ πλείω κρᾶσιν ὁ παλαιὸς οἶνος, διὰ τὸ μᾶλ-
λον θερμὸς γίνεσθαι παλαιούμενος. Ἐνιοὶ δὲ καὶ τὴν
Διονύσου φυγὴν εἰς τὴν θάλασσαν οἰνοποιῶσαν σημαίνειν
φασί, πάλαι γνωρίζομένην. Ἥδυν γὰρ εἶναι τὸν οἶνον,
παρεγγχεομένης θαλάσσης. Ἐπαινῶν δὲ Ὅμηρος τὸν μέ-
λανα οἶνον, πολλάκις αὐτὸν καὶ αἰθοπα καλεῖ. Δυναμι-
κότατος γάρ ἐστι, καὶ μένων ἐν ταῖς ἔξῃσι τῶν πινόντων
πλείστον χρόνον. Θεόπομπος δέ φησι, παρὰ Χίους πρῶ-
τοις γενέσθαι τὸν μέλανα οἶνον, καὶ τὸ φυτεύειν δὲ καὶ
θεραπεύειν ἁμπέλους Χίους πρῶτους, μαθόντας παρ'
Οἰνοπίωνος τοῦ Διονύσου, ὃς καὶ συνῴκισε τὴν νῆσον,
τοῖς ἄλλοις ἀνθρώποις μεταδοῦναι. Ὁ δὲ λευκὸς οἶνος
ἀσθενής, καὶ λεπτός. Ὁ δὲ κρότος πέττει ῥᾶν, ξηραντι-
κὸς ὢν.

48. Περὶ Ἰταλικῶν οἶνων φησὶν ὁ παρὰ τούτῳ τῷ

σοφιστῇ Γαλήρῳ. Ὁ Φαλερίνος οἶνος ἀπὸ ἐτῶν δέκα
 ἐστὶ πότιμος, καὶ ἀπὸ πεντεκαίδεκα μέχρι εἴκοσιν· ὃ δ'
 ὑπὲρ ταύτων ἐκπίπτει τὸν χρόνον κεφαλαλγικός, καὶ τοῦ
 ἐμφρεθῶντος καθάπτεται. Εἶδη δ' αὐτοῦ δύο, ὁ αὐστηρὸς
 καὶ ὁ γλυκύων. Οὗτος δὲ τοιοῦτος γίνεται, ὅταν ὑπὸ
 τῶν τρυγητῶν εὐαίῳ πνεύσῃσι, παρ' ὃ καὶ μελάντερος γί-
 νεται. Ὁ δὲ μὴ οὕτω τρυγηθεὶς, αὐστηρὸς τε καὶ τῷ
 χρώματι καφέος. Καὶ τοῦ Ἀλβανοῦ δὲ οἶνου εἶδη δύο, ὃ
 μὲν γλυκύων, ὃ δ' ὀμφακίης. Ἀμφότεροι δὲ ἀπὸ πεντε-
 καίδεκα ἐτῶν ἀκμᾷζονται. Συρφέτινος δὲ ἀπὸ πέντε καὶ
 εἴκοσι ἐτῶν ἀρχεται γίνεσθαι πότιμος. Ὡν γὰρ ἀλμπῆς
 καὶ λίαν ψευφρός, μόλις πεπαίνεται· καὶ παλαιούμενος
 σχεδὸν μόνους ἐστὶν ἐπιτήδειος τοῖς χορμένεισι διηρηκῶς.
 Ὁ δὲ Ρηγίνος, τοῦ Συρφέτινου λιπαρώτερος ὢν, χρήσι-
 μος ἀπὸ ἐτῶν πεντεκαίδεκα. Χρήσιμος καὶ ὁ Προύεντος,
 λεπτωμέρεστερος ὢν τοῦ Ρηγίνου, ἥμισυ τε καθάπτιμε-
 νος κεφαλῆς. Ταῦτα ἐμφρεθῆς ὁ Φορμανός, ταχὺ δὲ ἀκ-
 μᾷζει, καὶ λιπαρώτερός ἐστιν αὐτοῦ. Βράδιον δ' ἀκμᾷζει
 ὁ Τριφολίνος, ἐστὶ δὲ τοῦ Συρφέτινου γεωδέστερος. Ὁ δὲ
 Διστανός τῶν πρώτων ἐστὶν οἶνων, ἐμφρεθῆς τῷ Φαλερίνῳ,
 κραιφνέστερος, οὐ πλεκτηνός. Ὁ Τιβουρτίνος λεπτὸς, εὐ-
 διάκνευστος, ἀκμᾷζων ἀπὸ ἐτῶν δέκα· κρεῖττον δὲ γί-
 νεται παλαιούμενος. Ὁ Λαβιανός, ἡδύς καὶ λιπαρὸς τῇ
 γαίῃσι, μεταξὺ Φαλερίου καὶ Ἀλβανοῦ· ἡ δὲ αὐτοῦ πόσις
 ἀπὸ ἐτῶν δέκα. Ὁ Γευρανός δὲ καὶ ὀλίγος καὶ κύλλιστος,
 προσίτι τε εὐκέρως καὶ παχὺς, Πρανεατίνου δὲ καὶ Τι-
 βουρτίνου λιπαρώτερος. Ὁ Μαρσικός δὲ πάντῃ αὐστηρὸς,
 εὐστόμαχος δὲ. Γίνεται δὲ καὶ περὶ τὴν Καμπανίαν Κύ-
 μῆν ὃ καλούμενος Ὠλβανός, κοῦρος, πότιμος ἀπὸ ἐτῶν
 πάντα. Ὁ Ἀγκωνιανός χρηστός, λιπαρὸς, πρὸς * * * ὃ

(27) Βυξεντίνος ἐμπερὺς ἔχει τῷ Ἀλβανῷ τῷ ὁμοφανέϊ· ἔστι δὲ δυνάμει καὶ εὐστόμαχος. Ὁ Οὐελίτερος δὲ ἥδους πινόμενος, εὐστόμαχος· ἴδιον δ' αὐτοῦ τὸ μὴ δοκεῖν ἀπαρξέχυντος εἶναι· ἐμφαίνει γὰρ ὡς ἐμμεμγμένον αὐτῷ ἐτέρου. Ὁ Καληρός κοῦφος, τοῦ Φαλερίνου εὐστομαχώτερος. Εὐγενής δὲ καὶ ὁ Καίνουβος, πληκτικὸς, εὐτονος· παλαιοῦται δὲ μετὰ ἱκανὰ ἔτη. Ὁ Φουνδανὸς εὐτονος, πολύτροφος, κεφαλῆς καὶ στομαχου ἀπτεται· διὸ οὐ πολλὸς ἐν συμποσίοις πίνεται. Πάντων δὲ τούτων ὁ Σαβίνος πονηρότερος, ἀπὸ ἐτῶν ἑπτὰ ἐπιτήδειος πίνεσθαι μῆκος πεντεκαίδεκα. Ὁ δὲ Σιγνίνος μέχρι ἐτῶν ἑξὶ χρήσιμος, παλαιωθεὶς δὲ πολὺν χρησιμώτερος. Ὁ Νουμντιανὸς ἀκμήζει ταχὺ καὶ ἀπὸ ἐτῶν πέντε πότιμός ἐστιν· ἔστι δ' οὗτος Μαν ἥδους, οὔτε λεπτὸς. Ὁ Σπωλητίνος οἶνος καὶ πινόμενος ἥδους, καὶ τῷ χρώματι χρυαίει. Καπναγὸς κατὰ πολλὰ τῷ Συρξεντίνῳ παρεμπερής. Ὁ Βαρβίνος Μαν αὐστηρός, καὶ αἰὲς αὐτοῦ κρείττων γίνεται. Εὐγενής καὶ ὁ Καυνῖνος, καὶ τῷ Φαλερίνῳ ἐμπερής. Ὁ Βενεφραγὸς εὐστόμαχος καὶ κοῦφος. Ὁ ἐν Νεαπόλει Τρεβελλικὸς εὐπραγὸς τῇ δυνάμει, εὐστόμαχος, εὐστομος. Ὁ Ἑρβουλος ἐν ἀρχῇ μὲν ἐστὶ μέλας, μετ' οὐ πολλὰ δὲ ἔτη λευκὸς γίνεται· ἔστι δὲ Μαν κοῦφος καὶ τρυφερός. Ὁ Μασσαλήτης καλός· ὀλίγος δὲ γίνεται, παχὺς, σαρκώδης. Ταρσενῖνος δὲ καὶ οἱ ἀπὸ τοῦ κλίματος τούτου πάντες ἀκαλοὶ, οὐ πλῆξιν, οὐ τόνον ἔχοντες, ἡδεῖς, εὐστόμαχοι. Ὁ δὲ Μαμερτίνος ἔξω μὲν τῆς Ἰταλίας γίνεται καὶ γινόμενος ἐν Σικελίᾳ καλεῖται Ἰωτάλινος. Ἡδὺς δ' ἐστὶ, κοῦφος, εὐτονος.

Ὅτι παρ' Ἰνδοῖς τιμᾶται δαίμων, ὡς φησι Χάρης ὁ Μυτιληναῖος, ὃς καλεῖται Σοφοάδειος· ἐρμηνεύεται δὲ Ἑλλάδι φωνῇ οἰνόποιός.

49. "Οτι Ἀντιφάνης πον ὁ χαρίεις τὰ ἐξ ἐκείνης πό-
λεως ἰδιώματα οὕτω καταλέγει·

Ἐξ Ἠλιδος μάγειρος, ἐξ Ἀργους λῆθης,
Φλιάσιος οἶνος, ἐκ Κορίνθου στρόβιλα,
ἰχθύς Συκυῶνος, Αἰγίου δ' σπληνιρίδες,
τυρὸς Σικελικὸς,
μύρον ἐξ Ἀθηνῶν, ἑλκὸς Βοιωτίας.

Ἐρμειππος δ' οὕτως·

Ἔσπετε νῦν μοι, Μοῦσαι Ὀλύμπια δώματ' ἔχουσαι,
ἐξ οὗ ναυκληρεῖ Διόνυσος ἐπ' οἶνοπα πόντον,
ἔσθ' ἀγάθ' ἀνδράποισι δέδρ' ἤγαγε νηὶ μελαίνῃ.

Ἐκ μὲν Κυθήνης ναυλὸν καὶ δέρμα βόειον·

ἐκ δ' Ἑλλησπόντου σκόμβρους καὶ πάντα ταρίχη·

ἐκ δ' αὖ Ἰταλίας χόνδρον καὶ πλευρὰ βόεια·

καὶ παρὰ Σιτάκιον ψάραν Λικεδαίμοσιοι·

καὶ παρὰ Περδικίου φειδὴ ναυσὶν πάνυ πολλαῖς.

Αἱ δὲ Συράκουσαι σὺς καὶ τυρὸν παρέχουσι.

Καὶ Κερκυραίους δ' Ποσειδῶν ἐξολέει

ναυσὶν ἐπὶ γλαυφράῃς, ὅτι ἀνδρα θυμὸν ἔχουσι.

Ταῦτα μὲν ἐντεῖθεν· ἐκ δ' Αἰγύπτου τὰ κρεμαστὰ

ἰστία καὶ θύβλους· ἀπὸ δ' αὖ Συρίας λεβαντίν·

ἢ δὲ καλὴ Κρήτη κηπάριον τοῖσι θεοῖσιν·

ἢ Λιβύη δ' ἄλφρατα πολλὰν παρέχει κατὰ πρῶτον·

ἢ Ρόδος ἁσταφίδας τε καὶ ἰσχάδας ἡδοναίρους.

Αὐτὰρ ἀπ' Εὐβοίας ἀπτεῖρας καὶ ἱκία μέλα·

ἀνδραποδ' ἐκ Φρυγίας, ἀπὸ δ' Ἀρκαδίας ἐπισκάρους.

Αἱ Παγασαὶ δούλους καὶ σιγματίδας παρέχουσι.

(28) Τὰς δὲ Διὸς βάλανους καὶ ἀμύγδαλα σιγαλόντα
Παφλαγόνες παρέχουσι· τὰ γάρ τ' ἀναθήματι δυνάει·
Φωκικὴ παρπὸν φοῖνιξ καὶ σιμίδαλον·

Καρχηδὼν δάπιδας καὶ ποικίλα προσκεφάλαια.

50. Πίνδαρος δ' ἐν τῇ εἰς Ἱέρανα Πυθικῇ ᾠδῇ·

Ἀπὸ Τεϋγέτιο μὲν Λάκαιναν

ἐπὶ θηρσὶ κίνα τρέχεν πυκνώτατον ἱρπεῖόν.

Σκύριαι δ' ἐς ἄμειξον γάλακτος

αἶγες ἐχοχῳάται.

ὄπλα δ' ἀπὸ Ἄργεος ἄρμα

Θηβαῖον· ἀπὸ τῆς ἀγλαοκαρπου

Σικελίας ὄχημα δαιδάλειον ματεῖεν.

Κριτίας δὲ οὕτως·

Κότταβος ἐκ Σικελῆς ἐστὶ χθονὸς, ἐκπρεπὲς ἔργον,

ὃν σκοπὸν ἐς λατάγων τόξα καθιςτάμεθα.

Ἔττα δ' ὄχος Σικελὸς, κάλλι δαπάνη τε κράτιστος.

Θεσσαλικὸς δὲ θρόνος, γυῖων τρυφερωπάτη ἔδρα.

εὐναίου δὲ λέχους ἔσοχα κάλλος ἔχει

Μιλήτιός τε Χίος ἔ' ἔναλος πόλις Οἰνοπιάωνος.

Τυρσηνὴ δὲ κρατεῖ χρυσότυπος φιάλη,

καὶ πᾶς χαλκὸς ὅτις κοσμεῖ δόμον ἐν τῇ χρεῖα.

Φοίνικες δ' εὖρον γράμματα λεξίλογα.

Θήβη δ' ἁρματόεντα δίφρον συνεπτήξατο πρῶτη·

φορηγούς δ' ἀκάτους Κᾶρες, αἰὸς ταμίαι.

Τὸν δὲ τροχοῦ γαίης τε καμίνον ἔ' ἔκγονον εὖρε,

κλεινότετον κέραμον, χρήσιμον οἰκονόμον,

ἢ τὸ καλὸν Μαραθῶνι καταστήσασα τρόπαιον.

Καὶ ἐπαινεῖται ὄντως ὁ Ἀττικὸς κέραμος. Εὐβουλὸς δὲ

φησὶ· „Κνίδια κεράμια, Σικελικὰ βατάνια, Μεγαρικὰ πι-

θάκνια.“ Ἀντιφάνης δὲ· „Νῆπυ Κύπριον, καὶ σκαμνο-

νίας ὀπὸν, κάρδαμον Μιλήσιον, κρόμμινον Σαμοθράκιον,

καυλὸν ἐκ Καρχηδόνος καὶ σίλφιον, θύμον Ἰμῆτιον,

ὄριγανον Τενέδιον.“

51. Ὅτι ὁ Περσῶν βασιλεὺς τὸν Χαλυβῶνιον μόνον οἶνον ἔπινεν· ὃν φησι Ποσειδῶνιος καὶ Λαμασκῶ τῆς Συρίας γίνεσθαι, Περσῶν αὐτόθι καταφυτευσάντων τὰς ἀμπέλους. Ἐν δὲ Ἰσση, τῇ κατὰ τὸν Ἀδρίαν νήσῳ, Ἀγαθαρχίδης φησὶν οἶνον γίνεσθαι, ὃν πᾶσι συγκρινόμενον καλλίω εὗρίσκεισθαι. Χίου δὲ οἶνον καὶ Θασίου μέμνηται Ἐπίλυκος· „Χίος καὶ Θάσιος ἡδημένος.“ Καὶ ἀντιδο-
τον δὲ Θάσιον ἔγχει·

Ὁ γὰρ λαβὼν μου καταφάγῃ τὴν καρδίαν,

ὅταν πῖω τοῦτ', εὐδὺς ὑγίης γίγνεται·

Ἀσκληπιὸς κατέβρεξε.

„Οἶνος Λεσβίος, ὃν αὐτὸς ἐποίησεν ὁ Μάρων, μοι δοκῶ“
φησὶ Κλέαρχος.

— Λεσβίου * πύματος.

οὐκ ἔστιν ἄλλος οἶνος ἡδίστην πῖναι,

φησὶ Ἀλεξίς.

— Θασίοις οἴναρσι καὶ Λεσβίοις

τῆς ἡμέρας τὸ λοιπὸν ὑποβρέχει μέρως

καὶ νωγαλλίζει·

Ὁ αὐτός·

Ἡδὺς ὁ Βρόμος τὴν ἀτέλειαν Λεσβίου

ποιῶν τὸν οἶνον εἰσάγουσιν ἐνθάδε·

ὃς ἂν εἰς ἑτέραν ληφθῇ δ' ἀποστέλλαν πόλιν

καὶ κύαθον, ἱερὰν ἐγγράφῳ τὴν οὐσίαν.

Ἐφεππος·

— Φιλῶ γε Πράμκιον οἶνον Λεσβιον.

Πολλὴ δὲ Λεσβία σταγὼν ἐκπίνεται

ἄγαν.

Ἀντιφάνης·

— Ἔστιν ὄψον χρηστὸν, ἐπαγωγὸν πάντι,

οἶνός τε θάσιος, καὶ μύρον καὶ στήμματα.

² *Ἐν πλησμονῇ γὰρ Κύπρις, ἐν δὲ τοῖς καμείοις
πρῶτον οὐκ ἔνταται Ἀφροδίτη βροτοῖς.*

Εὐβουλος·

— Θάσιον ἢ Χιον λαβὼν,

ἢ Λέσβιον γέροντα, νεπαροσταγῆ.

Μέμνηται δὲ οὗτος καὶ Ψιδίου οἴνου

Οἶνον γὰρ με Ψιδιον γένεας

ἦδ' ἄκρατον, δαρύντα λαβὼν

ᾧ παιῖ παρὸς τὰ στήθη.

Καὶ Ἀναξανδρίδης· „Χοῦς κεκραμένος Ψιδίου.“

(29) 52. Ὅτι Ἀριστοφάνους τὰς δευτέρας Θεσμοφο-
ρμαζούσας Δημήτριος ὁ Τροιζήριος Θεσμοφορμασάσας ἐπι-
γράφει. Ἐν ταύτῃ ὁ καμειὸς μέμνηται Παπαρηθίου
οἴνου·

Οἶνον δὲ πίνων οὐκ ἔασω Πράμνιον,

οὐ Χιον, οὐχὶ Θάσιον, οὐ Παπαρηθιον,

οὐδ' ἄλλον ὅστις ἐπεγερεῖ τὸν ἔμβολον.

Εὐβουλος·

Ὁ Λευκάδιος πάρεστι καὶ Μιλήσιος

οἰνίσκος οὕτω πότιμος.

Ἀρχεστράτου τοῦ δεκνολόγου·

Εἰθ' ὁπόταν πλήρωμα Διὸς σιωῆτος ἔλθῃ,

ἦδ' ἡ γῆ γερὰν, πολλὸν σφόδρα κρεῖτα φοροῦντα

οἶνον, ὑγρὰν χαίταν λευκῷ πεπνυκασμένον ἄνθρωπον,

πίνων, ἐκ Λέσβου περεκίμματος ἐκγεγαῶτα.

Τὸν τ' ἀπὸ Φοινίκης ἱερᾶς τὸν Βύβλινον αἰνῶ·

οὐ μέντοι κείνῳ γε παρεξίσω αὐτόν. Ἐάν γὰρ

ἐξαίφνης αὐτοῦ γένῃ, μὴ πρόσθεν ἔδισθαις,

εὐώδης μὲν σοι δόξῃ τοῦ Λεσβίου εἶναι

μᾶλλον· ἔχῃ γὰρ τοῦτο χρόνου διὰ μήκος ἀπλᾶτον·
 πινόμενος δ' ἦσσαν πολλῇ. Κεῖνος δὲ δοκῆσαι
 οὐκ οἶνε σοι ἔχειν ὅμοιον γέρας, ἀμβροσίᾳ δέ.
 Εἰ δέ τινες σκάπτουσιν ἀλαζονοχαυνοφλύαροι,
 ὥς ἡδιστος ἔργῳ πάντων Φοινίκιος οἶνος,
 οὐ προσέχω τὸν νοῦν αὐτοῖς.
 ἔστι δὲ καὶ Θάσιος πίνειν γυναιὸς, ἣν ἡ
 πολλαῖς-πρεσβεύων ἐτέων περικαλλέσιν ὥραις.
 Οἶδα δὲ καὶ ἄλλων πόλεων βαρυσσταγῇ ἔργῃ
 εἰπεῖν αἰνῆσαι τε, καὶ οὐ με λήληθ' ἄνομῃραι·
 ἀλλ' οὐδὲν τᾶλλ' ἐστὲν ἀπλῶς πρὸς Ἀσβιον οἶνον.
 ἀλλὰ τινες χαίρουσιν ἐπαινοῦντας τὰ παρ' αὐτοῖς.

53. Φοινίκιου δὲ οἶνου μέμνηται καὶ Ἑρμιππος·
 Κάρα, βόας, φοίνικας, ἕτερα νάγαλα,
 σταμαριά τ' οἶνου * * τοῦ Φοινικικοῦ.

Καὶ πάλιν·

Φοινίκιου βίος τις ὑπαναύγυντο.

Μνημονεύει αὐτοῦ καὶ Ξενοφῶν Ἀναβάσει. Μενδαίου δὲ
 Κρατῖνος·

Νῦν δ' ἦν ἰδὼν Μενδαῖον ἡβῶντ' ἀρίτως
 οἶνλοκον, ἔπεται κακολουθεῖ, καὶ λέγει·

Οἶμ' ὥς ἀπαλὸς καὶ λευκός· ὅρ' οἶσει τρία;

Ἑρμιππος δὲ που ποιεῖ τὸν Διόνυσον πλείονων μνησθέντων·

— Μενδαῖα μὲν ἐνουροῦσιν θεοὶ αὐτοῖς
 στρώμασιν ἐν μαλακοῖς. Μάγνητα δὲ μελιχόδαρον
 καὶ Θάσιον, τῷ δὴ μήλων ἐπιδέδρομεν ὁδμῇ,
 τοῦτον ἐγὼ κρῖνω πολὺ πάντων εἶναι ἀριστον
 τῶν ἄλλων οἶνων μετ' ἀκύμονα Χιον ἄλυπον.
 Ἔστι δὲ τις οἶνος, τὸν δὴ σαπρίαν καλοῦσιν,
 οὐ καὶ ἀπὸ στόματός σιάμενων ὑπανοιγομενάων,

ὄξει ταν, ὄξει δὲ ῥόδων, ὄξει δ' ὑακίνθου
 ὁσμὴ θεοπεσία, κατὰ πᾶν δ' ἔχει ὑμικροῦς δῶ
 ἄμβροσία καὶ νέκταρ ὁμοῦ. (Τοῦτ' ἐστὶ τὸ νέκταρ·

Τούτου χρὴ παρέχειν πίνειν ἐν δαπτὶ θαλάῃ

Τούτων ἐμοῖσι φίλοις, τοῖς δ' ἐχθροῖς ἐκ Πεπαρήθου.
 Φησὶ δὲ Φανίας ὁ Ἑρῆσιος, Μενδαίους τοὺς βότρους ἐπὶ
 τῇ ἁμπέλῳ φαίνειν τῷ ἐλατηρίῳ· διὸ γίνεσθαι τὸν αἶνον
 μαλακόν.

54. Ὅτι Θεμιστοκλῆς ὑπὸ βασιλείας ἔλαβε δωρεάν
 τὴν Λάμψακον εἰς οἶνον, Μαγνησίαν δ' εἰς ἄρτον, Μυ-
 σῖντα δ' εἰς ὄψον, Περικώτην δὲ καὶ τὴν Παλαισκηψιν
 εἰς στρωμνὴν καὶ ἱματισμόν. Ἐκέλευσε δὲ τούτῳ στολὴν
 φορεῖν βαρβαρικὴν, ὡς καὶ Δημαράτωρ, δοὺς τὰ πρότερον
 (30) ὑπάρχοντα, καὶ στολὴν γάμβριον προσθεῖς, ἐφ'
 ᾧτε μῆκει Ἑλληνικὸν ἱμάτιον περιβύλληται. Καὶ Κύρος
 δὲ ὁ μέγας Πυθάρχω τῷ Κυζικηνῷ, φίλῳ ὄντι, ἐχαρίσατο
 ἐπὶ πόλεις, ὡς φησὶν ὁ Βαβυλώνιος Ἀγαθοκλῆς, Πήδα-
 σον, Ὀλύμπιον, Καμάντιον, Σκῆπτρα, Ἀρτίψον, Τορτί-
 σην. Ὁ δ' εἰς ὕβριν, φασὶ, καὶ ἄνοιαν προελθὼν, τυραν-
 νεῖν ἐπεχέλρησε τῆς πατρίδος, στρατιὰν συναγαγών. Καὶ
 αἱ Κυζικηνοὶ ἐξορμήσαντες ἐπ' αὐτὸν ἐβοηδρόμουν, πρό-
 κροσσι φερόμενοι ἐπὶ τὸν κίνδυνον. Τιμᾶται δὲ παρὰ
 Λαμψακηνοῖς ὁ Πρίλαπος, ὁ αὐτὸς ὢν τῷ Διονύσῳ, ἐξ
 ἐπιθέτου καλούμενος οὕτως, ὡς Θρίαμβος καὶ Διδύ-
 ραμβος.

Ὅτι Μυτιληναῖοι τὸν παρ' αὐτοῖς γλυκὴν οἶνον πρό-
 δρομον καλοῦσιν, ἄλλοι δὲ πρότροπον.

55. Θαυμάζεται δὲ καὶ ὁ Ἰκάριος οἶνος. Ὡς Ἀμφίς·
 Ἐν Θουρίοις τοῦλαιον, ἐν Γέλα φακοί,
 Ἰκάριος οἶνος, ἰσχυρὰς Κιμώλια.

Γίνεται δὲ ἐν Ἰκάρῳ, φησὶν Ἐπαρχίδης, ὁ Πράμνιος. Ἔστι δὲ οὗτος γένος τι οἴνου· καὶ ἔστιν οὗτος οὔτε γλυκὺς οὔτε παχύς, ἀλλ' αὐστηρὸς καὶ σκληρὸς, καὶ δύναμιν ἔχων διαφέρουσιν· οἷον Ἀριστοφάνης οὐχ ἤδεσθαι Ἀθηναίους φησὶ, λέγων τὸν Ἀθηναίων δῆμον οὔτε ποιηταῖς ἤδεσθαι σκληροῖς καὶ ἀστεμφέσιν, οὔτε Ἡρακλείῳ σκληροῖσιν οἴνοις, συνάγουσι τὰς ἀφροῦς τε καὶ τὴν κοιλίαν, ἀλλ' ἀνθροσμία καὶ πέπονι νεκταροσταγεῖ. Ἐἶναι γάρ ἐν Ἰκάρῳ φησὶ Σῆμος Πράμνιον πέτραν, καὶ παρ' αὐτῇ ὄρος μέγα, ἀφ' οὗ τὸν Πράμνιον οἶνον, ὃν καὶ φαρμακίην τινὰς καλεῖν. Ἐκαλεῖτο δὲ ἡ Ἰκαρος πρότερον Ἰχθυόεσσα, διὰ τὸ ἐν αὐτῇ τῶν ἰχθύων πλῆθος, ὥς καὶ Ἐχινάδες ἀπὸ τῶν ἐχίνων, καὶ Σηπιάς ἄκρα ἀπὸ τῶν περὶ αὐτὴν σηπιδῶν, καὶ Λαγοῦσσαι νῆσοι ἀπὸ τῶν ἐν αὐταῖς λαγωῶν, καὶ ἑτεραι Φνκοῦσσαι καὶ Λοπαδοῦσσαι ἀπὸ τῶν παραπλησίων. Προσαγορεύεται δὲ, φησὶν Ἐπαρχίδης, ἡ ἀμπέλος ἡ τὸν Ἰκάριον Πράμνιον φέρουσα ὑπὸ τῶν ξένων μὲν Ἰερά, ὑπὸ δὲ τῶν Οἰνοαίων Διονυσιάς. Οἰνὸς δὲ πόλις ἐν τῇ νήσῳ ἐστί. Δίδυμος δὲ Πράμνιον φησιν οἶνον ἀπὸ πρᾶμνίας ἀμπέλου οὕτω καλουμένης, οἱ δὲ ἰδίως τὸν μέλανα, ἔνιοι δὲ ἐν τῷ καθόλου τὸν πρὸς παραμονὴν ἐπιτήδειον, οἷον ἐπὶ παραμένιον ὄντα· οἱ δὲ τὸν πρᾶϋνοντα τὸ μένος, ἐπεὶ οἱ πίνοντες προστηρεῖς.

56. Ἐπαίνει Ἀμφίς καὶ τὸν ἐξ Ἀκόνθου πόλεως οἶνον, λέγων·

Ποδαπὸς σύ; φράσον. Β. Ἀκόνθιος. Α. εἴτα, πρὸς θεῶν,

οἴκου πόλτης ὃν κρατίστου, σίτριφός εἰ,
καὶ τοῦνομ' αὐτὸ τῆς πατρίδος ἐν τοῖς τρόποις
ἔχης, τὰ δ' ἦδη τῶν πολιτῶν οὐκ ἔχης;

Κορινθίου οίνου Ἀλεξίς μαθημονεύει ὡς σκληροῦ·

Οἶνος ξενικός παρῆν· ὁ γὰρ Κορινθίος
 βασιανισμός ἐστι.

Καὶ Εὐβοϊκοῦ δέ· „Πολὴν πινὼν Εὐβοϊκὸν οἶνον.“ Ἀρχι-
 λοχος τὸν Νάξιον τῷ νέκταρι παραβάλλει· ὃς καὶ πού
 φησιν·

Ἐν δορὶ μὲν μοι μᾶζα μεμαγμένη, ἐν δορὶ δ' οἶνος

Ἰσμαρείος· πίνω δ' ἐν δορὶ κεκλιμένος.

Στράτις δὲ τὸν Σκιάδιον ἐπαινεῖ·

Οἶνος κοινύζει τοῖς ὁδοπόροις πίνω,
 μέλας Σκιάδιος, ἵσον ἴσῳ κεκραμένος.

(31) Ἀχαιὸς δὲ τὸν Βίβλινον· „Ἐδεξιούτο Βιβλίνου μέ-
 θυος ἐκπώματι.“ Καλεῖται δ' οὕτως ἀπὸ τινος χωρίου
 οὕτω προσαγορευομένου. Φησὶ δὲ Φιλύλλιος, ὅτι

— „Παρέξω Λεάβιον, Χίον σαπφόν,

Θάσιον, Βίβλινον, Μενδαῖον, ὥστε μηδὲνα κραιπαλῶν.“

Ἐπίχαρμος δὲ ἀπὸ τινων ὀρεῶν Βιβλίνων φησὶν αὐτὸν
 ὠνομάσθαι. Ἀρμενίδας δὲ τῆς Θράκης φησὶν εἶναι χώ-
 ραν τὴν Βιβλίαν, ἣν αὐτὸς Τισάφην καὶ Οἰσύμην προ-
 αγορευθῆναι. Ἐπεικῶς δὲ ἡ Θράκη ἐθανυμάζετο ὡς ἡ-
 δύνους, καὶ συνόλως τὰ πλησίον αὐτῆς χωρία.

Νῆες δ' ἐκ Λίμνηοι παρέστασαν, οἶνον ἄγουσαι.

Ἰσπυς δὲ ὁ Ῥηγίνος τὴν εἰλεὸν καλουμένην ἄμπελον βι-
 βλίαν φησὶ καλεῖσθαι· ἦν Πόλλιν τὸν Ἀργεῖον, ὃς ἐβα-
 σίλευσε Συρακοσίαν, πρῶτον εἰς Συρακοῦσας κομίσαι ἐξ
 Ἰταλίας· Εἴη ἄν οὖν ὁ παρὰ Σικελιάταις γλυκὺς καλού-
 μενος Πόλλιος ὁ Βιβλίνος οἶνος. Ἐν τῷ χρησμῷ, φησιν,
 ὁ θεὸς ἡντομάτισε·

Πιν' οἶνον τρυγίαν, ἐπεὶ οὐκ Ἀνθηδόνα ναίεις,
 οὐδ' ἱερὰν Ἰπέραν, ὅθι κ' ἄτρυνον οἶνον ἔπικες.

ᾠνομάζετο δὲ παρὰ Τροϊζήνιοις, ὥς φησιν Ἀριστοτέλης ἐν τῇ αὐτῶν πολιτείᾳ, ἀμπέλους Ἀνθηδονίας καὶ Ἱππερίας, ἀπὸ Ἀνθου τινὸς καὶ Ἱππεύου, ὥς καὶ Ἀθηναίᾳς ἀπὸ Ἀθηναίου τινὸς, ἐνὸς τῶν Ἀλφειοῦ ἀπογόνων.

57. Ἀλκιμὴν δὲ που ἄπυρον οἶνον καὶ ἄνθεος ὄσθοντά φησι τὸν ἐκ Πέντε λάφων, ὃς ἐστὶ τόπος, Σπάρτης ἀπέχων στάδια ἐπτά· καὶ τὸν ἐκ Λένθιάδων, ἐξήματός τινος, καὶ τὸν ἐκ Καρύστου, ὃς ἐστὶ πλησίον Ἀρκαδίας, καὶ τὸν ἐξ Οἰνοῦντος, καὶ τὸν ἐξ Ὀνόγλων καὶ Σταθμῶν. Χωρεῖα δὲ ταῦτα τὰ καὶ πλησίον Πιπάνης. Φησὶ γοῦν „Οἶνον δ' Οἰνουντιάδην, ἢ Λένθω, ἢ Καρύστιον, ἢ Ὀνόγλων, ἢ Σταθμίταν.“ Ἄπυρον δὲ εἶπε τὸν οὐχ ἐξημέριον· ἐχρῶντο γὰρ ἐφθόσις αἰνοῖς. Πολύβιος δὲ διάφορον οἶνον ἐν Καπύρῃ φησὶ γίνεσθαι, τὸν ἀναδενδρίτην καλούμενον, ὃ μὴδὲνα συγκρίνεσθαι. Ἀλκίφρων δ' ὁ Μαϊάνδριος περὶ τὴν Ἐφεσίαν φησὶν εἶναι ὀρείαν κόμην, τὴν πρότερον μὲν καλουμένην Λητοῦς, νῦν δὲ Λατωρεῖαν, ἀπὸ Λατωρεῖας Ἀμαζόνος· ἐν ἣ γίνεσθαι τὸν Πράμνιον οἶνον. Τιμαχίδας δὲ ὁ Ῥόδιος ὑπόχνην τινα οἶνον ἐν Ῥόδῳ καλεῖ, παραπλήσιον τῷ γλυκῇ. Καὶ γλύξιν δ' οἶνος καλεῖται ὃ τὸ ἔφημα ἔχων. Πολύζηλος δὲ αὐτίτην καλεῖ οἶνον. Πλάτων δ' ὁ κομικὸς καπνίαν· κάλλιπτος δ' οὔτος γίνεται ἐν Βενεβεντιῇ, πόλει Ἰταλλίας. Ἀμφίας δ' οἶνος ὁ φαῦλος καλεῖται παρὰ Σωσικράτη. Ἐχρῶντο δ' οἱ ἀρχαῖοι καὶ πώματί τινι ἐξ ἀρωμάτων κατασκευαζομένῳ, ὃ ἐκάλουν τρίμμα. Θεόφραστος δὲ ἐν τῇ περὶ φυτῶν ἱστορίᾳ φησὶν, ἐν Ἡραίᾳ τῆς Ἀρκαδίας γίνεσθαι οἶνον, ὃς τοὺς μὲν ἄνδρας πινόμενος ἐξίστησι, τὰς δὲ γυναῖκας τεκνούσας ποιεῖ. Περὶ δὲ Κερυνίαν τῆς Ἀχαΐας ἀμπέλου τι γένος εἶναι, ἀφ' ἧς τὸν οἶνον ἐξαμβλοῦν ποιεῖν τὰς γυναῖ-

κας τὰς ἐγκύμονας· καὶ τῶν βοτάνων δέ, φησὶ, φάγωσιν, ξαμβλοῦσιν. Ὁ δὲ Τροϊζήνιος οἶνος ἀγόνους, φησὶ, ποιᾷ τοὺς πίνοντας. Ἐν Θάσῳ δὲ λέγει ὡς αὐτοὶ ποιοῦσιν οἶνον τινα ὑπνοπικόν, καὶ ἕτερον ἀγρυπνεῖν ποιοῦντα τοὺς πίνοντας.

58. Περὶ δὲ τῆς τοῦ ἀνθοσμίου οἴνου σκευασίας Φανίας ὁ Ἐρεσιός φησι τάδε, „Γλέναι παραχέεται ἐπὶ (32) χοῦς πενήκοντα εἰς θαλάσσης, καὶ γίνεται ἀνθοσμίας.“ Καὶ πάλιν· „Ἀνθοσμίας γίνεται ἐκ νέων ἀμπελῶν ἰσχυρότερος, ἢ ἐκ παλαιῶν.“ Ἐξῆς τέ φησι· „Τὰς ὁμφρακώδεις συμπεατήσαντες ἀπέθεντο, καὶ ἀνθοσμίας ἐγένετο.“ Θεόφραστος δ' ἐν Θάσῳ φησὶ τὸν ἐν τῷ πρυτανεῖῳ διδόμενον θανυμαστὸν εἶναι τὴν ἡδονήν· ἡρτυμένος γὰρ ἐστίν. Ἐμβάλλουσι γὰρ εἰς τὰ κεράμια σταῖς μέλιτι φυράσαντες, ὥστε τὴν ὀσμὴν ἀπ' αὐτοῦ, τὴν δὲ γλυκύτητα ἀπὸ τοῦ σταπὸς λαμβάνειν τὸν οἶνον. Καὶ ἐξῆς δὲ φησιν· „Εἴαν τις κεράσῃ σκληρὸν καὶ εὖοσμον μαλακῶ καὶ αὐόσμῳ, καθάπερ τὸν Ἡρακλεώτην καὶ τὸν Ἐρυθραῖον, τοῦ μὲν τὴν μαλακότητα, τοῦ δὲ τὴν εὖοσμίαν παρεχομένου.“ Μυρίνης δὲ οἶνος κέεται παρὰ Ποσειδίππῳ·

Διμηρὸς ἄτοπος ὁ μυρίνης, ὁ τίμιος.

Καὶ Ἐρυθρῆς δ' εἶδος πόσεως παρὰ Στράτιδι. Χαιρέας δὲ ἐν Βαβυλωνίᾳ οἶνον φησι γίνεσθαι τὸν καλούμενον νέκταρ.

Ἡ γὰρ ἔπος τὸδ' ἄληθές, ὅτι οὐ μόνον ὕδατος αἶσαν, ἀλλὰ τι καὶ λέσχης οἶνος ἔχειν ἐθέλει.

Οὐ γὰρ ἀπόβλητον Διονύσιον, οὐδὲ γίγαρτον, ὁ Κεῖός φησι ποιητής.

59. Τῶν οἴνων ὁ μὲν λευκός, ὁ δὲ κίττός, ὁ δὲ μέλας. Καὶ ὁ μὲν λευκός λεπτότατος τῇ φύσει, οὐρητικός, θερμὸς, πεπτικός τε ὢν, τὴν κεφαλὴν ποιᾷ διάπυρον· ἀνω-

φερῆς γὰρ ὁ οἶνος. Ὁ δὲ μέλας, ὁ μὴ γλυκάζων, τροφι-
 μώτατος, στυπτικός· ὁ δὲ γλυκάζων καὶ τῶν λευκῶν καὶ
 τῶν κίχρῶν τροφิมώτατος. Λεαίνει γὰρ κατὰ τὴν πάρο-
 δον, καὶ παχύνων τὰ ὑγρά μᾶλλον, κεφαλὴν ἤττον παρεν-
 οχλεῖ. Ὅντως γὰρ ἡ τοῦ γλυκέος οἴνου φύσις ἐγχρονίξει
 περὶ τὰ ὑποχόνδρια, καὶ πτυέλων ἐστὶν ἀναγωγός, ὥς
 Διοκλῆς καὶ Πραξαγόρας ἱστοροῦσι. Μνησίδεος δ' ὁ
 Ἀθηναῖός φησιν· „Ὁ μέλας οἶνός ἐστι θρεπτικώτατος, ὁ
 δὲ λευκός οὐρητικώτατος καὶ λεπτότατος, ὁ δὲ κίχρός ξη-
 ρός καὶ τῶν σιτίων πεπτικώτερος.“ Οἱ δ' ἐπιμελέστερον
 τεθαλαττωμένοι οἶνοι ἀκραίπαλοί τε εἰσι, καὶ κοιλίας λύ-
 ουσιν, ἐπιδάκνουσι τε τὸν στόμαχον, ἐμφυσῆσις τε ἐνερ-
 γάζονται, καὶ συγκατεργάζονται τὴν τροφήν. Τοιοῦτος
 δ' ἐστὶν ὁ τε Μίνδιος καὶ ὁ ἀπὸ Ἀλικαρνασσοῦ. Ὁ γοῦν
 κυνικός Μένιππος ἀλμοπότιν τὴν Μίνδον φησίν. Ἰκα-
 νῶς δὲ καὶ ὁ Κῶος τεθαλάττωται. Καὶ ὁ Ῥόδιος δὲ
 ἐλάττωνος μὲν νεκοινῶνῃκε θαλάσσης, ὁ δὲ πολὺς αὐτοῦ
 ἀχρεῖός ἐστιν. Ὁ δὲ νησιώτης εἰς τε τοὺς πότους ἐστὶν
 εὖ πεφυκός, καὶ πρὸς τὴν καθημερινὴν χρῆσιν οὐκ ἀνοί-
 κειος. Ὁ δὲ Κνίδιος αἵματος γεννητικός, τρόφιμος, κοι-
 λίαν εὐλύτον κατασκευάζων· πλείων δὲ πινόμενος ἐκλύει
 τὸν στόμαχον. Ὁ δὲ Λέυβιος στύψιν μικροτέραν ἔχει, καὶ
 μᾶλλον οὐρεῖται. Χαριέστερος δ' ἐστὶν ὁ Χῖος, καὶ τοῦ
 Χίου ὁ καλούμενος Ἀριούσιος. Διαφοραὶ δὲ αὐτοῦ εἰσι
 τρεῖς· ὁ μὲν γὰρ αὐστηρὸς ἐστίν, ὁ δὲ γλυκάζων, ὁ δὲ
 μέσος τούτων τῇ γέυσει ἀντόκρατος καλεῖται. Ὁ μὲν οὖν
 αὐστηρὸς εὐστομός ἐστι καὶ μᾶλλον οὐρεῖται, ὁ δὲ γλυκά-
 ζων τρόφιμος, πλήσιμος, κοιλίας μαλακτικός, ὁ δ' αὐτό-
 (33) κρατος τῇ χρεῖα μέσος ἐστὶ. Κοινῶς δ' ὁ Χῖος πα-
 πτικός, τρόφιμος, αἵματος χρηστοῦ γεννητικός, προσηρ-

στατος, πλήσμιος, διὰ τὸ παχὺς εἶναι τῇ δυνάμει. Τῶν δ' οἶνων χαριέστατος ὁ κατὰ τὴν Ἰταλίαν Ἀλβανὸς, καὶ ὁ Φαλεριντῆς. Ὁ δὲ τούτων πεπαλαιωμένος καὶ κεχρονι-
κὸς, φαρμακώδης ὢν, καροὶ Μαν ταχέως. Ὁ δὲ Ἀδριανὸς
καλούμενος εὐπνους, εὐανάδοτος, ἄλυπος τὸ σύνολον. Οἰ-
νοποιητὴν δὲ αὐτοὺς πρό τινος χρόνου καὶ εἰς ἀναπε-
πταμένον τόπον θάττον, εἰς τὸ διαπνεῦσαι τὸ παχὺ τῆς
δυνάμεως αὐτῶν. Χαριέστατος δ' οἶνος εἰς παλαιώσιν ὁ
Κερκυραῖος. Ὁ δὲ Ζακύνθιος καὶ ὁ Λευκάδιος διὰ τὸ
γύψον λαβεῖν καὶ κεφαλὴν ἀδικοῦσιν. Ὁ δ' ἀπὸ Κιλικίας
Ἀβάτης καλούμενος κοιλίας μόνον ἐστὶ μαλακτικὸς. Κώη
δὲ καὶ Μανδίω καὶ Ἀλικαρνασσὶ καὶ παντὶ τῷ ἱκανῶς
τεθλατωμένῳ συνάδει τὰ σκληρὰ τῶν ὑδάτων, οἷα κρη-
ναῖα καὶ ὄμβρια, ἐὰν ἢ διυλισμένα καὶ πλεονα χρόνος
καθεσταμένα. Χρήσιμοι δ' εἰσὶν οὗτοι Ἀθήνησι καὶ Σί-
κυνι· ἐν ταύταις γὰρ σκληρὰ τὰ ὕδατα. Τοῖς δὲ θα-
λασσίοις τῶν οἶνων καὶ τοῖς παρέχουσιν ἱκανωτέραν στύ-
ψιν, ἔτι δὲ τῷ Χίῳ καὶ Λεσβίῳ, τὰ ἀποϊότατα τῶν ὑδά-
των εὐθιγὰ.

60. Ἴδὲ γλώσσα, σιγήσασα τὸν πολὺν χρόνον,
πῶς δῆτα τλήσει πρᾶγμ' ὑπεξελθεῖν τόδε;
ἢ τῆς ἀνάγκης οὐδὲν ἐμβριθέστατον,
ὑφ' ἧς τὸ κρυφθεῖν ἐκφανεῖς ἀνάκτορον,
φρσι Σοφοκλῆς.

Αὐτὸς ἐμαντοῦ Ἰόλκωός τε καὶ Ἀλκιδῆς γενήσομαι.
Ὅτι ὁ Μαρεώτης οἶνος ὁ Ἀλεξανδρεωτικὸς τὴν μὲν προσ-
ηγορίαν ἔχει ἀπὸ τῆς ἐν Ἀλεξανδρείᾳ κρήνης Μαρείας
καὶ τῆς παρ' αὐτὴν πόλεως ὀμωνύμου, ἢ πρότερον μὲν ἦν
μεγίστη, νῦν δὲ κόμης περιέβληφαι μέγεθος· τὴν προση-
γορίαν λαβοῦσα ἀπὸ Μάρωνος, ἐνὸς τῶν μετὰ Διόνυσου

τὰς στραταίας πεποιημένων. Πολλή δὲ ἡ περὶ τὴν γῆν ταύτην ἄμπελος, ἥς καὶ ἡ σταφυλὴ πάνυ βρωθήναι εὐστομος, καὶ ὁ γινόμενος οἶνος κάλλιστος· λευκός τε γὰρ καὶ ἡδύς, εὐπνους, εὐανάδοτος, λεπτός, κεφαλῆς οὐ καθαινούμενος, διουρητικός. Τούτου δὲ καλλίον ὁ Ταϊνιατικός καλούμενος. Ταϊνία δ' ἐστὶν ἐπιμήκης περὶ τοὺς αὐτοὺς τόπους, ἀφ' ἧς οἱ γινόμενοι οἶνοι εἰσι μὲν ἡρέμα ὑπόχλωροι, ἐμπαίνοντές τι ἐν αὐτοῖς λιπαρόν, ὃ κατὰ τὴν τοῦ ὕδατος κρᾶσιν ἀναλύεται κατὰ βραχὺ, ὥς καὶ τὸ μίλι τὸ Ἀττικὸν ἀνακηρνόμενον. Οὗτος ὁ Ταϊνιατικός πρὸς τῇ ἡδύς εἶναι ἔχει τι καὶ ἀρωματώδες, ἡρέμα ἐπιστύφον. Ἡ δὲ περὶ τὸν Νεῖλον ἄμπελος πλείστη μὲν αὕτη, ὅσος καὶ ὁ ποταμός. Καὶ πολλαὶ τῶν οἴνων αἱ ιδιότητες κατὰ τε τὰ χρώματα καὶ τὴν προσφορὰν. Τούτους δ' ὑπερβάλλει ὁ κατὰ Ἀντυλλαν πόλεω, οὐ μακρὰν οὔσαν Ἀλεξανδρείας, ἥς τοὺς φόρους οἱ τότε βασιλεῖς Αἰγύπτιοι τε καὶ Πέρσαι ταῖς γαμεταῖς ἐδίδουσιν εἰς ζῶνας. Ὁ δὲ κατὰ τὴν Θηβαΐδα, καὶ μάλιστα ὁ κατὰ τὴν Κόπτιον πόλεω, οὕτως ἐστὶ λεπτὸς καὶ ταχέως πεπτικός, ὥς καὶ τοῖς πυρεταίνουσι διδόμενος μὴ βλάπτειν.

Σαυτήν ἐπαινεῖς, ὥσπερ Ἀστυδάμας, γίναι.

(34) Ἦν δὲ τραγικὸς ποιητὴς ὁ Ἀστυδάμας.

61. Ὅτι ὁ Θεόπομπος ὁ Χῖος τὴν ἄμπελον ἱστορεῖ εὐρεθήναι ἐν Ὀλυμπίᾳ παρὰ τὸν Ἀλφειόν· καὶ ὅτι τῆς Ἠλείας τόπος ἐστὶν ἀπέχων ὀκτὼ στάδια, ἐν ᾧ οἱ ἐγχώριοι κατακλείοντες τοῖς Διονυσίοις χαλκοῦς λίθους τρεῖς κενούς παρόντων ἀποσφραγίζονται, καὶ ὕστερον ἀνοίγοντες εὐρίσκουσιν οἶνου πεπληρωμένους. Ἑλλάνικος δὲ φησιν, ἐν τῇ Πλευθίνῃ πόλει Αἰγύπτου πρώτη εὐρεθήναι τὴν ἄμπελον. Διὸ καὶ Δίαν, ὃ ἐξ Ἀκαδημίας, φιλοῦνους φησὶ

καὶ φιλοπάτας τοὺς Αἰγυπτίους γενέσθαι· εὐρεθῆναι τε βοήθημα παρ' αὐτοῖς, ὥστε τοὺς διὰ πέναν ἀποροῦντας οἴνου τὸν ἐκ τῶν κριθῶν γινόμενον πίνειν· καὶ οὕτως ἦδυσθαι τοὺς τοῦτον προσφερομένους, ὡς καὶ ᾄδειν, καὶ ὀρχεῖσθαι, καὶ πάντα ποιεῖν, ὅσα τοὺς ἐξοίλους γινόμενους. Ἀριστοτέλης δὲ φησιν, ὅτι οἱ μὲν ἀπ' οἴνου μεθυσθέντες ἐπὶ πρόσωπον φέρονται, οἱ δὲ τὸν κριθῶν πεποικότες ἐξυπτιάζονται τὴν κεφαλὴν· ὁ μὲν γὰρ οἶνος καρρηβαρικός, ὁ δὲ κριθῶν καρωτικός.

62. Ὅτι δὲ φίλοινοι Αἰγύπτιοι, σημεῖον καὶ τὸ παρὰ μόνους αὐτοῖς, ὡς νόμιμον ἐν ταῖς δεῖπνοις, πρὸ πάντων ἐδεσμάτων κράμβας ἔσθαι ἐφθὰς μέχρι τοῦ δεῦρο παρασκευάζεσθαι. Καὶ πολλοὶ εἰς τὰς κατασκευαζομένας ἀμεθύστους προσλαμβάνουσι τὸ τῆς κράμβης σπέρμα. Καὶ ἐν ᾧ δ' ἂν ἀμπελῶνι κράμβαι φύνονται, ἀμυνρότερος ὁ οἶνος γίνεται. Διὸ καὶ Συβαρίται, φησὶ Τίμαιος, πρὸ τοῦ πίνειν κράμβας ἤσθιον. Ἀλεξίς·

Ἐχθρὸς ὑπέπινες, εἴτα νυνὶ κραυπαλῆς.

Κατανύστασον· παύσει γάρ. Εἴτά σοι δότω
θάφανόν τις ἐφθῆν.

Εὐβουλος δὲ πού φησι·

Γύναι,

θάφανόν με νομίσαδ', εἰς ἐμὲ σὺ τὴν κραυπάλην
μέλλεις ἀφῆναι πᾶσαν, ὡς ἐμοὶ δοκεῖς.

Ὅτι δὲ τὴν κράμβην θάφανον ἐκάλουν οἱ παλαιοὶ, Ἀπολλοδώρος δηλοῖ, ὁ Καρύστιος·

Ὀἶδ' ὅτι καλοῦμεν θάφανον, ἡμεῖς δ' οἱ ξένοι
κράμβην· γυναιξὶ διαφέρειν οἶμι δὲ τί;

Ἀναξανδρίδης·

Ἐὰν λούσησθε νῦν,

δάφανόν τε πολλήν ἐντράγητε, πάνστε
τὸ βάρος, διασκεδάτε τὸ προσὺν νῦν νέφος
ἐπὶ τοῦ μετώπου.

Νικοχάρης·

Εἰσαύριον ἅντι δαφάνων ἐρήσομεν
βαλάνιον, ἵνα νῦν ἐξάγῃ τὴν κραυπάλην.

Ἄμφις·

Οὐκ ἔστιν, ὡς ἔοικε, φάρμακον μέθης
οὐδὲν τοιοῦτον, ὡς τὸ προσπεσεῖν ἄφρων
λύπην τῷ. Οὕτως ἐξαλύνει γὰρ σφόδρα
* λήρον, ὥστε τὰς δαφάνους οὕτω δοκεῖν.

Περὶ δὲ τῆς δυνάμεως ταύτης, ἣν ἡ κράμβη ποιῇ, ἱστορεῖ
καὶ Θεόφραστος, φεύγειν φάσκων καὶ ζῶσαν τὴν ἄμπελον
τῆς δαφάνου τὴν ὁδμήν.

LIBRI II. EPITOME.

(35) Τὸ πολὺ τῆς ἡμέρας προσεπιμετρεῖ τῷ ὕπνῳ. Οὐκ
εἶπω με οἱ λόγοι, οὓς ἀπεμνημόνευσας, ὄντες ποικίλοι,
ἔπνῳ διδόναι σχολήν. Οὐκ ἀπὸ σκοποῦ ταξύνει.

Ὅτι τὸν οἶνον ὁ Κολοφώνιος Νικανδρὸς ἐνομασθαι
φησὶν ἀπὸ Οἰνίως·

Οἰνεύς δ', ἐν κολλοισιν ἀποθλίψας διαπάσσειν,
οἶνον ἔκλῃσει.

Φησὶ δὲ καὶ Μελανιππίδης ὁ Μήλιος, „Ἐπώνυμον δέσποτ'
οἶνον Οἰνίως.“ Ἐκαταῖος δ' ὁ Μιλήσιος, τὴν ἄμπελον ἐν
Αἰτωλίᾳ λέγων εὐρεθῆναι, φησὶ καὶ τάδε· „Ὅρεσθεύς, ὁ
Δευκαλίωνος, ἦλθεν εἰς Αἰτωλίαν ἐπὶ βασιλείᾳ, καὶ κίον
αὐτῷ στέλαχος ἔτεκε· καὶ ὃς ἐκείλευεν αὐτὸ κατορυχθῆ-

ται, καὶ ἐξ αὐτοῦ παῖδα Φύτιον ἐκάλεσε. Τούτου δ' Οἰνεὺς ἐγένετο, κληθεὶς ἀπὸ τῶν ἀμπέλων· οἱ γὰρ παλαιοί, φησιν, Ἕλληνες οἶνας ἐκάλουν τὰς ἀμπέλους. Οἰνέως δ' ἐγένετο Αἰτωλός. „Πλάτων δ' ἐν Κρατύλῳ, ἐτυμολογῶν τὸν οἶνον, οἰόνον αὐτόν φησιν εἶναι, διὰ τὸ οἰήσεως ἡμῶν τὸν νοῦν ἐμπελάειν. Ἡ τάχα ἀπὸ τῆς ὀνήσεως κέκληται· παρετυμολογῶν γὰρ Ὅμηρος τὴν φωνὴν αὐτὴν πῶς φησιν. „Ἐπειτα δὲ καὶ αὐτὸς ὀνήσεται, αἶετι πλησθα.“ Καὶ γὰρ τὰ βρώματα ὀνέστα καλεῖν εἶωθεν, ἀπὸ τοῦ ὀπλίσκειν ἡμᾶς.

2. Οἶνον τοι, Μενέλαε, θεοὶ ποίησαν, ἄριστον
 θνητοῖς ἀνθρώποισιν ἀποσκεδάσαι μελεδῶνας.
 ὁ τῶν Κυπρίων τοῦτό φησι ποιητής, ὅστις ἂν εἴη. Δι-
 φίλος δ', ὁ κωμικός, φησιν·

Ὡ πᾶσι τοῖς φρονούσι προσφιλέστατε,
 Διόνυσε, καὶ σοφώταθ', ὡς ἡδύς τις εἶ·
 ὃς τὸν ταπεινὸν μέγα φρονεῖν ποιεῖς μόνος,
 τὸν τὰς ὀφρῦς αἶροντα συμπελθεὶς γελᾶν,
 τὸν τ' ἀσθενῇ τοιμῶν τι, τὸν δειλὸν θρασύν..

Ὁ δὲ Κυθήριος Φιλόξενος λέγει· „Ἐνφύετας οἶνος πάμ-
 φανος.“ Καὶρῆμων δὲ ὁ τραγῳδὸς παρασκευάζει φησὶ
 τὸν οἶνον ταῖς χρωμένοις γάλατα, σπρίαν, εὐμέθριαν, εὐ-
 βουλλαν. Ἴων δ' ὁ Χίος φησιν· „Ἀδαμον παῖδα, ταυρα-
 πόν, νέον οὐ νέον, ἥδιστον πρόπολον βαρυγδοῦπων ἐρώ-
 των, οἶνον ἀεριστήνοον, ἀνθρώπων πρῦτα.“ Μνησίθεος
 δὲ ἔφη· ..

(36)

Τὸν οἶνον τοῖς θεοῖς

θνητοῖς καταδεῖται, τοῖς μὲν ὀφρῶς χρωμένοις
 ἀγαθὸν μέγιστον, τοῖς δ' ἀτάκτως τεύμεσιν.
 Τρεφὴν τε γὰρ δίδωσι τοῖς χρωμένοις,

ἰσχύν τε ταῖς ψυχαῖσι καὶ τοῖς σώμασιν.
 Εἰς τὴν ἰατρικὴν τε χρησιμώτατον·
 καὶ τοῖς ποτοῖς γὰρ φαρμάκοις κερύονται,
 καὶ τοῖσιν ἐκωδίζειν ὠφέλημ' ἔχει.
 Ἐν ταῖς συνουσίαις τε ταῖς καθ' ἡμέραν
 τοῖς μὲν μέτριον πίνουσι καὶ κεκραμένον,
 εὐθυμίας· ἔαν δ' ὑπερβάλῃς, ὕβρον·
 ἔαν δ' ἴσον ἴσῳ προσφύγῃ, μακίαν ποιῇ·
 ἔαν δ' ἄκρατον, παράλυσιν τῶν σωματίων.
 Διὸ καὶ καλεῖσθαι τὸν Διόνυσον πανταχοῦ
 ἱατρὸν. Ἡ δὲ Πυθία
 εἰρημὶ τιπὶ Διόνυσον ὑγιάτην καλεῖν.

3. Εὐβουλος δὲ ποιῇ τὸν Διόνυσον λόγοντα·

Τρεῖς γὰρ μόνους κρατῆρας ἐγχεραννύω
 τοῖς εὖ φρονούσι· τὸν μὲν ὑγείας ἕνα,
 ὃν πρῶτον ἐκπίνουσι· τὸν δὲ δεύτερον
 ἔρωτος ἡδονῆς τε· τὸν τρίτον δ' ὕπνου,
 ὃν ἐκπίνοντες οἱ σοφοὶ κεκλημένοι
 σάκαδ' βαδίζουσ'. Ὁ δὲ τέταρτος οὐκ ἔτι
 ἡμέτερός ἐστ', ἀλλ' ὕβρεος· ὃ δὲ πέμπτος βοῆς·
 ἔκτος δὲ κόμων· ἑβδομος δ' ὑπαπλίων·
 ὃ δ' ὀγδοὺς κλητῆρος· ὃ δ' ἑνατος χολῆς·
 δέκατος δὲ μανίας, ὥστε καὶ βάλλειν ποιῇ.
 Πολὺς γὰρ εἰς ἓν μικρὸν ἀγγεῖον χυθεὶς
 ὑποσκελλέει ῥᾶστα τοὺς πεποκότες.

Ἐπίχαρμος δ' ἔφη·

Ἐκ μὲν θυσιᾶς θοίνῃ * *,
 ἐκ δὲ θοίνης πόσις ἐγένετο. Β. χάριεν, ὡς γέ μοι * *.
 Α. ἐκ δὲ πόσιος κῶμος, ἐκ κῶμον δ' ἐγένετο θυανία·

ἐκ δὲ θυσίας δίκη [γένετ', ἐκ δίκης δὲ καταδίκη,]

ἐκ δὲ καταδίκης πέδαι τε καὶ σφόκελος καὶ ζήμια.

Πανύασιν δ' ὁ ἐποποιὸς τὴν μὲν πρώτην πόσιν ἀπονέμει
Χάρισιν, Ὡραις καὶ Διονύσῳ, τὴν δὲ δευτέραν Ἀφροδίτῃ
καὶ πάλιν Διονύσῳ, Ἴβρις δὲ καὶ Ἄτῃ τὴν τρίτην. Πα-
νύασιν φησι·

Πρώται μὲν Χάριτες τ' Ἰλαχον καὶ ἑυφρόνες Ὡραι
μοῦραν, καὶ Διόνυσος ἐρίβρομος, οἵπερ ἔτευξαν.

τοῖς δ' ἐπὶ Κυπρογένεια θεὰ λίχη, καὶ Διόνυσος.

ἔνθα τε κάλλιστος πότος ἀνδράσι γίγνεται οἶνον,

εἴ τις μὲν πίνει καὶ ἀπότροπος οἴκαδ' ἀπέλθοι
δακτός ἀπὸ γλυκερῆς, οὐκ ἂν ποτε πῆματι κύβηται·

ἀλλ' ὅτε τις μοίρης τριτάτης πρὸς μέτρον ἑλάνοι,

πίνων ἀβλεμῶς, τότε δ' ὕβριος αἴσα καὶ ἄτης·

γίγνεται ἀρχαλέα, κακὰ δ' ἀνθρώποισιν ὀπάξει.

Ἀλλὰ, πέπον, μέτρον γὰρ ἔχεις γλυκεροῖα ποτοῖο,

στῆχε παρὰ μνηστῆρ' ἄλοχον, κοίμει δ' ἑταίρους·

δαΐδια γάρ, τριτάτης μοίρης μεληθέος οἶνον

πινομένης, μή σ' ὕβρις ἐνὶ φρεσὶ θυμὸν ἄερσῃ,

ἐσθλοῖσι ξένοισι κακῇν ἐπιθεῖσα τελευτήν.

Ἀλλὰ πιθαῖ, καὶ πάντε πολὺν πότον.

Καὶ ἐξῆς περὶ ἀμέτρον οἶνου·

Ἐκ γάρ οἱ ἄτης τε καὶ ὕβριος αἴσα ὀπηδεῖ.

Κατὰ γὰρ τὸν Εὐριπίδην·

Ἠληγάς ὁ κῶμος λολδορόν σ' ὕβριν φέρει.

Ὅθεν τινὲς τὴν Διονύσου γένεσιν καὶ τὴν τῆς ὕβρεως
κατὰ ταῦτα γενέσθαι φασίν.

4. Ἀλεξίς δὲ πού φησιν, ὥς

Ὅμοιότατος ἀνθρώπος οἶνω τὴν φύσιν

τρόπον τιν' ἐστί. Τὸν γὰρ οἶνον τὸν νέον

πολλή 'στ' ἀνάγκη καὶ τὸν ἄνδρ' ἀποξέσαι
 πρῶτιστον, ἀφυβρίσαι τ', ἀπανθήσαντα δὲ
 σκληρὸν γενέσθαι, παρακμάσαντα δ' ὡς λέγω
 τούτων ὑπάντων, ἀπαρυθέντα τὴν ἄνω.
 ταύτην ἄνοιαν ἐπιπολάζουσαν, τότε
 πότμον γενέσθαι καὶ καταστῆναι πάλιν,
 ἡδὺν θ' ἅπασι τοῦ πλοῦτον διατελεῖν.

Κατὰ δὲ τὸν Κυρηναῖον ποιητὴν

Οἶνός τοι πυρὶ ἴσον ἔχει μένος, εὖτ' ἂν ἐς ἄνδρα
 ἔλθῃ· κυμαίνει δ', οἷα Αἰβυσσαν ἄλλα
 βορρῆς ἢ νότος· τὰ δὲ καὶ κεκορημένα φαίνει
 βυσσόθεν· ἐκ δ' ἀνδρῶν πίνετ' ἐτίναξε νόσος.

Ἀλλαχοῦ δὲ τοῦναντίον φησὶν Ἀλεξίς·

Οὐδὲν γ' ἔοικ' ἄνθρωπος οἶνῳ τὴν φύσιν.
 ὁ μὲν γὰρ ἀπογηρᾷς ἀηδὴς γίνεται,
 οἶνον δὲ τὸν παλαιότατον σπουδάζομεν.
 ὁ μὲν δάκνει γὰρ, ὁ δ' ἱλαροὺς ἡμᾶς ποιεῖ.

Πανόσας δὲ λέγει·

(37) Οἶνος γὰρ πυρὶ ἴσον ἐπιχθονίοισιν ὄνειρος,
 ἐσθλὸν, ἀλεξικάκον, πύση συνοπηδὸν ἀνλή.

Ἐν μὲν γὰρ θαλλῆς ἐρατὸν μέρος, ἀγλαῆς τε,
 ἐν δὲ χοροτυπῆς, ἐν δ' ἡμερτῆς φιλότητος.

Τῷ σε χρή παρὰ δαπτὶ δεδευμένον εὐφροσι θυμῷ
 πίνειν, μηδὲ βορρῆς κεκορημένον ἥντε παῖδα
 ἦσθαι πλημμέροντα, λελησμένον εὐφροσυνάσιν.

Καὶ πάλιν·

Οἶνος δὲ θνητοῖσι θεῶν πάρα δῶρον ἄριστον,
 ἀγλαός· ὃ πᾶσι μὲν ἐφαρμόζουσιν αἰοδαί,
 πάντες δ' ὀρχησμοί, πᾶσαι δ' ἐραταὶ φιλότητες.

Πάσας δ' ἐκ κραδίας ἀνίας ἀνδρῶν ἀλαπάξει
πινόμενος κατὰ μέτρον· ὑπὲρ μέτρον δὲ χειρίων.

5. Τίμαιος δὲ ὁ Ταυρομενίτης ἐν Ἀκράγασι οἰκίαν
τὰ φησὶ καλεῖσθαι τριήρη, ἐξ αἰτίας τοιαύτης. Νεανί-
σκους τινὰς ἐν αὐτῇ μεθυσκομένους ἐς τοσοῦτον ἐλθεῖν
μανίας, ἐκδερμανθέντας ἀπὸ τῆς μέθης, ὥς νομίζειν μὲν
ἐπὶ τριήρους πλεῖν, χεῖμαίεσθαι δὲ χαλεπῶς κατὰ τὴν
θάλασσαν· καὶ τοσοῦτον ἔκφροντας γενέσθαι, ὥς τὰ ἀπὸ
τῆς οἰκίας πάντα σκέυη καὶ στρώματα φέτταν ὥς ἐπὶ τὴν
θάλασσαν, τὴν γαῖν διὰ τὸν χεῖμα ἄποφορτίζεσθαι
δόξαν αὐτοῖς λέγειν τὸν κυβερνήτην. Συναθροισμένων
οὖν πολλῶν, καὶ τὰ φεττόμενα διαρπαζόντων, οὐδ' ὥς
παύεσθαι τῆς μακίας τοὺς νεανίσκους. Καὶ τῇ ἐπιούσῃ
τῶν ἡμερῶν, παραγενομένων τῶν στρατηγῶν ἐπὶ τὴν οἰ-
κίαν, ἐγκλιθέντες οἱ νεανίσκοι, εἰ ναυτιῶντες, ἀπεκρίναντο,
πυνθανομένων τῶν ἀρχόντων, ὑπὸ χεῖματος ἐνοχλούμενοι
ἠναγκάσθαι ἀποφορτίσασθαι τῇ θαλάσῃ τὰ περιττὰ
τῶν φορτίων. Θαυμαζόντων δὲ τῶν στρατηγῶν τὴν ἐκ-
πληξιν τῶν ἀνδρῶν, εἰς τῶν νεανίσκων, καίτοι δοκῶν τῶν
ἄλλων πρεσβεύειν κατὰ τὴν ἡλικίαν, Ἐγὼ δ', ἔφη, ἄνδρες
Τρίτωνες, ὑπὸ τοῦ θεοῦ καταβυλῶν ἐμαυτὸν ὑπὸ τοὺς
θαλάμους, ὥς ἐνὶ μάλιστα κατωτάτῳ ἐκείμην. Συγγνόν-
τες οὖν τῇ αὐτῶν ἐκστάσει, ἐπιτιμήσαντες μὴ πλείονος
οἴνου ἐμφορεῖσθαι, ἀφῆκαν. Καὶ οἱ, χάριν ἔχειν ὁμολο-
γήσαντες, Ἄν λιμένος, ἔφη, τύχωμεν, ἀπαλλαγέντες το-
σοῦτου κλύδωνος, σωτῆρας ὑμᾶς ἐπιφανῶς μετὰ τῶν θα-
λασσιῶν δαιμόνων ἐν τῇ πατρίδι ἰδρυσόμεθα, ὥς αἰσίως
ἡμῖν ἐπιφανέντας. Ἐντεῦθεν ἡ οἰκία τριήρης ἐκλήθη.

6. Φύλοχος δὲ φησιν, ὅτι οἱ πίνοντες οὐ μόνον ἐαυ-
τοὺς ἐμφανίζουσιν οἴτινες εἰσὶν, ἀλλὰ καὶ τῶν ἄλλων ἔκα-

στον ἀνακαλύπτουσι παρῳήσιαν ἄγοντες. Ὅθεν „Ὀῖνος καὶ ἀλήθεια“ λέγεται, καὶ „Ἀνδρὸς δ' οῖνος ἔδωκε νόον.“ Καὶ τὸ νυμφῆριον ἐν Διονύσῳ, τρίπους. Καὶ γὰρ ἐκ τρίποδος λέγειν φησὶν τοὺς ἀληθεύοντας· διὲ δὲ τοεῖν τρίποδα τοῦ Διονύσου τὸν κρατῆρα. Ἦν γὰρ τὸ ἀρχαῖον δύο γένη τρίποδων, οἷς καλεῖσθαι λίσθητας συνέβαινε καὶ ἀμφοτέρους· ἐμπυριβήτης, ἢ καὶ λοετροχόος. ~~Δισχίλος~~

Τὸν μὲν τρίπους ἰδέσθαι οἰκῆος λίσθη,
ἀλλ' φυλάσσω τὴν ὑπὲρ πυρὸς στάσιν.

(38) ὁ δ' ἕτερος κρατὴρ καλούμενος. Ὀμηρὸς „Ἐπεὶ ἀπύρους τρίποδας.“ Ἐν τούτοις δὲ τὸν οῖνον ἐμύρον· καὶ αὐτός ἐστιν ὁ τῆς ἀληθείας οἰκῆος τρίπους. Διὸ Ἀπόλλωνος μὲν οἰκῆος διὰ τὴν ἐκ μαντικῆς ἀλήθειαν, Διονύσου δὲ διὰ τὴν ἐν μέθῃ. Σῆμος δ' ὁ Δηλῖός φησι· „Τρίπους χαλκοῦς, οὐχ ὁ Πυθικός, ἀλλ' ὃν νῦν λίσθητα καλοῦσιν. Οὗτοι δ' ἦσαν οἱ μὲν ἄπυροι, εἰς οὓς τὸν οἶνον ἐξεκεράννυν· οἱ δὲ λοετροχόοι, ἐν οἷς τὸ ὕδωρ ἐθέρμαινον, καὶ ἐμπυριβήται. Καὶ τούτων ἔτι οἱ ὠπῶντες, τρίποδα δὲ τὴν ὑπόβασιν ἔχοντες, τρίποδες ὠνομάζοντο.“

Φησὶ πού Ἐφίππος·

Οἶνου σε πλήθος πολλ' ἀναγκάζει λαλεῖν.

Β. Οἰκοῦν μεθύοντάς φασι τάληθ' ἔλεγειν.

Ἀντιφάνης·

Κούραι, Φειδία,

ἅπαντα τᾶλλα τις δύναιτ' ἄν, πλὴν δυοῖν,
οἶνόν τι πίνειν, εἰς ἑσπέρᾳ τ' ἐμπεσῶν.

Ἀμφοτέρω μὲν γὰρ ἀπὸ τῶν βλεμμάτων
καὶ τῶν λόγων ταῦθ'· ὥστε τοὺς ἀγνοομένους,
μάλιστα τούτους * * * καταφαγεῖς ποιεῖ.

7. Φιλόχορος δὲ φησιν Ἀμφικτύονα τὸν Ἀθηναίων βασιλέα, μαθόντα παρὰ Διονύσου τὴν τοῦ οἴνου κρῆσιν, πρῶτον κεράσαι. Διὸ καὶ ὀρθοὺς γενέσθαι τοὺς ἀνθρώπους οὕτω πίνοντας, πρότερον ὑπὸ τοῦ ἰκράτου καμπετόμενους· καὶ διὰ τοῦτο ιδρύσασθαι βωμὸν ὀρθοῦ Διονύσου ἐν τῇ τῶν Ὠρῶν ἱερῇ· αὗται γὰρ καὶ τὸν τῆς ἀμπέλου καρπὸν ἐκτρέφουσι. Πλάτων δ' αὐτοῦ καὶ ταῖς Νύμφαις βωμὸν ἔδειμεν, ὑπόμνημα τοῖς χρωμένοις τῆς κράσεως ποιοῦμενος· καὶ γὰρ Διονύσου τροφοὶ αἱ Μοῦσαι λέγονται. Καὶ θεσμόν ἔθετο προσφέρεσθαι μετὰ τὸ σῖτα ἄκρατον μόνον ὅσον γεύσασθαι, δαῖγμα τῆς δυνάμεως τοῦ ἀγαθοῦ θεοῦ, τὸ δὲ λοιπὸν ἤδη κεκραμένον, ὅπόσον ἕκαστος βούλεται· προσεπιλέγειν δὲ τούτῳ τὸ τοῦ Διὸς σωτήρος ὄνομα, διδαχῆς καὶ μνήμης ἕνεκα τῶν πινόντων, οἳ οὕτω πίνοντες ἀσφαλῶς σωθήσονται. Πλάτων δ' ἐν δευτέρῳ Νόμῳ τὴν τοῦ οἴνου χρῆσιν φησιν ὑγιείας ἕνεκα ὑπάρχειν. Ἀπὸ τοῦ κατὰ μέθην δὲ καταστήματος καὶ ταύρῳ παρεκάζουσι τὸν Διόνυσον, καὶ παρδάλει, διὰ τὸ πρὸς βίαν τρέπεσθαι τοὺς ἐξοικωθέντας. Ἀλκαῖος· „Ἄλλοτε μὲν μελιαδέος, ἄλλοτε δ' ὀξυτέρου τριβόλων ἀσπνυμένοι.“ Εἰσὶ δ' οἱ καὶ θυμικοὶ γίνονται· τοιοῦτος δ' ὁ ταῦρος. Εὐριπίδης·

Ταῦροι δ' ὑβρίζται, κεῖς κέρας θυμούμενοι.
Διὰ δὲ τὸ μάχιμον καὶ θηριώδεις ἔνιοι γίνονται· ὅθεν καὶ τὸ παρδαλώδες.

8. Καλῶς οὖν Ἀρίστων ὁ Κεῖός φησιν, ἡδιστον ποτὸν εἶναι τὸν ἅμα μὲν γλυκύτης, ἅμα δ' εὐωδίας κοινωροῦντα. Διὸ καὶ τὸ καλούμενον νέκταρ κατασκευάζειν τινας περὶ τὸν Λυδίας Ὀλυμπον, οἶνον καὶ κηρία συγκρο-
(39) νάστας εἰς ταῦτα, καὶ τὰ τῶν ἀνθρώπων εὐώδη. Οἶδα,

δ' ὅτι Ἀναξανδρίδης τὸ νέκταρ οὐ ποτὸν, ἀλλὰ τροφήν
εἶναι λέγει θεῶν·

Τὸ νέκταρ ἐσθίω πάντων
μάττων, διαπίνω τ' ἀμβροσίαν, καὶ τῷ Διὶ
διακονῶ, καὶ σεμνός εἰμι ἐκάστοτε
Ἥρα λαλῶν καὶ Κύπριδι παρακαθήμενος.
Καὶ Ἀλκμάν δέ φησι· „Τὸ νέκταρ ἔδμεναι αἰντούς.“ Καὶ
Σαπφώ δέ φησιν·

Ἀμβροσίας μὲν κρατὴρ ἐκέκρατο,
Ἐρμῆς δ' ἑλὼν ἔρπιν θεοῖς ἄνοχόησεν.
Ὁ δ' Ὀμηρος θεῶν πῶμα τὸ νέκταρ οἶδεν. Ἴβυκος δέ
φησι, τὴν ἀμβροσίαν τοῦ μέλιτος καὶ ἐπίτασιν ἐναπλα-
σίαν ἔχειν γλυκύτητα, τὸ μέλι λέγων ἕνατον εἶναι μέρος
τῆς ἀμβροσίας κατὰ τὴν ἡδονήν.

9. Οὐδεὶς φιλοπότης ἐστὶν ἄνθρωπος κακός.

Ὁ γὰρ διμάτωρ Βρόμιος οὐ χαίρει συνῶν
ἀνδράσι πονηροῖς, οὐδ' ἀπαιδεύτω βίῳ,
φησὶν Ἀλεξίς. Καὶ ὅτι οἶνος φιλολόγους πάντας ποιῇ
τοὺς πλεῖον πίνοντας αὐτόν. Ὁ δὲ ποιήσας τὸ εἰς Κρα-
τῖνον ἐπίγραμμα, φησιν·

Οἶνός τοι χαρίεντι πέλει μέγας ἔπτος ἀοιδῶ.

Ἦδωρ δὲ πίνων χρηστόν οὐδὲν ἂν τέκοις.

Ταῦτ' ἔλεγεν, Διώνυσε, καὶ ἔπνεεν οὐχ ἐνὸς ἀσκοῦ

Κρατῖνος, ἀλλὰ παντὸς ὠδωδῶς πίθου.

Τριγυρτοὶ στεφάνων δόμος ἔβρουεν, εἶχε δὲ κίττω

μέτωπον, οἷα καὶ σὺ, κεχροκομήνον.

Πολέμων φησὶν, ἐν Μουνυχίᾳ ἦρως Ἀκρατοπότην τιμᾶ-
σθαι, παρὰ δὲ Σπαρτιάταις Μάττηνα καὶ Κεράωνα
ἦρως ὑπὸ τινων μαγείρων ἰδρῦσθαι ἐν τοῖς φειδιππίδαις.
Τιμᾶται δὲ καὶ ἐν Ἀχαΐᾳ Δειπνεύς, ἀπὸ τῶν δειπνῶν σχῶν

τὴν προσηγορίαν. Ἐκ τροφῆς ξηραῖς οὐτ' ἂν σκώμματα γένοιτο, οὐτ' αὐτοσχέδια ποιήματα· ἀλλὰ μὴν οὐδὲ κόμπος οὐδὲ ψυχῆς ὕλαζονεῖα. Καλῶς οὖν ἐν τῷ· „Πῇ ἔβαν εὐχαιαὶ ὥς ἐν Ἀθήνῃ ἡγοράσασθε, ἔσθοντες κρεῖα πολλὰ καὶ πίνοντες οἶνου κρατῆρας ἐπιστεφάας“ ἐπεσημνήματο ὁ γραμματικὸς Ἀριστάρχος περιγράφει τὸν στίχον, ὃς ἀπὸ κρεωφαγίας ἀνχεῖν τοὺς Ἕλληνας. Οὐ γὰρ ἀπὸ πάσης εὐθυμίας καὶ πληρώσεως τὸ καυχᾶσθαι καὶ σκώπτειν καὶ γελοιάζειν, ἀπὸ δὲ τῆς ἀλλοιούσης τὴν γνώμην καὶ πρὸς τὸ ψευδὲς τρεπούσης, ἣ γίνεταί κατὰ τὴν μέθην.

10. Διὸ Βακχυλίδης φησὶ·

Γλυκεῖ' ἀνάγκα,
στενομένην κυλίκων θάλπησι θυμόν·
Κίπριδος δ' ἑλπίς διαιδύσσει φρένας
ἀμμιγνυμένα Διονυσίοισι δάροισ·
ἀνδράσι δ' ὑποτάττω πέμπει μερίμνας.
Αὐτὸς μὲν πόλεων κρήδεμνα λύει,
πᾶσι δ' ἀνθρώποις μοναρχήσεν δοκεῖ.
Χρυσῷ δ' ἐλέφαντί τε μαρμαίρουσιν οἴκοι·
πυροφόροι δὲ καὶ αἰγλήεντα πόντον
νῆες ἄγουσιν ἀπ' Αἰγύπτου μέγιστον
πλοῦτον· ὥς πίνοντος ὀρμαίνει κίαρ.

(40) Σοφοκλῆς δὲ φησὶ· „Τὸ μεθύειν πημονῆς λυτήριον.“ Οἱ δ' ἄλλοι ποιηταὶ φασὶ τὸν οἶνον „εὐφρονα καρπὸν ἀρούρης.“ Καὶ ὁ τῶν ποιητῶν δὲ βασιλεὺς τὸν Ὀδυσσεῖα παράγει λέγοντα· „Ὅς δὲ κ' ἀνὴρ οἶνοιο κορεισσάμενος καὶ ἐδωδῆς πανημέριος πολεμίζῃ, θαρσαλέον νύ οἱ ἦτορ“ καὶ τὰ ἑξῆς.

11. Ὅτι Σμιοσίδης τὴν αὐτὴν ἀρχὴν τίθησιν οἶνου καὶ μουσικῆς. Ἀπὸ μέθης καὶ ἡ τῆς τραγωδίας εὐρεσις

ἐν Ἰκαρίῳ τῆς Ἀττικῆς εὐρέθη, καὶ κατ' αὐτὸν τὸν τῆς
τρίτης καιρὸν. Ἀφ' οὗ δὴ καὶ τρυγῶντα τὸ πρῶτον ἐλή-
θη ἢ κωμῳδία.

Τὴν παυσίλυπον ἀμπελον δοῦναι βροτοῖς.

Οἶνον δὲ μηκέτ' ὄντος οὐκ ἔστι Κίπρις,

οὐδ' ἄλλο τερπνὸν οὐδὲν ἀνθρώποις ἔτι,

Εὐριπίδης ἐν Βάκχαις φησὶ. Καὶ Ἀστυδάμας δὲ φησὶ
Θηητοῖσι τὴν ἀκασφόρον

λύτης ἔφηνεν οἰνομήτορ' αἰπελον.

„Συνεχῶς μὲν γὰρ ἐμπαιλέματος ἀνθρώπος ἀμελὴς γίγνε-
ται, ὑποπίνων δὲ πάνν φροντιστικὸς,“ Ἀντιφάνης φησὶν.

— Οὐ μεθύω τὴν φρόνησιν, ἀλλὰ τὸ ταιούτον μόνον,
τὸ διορίζεσθαι βεβαίως τῷ στόματι τὰ γράμματα,
φησὶν Ἀλέξ. Σίμωνος δὲ φησὶ, τὸ παλαιὸν οὐκ εἶναι ἔθος
οὔτ' οἶνον ἐπὶ πλεῖον οὔτ' ἄλλην ἡδυνάθειαν προσφέρε-
σθαι, μὴ θεῶν ἕνεκα τοῦτο δρῶντας. Διὸ καὶ θεόνας καὶ
θαλάας καὶ μέθας ἀνόμαζον· τὰς μὲν ὅτι διὰ θεοὺς οἰ-
νοῦσθαι δεῖν ὑπελάμβανον, τὰς δ' ὅτι θεῶν χάριν ἡλ-
λοιο καὶ συνέθεσαν. Τοῦτο γὰρ ἐστὶ τὸ δαῖτα θάλειαν.
Τὸ δὲ μεθύειν φησὶν Ἀριστοτέλης τὸ μετὰ τὸ δύνασθαι αὐτῷ
χρῆσθαι.

12.

Θεοὶ μὲν γὰρ θύοντας τέλη,

τῶν βουθυτοίνων ὅτις εὐσεβεστέρους,

Εὐριπίδης φησὶ. Καὶ σημαίνει ὧδε τὸ τέλος τὴν θυσίαν.

Καὶ Ὀμηρος·

Οὐ γὰρ ἔγωγέ τι φημι τέλος χαριέστερον εἶναι,

ἢ ὅταν εὐφροσύνη μὲν ἔχῃ κατὰ δῆμον ὅπαντα.

Τελετὰς τε καλοῦμεν τὰς ἐτι μέζονας καὶ μετὰ τινος μυστι-
κῆς παραδόσεως δορτὰς, τῶν εἰς αὐτὰς δαπανημάτων
ἕνεκα. Τελῶν γὰρ τὸ δαπανᾶν, καὶ πολυτελεῖς οἱ πολλὰ

ἀνελκόμενος, καὶ ἐκείνῳ αἰ δάκρυα. Φησὶν Ἄλκιος·

Τὸς ἀνελκόμενος ἀνελκόμενος
 δὲ τῷ φανερῶν τε τῇ δόξῃ τῇ καὶ δόξῃ.
 πάλιν ὁ γὰρ τῶς δόξῃς πύλας,
 δὲ μὴ παρὰ τὸν αἰσθητὸν χρόνον καὶ
 ἔξω δὲ τῷ· πρὸς ἀνελκόμενον δὲ καὶ
 παρὰ τὸν χρόνον φανερῶν, ἀνελκόμενος ὅτι,
 ἀνελκόμενος τε γὰρ, ἀνελκόμενος πρὸς
 λαλῶν ἀνελκόμενος, ἀνελκόμενος τῷ καλῷ.

13. Τὸν αἰσθητὸν ἀνελκόμενος, ἔστι παρὰ αἰσθητὸν
 πάντας· ἀνελκόμενος αἰσθητὸν. Ὁ γὰρ τῷ
 καλῷ, δὲ πρὸς αἰσθητὸν ἀνελκόμενος ἔστι.
 Ἄλκιος γὰρ ἐστὶ δὲ δόξῃ καὶ ἀνελκόμενος τῷ καλῷ
 ἀνελκόμενος μὲν δόξῃ, ἀνελκόμενος παρὰ τὸν
 χρόνον δὲ τῷ καλῷ ἀνελκόμενος φησὶ.

Ὁ δὲ τῷ καλῷ ἀνελκόμενος παρὰ αἰσθητὸν π, [ἀν' αἰσθητὸν
 καὶ ὁ αἰσθητὸν ἀνελκόμενος], καὶ τῷ καλῷ τῷ μεγάλῳ
 νοσήτῳ ἀνελκόμενος πάντων αἰσθητὸν τὸ ἔξω φησὶν οὗτος.
 (41) Ὁμοίως μὲν οὖν ὁ θαλάσσιος καὶ προσημαίνον αὐτὸ
 εἶδος, δὲ αἰσθητὸν ἔξω ἀνελκόμενος αἰσθητὸν λέγει. Ἐπειδὴ
 δὲ καὶ τὸ διαγῆς αὐτοῦ· «Καὶ πάλιν πάλιν ἔστιν ἔξω
 λευκῷ.» Τὸ δὲ δὴ καὶ πάλιν καὶ πάλιν τῷ αἰσθητῷ
 τὸν καλῷ. Ἰμερτὸν γοῦν φησὶ τὸν Τιμωρῆον, ὅς τῷ
 Πηνελόπ συμμίσγεται. Καὶ τοῦ θυμικοῦ δὲ ἔξω ἀνελκόμενος
 μὲν δόξῃ· ὁ ἀποδεχόμενος καὶ Πραξαγόρας ὁ Κῶς καλῶν
 εἶναι λέγει.

Καλὸν ὑπεκπροφεί, μάλα περ θυμώοντα καθεύδει.
 Διαστελλεὶ δὲ καὶ γλυκὺ ἔξω ἀπὸ πλατίος, τὸν μὲν ἔξω
 λήσποντον εἶναι λέγων πλατὺν, ὑπὲρ δὲ θαλάσσιον φράζων
 ὡς πηγάδα μὴ ἀγχοῦ ἔξω ἀνελκόμενος γλυκεροῖο.

14. Οὐδὲ δὲ καὶ τὴν χλιαροῦ φύσιν πρὸς τὰ τραύματα. Τὸν γοῦν Εὐρύπυλον τραθέντα ἐκ τούτου καταιονῶν καίτοι εἰ ἐπισχεῖν ἔδει τὴν αἰμορραγίαν, τὸ ψυχρὸν ἐπιτήδειον ἦν, συστρέφον καὶ συσπύγγον. Εἰς δὲ τὸ παρηγορησάαι τὰς ὀδύνας τῷ θερμῷ ἐπαιονῶ, θάλλειν δυναμένῳ. Ἔστι δὲ παρ' αὐτῶ τὸ λιαρὸν, θερμόν. Ἐναργῶς δὲ τοῦτο δείκνυσιν ἐν τῷ περὶ τῶν Σκαμάνδρου πηγῶν.

Ἡ μὲν γὰρ (φησὶν) ὑδατι λιαρῷ ῥέει, ἀμφὶ δὲ καπνὸς γίγνεται ἐξ αὐτῆς, ὥσει πυρὸς αἰθομένοιο.

Ἀρα δὲ τοῦτο λιαρὸν ἐστίν, ἀφ' οὗ πυρὸς ἀτμὶς καὶ καπνὸς ἔμπυρος ἀναφέρεται; Περὶ δὲ τῆς ἑτέρας πηγῆς λέγει, ὡς θερμὸς ῥέει εἰκνῖα χαλάζῃ, ἢ χιόνι ψυχρῇ, ἢ ἐξ ὑδατος κρυστάλλῳ. Εἰσαθὼς δὲ λέγειν καὶ τοὺς νεοτρώπους θερμῷ περιρρέεσθαι αἵματι, ἐπὶ μὲν Ἀγαμέμνονός φησιν.

Ὅφρα οἱ αἶμ' ἔτι θερμόν ἀνήροθεν ἐξ ὠτείλῃς.

Ἐπὶ δὲ τοῦ φεύγοντος μετὰ τὸ βληθῆναι ἐλάφου μεταφράζων φησὶν, „Ὅφρ' αἶμα λιαρὸν καὶ γούνατ' ὀρώρη.“

Ἀθηναῖοι δὲ μετάκερας καλοῦσι τὸ χλιαρὸν, ὡς Ἑρατοσθένης φησὶν. [Τθαρή φησὶ καὶ μετάκερας.]

15. Τῶν δ' ἄλλων ὑδάτων τὰ μὲν ἐκ πετρῶν φερόμενα ὀνοφερά καλεῖ, ὡς ἀχρεῖα δηλονότι· τὰ δὲ κρηναῖα καὶ διὰ πλείονος γῆς καὶ εὐκάρπου φερόμενα τῶν ἄλλων προκρίνει, ὡς καὶ Ἡσίοδος·

Κρήνης ἀενάου καὶ ἀπορρύτου, ἣ τ' ἀθύλατος καὶ Πινδαρος·

Μελιγαθὲς ἀμβρόσιον ὕδωρ

Τιλωῶσας ἀπὸ καλλικρήνου.

Κρήνη δ' ἐν Βοιωτίᾳ ἡ Τιλωῶσα· ἀφ' ἧς Ἀριστοφάνης φησὶ Τειρεσίαν πίνοντα, διὰ γῆρας οὐχ ὑπομείναντα τὴν ψυχρότητα, ἀποθανεῖν. Θεόφραστος δὲ φησιν ἐν τῷ

περὶ ὑδάτων, τὸ Νείλου ὕδωρ πολυγονώτατον καὶ γλυκύν-
 τατον· διὸ καὶ κύειν τὰς κοίλλας τῶν πινόντων, μῆν ἔχον
 λιπρῶδη. Ἐν δὲ τῷ περὶ φυτῶν ἐνιαχοῦ φησιν, ὕδωρ γίνε-
 σθαι παιδογόνον, ὡς ἐν Θεσπιαῖς· ἐν Πύρρῳ δὲ ἄγονον.
 Καὶ τῶν γλυκίων δὲ φησιν ὑδάτων ἕνα ἄγονα, ἣ οὐ πο-
 (42) λύγονα, ὡς τὸ ἐν Φέτα καὶ τὸ ἐν Πύρρῳ. Αὐχμῶν
 δὲ ποτε γενομένων περὶ τὸν Νεῖλον, ἐξόντι τῷ ὕδωρ ἰώδες,
 καὶ πολλοὶ τῶν Αἰγυπτίων ἀπώλοντο. Μεταβάλλειν τέ
 φησιν οὐ μόνον τὰ πικρὰ τῶν ὑδάτων, ἀλλὰ καὶ τὸ ἄλκον,
 καὶ ὅλους ποταμοὺς, καθὰ τὸν ἐν Καρίᾳ, παρ' ᾧ Ζηνο-
 πόσειδωρος ἱερὸν ἔστιν. Αἴτιον δὲ τὸ πολλοὺς κεραυνοὺς
 πίπτειν περὶ τὸν τόπον.

16. Ἄλλα δὲ τῶν ὑδάτων καὶ σωματώδη ἔστι, καὶ ἔχει
 ὥσπερ τι βάρος ἐν ἑαυτοῖς, ὡς τὸ ἐν Τροίῳ. Τοῦτο γάρ
 καὶ τῶν γενομένων εὐθὺς ποιεῖ πλήρες τὸ στόμα. Τὰ δὲ
 πρὸς τοῖς περὶ Πάγγαιον μετάλλοις τοῦ μὲν χειμῶνος τὴν
 κοτύλην ἄγουσαν ἔχει ἐνενήκοντα ἔξ, θέρους δὲ τεσσαρά-
 κοντα ἔξ. Συστέλλει δὲ αὐτὸ καὶ πικροὶ μᾶλλον τὸ ψυχρός.
 Διὸ καὶ ἐν τοῖς γνώμοσι ῥέον οὐκ ἀναδίδωσι τὰς ὥρας ἐν
 τῷ χειμῶνι, ἀλλὰ περιττεῖν, βραδυτέρας οὔσης τῆς ἡμέρας
 διὰ τὸ πάχος. Καὶ ταῦτα περὶ Αἰγύπτου φησὶν, ὅπου
 μαλακώτερος ὁ αἶρ. Τὸ δὲ ἄλκον ὕδωρ γεωδέστερόν
 ἐστι, καὶ πλείονος δαῖται κατεργασίας, ὡς καὶ τὸ θαλάσ-
 σιον, θερμότεραν ἔχον τὴν φύσιν, καὶ μὴ ὁμοίως πάσχον.
 Μόνον δ' ἀτέραμνον τῶν ἄλκων τὸ τῆς Ἀρεθούσης.
 Χείρω δ' ἔστι τὰ βαρυσταθμότερα καὶ τὰ σκληρότερα
 καὶ τὰ ψυχρότερα, διὰ τὰς αὐτὰς αἰτίας· δυσκατεργαστό-
 τερα γάρ ἐστι, τὰ μὲν τῷ πολὺν τὸ γεῶδες ἔχειν, τὰ δὲ
 ψυχρότης ὑπερβολῇ. Τὰ δὲ ταχὺ θερμαινόμενα κοῦφα
 καὶ ὑγινά. Ἐν Κρανίῳ δ' ἔστιν ὕδωρ, ἡσυχῇ θερμόν.

ὁ διατηρεῖ κραθέντα τὸν οἶνον ἐπὶ δύο καὶ τρεῖς ἡμέρας. Τὰ δ' ἐπιρρόντα καὶ ἐξ ὀχετοῦ, ὡς ἐπίπαν βελτίω τῶν στασίμων κοπιτόμενά τε μαλακώτερα γίνονται. Διὰ τοῦτο καὶ τὰ ἀπὸ τῆς χώνος δοκεῖ χρησιτὰ εἶναι· καὶ γὰρ ἀναγεται τὸ ποτιμώτερον, καὶ τοῦτο κεκομμένον ἐστὶ τῷ ἀέρι· διὸ καὶ τῶν ὑμβρίων βελτίω· καὶ τὰ ἐκ κρυστάλλου δὲ διὰ τὸ κορυφώτερα εἶναι· σημεῖον δ', ὅτι καὶ ὁ κρυστάλλος αὐτὸς κορυφώτερος τοῦ ἄλλου ὕδατος. Τὰ δὲ ψυχρὰ σκληρὰ, διότι γεωδέστερα. Τὸ δὲ σωματιῶδες καὶ θερμανθὲν θερμώτερον, καὶ ψυχθὲν ψυχρότερον ἐστὶ. Κατὰ τὴν αὐτὴν δ' αἰτίαν καὶ τὰ ἐν τοῖς ὄρεσι ποτιμώτερα τῶν ἐν τοῖς πεδίοις· ἦτιον γὰρ μέμικται τῷ γεῶδι. Ποιεῖ δὲ τὸ γεῶδες καὶ τὰς ἐπιχρᾶς τῶν ὑδάτων. Τὸ γοῦν τῆς ἐν Βαβυλῶνι λίμνης, ἐρυθρόν γίνεται ἐπὶ τινος ἡμέρας· τὸ δὲ τοῦ Βορυσθένους κατὰ τινος χρόνους ἰοβαφές, καίπερ ὄντος καθ' ὑπερβολὴν λεπιτοῦ· σημεῖον δὲ, τοῦ Ἰπάνιος ἐπάνω γίνεται διὰ κορυφότητα τοῖς βορείοις.

17. Πολλαχοῦ δ' εἰσὶ κρήναι αἱ μὲν ποτιμώτεραι καὶ οἰνωδέστεραι, ὡς ἡ περὶ Παφλαγονίαν, πρὸς ἣν φασι τοὺς ἐγχωρίους ὑποπίνειν προσιώντας, ἀλμώδεις δ' ἅμα τῷ ὀξεί ἐν Σικενοῖς τῆς Σικελίας. Ἐν τῇ Καρχηδονίῳ δὲ επικρατεῖα κρήνη ἐστὶν, ἣ τὸ ἐφιστάμενον ἐλαίῳ ἐστὶν ὁμοίον, μελάντερον τὴν χροῖαν· ὃ ἀποσφατροῦντες χρῶνται πρὸς τὰ πρόβατα καὶ τὰ κτήνη. Καὶ παρ' ἄλλοις δ' εἰσὶ λίπος ἔχουσαι τοιοῦτον, ὡς ἡ ἐν Ἀσίᾳ, ὑπὲρ ἧς Ἀλέξανδρος ἐπέστελεν ὡς ἐλαίου κρήνην εὐρηκώς. Καὶ τῶν θερμῶν (43) μῶν δ' ἐκ φύσεως ὑδάτων ἕνα γλυκεία ἐστὶν, ὡς τὰ ἐν Αἰγαῖς τῆς Κιλικίας, καὶ περὶ Παγασιῶς, τὰ τ' ἐν τῇ Τρωακῇ Λαρίσση, καὶ περὶ Μαγνησίαν, καὶ ἐν Μύλῳ καὶ Αἰτάρῳ· ἐν δὲ Προύσῃ, τῇ πρὸς τὸν Μύτιον Ὀλυμπον,

τὰ βασιλικά καλούμενα. Τὰ δ' ἐν Ἀσίᾳ παρὶ Τράλλεις καὶ τὸν Χαρακωμήτην ποταμὸν, ἔτι δὲ Νῦσαν πόλιν, οὕτως ἐστὶ λεπρά, ὥς μὴ δεῖσθαι τοὺς ἐναπολουμένους θάλασσαν. Τοιαῦτα καὶ τὰ ἐν Δασκύλου κόμῃ. Τὰ δ' ἐν Καρούροις κατάξηρα καὶ σφόδρα θερμά· τὰ δὲ περὶ Μηρὸς κόμην, ἣ ἐστὶ Φρυγίας, τραχύτερά ἐστι καὶ λιτρώδεστερα, ὥς καὶ τὰ ἐν τῇ καλουμένῃ Λέοντος κόμῃ τῆς Φρυγίας. Τὰ δὲ περὶ Δορύλαιον, καὶ πινομένα ἐστὶν ἰδιότα· τὰ γὰρ περὶ Βαΐας ἢ Βαΐου λίμνα, τῆς Ἰταλίας, παντελῶς ἄποτα.

18. Σταθμήσας τὸ ἀπὸ τῆς ἐν Κορίνθῳ Πειρήνης καλουμένης ὕδωρ, κοινώτερον πάντων εὖρον τῶν κατὰ τὴν Ἑλλάδα. Οὐ γὰρ Ἀντιφάνει τῷ κομικῷ πεπίστευκα, λέγοντι κατὰ πολλὰ τὴν Ἀττικὴν διαφέρουσαν τῶν ἄλλων, καὶ ὕδωρ κάλλιστον ἔχειν. Φησὶ γάρ·

Οἷα δ' ἡ χώρα φέρει
διαφέροντα τῆς ἀπάσης, Ἰππόνικ', οἰκούμενης,
τὸ μέλι, τοὺς ἄστους, τὰ σῦκα. Β. σῦκα μὲν γὰρ τὸν Δία
πάνυ φέρει. Α. βοσκήματ', ἔρια, μύρτα, θυμιάματα,
πνεύς, ὕδωρ διαφέρων,
ὥστε καὶ γνοίην ἂν εὐθὺς Ἀττικὸν πίνων ὕδωρ.

Τὸ ὕδωρ ποταμοῦ σώμᾳ φησὶ πού Εὐβουλος ὁ κομωδιοποιὸς εἰρημέναι Χαιρήμονα τὸν τραγικόν·

Ἐπεὶ δὲ σηκῶν περιβολὰς ἡμείψαμεν,
ὕδωρ τε, ποταμοῦ σώμα, διεπεράσαμεν.

Καὶ ἡμῶν δὲ πᾶσα δύναμις ἐξ ὑδάτων ἄρδεται Ἐν Τῇ
τῷ κρήνῃ ἐστὶν, ἥς τῷ ὕδατι οἶνος οὐ μίγνυται. Ἡρόδο-
τος δὲ ἐν τετάρτῃ τὸν Ἰππανὶν φησιν, ἀπὸ μὲν τῶν πηγῶν
φερόμενον ἐπὶ πάντε ἡμέρας, βραχὺν εἶναι καὶ γλυκύν,

μετα δὲ ἄλλων τισσάρα ἡμερῶν πλὴν πικρὸν γίνεσθαι, ἐκιδούσης εἰς αὐτὸν κρήνης τινὸς πικρᾶς. Θεόπομπτος δὲ φησι περὶ τὸν Ἐριγῶνα ποταμὸν ὅξυ εἶναι ὕδωρ, καὶ τοὺς πίνοντας αὐτὸ μαθύνεσθαι, κατὰ καὶ τοὺς τὸν οἶνον.

19. Ἀριστόβουλος δ' ὁ Κασανδρεὺς φησιν ἐν Μιλήτῳ κρήνην εἶναι Ἀχιλλεῖον καλουμένην, ἧς τὸ μὲν ρεῦμα εἶναι γλυκύτατον, τὸ δ' ἐφεστικὸς ἄλμυρόν· ἀφ' ἧς οἱ Μιλήσιοι περιφρόνασθαι φασι τὸν ἥρωα, ὅτε ἀπέκτευν Τρᾶμβηλον, τὸν τῶν Λελέγων βασίλεια. Φασὶ δὲ καὶ, ὅτι τὸ περὶ Καππαδοκίαν ὕδωρ, πολὺ τε ὄν καὶ κάλλιστον, οὐ σίπεται, ἀπόρρυσιν οὐκ ἔχον, πλὴν εἰ μὴ ὑπὸ γῆν ῥέου. Πτολεμαῖος δὲ ὁ βασιλεὺς ἐν ἐβδόμῳ ὑπομνημάτων, ἐπὶ Κορίνθου προάγουσί, φησιν, ἡμῖν διὰ τῆς Κομποπορίας καλουμένης, κατὰ τὴν ἀκρώρειαν προσβαίνουσιν, εἶναι κρήνην, νῦμα ἀνιῖσαν, χιόνος ψυχρότερον· ἐξ ἧς πολλοὺς μὴ πίνειν, ἀποπαγῆσεσθαι προουδοκῶντας, αὐτὸς δὲ λέγει πεπωκέναι. Φύλαρχος δὲ φησιν ἐν Κλείτορι εἶναι κρήνην, ἀφ' ἧς τοὺς πίνοντας οὐκ ἀνέχεσθαι τὴν τοῦ οἴνου ὀσμὴν. Κλέαρχος φησι, τὸ μὲν ὕδωρ, ὥσπερ καὶ τὸ γάλα, λευκὸν λέγεσθαι, οἶνον δὲ, καθάπερ καὶ τὸ νέκταρ, ἐρυθρόν, μέλι δὲ καὶ ἔλαιον χλωρόν, τὸ δ' ἐκ τῶν μύρων θλιβόμενον μέλαν. Εὐβουλὸς εὐρετικούς φησι τὸ ὕδωρ ποιεῖν τοὺς πίνοντας αὐτὸ μόνον,

τὸν δ' οἶνον ἡμῶν τῷ φρονεῖν ἐπισκοτεῖν.

Τὰ αὐτὰ δ' ἱαμβεῖα καὶ Ὀφελίαν φησί.

20. Τοιαῦτα, ὥσπερ οἱ ῥήτορες, πρὸς ὕδωρ εἰπῶν, (44) καὶ βραχὺ ἀναπαυσάμενος, αὐθις ἔφη, Ἀμφίς δ' κομικὸς πού φησιν.

Ἐπὶν ἄρ', ὡς ἔροις, καὶ οἶνον λόγος·
 ἔνιοι δ', ὕδαρ ἀίνοντες, εἴα' ἀβέλτεροι.

Ἀντιφάνης δέ·

Οἶνον τὸν οἶνον ἐξαίψιν,

σάλπιγγι τὴν σάλπιγγα, τῷ κίρκῳ τὸν βοῶντα,
 κόπων κόπον, ψόφῳ ψόφον, τριωβόλῳ δὲ πόρῳ,
 αὐθαδίαν αὐθαδίᾳ, Καλλίστρατον μαγεῖραν,
 στίσι στίσι, μάχῃ μάχῃ, ὑπασιπλοῖς δὲ πύκτιν,
 πόνῳ πόνον, δίκη δίκη, γυναικὶ τὴν γυναῖκα.

Ὅτι καὶ ἐπὶ τοῦ ὕδατος ἕταπτον οἱ παλαιοὶ τὸ ἄκρατον. Σάκρων· „Ἵδωρ ἄκρατον εἰς τὴν κύλικα.“

21. Ὅτι Φύλαρχος φησι, Θεόδωρον τὸν Λαρισσαῖον ὑδροπότην γενέσθαι, τὸν ἀλλοτρίως αἰέποτε πρὸς Ἀντίγονον ἐσχηκότα, τὸν βασιλέα. Φησὶ δὲ καὶ, τοὺς Ἰβήρας πάντας ὑδροποτεῖν, καὶ τοὶ πλουσιωτάτους ἀνθρώπων ὄντας. Μονοσιτεῖν τε αὐτοὺς αἰεὶ λέγει, διὰ μικρολογίαν, ἐσθλῆτάς τε φορεῖν πολυτελεστάτας. Ἀριστοτέλης δ' ἢ Θεόφραστος Φιλκόν τινι ἱστορεῖ μήτε ποτὶ χρήσασθαι ποτε, μήτε ἐδέσματι ἄλλῳ, ἢ μόνῳ γάλακτι, πάντα τὸν βίον. Πύθερμος δὲ ἐν τοῖς Περραιῶς τυραννεύοντι καταγράφει καὶ Γλαύκωνα ὑδροπότην. Πηγήσανδρος δ' ὁ Δελφὸς Ἀγχίμολον καὶ Μόσχον φησὶ, τοὺς ἐν Ἠλιδι σαρπετεύσαντας, ὑδροποτεῖν πάντα τὸν βίον, καὶ, μόνῳ σῦκα προσφερομένους, οὐδενὸς ἦττον διακείσθαι σώμασιν ἐφωμένους· τὸν δ' ἰδρῶτα αὐτῶν θυσιάζει οὕτως ἔχειν, ὡς πάντας αὐτοὺς ἐκκλίνειν ἐν τοῖς βαλανείοις. Μάτρως δ' ὁ Ἀθηναῖος, ὃν ἐβίω χρόνον, οὐδὲν ἐσιτεῖτο, ἢ μυρρίνης ὀλγον, οἶνου δὲ καὶ τῶν ἄλλων πάντων ἀπέχετο, πλην ὕδατος. Ὑδροπότης δ' ἦν καὶ Ἀόμπερος ὁ μουσικός· περὶ οὗ Φρύνιχος φησι·

— Δάρους θρηῖν, ἐν οἷσι Λάμπρος ἐναπέδθησκον,
 ἄνθρωπος ὢν ὑδατοπότας, μινυρὸς ὑπερσοφιστής,
 Μουσῶν σκελετός, ἀηδόνων ἡπίαιλος, ὕμνος Ἀίδου.
 Μάχων δ', ὁ κωμικός, ὑδροπότου Μοσχίανος μέμνηται.

22. Ἀριστοτέλης δ' ἐν τῇ περὶ μέθης φησὶν, ὅτι ἄλ-
 μυράς τινες προσφερόμενοι τροφάς, ἄδυροι διέμεναν· ὢν
 ἦν Ἀρχωνίδης ὁ Ἀργεῖος. Μάχων δὲ ὁ Καρχηδόνιος τρεῖς
 τὴν ἀνυδρον διήλθεν, ἄλφαιτα ξηρὰ σιτοῦμενος, καὶ μὴ πί-
 νων. Πολέμων δ' ὁ Ἀκαδημαϊκός, ἀρξάμενος ἀπὸ τριά-
 κοντα ἐτῶν, ὑδροπότησε μέχρι θανάτου, ὡς ἔφη Ἀντίγονος
 ὁ Καρυστίος. Διοκλῆ τε τὸν Πεπαρήθιον φησι Δημήτριος
 ὁ Σκήμιος μέχρι τέλους ψυχρὸν ὕδωρ πεπωκέναι. Αὐτὸς
 δὲ περὶ αὐτοῦ μάρτυς ἀξιόχρεως Δημοσθένης ὁ ῥήτωρ,
 φάσκων χρόνον τινὰ ὕδωρ μόνον πεπωκέναι. Καὶ Πυθέ-
 ας γοῦν φησιν· „Ἀλλὰ τοὺς νῦν δημαγωγοὺς ὁράτε, Δη-
 μοσθένη καὶ Δημάδην, ὡς ἐναντίως τοῖς βίοις διάκεινται.
 Ὅ μὲν γὰρ, ὑδροποτῶν καὶ μερμυγῶν τὰς νύκτας, ὡς φα-
 σιν, ὁ δὲ πορνοβοσκῶν καὶ μεθυσκόμενος κατὰ τὴν ἡμέ-
 ραν ἐκάστην, προγύστωρ ἡμῶν ἐν ταῖς ἐκκλησίαις ἀνακυ-
 κλεῖται.“ Εὐφορίων δὲ ὁ Χαλκιδεὺς οὕτω πονογράφει „Λα-
 σύρτας Λασιώνιος οὐδὲ προσεδεῖτο ποτοῦ, καθάπερ οἱ ἄλ-
 λοι, οὐρον δὲ προΐετο, καθάπερ πάντες ἄνθρωποι. Καὶ
 πολλοὶ διὰ φιλοτιμίαν ἐπεχείρησαν παρατηρηῆσαι καὶ ἀπέ-
 (45) στησαν πρὸ τοῦ εὐρεῖν τὸ πραττόμενον. Θέρους γὰρ
 ὥρα καὶ τριακονθήμερον προσεδρεύοντες, καὶ οὐδενὸς μὲν
 ὁρῶντες ἀπεχόμενον ἁλμυροῦ, τὴν κύστιν δ' αὐτοῦ ἔχοντα,
 συνεπίσθησαν ἁληθεύειν. Ἐχρήτη δὲ καὶ τῇ ποτῇ, ἀλλ'
 οὐδὲν ἦττον οὐ προσεδεῖτο τούτου.“

Μεταλλάξαι βρώματα διάφορα

την προσηγορίαν. Ἐν τροφῇς ξηρᾷ οὐτ' ἂν σκώμματα γένοιτο, οὐτ' αὐτοσχέδια ποιήματα· ἀλλὰ μὴν οὐδὲ νόμος οὐδὲ ψυχῆς ἁλαζονεία. Καλῶς οὖν ἐν τῷ· „Πῇ ἔβαν εὐχολαί ὥς ἐν Ἀθήνῃ ἡγοράσασθε, ἔσθοντες κρέα πάλαι καὶ πίνοντες οἶνου κρατῆρας ἐπιστεφάας“ ἐπεσημῆνατο ὁ γραμματικὸς Ἀριστοταρχος περιγράφειν τὸν στίχον, ὃς ἀπὸ κρεωφαγίας αὐχεῖν τοὺς Ἕλληνας. Οὐ γὰρ ἀπὸ πάσης εὐθυμίας καὶ πληρώσεως τὸ καυχᾶσθαι καὶ σκώπτειν καὶ γαλοιάζειν, ἀπὸ δὲ τῆς ἀλλοιούσης τὴν γνώμην καὶ πρὸς τὸ ψευδὲς τρεπούσης, ἣ γίνεταί κατὰ τὴν μέθην.

10. Διὸ Βακχυλίδης φησὶ·

Γλυκεῖ' ἀνάγκα,

στυομένα κυλλικῶν θάλησι θυμόν·

Κύπριδος δ' ἑλπίς διαιθύσσει φρένας

ἀμμιγνυμένα Διονυσίοισι δάροισ·

ἀνδράσι δ' ὑποτάτω πέμπει μερίμνας.

Αὐτὸς μὲν πάλων κηδεμένα λύει,

πᾶσι δ' ἀνθρώποις μοναρχήσεν δοκεῖ.

Χρυσῷ δ' ἑλέφαντι τε μαρμαίρουσιν οἴκοι·

πυροφόροι δὲ καὶ αἰγλήεντα πόντον

νῆες ἄγουσιν ἀπ' Αἰγύπτου μέγιστον

πλοῦτον· ὥς πίνοντος ὀρμαίνει κέαρ.

(40) Σοφοκλῆς δὲ φησὶ· „Τὸ μεθύειν πημονῆς λυτήριον.“ Οἱ δ' ἄλλοι ποιηταὶ φασὶ τὸν οἶνον „εὐφρονα καρπὸν ἀρούρης.“ Καὶ ὁ τῶν ποιητῶν δὲ βασιλεὺς τὸν Ὀδυσσεῖα παράγει λέγοντα· „Ὅς δὲ κ' ἀνὴρ οἶνοιο κορεσσάμενος καὶ ἐθωδῆς πανημέριος πολεμῆζῃ, θαρσαλέον νύ οἱ ἦτορ“ καὶ τὰ ἑξῆς.

11. Ὅτι Σμιοσίδης τὴν αὐτὴν ἀρχὴν τίθησιν οἶνου καὶ μουςαῖης. Ἀπὸ μέθης καὶ ἡ τῆς τραγωδίας εὐρεσις

ἐν Ἰκαρίῳ τῆς Ἀττικῆς εὐρέθη, καὶ κατ' αὐτὸν τὸν τῆς τρύγης καιρὸν. Ἀφ' οὗ δὴ καὶ τριγυφῶτα τὸ πρῶτον ἐκλήθη ἢ κομφῶτα.

Τὴν παυσίλυπον ἄμπελον δοῦναι βροτοῖς.

Ὀίνου δὲ μηκέτ' ὄντος οὐκ ἔστιν Κύπρις,

οὐδ' ἄλλο τερπνὸν οὐδὲν ἀνθρώποις ἐτι,

Εὐρυπίδης ἐν Βάκχαις φησί. Καὶ Ἀσπυδάμειος δὲ φησι·

Ὀμηροῖσι τὴν ἀποφύφον

λίπης ἔφηνεν οἰνομήτορ' ἑμπίστον.

„Συνεχῶς μὲν γὰρ ἐμπιπλάμενος ἀνθρώπος ἀμελὴς γίγνεται, ὑποπίνων δὲ πάντῃ φροντιστικῶς.“ Ἀντιφάνης φησὶν.

— Οὐ μεθύω τὴν φρόνησιν, ἀλλὰ τὸ τοιοῦτον μόνον, τὸ διορίζεσθαι βεβαίως τῶν στόμασι τὰ γράμματα, φησὶν Ἀλέξιος. Σέλιος δὲ φησι, τὸ παλαιὸν οὐκ εἶναι ἔθος οὐτ' οἶνον ἐπὶ πλεόν οὐτ' ἄλλην ἡδυπάθειαν προσφέρεσθαι, μὴ θεῶν ἕνεκα τοῦτο δρῶντας. Διὸ καὶ θεοῖνας καὶ θαλάσας καὶ μέθας ἀνόμαζον· τὰς μὲν ὅτι διὰ θεοῦς οἰνοῦσθαι δεῖν ὑπελάμβανον, τὰς δ' ὅτι θεῶν χάριν ἡλίζοτο καὶ συνήεσαν. Τοῦτο γὰρ ἐστὶ τὸ δάτα θάλειαν. Τὸ δὲ μεθύειν φησὶν Ἀριστοτέλης τὸ μετὰ τὸ θύειν αὐτὰν χρῆσθαι.

12.

Θεοὶσι μετὰ θύοντας τέλη,

τῶν βουθυτούντων ὅτις εὐσεβεστέρους,

Εὐρυπίδης φησί. Καὶ σημαίνει ὥδε τὸ τέλος τὴν θυσίαν.

Καὶ Ὀμηρος·

Οὐ γὰρ ἔγωγε τι φημι τέλος χαριέστερον εἶναι,

ἢ ὅταν εὐφροσύνη μὲν ἔχη κατὰ δῆμον ἅπαντα.

Τελειάς τε καλοῦμεν τὰς ἐτι μείζους καὶ μετὰ τινος μυστικῆς παραδόσεως ἐορτάς, τῶν εἰς αὐτὰς δαπανημάτων ἕνεκα. Τελεῖν γὰρ τὸ δαπανᾶν, καὶ πολυτελεῖς οἱ πολλὰ

ἀναλίσκοντες, καὶ εὐτελεῖς οἱ ὀλίγα. Φησὶν Ἀλεξίς·

Τοὺς εὐτυχοῦντας ἐπιφανῶς
θεὶ ζῆν, φανεράν τε τὴν δόσιν τὴν τοῦ θεοῦ.
ποιεῖν ὁ γὰρ θεὸς, δεδοικώς τὰ γαθὰ,
ὣν μὲν πεποίηκεν οἶται χάριν τινα
ἔχειν ἑαυτῷ· τοὺς ἀποκρυπτομένους δὲ καὶ
μετρίως πράττειν φάσκοντας, ἀχρήστους ὄρῳ,
ἀνελευθέρως τε ζῶντας, ἐπὶ καιροῦ τινας
λαβὼν ἀφείλεθ' ὅσα δεδοικώς ἦν πάλα.

13. Τῶσαῦτα οἰνολογήσαντος, ἦτοι περὶ οἴνων ἐ-
πόντος· λαφύσσοντος οἴνων ὀνόματα. Οὐ χαίρει τῷ
πώματι, ἐκ πρώτης ἐθισθεὶς ἀνατροφῆς ὑδροποτεῖν.

Ἢδὺ γὰρ ἐστὶ ἐν δαιτὶ καὶ εὐλαπὴν τεθαλυῇ
τέρπεσθαι μύθοισιν, ἐπὶ δαιτὸς κορέσωνται,
Ἡσίοδος ἐν τῇ Μελαμποδίᾳ φησὶν.

Οὐ τινι ὑμῶν ἐπῆλθε περὶ ὕδατος εἰπεῖν τι, [ἀφ' ὧν
καὶ ὁ οἶνος ἀφύεται], καίτοι Πινδάρου τοῦ μεγαλοφω-
νοτάτου ἀριστον πάντων εἶναι τὸ ὕδωρ φήσαντος·
(41) Ὅμηρος μὲν οὖν ὁ θειότατος καὶ τροφιμώτατος αὐτὸ
οἶδεν, ἐν οἷς αἰγείρων ὕδατοτροφείων ἄλλος λέγει. Ἑπαινᾷ
δὲ καὶ τὸ διαγυγῆς αὐτοῦ· „Κρῆναι πίσυρες ῥέον ὕδατι
λευκῷ.“ Τὸ δὲ δὴ κούφον καὶ πλείονος τιμῆς ἄξιον ἡμερ-
τὸν καλεῖ. Ἱμερτὸν γοῦν φησι τὸν Τιταρήσιον, ὃς τῷ
Πηρνεῷ συμμίσγεται. Καὶ τοῦ θυπτικοῦ δὲ ὕδατος μέ-
μνηται· ὃ ἀποδεχόμενος καὶ Πραξαγόρας ὁ Κῶος καλὸν
εἶναι λέγει·

Καλὸν ὑπεκπροφείει, μάλα περ θυπώοντα καθῆραι.
Διασιέλλει δὲ καὶ γλυκὺ ὕδωρ ἀπὸ πλατέος, τὸν μὲν Ἐλ-
λίσποντον εἶναι λέγων πλατύν, ὑπὲρ δὲ θατέρου φράζων
„Στήσαμεν νῆας ἀγχοῦ ὕδατος γλυκεροῖο.“

14. Οὗδε δὲ καὶ τὴν χλιαροῦ φύσιν πρὸς τὰ τραύματα. Τὸν γοῦν Εὐρύπυλον τραθέντα ἐκ τούτου κατακτανόμενοι εἰ ἐπισχέιν ἔδει τὴν αἰμορραγίαν, τὸ ψυχρὸν ἐπιτίθειον ἦν, συστρέφον καὶ συσφιγγον. Εἰς δὲ τὸ παρηγορησθαι τὰς ὀδύνας τῷ θερμῷ ἐπαιονᾷ, θελεγειν δυναμένῃ. Ἔστι δὲ παρ' αὐτῶ τὸ λιαρὸν, θερμόν. Ἐναργῶς δὲ τοῦτο δείκνυσιν ἐν τῷ περὶ τῶν Διαμεινόντων πηγῶν.

Ἡ μὲν γὰρ (φησὶν) ὕδατι λιαρὸν ῥέει, ἀμφὶ δὲ καπνὸς γίγνεται ἐξ αὐτῆς, ὥσπερ πυρὸς αἰδομένοιο.

Ἀρα δὲ τοῦτο λιαρὸν ἐστίν, ἀφ' οὗ πυρὸς ἀπμὲς καὶ καπνὸς ἔμπυρος ἀναφέρεται; Περὶ δὲ τῆς ἑτέρας πηγῆς λέγει, ὡς θέρους ῥέει εἰκῦα χαλάζῃ, ἢ χιόνι ψυχρῇ, ἢ ἐξ ὕδατος κρυστάλλῳ. Εἰωθὼς δὲ λέγειν καὶ τοὺς νεοτρώτους θερμῷ περιφρέσθαι αἵματι, ἐπὶ μὲν Ἀγαμέμνονός φησιν.

Ὅφρα οἱ αἱμ' ἔτι θερμόν ἀνήροθεν ἐξ ὠτέλης.

Ἐπὶ δὲ τοῦ φεύγοντος μετὰ τὸ βληθῆναι ἐλάφου μεταφράζων φησὶν, Ὅφρ' αἷμα λιαρὸν καὶ γούνατ' ὀρώρη. Ἀθηναῖοι δὲ μετάκρας καλοῦσι τὸ χλιαρὸν, ὡς Ἐρατοσθένης φησὶν. [Ἰδαρὴ φησὶ καὶ μετάκρας.]

15. Τῶν δ' ἄλλων ὑδάτων τὰ μὲν ἐκ πετρῶν φερόμενα ὀνοφερά καλεῖ, ὡς ἀχρεῖα δηλονότι· τὰ δὲ κρηναῖα καὶ διὰ πλείονος γῆς καὶ ἐνκάρπου φερόμενα τῶν ἄλλων προκρίνει, ὡς καὶ Ἡσίοδος·

Κρήνης ἀενάου καὶ ἀπορρύτου, ἧ τ' ἀθόλωτος καὶ Πίνδαρος·

Μελιγαδῆς ἀμβρόσιον ὕδωρ

Τιλωσσίας ἀπὸ καλλικρήνου.

Κρήνη δ' ἐν Βοιωτίᾳ ἡ Τιλωσσία· ἀφ' ἧς Ἀριστοφάνης φησὶ Τειρεσίαν πίνοντα, διὰ γῆρας οὐχ ὑπομείναντι τὴν ψυχρότητα, ἀποθανεῖν. Θεόφραστος δὲ φησιν ἐν τῷ

περὶ ὑδάτων, τὸ Νεῖλου ὕδωρ πολυγονώτατον καὶ γλυκύν-
 ταιον· διὸ καὶ λύειν τὰς κοίλλας τῶν πινόντων, μῆν ἔχον
 λιπράδῃ. Ἐν δὲ τῇ περὶ φυτῶν ἐνιαχοῦ φησιν, ὕδωρ γίνε-
 σθαι παιδογόνον, ὥς ἐν Θεσπιαῖς· ἐν Πύρρῃ δὲ ἄγονον.
 Καὶ τῶν γλυκίων δὲ φησιν ὑδάτων ἔνια ἄγονα, ἣ οὐ πο-
 (42) λύγονα, ὥς τὸ ἐν Φέτα καὶ τὸ ἐν Πύρρῃ. Αὐχμῶν
 δέ ποτε γενομένων περὶ τὸν Νεῖλον, ἐρρύη το ὕδωρ ἰώδες,
 καὶ πολλοὶ τῶν Αἰγυπτίων ἀπώλοντο. Μεταβάλλειν τὴν
 φησιν οὐ μόνον τὰ πικρὰ τῶν ὑδάτων, ἀλλὰ καὶ τὸ ἄλκον,
 καὶ ὅλους ποταμοὺς, καθὰ τὸν ἐν Καρία, παρ' ᾧ Ζηνο-
 ποσειδῶνος ἱερὸν ἔστιν. Αἴτιον δὲ τὸ πολλοὺς κεραυνοὺς
 πίπτειν περὶ τὸν τόπον.

16. Ἄλλα δὲ τῶν ὑδάτων καὶ σωματώδῃ ἔστι, καὶ ἔχει
 ὥσπερ τι βάρος ἐν ἑαυτοῖς, ὥς τὸ ἐν Τροίῳ. Τούτο γὰρ
 καὶ τῶν γενομένων εὐθύς ποιεῖ πλήρες τὸ στόμα. Τὰ δὲ
 πρὸς τοῖς περὶ Πάγγαιον μετάλλοις τοῦ μὲν χειμῶνος τὴν
 κοτύλην ἄγουσαν ἔχει ἐνενήκοντα ἔξ, θερούς δὲ τεσσαρά-
 κοντα ἔξ. Συστέλλει δὲ αὐτὸ καὶ πικροὶ μᾶλλον τὸ ψυχρός.
 Διὸ καὶ ἐν τοῖς γνώμοσι ῥέον οὐκ ἀναδίδωσι τὰς ὥρας ἐν
 τῷ χειμῶνι, ἀλλὰ περιττεῖν, βραδυτέρας οὔσης τῆς ἡμέρας
 διὰ τὸ πάχος. Καὶ ταῦτα περὶ Αἰγύπτου φησιν, ὅπου
 μαλακώτερος ὁ αἶθρ. Τὸ δὲ ἄλκον ὕδωρ γεωδέστερόν
 ἔστι, καὶ πλείονος δαῖται κατεργασίας, ὥς καὶ τὸ θαλάσ-
 σιον, θερμότεραν ἔχον τὴν φύσιν, καὶ μὴ ὁμοίως πάσχον.
 Μόνον δ' ἀτέραμνον τῶν ἄλκων τὸ τῆς Ἀρεθούσης.
 Χείρω δ' ἔστι τὰ βαρυσταθμότερα καὶ τὰ σκληρότερα
 καὶ τὰ ψυχρότερα, διὰ τὰς αὐτὰς αἰτίας· δυσκατεργαστό-
 τερα γάρ ἔστι, τὰ μὲν τῇ πολὺ τὸ γεῶδες ἔχειν, τὰ δὲ
 ψυχρότης ὑπερβολῇ. Τὰ δὲ ταχὺ θερμαινόμενα κοῦφα
 καὶ ὑγμένα. Ἐν Κρανίωνι δ' ἔστιν ὕδωρ, ἥσυχῃ θερμόν.

ὁ διατηρεῖ κραθέντα τὸν οἶνον ἐπὶ δύο καὶ τρεῖς ἡμέρας. Τὰ δ' ἐπιρρύτα καὶ ἐξ ὀχειοῦ, ὡς ἐπίπταν βελτίως τῶν στασίμων κοπιτόμενά τι μαλακώτερα γίνονται. Διὰ τοῦτο καὶ τὰ ἀπὸ τῆς χύνης δοκεῖ χρηστὰ εἶναι· καὶ γὰρ ἀναγεται τὸ ποτιμώτερον, καὶ τοῦτο κεκομμένον ἐστὶ τῷ ἀέρι· διὸ καὶ τῶν ὑμβρίων βελτίως· καὶ τὰ ἐκ κρυστάλλου δὲ διὰ τὸ κορυφώτερα εἶναι· σημεῖον δ' ὅτι καὶ ὁ κρυστάλλος αὐτὸς κορυφώτερος τοῦ ἄλλου ὕδατος. Τὰ δὲ ψυχρὰ σκληρὰ, διότι γεωδέστερα. Τὸ δὲ σωματιώδες καὶ θερμανθὲν θερμώτερον, καὶ ψυχθὲν ψυχρότερον ἐστὶ. Κατὰ τὴν αὐτὴν δ' αἰτίαν καὶ τὰ ἐν τοῖς ὄρεσι ποτιμώτερα τῶν ἐν τοῖς πεδίοις· ἥτιον γὰρ μέμκται τῷ γεώδει. Ποιεῖ δὲ τὸ γεώδες καὶ τὰς ἐπιχροῦς τῶν ὑδάτων. Τὸ γοῦν τῆς ἐν Βαβυλῶνι λήνης, ἐρυθρὸν γίνεται ἐπὶ τινος ἡμέρας· τὸ δὲ τοῦ Βορυσθένους κατὰ τινος χρόνους ἰοβαφές, καίπερ ὄντος καθ' ὑπερβολὴν λεπτοῦ· σημεῖον δὲ, τοῦ Ἰπάνιος ἐπάνω γίνεται διὰ κορυφότητα τοῖς βορείοις.

17. Πολλαχοῦ δ' εἰσι κρήναι αἱ μὲν ποτιμώτεραι καὶ οἰνωδέστεραι, ὡς ἡ περὶ Παφλαγονίαν, πρὸς ἣν φασι τοὺς ἐγχωρίους ὑποπίνειν προσιόντας, ἀλμώδεις δ' ἅμα τῷ ὀξεί ἐν Σικρινοῖς τῆς Σικελίας. Ἐν τῇ Καρχηδονίῳ δὲ επικρατεῖα κρήνη ἐστὶν, ἣ τὸ ἐφιστάμενον ἐλαίῳ ἐστὶν ὁμοίον, μελάντερον τὴν χροῖαν· ὃ ἀποσφατοῦντες χρῶνται πρὸς τὰ πρόβατα καὶ τὰ κτήνη. Καὶ παρ' ἄλλοις δ' εἰσὶ λίπτος ἔχουσαι τοιοῦτον, ὡς ἡ ἐν Ἀσίᾳ, ὑπὲρ ἧς Ἀλέξανδρος ἐπέστεilen ὡς ἐλαίου κρήνην εὐρηκώς. Καὶ τῶν θερμῶν δ' ἐκ φύσεως ὑδάτων ἓκα γλυκεία ἐστὶν, ὡς τὰ ἐν Αἰγαῖς τῆς Κιλικίας, καὶ περὶ Παγαυῖς, τὰ τ' ἐν τῇ Τρωακῇ Λαρίσση, καὶ περὶ Μαγνησίαν, καὶ ἐν Μύλῳ καὶ Αἰτάρᾳ· ἐν δὲ Προύσῃ, τῇ πρὸς τὸν Μύτιον Ὀλυμπον,

τὰ βασιλικά καλούμενα. Τὰ δ' ἐν Ἀσίᾳ περὶ Τράλλεις καὶ τὸν Χαρακωμήτην ποταμὸν, ἔτι δὲ Νῦσαν πόλιν, οὕτως ἐστὶ λεπρά, ὥς μὴ δεῖσθαι τοὺς ἐναπολουμένους εἰλαῖον. Τοιαῦτα καὶ τὰ ἐν Δασκύλῳ κόμῃ. Τὰ δ' ἐν Καρούροις κατάξηρα καὶ σφόδρα θερμά· τὰ δὲ περὶ Μυρὸς κόμῃ, ἣ ἐστὶ Φρυγίας, τραχύτερά ἐστι καὶ λιτρωδέστερα, ὥς καὶ τὰ ἐν τῇ καλουμένῃ Λέοντος κόμῃ τῆς Φρυγίας. Τὰ δὲ περὶ Δορυλαίων, καὶ πινομένα ἐστὶν ἰδίιστα· τὰ γὰρ περὶ Βαΐας ἢ Βαΐου λίμνα, τῆς Ἰταλίας, παντελῶς ἄποτα.

18. Σταθμήσας τὸ ἀπὸ τῆς ἐν Κορίνθῳ Πειρήνης καλουμένης ὕδωρ, κουφότερον πάντων εὔρον τῶν κατὰ τὴν Ἑλλάδα. Οὐ γὰρ Ἀντιφάνει τῷ κωμικῷ πεπίστευκα, λέγοντι κατὰ πολλὰ τὴν Ἀττικὴν διαφέρονσαν τῶν ἄλλων, καὶ ὕδωρ κάλλιστον ἔχεν. Φησὶ γάρ·

Οἷα δ' ἡ χώρα φέρει
 διαφέροντα τῆς ἀπάσης, Ἰππόνικ', οἰκουμένης,
 τὸ μέλι, τοὺς ἄρτους, τὰ σῦκα. Β. σῦκα μὲν γῇ τὸν Αἰα
 πάνυ φέρει. Α. βοσκήματ', ἔρια, μύρτα, θυμιάματα,
 πυρούς, ὕδωρ διαφέρων,
 ὥστε καὶ γνοίην ἂν εὐθύς Ἀττικὸν πίνων ὕδωρ.

Τὸ ὕδωρ ποταμοῦ σώμᾳ φησὶ πονεῖν Εὐβουλος ὁ κωμωδιοποιὸς εἰρηκεῖναι Χαιρήμονα τὸν τραγικόν·

Ἐπεὶ δὲ σηκῶν περιβολὰς ἡμείψαμεν,
 ὕδωρ τε, ποταμοῦ σώμα, διεπεράσαμεν.

Καὶ ἡμῶν δὲ πᾶσα δύναμις ἐξ ὑδάτων ἄρδεται Ἐν τῇ πω κρήνῃ ἐστὶν, ἥς τῷ ὕδατι οἶνος οὐ μίγνυται. Ἡρόδοτος δὲ ἐν τετάρτῃ τὸν Ἰππανὶν φησιν, ἀπὸ μὲν τῶν πηγῶν φερόμενον ἐπὶ πάντε ἡμέρας, βραχὺν εἶναι καὶ γλυκύν,

μετα δὲ ἄλλων τεσσάρων ἡμερῶν πλὴν πικρὸν γίνεσθαι, ἐκιδιδούσης εἰς αὐτὸν κρήνης τινὸς πικρᾶς. Θεόπομπος δὲ φησι περὶ τὸν Ἐριγῶνα ποταμὸν ὅξυ εἶναι ὕδωρ, καὶ τοὺς πίνοντας αὐτὸ μεθύσκεσθαι, κατὰ καὶ τοὺς τὸν οἶνον.

19. Ἀριστόβουλος δ' ὁ Κασανδρεὺς φησιν ἐν Μελίτῃ κρήνην εἶναι Ἀχλλείον καλουμένην, ἧς τὸ μὲν ρεῦμα εἶναι γλυκύτατον, τὸ δ' ἐφεστηκὸς ἀλμυρὸν· ἀφ' ἧς οἱ Μελήσιοι περιφρόνασθαι φασὶ τὸν ἥρωα, ὅτε ἀπέκτευν Τράμβηλον, τὸν τῶν Λελέγων βασιλέα. Φασὶ δὲ καὶ, ὅτι τὸ περὶ Καππαδοκίαν ὕδωρ, πολὺ τε ὄν καὶ κάλλιστον, οὐ σήπεται, ἀπόρρυσιν οὐκ ἔχον, πλὴν εἰ μὴ ὑπὸ γῆν ῥέοι. Πτολεμαῖος δὲ ὁ βασιλεὺς ἐν ἐβδόμῳ ὑπομνημάτων, ἐπὶ Κορίνθου προάγουσί, φησιν, ἡμῖν διὰ τῆς Κομποταρίας καλουμένης, κατὰ τὴν ἀκρώρειάν προσβαίνουσιν, εἶναι κρήνην, νῆμα ἀνιῖσαν, χιόνος ψυχρότερον· ἐξ ἧς πολλοὺς μὴ πίνειν, ἀποπαγήσεσθαι προουδοκῶντας, αὐτὸς δὲ λέγει πεπωκέναι. Φύλαρχος δὲ φησιν ἐν Κλαίτορι εἶναι κρήνην, ἀφ' ἧς τοὺς πίνοντας οὐκ ἀνέχεσθαι τὴν τοῦ οἴνου ὀσμὴν. Κλέαρχος φησι, τὸ μὲν ὕδωρ, ὥσπερ καὶ τὸ γάλα, λευκὸν λέγεσθαι, οἶνον δὲ, κατὰπερ καὶ τὸ νέκταρ, ἐρανθρὸν, μέλι δὲ καὶ ἔλαιον χλωρὸν, τὸ δ' ἐκ τῶν μύρων θλιβόμενον μέλαν. Εὐβουλος εὐρετικὸς φησι τὸ ὕδωρ ποιεῖν τοὺς πίνοντας αὐτὸ μόνον,

τὸν δ' οἶνον ἡμῶν τῷ φρονεῖν ἐπισκοτεῖν.
Τὰ αὐτὰ δ' ἱαμβεῖα καὶ Ὀφελίων φησί.

20. Τσαῦτα, ὥσπερ οἱ ῥήτορες, πρὸς ὕδωρ εἰπὼν, (44) καὶ βραχὺ ἀναπαυσάμενος, αὐθις ἔφη, Ἀμφίς δ' κωμικός πού φησιν·

Ἐστὶν ἄφ', ὡς ἴσκει, καὶ οὕτω λόγος·

ἴνιοι δ', ὕδαρ ἀίνοντες, εἰς' ἀβύσσους.

Ἀντιφάνης δέ·

Οἶνε τὸν οἶνον ἐκλαίνων,

σάλπιγγι τὴν σάλπιγγα, τῷ κήρυκι τὸν βοῶντα,

κόπῃ κόπον, ψόφῳ ψόφον, τριεβολῇ δὲ πόρνην,

αἰθαδῖαν αἰθαδῖα, Καλλίστρατον μαγεῖρα,

σιύσιν σιύσει, μάχῃ μάχην, ἐπιπλοῖς δὲ πίκτην,

πόνῳ πόνον, δίκη δίκην, γυναῖκί τὴν γυναῖκα.

Ὅτι καὶ ἐπὶ τοῦ ὕδατος ἔταπτον οἱ παλαιοὶ τὸ ἄκρατον. Σώφρων· „Ἰδὼρ ἄκρατον εἰς τὴν κύλικα.“

21. Ὅτι Φύλαρχος φησι, Θεόδωρον τὸν Λαρισσαῖον ὑδροπότην γενέσθαι, τὸν ἀλλοτρίως αἰεὶ ποτε πρὸς Ἀντιγονοῦν ἰσχυρότα, τὴν βασιλεία. Φησὶ δὲ καὶ, τοὺς Ἰβήρας πάντας ὑδροποτεῖν, καίτοι πλουσιωτάτους ἀνθρώπων ὄντας. Μονοσιτέιν τε αὐτοὺς αἰεὶ λέγει, διὰ μικρολογίαν, εὐθιγῆτάς τε φορεῖν πολυτελεσιτάτας. Ἀριστοτέλης δ' ἢ Θιάφραστος Φιλῖνόν τινα ἱστορεῖ μήτε ποτὶ χρήσασθαι ποτε, μήτε ἐδέσματι ἄλλῳ, ἢ μόνῳ γάλακτι, πάντα τὸν βίον. Πύθειμος δὲ ἐν τοῖς Περραιῶς τυραννεύοντι καταγράφει καὶ Ἰλαύνικον ὑδροπότην. Πιγῆσανδρος δ' ὁ Δελφὸς Ἀγχίμολον καὶ Μόσχον φησὶ, τοὺς ἐν Ἠλιδι σοφιστεύσαντας, ὑδροποτεῖναι πάντα τὸν βίον, καὶ, μόνῳ σῦκα προσφιρομένους, οὐδενὸς ἦττον διακείσθαι σωμασιν ἐφ' αἰμαίνους· τὸν δ' ἰδρῶτα αὐτῶν δυσώδη οὕτως ἔχειν, ὡς πάντας αὐτοὺς ἐκκλίνειν ἐν τοῖς βαλανείοις. Μάτρης δ' ὁ Ἀθηναῖος, ὃν ἐβίω χρόνον, οὐδὲν ἐσιτέιτο, ἢ μυρρίνης ὀλγόν, οἶνου δὲ καὶ τῶν ἄλλων πάντων ἀπαλχέτο, πλὴν ὕδατος. Ὑδροπότης δ' ἂν καὶ Ἀάμπρος ὁ μουσικός· περὶ οὗ γινώσκω φησι·

— Λάρους θρηψῖν, ἐν οἷσι Λάμπρος ἐναπέδθησκαι,
 ἄνθρωπος ὢν ὑδατοπότας, μινυρὸς ὑπερσοφιστής,
 Μουσῶν σκελετὸς, ἀηδόνων ἡπιάλος, ὕμνος Ἀιδού.
 Μάχων δ' ὃ κομικὸς, ὑδροπότου Μοσχίανος μέμνηται.

22. Ἀριστοτέλης δ' ἐν τῇ περὶ μέθης φησὶν, ὅτι ἄλ-
 μυράς τινες προσφερόμενοι τροφάς, ἄδωποι διέμεναν ὥς
 ἦν Ἀρχωνίδης ὁ Ἀργεῖος. Μάχων δὲ ὁ Καρχηδόνιος τρεῖς
 τὴν ἀνυδρον διήλθεν, ἄλφαιτα ξηρὰ σιτοῦμενος, καὶ μὴ πί-
 νων. Πολέμων δ' ὁ Ἀκαδημαϊκὸς, ἀρξάμενος ἀπὸ τριά-
 κοντα ἐτῶν, ὑδροπότησε μέχρι θανάτου, ὡς ἔφη Ἀντίγονος
 ὁ Καρύστιος. Διοκλῆ τα τὸν Πεπαρήθιον φησι Δημήτριος
 ὁ Σκῆμιος μέχρι τέλους ψυχρὸν ὕδωρ πεπωκέναι. Αὐτὸς
 δὲ περὶ αὐτοῦ μάρτυς ἀξιώχρεως Δημοσθένης ὁ ῥήτωρ,
 φάσκων χρόνον τινὰ ὕδωρ μόνον πεπωκέναι. Καὶ Πυθέ-
 ας γοῦν φησιν· „Ἀλλὰ τοὺς νῦν δημαγωγοὺς ὁράτε, Δη-
 μοσθένη καὶ Δημάδην, ὡς ἐναντίας τοῖς βλοῖς διάκεινται.
 Ὅ μὲν γάρ, ὑδροποτῶν καὶ μερμινῶν τὰς νύκτας, ὡς φα-
 σιν, ὁ δὲ πορνοβοσκῶν καὶ μεθυσκόμενος κατὰ τὴν ἡμέ-
 ραν ἐκάστην, προγύστωρ ἡμῶν ἐν ταῖς ἐκκλησίαις ἀνακυ-
 κλεῖται.“ Εὐφορίων δὲ ὁ Χαλκιδεὺς οὕτω πον γράφει „Λα-
 σύρτας Λασιώνιος οὐδὲ προσεδεῖτο ποτοῦ, καθάπερ οἱ ἄλ-
 λοι, οὐρον δὲ προῖετο, καθάπερ πάντες ἄνθρωποι. Καὶ
 πολλοὶ διὰ φιλοτιμίαν ἐπεχείρησαν παρατηρήσαι καὶ ἀπέ-
 (45) στησαν πρὸ τοῦ εὐρεῖν τὸ πραττόμενον. Θέρονος γὰρ
 ὥρα καὶ τριακονθήμερον προσεδρεύοντες, καὶ οὐδενὸς μὲν
 ὄρωντες ἀπεχόμενον ἄλμυροῦ, τὴν κύστιν δ' αὐτοῦ ἔχοντα,
 συνεπίσθησαν ἀληθεύειν. Ἐχρήτο δὲ καὶ τῇ ποτῇ, ἀλλ'
 οὐδὲν ἦτιον οὐ προσεδεῖτο τούτου.“

Μεταλλάξαι βρώματα διάφορα

ἔσθ' ἦδ' (φησὶν Ἀντιφάνης) καὶ τῶν πολλῶν θρυλ-
λουμένων

διόμμεστον ὅτι τὸ παραγεύσασθαι τὸν
κωποῦ· διπλασίαν γὰρ παρέσχειν ἡδονήν.

23. Ὁ Περσῶν βασιλεὺς, ὡς φησιν ἐν τῇ πρώτῃ
Ἡρόδοτος, ὕδαρ ἀπὸ τοῦ Χοάσπεω πίνει ἄγεται, τοῦ πα-
ρὰ Σούσα ῥέοντος· τοῦ μόνου πίνει ὁ βασιλεὺς. Τοῦ δὲ
τοιούτου ὕδατος ἀπερήμενον πολλὰ κατὰ ἀμαξας τε-
τράκνηλοι ἠμιόνται, κομίζουσαι ἐν ἄγγείοις ἀργυρέοισιν,
ἑπονταὶ οὖν. Κτησίλας δὲ ὁ Κνίδιος καὶ ἱστορεῖ, ὅπως
ἔμεται τὸ βασιλικὸν τοῦτο ὕδαρ, καὶ ὅπως ἐναποτιθέμε-
νον τοῖς ἄγγείοις φέρεται τῷ βασιλεῖ, λέγων αὐτὸ καὶ
εὐαφρότατον καὶ ἡδιστον εἶναι. Καὶ ὁ τῆς Αἰγύπτου δὲ
βασιλεὺς δεύτερος, ὁ Φιλάδεμος ἐπέκλην, ἐκδούς τὴν
ἐαυτοῦ θυγατέρα Βερενίκην Ἀντίوخῳ, τῷ Συρίας βασι-
λεῖ, ἐν ἐπιμελείᾳ εἶχε, πέμπειν αὐτῇ τὸ ἀπὸ τοῦ Νείλου
ὕδαρ, ἵνα μόνου τούτου τοῦ ποταμοῦ ἢ παῖς πίνη, ὡς
ἱστορεῖ Πολύβιος. Ἠμιόδωρος δὲ φησι, τὸν Ἐπιφανῆ
Ἀντίοχον, ὃν διὰ τὰς πράξεις Πολύβιος Ἐπιμανῆ καλεῖ,
τὴν κρήνην τὴν ἐν Ἀντιοχείᾳ κεράσαι οἶνον· καθάπερ καὶ
τὸν Φρύγα Μίδα φησὶ Θεόπομπος, ὅτε εἶλεν τὸν Συ-
ληνὸν ὑπὸ μέθης ἡθελήσεν. Ἔστι δὲ ἡ κρήνη, ὡς φησι
Βλαν, μέση Μαίδων καὶ Παιόνων, Ἴννα καλουμένη. Στά-
φυλος δὲ φησι τὴν τοῦ οἴνου πρὸς τὸ ὕδαρ κρᾶσιν Με-
λάμποδα πρῶτον εὐρεῖν. Φησὶ δὲ καὶ πεπτωότερον τοῦ
οἴνου τὸ ὕδαρ Πλασιτόνικος.

24. Ὅτι τοῖς προπίνουσιν ἐπιτεταμένως, οὐκ οὐκτεως
διατίθεται ὁ στόμαχος, ἀλλὰ μᾶλλον κακοῦται, καὶ πολ-
λάκις φθοράν τῶν ληφθέντων παρασκευάζει. Δεῖ οὖν
τὸν ὑγίαιος ἀντιποιοῦμενος καὶ συμμέτροις γυμνασίοις

χρᾶσθαι, διὰ τοὺς πολλοὺς ἰδρώτας, καὶ λουτροῖς, ὥς
 διαναί τε τὸ σῶμα καὶ μαλαχθῆναι· μετὰ δὲ τὰτα προ-
 πίνειν ὕδαρ, ὥς χρηστότατον, ἐν μὲν χειμῶνι καὶ ἐαρι-
 θερμὸν ὡς μάλιστα, ἐν δὲ τῷ θέρει ψυχρόν, ὥς μὴ προσι-
 λύνειν τὸν στόμαχον· προπίνειν δὲ σύμμετρον τῷ πλήθει,
 χάριν τοῦ προσηλαληθῆναι τοῦτο εἰς τὴν ἔξω, καὶ μὴ
 ἀκέραιον ἀναλίδουσθαι τὴν ἀπὸ τοῦ οἴνου δύναμιν, μηδὲ
 τοῖς πέραςι τῶν ἀγγείων προσπεπτούσας ἐπιβάσκειν.
 Ἐάν τις ἡμῶν τοῦτο δυακόλως ποιῇ, γλυκὴν ὕδαρ
 θερμὸν προλαμβάνεται, μάλιστα δὲ τὸν καλοῦμαιον πρό-
 τροπον, τὸν γλυκὴν Λέσβιον, ὅστις εὐστόμαχον. Καὶ ὁ
 γλυκεῖον δ' οἶνος οὐ βαρύνει τὴν κεφαλὴν, ὥς Ἴπποκρά-
 της ἐν τῷ περὶ διαίτης φησὶν, ὃ τινὲς μὲν ἐπιγράφουσι
 περὶ ὀξέων νοσημάτων, οἱ δὲ περὶ πτισάνης, ἄλλοι δὲ πρὸς
 τὰς Κνυδίας γνώμας. Λέγει δέ· „Ὁ γλυκὺς ἥσσόν ἐστι
 καρηβαρικός τοῦ οἰνώδεος, καὶ ἥσσον φρενῶν ἀπτόμενος,
 καὶ διαχωρητικώτερος τοῦ ἐτέρου κατ' ἕτερον.“ Οὐ δὲ
 δὲ προπίνειν, καθὰ τοὺς Καρμανοὺς φησι Ποσειδώνιος·
 τούτους γάρ, φιλοφρονουμένους ἐν τοῖς συμποσίοις, λύειν
 τὰς ἐπὶ τῷ προσώπῳ φλέβας, καὶ τὸ καταφρόν αἷμα
 μὴ γίνεσθαι τῷ πάματι προσφέρεσθαι, τέλος φιλίας νομί-
 (46) ζοντας τὸ γένεσθαι τοῦ ἀλλήλων αἵματος. Μετὰ
 δὲ τὴν προσφοράν ταύτην συγχρῆσθαι τὴν κεφαλὴν
 μύρῳ, μάλιστα μὲν ῥοδίνῳ, εἰ δὲ μὴ, μηλίνῳ, εἰς τὸ ἀπο-
 κρούεσθαι τι ἀπὸ τοῦ τόπου, καὶ μὴ βλάπτεσθαι ἀπὸ
 τῆς τῶν οἴνων ἀναθυμιάσεως· εἰ δὲ μὴ, ἰρίνῳ ἢ κισθίνῳ.
 Οὐ κακῶς οἶν Ἀλεξίς φησιν·

Ἐναλείφεται τὰς ῥίνας, ὕγραιας μέρος
 μέγιστον, ὅσμᾶς ἐκεφάλῳ χρηστὰς ποιῶν.

25. Ἐκκλίνειν δὲ δεῖ τὰ πάχη τῶν μύρων, ὕδαρ τε

πίνειν τὸ κατὰ πρόσωπον λευκὸν καὶ διαυγές, ὃ δὴ καὶ κατὰ τὸν σταθμὸν ἐστὶ κοῦφον, καὶ οὐδὲν ἐν αὐτῷ γεῶδες ἔχει. Τὸ δὲ συμμέτρως θερμαινόμενον καὶ ψυχόμενον ὕδωρ χρηστὸν ἐστὶ, καὶ εἰς χάλκεον ἢ ἀργύρεον ἄγγος ἐγγεόμενον οὐ ποιεῖ τὸ ἰώδες. Φησὶ δὲ καὶ Ἱπποκράτης: „Ἰδὼν τὸ ταχέως θερμαινόμενον καὶ ψυχόμενον, αἰεὶ κουφότερον.“ Μοχθηρὰ δ' ἐστὶ τὰ βραδέως τὰ ὀσπρια τήκοντα. Τοιαῦτα δὲ τὰ νιτρώδη καὶ ἄλμυρά. Ἐν δὲ τῷ περὶ ὑδάτων Ἱπποκράτης καλεῖ τὸ χρηστὸν ὕδωρ πότιμον. Τὰ δὲ τῶν ὑδάτων στάσιμα χαλεπὰ, ὥς τὰ λιμναῖα καὶ τὰ ἐλώδη. Ἔστι δὲ καὶ τῶν κρηναίων τὰ πλεῖστα σκληρότερα. Ἐρασίστρατος δὲ φησιν, ὥς δοκιμάζουσιν τινες τὰ ὕδατα σταθμῷ ἀνεξετάστως. Ἰδοὺ γὰρ τοῦ ἐξ Ἀμφιαράου ὕδατος καὶ τοῦ ἐξ Ἐρετρίας συμβαλλομένων, τοῦ μὲν φαύλου, τοῦ δὲ χρηστοῦ ὄντος, οὐδ' ἦτις ἐστὶ διαφορὰ κατὰ τὸν σταθμὸν. Ἱπποκράτης δ' ἐν τῷ περὶ τόπων ἀριστα φησιν εἶναι τῶν ὑδάτων, ὅσα ἐκ μετεώρων χορῶν ῥεῖ, καὶ ἐκ λόφων ξηρῶν. Ταῦτα γὰρ λευκὰ καὶ γλυκέα, καὶ τὸν οἶνον ὀλίγον φέρειν οἶα τέ ἐστι, τὸν τε χειμῶνα θερμαίνεται, καὶ τὸ θέρος ψυχρὰ ἐστίν. Ἐπαινεῖ δὲ μάλιστα, ὧν τὰ ρεύματα πρὸς ἀνατολὴν ἡλίου ῥέδωγε, καὶ μάλιστα πρὸς τὰς θερινὰς. Ἀνάγκη γὰρ λαμπρὰ εἶναι, καὶ εὐώδη καὶ κοῦφα. Διοκλῆς δὲ φησι, τὸ ὕδωρ πεπτικὸν εἶναι καὶ ἄφυσον, ψυκτικὸν τε μετρίως, ὀξυδερκές τε καὶ ἥμισυ παρηβαρικὸν, κνητικὸν τε ψυχῆς καὶ σώματος. Πραξαγόρας τε ταῦτά φησι. Ἐπαινεῖ δὲ τὸ ὄμβριον. Εὐήνωρ δὲ τὰ λακκαῖα χρηστὸν τε εἶναι φάσκει τὸ ἐξ Ἀμφιαράου συμβαλλόμενον τῷ ἐν Ἐρετρίᾳ.

26. Ὅτι δὲ τὸ ὕδωρ ὁμολογουμένως ἐστὶ τροφικόν, δῆλον ἐκ τοῦ τρέφεσθαι τὰ ἐξ αὐτοῦ μόνου τῶν ζώων,

ὥσπερ τοὺς τέττιγας. Πολλὰ δὲ καὶ τῶν ἄλλων ὑγρῶν
 ἔστι τροφήμα, οἶον γάλα, πτισάνη, οἶνος.. Τὰ γοῦν ὑπο-
 τέθια γάλακτι διοικεῖται. Καὶ πολλὰ δὲ ἔθνη γαλακτο-
 ποτοῦντα ἓ. Δημόκριτον δὲ τὸν Ἀβδηρίτην λόγος ἔχει
 διὰ γῆρας ἐξάξει αὐτὸν διεγνωκότα τοῦ ζῆν, καὶ ὑφαι-
 ρούντα τῆς τροφῆς καθ' ἑκάστην ἡμέραν, ἐπεὶ αἱ τῶν
 Θεσμοφορίων ἡμέραι ἐνίστησαν, δεηθεισῶν τῶν οἰκείων
 γυναικῶν μὴ ἀποθανεῖν κατὰ τὴν πανήγυριν, ὅπως ἐορ-
 τάσωσι, πεισθῆναι κελεύσαντα μέλιτος ἀγγεῖον αὐτῶν
 πλησίον παρατεθῆναι, καὶ διαζῆσαι ἡμέρας ἱκανὰς τὸν
 ἄνδρα, τῇ ἀπὸ τοῦ μέλιτος ἀναφορᾷ μόνῃ χρώμενον, καὶ
 μετὰ τὰς ἡμέρας βασταχθέντος τοῦ μέλιτος, ἀποθανεῖν.
 Ἐχαιρε δὲ ὁ Θημόκριτος αἰετῶ μέλιτι καὶ πρὸς τὸν πυ-
 θόμενον, πῶς ἂν ὑγῶς τις διαίκοι, ἔφη, εἰ τὰ μὲν ἐντὸς
 μέλιτι βρέχοι, τὰ δ' ἐκτὸς ἐλαίῳ. Καὶ τῶν Πυθαγορικῶν
 (47) δὲ τροφή ἦν ἄρτος μετὰ μέλιτος, ὡς φησιν Ἀριστό-
 ξενος· τοὺς προσφερομένους αὐτὰ αἰετῶν ἀρίστῳ λόγων
 ἀνόσους διατελεῖν. Λύκος δὲ πολυχρονίους φησὶν εἶναι
 τοὺς Κυρνίους, (οἰκοῦσι δ' οὗτοι περὶ Σαρδόνα,) διὰ τὸ
 μέλιτι αἰετῶ χρησθαι· πλεῖστον δὲ τοῦτο γίνεταί παρ'
 αὐτοῖς.

27. Ὅρα τὸ ἀνατιθεμένων πάντων τὴν ζήτησιν, ἥτοι
 ἀναβαλλόμενον.

Ὅτι τὸ ἀνηστis ὁ νῆστis πλεονασμὸς τοῦ α, ὡς στᾶ-
 χus ἄσταχus· παρὰ Κρατίνῳ κῆται·

Οὐ γάρ τοι σύ γε πρῶτος * * φοιτᾷς ἐπὶ δεῖπνον
 ἀνηστis.

ἐν δὲ δ'ξύπεινος παρὰ Διφίλλῳ·

Τέρπομαι γυμνοῦς ὄρων

τοὺς δ'εὐπαίρους καὶ πρὸ τῶν παιρῶν διὰ
πάντι εἰδέναι σπεύδοντας.

Καὶ Ἀντιφάνης·

—“὘ν νόσημα τοῦτ' ἔχει·

ἀεὶ γὰρ δ'εὐπαίρως ἐστὶ. Β. Θεταλὸν
λέγεις κομιδῇ τὸν ἄνδρα.

Καὶ Εὐβουλος·

Ζῆθον μὲν ἐλθεῖν ἔγνων ἐς Θήβης πέδον
οἰκεῖν κελεύει· καὶ γὰρ ἀξιωτέρους
παιλοῦσιν, ὥς ἔοικε, τοὺς ἄρτους ἐκεί·
σύ δ' ὀξέπειρος· τὸν δὲ μουσικώτατον
κλεινῆς Ἀθήνας ἐκπερᾶν Ἀμφίονα·
οὗ ῥᾶσι' ἀεὶ πεινῶσι Κεκροτιδῶν κόφοι,
κάπνιοιτες αὖρας, ἐλπίδας σιτούμενοι.

28. Ὁ δὲ μονοσιτῶν καῖται παρ' Ἀλέξει·

Ἐπὶ ἰδιώτην ἄνδρα μονοστιτοῦντ' ἰδῆς,
ἢ μὴ ποθοῦντ' ὥδ' ἀς ποιητὴν καὶ μέλη,
τὸν μὲν ἰδιώτην τοῦ βίου τὸν ἡμῶν
ἀπολωλεμέναι νόμιζε, τὸν δὲ τῆς τέχνης
τὴν ἡμῶν· ζῶσι δ' ἀμφοτέροι μόνως.

Πλάτων· „Οὐ μονοσιτῶν ἐκείστοτε, ἀλλὰ κἀνίστοτε δευτρώων
ὅς τῆς ἡμέρας.“

Ὅτι νωγαλεύματα ἐκάλουν τὰ ἥδε βρώματα.

Ἀραρίος·

Τὰ κομψὰ μὲν δὴ ταῦτα νωγαλεύματα.

Ἀλέξ·

Θασίοις οἰναρίοις
τῆς ἡμέρας τὸ λοιπὸν ὑποβρέχει μέρος
καὶ νωγαλλεῖ.

Ἀντιφάνης·

Βότρυς, φάας, φοίνικας, ἔτερα γάρυλα.

Ἀπόσιπον δ' εἶρηκε Φιλωνίδης. Αὐτόσιπον δὲ Κράβυλος·
„Παράσιπον αὐτόσιπον.“ Ἀναρίστητον δ' εἶπεν Εὐπόλις·
ἀναγκόσιπον δὲ Κράτης. Καὶ Νικόστρατος δὲ·

Μαράσιον * κατὰ τὴν
ὑποσημαφιόνατον· τι καὶ λαμνυδεμένον
κατάγεις ἀναγκόσιτον.

Ἀριστόδεκτον δ' εἶπεν Ἀλαξίς·

Ἀφ' ὅν γένοιτ' ἂν συντόμως
ἀριστόδεκτον.

29. Μετὰ ταῦτα ἀναστάντες κατεκλίθημεν, ὡς ἔκαστος ἠθέλει, οὐ περιμείναντες ὀνομακλήτορα τὸν τῶν δαίκων ταξίαρχον.

Ὅτι καὶ τρίκλινοι οἴκοι, καὶ τετράκλινοι, καὶ ἐπτάκλινοι, καὶ ἐννεάκλινοι, καὶ κατὰ τοὺς ἐξῆς ἀριθμοὺς ἦσαν παρὰ τοῖς παλαιοῖς. **Ἀντιφάνης· „Συναγαγὼν τρεῖς ὄντας εἰς τρίκλινον ὑμᾶς.“ Φρόνιχος·**

Ἐπτάκλιτος οἶκος ἦν καλὸς,
εἴτ' ἐννεάκλιτος ἕτερος οἶκος.

Εὐβουλος·

Θὲς ἐπτάκλιτον. *Β. ἐπτάκλιτος οἴκῳσι.*

Α. Καὶ πάντε κλίνας Σικελιάς. Β. Αὐτ' ἄλλο τι.

Α. Σικελιὰ προσκεφάλαια πάντα.

Ἀμφίς·

(48)

Οὐχ ὑποστρώσεις ποτὶ
τρίκλιτον ;

Ἀναξανδρίδης·

Τρίκλινον δ' εὐθὺς συνήγντο
καὶ συναυλαὶ γέροντι.“ —

Ἄλλὰ ξενῶνας οἶγε, καὶ ῥάνον δόμους,
 στρώνῃ τε κοίτας, καὶ περὶ φλέξον μένος,
 κρατῆρά τ' αἶψον, καὶ τὸν ἡδιστον κέρα.

30. * νῦν δὲ τὴν τῶν στρωμάτων σύνθεσιν περιβολῇ
 χαρίζουσι καὶ ὑποβολῇ, φησὶ Πλάτων ὁ φιλόσοφος. Ὁ
 δ' ὁμώνυμος αὐτῶν ποιητὴς φησι·

Καὶ ἐν κλῖνῃσι ~~ἐλευσινόποσιν~~ καὶ στρώμασι πορ-
 φυροβάπτοις

καὶ φοινικίσιν Σαρδιανικαῖς κοσμησάμενοι κατὰ-
 κεινται.

Ἦκμασε δ' ἡ τῶν ποικίλων ὑφή, μάλιστα ἐντέχνων περὶ
 αὐτὰ γενομένων Ἀκισᾶ καὶ Ἐλικῶνος τῶν Κυπρίων.
 Ἐπράνται δ' ἦσαν ἔνδοξοι· καὶ ἦν Ἐλικῶν υἱὸς Ἀκισᾶ, ὡς
 φησιν Ἰερώνυμος. Ἐν Πυθοῖ γοῦν ἐπὶ τῷ ἔργῳ ἐπι-
 γέγραπται·

Τεῦξ' Ἐλικῶν, Ἀκισᾶ Σιλαμίνιος, ὃ ἐπὶ χειρὶ
 πάντῃ θεσπεσίην Παλλὰς ἔτευξε χάριν·

Τρωῦτος ἦν καὶ Παθυμίας ὁ Αἰγύπτιος.

Ὡς ἐγὼ σκιρτῶ πάλαι,

ὅπου ροδόπνοα στρώματ' ἐστὶ, καὶ μύροις
 λοῦμαι ψακαστοῖς,

φησὶν Ἐφίππος. Ἀριστοφάνης·

Ὅστις ἐν ἡδύσμοις
 στρώμασι παννυχίῳ
 τὴν δέσποιναν ἐρείδεις.

Σόφρων δὲ στρουθιατὰ ἐλλγματὰ φησιν ἐντετυμημένα.
 Οὔμηρος δὲ, ὁ θαυμασιώτατος, τῶν στρωμάτων τὰ μὲν
 κατώτερα λίτα εἶναι φάσκει, ἦτοι λευκὰ, καὶ μὴ βεβαι-
 μένα ἢ πεποικιλμένα, τὰ δὲ περιστρώματα „ρήγια καλὰ,
 πορφυρεα.“

31. *Πρώτοι δὲ Πέρσαι, ὧς φησιν Ἡρακλείδης, καὶ τοὺς λεγομένους στρώτας ἐφεύρον, ἵνα κόσμον ἔχη ἡ στρώσις, καὶ εὐάφειαν. Τὸν οὖν Κρήτι Τιμαγόραν, ἣ τὸν ἐκ Γόρτυνος, ὧς φησι Φανίας ὁ Περιπατητικός, Ἔντιμον, ὃς ζήλω Θεμιστοκλέους ἀνέβη ὡς βασιλέα, τιμῶν Ἀρταξέρξης, σκηρὴν τε ἔδωκεν αὐτῷ διαφέρονσας τὸ κάλλος καὶ τὸ μέγεθος, καὶ κλίνην ἀργυρόποδα, ἔπεμψε δὲ καὶ στρώματα πολυτελῆ, καὶ τὸν ὑποστρώσοντα, φάσκων αἰεὶ ἐπίσταςθαι τοὺς Ἕλληνας ὑποστρωπνύειν. Καὶ ἐπὶ το συγγενικὸν ἄριστον ἐκαλεῖτο ὁ Κρής οὗτος, τὸν βασιλέα ψυχαγωγήσας· ὅπερ οὐδενὶ πρότερον τῶν Ἑλλήνων ἐγένετο, ἀλλ' οὐδ' ὕστερον. Αὕτη γὰρ ἡ τιμὴ τοῖς συγγενέσι διεφυλάττετο. Τιμαγόρῃ μὲν γὰρ τῷ Ἀθηναίῳ, τῷ προσκυνήσαντι βασιλέα, καὶ μάλιστα τιμηθέντι, τοῦτο οὐχ ὑπῆρξε· τῶν δὲ παρὰ τιθεμένων βασιλεῖ τούτῳ, τινα ἀπὸ τῆς τραπέζης ἀπέστελλε. Ἀνταλκίδα δὲ τῷ Λάκωνι τὸν αὐτοῦ στέφανον εἰς μύρον βάψας ἔπεμψε. Τῷ δ' Ἐντίμῳ τοιαῦτα πολλὰ ἐποίει, καὶ ἐπὶ τὸ συγγενικὸν ἄριστον ἐκάλεε. Ἐφ' ᾧ οἱ Πέρσαι χαλεπῶς ἔφερον, ὡς τῆς τε τιμῆς δημενομένης, καὶ στρατείας ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα πάλιν ἐσομένης. Ἐπέμψε δὲ καὶ κλίνην αὐτῷ ἀργυρόποδα, καὶ στρωμνὴν, καὶ σκηρὴν οὐρανόροφον ἀνδριῶν, καὶ θρόνον ἀργυροῦν, καὶ ἐπὶ χρυσον σκιαδίων, καὶ φιάλας λιθοκολήτους χρυσαῖς, καὶ ἀργυραῖς δὲ μεγάλας ἑκατὸν, καὶ κρατῆρας ἀργυροῦς, καὶ παιδίσκας ἑκατὸν, καὶ παῖδας ἑκα-*
(49) *τὸν, χρυσοῦς τε ἑξαμισχιλλούς, χωρὶς τῶν εἰς τὰ ἐπιτήδεια κατ' ἡμέραν διδομένων.*

32. *Τράπεζαι ἐλεφαντόποδες τῶν ἐπιδημίων, ἐκ τῆς καλονμένης σφενδάμου πεπονημένων. Κρα-*
τῆνος·

Γαυρώσαι δ' ἀναμένουσιν ὅδ' ἐπηγλαῦσμέναι
μείρακις φαιδραὶ τράπεζαι, τρισυλαεῖς, σφανδόμεναι.

Εἰπόντος τινὸς κοινικοῦ τρίποδα τὴν τράπεζαν, δυο-
χειραίνει ὁ παρὰ τῷ σοφιστῇ Οὐλίπιανὸς, καὶ λέγει· Τή-
μερον ἐγὼ πράγματα ἔσω ἐξ ἀπραξίας. Πόθεν γὰρ τούτου
ὁ τρίπους; εἰ μὴ τὴν Διογένους βακτηρίαν σὺν καὶ τῷ
πόδε ἀριθμῶν οὗτος τρίποδα προσηγόρευσε, πάντων
τραπέζας καλούντων τὰς παραθέσεις ταύτας.

Ὅτι Ἡσίοδος ἐν Κήϊκος γάμῳ, (κᾶν γὰρ γραμματι-
κῶν παῖδες ἀποξενῶσι τοῦ ποιητοῦ· τὰ ἔπη ταῦτα· ἀλλ'
ἐμοὶ δοκεῖ ἀρχαῖα εἶναι,) τρίποδας τὰς τραπέζας φησί.
Καὶ Ξενοφῶν δ', ὁ μουσικώτατος, ἐν ἐβδόμῳ Ἀναβάσεως
γράφει· „Τρίποδες εἰσηνέχθησαν πᾶσιν· οὗτοι δὲ ὅσων
εἴκοσι κρεῖν μεστοὶ νενημημένων.“ Καὶ ἐπάγει· „Μά-
λιστα δ' αἱ τράπεζαι κατὰ τοὺς ξένους αἰετὶ εἶδαντο.“
Ἀντιφάνης·

Ἐπεὶ δ' ὁ τρίπους ἤρθη, κατὰ χειρῶν τ' ἐχέομεν.
Εὐβουλος·

Τρίποδες οὗτοι πάντα σοί,
καὶ πάντα. Β. Παντημοστολόγος γαρήσομαι.

Ἐπίχαρμος·

Τί δὲ τὰδ' ἐστί; Β. δηλαδὴ· τρίπους. Α. Τί μὲν
ἔχει πόδας
τέτορας; οὐκ ἔστιν τρίπους, ἀλλ' * * οἶμαι τετρά-
πους.

Β. Ἔστι δ' ὄνομα ἀντὶ τρίπους, τέτορας γε μὲν
ἔχει πόδας.

Α. Οὐδέπους τῶντων ποτ' ἦν, αἰνιγματὶ σοι νοεῖς.

Ἀριστοφάνης·

Τράπεζαν ἡμῖν * * φέρε

τρεις πόδας ἔχουσιν, τέταρτος δὲ μὴ ἔχων.

Β. Καὶ πόθεν ἐγὼ τρέπον τράπεζαν λήψομαι;

33. Ὅτι ἔθνος ἦν ἐν τοῖς δαίπνοις τῷ ἐστιάτορι κατακλιθεῖν προδίδουσαι γραμματιδίον τι, περιέχον ἀναγραφὴν τῶν παρεσκευασμένων, ἐφ' ᾧ εἶδέναι, ὅ τι μέλλοι ὄψον φέρειν ὁ μάγειρος.

ΔΑΜΑΣΚΗΝΑ. Δαμασκού τῆς πόλεως, ἐνδοξου οὔσης καὶ μεγάλης, πολλοὶ τῶν ἀρχαίων μέμνηται. Ἐπεὶ δὲ πλεῖστον ἐν τῇ τῶν Δαμασκηνῶν ἐστὶ χώρα τὸ κοκκύμηλον καλούμενον, καὶ κάλλιστα γεωργεῖται, ἰδίως καλεῖται τὸ ἀκρόδρον Δαμασκηνόν, ὡς διάφορον τῶν κατὰ τὰς ἄλλας χώρας γινομένων. Κοκκύμηλα οὖν ἐστὶ ταῦτα· ὧν ἄλλος τε μέμνηται, καὶ Ἰππόναξ·

Στέφανον εἶχον κοκκυμήλων καὶ μίνθης.

Ἀλεξίς·

Καὶ μὴν ἐνύπνιον οἶομαι γ' ἰσχυρῆσαι νικητικόν. Β. Λέγ' αὐτό. Α. τὸν νοῦν πρόσχε δὴ. Ἐν τῷ σταδίῳ τῶν ἀνταγωνιστῶν μέ τις ἐδόκει στεφανοῦν γυμνὸς προσελθὼν * * στεφάνῳ κυλιστῇ κοκκυμήλων, Ἡράκλεις, πεπόνων.

Πάλιν· „Ἐφάρμας πάνποτε ἦρυστρον ἐσκευασμένον, ἡ σπλῆν' ἐπτόνμεμονθυλευμένον, ἡ κοκκυμήλων σφυρίδα πεπόνων; τοιοῦτον ἔχει τὸ μέτωπον.“ Νικάνδρος· „Μῆλον, ὃ κόκκυγος καλέουσι.“ Κλέαρχος δ' ὁ Περιπατητικὸς φησι, Ῥοδίους καὶ Σικελιώτας βράβυλα καλεῖν τὰ κοκκύμηλα, ὡς καὶ Θεόκριτος ὁ Συρακόσιος·

(50) Ὅρπηκίς βραβύλοισι καταβρίθοντες ἔραζε.

Καὶ πάλιν· „Οὖρον μῆλον βραβύλοις ἥδιον.“ Ἔστι δὲ

τοῦτο τὸ ἀκρόδρονον μικρότερον μὲν τῇ περιφορᾷ τῶν κοκκυμήλων, τῇ δ' ἐδωδῇ τὸ αὐτὸ, πλὴν ὀλίγον δριμύτερον. Σέλευκος δ' ἐν Γλώσσαις βράβυλάν φησιν, ἥλα, κοκκύμηλα, μάδρνα τὰ αὐτὰ εἶναι· τὰ μὲν μάδρνα οἷον μαλόδρνα, τὰ δὲ βράβυλα ὅτι εὐκόλεια καὶ τὴν βορὰν ἐκβάλλοντα, ἥλα δὲ οἷον μῆλα, ὡς Δημήτριος ὁ Ἰξίων λέγει ἐν Ἑτυμολογίᾳ. Θεόφραστος δὲ λέγει· „Κοκκύμηλα καὶ σποδιάς· τοῦτο δ' ἐστίν, ὥσπερ ἄγρια κοκκυμήλα.“ Ἀραρῶς δὲ κοκκυμήλεαν καλεῖ τὸ δένδρον, κοκκύμηλον δὲ τὸ ἀκρόδρονον. Αἰφίλος δὲ ὁ Σίφνιος μετρίως φησὶν εἶναι ταῦτα εὐχyla, εὐφθάρτα, εὐέκκριτα, ὀλιγότροφα.

34. ΚΕΡΑΣΙΑ. Θεόφραστος ἐν τῷ περὶ φυτῶν· „Ἴδιον δὲ τῇ φύσει δένδρον ὁ κέρασός ἐστι, καὶ μεγέθει μέγα· καὶ γὰρ εἰς εἴκοσι καὶ τέσσαρας πήχεις αὖξεται· φύλλον δὲ ὅμοιον ἔχει τῷ τῆς μεσπίλης, σκληρὸν δὲ, καὶ παχύτερον, φλοιὸν δ' ὅμοιον φιλύρᾳ, ἄνθος δὲ λευκόν, ἀπὼ καὶ μεσπίλῃ ὅμοιον, ἐκ μικρῶν ἀνθῶν συγκεῖμενον, κηρώδες. Ὁ δὲ καρπὸς ἐρυθρὸς, ὅμοιος διοσπύρῳ τὸ σχῆμα. Τὸ δὲ μέγεθος ἡλίκον κύαμος, πλὴν τοῦ διοσπύρου μὲν ὁ πυρὴν σκληρὸς, τοῦ δὲ κεράσου μαλακός.“ Καὶ πάλιν· „Κράταιγος· οἱ δὲ κραταίγωνα καλοῦσιν. ἔχει δὲ τὸ μὲν φύλλον τεταμένον, ὅμοιον μεσπίλῃ· πλὴν μείζον ἐκείνος, καὶ πλατύτερον ἢ προμηκέστερον· τὸν δὲ χαραγμὸν οὐκ ἔχει, ὥσπερ ἐκεῖνο. Γίνεται δὲ τὸ δένδρον οὔτε μέγα λαν, οὔτε παχύ· τὸ δὲ ξύλον ποικίλον, ξανθὸν, ἰσχυρόν. Φλοιὸν δ' ἔχει λεῖον, ὅμοιον μεσπίλῃ· μονόρριζον εἰς βάθος ὡς ἐπὶ πολὺ. Καρπὸν δ' ἔχει στρογγύλον, ἡλίκον ὁ κότινος· πεπαινόμενος δὲ ξανθός τε ἐστί, καὶ ἐπιμελαινεται· ἔχει δὲ τὴν γεῦσιν καὶ τὸν χυλὸν μεσπίλου· διόπερ ἄγρια μεσπίλη δόξειε μᾶλλον εἶναι.“ Ἐν

τούτων μοι δοκεῖ, φησὶν, ὁ φιλόσοφος τὸ νῦν κεράσιον καλούνμενον ἐμφανίζειν.

35. Ἀσκληπιάδης δὲ ὁ Μυρλεανὸς, χαμαικέρασόν τινα καλῶν δένδρον, ἔφη οὕτως· „Ἐν τῇ Βιθυνῶν γῇ γίνεταί ἡ χαμαικέρασος, ἥς ἡ μὲν ῥίζα ἐστὶν οὐ μεγάλη, ἀλλ' οὐδὲ τὸ δένδρον, ἀλλὰ τῇ ῥοδῇ ἴσον, ὃ δὲ καρπὸς τὰ μὲν ἄλλα πάντα ὅμοιος, τοὺς δὲ πλείονι χρησαμένους, καθότι οἶνος, βαρύνει τε καὶ ἀλγεῖν τὴν κεφαλὴν τίθησι.“ Ταῦτα ὁ Ἀσκληπιάδης, φησὶ, μοι δοκεῖ λέγειν περὶ τῶν μιμαϊκῶν. Τό τε γὰρ φέρον αὐτὰ δένδρον τοιοῦτον, καὶ ὁ πλεον τῶν ἐπὶ τοῦ καρποῦ φαγῶν κεφαλαλγῆς γίνεταί. Ἀριστοφάνης·

Ἐν τοῖς ὄρεσιν αὐτομάτοιςιν τὰ μιμαϊκῶνα φύεται πολλὰ.
Θεόπομπρος·

Τρώγονσι μύρτα, καὶ πέποννα μιμαϊκῶνα,
Κράτης·

Πάνυ γὰρ ἐστὶν ὀρεϊκώτατα
• τὰ τιτθί', ὥσπερ μῆλον ἢ μιμαϊκῶνα.
Ἄμφις·

Ὁ συκάμινος συκάμιν', ὄρε'ς, φέρει,
ὁ πρῖνος ἀκύλους, ὁ κόμαρος μιμαϊκῶνα.
Θεόφραστος· „Ἡ κόμαρος, ἡ τὸ μιμαϊκῶνον φέρονσα, τὸ ἐδώδιμον.“

Ὅτι Ἀγῆνα, σατυρικόν τι δράμα, ἀμφιβιάλλεται, εἴτε Πύθων ἐποίησεν ὁ Καταναῖος, ἢ Βυζάντιος, ἢ καὶ αὐτὸς ὁ βασιλεὺς Ἀλέξανδρος·

Φησὶν ὁ παρὰ τῷ ῥήτορι Λαφῆνσιος· Πολλὰ ὑμεῖς οἱ Γραικοὶ ἐξειδιποποιεῖσθε, ὥς αὐτοὶ ἢ ὀνομάσαντες, ἢ πρῶτοι εὐρόντες· ἀγνοεῖτε δὲ, ὅτι Λεύκολλος ὁ Ῥωμαίων στρα-
(51) τηγός, ὁ τὸν Μιθριδάτην καὶ Τιγράνην καταγαγεῖν

σάμενος, πρῶτος διεκόμισεν εἰς Ἰταλίαν τὸ φυτόν τοῦτο ἀπὸ Κερασσούτος, Ποντικῆς πόλεως. Καὶ αὐτός ἐστιν ὁ καὶ τὸν καρπὸν καλέσας κέρασον, ὁμωνύμως τῇ πόλει, ὡς ἱστοροῦσιν οἱ ἡμέτεροι συγγραφεῖς. Πρὸς ὃν Δάφνιος ἐς φησιν, Ἀλλὰ μὴν παμπόλλοις ἐνιαυτοῖς πρεσβύτερος Δευκόλλου ἀνὴρ ἐλλόγιμος, Διφίλος ὁ Σαρνιος, γεγωνὶς κατὰ Δυσίμαχον τὸν βασιλέα, εἰς δὲ οὗτος τῶν Ἀλεξάνδρου διαδόχων, μνημονεύει τῶν κερασίων, λέγων· „Τὰ κεράσια εὐστόμαχα, εὐχύλα, ὀλιγότροφα, ἐκ ψυχροῦ δὲ λαμβανόμενα εὐστόμαχα. Καλλίω δὲ τὰ ἐρυθρότερα καὶ τὰ Μιλήσια· εἰσὶ γὰρ διουρητικά.“

36. ΣΥΚΑΜΙΝΑ. Ὅτι, πάντων ἀπλῶς οὕτω καλοῦνται αὐτὰ, Ἀλεξανδρεῖς μόνον μόρα ἐπομάζουσι. Συκάμινα δὲ οὐ τὰ ἀπὸ τῆς Αἰγυπτίας συκῆς, ἀλλὰ τινες συκόμορα λέγουσιν. Ἄπειρ οἱ ἐπιχώριοι ἐπὶ βραχὺ πώσαντες σιδηρῶς ἐώσω ἐπὶ τοῦ φυτοῦ· καὶ ὑπὸ τοῦ ἀνέμου πνεόμενα ἐντὸς ἡμερῶν τριῶν οὕτω πέπταται καὶ εὐώδη γίνονται, μάλιστα δὲ Ζεφύρων πνευσάντων, καὶ ἐδώδιμα, ὥς τὸ ἐν αὐτοῖς ἡρέμα ψυχρὸν καὶ τοῖς πυρεταίνουσι μετὰ φιδίου ἐλαίου καταπλετιόμενον ἐπὶ τοῦ στομάχου ἐπιτίθεσθαι, καὶ οὐκ ὀλίγα παρηγορεῖσθαι τοὺς νοσοῦντας. Φέρει δὲ τὸν καρπὸν ταῦτον ἡ Αἰγύπτια σικαμίνος ἀπὸ τοῦ ξύλου, καὶ οὐκ ἀπὸ τῆν ἐπιμαρπίων. Μόρα δὲ τὰ συκάμινα καὶ παρ' Αἰσχάτῳ ἐν Θρυξίν, ἐπὶ τοῦ Ἑκτορος·

Ἀνὴρ δ' ἐκεῖνος ἦν πεπαιτερος μόρων.

Ἐν δὲ Κρήσσαις καὶ τὰ τῆς βύτου·

Λευκοῖς τε γὰρ μόροισι καὶ μελαγχλήμοις
καὶ μυλοπρέπτοις βρίθεται ταῦτα χρόνον.

Σοφοκλῆς·

Πρώτον μὲν ὅσαι λευκὸν ἀνθοῦντα στάχυν,
ἔπειτα φασίζαντα γογγύλον μόρον.

Καὶ Νίκανδρος δὲ ἐν Γεωργικοῖς ἐμφανίζει καὶ οὗι πρό-
τερον τῶν ἄλλων ἀνθροῦν φαίνεται, μορῶν τε καλῶ τὸ
δένδρον ἀπὸ, ὡς καὶ οἱ Ἀλεξανδροῖς·

Καὶ μορῆς, ἥ παισὶ πᾶσι μελλίγμα νέουσι,
πρώτον ἀπαγγέλλουσαι βροτοῖς ἡδέϊαν ὀπωρην.

37. Φανίας δ' ὁ Ἑρῆσιος, ὁ Ἀριστοτέλους μαθητὴς,
τὸν τῆς ἀγρίας συκαμένου καρπὸν μόρον καλεῖ, ὄντα καὶ
αὐτὸν γλυκύτατον καὶ ἡδιστόν, ὅτε πεπρωθῇ. Γράφει δὲ
οὕτως· „Τὸ μόρον τὸ βατιώδες, ξηρανθείσης τῆς σφαίρας
τῆς συκαμνωδούς, σπερματικῶς ἔχει τὰς συκαμνωδεις
διαγονάς, καθ' ἅπερ ὑποφαινούσας, καὶ διακρυῖς ἔχει ψα-
θυράς καὶ εὐχύμους.“ Περθεῖνιος δὲ ἀβρυνά φησι σικά-
μωνα, ἃ παλοῦσιν ἔνιοι μόρα· Σαλαμῆνιοι δὲ τὰ αὐτὰ
ταῦτα βάτια· Δημήτριος δὲ ὁ Ἰβλιν τὰ αὐτὰ σικάμωνα
καὶ μόρα, οἷον αἰμόρροα καὶ σύκων ἀμείναι. Διόφιλος δὲ
ὁ Ἐλαφιος ἱατρὸς γράφει οὕτως· „Τὰ δὲ σικάμωνα, ἃ καὶ
μόρα λέγεται, εὐχύλα μὲν ἐστὶ μέσως, ἐλιγότροφα δὲ καὶ
εὐστόμαχα καὶ εὐέκκριτα. Ἰδίως δὲ τούτων τὰ ἔκτομα ἐλ-
(52) μωθας ἐκινάσσει.“ Πλάτωνος δὲ ἱστορεῖ, ὡς φησιν
Ἠγήσανδρος, καθ' αὐτὸν τὰς συκαμένους οὐκ ἐνεργεῖν
καρπὸν ἐτῶν εἴκοσι, καὶ γενέσθαι ἐπιδημίων ποδαγωγικὴν
τοσαύτην, ὥστε μὴ μόνον ἄνδρας τῷ πάθει ἐνσχεθῆναι,
ἀλλὰ καὶ παῖδας καὶ κόρας καὶ εὐνούχους, ἔτι δὲ γυναῖ-
κας. Περιπεσεῖν δὲ οὕτω τὸ δεινὸν καὶ αἰπολίῳ, ὡς τὰ
δύο μέρη τῶν προβάτων ἐνσχεθῆναι τῷ αὐτῷ πάθει.

38. ΚΑΡΤΑ. Οἱ Ἀττικοὶ καὶ οἱ ἄλλοι συγγραφεῖς
ποσῶς πάντα τὰ ἀνθροῦνα κάρνα λέγουσιν· Ἐπίχαριμος

δὲ κατ' ἐξοχὴν, ὡς ἡμεῖς. „Καπυρὰ τρώγων κάρυ“, ἀμυγδάλας.“ Φιλύλλιος. „Ὡὰ, κάρυα, ἀμυγδάλαι.“ Ἡρακλείων δὲ φησιν, ὁ Ἐφέσιος. „Κάρυα ἐκάλουν καὶ τὰς ἀμυγδάλας, καὶ τὰ νῦν κασιάνεια.“ Τὸ δὲ δένδρον παρὺα παρὰ Σοφοκλεῖ. „Καρύαι μάλαι τε.“ Εὐβουλος. „Φηγούς, κάρυα Καρύστια.“ Καλεῖται δὲ τινα καὶ μόσσηνα κάρυα.

39. ΑΜΤΤΔΛΛΑΙ. Ὅτι αἱ Νάξαι ἀμυγδάλαι διὰ μνήμης ἦσαν τοῖς παλαιοῖς· καὶ γίνονται ὄντως ἐν Νάξῳ τῇ νήσῳ διάφοροι, ὡς ἑμαυτὸν, φησὶ, πείθω. Φρίνιχος.

Τοὺς δὲ γομφίους
ἀπαντας ἐξέκοψεν, ὥστ'
οὐκ ἂν δυναίμην Νάξιαν
ἀμυγδάλην κατάξαι.

Διάφοροι δ' ἀμυγδάλαι γίνονται καὶ ἐν Κύπρῳ τῇ νήσῳ. Παρὰ γὰρ τὰς ἀλλαχόθεν καὶ ἐπιμήκεις εἰσὶ, καὶ κατὰ τὸ ἄκρον ἐπικαμπεῖς. Λάκωνας δὲ Σέλευκος ἐν Γλώσσαις φησὶ καλεῖν τὰ μαλακὰ κάρυα μυκήρους, Τηρίους δὲ τὰ γλυκία κάρυα. Ἀμερίας δὲ φησὶ μίκτηρον τὴν ἀμυγδάλην καλεῖσθαι. Ἑπακτικώτατα δὲ πρὸς ποτὸν τὰ ἀμύγδαλα προεσθιόμενα. Εὐπολις.

Δίδου μασᾶσθαι Νάξιας ἀμυγδάλας,
οἶνόν τε πίνειν Νάξιον ἀπ' ἀμπέλων.

Ἦν δὲ τις ἀμπελος Νάξια καλουμένη. Πλούταρχος δὲ ὁ Χαιρωνεύς φησι, παρὰ Δρούσῳ, τῷ Τιβερίου Καίσαρος οἴῳ, ἱατρὸν τινα, ὑπερβάντα πάντας ἐν τῷ πίνειν, φωραθῆναι πρὸ τοῦ ποτοῦ προεσθίοντα πικρὰς ἀμυγδάλας πάντε ἢ ἐξ· ὥσπερ κωλυθεὶς προσενέγκασθαι, οὐδὲ πρὸς τὸ μικρότατον ἀντίσχε τοῦ ποτοῦ. Αἴτιος οὖν ἢ ἢ τῆς πικρότητος δύναμις, ξηραντικὴ καὶ δάπανος ὑγραῖν οὕσα.

Κληθῆναι δὲ ἀμυγδάλας φησὶν Ἡρωδιανὸς ὁ Ἀλεξανδρεὺς παρὰ τὸ ἐν τῷ μετὰ τὸ χλωρὸν ὥσπερ ἀμυχὰς εἶχειν πολλὰς.

Ὅνος βαδίζεις εἰς ἄχυρα τραγημάτων, φησὶ πον Φιλῆμων. „Φηγοὶ Πανὸς ἄγαλμα“ φησὶ Νικάνδρος ἐν δευτέρῳ Γεωργικῶν.

Ὅτι καὶ οὐδετέρως ἀμύγδαλα λέγεται. Δίφιλος·

Τρωγάλια, μυρτίδες, πλακοῦς, ἀμύγδαλα.

40. Ὅτι περὶ τῆς προφορᾶς τοῦ τόνου τῆς ἀμυγδαλῆς Πάμφιλος μὲν ἀξιοῖ ἐπὶ τοῦ καρποῦ βαρύνειν ὁμοίως τῷ ἀμυγδάλῳ· τὸ μὲντοι δένδρον θέλει περισπᾶν, ἀμυγδαλῇ καὶ ῥοδῇ. Καὶ Ἀρχιλόχος· „Ροδῆς τε καλὸν ἄν- (53) θος.“ Ἀρίσταρχος δὲ καὶ τὸν καρπὸν καὶ τὸ δένδρον ὁμοίως προφέρεται κατ’ ἡξέϊαν τάσιν. Φιλόξενος δ’ ἀμφότερον περισπᾷ. Εὐπολῖς·

— Ἀπολεῖς με, γὰρ μὰ τὴν ἀμυγδαλῇν.

Ἀριστοφάνης·

— Ἄγε νῦν, τὰς ἀμυγδαλαῖς λαβὼν

τασθί, κάταξον τῇ κεφαλῇ σου τοῦ λῖθου.

Φρίνιχος·

Ἀμυγδαλῇ, τῆς βηχὸς ἀγαθὸν φάρμακον.

Ἄλλοι δὲ ἀμυγδαλαῖς, ὡς καλὰς. Τρύφῳ δὲ ἐν Ἀττικῇ προσωδία ἀμυγδαλῇν μὲν τὸν καρπὸν βαρέως, ὃν ἡμεῖς οὐδετέρως ἀμύγδαλον λέγομεν, ἀμυγδαλῇ δὲ τὰ δένδρα, κτητικῷ παρὰ τὸν καρπὸν ὄντος τοῦ χαρακτῆρος, καὶ διὰ τοῦτο περισπωμένον. Ὅτι Πάμφιλος ἐν Γλώσσαις μονη- ρόβατόν φησι καλεῖσθαι τὸν καρποκατάκτην ὑπὸ τῶν Λακόνων, ἀντὶ τοῦ ἀμυγδαλοκατάκτην· μονήρους γὰρ Λάκωνες καλοῦσι τὰ ἀμύγδαλα.

41. Ὅτι ποντικῶν καλουμένων καρῶν, ἃ λόπιμά τι-

νες ὀνομάζουσι, μνημονεύει Νίκανδρος. Ἐρμῶναξ δὲ καὶ Τιμαχίδας ἐν Γλώσσαις Διὸς βάλανόν φησι καλεῖσθαι τὸ Ποτικὸν κάρνον.

Ἡρακλείδης δὲ ὁ Ταραντῖνος ζητεῖ, πότερον προπα-
ρατίθεσθαι δεῖ τὰ τραγήματα, καθάπερ ἐν τισι τόποις
τῶν κατὰ τὴν Ἀσίαν καὶ τὴν Ἑλλάδα γίνεται, ἢ οὐ, ἀλλὰ
μετὰ τὸ δεῖπνον. Ἐάν μὲν οὖν μετὰ τὸ δεῖπνον, συμβαί-
κει, πλείονος τροφῆς παρενδυομένης, ἐν τῇ κοιλίᾳ καὶ τοῖς
ἐντέροις τὰ ἐπισπερόμενα κάρνα, χάριν τῆς πρὸς τὸ πί-
κειν ὁρμῆς ἐμπλεκόμενα τοῖς σιτίοις, ἐμπνευματώσεις καὶ
φθοράς τῆς τροφῆς παρασκευάζειν, διὰ τὸ παρακολου-
θοῦν αὐτοῖς ἐπιπολαστικὸν φύσει καὶ δυσκατέργαστον
ἐξ ὧν ἀπαυρίαι γίνονται, καὶ κοιλίας καταφοραί.

42. Τὰ δὲ ἄμυγδαλα, φησὶ Διοκλῆς, τροφίμα μὲν
ἔστι καὶ εὐκοιλία, θερμαντικά δὲ, διὰ τὸ ἔχειν κεγχρῶδες
τι. Δυπεῖ δ' ἦπτον τὰ χλωρὰ τῶν ξηρῶν, καὶ τὰ βεβρωγ-
μένα τῶν ἀβρόχων, καὶ τὰ πεφρυγμένα τῶν ὠμῶν. Τὰ δὲ
Ἡρακλεωτικά καλούμενα καὶ Διὸς βάλανοι τρέφει μὲν οὐχ
ὁμοίως τοῖς ἄμυγδαλοῖς, ἔχει δὲ τι κεγχρῶδες καὶ ἐπιπο-
λαστικόν· πλείω δὲ βρωθέντα βαρύνει τὴν κεφαλὴν. ἦπ-
τον δ' ἐνοχλεῖ καὶ τούτων τὰ χλωρὰ τῶν ξηρῶν. Τὰ δὲ
Περσικά κεφαλαλγικά μὲν ἔστιν οὐχ ἦπτον τῶν Διὸς βα-
λάνων, τρέφει δὲ μᾶλλον. Φάρνγγα τραχύνει καὶ στόμα·
ἀπτηθέντα δὲ ἀλνπότερα γίνεται· διαχωρεῖ δὲ μάλιστα
τῶν καρύων ἐσθιόμενα μετὰ μέλιτος. Τὰ δὲ πλατέα φυ-
σσιώδεστερά ἐστιν, ἀλνπότερα δὲ τὰ ἐσθὰ τῶν ὠμῶν καὶ
πεφρυγμένων, τὰ δὲ πεφρυγμένα τῶν ὠμῶν. Φιλότιμος
δὲ ἐν τοῖς περὶ τροφῆς φησι· „Τὸ πλατὺ καὶ τὸ καλού-
μενον Σαρδιανὸν δυσκατέργαστά ἐστιν ὡμὰ πάντα καὶ
δυσδιάλυτα, κατεχόμενα ὑπὸ τοῦ φλέγματος ἐν τῇ κοιλίᾳ,

καὶ στρυφνοτητα ἔχοντα. Τὸ δὲ Ποντικὸν λιπαρὸν καὶ δυσκατέργαστον. Τὸ δὲ ἀμύγδαλον ἦττον δυσκατέργαστον· φηγόντες γοῦν πλείονα, οὐκ ἐνοχλούμεθα· λιπαρώτερά τε φαίνεται, καὶ ἀναδίδωσι χυρὸν γλυκὺν καὶ λι-
(54) παρὸν.“ Δίφιλος δ' ὁ Σαρνιος „Τὰ κάρυνα, φησὶ, τὰ βασιλικὰ κεφαλαλγὴ ἐστὶ καὶ ἐπιπολαστικά. Τούτων δὲ τὰ ἀπαλὰ ἔτι καὶ λευκασμένα εὐχυλότερα καὶ κρείττονα ὑπάρχει, τὰ δ' ἐν τοῖς ἵπνοῖς φρυγόμενα ὀλιγότροφα. Τὰ δὲ ἀμύγδαλα ἐστὶν οὐρητικά, καὶ λεπτυντικά, καὶ καθαρκτικά, καὶ ὀλιγότροφα. Τῶν μέντοι χλωρῶν, κακοχύλων ὄντων καὶ ἀτροφωτέρων, πολὺ μᾶλλον φουσώδεστερα καὶ ἐπιπολαστικώτερα ἐστὶ. τὰ ξηρά. Τὰ δὲ ἀπαλὰ καὶ πλήρη καὶ λευκασμένα, γαλακτώδη ὄντα, εὐχυλότερά ἐστι. Τῶν δὲ ξηρῶν τὰ Θάσια καὶ Κύπρια, ἀπαλὰ ὄντα, εὐεκακρωτέρα ἐστὶ. Τὰ δὲ Ποντικά κάρυνα κεφαλαλγὴ, ἦττον δ' ἐπιπολαστικά τῶν βασιλικῶν.“

43. Μησιθεὸς δ' ὁ Ἀθηναῖος ἐν τῷ περὶ ἰδεστώων „Τῶν Εὐβοϊκῶν, φησὶ, καρύων ἢ κασιάνων, (ἀμφοτέρως γὰρ καλεῖται,) δύσπεπτος μὲν ἢ κατεργασία τῇ κοιλίᾳ, καὶ φυσώδης ἢ πέψις γίνεται, παχύνει δὲ τὰς ἔξεις, ἐάν τις αὐτῶν κρατήσῃ. Τὰ δὲ ἀμύγδαλα καὶ τὰ Ἡρακλεωτικά καὶ τὰ Περσικά κάρυνα καὶ τὰλλα τὰ τοιαῦτα χεῖρω ἐστὶ τούτων. Χρὴ δὲ μηδὲν ὅλως τῆς τοιαύτης ἰδέας ἀπνυρον ἐσθίειν, ἔξω τῶν χλωρῶν ἀμυγδάλων, ἀλλὰ τὰ μὲν ἔρειν, τὰ δὲ φρύγειν. Τὰ μὲν γὰρ αὐτῶν ἐστὶ λιπαρὰ τῇ φύσει, καθάπερ ἀμυγδάλοι τε αἱ ξηραὶ, καὶ Διὸς βάλανοι, τὰ δὲ σκληρὰ καὶ στρυφνὰ, καθάπερ αἱ τε φηγοὶ, καὶ πᾶν τὸ τοιοῦτον γένος. Τῶν οὖν λιπαρῶν ἀφαιρεῖται τὸ λίπος ἢ πύρωσις· ἐστὶ γὰρ τοῦτο χεῖριστον· τὰ δὲ σκληρὰ καὶ στρυφνὰ πεπαινεται, ἐάν τις ὀλίγον καὶ μα-

λακῶ πυρὶ χρήται.“ Ὁ δὲ Δίφιλος τὰ κάστανα καὶ Σαρδιανά βάλανους καλεῖ, εἶναι λέγων αὐτὰς καὶ πολυτρόφους καὶ εὐχύλους, δυσοικονομήτους δὲ διὰ τὸ ἐπιμένειν τῷ στομάχῳ· τὰς δὲ φρυγείας ἀτροφωτέρας μὲν γίνεσθαι, εὐοικονομήτους δέ· τὰς δὲ ἐφομένας ἐμπνευματοῦν μὲν ἦτον, τρέφειν δὲ τούτων μᾶλλον.

— Δόπιμον κάρυόν τε

Εὐβοίης, βάλανον δὲ μετεξέτεροι καλέσαντο, Νίνειανδρός φησιν ὁ Κολοφώνιος ἐν Γεωργικῷς. Ἀγέλοχος δὲ ἄμωπα καλεῖ τὰ καστάνεια· „Ὅπου δὲ γίνεται τὰ κάρυνα τὰ Σωπηκῆ, ταῦτα δένδρα ἐκάλον ἄμωπα.“

44. ΕΡΕΒΙΝΘΟΙ. Κρώβυλος·

Χλωρὸν ἐρέβινθόν τινα
ἐκοττάβζον κενὸν ὅλως. Τράγημα δὲ
ἔστιν πιθήκου τοῦτο δήριου δυστυχοῦς.

Ὅμηρος·

Θρώσκουσιν κύαμοι μελανόχροες, ἣ ἐρέβινθοι·

Δωροφάνης ὁ Κολοφώνιος ἐν παρωδίαις·

Πὰρ πυρὶ χρή τοιαῦτα λέγειν χεμῶνος ἐν ὄρη,
ἐν κλίνῃ μαλακῇ κατακειμενον, ἐμπλεον ὄντα,
πίνοντι γλυκὺν οἶνον, ὑποτρῶγοντι ἐρεβίνθους·
τίς πόθεν εἰς ἀνδρῶν, πόσα τοι ἔτη ἔστι, φέριστε;
πηλίκος ἦσθ', ὅθ' ὁ Μῆδος ἀφίκετο;

Σαπφώ·

Χρῖσται ἐρέβινθοι ἐπ' αἰόνων ἐφύοντο.

Θεόφραστος δ' ἐν φυτικῷς τῶν ἐρεβινθῶν τινὰς καλεῖ κρείους. Καὶ Σάφιλος· „Ὁ πατήρ ὁ ταύτης πολὺ μέγιστός ἐστι κρείος ἐρέβινθος.“ Φανίας δ' ἐν τοῖς περὶ φυτῶν φησι· „Τραγήματος ἔχει χάραν ἀπαλὰ μὲν ὄχρος,

κύαμος, ἐρέβινθος, ξηρά δὲ ἐρθὰ καὶ φροντὰ σχεδὸν τὰ
πλεῖστα.“ Ἀλεξίς·

(55) Ἔστιν ἀνὴρ μοι πτωχός, καὶ γὰρ
γραῦς, καὶ θυγάτηρ, καὶ παῖς νῆος,
χ' ἢ δ' ἢ χρηστή, πένθ' οἱ πάντες.
τούτων οἱ τρεῖς δεκνόμενοι,
δύο δ' αὐτοῖς συγκοινωνοῦμεν www.greeklib.com.cn
μάξης μικρᾶς. Φθόγγους δ' ἀλύρους
θρηνοῦμεν, ἐπὶ μὴδὲν ἔχωμεν·
χρῶμα δ' ἀσίτων ἡμῶν ὄντων
γίγνεται ὠχρόν. Τὰ μέρη δ' ἡμῶν
χ' ἢ σύνταξις τοῦ βίου ἐστὶν
κύαμος, θέρμος, λάχανον, * *
γογγυλὶς, ὠχρος, λάθυρος, φηγός,
βολβός, τέτις, ἐρέβινθος, ἀχράς,
τό τε θιοφανὲς μητρώον ἐμοὶ
μελέδημ' ἰσχάς,
Φρυγίας εὐρήματα συκῆς.

Φερεκράτης·

Τακεροὺς ποιήσεις τοὺς ἐρεβίνθους εὐθὺς.

Πάλιν·

Τρώγων ἐρεβίνθους ἀπεπνίγη πεφρυγμένους.
Αἰφίλος δέ φησιν· „Οἱ ἐρεβίνθοι δύσπεπτοι, σμηκτικοί,
οὐρητικοί, πνευματικοί.“ Κατὰ δὲ Διοκλέα ζυρωτικοὶ τῆς
σαρκός· κρεῖτους δ' οἱ λευκοὶ τῶν μελάνων, καὶ πυξοει-
δεῖς, καὶ οἱ Μιλήσιοι τῶν λεγομένων κρεῖων, οἱ τε χλωροὶ
τῶν ξηρῶν καὶ οἱ ἀποβεβεγμένοι τῶν ἀβρόχων. Ὅτι Πο-
σειδῶνος εὐρημα οἱ ἐρεβίνθοι.

45. ΘΕΡΜΟΙ.

— Μὴ ὥρασι

μετὰ τῶν κακῶν ἔκοιθ' ὃ τοὺς θέρμους φαγὼν,

ἐν τῷ προθύρῳ τὰ λέμμαθ' ὅτι κατέλειπεν,
 ἀλλ' οὐκ ἀπεπνίγη καταφαγών. Μάλιστα δὲ
 Κλαίνετος μὲν οὐκ ἐδήδοκ' οἶδ' ὅτι,
 ὁ τραγικός, αὐτούς· οὐδενὸς γὰρ πάποτε
 ἀπέβαλεν ὀσπρίου λέπος·

οὕτως ἐκεῖνός ἐστιν εὐχερῆς ἀνὴρ.

Ἀνκόφρων δ' ὁ Χαλκιδεὺς ἐν σατυρικῷ δράματι, ὃ ἐπὶ
 καταμακῆσει ἔγραψεν εἰς Μενέδημον τὸν φιλόσοφον, ἀφ'
 οὗ ἡ τῶν Ἑρετρικῶν ὀνομάσθη αἵρεσις, διασκώπτων τῶν
 φιλοσόφων τὰ δεῖπνά, φησι·

Καὶ δημόκομος ἐπεχόρευσε δαψιλῆς
 θέρμος, πενήτων καὶ τρικλίνου συμπίοτης.

Δίφιλος·

Οὐκ ἔστιν οὐδὲν τέχνηον ἐξωλέστερον
 τοῦ πορνοβοσκοῦ·

κατὰ τὴν ὁδὸν πωλεῖν περιπατῶν βούλομαι
 ῥόδα, ῥαφαῆδας, θερμοκνάμους, στέμφυλα,
 ἄλλως ἅπαντα μᾶλλον, ἢ ταύτας τρέφειν.

Καὶ σημειῶσαι, φησὶ, τὸ θερμοκνάμους, ἐπεὶ καὶ νῦν οὕ-
 τω λέγεται. Πολέμων δὲ φησι, τοὺς Λακεδαιμονίους τοὺς
 θέρμους λυσιλαΐδας καλεῖν. Θεόφραστος δὲ ἱστορεῖ ἐν
 αἰτίοις φυτικαῖς, ὅτι θέρμος καὶ ὄροβος καὶ ἐρέβινθος
 μόνα οὐ ζωοῦνται τῶν χεδροπῶν, διὰ τὴν δριμύτητα καὶ
 πικρότητα. Ὁ δ' ἐρέβινθος, φησὶ, μέλας γίνεται διαφθει-
 ρόμενος. Γίνεσθαι δὲ λέγει κάμπας ἐν τοῖς ἐρεβίνθοις
 ὁ αὐτὸς, ἐν τῷ τετάρτῳ τῆς αὐτῆς πραγματείας. Δίφιλος
 δ' ὁ Σίφνιος τοὺς θέρμους φησὶν εἶναι σημητικούς καὶ
 πολυτρόφους, μάλιστα δὲ τοὺς ἐπὶ πλεῖον ἀπεγλυκασμέ-
 νους. Διὸ καὶ Ζήνων ὁ Κιττιεὺς, σκληρὸς ὢν καὶ πάν-
 θυμικὸς πρὸς τοὺς γνωρίμους, ἐπὶ πλεῖον τοῦ οἴνου σπά-

σας, ἡδὺς ἐγένετο καὶ μελιχος. Ἄφ' οὗ τοὺς πυνθανομένους γοῦν τῷ τρόπῳ τὴν διαφοράν, ἔλεγε τὸ αὐτὸ τοῖς ~~ἑσπερίαις~~ πιάσχειν· καὶ γὰρ ἐκείνοισ, πῶν διαβραχῆναι, πικροτάτους εἶναι, ποτισθέντας δὲ γλυκεῖς καὶ προση-
(56) νεστάτους.

46. ΦΑΣΗΛΟΙ. Λακεδαιμόνιοι ἐν τοῖς δείπνοις, τοῖς καλουμένοις κοπίσι, διδῶσιν τραγήματα σῆκά τε ξηρὰ καὶ κυάμους καὶ φασήλους ~~χλωρούς~~ ~~ἰστορεῖ~~ Πολέμων· ^{Ἐπίχαμος}.

— Φασήλους φῶγε θᾶσσον, αἶ χ' ὁ Διώνυσος φιλή. Δημήτριος·

Ἡ σῆκον, ἡ φάσηλον, ἡ τοιοῦτό τι.

47. ΕΛΛΑΙ. Εὐπολις· „Σηπίαί δρυπτεῖς τ' ἐλαῖαι.“ Ταύτας Ῥωμαῖοι δρύππας λέγουσι. Διφίλος δὲ φησιν, ὁ Σίφκιος, τὰς ἐλάας ὀλιγοτρόφους εἶναι καὶ κεφαλαγχεῖς, τὰς δὲ μελαίνας καὶ κακοστομαχωτέρας καὶ βαρύνειν τὴν κεφαλὴν, τὰς δὲ κολυμβάδας καλουμένας εὐστομαχωτέρας εἶναι, καὶ κοιλίας στατικὰς, τὰς δὲ θλαστιάς μελαίνας εὐστομαχωτέρας εἶναι. Μνημονεύει τῶν θλαστῶν ἐλαῶν Ἀριστοφάνης· „Θλαστὰς ποιεῖν ἐλάας.“ Πάλιν·

Οὐ ταυτὸν ἐστὶν ἀλμάδες καὶ στέμφυλα.

Καὶ μετ' ὀλλγα·

Θλαστὰς γὰρ εἶναι κρεῖττον ἐστὶν ἀλμάδος.

Ἀρχίστρατος ἐν τῇ Γαστρονομίᾳ·

Ῥυσαὶ καὶ τρυπτεῖς παρακείσθωσάν σοι ἐλαῖαι. —

Ἵστε, Μαραθῶνος τὸ λοιπὸν ἐπ' ἀγαθῷ μεμνημένοι, πάντες ἐμβαλοῦσιν αἰ μάραθον εἰς τὰς ἀλμάδας, φησὶν Ἐριππος. Φιλήμων φησὶν· „Πιτυρίδες καλοῦνται αἱ φαῦλαι ἐλαῖαι, στεμφυλίδες δὲ αἱ μέλαιναι.“ Καλλίμαχος·

δ' ἐν τῇ Ἐκάλῃ γένῃ ἑλάσῃ καταλέγει „Γεγένηται πλινθὸν τε.“ Ἐλεγον δὲ τὰς δρυπετεῖς ἑλάσας καὶ ὑεχάδας καὶ γερογέμους, ὡς φησι Δίδυμος. Καὶ χωρὶς δὲ τοῦ φάσκων ἑλάσας αὐτὸ καθ' ἑαυτὸ, ἔλεγον μόνον δρυπετεῖς. Τηλεκλείδης.

— Εὐγενέσθαι διὰ χρόνον μ' ἐλπίζει

δρυπετεῖσι μάταις καὶ διασκανδικίαις.

Ἀθηναῖοι δὲ τὰς τετραμμένας ἑλάσας στέμφυλα ἐκάλουν, βρύτεια δὲ τὰ ὑπ' ἡμῶν στέμφυλα, τὰ ἐκτιέσματα τῆς στέμφυλης. Παρὰ δὲ τοὺς βόιους γέγονεν ἡ φωνή.

48. ΡΑΦΑΝΙΔΕΣ. Αὗται κέκληνται διὰ τὸ ῥαδίως φαίνεσθαι. Καὶ ἐκτεταμένως δὲ καὶ κατὰ συστολήν λέγεται παρὰ Ἀττικοῖς. Κρατῖνος.

Ταῖς ῥαφανῖσι δοκεῖ, τοῖς δ' ἄλλοις οὐ λαχείοις. Εὐπολις.

Ῥαφανίδες ἄπλυτοι, σπηταί.

Ὅτι δὲ τὸ ἄπλυτοι ἐπὶ τῶν ῥαφανίδων ἀκούειν δεῖ, οὐκ ἐπὶ τῶν σπητῶν, δηλοῖ Ἀντιφάνης, γράφων.

Νήττας, σχαδόνας, κάρυ' ἐντραγεῖν, ᾧ, ἐγκρίδας, ῥαφανίδας ἀπλύντους, γογγυλίδας, χόνδρον, μέλι.

Ἰδίως δ' οὕτως ἐκαλοῦντο ἄπλυτοι ῥαφανίδες, ἃς καὶ Θασίας ὠνόμαζον. Φερικράτης. „Ῥαφανὶς ἔ' ἄπλυτος ὑπάρχει, καὶ θερμὰ λουτρὰ, καὶ τάρχη πνικτὰ καὶ κάρυα.“ Ἐποκοριστικῶς δ' εἰρήκε Πλάτων ἐν Ἑπερόβω. „Φύλλον ἢ ῥαφανίδιον.“ Θεόφραστος δ' ἐν τοῖς περὶ φυτῶν γένῃ ῥαφανίδων φησὶν εἶναι πέντε, Κορωνθίαν, Λειοθασίαν, Κλεωναίαν, Ἀμωρεάν, Βοιωτίαν. Καλεῖσθαι δὲ ὑπὸ τῶν τὴν Λειοθασίαν Θρακίαν· γλυκυτάτην δ' εἶναι τὴν Βοιωτίαν καὶ τῷ σχήματι στρογγύλην. Ἀπλῶς δὲ, φησὶν, ὧν ἐστὶ λεῖα τὰ φύλλα, γλυκύταται εἰσι. Καλλίας δ' ἐπὶ

τῆς φαφανίδος εἴρηκε τὴν φάφανον. Περὶ γοῦν τῆς ἀρχαιότητος τῆς κωμωδίας διεξιὼν φησιν·

— Ἔντος, πῦρ, γογγυλίδες, φάφανοι, δρυπεπᾶς, ἐλατήρες.

Ὅτι δ' οὕτω τὰς φαφανίδας εἴρηκε, δῆλον Ἀριστοφάνους ποιῆσαι περὶ τῆς τοιαύτης ἀρχαιότητος, ἐν Δαναΐσι γράφων καὶ αὐτὸς καὶ λέγων·

Ὁ χορὸς δ' ὠρχεῖτ' ἂν ἐναψάμενος δάπιδας καὶ
στρωματόδεσμα,
διαμασχαλίσας αὐτὸν σχελίσιν καὶ φύσκαις καὶ φα-
φανΐαιν.

Εὐτελὲς δὲ σφόδρα ἔδεσμα ἡ φάφανός. Ἄμφος·

Ὅστις ἀγοράζων ὄφον,
ἔξον ἀπολαύειν ἰχθύων ἀληθινῶν,
φαφανίδας ἐπιδυμῆ πρῶσθαι, μάλινται.

49. ΚΩΝΟΙ. Μησιίδεος, ὁ Ἀθηναῖος ἱατρός, ἐν τῷ περὶ ἔδεστων ὁστρακίδας καλεῖ τῶν κώνων τοὺς πυρῆνας, ἔτι δὲ κώνους. Διοκλῆς δ' ὁ Καρύστιος πετύϊνα κάρνα.

Ὁ δὲ Μίνδιος Ἀλέξανδρος πετυίνους κώνους. Θεόφραστος δὲ τὸ μὲν δένδρον πεύκην ὀνομάζει, τὸν δὲ καρπὸν κώνον. Ἱπποκράτης δὲ ἐν τῷ περὶ πτισάνης (ὃ ἐκ τοῦ ἡμίσους μὲν νοθεύεται, ὑπ' ἐνίων δὲ καὶ ὅλον,) κοκκάλους· οἱ πολλοὶ δὲ πυρῆνας, ὡς καὶ Ἡρόδοτος, ὅταν περὶ τοῦ Ποντικοῦ καρύου λέγῃ. Φησὶ γάρ· „Πυρῆνα δ' ἔχει τοῦτο, ἐπ' αὐτὴν γένηται πέπον.“ Δίφιλος δ' ὁ Σαρνιὸς φησιν· „Οἱ στρόβαλοι πολύτροφοι μὲν εἰσι, λεαντικοὶ δὲ ἀρτηρίας, καὶ θώρακος καθαριστικοί, διὰ τὸ ἔχειν παρματεπλεγμένον τὸ ῥητινώδες.“ Μησιίδεος δὲ φησι, πιαίνειν αὐτοὺς τὸ σῶμα, καὶ πρὸς εὐπερίαν ἀλύπους εἶναι, ὑπάρχειν δὲ καὶ οὐρητικούς, καὶ οὐκ ἐρεκτικούς κοιλίας.

50. **ΩΙΛ.** Ἀναξαγόρας ἐν τοῖς Φυσικοῖς τὸ καλού-
μενόν φησιν ὀρνιθος γάλα, τὸ ἐν τοῖς ὄρνιθι, εἶναι λευκόν.
Ἀριστοφάνης. „Τίττει πρῶτον ὑπηνέμιον ὦν Νύξ.“
Σαπφὼ δ' αὐτὸ τρισυλλάβως καλεῖ. „Φασὶ δὴ ποτὶ
Ἀθήδαν ὦιον εὐρεῖν.“ Καὶ πάλιν. „Ἰίου πολὺ λευκό-
τερον.“ Ὡς δ' ἔφη Ἐπίχαρμος. „Ὡς χανὸς κάλα-
κτορίδων πετεινῶν.“ Σιμωνίδης ἐν δευτέρῳ ἱάμβων.

Οἶον τε χηνὸς ὦιον Μαιανδρίου.

Διὰ τισσάρων δ' αὐτὰ προεπλήνεται Ἀναξανδρίδης ὠάρι-
αιπών. Καὶ Ἐφίππος.

Σταμνάριά τ' οἶνον μικρὰ τοῦ Φοινικικοῦ,
ὠάρια, τοιαῦθ' ἕτερα πολλὰ παίγνια.

Ἀλέξιος δὲ ἡμίτομά που ὦν λέγει. Ὡς δὲ οὐ μόνον ἀν-
μαῖα ἐκάλουν, ἀλλὰ καὶ ὑπηνέμια. „Ἐκάλουν δὲ καὶ τὰ
νῦν τῶν οἰκίων παρ' ἡμῖν καλούμενα ὑπερῶα ὠά.“ φησὶ
Κλέαρχος ἐν Ἑρωτικοῖς, τὴν Ἑλένην φάσκων, ἐν τοιούτοις
οἰκίσμασι τρεφομένην, δόξαν ἀπενέγκασθαι παρὰ πολλοῖς,
ὡς ἐξ ὧν εἶν γεγεννημένη. Οὐκ εὖ δὲ Νεοκλῆς ὁ Κρο-
τωνιάτης ἔφη, ὅτι τῆς σελήνης πεσεῖν τὸ ὦν, ἐξ οὗ τὴν
Ἑλένην γεννηθῆναι· τὰς γὰρ σεληνίτιδας γυναῖκας ὠτο-
κεῖν, καὶ τοὺς ἐκεῖ γεννωμένους πεντεκαίδεκαπλασίονας
ἡμῶν εἶναι, ὡς Ἡρόδοτος ὁ Ἡρακλεώτης ἱστορεῖ. Ἰβυ-
κος δὲ ἐν πέμπτῳ μελῶν περὶ Μολιωνιδῶν φησι.

(58) Τοὺς τε λευκίππους κούρους

τέκνα Μολιόνας κτάνον,

ἄλικας, ἰσοκεφάλους, ἐνιγυίους,

ἄμφοτέρους γεγαῶτας ἐν ὠέῳ ἀργυρεῶ.

Ἐφίππος.

Ἰτρία, τραγήματα, πυραμοῦς, ἄμης,

ὦν ἐκατόμβη, πάντα ταῦτ' ἐχναύομεν.

Ἰωάν δὲ βοφητῶν μνημονεύει Νικόμαχος·
 Οὐσίδιον γὰρ καταλιπόντος μοι πατρός
 οὕτω συνεστρογγύλικα καὶ ἐκόκησα
 ἐν μηνσὶν ὀλίγοις, ὥσπερ ὧν τις βοφῶν.
 Χηνείων δ' ὧν Ἐραρος·

Ἰδιὰ λευκά γε
 καὶ μεγάλα· χήρῃ ἐστὶν, ὥς γέ μοι δοκεῖ.
 οὗτος δὲ φησὶ ταῦτα τὴν Ἀθήναι τεκεῖν.

Ἐσταίνετος δὲ καὶ Ἡρακλείδης ὁ Συρακόσιος ἐν Ὀψαρτυ-
 τικῷ τῶν ὧν φασὶ πρωτεύειν τὰ τῶν ταῶν· μεθ' αὐτοῦ εἶναι
 τὰ χηναιωπέκεια· τρίτα καταλέγοντες τὰ ὀρνίθια.

51. ΠΡΟΠΟΜΑ. Τούτου φησὶ περινεχθέντος, ὁ
 τῶν δέλτων ταμίης Οὐλπιανὸς ἔφη, εἰ κείται παρὰ τι
 τὸ πρόπομα οὕτω καλούμενον ὡς νῦν ἡμεῖς φαμέν. Καὶ
 ζητούντων πάντων, αὐτὸς, ἔφη, ἐγὼ ἐρῶ. Φύλαρχος ὁ
 Ἀθηναῖος, ἢ Ναυκρατίτης, ἐν οἷς ὁ λόγος ἐστὶν αὐτῷ περὶ
 Ζηλᾶ τοῦ Βιθυνῶν βασιλέως, ὃς, ἐπὶ ξενίᾳ καλέσας τοὺς
 τῶν Γαλατῶν ἡγεμόνας, ἐπιβουλεύσας αὐτοῖς καὶ αὐτὸς
 διεφθάρη, φησὶν οὕτως, εἰ μνήμης εὐτυχῶ· „Πρόπομά τε
 πρὸ τοῦ δέλπου περιεφέρετο, καθὼς εἰώθει τὸ πρῶτον.“
 Καὶ ταῦτ' εἰπὼν ὁ Οὐλπιανὸς ἤτει πιεῖν ἐν ψυκτῇρι, ἀρ-
 σκεῖν ἑαυτὸν φάσκων, διὰ τὸ ἐτοίμως ἀπειμνημονευέηναι.
 Ἦν δὲ τῶν ἐν τοῖς προπόμασι, φησὶ, παρασκευαζομένων
 ἄλλα τε καὶ δὴ καὶ ταῦτα.

52. ΜΑΛΑΧΑΙ. Ἡσίοδος·

Οὐδ' ὅσον ἐν μαλάχῃ τε καὶ ἀσφοδελῷ μέγ' ὄνειαρ.
 Τοῦτο Ἀττικόν. Ἐγὼ δὲ, φησὶν, ἐν πολλοῖς ἀντιγράφοις
 εὔρον τοῦ Ἀντιφάνους Μίνως διὰ τοῦ ο γεγραμμένον·
 „Τρώγοντες μολόχης ῥίζαν.“ Καὶ Ἐπίχαρμος· „Πραΐ-
 τερος ἔγωγε μολόχας.“ Φανίας δὲ ἐν τοῖς Φυτικαῖς φησὶ

ἡ τῆς ἡμέρου μαλάχης ὁ σπερματικὸς τύπος καλεῖται πλάκους, ἐμφερῆς ὧν αὐτῷ· τὸ μὲν γὰρ κτενῶδες ἀνάλογον καθάπερ ἡ τοῦ πλακοῦντος κρηπὶς, κατὰ μέσον δὲ τοῦ πλακουντικοῦ ὄγκου τὸ κέντρον ὀμφαλικόν. Καὶ περιληφθεῖσης τῆς κρηπίδος ὁμοιον γίνεται τοῖς θαλαττίοις περιγεγραμμένοις ἐχίνοις.“ Ὁ δὲ Σύρνιος Δίφιλος ἱστορεῖ, ὡς ἡ μαλάχη ἐστὶν εὐχυλος, λεαντικὴ ὑψηλίας, τὰς ἐπιπολαίους ἀποκρίνουσα δορυμύτητας. Ἐπιτιθέδαιον τε εἶναι φησιν αὐτὴν τοῖς τῶν νεφρῶν καὶ τῆς κύστεως ἐρεθισμοῖς, εὐέκκριτόν τε εἶναι μετρίως καὶ τρόφιμον, κρείττω δὲ τὴν ἀγροίαν τῆς κηπευομένης. Ἑρμιππος δ' ὁ Καλλιμάχειος καὶ εἰς τὴν καλουμένην φησὶν ἄλμον, προσέτι τε ἀδιψον, ἐμβάλλεσθαι τὴν μαλάχην, οὕσαν χρησιμωπύτην.

53. ΚΟΛΟΚΥΝΤΑΙ. Εὐθύδημος Ἀθηναῖος ἐν τῷ περὶ λαχάνων σικύαν Ἰνδικὴν καλεῖ τὴν κολοκύντην, διὰ τὸ κεκομίσθαι τὸ σπέρμα ἐκ τῆς Ἰνδικῆς. Μεγαλοπολιταὶ δ' αὐτὴν Σικωνίαν ὀνομάζουσι. Θεόφραστος δὲ τῶν κολοκυντῶν φησιν οὐκ εἶναι ἐν μέρει ἰδέας, ἀλλ' εἶναι τὰς μὲν βελτίους, τὰς δὲ χείρους. Μηνόδορος δ' ὁ Ἐρασιστρά- (59) τειός, Ἰκεσίου φίλος, „Τῶν κολοκυντῶν (φησὶν) ἡ μὲν Ἰνδική, ἡ καὶ αὐτὴ καὶ σικύα, ἡ δὲ κολοκύντη. Καὶ ἡ μὲν Ἰνδικὴ κατὰ τὸ πλεῖστον ἔψεται, ἡ δὲ κολοκύντη καὶ ὀπτᾶται.“ Ἀχρι δὲ τοῦ νῦν λέγεσθαι παρὰ Κνιδίοις τὰς κολοκύντας Ἰνδικάς. Ἑλλησπόντιοι δὲ σικύας μὲν τὰς μακρὰς καλοῦσι, κολοκύντας δὲ τὰς περιφερεῖς. Διοκλῆς δὲ κολοκύντας μὲν καλλίστας γίνεσθαι περὶ Μαγνησίαν, προσέτι τε γογγύλην ὑπερμεγέθη γλυκεῖαν καὶ εὐστόμαχον, ἐν Ἀντιοχείᾳ δὲ σικυὸν, ἐν δὲ Σμύρνῃ καὶ Γαλατείᾳ θριδάκα, πηγανον δ' ἐν Μύροις. Δίφιλος δὲ φησιν· „Ἡ δὲ κολοκύντη ὀλιγότροφός ἐστι καὶ εὐφθαρτος καὶ ὑγραντικὴ τῆς

Ξεῶς καὶ εὐκαίριτος, εὐχυλος. Εὐστομαχότερα δ' ἐστὶν ἢ δι' ὕδατος καὶ ὄξους λαμβανομένη, εὐχυλοτέρα δὲ ἢ ἀφ' αὐτῇ. Λεπτυντικότερα δ' ἐστὶν ἢ μετὰ νάπτους, εὐπεπτοτέρα δὲ καὶ εὐκαίριωτέρα ἢ ἀφ' αὐτοῦ. “Μνησίθεος δὲ φησιν· „Ὅσα εὐφυῶς διάκειται πρὸς τὴν τοῦ πυρὸς κατεργασίαν, οἷον ὃ τε σικνὸς, καὶ ἡ κολοκύντη, καὶ μῆλα Κυδωνία, καὶ στρουθία, καὶ εἴ τι τοιοῦτον, ταῦθ' ὅταν προσερχθῇ πυρωθέντα, δίδωσι τοῦ σώματι τροφήν οὐ πολλὴν μὲν, ἀλμπὸν δὲ καὶ μᾶλλον ὑγρὸν. Ἔστι δὲ καὶ ταῦτα τῆς κοιλίας ἐφεκτικὰ πάντα. Δεῖ δὲ αὐτὰ λαμβάνειν ἰφθὰ μᾶλλον.” Ἀττικὸς δὲ μόνως καλοῦσιν αὐτὴν κολοκύντην. Ἐρμιππος·

Τὴν κεφαλὴν ὅσῃ ἔχει.

Ὅσῃ κολοκύντην.

Φρόνιχος ὑποκοριστικῶς·

Ἡ μαζίου τι μικρὸν ἢ κολοκυντίου.

Ἐπίχαρμος·

Τυγίστερον τῇ ἐντὶ κολοκύντας πολὺ.

54. Ἐπικράτης ὁ κωμωδιοποιός·

Τί Πλάτων

καὶ Σπεύσιππος καὶ Μενέδημος;

πρὸς τίσι νυνὶ διατρίβουσιν;

ποῖα φροντίς, ποῖος δὲ λόγος

διαφενάται παρὰ τοῖσιν;

τάδε μοι πινυτῶς, εἴ τι κατειδώς

ἡμεῖς, λέξον, πρὸς γὰρ * *

Β. Ἀλλ' οἶδα λέγειν περὶ τῶνδε σαφῶς.

Παναθηναίοις γὰρ ἰδὼν ἀγέλην

* * μειράκιον

ἐν γυμνασίῳ Ἀκαδημίας,

ἤκουσα λόγων ἀφάτων, ἀτόπων.

Περὶ γὰρ φύσεως ἀφοριζόμενοι
διεχώριζον ζώων τε βίον

ἰένδρων τε φύσιν, λαχάνων τε γένη.

Καὶ ἐν τούτοις τὴν κολοκύντην
ἐξήταζον τίος ἐστὶ γένους.

A. Καὶ τί ποῖ ἄρ' ὠρίσαντο, καὶ τίος γένους
εἶναι τὸ φυτόν; δῆλωσον, εἰ κατοισθά τι.

B. Πρώτιστα μὲν οὖν πάντες ἀνανδῆς
τότ' ἐπέστησαν, καὶ κύψαντες
χρόνον οὐκ ὀλίγον διεφρόντιζον.

Καὶ ἐξαίφνης, ἐτι κυπτιόντων
καὶ ζητούντων τῶν μειρακίων,
λάχανόν τις ἔφη στρογγύλον εἶναι,
ποίαν δ' ἄλλοι, δένδρον δ' ἕτερος.

Ταῦτα δ' ἀκούων ἰατρός τις
Σικελᾶς ἀπὸ γῆς
κατέπαρδ' αὐτῶν, ὥς ληρούντων.

A. Ἢ που δεινῶς ὠργίσθησαν,
χλευάζεσθαι τ' ἐβόησαν;
τὸ γὰρ ἐν λέσχαις ταῖσδε τοιαντὶ
ποιεῖν, ἀπρεπές.

B. Οὐδ' ἐμέλησεν τοῖς μειρακίοις:
Ὁ Πλάτων δὲ παρὼν, καὶ μάλα πρόως,
οὐδὲν ὀρυνθεὶς, ἐπέταξ' αὐτοῖς
πάνην * * *

ἀφορίζεσθαι, τίος ἐστὶ γένους.

Οἱ δὲ δῆρουν.

55. Ἀλεξίς ὁ χαρῆς πρόπομα ὅλον παρατίθησι τοῖς
διακρινεῖν δυναμένοις.

(60) Ἐλαθον γινόμενος, οὗ τὸ πρᾶγμ' ἠβούλετο.
 Κατὰ χειρὸς ἐδόθη· τὴν τράπεζαν ἥρ' ἔχων,
 ἐφ' ἧς ἐπέκειτ' οὐ τυρὸς, οὐδ' ἐλαῶν γένη,
 οὐδὲ παρέχουσαι κνίσσαν ἡμῖν πλείονα
 παροψίδες καὶ λῆρος, ἀλλὰ παρετέθη
 ὑπερηφάνως ὄζουσα τᾶν Ὡρῶν λοπάς,
 τὸ τοῦ πόλου τοῦ παντὸς ἡμισφαίριον.
 Ἀπαντ' ἐνὶν τὰ κεῖ γὰρ ἐν ταύτῃ καλὰ·
 ἰχθύς, ἔριφοι· διέτρεχε τούτων σκορπίος·
 ὑπέφαινεν ὧν ἡμίτομα τοὺς ἀστέρας.
 Ἐπεβάλομεν τὰς χεῖρας. Ὁ μὲν, ἐμοὶ λαλῶν
 ἅμα καὶ διανεύων, ἡσχόλετο· πᾶς δ' ἄγων
 ἐπ' ἐμὲ κατήντα. Τὸ πέρας οὐκ ἀνῆλ', ἔως,
 τὴν λοπάδ' ὀρύττων, ἀποδέδειχα κύσκανον.

56. ΜΤΚΑΙ. Ἀριστηίας·

Μύκαισι δ' ὠρέχθαι τὸ λάϊνον πέδον..

Πολύχορ·

Μεμαγμένην
 μικρὰν μελαγχροῇ μᾶζαν ἡχυρωμένην
 ἐκείτερος ἡμῶν εἶχε δις τῆς ἡμέρας,
 καὶ σῦκα βαιά· καὶ μύκης τις ἐνίοτ' ἂν
 ὠπταῖτο, καὶ κοχλίας γενομένου ψακαδίου
 ἡχευέει ἂν, καὶ λάχανα τῶν αὐτοχρόνων·
 θλαστή τ' ἐλιά, καὶ πιεῖν οἰνᾶριον ἦν
 ἀμφίβολον.

Ἀντιφάνης·

Τὸ δᾶπνόν ἐστι μᾶζα κεχαρκαωμένη
 ἀχύροις, πρὸς εὐτέλειαν ἐξωπλισμένη,
 καὶ βολβὸς εἰς τις, καὶ παροψίδες τινές,
 σόγχος τις, ἢ μύκης τις, ἢ τοιαῦθ', ἃ δὴ

δίδωσιν ἡμῖν ὁ τόπος ἄθλι' ἀθλοῖς.
 Τιοῦτος ὁ βίος, ἀπύρετος, φλέγμ' οὐκ ἔχων.
 Οὐδείς, κρέως παρόντος, ἐυθίει θύμον,
 οὐδ' οἱ δοκοῦντες πυθαγορίζεν.

Καὶ προελθών·

Τίς γάρ οἶδ' ἡμῶν τὸ μέλλον, ὃ τι παθεῖν
 πέπωθ' ἐκίστω τῶν φίλων; Ταχὺ δὴ λαβὼν
 ὅπτα μύκητας πρηνέους τουτοῖ δὺο.

Ὅτι Κηφισόδομος, ὁ Ἰσοκράτους μαθητὴς, ἐν τοῖς κατα
 Ἀριστοτέλους, (τέσσαρα δ' ἐστὶ ταῦτα βιβλία), ἐπιτιμᾷ τῷ
 φιλοσόφῳ, ὡς οὐ ποιήσαντι λόγου ἄξιον τὸ παροιμίας
 ἀθροῖσαι, Ἀντιφάνους ὅλον ποιήσαντος δρᾶμα τὸ ἐπιγρα-
 φόμενον Παροιμιαί· ἐξ οὗ καὶ παρατίθεται τάδε·

Ἐγὼ γ' ἂν εἰ τῶν ὑμετέρων φάγοιμι τι,

μύκητας ὦμους ἂν φαγεῖν δοκῶ *

καὶ στρυφνὰ μήλα, καὶ τι πνίγει βρωμὰ τι.

57. Φύονται δὲ οἱ μύκητες γηγενεῖς καὶ εἰσὶν αὐτῶν
 ἐδωδμοὶ ὀλίγοι· οἱ γὰρ πολλοὶ ἀποπνίγουσιν. Διὸ καὶ
 Ἐπίχαρμος παίζων ἔφη· „Οἶοναὶ μύκαις ἄρ' ἐπεσκληρότες
 πνιξέισθε.“ Νίκανδρος δ' ἐν Γεωργικοῖς καταλέγει καὶ,
 τίνες αὐτῶν εἰσὶν οἱ θανάσιμοι, λέγων·

Ἐχθρὰ δ' ἑλπίης,

φοίης τε, πρίνου τε, δρυός τ' ἀπὸ πῆματα καῖται,
 οἰδαλέα ξύγκολλα βάρη πνιγόντα μνηκῶν.

Φησὶ δὲ καί, ὅτι

(61) Συνέης ὅποτε στέλεχος βαθὺ κόπρω
 κακκρύψας ὑδάτεσσιν ἀεναέεσσι νοτίζοις,
 φύσσονται πυθμέσσι ἀκήριοι· ὧν σὺ μύκητα
 θρεπτόν, μή τι χαμηλόν, ἀπὸ ζίξης προτάμιοι.
 (τὰ δ' ἄλλ' οὐκ ἦν ἀναγνῶναι.)

Καὶ τα μύκητας ἀμεινύσας τότε ἐφεύσας,
φησὶν ὁ αὐτὸς Νικάνδρος ἐν τῷ αὐτῷ. Ἐφεσπιος:

Ἴν' ὥσπερ οἱ μύκητες ἀποπνύξαιμι σε.

Ἐπαρχίδης Εὐριπίδην φησὶ, τὸν ποιητὴν, ἐπιδημήσαι τῇ
Ἰκάρῃ, καὶ, γυναικὸς τινος μετὰ τέκνων κατὰ τοὺς ἀγρούς,
δύο μὲν ἀρρένων τέλειαν, μίᾳ δὲ παρθένου, φαγούσης
θανασίμους μύκητας, καὶ ἀποπνύγεισθαι μετὰ τῶν τέκνων,
ποῦσαι τοῦτ' ἐπίγραμμα.

Ω, τὸν ἀγῆραντον κόλον αἰδέρος, ἥλιε, τέκνων,
ἅρ' εἶδες τοιόνδ' ὄμματι πρόσθε πάθος;

μητέρα παρθενικήν τε κόρην δισσούς τε συναίμους
ἐν τοῦτῳ φέγγει μοιριδίῳ φθιμένους.

Διοκλῆς ὁ Καρύστιος ἐν πρώτῳ Τυγινῶν φησιν. „Ἀγρία
ἐρήματα, τεῦτλον, μαλάχη, λάπαθον, ἀκαλήφη, ἀνδρά-
φαυς, βολβοὶ, ὕδνα, μύκαι.“

58. ΣΙΑ. Σπείσιππος ἐν δευτέρῳ Ὀμοίων φησὶ, σίον
ἐν ὕδατι γίνεσθαι, σέλινῳ εἰεῖν τὸ φύλλον εἰκόες. Διὸ
καὶ Πτολεμαῖος, ὁ δεύτερος, Εὐαργέτης, Αἰγύπτου βασι-
λεύσας, παρ' Ὀμήρῳ ἀξιῶ γράφειν.

Ἀμφὶ δὲ λαμῶνες μαλακοὶ σίον; ἤδ' σέλινου.
σία γὰρ μετὰ σέλινου γίνεσθαι, ἀλλὰ μὴ ἴα.

59. Διφιλὸς φησὶ, τοὺς μύκητας εἶναι εὐστόμους, κοι-
λίας διαχωρητικούς, θραπτικούς, δυσπέπτους δὲ καὶ φρυσώ-
δεις. Τοιοῦτους δὲ εἶναι τοὺς ἐκ Κέω τῆς νήσου. „Πολλοὶ
μύκτοι καὶ κτείνουσι. Λοκοῦσι δὲ ρικεῖοι εἶναι οἱ λεπτό-
τατοι καὶ ἀπαλοὶ καὶ εὐθρυπτοι, οἱ ἐπὶ πελάγαις καὶ πεύ-
καις γινόμενοι· ἀνοίκιοι δὲ οἱ μέλανες καὶ πελιοὶ καὶ
σκληροὶ, καὶ οἱ μετὰ τὸ ἐμνηθῆναι καὶ τεθῆναι πησσομέ-
νοι· οἷνας λαμβανόμενοι κτείνουσι. Βοηθοῦνται δ' ἀπὸ
ὑδρομέλιντος· πόσας καὶ ὀξυμέλιντος, νίτρου καὶ ὄξους.

Μετὰ τὴν πόσιν δὲ ἐρεῖν δεῖ. Διότι καὶ δεῖ μάλιστα σκευάζειν αὐτοὺς μετὰ ὄξους καὶ ὀξυμέλιτος, ἢ μέλιτος, ἢ ἄλων· οὕτω γὰρ αὐτῶν τὰ πνιγῦδες ἀφανίζεται. Θεόφραστος δὲ ἐν τῷ περὶ φυτῶν ἱστορίας γεράει· „Ἐπόγεια δὲ τὰ τοιαῦτά ἐστι καὶ ἐπίγεια, καὶ δάπερ οὗς καλοῦσι τινες πέμιας, ἅμα ταῖς μύκησι γινόμενευς. Ἀφροῖοι γὰρ καὶ αὐτὰι τυγχάνουσιν. Ὁ δὲ μύκης ἔχει προφανέστεως ἀρχὴν τὸν καυλὸν εἰς μήκος, καὶ ἀποτείνουσιν ἀπ' αὐτοῦ ῥίζαι.“ Φησὶ δὲ καὶ, ὅτι ἐν τῇ περὶ Ἑρακλίδους στήλης θαλάσση, ὅταν ὕδατα πλείω γένηται, μύκητες φύονται πρὸς τῇ θαλάσση, οὗς καὶ ἀπολαδοῦσθαι ὑπὸ τοῦ ἡλίου φησί. Καὶ Φανίας δὲ ἐν πρώτῃ περὶ φυτῶν· „Τὰ δὲ οὐδὲ φύει τὴν ἀνθήν, οὐδὲ εἰς σπερματικῆς ἔχνης πορνήσεως, οὐδὲ σπερματώσεως, οἷον μύκης, ὕδρον, κτέρεις, ἑλιξ.“ Ὁ αὐτός φησι· „Πτέρεις, ἢ ἔθιοι βλάχρον καλοῦσι.“ Θεόφραστος ἐν Φυτικαῖς· „Λιμφοῖα, καὶ δάπερ ὕδρον, μύκης, πέμιας, γεράντιον.

(62) 60. RINA. Γίνεται καὶ ταῦτα αὐτόματα ἀπὸ γῆς, μάλιστα περὶ τοὺς ἀμμιώδεις τόπους. Λέγει δὲ περὶ αὐτῶν Θεόφραστος· „Τὸ ὕδρον, ὃ καλοῦσιν τινες γεράντιον, καὶ εἴ τι ἄλλο ὑπόγειον,“ καὶ πάλιν· „Ἡ τῶν ἐγγεγομένων τούτων γένεσις ἅμα καὶ φάνει, οἷον τοῦ τε ἔδνου καὶ τοῦ φουμάνου περὶ Κυρήνην, ὃ καλοῦσιν μίση. Δοκεῖ δ' ἥδὲ σφόδρα τευτ' εἶναι, καὶ τὴν ὁσμὴν ἔχειν κρεῖσθη, καὶ τὸ ἐν τῇ Θρήνῃ δὲ γινόμενον ἴσον. Περὶ δὲ τούτων ἰδῶν τι λέγεται· φασὶ γάρ, ὅταν ὕδατα μετοπαρῶν καὶ βρονταὶ γίνωνται, σκληρὰ τότε γίνεσθαι, καὶ μᾶλλον ὅταν αἱ βρονταὶ, ὥς ταύτης αἰτιατέρας οὖσης. Οὐ διετίθειν δέ, ἀλλ' ἀπέτειον εἶναι· τὴν δὲ χρεῖαν καὶ τὴν ἀκμὴν ἔχειν τοῦ ἡρος. Οὐ μὴν ἀλλ' ἐρεῖαι γε ὥς σπερματικῆς οὖσης

τῆς ἀρχῆς ὑπολαμβάνουσιν. Ἐν γοῦν τῷ αἰγιαλῷ τῶν Μυτιληναίων οὐ φασι πρότερον εἶναι, πρὶν ἢ, γενομένης ἐπομβρίας, τὸ σπέρμα κατενεχθῇ ἀπὸ Τιάρων· τοῦτο δ' ἐστὶ χωρίον, ἐν ᾧ πολλὰ γίνεται. Γίνεται δὲ ἐν τε τοῖς αἰγιαλοῖς μάλιστα, καὶ ὅπου χάρα ὑπαίμιος· καὶ γὰρ αἱ Τιάραι τοιαῦται. Φύεται δὲ καὶ περὶ Λάμψακον ἐν τῇ Ἀβαρνίδι καὶ ἐν Ἀλαπικονήσῳ, καὶ τῇ Ἡλείῳ. Ἀνγκυρὸς δ' ὁ Σάμιός φησιν· „Ακαλήφην ἢ θάλασσαν ἀνέκω, ἢ δὲ γῇ ὕδνα.“ Καὶ Μάτρωον ὁ παραδὸς ἐν τῷ Διάνῳ.

Ὅσπερ α' ἴσμεν, Θάμβος Νηρηίδος ὕδνα.

Διόφιλος δὲ δύσπεπτά φησιν εἶναι τὰ ὕδνα, εὐχyla δὲ, καὶ παραλαστικά, πρεσβεῖ δὲ φαρυγγικά, καὶ ἔνια αὐτῶν, ὅμοια τοῖς μύκαις, πνιγώδη εἶναι. Ἡγήσανδρος δ' ὁ Διόφους ἐν Ἑλλησπόντῳ φασὶν αὐτὰ ὕδνον γίνεσθαι οὔτε γλαυκίσκοι οὔτε θύμον· διὸ Ναννακιδέῃσι εἰρηκεῖν μήτε ἔαρ, μήτε φθύνος. Ἀνδοφύλλου δὲ φησι Πάμφιλος ἐν Γλώσσῃς τὴν φαινομένην τῶν ὕδνων ὑπερὰ πόσιν, ἀφ' ἧς τὸ ὕδνον γινώσκουσιν.

61. ΑΚΑΛΗΦΗ. Λέγεται παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς οὕτως καὶ τὸ βοτανῶδες καὶ κησημοῦ αἶτιον. Ἀριστοφάνης Φουλίσσοις· „Πρῶτον πάντων ἴρνα φῦναι, εἰθ' ἐξῆς τὰς κραιναὶς ἀκαλήφας.“

62. ΑΣΠΑΡΑΓΟΙ. Οὗτοι καὶ ἔλαι καὶ ὄρειαι καλοῦνται. Ὡς οἱ κάλλιστοι οὐ σπείρονται, πάντων ἄντας τῶν ἐντὸς Θεραπευτικά. Οἱ δὲ σκαρτεροὶ καὶ σφόδρα ὑπερμεγέθεις γίνονται. Ἐν Λιβύῃ δὲ φασιν ἐν Γαστουλίᾳ γίνεσθαι, πᾶχος μὲν Κυπρίων καλάμου, μήκος δὲ πόδων δώδεκα· ἐν δὲ τῇ ὄρεινῇ καὶ παραμεσαντίδι, πᾶχος μὲν μεγάλων ταρβύρων, μήκος δὲ περὶ τοὺς εἰκοσι πήγεις.

Κρατῖνος δὲ διὰ τοῦ Φ ἀσφάραγον ὀνομάζει. Καὶ Θεόπομπος·

Κάπειτ' ἰδὼν ἀσφάραγον ἐν θάμνῳ τιτῖ.

Ἀμεαρίας·

Οὐ σῆνος, οὐδ' ἀσφάραγος, σὺ δάφνης κλάδοι.

Διφίλος δὲ φησιν, ὡς ὁ τῆς κράμβης ἀσφάραγος, λεγόμενος ἰδίως ὀρμενος, εὐστομαχώτερός ἐστι καὶ εὐεκαριώτερος, ὅφρην δὲ βλαπτικός. Ἔστι δὲ δομὴς καὶ οὐρητικός, καὶ ἀδικεῖ νεφρούς καὶ κύστιν. Ἀττικοὶ δ' εἰσὶν οἱ λέγοντες ὀρμενον τὸν ἀπὸ τῆς κράμβης ἐξηθνηκότα. Σοφοκλῆς Ἰχνευταῖς·

Κάβορμενίζει κοῦν ἐπισχολάζεται
βλάστη.

(63) παρὰ τὸ ἐξορούειν καὶ βλαστάνειν. Ἀντιφάνης δὲ διὰ τοῦ Π φησὶν ἀσπάραγον·

— Ἀσπάραγος ἠγλαῖζεν, ὥχρος ἐξήθνη τις.

Ἀριστοφάν· „Κάππαριν, βληχῶ, θύμον, ἀσπάραγον, πίτταν, θάμνον, σφακόν, τύμπανον.“

63. ΚΟΧΛΙΑΣ. Φιλύλλιος·

Οὐκ εἰμὶ τέτιξ οὐδὲ κοχλίας, ᾧ γύναι.

Καὶ πάλιν· „Μαινίδες, σκόμβροι, κοχλία, κορακῖνοι.“

Ἡσίοδος δὲ τὸν κοχλίαν φερέοικον καλεῖ. Καὶ Ἀναξίλας δὲ·

Ἀπιστότερος εἰ τῶν κοχλίων πολλῶ πάνν,

οἱ περιφέρουσ' ὑπ' ἀπιστίας τὰς οἰκίας.

Ἀχαιός·

— Ἡ τοσούσδ' Αἴτην τρέφει

κοχλίας κεράστας.

Προβύλλεται δὲ καὶ τοῖς συμποσίτοις, γράφου τάξιν ἔχον, παρὰ τῶν κοχλίων οὕτως·

Ἰλογνής, ἀνάκανθος, ἀναίματος, ὑγροκέλευθος.

Ἀριστοτέλης δὲ ἐν πέμπτῃ περὶ ζώων μορίων φησὶν· „Οἱ κοχλῖαι φαίνονται κινῶντες ἐν τῇ μετοπώρῃ καὶ τοῦ ἔαρος· μόνοι τε οὗτοι τῶν ὀστρακοδόξων συνδυαζόμενοι ὥφθησαν.“ Θεόφραστος δὲ ἐν τῇ περὶ φυλειόντων· „Οἱ κοχλῖαι (φησὶ) φυλεῖνται μὲν καὶ τοῦ χειμῶνος, μᾶλλον δὲ τοῦ θέρους. Διὸ καὶ πλεῖστοι φαίνονται τοῖς μετοπωρινοῖς ὕδασι. Ἡ δὲ φυλεία τοῦ θέρους καὶ ἐπὶ τῆς γῆς καὶ ἐπὶ τῶν δένδρων.“ Λέγονται δὲ τινες τῶν κοχλίων καὶ σέσυλοι. Ἐπιχάρμος·

Τούτων ἀπάντων ἀκριδᾶς ἀνταλλάσσονται,
κόγχαν δὲ τὸν σέσυλον. Β. Ἀπαγ' ἐς τὸν φθόρον.

Ἀπελλᾶς δὲ Λακεδαιμονίους φησὶ σέμελον τὸν κοχλίαν λέγειν. Ἀπαλλόδοτος δὲ ἐν δευτέρῃ ἐτυμολογίῳ τῶν κοχλίων φησὶ τινὰς καλεῖσθαι κωλυσιδεδίτους.

64. ΒΟΛΒΟΙ. Τούτων Ἡρακλῆς ἐσθίας παρα-
ταῖται ἐν Ἀμαλθείᾳ Εὐβούλου, λέγων·

Θερμώτερον, ἢ κρυφώτερον, ἢ μέσως ἔχον,
τοῦτ' ἐσθ' ἐκάστω μείζον, ἢ Τροίαν ἔλαιν.

Καὶ γὰρ οὐ καυλοῖσιν, οὐδὲ σιλιφίῃ,
οὐδ' ἱεροσύνλοις καὶ πικραῖς παροιμίαι
βολβοῖς τ' ἐμαυτὸν χορτάσων ἐλήλεθα.
ἃ δ' εἰς τ' ἐδωδὴν πρῶτα καὶ δώμης ἀκμῆν
καὶ πρὸς ὑγίειαν, πάντα ταῦτ' ἐδωκύμην,
κρέας βόειον ἐφθὸν ἀσόλοιον μέγα,
ἀκροκαλίον τε γενγικόν, ἑπτὰ δελφάκια
ἅλκταστα τρία.

Ἀλεξίς, ἐμφανίζων τὴν τῶν βολβῶν πρὸς τὰ ἀφροδίσια
δύναμιν, φησι·

Πίννας, κάραβον,
βολβούς, κοχλίας, κήρυκας, ὧ', ἀκροκαλία·

τοιαῦτα τοῦτων ὥς τις εἴροι φάρμακα
ἐφάνη ἐταίρος ἕτερα χρησιμώτερα.

Ἐταίρος·

Φθίνει δόμος,

ἄσυστάταισι δεσποτῶν περημένος
τύχαις, ἀλάστωρ τ' εἰσπέταυε. Παιδοκιδῶν
ἄστυτος οἶκος, ποῦτε βυσσάχην διᾶς
Ἀηοῦς σύντοκος, γηγενῆς βολβός, φίλοις
ἐφθδὸς βοηθῶν δυνατός ἐστ' ἐπαρκεῖσαι·
μάτην δέ, πόντου κυανέαις δέναις τραφεῖς,
(64) φιλαδὸς τροπατήρ, πουλίπους, αἰλὺς βρόχων
πλακταῖς ἀνέγκους τῆς τροχηλάτου κόρης
πλημπλησι λοπάδος στεροσώματος πνύος.

Ἀρχίστρατος·

Βολβῶν καὶ παυλῶν χαιρεῖν λέγω δευβάφοισι
ταῖς τ' ἄλλαις πάσῃσι παροῦσι.

65. Ἡρακλείδης ὁ Ταραντῖνος ἐν Συμποσίῳ· „Βολ-
βός, καὶ κοχλίας, καὶ ῥόδον, καὶ τὰ ὅμοια, δοκεῖ σπέρματος
εἶναι ποιητικά, οὐ διὰ τὸ πολύτροφοι εἶναι, ἀλλὰ διὰ τὸ
ὁμοειδεῖς ἔχειν τὰς πρώτας φύσεις αὐταῖς τὰς δυνάμεις τῷ
σπέρματι.“ Διφίλος· „Οἱ βολβοὶ δύσπεπτοι μὲν εἰσι, πο-
λύτροφοι δὲ καὶ εὐστόμαχοι, ἔτι δὲ σμηπτικοί, καὶ ἀμβλυ-
τικοὶ ὅπως; διωγερτικοὶ τ' ἀφροδισίαν.“ Ἡ δὲ παροῦσα
φησὶν·

Οὐδὲν σ' ἀνήσει βολβός, ὃν μὴ νεῦρ' ἔχῃς.

Διωγείρουσι δ' ὄντως αὐτῶν πρὸς ἀφροδίσει οἱ βασιλικοὶ
λεγόμενοι, οἱ καὶ κρείσσονες τῶν ἄλλων εἰσὶ· μεθ' οὓς οἱ
πυρροί. Οἱ δὲ λευκοὶ καὶ λιθυκοὶ σκυλλώδεις· χείρονες δὲ
πάντων οἱ Αἰγύπτιοι.

66. Αἱ δὲ βολβῖναι καλούμεναι εὐχλύότεραι μὲν εἰσι

τῶν βολβῶν, οὐ μὴν οὕτως εὐστόμαχοι, διὰ τὸ γλυκάζον ἔχειν παχύ τι· καὶ γε ἱκανῶς εἰσι, διὰ τὴν πολλὴν σκληρότητα καὶ εὐκρίτους. Μνημονεύει δὲ βολβίτης Μάτρων ἐν παρωδαίαις·

Σάγκους δ' οὐκ ἂν ἐγὼ μνηθίσομαι οὐδ' ὀνομήνω,
 μυελόν βλάστημα, καρηκομόωντας ἀκάνθαις·
 βολβίτας θ', αἱ Ζήνος Ὀλυμπίου εἰσὶν ἀσπιδί,
 ἃς ἐν χέρσῃ θύρεε Ζεὺς παῖς ἀσπετος ὄμβρος,
 λευκοτίφας χιόνος, ἰδέειν ἀμύλοισιν ὁμοίας·
 τῶν φυομένων ἠράσσετο πότνια γαστήρ.

67. Ὅτι Νικάνδρος Μεγαρήας βολβούς ἐπαινεῖ. Θεόφραστος δ' ἐν ἐβδόμῳ φυτικῶν „Ἐνιαχοῦ (φησὶν) οὕτω γλυκεῖς εἰσιν αἱ βολβοί, ὥστε καὶ ὠμούς ἐσθίεσθαι, ὥσπερ ἐν τῇ Ταυρικῇ Χερσονήσῃ.“ Τὰ αὐτὰ ἱστορεῖ καὶ Φανίας. „Ἔστι δὲ καὶ γένος, φησὶ, βολβῶν, Θεόφραστος, ἐριοφόρων, ἃ φύεται ἐν αἰγυαλοῖς. Ἐχει δὲ τὸ ἔριον ὑπὸ τοὺς πρώτους χιτῶνας, ὥστε ἀνὰ μέσον εἶναι τοῦ ἰδωδύμου, τοῦ ἐντὸς καὶ τοῦ ἔξω. Ὑφαίνεται δ' ἐξ αὐτοῦ καὶ πόδεια, καὶ ἄλλα ἱμάτια.“ (ὥς καὶ Φανίας φησὶ) „τὸ δὲ ἐν Ἰνδοῖς τριχῶδες ἐστὶ.“ Περὶ δὲ τῆς τῶν βολβῶν σκευασίας Φιλήμων φησὶ·

Τὸν βολβόν, εἰ βοῦλει, σκόπει
 ὅσα δαπαρήσας εὐδοκμεῖ, τυρὸν, μέλι,
 σήσαμον, ἔλαιον, κρόκνον, ὄξος, σίλφιον.
 Αὐτὸς δ' ἐφ' αὐτοῦ σιν πονηρὸς καὶ πικρὸς.

Ἡρακλίδης δ' ὁ Ταραντῖνος τοῦ συμποσίτου περιγράφει τοὺς βολβούς φησὶ· „Περιγράφει δὲ τὴν πολλὴν βρώσιν, καὶ μάλιστα τῶν ἐχόντων ὀσμὴν τι καὶ γλίσχρον, οἷον ῥῶν, βολβῶν, ἀκροκάλων, κοχλιῶν καὶ τῶν ὁμοίων. Ἐπι-

μένει γὰρ τῇ κοιλίᾳ πλεονας χρόνους καὶ ἐμπλεκόμενα παρακατέχει τὰ ὑγρά.“

68. ΚΥΧΛΑΙ. Καὶ τούτων ἦσαν καὶ ἄλλων ὀρνίθων ἀγέλαι ἐν τοῖς προπόμασι. Τηλεκλείδης·

῾Οπταὶ δὲ κίχλαι μετ' ἀμνητέσκων εἰς τὸν φάργυ' εἰσπύοντο.

῾Υρακόνσιοι δὲ τὰς κίχλας κικήλας λέγουσιν. ῾Επίχαρμος· „Τὰς τ' εἰαιοφιλοφάγους κικήλας.“ Μένανθαι τούτων καὶ Ἀριστοφάνης ἐν Νεφέλαις. Τρία δὲ γένη κίχλῶν (65) Ἀριστοτέλης εἶναι ἱστορεῖ· ὧν τὴν πρώτην καὶ μεγίστην κίαση πάρισον εἶναι, ἣν καὶ καλεῖσθαι ἰσοφάγον, ἐπειδὴ ἕξον ἰσθίει· τὴν δὲ τῷ κοσσύφῳ ἴσην, ἣν ὀνομάζεσθαι τριχάδα· τὴν δὲ τρίτην, ἐλαχίστην τῶν προσηγμένων οὔσαν, ἰλλάδα ὀνομάζεσθαι· (οἱ δὲ τυλάδα λέγουσιν, ὡς Ἀλέξανδρος ἱστορεῖ ὁ Μύνδιος·) ἣν καὶ συναγλαστικὴν εἶναι καὶ νεοττεύειν, ὡς καὶ τὰς χελιδόνας. Ὅτι τὸ εἰς Ὅμηρον ἀναφερόμενον ἐπύλλιον, ἐπιγραφόμενον δὲ ῾Επικηλίδες, ἔτυχε ταύτης τῆς προσηγορίας, διὰ τὸ τὸν Ὅμηρον, ἄδοντα αὐτὸ τοῖς παισὶ, κίχλας δῶρον λαμβάνειν, ἱστορεῖ Μέναιχμος ἐν τῷ περὶ τεχνιτῶν.

69. ΣΥΚΑΛΙΔΕΣ. Ἀλέξανδρος ὁ Μύνδιος ἱστορεῖ· „Ἄτερος τῶν αἰγιθαλῶν ὑφ' ὧν μὲν εἰαιὸς καλεῖται, ὑπὸ δὲ τιῶν πιρίας· συκαλὶς δ', ὅταν ἀκμᾷξῃ τὰ σύκα.“ Δύο δ' εἶναι γένη αὐτοῦ, συκαλίδα καὶ μελαγκόρυφον. ῾Επίχαρμος· „Ἀγλαὰς συκαλλίδας.“ Καὶ πάλιν·

Ἦν δ' ἐρωδιὸι * * μακροκαμπυλάνυχες

τείρακές τε σπερματολόγοι καὶ γλααὶ συκαλλίδες.

Ἀλλοσκονταὶ δ' αὐταὶ τῷ τῶν σύκων καιρῷ. Διὸ βέλτιον ὀνομάζουσιν· ἂν δι' ἐνὸς λ· διὰ δὲ τὸ μέτρον ῾Επίχαρμος λ· λ· νοῖν εἴρηκεν.

70. ΣΗΙΝΟΙ. Εὐβούλῃς·

Ἀμφιδρομίῃσιν ὄντων, ἐν οἷς νομίζεται
 ὀπιῶν τε τυροῦ Χερρόνηστίτου τόμον,
 ἔπειν τ' ἐλαίῳ ῥάφανον ἡγλαϊσμένην,
 πνίγειν τε παχέων ἀρνίων στηθύνια,
 τίλλων τε φάττας καὶ κίχλας ὁμοῦ σπίνους,
 ὁμοῦ τε χναίνειν μανίκων σπηλῖδια,
 πιλοῦν τε πολλὰς πλεκτάνας ἐπιστροφῶς,
 πίνειν τε πολλὰς κύλικας εὐζωρεστέρας.

71. ΚΟΨΙΧΟΙ. Νικόστρατος, ἡ Φιλέταιρος·

Τί οὖν ἀγορεύω; φράζε γάρ.

Β. Μὴ πολυτελῶς, ἀλλὰ καθαρείως, δασύποδα,
 ἐὰν περιτύχῃς, ἀγόρασον καὶ νητῖα,
 ὅποσα σύ βούλει, καὶ κίχλας καὶ κοψίχους,
 ὀρνιθάρια τε τῶν ἀγρίων τούτων συχνά·
 χάριεν γάρ.

Ἀντιφάνης δὲ καὶ ΨΑΡΑΣ ἐν τοῖς βρώμασι καταλέγει·

Μέλι, πέρδικες,

φατται, νῆτται, χῆρες, ψᾶρες,
 κίττα, κολοῖος, κόψιχος, ὄρνυξ,
 ὄρνις θήλεια.

Πάντων ἡμᾶς λόγον ἀπατεῖς, καὶ οὐδ' ὅτιοις ἐξεστὶν εἰ-
 πεῖν ἀνυπεύθυνον. Ὅτι τὸ στρουθάριον παρ' ἄλλοις τε,
 καὶ δὴ καὶ παρ' Εὐβούλῃ· „Περδίκαι λαβὲ τέτταρ' ἢ καὶ
 πέντε, δασύποδας τρεῖς, στρουθάρια θ' οἷον ἐντραγεῖν,
 ἀκανθυλλίδας, βιττάκους, σπῶια, κερκνήδας, τὰ τ' ἄλλ'
 ἅτι' ἂν ἐπιτύχῃς.“

72. ΕΙΚΕΦΑΛΟΙ ΧΟΙΡΕΙΟΙ. Τούτων ἡμᾶς

ἑσθίειν οὐκ εἶναι οἱ φιλόσοφοι, φάσκοντες τοὺς αὐτῶν με-
 ταλαμβάνοντας ἴσον καὶ κυμάτων τρώγειν, κεφαλῶν τε οὐ

γον, εἰ μὴ μόνον τὸ μέλι. Τὸ γὰρ πέτερι καὶ νόμμι καὶ κοῖφι ξενικά.

74. ΕΛΑΙΟΝ. Σαμμακοῦ ἐλαίου μνημονεύει Ἀντιφάνης, ἢ Ἀλεξίς.

Οὗτοσὶ δέ σοι

τοῦ λευκοτάτου πύκτων ἐλαίου Σαμμακοῦ
ἔστιν μετρητής.

(67) Καρικοῦ δὲ Ὠφελίων· „Ελαίω Καρικοῦ ἀλείφεται.“ Ἀμύντας ἐν σταδμοῖς Περσικοῖς φησί· „Φέρε τὰ ὄρη τέρμινθον, καὶ σήκινον, καὶ κάρυα τὰ Περσικά, ἀφ’ ὧν ποιοῦσι τῷ βασιλεῖ ἔλαιον πολύν.“ Κτησίλας δ’ ἐν Καρμανίᾳ φησὶ γίνεσθαι ἔλαιον ἀκάνθιον, ᾧ χρῆσθαι βασιλέα· ὃς καὶ καταλέγων ἐν τῷ περὶ τῶν κατὰ τὴν Ἀσίαν πόρων [τούτῳ] βιβλῷ πάντα τὰ τῷ βασιλεῖ παρασκευαζόμενα ἐπὶ τὸ δεῖπνον οὔτε πεπέρως μέμνηται οὔτε ὄξους, ὃ μόνον ἄριστόν ἐστι τῶν ἡδυσμάτων. Ἀλλὰ μὲν οὐδὰ Δείων ἐν τῇ Περσικῇ πραγματείᾳ· ὃς γέ φησι καὶ ἄλας Ἀμμωνιακὸν ἀπ’ Αἰγύπτου ἀναπέμπεσθαι βασιλεῖ, καὶ ὕδωρ ἐκ τοῦ Νείλου. Ἐλαίου δὲ τοῦ ὁμοτριβοῦς καλουμένου μνημονεύει Θεόφραστος, ἐν τῷ περὶ ὀσμῶν φάσκων, εὐτό γίνεσθαι ἐκ τῶν φαύλων ἐλαίων καὶ ἐξ ἀμυγδάλων. Τοῦ δὲ ἐν Θουρίοις γνωμένου ἐλαίου ὡς διαφόρου μνημονεύει Ἀμφίς.

Ἐν Θουρίοις τοῦλαιον, ἐν Γέλα φακῇ.

75. ΓΑΡΟΣ. Κρατῖνος·

Ὁ τάλαρος ἡμῶν διάπλεως ἔσται γάρου.
Φερεκράτης· „Ανεμολύνθη τὴν ὑπὴν τῷ γάρῳ.“ Σοφοκλῆς Τρωτολέμῳ· „Τοῦ ταριχηροῦ γάρου.“ Πλάτων· „Ἐν σαρκῷ γάρῳ βάπτοντες ἀποπνίξουσί με.“ Ὅτι δ’

ἀρσενικόν ἐστι τοῦτομα, Δισχύλος δὴλοῦ, εἰπὼν· „Καὶ τὸν ἰχθύων γάρων.“

76. ΘΕΟΣ. Τοῦτο μόνον Ἄττιοι τῶν ἡδυσμάτων ἥδος καλοῦσι. Κάλλιστον δ' ὅξος εἶναι φησι Χρῦσιππος ὁ φιλόσοφος τὸ τε Αἰγύπτιον καὶ τὸ Κρίδιον. Ἀριστοφάνης δὲ ἐν Πλούτῳ φησὶν· „Ὅξει διαμένος Σφητῖα.“ Δίδυμος δ' ἐξηγούμενος τὸ ἱαμβεῖον φησιν· „Ἰσως διότι οἱ Σφητιοὶ ὀξειῖ.“ Μνημονεύει δὲ πού καὶ τοῦ ἐκ Κλεωναίων ὄξους ὡς διαφόρου· „Ἐν δὲ Κλεωναῖς ὀξίδες εἰσὶ.“ Καὶ Διφιλος·

Δειπνεῖ τε, καταδὺς πῶς δοκεῖς Λακωνικῶς,

ὄξους δὲ κοτύλην, Β. Πάξ. Α. Τί πάξ; ὄξις μέτρον χωρεῖ τοσοῦτο τῶν Κλεωναίων.

Φιλωνίδης· „Τὰ καταχύσματ' αὐτῶσιν ὄξος οὐκ ἔχει.“

Ὁ δὲ Ταραντῖνος Ἡρακλείδης ἐν τῷ Συμποσίῳ φησὶ· „Τὸ ὄξος τινὰ τῶν ἐκτὸς συνιστάνει, παραπλησίως δὲ καὶ τὰ ἐν κοιλίᾳ, τὰ δ' ἐν τῷ ὄγκῳ διαλύει, διὰ τὸ δηλονότι διαφόρους ἐν ἡμῖν μίγνυσθαι χυμούς.“ Ἐφ' αὐτῷ μάλιστα δὲ καὶ τὸ Δεκελικόν ὄξος. Ἀλεξίς·

Κοτύλας τέτταρας

ἀναγκάσας μεστὰς ἔμ' αὐτόθεν σπάσας

ὄξους Δεκελικού, δι' ἀγορᾶς μέσης ἄγεις.

Λεπτὸν δὲ δξύγαρον διὰ τοῦ υ, καὶ τὸ δεχόμενον αὐτοῦ ἀγγεῖον δξύβαφον· ἐπεὶ καὶ Λυσίας ἐν τῷ κατὰ Θεόπομπου αἰκίας εἰρηκεν· „Εγὼ δ' ὀξύμελι πίνω.“ Οὕτως οὖν ἐροῦμεν καὶ δξύροδιον.

77. Ὅτι ἀρτύματα εὔρηται παρὰ Σοφοκλῆ· „Καὶ βορᾶς ἀρτύματα.“ Καὶ παρὰ Δισχύλου· „Διαβρέχεις τάρτύματα.“ Καὶ Θεόπομπος δὲ φησὶ· „Πολλοὶ μὲν ἀρτύματων μέδμενοι, πολλοὶ δὲ σάκκοι καὶ θύλακοι βιβλίων, καὶ τῶν ἄλλων ἐπ' αὐτῶν τῶν χρησίμων πρὸς τὸν βίον.“

Τὸ δὲ ῥῆμα κείται παρὰ Σοφοκλεῖ· „Εγὼ μάγειρος ἀρτύσας σοφῶς.“ Κρατῖνος·

Γλαῦκον οὐ πρὸς πάντος * * ἐστὶν ἀρτύσαι καλῶς.
Εὐπολις·

“Ὅμῳ ποτηρῷ πολυτελεῶς ἡστυμένῳ.

“Ὅτι ἀρτύματι ταῦτα καταλέγει πού Ἀντιφάνης·

Ἀστιάφιδος, ἁλῶν, σιγαίου, σιλφίου, τυροῦ, θύμον,
σησάμου, νίτρου, κύμινου, * * * ὀρίγανου,
βοτανίων, ὄξους, ἐλαίων, εἰς ἀβυστάκη χλόης,
καππάριδος, ὦων, ταρίχους, καρδάμων, θρίων, ὀποῦ.

“Ὅτι οἶδασιν οἱ παλαιοὶ τὸ Ἀθιοπικὸν καλούμενον κύμινον.

“Ὅτι εἴρηται ἄρσενικῶς, ὃ θύμος καὶ ὃ ὀρίγανος. Ἀνα-
ξανδρίδης·

Ἀσφάραγον σχῖνόν τε τεμὼν καὶ ὀρίγανον, ὃς δὴ
σεμνύνει τὸ τάριχον, ὁμοῦ μεχθεῖς κοριάνῳ.

Ἰων·

Αὐτὰρ ὃ γ' ἐμπαπείως τὸν ὀρίγανον ἐν χειρὶ κείθει.
Θηλυκῶς δὲ Πλάτων ἢ Κάνθαρος·

Ἦ' ἔξ Ἀρκαδίας τοι δρυμνιάνην ὀρίγανον.

οὐδετέρως δ' Ἐπίχαρμος καὶ Ἀμυαρίας. Τὸν δὲ θύμον
ἄρσενικῶς Νίκανδρος ἐν Μελισσουργικαῖς.

78.^α “Ὅτι τοὺς πέπονας Κρατῖνος μὲν σκευοὺς σπερ-
ματίας κέκληκεν ἐν Ὀδυσσεύσι·

Πᾶσι ποτ' εἶδες μοι τὸν ἄνδρα, παῖδα Λαίρτα φίλον,
ἐν Πάρῳ σκευὸν μέγιστον σπερματίας ἀνούμμενον,
Πλάτων Λαίρ·

Οὐχ ὁρᾷς ὅτι

ὃ μὲν Λαίργρος, Γλαύκωνος ὢν μεγάλου γένους

* * κόκκυξ ἡλίθιος περιέρχεται,

σκευοῦ πέπονος εὐνουχίου κτήμας ἔχων.

Ἀναξίλας·

Τὰ δὲ σφύρ' ὄδω μᾶλλον ἢ σκυὸς πέπων.

Θεόπομπος·

Μαλθακώτερα

πέπονός σκεπτοῦ μοι γέγονε.

Φανίας· „Βρωτὰ μὲν ἀπαλὰ τῷ ἐπικαρπίῳ σκυὸς καὶ πέπων ἄνευ τοῦ σπέρματος, πετιόμενον δὲ τὸ περιώριον μόνον. Κολοκύνθη δὲ ὡμὴ μὲν ἄβρωτος, ἐφθῆ δὲ καὶ ὀπτὴ βρωτὴ.“ Διονυλῆς δ' ὁ Καρύστιος ἐν πρώτῃ Ἑγμνῶν φησιν, ἐρατὰ ἄγρια εἶναι θρίδαμα, ταύτης κρατίστην τὴν μέλιωσαν, κάρδαμον, ἀδριανὸν, σίκαπυ, κρόμμυκα, τοῦτου εἶδος ἀσκαλάνιον καὶ γήπιον, σκόροδον, φύσιγγες, σκυὸς πέπων, μήπων. Καὶ μετ' ὀλίγα· „Ὁ πέπων δ' ἐστὶν εὐκαρδιώτερος καὶ ἐπιπεπτότερος. Ἐφθός δ' ὁ σκυὸς ἀπαλός, ἄλνπος, οὐρητιμῖος. Ὁ δὲ πέπων ἐφθὰς ἐν μελκράτῳ διαχωρητιμῖος.“ Σπένσιππος δ' ἐν τοῖς Ὀμοίοις τὸν πέπον καλεῖ σκύαν· Διονυλῆς δὲ, πέπον αὖθις ὀνομάσας, οὐκ ἔτι καλεῖ σκύαν· καὶ ὁ Σπένσιππος δὲ, σκύαν εἰπὼν, πέπον οὐκ ὀνομάζει. Διόριλος δὲ φησιν· „Ὁ πέπων εὐχυλότερός ἐστι, καὶ ἐπικρατητιμῖος. Κακοχυλότερος δὲ, ὀλιγότροφος δὲ καὶ εὐφθαρτος καὶ εὐεκριτῆτος.“

79. ΘΡΙΑΛΑΞ. Ταύτην Ἀττικοὶ θρίδακην καλοῦσιν.

Ἐπίχαμος· „Θρίδακος ἀπολαλεμμένος τὸν καυλόν.“ Θρι-
(69) δακνίδας δ' εἴρηκε Στράτις·

„Ἡμισσοκυρίδες, αἱ καταφύλλους
ἀνὰ κήπους παντῆροντα ποδῶν
ἔχουσι βάλινε', ἐφαπτόμεναι
ποδῶν σατυριδίων
μακροκέρατα, χορούς
ἀλίσσουσαι παρ' ἀκέρων

πέταλα, καὶ θριδακνίδων,
εὐόσμων τε σέλινων.“

Θεόφραστος δέ φησι· „Τῆς θριδακνίδος ἡ λευκὴ γλαυκότερα καὶ ἀπαλωτέρα. Γένη δ' αὐτῆς τρία, τὸ πλατύκαυλον, καὶ στρογγυλόκαυλον, καὶ τρίτον τὸ Λακωνικόν. Αὕτη δ' ἔχει τὸ μὲν φύλλον σκολυμῶδες, ἄρθῃ δὲ καὶ εὐανδρῆς ἀπαράβλαστός ἐστιν ἐκ τοῦ καυλοῦ. Τῶν δὲ πλατέων οὕτων τινὲς γίνονται πλατύκαυλοι, ὥστ' ἐπίους καὶ θύραις χρῆσθαι πηπουρικαῖς.“ Τῶν δὲ καυλῶν φησι κολουσθάντων ἡδίους τοὺς παλιβλαστεῖς εἶναι.

80. Νίκανδρος δ' ὁ Κόλοφώνιος ἐν δευτέρῳ Γλωσσῶν βρῆνθαι λέγεσθαι φησι παρὰ Κυπρίοις θριδάκα, οὗ ὁ Ἄδωνις καταφυγὼν ὑπὸ τοῦ κάπρου διεφθάρη. Ἄμφις τε ἐν Ἰαλέμῳ φησίν·

Ἐν ταῖς θριδακνίαις, ταῖς νόμιστ' ἀπολουμέναις,
αἷς εἰ φάγοι τις ἐντὸς ἐξήκοντ' ἑτῶν,
ὅπότε γυναῖκός λαμβάνοι κοινωσίαν,
στρέφουθ' ὅλην τὴν νύκτα, μηδὲ ἐν πλῆθει
ὣν βούλεται δρῶν, ἀντὶ τῆς ὑπουργίας
τῇ χειρὶ τρίβων τὴν ἀναγκαίαν τύχην.

Καὶ Καλλίμαχος δέ φησιν, ὅτι ἡ Ἀφροδίτη τὸν Ἄδωνιν ἐν θριδακνίᾳ κοῦψεν, ἀλληγοροῦντων τῶν ποιητῶν ὅτι ἀσθενεῖς εἰσι πρὸς ἀφροδίσια οἱ συνεχῶς χρώμενοι θριδάκι· Καὶ Εὐβουλος δ' ἐν Ἀστύτοις φησὶ·

Μὴ παρατίθει μοι θριδακνίαν, ὃ γύναι,
ἐπὶ τὴν τράπεζαν, ἣ σεαντὴν αἰτιῶ.

Ἐν τῷ λαχάνῳ τοῦτω γάρ, ὡς ὁ λόγος, ποτὲ
τὸν Ἄδωνιν ἀποθανόντα προῦθηκεν Κύπρις·
ὥστ' ἐστὶ νεκρῶν βρώμα.

Κρατῖνος δέ φησι, Φάωνος ἐρασθεῖσεν τὴν Ἀφροδίτην, ἐν

καλαῖς θριδακίναις αὐτὸν ἀποκρύναι· Μαρσύας δ' ὁ νεώτερος ἐν χλόῃ κριθῶν. Ἰππώνακτα δὲ τετρακίνην τὴν θριδακα καλεῖν, Πάμφιλος ἐν Γλώσσαις φησί· Κλεταρχος δὲ, Φρύγας οὕτω καλεῖν. Λύκος δ' ὁ Πυθαγόρειος τὴν ἐκ γενέσεώς φησι θριδακα πλατύφυλλον τετανὴν ἄκανυλον ὑπὸ μὲν τῶν Πυθαγορείων λέγεσθαι εὐνοῦχον, ὑπὸ δὲ τῶν γυναικῶν ἀστυίδα· διουρητικὸς γὰρ παρασκευάζεται καὶ ἐκλύτους πρὸς τὰ ἀφροδίσια· ἔστι δὲ κρατίστη ἐσθιέσθαι.

81. Δίφιλος δὲ φησιν, ὡς ὁ τῆς θριδακος κανυλὸς πολύτροφός ἐστι, καὶ δυσέκκριτος μᾶλλον τῶν φύλλων· ταῦτα δὲ πνευστικώτερα ἐστὶ, καὶ τροφιμώτερα, καὶ εὐεκκριτώτερα. Κοινῶς μέντοι ἡ θριδαξ εὐστόμαχος, ψυκτικὴ, εὐκολλίος, ὑπνωτικὴ, εὐχυλος, ἐφεκτικὴ τῆς πρὸς τὰ ἀφροδίσια ὁρμῆς. Ἡ δὲ τρυφερωτέρα θριδαξ εὐστομαχωτέρα, καὶ μᾶλλον ὑπνον ποιοῦσα. Ἡ δὲ σκληροτέρα καὶ ψαθυρὰ ἥτιόν ἐστι καὶ εὐστόμαχος καὶ εὐκολλίος, ὑπνον τε ποιεῖ. Ἡ δὲ μέλαινα θριδαξ ψύχει μᾶλλον, εὐκολλίός τε ἐστὶ. Καὶ αἱ μὲν θεριναὶ εὐχυλότεραι καὶ τροφιμώτεραι, αἱ δὲ φθινοπωριναὶ ἄτροφοι καὶ ἀχυλότεραι. Ὁ δὲ κανυλὸς τῆς θριδακος ἄδιψος εἶναι δοκεῖ. Θριδαξ δ' ἐφομένη ὁμοίως τῷ ἀπὸ κράμβης ἀσπαράγῳ ἐν λοπάδι, ὡς Γλανκίας ἱστορεῖ, κρείττων τῶν ἄλλων ἐψητῶν λαχάνων. Ἐν ἄλλοις δὲ Θεό(70)φραστος ἐπίσκοπός φησι καλεῖσθαι τευτλίον, θριδακίνην, εὐζωμον, νᾶπυ, λάπαθον, κορίαννον, ἄνηθον, κάρδαμον. Δίφιλος δὲ κοινῶς φησιν εἶναι πάντα τὰ λάχανα ἄτροφα καὶ λεπτυντικά καὶ κακόχτυλα, ἔτι δὲ ἐπιτολαστικά καὶ δυσσοικονόμητα. Θερινῶν δὲ λαχάνων Ἐπίχαρμος μέμνηται.

82. ΚΙΝΑΡΑ. Ταύτην Σοφοκλῆς ἐν Κολχίσι κινάραν καλεῖ, ἐν δὲ Φοίνικι κίναρον·

Κίναρος ἄκανθα πάντα πληθύνει γήνη.

Ἐκαταίος δ' ὁ Μιλήσιος ἐν Ἀσίας περιηγήσει, εἰ γνήσιον τοῦ συγγραφέως τὸ βιβλίον. Καλλίμαχος γὰρ Νησιώτου αὐτὰ ἀναγράφει· ὅστις οὖν ἐστιν ὁ ποιήσας, λέγει οὕτω· „Περὶ τὴν Τρικανίην θάλασσαν καλεομένην αὔρεα ὑψηλὰ καὶ δασέα ὕλησιν, ἐπὶ δὲ τοῖσιν οὖρεσιν ἀκανθα κυνάρα.“ Καὶ ἐξῆς· „Πάρθων πρὸς ἥλιον ἀνίσχοντα Χοράσμοι οἰκοῦσι, γῆν ἔχοντες καὶ πεδία καὶ οὖρεα· ἐν δὲ τοῖσιν αὔρεσι δένδρεα ἐν ἄγρια, ἀκανθα κυνάρα, ἰτιά, μυρώκη.“ Καὶ περὶ τὸν Ἰνδὸν δὲ φησι ποταμὸν γίνεσθαι τὴν κυνάραν. Καὶ Σκύλαξ δὲ ἡ Πολέμων γράφει· „εἶναι μὲν τὴν γῆν ὑψηλὴν κρήνησι καὶ ὀχετοῖσιν, ἐν δὲ τοῖς οὖρεσι πέφυκε κυνάρα καὶ βοτάνη ἄλλη.“ Καὶ ἐν τοῖς ἐξῆς· „Ἐν τεύθῳ δὲ ὄρος παρέκεινα τοῦ ποταμοῦ τοῦ Ἰνδοῦ ἐσθὲν καὶ ἔνθεν, ὑψηλὸν τε, καὶ δασυ ἄγρῃ ὕλη καὶ ἀκάνθη κυνάρα.“ Δίδυμος δ' ὁ γραμματικὸς, ἐξηχούμενος παρὰ τῷ Σοφοκλεῖ τὸ κύναρος ἀκανθα, „Μήποτε (φησὶ) τὴν κυνόςβατον λέγει, διὰ τὸ ἀκανθῶδες καὶ τραχὺ εἶναι τὸ φυτόν. Καὶ γὰρ ἡ Πυθία ξυλίνην κύνα αὐτὸ εἶπε, καὶ ὁ Διοκρὸς, χρησμὸν λαβὼν, ἐκεῖ πόλιν οἰκίζεν, ὅπου ἂν ὑπὸ ξυλίνης κυνὸς δηχθῇ, καταμυχθεὶς τὴν κήμην ὑπὸ κυνόςβατον, ἔκτισε τὴν πόλιν.“ Ἔστι δὲ ὁ κυνόςβατος μεταξὺ θάμνου καὶ δένδρου, ὡς φησι Θεόφραστος, καὶ τὸν καρπὸν ἔχει ἐρυθρὸν, παραπλήσιον τῇ ροιᾷ. Ἐχει δὲ καὶ τὸ φύλλον ἀγνώδες.

83. Φανίας δ' ἐν πέμπτῳ περὶ φυτῶν κάκτιον Σικελίην τινι καλεῖ, ἀκανθῶδες φυτόν, ὡς καὶ Θεόφραστος ἐν ἕκτῳ περὶ φυτῶν· „Ἡ δὲ κάκτις καλουμένη, περὶ Σικελίαν μόνον, ἐν τῇ Ἑλλάδι δ' οὐκ ἔστι. Ἀφίησι δ' εὐθύς πρὸς τῆς ῥίζης κυνολοὺς ἐπιχείους· τὸ δὲ φύλλον ἔχει πλατὺν ἀκανθῶδες· κυνολοὺς δὲ τοὺς καλουμένους κάκτους·

Ἐδωδιμοὶ δ' εἰσὶ περὶ λατόμενοι, καὶ μικρὸν ὑπόπικροι. Καὶ ἀποθησαυρίζουσιν αὐτοὺς ἐν ἄλμῃ. Ἐτερον δὲ κανλὸν ὀρθὸν ἀφίησιν, ὃν καλοῦσι πέρνικα, καὶ τοῦτον ἐδώδιμον. Τὸ δὲ περικάρπιον ἀφαιρεθέντων τῶν παππωδῶν ἐμφορὲς τῇ τοῦ φοίνικος ἐγκεφάλῳ. Ἐδώδιμον καὶ τοῦτο καλοῦσι δ' αὐτὸ ἀσκάληρον. Τίς δὲ τούτοις οὐχὶ πειθόμενος θαρρόων ἂν εἴποι, τὴν κάκτον εἶναι ταύτην τὴν ὑπὸ Ῥωμαίων μὲν καλουμένην κάρδον, οὐ μακρὰν ὅσων τῆς Σικελίας, περιφανῶς δ' ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων κινάραν ὀνομαζομένην; ἀλλαγὴ γὰρ δύο γραμμάτων κάρδος καὶ κάκτος ταντὸν ἂν εἴη. Σαφῶς δ' ἡμᾶς διδάσκει καὶ Ἐπίχαρμος, μετὰ τῶν ἐδωδιμῶν λαχάνων καὶ τὴν κάκτον καταλέγων, οὕτως·

„Μήκων, μάραθοι, τραχέες τε κάκτοι·

τούς ἄλλοις μὲν φαγεῖν

ὅτι λαχάνοις. Εἰς τοπίων·

αἱ καὶ τις ἐκτρίψας καλῶς

παρατιθῇ νιν, αἰδύς ἐστ'·

αὐτὸς δ' ἐφ' αὐτοῦ χαιρέτω.“

Καὶ πάλιν·

(71) „Θρίδακας, ἐλάταν,

σχῖνον, ῥαφανίδας, κάκτους.“

Καὶ πάλιν·

— „Ὁ δὲ τις ἀγρόθεν ἔοικε μάραθα καὶ κάκτους φέρειν, ἔρπον, λάπαθον, ὀτόστυλλον, σκόμιον, σερίδα, δράκτυλον. πτέρων, κάκτον, ὀνόπορδον.“ Καὶ Φιλητῆς ὁ Κῶος·

Γηρύσαιτο δὲ νεβρὸς ἀπὸ ψυχὴν ὀλέσασα,

ὀξείης κάκτου τύμμα φυλαξαμένη·

84. Ἀλλὰ μὴν καὶ κινάραν ὀνόμασε παραπλησίως ἡμῖν Σύνπατρος ὁ Πάπιος, γεγενῶς τοῖς χρόνοις κατ' Ἀλέξανδρον τὸν Φιλίππου, ἐπιβιούς δὲ καὶ ἕως τοῦ δευτέρου

τῆς Αἰγύπτου βασιλέως, ὡς αὐτὸς ἐμφανίζει ἐν τινι τῶν συγγραμμάτων αὐτοῦ. Πτολεμαῖος δ' ὁ Εὐεργέτης, βασιλεὺς Αἰγύπτου, εἰς ὧν τῶν Ἀριστάρχου τοῦ γραμματικῆς κοῦ μαθητῶν, ἐν δευτέρῳ ὑπομνημάτων γράφει οὕτως· „Περὶ Βερνίκην τῆς Αἰβύης Ἀθήων ποταμός, ἐν ᾧ γίνε-
ται ἰχθύς λάβραξ καὶ χρύσοφρος καὶ ἐγγέλεων πλήθος καὶ τῶν καλουμένων βασιλικῶν, αἳ τῶν τε ἐκ Μακεδονίας καὶ τῆς Κωπαίδος λίμνης τὸ μέγεθός εἰσιν ἡμιόλια, πᾶν τε τὸ ρέειν αὐτοῦ ἰχθύων ποικίλων ἐστὶ πλήρες. Πολλῆς δ' ἐν τοῖς τόποις κινάρας φυομένης, οἳ τε συνακολουθοῦντες ἡμῖν στρατιῶται πάντες δρεπόμενοι ὀννεχρῶντο καὶ ἡμῖν προσέφερον ψιλοῦντες τῶν ἀκανθῶν.“ Οἶδα δὲ καὶ Κίνα-
ρον καλουμένην νῆσον, ἥς μνημονεύει Σῆμος.

85. Ἐγκέφαλος φοίνικος. Θεόφραστος περὶ φοίνικος τοῦ φυτοῦ εἰπὼν ἐπιφέρει· „Ἡ μὲν οὖν ἀπὸ τῶν καρπῶν φυτεία τοιαύτη τις· ἥ δ' ἀπ' αὐτοῦ, ὅταν ἀφέλωσι τὸ ἄνω, ἐν ᾧ περ ὁ ἐγκέφαλος.“ Καὶ Ξενοφῶν ἐν δευτέρῳ Ἀναβάσεως γράφει τάδε· „Ἐνταῦθα καὶ τὸν ἐγκέφαλον τοῦ φοίνικος πρῶτον ἔφαγον οἱ στρατιῶται· καὶ οἱ πολλοὶ ἐθαύμαζον τὸ τε εἶδος καὶ τὴν ιδιότητα τῆς ἡδονῆς· ἦν δὲ σφόδρα καὶ τοῦτο κεφαλαλγές. Ὁ δὲ φοίνιξ, ὅταν ἐξαιρεθῇ ὁ ἐγκέφαλος, ὅλος ἐξηυαίνεται.“ Νικάνδρος Γεωργικοῖς·

Σὺν καὶ φοίνικος παραφυιάδας ἐκκόπτοντες

ἐγκέφαλον φορέουσι, νέοις ἀσπαστὸν ἔδεσμα.

Διφίλος δ' ὁ Σίφνιος ἱστορεῖ· „Οἱ τῶν φοινίκων ἐγκέφαλοι πλήσσιμοι καὶ πολύτροφοι, ἔτι δὲ βαρεῖς καὶ δυσοικονόμητοι, δάμνδεις τε καὶ στατικοὶ κοιλίας.“

Ἡμεῖς δὲ, φησὶν οὗτος, ἑταῖρος Τιμόκρατες, δόξομεν ἐγκέφαλον ἔχειν μέχρι τοῦ τέλους, εἰ καταπαύσομεν ἐνταῦθα καὶ τήνδε τὴν συναγωγὴν.

Ἐκ τοῦ β' βιβλίου.

(Haec sic inscripta legebantur in codice quodam Epitomes Parisino ad finem libri 13., unde ea huc transtulit Schweighaeuserus, quemadmodum et ex eiusdem codicis ultimo folio subsequenter deinceps dissertationem de Nili incremento.)

86. — Ἔργον, εἰς τριῶντον συγγενείας εἰσπεσῖν·
οὗ λαβὼν τὴν κύλικα πρῶτος ἄρχεται λόγου πατὴρ,
καὶ παρανέσεις πέπαικν, εἴτα μήτηρ δευτέρα,
εἴτα τήθη παραλαλεῖ τις, εἴτα βαρύφωνος γέγων,
τηθίδος πατὴρ, ἔπειτα γραῦς, καλοῦσα φίλτατον·
ὃ δ' ἐπινεύει πᾶσι τούτοις,
φησὶ Μένανδρος. Πάλιν·

— Τῆς σκιᾶς τὴν πορφύραν
πρῶτον ἐμφαίνουσ', εἴτα μετὰ τὴν πορφύραν
τοῦτ' ἔστιν, οὔτε λευκὸν οὔτε πορφύρα,
ἀλλ' ὥσπερ ἀνγὴ τῆς κρόκης κεκραμένη.
Ἀντιφάνης· „Τί φῆς; ἐνθάδ' οἷσις τι καταφαγεῖν ἐπὶ
τὴν θύραν· εἰθ' ὥσπερ οἱ πτωχοὶ χαμαὶ ἐνθάδ' ἔδομαι,
καὶ τις ὄψεται.“ Ὁ αὐτός·

— Εὐτρέπιζε
ψυκτῆρα, λεκάνην, τριπόδιον, ποτήριον,
χύτραν, θυεῖαν, κάκκαβον, ζομήρυσιν.

Περὶ τῆς τοῦ Νείλου ἀναβάσεως.

87. Θαλῆς ὁ Μιλήσιος, εἰς τῶν ἐπὶ σοφῶν, φησὶ
διὰ τοὺς Ἐτησίαις γίνεσθαι τὴν ἀναπλήρωσιν τοῦ Νείλου.
Πενὴν γὰρ αὐτοὺς ἐναντίας τῷ ποταμῷ, καὶ τὰ στόματα

κείσθαι κατὰ τὴν πνοὴν αὐτῶν· τὸν μὲν οὖν ἄνεμον ἐξ ἐναντίας πνέοντα καλύειν τὴν ἐπιρροὴν αὐτῶν, τὸ δὲ κύμα, προσπίπτον ἀντίον τοῖς στόμασι καὶ οὖριον ὄν, ἀνακόπτειν τὸν ποταμὸν, καὶ τὴν ἀναπλήρωσιν οὕτω γίνεσθαι τοῦ Νείλου. Ἀναξαγόρας δὲ ὁ φυσικός φησιν, ἀπὸ χιόνος τηκομένης τὴν ἀναπλήρωσιν γίνεσθαι τοῦ Νείλου· ὡσαύτως δὲ καὶ Εὐριπίδης, καὶ ἑτεροὶ τινες τῶν τραγωδιοποιῶν. Καὶ Ἀναξαγόρας μὲν αὐτὴν τὴν γένεσιν λέγει τῆς ἀναπληρώσεως, Εὐριπίδης δὲ καὶ τὸν τόπον ἀφορίζει, λέγων οὕτως ἐν δράματι Ἀρχελάφ·

Δαναὸς, ὃ πεντήκοντα θυγατέρων πατήρ,
Νείλου λιπὼν κάλλιστον ἐκ γαίης ὕδωρ,
ὃς ἐκ μελαμβρότοιο πληροῦται θέρεϊ
Αἰθιοπίδος γῆς, ἥνικ' ἂν τακῇ χιών,
τεθριπτεύοντος ἡλίου κατὰ χθόνα,

Καὶ ἐν Ἑλένῃ ὁμοιον τούτου·

Νείλου μὲν αἶθε καλλιπάρθενοι βοαί,
ὃς ἀντὶ διας ψακάδος Αἰγύπτου πέδον
λευκῆς τακείσης χιόνος ὑγραίνει γύας.

Καὶ Αἰσχύλος·

Γένος μὲν αἰνεῖν ἐκμαθὼν ἐπίσταμαι
Αἰθιοπίδος γῆς, Νεῖλος ἔνθ' ἐπτάρροος
γαῖαν κυλίνδει πνευμάτων ἐπομβρία,
ἥλιος ἐν ἧ, πυρωπὸς ἐκλάμπας, χθονὶ
τήκει πετραίαν χιόνα· πᾶσα δ' εὐθαλῆς
Αἰγυπτos, ἄγνου νάματος πληρομένη,
φερέσβιον Δῆμητρος ἀντέλλει στάχυν.

Καλλισθένης δ' ὁ ἱστοριογράφος πρὸς τὰ μικρῶ πρό-
ηρον εἰρημένα ὑπ' Ἀναξαγόρου τε καὶ Εὐριπίδου ἀντε-
ῖ· αὐτὸς δὲ τὴν αὐτοῦ γνώμην φησὶν, ὅτι τῶν πολλῶν

καὶ λαμπρῶν γινομένων κατὰ τὴν Αἰθιοπίαν κατὰ τὰς τοῦ κυνὸς ἀνατολὰς ἕως τῆς ἐπιτολῆς ἀρκτοῦρου, καθ' οὓς χρόνους καὶ οἱ Ἑτησῖαι πνέουσιν ἄνεμοι τούτους γὰρ φησι τοὺς ἀνέμους μάλιστα τὰ νέφη φέρειν πρὸς τὴν Αἰθιοπίαν· ὧν καὶ προσπιπτόντων πρὸς τὰ ὄρη καταρρέειν γίνεσθαι πολὺ πλῆθος ὕδατος, ἀφ' οὗ τὸν Νεῖλον ἀναβαίνειν. Δημόκριτος δὲ λέγει περὶ τὰς χειμερινὰς τροπὰς τοὺς περὶ τὰς ἀρκτους τόπους χιονίζεσθαι· περὶ τροπὰς δὲ θερινὰς, μεταναστάντος τοῦ ἡλίου, τηκομένης τῆς χιόνος καὶ ἀνατιζομένης ὑπὸ τῆς τήξεως, νέφη γίνεσθαι, διὰ τὰ τοὺς ἑτησίαις ὑπολαμβάνοντας φέρειν πρὸς μεσημβρίαν. Συνωθουμένων δὲ τῶν νεφῶν ἐπὶ τὴν Αἰθιοπίαν καὶ τὴν Λιβύην, ὄμβρον γίνεσθαι πολὺν, ὃν καταρρέοντα πληροῦν τὸν Νεῖλον. Τὴν οὖν αἰτίαν τῆς ἀναπληρώσεως ταύτην φησὶ Δημόκριτος.

Εὐθυμένης δ' ὁ Μασσαλιώτης φησὶν, αὐτὸς πεπλευκὼς τὴν ἔξω θάλασσαν ἐπιρρεῖν ὥς ἐπὶ τὴν Λιβύην, ἐστραμμένην δὲ εἶναι πρὸς βορέαν τε καὶ ἀρκτους. Καὶ τὸν μὲν ἄλλον χρόνον κενὴν εἶναι τὴν θάλασσαν, τοῖς δ' Ἑτησῖαις ἀνωθουμένην ὑπὸ πνευμάτων πληροῦσθαι καὶ ρεῖν ταῖς ἡμέραις ταύταις· παυσαμένων δὲ τῶν Ἑτησίων ἀναχωρεῖν. Εἶναι δὲ αὐτὴν καὶ γλυκεῖαν, καὶ κήτη παραπλήσια τοῖς ἐν τῷ Νεῖλῳ κροκοδείλοις καὶ τοῖς ἵπποποτάμοις ἔχειν. Οἰνοπίδης δ' ὁ Χῖος λέγει, τοῦ μὲν χειμῶνος τοῦ ποταμοῦ ἀναξηραίνεσθαι τὰς πηγὰς, ἐν δὲ τῷ θερεὶ θερμαινομένας ρεῖν. Τοῦ μὲν οὖν ἀναπληροῦσθαι τὴν γινομένην ξηρασίαν τὸ αἷτιον τῶν οὐρανίων ὑδάτων ἐπιγυνομένων τοῖς χειμῶσι συμβαίνειν. * * * *

* * τότε ἐνδεῇ γινόμενον μὴ συναναφέρειν· καὶ διὰ τοῦτο τοῦ χειμῶνος ἤσσανα αὐτὸν γίνεσθαι, τοῦ δὲ θεροῦς πλήρη.

Ἡρόδοτος δὲ τοῖς μὲν λοιποῖς ὑπεναντίας λέγει, παρα-
πλησίως δὲ Οἰνοπίδης. Τὴν μὲν γὰρ ῥύσιν τοῦ Νεῖλου φασὶ
τοιαύτην, ὥστε αἰεὶ πληροῦν τὸν ποταμὸν, τὸν δὲ ἥλιον τοῦ
χειμῶνος κατὰ τὴν Λιβύην ποιοῦμενον τὴν πορείαν ἀνα-
ξηρεαίνειν τὸν Νεῖλον· περὶ τροπὰς δὲ θερινὰς μεθιστά-
μενον πρὸς τὴν ἄρκτον ὑγραίνειν.

Τὰ δὲ τοῦ Νεῖλου στόματα ταῦτα· πρὸς τὴν Ἀραβίαν
Πηλουσιακὸν, πρὸς Λιβύην Κανωβικόν, τὰ δὲ λοιπὰ Βολ-
βιτικόν, Σεβεννυτικόν, Μενδήσιον, Σαῖτικόν, Ὀπουεπικόν.

LIBER III.

ΕΡΙΤΟΜΕ.

(72) Ὅτι Καλλίμαχος ὁ γραμματικὸς τὸ μέγα βιβλίον
ἴσον ἔλεγε εἶναι τῷ μεγάλῳ κακῷ.

KIBΩPLA. Νικάνδρος ἐν Γεωργικοῖς·

Σπείρειας κύαμον Αἰγύπτιον, ὅφρα θερεῖς
ἄνδρῶν μέγ' στεφάνους ἀγύης, τὰ δὲ πεπτηῶτα
ἀκμαίου καρποῖο κιβώρια δαιτυμένοισιν
εἰς χέρας ἡμῶσι πάλα ποδέουσιν ὀρέξης.

Ῥίξας δ' ἐν θοίνῃσιν ἀφαιρήσας προτίθημι.

Ῥίξας δὲ λέγει Νικάνδρος τὰ ὑπὲρ Ἀλεξανδρείαν κολοκάσια
καλούμενα· ὡς ὁ αὐτός·

Κυάμους λέψας κολοκάσιον ἐντμήξας τε.

Ἔστι δ' ἐν Συκῶνι Κολοκασίας Ἀθηναῖς ἱερὸν· ἔστι δὲ καὶ
κιβώριον εἶδος ποτηρίου.

2. Θεόφραστος δ' ἐν τῷ περὶ φυτῶν οὕτως γράφει·
ἮΟ κύαμος ἐν Αἰγύπτῳ φύεται μὲν ἐν ἔλεσι καὶ λίμναις.
Κανὺς δ' αὐτοῦ μῆκος μὲν ὁ μακρότατος εἰς τέσσαρας

πύχεις, πάχος δὲ δακτυλίου· ὁμοιος καλῶς μακροῦ ἀγ-
 νάτῳ· διαφύσεις δ' ἐνδοθεν ἔχει δι' ὅλου διειλημμένας,
 ὁμοίας τοῖς κηρίοις. Ἐπὶ τούτῳ δ' ἡ κωδύνα καὶ τὸ ἄνθος
 διπλάσιον ἢ μήκωνος· χρῶμα δ' ὁμοιον ῥόδῳ κατακορές.
 Παραφύεται δὲ φύλλα μεγάλα· ἡ δὲ ῥίζα παχυτέρα καλῶ-
 μου τοῦ παχυτάτου, καὶ διαφύσεις ὁμοίας ἔχουσα τῷ καν-
 λῳ. Ἐσθίουσι δ' αὐτὴν καὶ ἐσθὴν καὶ ὠμὴν καὶ ὀπτὴν·
 καὶ οἱ περὶ τὰ ἔλη τούτῳ σίτῳ χρωταί. Γίνεται δὲ καὶ ἐν
 Συρίᾳ καὶ κατὰ Κιλικίαν, ἀλλ' οὐκ ἐκπέττουσιν αἱ χῶ-
 ραι· καὶ περὶ Τορώνην τῆς Χαλκιδικῆς ἐν λίμνῃ τινὶ με-
 τρία τῷ μεγέθει, καὶ αὕτη πέττει καὶ τελοκαρπεῖ.“ Δί-
 (73) φίλος δ' ὁ Σίφνιός φησιν· „Ἡ τοῦ κυάμου τοῦ Αἰ-
 γυπτίου ῥίζα, ἣτις λέγεται κολοκάσιον, εὐστομός τέ ἐστι
 καὶ τρώγιμος, δυσέκκριτος διὰ τὸ παραστίφειν· κρεῖττον
 δ' ἐστὶ τὸ ἡκιστα ἐριώδες. Οἱ δὲ γινόμενοι (φησι) κύαμοι
 ἐκ τῶν κβωρίων χλωροὶ μὲν εἰσι δύσπεπτοι, ὀλγότροφοι,
 διαχωρητικοί, πνευματικώτατοι, ξηρανθέντες δὲ ἦττον
 πνευματοῦσι.“ Γίνεται δὲ ὧντως ἐκ τῶν κβωρίων καὶ ἄν-
 θος στεφανωπικόν. Καλοῦσι δ' Αἰγύπτιοι μὲν αὐτὸ λω-
 τόν, Ναυκρατῖται δὲ οἱ ἐμοὶ, λέγει οὗτος ὁ Ἀθήναιος, με-
 λλωτον· ἀπ' οὗ καὶ μελλώταινοι στέφανοι πάνυ εὐώδεις,
 καὶ καύσωνος ὥρα ψακτικώτατοι.

3. Φύλαρχος δὲ φησιν· „Οὐδέποτε πρότερον ἐν οὐδενὶ
 τόπῳ κυάμων Αἰγυπτίων οὔτε σπαρέντων οὔτ', εἰ σπειρώ-
 τις, τικτομένων, εἰ μὴ κατὰ Αἴγυπτον, ἐπὶ τοῦ βασιλέως
 Ἀλεξάνδρου τοῦ Πύρρου παρὰ τὸν Θύαμιν ποταμὸν τῆς
 ἐν Ἠπείρῳ Θεσπρωτίας ἐν ἔλει τινὶ συνέβη φυῆναι. Δύο
 μὲν οὖν ἡνεγκέ πως ἔτη καρπὸν ἐπικαῶς καὶ ἠΰξησε· τοῦ
 δ' Ἀλεξάνδρου φυλακὴν ἐπιστήσαντος καὶ καλύσαντος οὐχ
 αὐτὸ λαμβάνειν τὸν βουλούμενον, ἀλλὰ μηδὲ προσέχεσθαι

πρὸς τὸν τόπον, ἀνεξηράνθη τὸ ἔλος, καὶ τὸ λοιπὸν οἶχε
ὅτι τὸν προειρημένον ἦνεγκε καρπὸν, ἀλλ' οὐδὲ ὕδωρ εἴ
ποτε ἔσχε φαίνεται. Τὸ παραπλήσιον ἐγένετο καὶ ἐν Αἰ-
δεμῶ. Χωρὶς γὰρ τῶν ἄλλων ὑδάτων ναμάτιόν τι ἐφάνη
ψυχρὸν ὕδωρ προῖεμενον οὐ πόρρω τῆς θαλάσσης. Τούτου
πίνοντες οἱ ἀρρώστοι οὖντες τὰ μέγιστα ὠφελοῦντο· διὸ πολ-
λοὶ παρεγίνοντο καὶ μακρόθεν τῷ ὕδατι χρησόμενοι. Οἱ
οὖν τοῦ βασιλέως Ἀντιγόνου στρατηγοί, βουλόμενοι οἰκονο-
μικώτεροι εἶναι, διάφορόν τι ἔταξαν διδόναι τοῖς πίνουσι,
καὶ ἐκ τούτου ἀπεξηράνθη τὸ νῆμα. Καὶ ἐν Τρωάδι δὲ
ἐξουσίαν ἔχον οἱ βουλόμενοι τὸν πρὸ τοῦ χρόνον, τὸν
Τραγασαῖον ἅλα λαμβάνειν. Λυσιμάχου δὲ τέλος ἐπιβαλόν-
τος, ἠφανίσθη. Θανμάσαντος δὲ, καὶ ἀφέντος τὸν τόπον
ἄτελῃ, πάλιν ἠνέχθη.“

4. ΣΙΚΤΟΣ. Παροιμία·

Τὸν σικυὸν τρώγουσα, γύναι, τὴν χλαῖναν ὕφανη.

Μάτρων ἐν παρφοδίαις·

Καὶ σικυὸν εἶδον, γαίης ἐρικυδέος υἱόν,

κείμενον ἐν λαχάνοις· ὃ δ' ἐπ' ἐννέα καῖτο τραπέζας.

Καὶ Λάχης·

Ὡς δ' ὅτ' αἰετταὶ σικυὸς δροσερῶ ἐνὶ χώρῳ.

Ἄττικοί μὲν οὖν αἰετρισυλλάβως, Ἀλκαῖος δέ· „Λάχη (φη-
σὶ) τῶν σικύων“ ἀπὸ εὐθείας τῆς σίκυς, ὡς στάχυς, στά-
χνος. Φρύνιχος δ' ἐντραγεῖν φησι σικύδιον ὑποκοριστικῶς.

ΤΕΧΤΥΣ ΑΘΗΝΑΕΙ.

(14)

— Στεῖλσαν

βαφανίδα, σικυοὺς τέτταρας.

Σικύδιον δ' ὑποκοριστικῶς εἰρηκε Φρύνιχος ἐν Μονοτρόπῳ·

„Κάντραχυν σικύδιον.“

5. Θεόφραστος δὲ φησι σικυῶν τρία εἶναι γένη, *Λακωνικόν, Σκυταλίαν, Βοιωτίον*. Καὶ τούτων τὸν μὲν *Λακωνικόν* ὑδρευόμενον βελτίω γίνεσθαι, τοὺς δ' ἄλλους αὐδρους. „Γίνονται δὲ (φησὶ) καὶ εὐχυλότεροι οἱ σικυοὶ, εἰάν τὸ σπέρμα ἐν γάλακτι βραχὺν σπαρῇ, ἢ ἐν μελικράτῃ.“ Ἱστορεῖ δὲ ταῦτα ἐν φυτικαῖς αἰτίαις· θάπτον αὖξασθαι, καὶ ἐν ὕδατι καὶ ἐν γάλακτι πρότερον, ἢ εἰς τὴν γῆν κατατεθῆναι, βραχὺ. *Εὐδυδημος* δ' ἐν τῷ περὶ λαχανῶν, εἶδος σικυῶν εἶναι τοὺς προσαγορευομένους *δρακοντίδας*. Ὡνομάσθαι δὲ σικυούς φησι *Δημήτριος* ὁ Ἰέλιον ἐν πρώτῃ *Ἐνυμολογουμένων* ἀπὸ τοῦ σεύεσθαι καὶ κίαν· ὀρηκτικὸν γὰρ ὑπάρχειν. *Ἡρακλείδης* δ' ὁ *Ταραντῖνος* ἐν τῷ *Συμποσίῳ* ἡδύγαιον καλεῖ τὸν σικυόν. *Διοκλῆς* δ' ὁ *Καρύστιος* τὸν σικυόν φησι μετὰ σίῳν ἐν πρώτοις λαμβανόμενον ἐνοχλεῖν· φέρεσθαι γὰρ ἄνω, καθάπερ τὴν *βάφανον*· τελευταῖον δὲ λαμβανόμενον ἀλυπότερον εἶναι καὶ εὐπεπτότερον· ἐφθὸν δὲ, καὶ διουρητικὸν μετρίως ὑπάρχειν. *Δίφιλος* δὲ φησιν· “Ὁ σικυὸς, ψυκτικὸς ὑπάρχων, δυσοικονόμητός ἐστι καὶ δυσυποβίβαστος, ἔτι δὲ φρικοποιὸς, καὶ γαστρικὸς χολῆς, ἀφροδισίων τε ἐφεκτικός.“ Αὖξονται δ' ἐν τοῖς κήποις· οἱ σικυοὶ κατὰ τὰς πανσελήνους, καὶ φανεράν ἴσχουσι τὴν ἐκίδοσιν, καθάπερ καὶ οἱ θαλάττιοι ἐχῖνοι.

6. ΣΙΚΑ. Ἡ σικῆ, φησὶν ὁ *Μάγνος*· (οὐδενὶ γὰρ τῶν περὶ σίκων λόγων παραχωρήσαμεν, καὶ ἀποκρέμασθαι δέη· φιλόσυκος γὰρ εἰμι δαμονίως· λέξω τὰ μοι προσπίπτοντα·) ἡ σικῆ, ἄνδρες φίλοι, ἡγεμὼν τοῦ καθαραιού βίου τοῖς ἀνθρώποις ἐγένετο. *Δῆλον* δὲ τοῦτο ἐκ τοῦ καλεῖν τοὺς Ἀθηναίους ἱερὰν μὲν σικῆν τὸν τόπον ἐν ᾧ πρῶτον εὐρέθη, τὸν δ' ἀπ' αὐτῆς καρπὸν ἡγητορίαν, διὰ τὸ πρῶτον εὐρεθῆναι τῆς ἡμέρου τροφῆς. Τῶν δὲ σίκων ἐστὶ

γένῃ πλείονα. Ἀττικὸν μὲν, οὗ μνημονεύει Ἀντιφάνης ἐν Ὀμωνύμοις· ἐπαιῶν δὲ τὴν χώραν τὴν Ἀττικὴν, τὰδε λέγει·

— Οἷα δ' ἡ χώρα φέρει

διαφέροντα τῆς ἀπάσης, Ἰππὸνιαι, οἰκουμένης,
τὸ μέλι, τοὺς ἄρτους, τὰ σῦκα. Β. Σῦκα μὲν γὰρ τὸν Δία
πάνν φέρει.

Ἰστρος δ' ἐν τοῖς Ἀττικοῖς οὐδ' ἐξάγεσθαι φησι τῆς
Ἀττικῆς τὰς ἀπ' αὐτῶν γινόμενας ἰσχυάδας, ἵνα μόνοι
ἀπολαύουσιν οἱ κατοικοῦντες· καὶ ἐπεὶ πολλοὶ ἐνεφανίζοντο
διακλέπτοντες, οἱ τούτους μνηύοντες τοῖς δικασταῖς ἐκλή-
θησαν τότε πρῶτον συκοφάνται. Ἀλέξιος δ' ἐν Ποιητῇ
φησιν·

Ὁ συκοφάντης οὐ δικαίως τοῦνομα
ἐν τοῖσι μοχθηροῖσιν ἐστι κείμενον.
Ἔδει γάρ, ὅστις χρηστὸς ἦν ἡδὺς τ' ἀγῆρ,
τὰ σῦκα προστεθέντα δηλοῦν τὸν τρόπον·
νυνὶ δὲ, πρὸς μοχθηρὸν ἡδὺ προστεθέν,
ἀπορεῖν πεποίηκε, διὰ τί τοῦθ' οὕτως ἔχει.

Φιλόμνηστος δ' ἐν τῇ περὶ τῶν ἐν Ρόδῳ Σμυνθίων φη-
σίν· „Ἐπεὶ καὶ ὁ συκοφάντης ἐντεῦθεν προσηγορεύθη,
διὰ τὸ εἶναι τότε τὰ ἐπιζήμια καὶ τὰς εἰσφορὰς σῦκα καὶ
οἶνον καὶ ἔλαιον, ἀφ' ὧν τὰ κοινὰ διώκουν, καὶ ταύς
(75) ταῦτα πράττοντας καὶ εἰσφαινοντας ἐκάλουν, ὡς
δοικα, συκοφάντας, αἰρουμένοι τοὺς ἀξιοπιστοτάτους τῶν
πολιτῶν.“

7. Λακωνικοῦ δὲ σύκου μνημονεύει ἐν Γεωργοῖς Ἀρι-
στοφάνης, ταδὶ λέγων·

— Συκᾶς φυτεύω πάντα, πλὴν Λακωνικῆς·
τοῦτο γὰρ τὸ σύκον ἐχθρόν ἐστι καὶ τυραννικόν·
οὗ γὰρ ἦν ἂν μικρόν, εἰ μὴ μυαόδημον ἦν σφόδρα.

Μικρὸν δὲ αὐτὸ εἶπε διὰ τὸ μὴ μέγα εἶναι φυτὸν. Ἄλλεις δ' ἐν Ὀλυνθίῳ, Φρυγίων σύκων μνημονεύων, φησί·

Τό τε θειοφανὲς μητρῶον ἐμοὶ

μελέδῃμ' ἰσχάς,

Φρυγίας εὐρήματα συκῆς.

Τῶν δὲ καλουμένων φιβάλεων σύκων πολλοὶ μὲν μέμνηται τῶν κωμωδιοποιῶν, αἰεὶ καὶ Φερεκράτης ἐν Κραπατάλοις·

ὦ θαμίονε, πύρεττε μηδὲν φροντίσας,

καὶ τῶν φιβάλεων τρώγε σύκων τοῦ θέρους,

καμπιμπιλάμενος κάθουδε τῆς μεσημβρίας·

κατὰ σφακέλιζε, καὶ πέπρησο, καὶ βόα.

Θηλεκλείδης δ' ἐν Ἀμφικτύοσι· „ὦς καλοὶ καὶ φιβαλεῖοι·“

Καὶ τὰς μυρρίνας δὲ φιβαλέας λέγουσιν, ὡς Ἀντιφάνης ἐν Κρησί·

— Πρώτιστα δὲ

τῶν μυρρίνων ἐπὶ τὴν τράπεζαν βούλομαι,

ὡς διαμασῶμ', ὅταν τι βουλευέαι δέη,

τὰς φιβάλεας δὲ πάνυ καλὰς στεφανωτρίδας.

Χελιδονείων δὲ σύκων μνημονεύει Ἐπιγένης ἐν Βύαρχει·

— Εἴτ' ἔρχεται

χελιδονείων μετ' ὀλίγον σκληρῶν ἁδρός

πινακίσκος.

Ἀνδροτίων δὲ ἢ Φίλιππος ἢ Ἑγήμων ἐν τῷ Γεωργικῷ γένῃ σύκων τὰδε ἀναγράφει οὕτως· „Ἐν μὲν οὖν τῷ πεδίῳ φυτεύειν χρή χελιδόνων, ἐρινέων, λευκερινέων, φιβάλεων· ὀπωροβασιλίδας δὲ πανταχοῦ. Ἐχὺ γάρ τι χρήσιμον ἕκαστον τὸ γένος. Ἐπὶ δὲ τὸ πλεῖστον οἱ κόλπουροι καὶ φορμύνοι καὶ δίφοροι καὶ Μεγαρικαὶ καὶ Λακωνικαὶ συμφέρουσιν, ἐὰν ἔχωσιν ὕδωρ.“

8. Τῶν δὲ ἐν Ῥόδῳ γενομένων σύκων μνημονεύει

Λυγκεύς ἐν ἐπιστολαῖς, σύγκρίσιν ποιούμενος τῶν Ἀθη-
νησι γινόμενων καλλίστων πρὸς τὰ Ῥοδιακά. Γράφει δὲ
οὕτως· „Τὰ δὲ ἐριτὰ τοῖς Λακωνικοῖς, ὥστε συγκείμενα σύ-
κοις, δοκεῖν ἐρίξαι. Καὶ ταῦτ' οὐκ ἀπὸ δέλπνου, καθάπερ
ἐκεῖ διεστραμμένης ἤδη διὰ τὴν πλησμονὴν τῆς γεύσεως,
ἀλλ', ἀθήκτου τῆς ἐπιθυμίας οὔσης, πρὸ δέλπνου παρα-
τέθικα.“ Τῶν δ' ἐν τῇ καλῇ Ῥώμῃ καλλιστροφιδίων
καλουμένων σῦκα· εἰ δ' Ἀλγκεύς ἐγεύσασατο, ὥσπερ ἐγώ,
ἄξυωπότερος ἂν ἐγεγόνει παρὰ πολὺ τοῦ ὁμωνύμου· το-
σαύτην ὑπεροχὴν ἔχει ταῦτα τὰ σῦκα πρὸς τὰ ἐν τῇ πάσῃ
οἰκουμένῃ γινόμενα. Ἐπαινεῖται δὲ καὶ ἄλλα σῦκα γένη
κατὰ τὴν Ῥώμην γινόμενων, τὰ τε καλούμενα Χία καὶ τὰ
Λιβιανὰ, ἔτι δὲ καὶ τὰ Χαλκιδικὰ ὀνομαζόμενα, καὶ τὰ
Ἀφρικανὰ, ὡς καὶ Ἡρόδοτος ὁ Λίκιος μαρτυρεῖ ἐν τῷ
περὶ σῦκα συγγράμματι.

9. Παρμένων ὁ Βυζάντιος ἐν τοῖς ἰάμβοις τὰ ἀπὸ
Κανῶν τῆς Αἰολικῆς πόλεως ὡς διάφορα ἐπαινῶν φησιν·

(76) Ἦλθον μακρὴν θάλασσαν, οὐκ ἄχων σῦκα

Καναῖα φόρτον.

Ὅτι δὲ καὶ τὰ ἀπὸ Κανῶν τῆς Καρίας ἐπαινεῖται κοινόν.

Ὁξαιεῖων δὲ σῦκα αὐτως καλουμένων μνημονεύει Ἡρα-
κλέων ὁ Ἐφέσιος, καὶ Νίκανδρος ὁ Θυατειρηπὸς, παρα-
τιθέμενοι Ἀπολλοδώρου τοῦ Καρυστίου ἐκ δράματος
Προικιζομένης ἱματιοπώλιδος τάδε·

— Πλὴν τό γ' οἰνάριον πάντῃ

ἦν ὀξὺ καὶ πονηρὸν, ὥστ' ἥσυχνόμην.

Τὰ λοιπὰ μὲν γὰρ ὀξαιεῖους χωρία

συκᾶς φέρει, τοῦμόν δὲ καὶ τὰς ἀμπέλους.

Τῶν δ' ἐν Πάρῳ τῇ νήσῳ (διάφορα γὰρ κἀνταῦθα γί-
νεται σῦκα, τὰ καλούμενα παρὰ τοῖς Παρίοις αἰμάτια,

ταῦτά ὄντα τοῖς Ἀνδίοις καλουμένοις, ἅπερ διὰ τὸ ἐρω-
θρῶδες καὶ τῆς προσηγορίας ταύτης ἔτυχεν,) Ἀρχίλοχος
μνημονεύει, λέγων οὕτως·

— Ἔα Πάρον,

καὶ σῦκα κῆνα, καὶ θαλίσσιον βίον.

Τὰ δὲ σῦκα ταῦτα τοσαύτην ἔχει παραλλαγὴν πρὸς τὰ
πολλαχοῦ γινόμενα, ὥς τὸ τοῦ ἀγρίου σὺς κρίας πρὸς
τὰ ἄλλα τὰ μὴ τῶν ἀγρίων χοίρων κρία.

10. Λευκερινεὸς δὲ τι εἶδος ἐστὶ συκῆς, καὶ ἴσως
αὕτη ἐστὶν ἡ τὰ λευκὰ σῦκα φέρουσα. Μνημονεύει δ'
αὕτης Ἑρμιππος ἐν Ἰάμβοις οὕτως·

— Τὰς λευκερινεὺς δὲ χωρὶς ἰσχάδας.

Τῶν δ' ἐρωῶν σίκων Βύριπίδης ἐν Σίμωνι·

Ἡ προσπηγνύναι

κράδαις ἐρωαῖς.

Καὶ Ἐπίχαμος ἐν Σπριγγί· „Ἄλλ' οὐχ ὅμοιά γ' ἐρωαῖς
οὐδαμῶς.“ Σοφοκλῆς δ' ἐν Ἑλένης Γάμῳ τροπικῶς τῷ
τοῦ δένδρου ὀνόματι τὸν καρπὸν ἐκάλεσαν, εἰπὼν·

Πέπων ἐρωῶς * * ἀχρεῖος ὢν

ἐν βρώσῃ, ἄλλους ἐξεργάζεις λόγῳ.

Πέπων δ' ἐρωῶς εἰσηκεν ἀντὶ τοῦ πέπον ἐρωῶν. Καὶ
Ἀλεξὶς ἐν Δέβητι·

Καὶ τί δεῖ

λέγειν ἔθ' ἡμῖς τοὺς τὰ σῦχ' ἐκάστοτε
ἐν τοῖς συρίχεσι παλοῦντας; οἳ κάτωθε μὲν
τὰ σκληρὰ καὶ μοχθηρὰ τῶν σίκων ἀεὶ
τιθέασιν, ἐπιπολῆς δὲ πέπονα καὶ καλά.

Εἴθ' ὁ μὲν ἔδοκεν ὡς τοιαῦτ' ἀνούμενος
τιμῇ, ὁ δ' ἐγκάψας τὸ κέρμ' εἰς τὴν γνάθον
ἐρίν' ἀπέδοτο σῦκα πωλεῖν ὁμνύων.

Τὸ δένδρον ἢ ἀγρία συκῆ, ἐξ ἧς τὰ ἐρωὰ, ἐρωὸς κατὰ τὸ ἄρρεν λέγεται. Στράτις Τρωίῳ·

Ἐρωτὸν οὖν τίν' αὐτῆς πλησίον

νερόηκας ὄντα;

καὶ Ὀμηρος·

Τῇ δ' ἐν ἐρωτός ἐστι μέγας φύλλοισι τεθηλός.

Ἀμφίλας δ' ἐρινάδας καλεῖσθαι τοὺς ὀλόνθους.

11. Ἐριμώναξ δ' ἐν Γλώσσαις Κρητικαῖς σύκων γένη ἀναγράφει ἀμάδεα καὶ νικύλεα. Φιλήμων δ' ἐν Ἀττικαῖς λέξεσι καλεῖσθαι φησί τινα σῦκα βασιλεια, ἀφ' ὧν καλεῖσθαι καὶ τὰς βασιλίδας ἰσχάδας, προσιστορῶν ὅτι κόλυθρα καλεῖται τὰ πέποινα σῦκα. Σίλευκος δ' ἐν ταῖς Γλώσσαις καὶ γλυκυσιδήν τινὰ καλεῖσθαι φησι, σῦκα τὴν μορφὴν μάλιστα ἐοικυῖαν. Φυλάττεσθαι δὲ τὰς γυναῖκας ἐσθίειν, διὰ τὸ ποιεῖν ματαῖσμούς· ὥς καὶ Πλάτων ὁ κομωδιοποιός φησιν ἐν Κλεοφῶντι. Τὰ δὲ χειμερινὰ σῦκα (77) Πάμφιλος καλεῖσθαι φησι κυδωναῖα ὑπὸ Ἀχαιῶν, τοῦτο λέγων Ἀριστοφάνην εἰρηκέναι ἐν Λακωνικαῖς Γλώσσαις. Κοράκειον δὲ σύκων εἶδος Ἑριμπετος ἐν Στρατιώταις παραδίδωσι διὰ τούτων·

Τῶν φριβύλεων μάλιστα ὧν, ἢ τῶν κοράκειον.

Θεόφραστος δ' ἐν δευτέρῳ φυτῶν ἱστορίας συκῶν φησι γένος τοιοῦτόν τι εἶναι, οἷον ἢ χαρίτιος ἀράτιος καλουμένη. Ἐν δὲ τῷ τρίτῳ περὶ τὴν Τρωικὴν φησιν Ἰδὴν γίνεσθαι συκὴν θαμνώδη, φύλλον ὅμοιον ἔχουσαν τῷ τῆς φιλύρας· φέρειν δὲ σῦκα ἐρυθρὰ, ἥλικα ἐλαία τὸ μέγεθος, στρογγυλώτερα, εἶναι δὲ τὴν γεῦσιν μεσπιλώδη. Περὶ δὲ τῆς ἐν Κρήτῃ καλουμένης Κυπρίας συκῆς ὁ αὐτὸς Θεόφραστος ἐν τῷ τετάρτῳ τῆς φυτικῆς ἱστορίας τάδε γράφει·
„Ἡ ἐν Κρήτῃ καλουμένη Κυπρία συκὴ φέρει τὸν καρπὸν

ἐκ τοῦ στελέχους καὶ τῶν παχυτάτων ἀκρεμόνων, βλαστὸν δὲ τινα ἀφήσῃ μικρὸν ἄφυλλον ὥσπερ ῥίζιον, πρὸς ᾧ ὁ καρπός. Τὸ δὲ στελέχος μέγα, καὶ παρόμοιον τῇ λεύκῃ, φύλλον δὲ τῇ πτελέᾳ. Πιεπαίνει δὲ τέτταρας καρπούς, ὅσαι περ αὐτοῦ καὶ αἱ βλαστήσεις. Ἡ δὲ γλυκύτης προσεμφερής τῷ σίκκι, καὶ ἔσωθεν τοῖς ἐρινούσι· μέγεθος δὲ, ἥλικον κοκκύμηλον.“

12. Τῶν δὲ προδρομῶν καλουμένων σίκκι ὁ αὐτὸς Θεόφραστος μνημονεύει ἐν τρίτῃ φυτικῶν αἰτίῳ οὕτως· „Τῇ συκῇ ὅταν ἀῆρ ἐπιγένηται μαλακὸς καὶ ὑγρὸς καὶ θερμὸς, ἐξκαλέσται τὴν βλάστησιν· ὅθεν καὶ οἱ πρόδρομοι.“ Καὶ προελθὼν ταῦτε λέγει· „Πάλιν δὲ τοὺς προδρομούς αἱ μὲν φέρουσιν, ἣ τε Λακωνικὴ καὶ ἡ λευκομφάλιος καὶ ἕτεραι πλείους, αἱ δ' οὐ φέρουσιν.“ Σέλευκος δ' ἐν Γλώσσαις προτερικὴν φησὶ καλεῖσθαι γένος τῆ συκῆς, ἣτις φέρει πρῶτον τὸν καρπὸν. Διφόρου δὲ συκῆς μνημονεύει καὶ Ἀριστοφάνης ἐν Ἑκκλησιαζούσαις·

ῥῆμα δὲ τέως θῖρα λαβόντας

διφόρου συκῆς.

καὶ Ἀντιφάνης ἐν Σκληρίαις·

— Ἔστι γὰρ παρ' αὐτὴν τὴν διφόρον συκὴν κάτω.

Ὁ Θεόπομπος δὲ ἐν τῇ πεντηκοστῇ τετάρτῃ τῶν ἱστοριῶν κατὰ τὴν Φιλίππου φησὶν ἀρχὴν περὶ τὴν Βισαλτίαν καὶ Ἀμφίπολιν καὶ Γραισιτανίαν τῆς Μακεδονίας ἕως μέσου ὄντος τὰς μὲν συκᾶς σῖκα, τὰς δ' ἀμπέλους βότρυν, τὰς δ' ἐλαίας, ἐν ᾧ χρόνῳ βρύειν εἰκὸς ἦν, αὐτὰς ἐλαίας ἐνεγκῆν, καὶ εὐτυχῆσαι πάντα Φιλίππον. Ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ περὶ φυτῶν ὁ Θεόφραστος καὶ τὸν ἐρινεὸν εἶναι φησὶ διφόρον· οἱ δὲ καὶ τριφόρον, ὥσπερ ἐν Κέρ.

13. Λέγει δὲ καὶ τὴν συκὴν, ἐὰν ἐκ σκύλλῃ φυτευθῇ,

θάπτον παραγίγνεσθαι, καὶ ὑπὸ σκωλήκων μὴ διαφθείρεσθαι· καὶ πάντα δὲ τὰ ἐν σκώλλῃ φυτευθέντα καὶ θάπτον αὐξάνεσθαι καὶ εὐβλαστῇ γίγνεσθαι. Πάλιν δὲ ὁ Θεόφραστος ἐν τῇ δευτέρῳ τῶν αἰτίων· „Ἡ Ἰνδικὴ (φησὶ) συκὴ καλουμένη, θαυμαστὴ οὕσα τῷ μεγέθει, μικρὸν ἔχει τὸν καρπὸν καὶ ὀλίγον, ὥς ἂν εἰς τὴν βλάστησιν ἐξανασκουσα ἅπασαν τὴν τροφήν.“ Ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ τῆς φυτικῆς ἱστορίας ὁ φιλόσοφος φησιν· ἔστι καὶ ἄλλο γένος συκῆς ἐν τε τῇ Ἑλλάδι καὶ περὶ Κιλικίαν καὶ Κύπρον ὅλονθοφόρον, ὃ τὸ μὲν σύκον ἔμπροσθεν φέρει τοῦ φύλλου, τὸν δὲ ὅλονθον ἐξόπισθεν. Αἱ δὲ ὅλως ἐκ τοῦ ἔρου βλαστοῦ, καὶ οὐκ ἐκ τοῦ νέου. Πρῶτον δὲ τοῦτο τῶν σύκων πέπονά τε καὶ γλυκὺν ἔχει, καὶ οὐχ ὥσπερ τὸν παρ' ἡμῖν. Γίνεται δὲ καὶ μείζων οὗτος πολὺ τῶν σύκων· ἡ δ' (78) ὥρα μετὰ τὴν βλάστησιν οὐ πολὺ. Οἶδα δὲ καὶ ἄλλα σύκων ὀνόματα λεγόμενα· βασιλεια, συκοβασιλεια, κῆρφοκοιλᾶδια καὶ ὑλάδια, σαρκελάφεια, λαπύρια, πικρῖδια, δρακόντια, λευκόφαια, μελανόφαια, κρήνεια, μυλαϊκά, ἀσκαλῶνια.

14. Περὶ δὲ τῆς προσηγορίας τῶν σύκων λέγων Τρύφων ἐν δευτέρῳ φυτῶν ἱστορίας Δωριονά φησιν ἐν Γεωργικῇ ἱστορεῖν Συκίαν, ἓνα τινὰ τῶν Τιτάνων, διωκόμενον ὑπὸ Διὸς, τὴν μητέρα Γῆν ὑποδέξασθαι, καὶ ἀνεῖναι τὸ φυτόν εἰς διατροφὴν τῷ παιδί, ὅφ' οὗ καὶ Συκίαν πόλιν εἶναι ἐν Κιλικίᾳ. Φερένικος δὲ ὁ ἐποποιῶς, Ἡρακλεώτης δὲ γένος, ἀπὸ Συκῆς τῆς Ὀξύλου θυγατρὸς προσηγορευθῆναι. Ὀξύλον γάρ, τὸν Ὀρίον, Ἀμαδρυάδι τῇ ἀδελφῇ μιγέντα μετ' ἄλλων γεννῆσαι Καρύαν, Βάλανον, Κράνειον, Ὀρίαν, Αἰγειρον, Πτελίαν, Ἀμπελον, Συκὴν καὶ ταύτας Ἀμαδρυάδας νύμφας καλεῖσθαι, καὶ ἀπ' αὐτῶν

πολλὰ τῶν δένδρων προσαγορεύεσθαι. Ὅθεν καὶ τὸν Ἰππέωνικτα φάναι·

Συκὴν μέλαιναν, ἀμπέλου κασιγνήτην.

Σωσίβιος δ' ὁ Λύκιον, ἀποδεικνύς εὖρημα Διονύσου τὴν συκὴν, διὰ τοῦτό φησι καὶ Λακεδαιμονίους συνέτιν Διόνυσον τιμᾶν. Νάξιοι δὲ, ὡς Ἀνδρίσκοι, ἔτι δ' Ἀγλαοσθένης ἱστοροῦσι, μελιχίον καλεῖσθαι τὸν Διόνυσον, διὰ τὴν τοῦ συνκίου καρποῦ παραδοσιν. Διὸ καὶ πρόσωπον τοῦ θεοῦ παρὰ τοῖς Νάξιοις τὸ μὲν τοῦ Βακχεῶς Διονύσου καλουμένου εἶναι ἀμπέλων, τὸ δὲ τοῦ μελιχίου σύκινον. Τὰ γὰρ σύκα μελιχα καλεῖσθαι.

15. Ὅτι δὲ πάντων τῶν καλουμένων ξυλίων καρπῶν ὠφελιμώτερά ἐστι τοῖς ἀνθρώποις τὰ σύκα, ἱκανῶς Ἡρόδοτος ὁ Λύκιος διὰ πολλῶν ἀποδείκνυσιν ἐν τῷ περὶ σύκων συγγράμματι, εὐτραφῆ λέγων γίγνεσθαι τὰ νεογνά τῶν παιδίων, ἐν τῷ χυλῷ τῶν σύκων εἰ διατρέφονται. Φερικράτης δὲ, ἣ ὁ πεπονηκὸς τοὺς Πέρσας, φησὶν·

Ἦν δ' ἡμῶν σύκον τις ἴδη διὰ χρόνου νέον ποτὲ,

τῷφθαλμῷ τούτῳ περιμάττομεν τῷ τῶν παιδίων.

ὡς καὶ ἰάματος οὗ τοῦ τυχόντος τῶν σύκων ὑπαρχόντων.

Ὁ δὲ θανμασιώτατος καὶ μελίγηρος Ἡρόδοτος ἐν τῇ πρώτῃ τῶν ἱστοριῶν καὶ μέγα ἀγαθόν φησιν εἶναι τὰ σύκα, οὕτως λέγων· „Βασιλεῦ, σὺ δ' ἐπ' ἄνδρας τοιοῦτους παρασκευάζει στρατεύεσθαι, οἱ σκυτίνας μὲν ἀναξυρίδας, σκυτίνην δὲ τὴν ἄλλην ἐσθῆτα φορέουσι, σιτέονται τ' οὐχ ὅσα ἐθέλουσιν, ἀλλ' ὅσα ἔχουσι, χώρην ἔχοντες τραχείην· πρὸς δὲ οὐκ οἶνον διαχρέονται, ἀλλ' ὕδροποτεύουσιν· οὐ σύκα ἔχουσι τρώγειν, οὐκ ἄλλο οὐδὲν ἀγαθόν.“

Πολύβιος δ' ὁ Μεγαλοπολίτης ἐν τῇ δωδεκάτῃ τῶν ἱστοριῶν· „Φίλιππος (φησὶν) ὁ Περσέως πατήρ, ὅτι τὴν

Ἀσίαν κατέτρεχεν, ἀπορῶν τροφῶν τοῖς στρατιώταις παρὰ Μαγνήτων, ἐπεὶ σῖτον οὐκ εἶχον, σῦκα ἔλαβε. Διὸ καὶ Μυοῦντος κυριεύσας τοῖς Μάγνησιν ἐχαρίσατο τὸ χαρίον ἀντὶ τῶν σῦκων. Καὶ Ἀνάνιος δ' ὁ ἱαμβοπιὸς ἔφη·

Εἴ τις καθεῖρξαι χρυσὸν ἐν δόμοις πολλόν,
καὶ σῦκα βραῦ, καὶ δὴ ἢ τρεῖς ἀνθρώπους,
γνῶναι χ' ὅσα τὰ σῦκα τοῦ χρυσοῦ κρίσται.

(79) 16. Τοσαῦτα τοῦ Μάγνου συλλογίσαντος, Δάφνος ὁ ἰατρός ἔφη· Φιλότιμος ἐν τῷ τρίτῳ περὶ τροφῆς· „Τὰ ἀπαλὰ (φησὶ) σῦκα διαφορὰς μὲν ἔχει αλείους πρὸς ἄλληλα καὶ τοῖς γένεσι καὶ τοῖς χρόνοις ἃ οἷς ἕκαστα γίγνεται καὶ ταῖς δυνάμεσιν, οὐ μὴν ἄλλὰ καθόλου εἰπεῖν τὰ τε ὑγρὰ τὰ πεπημμένα, καὶ μάλιστα αὐτῶν διαλύεται ταχέως καὶ κατεργάζεται μᾶλλον τῆς ἄλλης ὁπώρας, καὶ τὴν λοιπὴν τροφήν οὐ καλύει κατεργάζεσθαι. Δυνάμεις δ' ἔχει τῶν ὑγρῶν κολλώδεις τε καὶ γλυκύας ὑπονιτρώδεις τε, καὶ τὴν διαχώρησιν ἀθρουντέραν καὶ διατεχνυμένην καὶ θάττω καὶ μὲν ἄλυτον παρασκευάζει. Χυλὸν δ' ἄλυτον δομυνότητα ἔχοντα ἀναδίδωσι μεθ' ἄλκων ἐπιπεπνόμενα. Διαλύεται μὲν οὖν ταχέως, διότι, πολλῶν καὶ μεγάλων ὄγκων εἰσενεχθέντων, μετὰ μικρὸν χρόνον λαγαροὶ γίνονται μεθ' ὑπερβολήν. Ἀδύνατον δ' ἦν τοῦτο συμβαίνειν, διαμενόντων καὶ μὴ ταχὺ διαλυομένων τῶν σῦκων. Κατεργάζεται δὲ μᾶλλον τῆς ἄλλης, οὐ μόνον ὅτι, πολλὰ πλάσιον λαμβάνοντες αὐτὴν τῆς λοιπῆς ὁπώρας, ἐλύπας διάγομεν, ἀλλ' οὐδὲ, τὴν ἐωθυῖαν τροφήν ἔσθην λαμβάνοντες, τούτων προχειρισθέντων οὐδὲν ἐνοχλούμεθα. Αἴηλον οὖν ὥς εἰ κρατοῦμεν ἀμφοτέρων, ταῦτά τε πέττεται μᾶλλον καὶ τὴν λοιπὴν οὐ καλύει κατεργάζεσθαι τροφήν. Τὰς δὲ δυνάμεις ἔχει τὰς λεγουμένας, τὴν μὲν κολλώδη τε

καὶ τὴν ἄλκυον ἐκ τοῦ κολλῶν τε καὶ ῥύπτειν τὰς χεῖρας, τὴν δὲ γλυκεῖαν ἐν τῷ στόματι γινομένην ὀρώμεν. Τὴν δὲ διαχώρησιν ἄνευ στροφῶν τε καὶ ταραχῆς, καὶ πλείω καὶ θάττω, καὶ μαλακώτεραν, ὅτι παρασκευάζω, λόγου προσδεῖν οὐδὲν νομίζομεν. Ἀλλοιοῦνται δ' οὐ λίαν, οὐ διὰ τὸ δύσπεπτον αὐτῶν, ἀλλ' ὅτι καταπίνομεν τε ταχέως οὐ λείαντες, καὶ τὴν διέξοδον διότι ταχεῖαν ποιῶται. Χυμὸν δ' ἄλκυον ἀναδίδωσι, διότι τὸ μὲν νιτρώδες ἀπεδείχθη τὰ σῦκα ἔχοντα, ἄλκυοντερον δὲ ποιήσει ἢ δομῶν ἐκ τῶν ἐπιγινομένων. Οἱ μὲν γὰρ οἷας τὸν ἄλκυον, τὸ δ' ὅξος καὶ τὸ θύμον τὸν δομῶν αἴθει χυμόν.

17. Ἡρακλείδης δ' ὁ Τυραντῆς ἐν τῷ Συμποσίῳ ζητεῖ, πόταν ἐπιλαμβάνειν δεῖ μετὰ τὴν τῶν σῦκων προσφορὰν θερμὸν ἢ ψυχρόν. Καὶ τοὺς μὲν λέγοντας θερμὸν δεῖν ἐπιλαμβάνειν, προορῶντας τὸ τοιοῦτο παρακαλεῖσθαι, διότι καὶ τὰς χεῖρας ταχέως τὸ θερμὸν ῥύπτει· διὸ πιθανὸν εἶναι, καὶ ἐν κοιλίᾳ συντόμως αὐτὰ τῷ θερμῷ διαλύεσθαι. Καὶ ἐπὶ τῶν ἐκτὸς δὲ σῦκων τὸ θερμὸν διαλύει τὴν συνέχειαν αὐτῶν, καὶ εἰς λεπτομερεῖς τόμους ἄγει, τὸ δὲ ψυχρὸν συνέστησιν. Οἱ δὲ ψυχρὸν λέγοντες προσφέρουσιν, ἢ τοῦ ψυχροῦ, φασί, πόματος λήψης τὰ ἐπὶ τοῦ στομάχου καθήμειναι τῷ βάρει καταφέρει· τὰ γὰρ σῦκα οὕκ ἁσπείως διατίθῃσι τὸν στομάχον, καυσώδη καὶ ἀπονώτερον αὐτὸν ποιοῦντα· διόπερ τινὲς καὶ τὸν ἄκρατον συνεχῶς προσφέρονται. Μετὰ δὲ ταῦτα ἐτοιμῶς (80) καὶ τὰ ἐν τῇ κοιλίᾳ προωθεῖ. Δεῖ δὲ πλεονί καὶ ἀδρυστέρῳ χρῆσθαι τῷ πόματι μετὰ τὴν τῶν σῦκων προσφορὰν, ἵνα τοῦ μὴ ὑπομένειν αὐτὰ ἐν κοιλίᾳ, φέρεσθαι δὲ εἰς τὰ κάτω μέρη τῶν ἐντέρων.

18. Ἄλλοι δὲ φασιν, ὅτι μὴ δεῖ σῦκα προσφέρουσιν

μεσημβρίας· νοσώδη γὰρ εἶναι τότε, ὥς καὶ Φερεκράτης
ἐν Κραπατάλοις εἶρηκεν. Ἀριστοφάνης δ' ἐν Προαγώνι·

Κάμνοντα δ' αὐτὸν τοῦ θέρους ἰδὼν ποτε
ἔτρωγ', ἵνα κάμνοι, σῦκα τῆς μεσημβρίας.

Καὶ Εὐβουλος ἐν Σφιγγοκαρίωνι·

Νῆ τὸν Δί' ἡσθένουν γὰρ, ὃ βέλτιστε σὺ,
φαγοῦσα πρῶτη σῦκα τῆς μεσημβρίας.

Νικοφῶν δ' ἐν Σειρήσιν·

Ἐὰν δέ γ' ἡμῶν σῦκά τις μεσημβρίας
τρώγων καθεύδῃ χλωρὰ, πυρετὸς εὐθέως
ἦκει τρέχων, οὐκ ἄξιός τριωβόλου·
καὶ δ' οὗτος ἐπιπεσὼν ἐμὲν ποιῆι χολήν.

19. Δίφιλος δ' ὁ Σίφνιός φησι, τῶν σύκων εἶναι τὰ
μὲν ἀπαλὰ ὀλιγότροφα καὶ κακόχυλα, εὐέκκριτα δὲ καὶ
ἐπιπολαστικά, καὶ εὐοικονομητότερα δὲ τῶν ξηρῶν. Τὰ δὲ
πρὸς τῷ χειμῶνι γινόμενα, βίᾳ πεπαινώμενα, χεῖρονα τυγ-
χάνει· τὰ δ' ἐν τῇ ἀκμῇ τῶν ὥρῶν κρείττονα, ὥς ἂν κατὰ
φύσιν πεπαινώμενα. Τὰ δὲ πολὺν ὀπὸν ἔχοντα καὶ τὰ
σπάνυδρα δ' εὐστομαχώτερα μὲν, βαρύτερα δέ. Τὰ δὲ
Τραλλιανὰ ἀναλογεῖ τοῖς Ῥοδίοις, τὰ δὲ Χῖα καὶ τὰλλα
πάντα τούτων εἶναι κακοχυλότερα. Μνησίθεος δ' ὁ
Ἀθηναῖος ἐν τῷ περὶ ἐδεστίων φησιν· „Ὅσα δὲ ὡμὰ προς-
φέρεται τῶν τοιούτων, οἷον ἄπιοι καὶ σῦκα καὶ μῆλα
Δελφικὰ καὶ τὰ τοιαῦτα, δεῖ φυλάττειν τὸν καιρὸν, ἐν ᾧ
τοὺς χυλοὺς τοὺς ἐν αὐτοῖς μήτε ἀπέπτους μήτε σαπρὸν
μήτε κατεξηραμμένους λίαν ὑπὸ τῆς ὥρας ἔξει.“ Δημή-
τριος δ' ὁ Σκῆψιος ἐν τῷ πεντεκαδεκάτῳ τοῦ Τρωικοῦ δια-
κόσμου εὐφρώνους φησὶ γίνεσθαι τοὺς μὴ σύκων ἐσθίον-
τας. Ἠγησιάνακτα γοῦν, τὸν Ἀλεξανδρεῖα, τὸν τὰς ἱστο-
ρίας γράψαντα καὶ ἀρχὰς, ὄντα πένητα, καὶ τραγυδόν

φησι γενέσθαι καὶ ὑποκριτικὸν καὶ εὐχρον, ὀκτωκαίδεκα
 ἑτῶν σύκων μὴ γευσάμενον. Καὶ παρσιμίας δὲ οἶδα περὶ
 σύκων λεγόμενας τοιάσδε·

Σύκον μετ' ἰχθίν, ὄσπριον μετὰ κρέα. —

Σῦκα φιλ' ὀρνίθεσσι, φυτεύειν δ' οὐκ ἐθέλουσι.

20. ΜΗΛΑ. Ταῦτα Μησιθεὸς ὁ Ἀθηναῖος ἐν τῷ
 περὶ ἔδεστων μῆλα Δελφικὰ καλεῖ. Δίφιλος δὲ φησι τῶν
 μήλων τὰ χλωρὰ καὶ μηδὲπω πέτονα κακόχυλα, εἶναι καὶ
 κακοστόμαχα, ἐπιτολαστικά τε καὶ χολῆς γεννητικά, νο-
 σοποιά τε καὶ φρίκης παραίτια. Τῶν δὲ πεπόνων εὐχυλό-
 τερα μὲν εἶναι τὰ γλυκέα καὶ εὐεκριτώτερα, διὰ τὸ στύ-
 ψιν μὴ ἔχειν, κακοχυλότερα δὲ εἶναι τὰ ὀξεᾶ καὶ στατικό-
 τερα. Τὰ δὲ τῆς γλυκύτητος ὑφαιμένα, προσλαμβάνοντα
 δ' εὐστομεῖν, διὰ τὴν ποσὴν στύψιν, εὐστομαχώτερα. Εἶ-
 ναι δὲ αὐτῶν τὰ μὲν θερυνὰ κακοχυλότερα, τὰ δὲ φθινό-
 παρινὰ εὐχυλότερα. Τὰ δὲ καλούμενα ὀρβικλάτα, μετὰ
 στύψεως ἡδέας ἔχοντα καὶ γλυκύτητα, εὐστόμαχα εἶναι.
 (81) Τὰ δὲ σπηάνια λεγόμενα, προσέτι δὲ πλατένια, εὐ-
 χυλα μὲν καὶ εὐεκριτα, οὐκ εὐστόμαχα δέ. Τὰ δὲ Μορ-
 διανὰ καλούμενα γίνεται μὲν κάλλιστα ἐν Ἀπολλωνίᾳ τῇ
 Μορδίῳ λεγομένῃ, ἀναλογεῖ δὲ τοῖς ὀρβικλάτοις. Τὰ δὲ
 κυδώνια, ὧν ἓν καὶ στρουθία λέγεται, κοινῶς ἀπάντων
 ἐστὶ τῶν μήλων εὐστομαχώτερα, καὶ μάλιστα τὰ πέτονα.
 Γλανκίδης δὲ φησιν ἄριστα τῶν ἀκροδρύων εἶναι μῆλα
 κυδώνια, φαύλια, στρουθία. Φιλότιμος δ' ἐν τῷ τρίτῳ
 καὶ δεκάτῳ περὶ τροφῆς· „Τὰ μῆλα (φησὶ) τὰ μὲν ἑαρινὰ
 δυσπεπτιώτερα πολὺ τῶν ἀπίων, καὶ τὰ ὥμα τῶν ὥμων,
 καὶ τὰ πέτονα τῶν πεπόνων. Τὰς δὲ δυνάμεις ἔχει τῶν
 ὑγρῶν τὰ μὲν ὀξεᾶ καὶ μήπω πέτονα στρουφνοτίας καὶ
 ποσῶς ὀξείας, χυμὸν τε ἀναδίδωσιν εἰς τὸ σῶμα τὸν κα-

λούμενον ζυστικόν. Καθόλου τε τὰ μήλα τῶν ἀπίων δυσπεπτότερα εἶναι, διότι τὰ μὲν ἐλάττω φαγόντες ἦττον, τὰς δὲ πλείους προσαράμμενοι μᾶλλον πέττομεν. Ζυστικὸς δὲ γίνεται χυμὸς ἐξ αὐτῶν ὁ λεγόμενος ὑπὸ Πραξαγόρου, διότι τὰ μὴ κατεργαζόμενα παχυτέρους ἔξει τοὺς χυμούς· ἀπεδείχθη δὲ καθόλου τὰ μήλα δυσκατεργαστότερα τῶν ἀπίων· καὶ ὅτι τὰ στρουθία μᾶλλον εἰ παχυτέρους παρὰ σκευάζειν εἴωθεν αὐτοὺς. Τὰ δὲ χειμερινὰ τῶν μήλων τὰ μὲν κυδώνια στρουθιοτέρους, τὰ δὲ στρουθία τοὺς χυμούς ἐλάττους ἀναδίδωσι, καὶ στρουθιοτέρους ἦττον, πέττεσθαι τε μᾶλλον δύναται. Νικανδρὸς δ' ὁ Θυατειρηνὸς τὰ κυδώνια μήλα στρουθία φησὶ καλεῖσθαι ἀγροῶν. Γλαυκίδης γὰρ ἱστορεῖ ἀριστα λέγων τῶν ἀκροδρῶν εἶναι μήλα κυδώνια, φάυλα, στρουθία.

21. Κυδωνίῳ δὲ μέλων μνημονεύει Στρεσίχορος ἐν Ἑλένῃ οὕτως·

Πολλὰ μὲν κυδώνια

μᾶλα ποτεφόβητ' ἀνὰ ποτὶ δάφνον ἄνακτι,

πολλὰ δὲ μύρωνα φύλλα

καὶ ῥοδίνους στεφάνους,

ἴω τε κορωνίδας οὐλας.

καὶ Ἀλκμάν. Ἐτι δὲ Κάνθαρος ἐν Τηρεῖ·

Κυδωνίους μέλοισιν εἰς τὰ τιθία.

Καὶ Φιλήμων δ' ἐν Ἀγροίκῳ τὰ κυδώνια μήλα στρουθία καλεῖ. Φύλαρχος δ' ἐν τῇ ἕκτῃ τῶν ἱστοριῶν τὰ κυδωνία φησι μήλα τῇ εὐωδίᾳ καὶ τὰς τῶν θανασίμων φαρμάκων δυνάμεις ἀπαμβλύνειν. Τὸ γοῦν Φαρμακὸν φάρμακον, ἐμβληθέν (φησιν) εἰς ῥίσκον ἔτι ὁδωδότη, ἀπὸ τῆς τῶν μήλων τούτων συνθέσεως ἐξήτηλον γενέσθαι, μὴ τηρεῖσαν τὴν ἰδίαν δύναμιν. Κερασθὲν γοῦν καὶ δοθέν πιεῖν τοῖς

εἰς τοῦτο ἐνδρευθεῖσιν, ὡπαθεῖς αὐτοὺς διατηρῆσαι. Ἐπιγνώσθῃραι δὲ τοῦτο ὕστερον ἐξ ἀνακρίσεως τοῦ τοῦ φάρμακον πωλήσαντος, καὶ ἐπιγνόντος τὸ γινόμενον ἐκ τῆς τῶν μῆλων συνθέσεως.

22. Ἐρμῶν δ' ἐν Κρητικαῖς Γλώσσαις κοδύμαλα καλεῖσθαι φησι τὰ κυδῶνια μῆλα. Πολέμων δ' ἐν πέμπτῳ τῶν πρὸς Τίμαιον ἀνθους **γένος τὸ κοδύμαλον** εἶναι τινὰς ἱστορεῖν. Ἀλκιμῶν δὲ τὸ στρουθίον μῆλον, ὅταν λέγῃ „Μεῖσον ἢ κοδύμαλον.“ Ἀπολλόδωρος δὲ καὶ Σωσίβιος τὸ κυδῶνιον μῆλον ἀκούουσιν. Ὅτι δὲ διαφέρει τὸ (82) κυδῶνιον μῆλον τοῦ στρουθίου, σαφῶς εἶρηκεν ὁ Θεόφραστος ἐν τῇ δευτέρῳ τῆς ἱστορίας. Διάφορα δὲ μῆλα γίνεται ἐν Σιδεῶντι, κόμη δ' ἐστὶν αὕτη Κορίνθου, ὡς Εὐφορίων ἢ Ἀρχύτας ἐν Γερῶνι φησὶν.

Ἵρμιον οἶά τε μῆλον, ὅ τ' ἀργιλώδεσιν ὄχθαις πορφύρεον ἐλαχίῃ ἐνιτρέφεται Σιδεῶντι. Μνημονεύει δ' αὐτῶν καὶ Νικάνδρος ἐν Ἑτεροίουμένοις οὕτως·

Αὐτίχ' ὁ γ' ἢ Σιδεῶντος ἢ Πλειστοῦ ἀπὸ κήτων μῆλα ταμὼν χροάοντα τύπους ἐνεμάσσειτο Κάδμου. Ὅτι δ' ἢ Σιδεῶς τῆς Κορίνθου ἐστὶ κόμη, ὁ Πρατὸς εἶρηκεν ἐν πρώτῃ Ἡρακλείας, καὶ ὁ Ἀπολλόδωρος ὁ Ἀθηναῖος ἐν πέμπτῳ περὶ νεῶν καταλόγου. Ἀντίγονος δ' ὁ Καρύστιος ἐν Ἀντιπάτρῳ φησὶν·

Ἐχὲ μοι ὥραων πολὺ φίτερος ἢδ' ἀριμῆλων πορφυρέων, Ἐφύγη τά τ' αἰξεται ἡνεμοέσση.

23. Φαυλῶν δὲ μῆλων μνημονεύει Τηλεκλείδης ἐν Ἀμφικτύωσιν οὕτως·

Ἵλ τὰ μὲν κομποῖ, τὰ δὲ φαυλότεροι φαυλῶν μῆλων.

καὶ Θεόπομπος ἐν Θησί. Ἀνδροτίων δ' ἐν τῷ Γεωργικῷ τὰς μὲν μηλέας φησὶ φαυλίας καὶ στρουθίας· οὐ γὰρ ἀπορρῖν τὸ μῆλον ἀπὸ τοῦ μίσχου τῶν στρουθιῶν· τὰς δὲ ἡριὰς, ἢ Λακωνικάς, ἢ Σιδουντίας, ἢ χθονείας. Ἐγὼ δ', ἄνδρες φίλοι, πάντων μάλιστα τεθαύμακα τὰ κατὰ τὴν Ῥώμην πεπρασκόμενα μῆλα, τὰ Ματτιανὰ καλούμενα, ἅπερ κομίζεσθαι λέγεται ἀπὸ τινος κόμης ἰδρυμένης ἐπὶ τῶν πρὸς Ἀκυληίᾳ Ἀλπεων. Τούτων δ' οὐ πολὺ ἀπολείπεται τὰ ἐν Γάγγροις, πόλει Παφλαγονικῇ. Ὅτι δὲ καὶ τῶν μῆλων εὐρετής ἐστι Διόνυσος, μαρτυρεῖ Θεόκριτος ὁ Συρακόσιος, οὕτωςί πως λέγων·

Μᾶλα μὲν ἐν κόλποισι Διονύσοιο φυλάσσαν,

κρατὶ δ' ἔχων λείκαν, Ἡρακλῆος ἱερὸν ἔρνος.

Νεοπτόλεμος δ' ὁ Παριανὸς ἐν τῇ Διονυσιάδι καὶ αὐτὸς ἱστορεῖ, ὥς ὑπὸ Διονύσου εὐρεθέντων τῶν μῆλων, καθάπερ καὶ τῶν ἄλλων ἀκροδρύνων. „Ἐπιμηλὲς δὲ καλεῖται (φησὶ Πάμφιλος) τῶν ἁπλῶν τι γένος.“ Ἐσπερίδων δὲ μῆλα οὕτως καλεῖσθαι τινὰ φησι Τιμαχίδας ἐν τῷ τετάρτῳ Δείπνων. Καὶ ἐν Λακεδαιμόνι δὲ παρατίθεσθαι τοῖς θεοῖς φησι Πάμφιλος ταῦτα· εὖοςμα δὲ εἶναι καὶ ἄβρωτα, καλεῖσθαι δ' Ἐσπερίδων μῆλα. Ἀριστοκράτης γοῦν ἐν τετάρτῳ Λακωνικῶν· „Ἐτι δὲ μῆλα καὶ τὰς λεγόμενας Ἐσπερίδας.“

24. ΠΕΡΣΙΚΑ. Θεόφραστος ἐν δευτέρῳ περὶ φυτῶν ἱστορίας, λέγων περὶ ὧν ὁ καρπὸς οὐ φαγερός, γράφει καὶ τὰς· „Ἐπεὶ τῶν γε μειζόνων φανερά πάντων ἡ ἀρχή, καθάπερ ἀμυγδάλης, καρύου, βαλάνου, τῶν ἄλλων ὅσα τοιαῦτα, πλὴν τοῦ Περσικοῦ, τούτου δ' ἥμιστα· καὶ πάλιν, ῥόας, ἁπλίου, μηλέας.“ Διφίλος δ' ὁ Σίφνιος ἐν τῷ περὶ τῶν προσφερομένων τοῖς νοσοῦσι καὶ τοῖς ὑγιαίνοντι

νουσί φησι· „Τὰ δὲ Περσικὰ λεγόμενα μήλα, ὑπὸ τινων δὲ Περσικὰ κοκκύμηλα. μέσως ἐστὶν εὐχyla, θρηπτικώτερα δὲ τῶν μύλων.“ Φιλότιμος δ' ἐν τῷ τρίτῳ καὶ δεκάτῳ περὶ τροφῆς τὸ Περσικόν φησι λεπαρώτερον καὶ (83) κεγχρώδες εἶναι, χαυνότερον δ' ὑπάρχειν, καὶ πιζόμενον πλείστον ἔλαιον ἀνίνασι. Ἀριστοφάνης δ' ὁ γραμματικὸς ἐν Λακωνικαῖς Γλώτταις τὰ κοκκύμηλα φησι τοὺς Λύκωνας καλεῖν ὀξύμαλα Περσικὰ, ἃ τινες ἄδρουα.

25. ΚΙΤΡΙΟΝ. Περὶ τούτου πολλὴ ζήτησις ἐνέπεσε τοῖς δειπνοσοφισταῖς, εἴ τις ἐστὶν αὐτοῦ μνήμη παρὰ τοῖς παλαιοῖς. Μυρτίλος μὲν γὰρ ἔφρασκεν, ὥσπερ εἰς αἴγας ἡμᾶς ἀγρίας ἀποπέμπων τοὺς ζητοῦντας, Ἠγήσανδρον τὸν Δελφὸν ἐν τοῖς ὑπομνήμασιν αὐτοῦ μνημονεύειν, τῆς δὲ λέξεως τὰ νῦν οὐ μεμνησθαι. Πρὸς ὃν ἀντιλέγων ὁ Πλούταρχος, Ἀλλὰ μὴν ἔγωγε, φησὶ, διορίζομαι μηδ' ὅλως τὸν Ἠγήσανδρον τοῦτ' εἰρηκέναι, δι' αὐτὸ τοῦτ' ἐξαναγνοὺς αὐτοῦ πάντα τὰ ὑπομνήματα, ἐπεὶ καὶ ἄλλος τις τῶν ἐταίρων τοῦτ' ἔχειν οὕτω διεβεβαίουτο, ὁρμώμενος ἐκ τινων σχολικῶν ὑπομνημάτων ἀνδρὸς οὐκ ἀδόξου· ὥστε ὦρα σοι, φίλε Μυρτίλε, ἄλλον ζητεῖν μάρτυρα. Αἰμιλιανὸς δὲ ἔλεγεν Ἰόβαν τὸν Μαυρουσίῳ βασιλέα, ἄνδρα πολυμαθέστατον, ἐν τοῖς περὶ Λιβύης συγγράμμασί, μνημονεύοντα τοῦ κιτρίου, καλεῖσθαι φάσκειν αὐτὸ παρὰ τοῖς Λίβυσι μύλον Ἑσπερικόν, ἀφ' ὧν καὶ Ἡρακλέα κομίσαι εἰς τὴν Ἑλλάδα τὰ χρύσεια διὰ τὴν ἰδέαν λεγόμενα μήλα. Τὰ δὲ τῶν Ἑσπερίδων λεγόμενα μήλα οὗ ἐς τοὺς Διὸς καὶ Ἡρας λεγομένους γάμους ἀνῆκεν ἡ γῆ, Ἀσκληπιάδης εἰρηκεν ἐν ἐξηκοστῷ Αἰγυπτιακῶν. Πρὸς τούτους ἀποβλέψας ὁ Δημόκριτος ἔφη, Εἰ μὲν τι τούτων Ἰόβας ἰσίδωρε, χαίρειτω Λιβυκαῖσι βιβλοῖς, ἔτι δὲ ταῖς Ἀγωνος

πλάναις. Ἐγὼ δὲ τὸ μὲν ὄνομα οὐ φημι κείσθαι τοῦ κυρίου παρὰ τοῖς παλαιοῖς τοῦτο, τὸ δὲ πρᾶγμα ὑπὸ τοῦ Ἐρεσίου Θεοφράστου οὕτως λεγόμενον ἐν ταῖς περὶ φυτῶν ἱστορίαις ἀναγκάζει με ἐπὶ τῶν κυρίων ἀκούειν τὰ σημανόμενα.

26. Φησὶ γὰρ ὁ φιλόσοφος ἐν τῷ τετάρτῳ τῆς περὶ φυτῶν ἱστορίας οὕτως· „Ἡ δὲ Μηδία χώρα καὶ ἡ Περσίς ἄλλα τε ἔχει πλείω, καὶ τὸ μῆλον, τὸ Περσικὸν ἢ Μηδικὸν καλούμενον. Ἐχει δὲ τὸ δένδρον τοῦτο φύλλον μὲν ὅμοιον καὶ σχεδὸν ἴσον τῷ τῆς δάφνης, ἀνδράχνης καὶ καρύας, ἀκάνθας δ' οἷας ἄπιος ἢ ὀξύνικανθος, λείας δὲ καὶ ὀξείας σφόδρα καὶ ἰσχυράς. Τὸ δὲ μῆλον οὐκ ἐσθιέται μὲν, εὖοσμον δὲ πᾶν, καὶ αὐτὸ καὶ τὰ φύλλα τοῦ δένδρου· καὶ εἰς ἱμάτια τεθῇ τὸ μῆλον, ἀσκοπα διατηρεῖ. Χρήσιμον δὲ, ἐπειδὴν καὶ τύχη τις πεπρακὸς θανάσιμον φάρμακον· δοθὲν γὰρ ἐν οἷν διακρίπτει τὴν κοιλίαν, καὶ ἐξάγει τὸ φάρμακον. Καὶ πρὸς στόματος εὐωδίαν· ἐὰν γὰρ τις ἐφήσῃ ἐν ζυμῷ ἢ ἐν ἄλλῳ τινὶ τὸ εἶσω τοῦ μῆλου, ἐκπίεσθαι τε εἰς τὸ στόμα καὶ καταρρόφησθαι, ποιεῖ τὴν ὁσμὴν ἡδεῖαν. Σπείρεται δὲ τοῦ ἥρος εἰς πρασιάς ἐξαιρεθὲν τὸ σπέρμα, διειργασμένας ἐπιμελῶς· εἴτ' ἄρδεται διὰ τετάρτης ἢ πέμπτης ἡμέρας. Ὅταν δὲ ἄδρὸν ἢ, διαφυτεύεται πάλιν τοῦ ἔαρος εἰς χαλρὸν μαλακὸν καὶ ἔρπυρον καὶ οὐ λίαν λεπτόν. Φέρει δὲ τὰ μῆλα πᾶσαν ὥραν· τὰ μὲν γὰρ ἀφήρηται, τὰ δ' ἀνθῇ, τὰ δ' ἐκπέττει. Τῶν δ' ἀνθῶν ὅσα ἔχει καθάπερ ἡλακίτην ἐκ μέσου τιν' ἀνέχουσιν, ταῦτά ἐστι γόνιμα· ὅσα δὲ μὴ, ἄγονα.“ Κἂν τῷ πρώτῳ δὲ τῆς αὐτῆς πραγματείας τὰ περὶ τῆς ἡλακίτης καὶ τῶν γονίμων εἴρηκεν. Ἐκ τούτων ἐγὼ κινούμενος, ὃ ἱταῖροι, ὡν φησιν ὁ Θεόφραστος περὶ χρόας, περὶ ὁσμῆς,

περὶ φύλλον, τὸ κτερίον εἶναι λέγεσθαι πεπρίστευκα, καὶ μηδεὶς ὑμῶν θαυμάζειτω εἴ φησι μὴ ἐσθίεσθαι αὐτὸ, ὅποτε γε καὶ μέχρι τῶν κατὰ τοὺς πάππους ἡμῶν χρόνων (84) οὐδεὶς ἦσθιεν, ἀλλ' ὥς τι μέγα κειμήλιον ἀπετίθεντο ἐν ταῖς κιβωτοῖς μετὰ τῶν ἱματίων.

27. Ὅτι δ' ὄντως ἐκ τῆς ἄνω χώρας ἐκείνης κατέβη εἰς τοὺς Ἕλληνας τὸ φυτόν τοῦτο, ἔστιν εὐρεῖν λεγόμενον καὶ παρὰ τοῖς τῆς κωμωδίας ποιηταῖς, οἳ καὶ περὶ μεγέθους αὐτῶν τι λέγοντες τῶν κτερίων μνημονεύειν φαίνονται. Ἀντιφάνης μὲν ἐν Βουωτίᾳ·

Καὶ περὶ μὲν ὄψου γ' ἡλπίδιον τὸ καὶ λέγειν,
ὥσπερ πρὸς ἀπλήστους. Ἀλλὰ ταυτὶ λάμβαντε,
παρθένε, τὰ μήλα. Β. Καλά γε. Α. Καλά διήτ', ὦ θεοί·
γνωστί γάρ τοι σπέρμα τοῦτ' ἀριγμένον
εἰς τὰς Ἀθήνας ἔστι παρὰ τοῦ βασιλέως.

Β. Παρ' Ἑσπερίδων ἦμην γε, νῆ τὴν Φωσφόρον.
Φασὶν τὰ χρυσᾶ μήλα ταῦτ' εἶναι. Τρία
μόνον ἐστίν. Α. Ὀλίγον τὸ καλὸν ἐστὶ πανταχοῦ,
καὶ τίμον.

Ἐρμῆς δ' ἐν Μελιβοίᾳ, αὐτὰ ταῦτα τὰ ἱαμβεῖα προθεῖς,
ὥς ἴδια τὰ τοῦ Ἀντιφάνους, ἐπιφέρει·

Β. Παρ' Ἑσπερίδων ἦμην γε, νῆ τὴν Ἀρτεμιν.
Φασὶν τὰ χρυσᾶ μήλα ταῦτ' εἶναι. Τρία
μόνον ἐστίν. Α. Ὀλίγον τὸ καλὸν ἐστὶ πανταχοῦ
καὶ τίμον. Β. Τούτων μὲν ὀβολόν, εἰ ποκὸν,
τίθημι· λογιῶμαι γάρ. Αὗται δὲ βόαι
ὡς εὐγενεῖς. Α. Τὴν γὰρ Ἀφροδίτην ἐν Κύπρῳ
δένδρον φυτεῦσαι τοῦτό φασιν ἐν μόνον.

Β. Βέρβεια πολυτίμητα! Κᾶτα τρεῖς μόνας
καὶ τάσδ' ἐπόμεσας; Α. Οὐ γὰρ εἶχον πλεονας.

28. Τούτοις εἴ τις ἀντιλέγειν ἔχει, ὅτι μὴ τὸ νῦν κικρίον λεγόμενον σημαίνεται, σαφέστερα μαρτύρια παρατιθέσθω· καίτοι καὶ Φανίου τοῦ Ἑρесьίου ἔννοιαν ἡμῶν δίδοντας, μήποτε ἀπὸ τῆς κέδρου τὸ κικρίον ὠνόμασται. Καὶ γὰρ τὴν κέδρον φησὶν ἐν πέμπτῳ περὶ φυτῶν ἀκάνθας ἔχειν περὶ τὰ φύλλα. Ὅτι δὲ τὸ αὐτὸ τοῦτο καὶ περὶ τὸ κικρίον ἐστὶ, παντὶ δῆλον. Ὅτι δὲ καὶ προλαμβανόμενον τὸ κικρίον πάσης τροφῆς ξηρᾶς τε καὶ ὑγρᾶς ἀντιφάρμακόν ἐστι παντὸς δηλητηρίου, εὖ οἶδα, μαθὼν παρὰ πολίτου ἐμοῦ, πιστευθέντος τὴν τῆς Αἰγύπτου ἀρχήν. Οὗτος κατεδίδασκέ τινας γενέσθαι θηρίων βορὰν κακόνργους εὐρεθέντας, καὶ ἔδωκε αὐτοὺς ἀποσίτοις ζώοις παραβληθῆναι. Εἰσιούσι δὲ αὐτοῖς εἰς τὸ τοῖς λησταῖς εἰς τιμαρίαν ἀπεδεδειγμένον θέατρον, κατὰ τὴν ὁδὸν κάπηλς τις γυνὴ κατ' ἑλὼν ἔδωκεν οὐ μετὰ χεῖρας εἶχεν ἐσθίσουσα κικρίου, καὶ λαβόντες ἔφαγον, καὶ μετ' οὐ πολὺ, παραβληθέντες πελωρίοις καὶ ἀγριωτάτοις ζώοις, ταῖς ἀσπίσι δηχθέντες, οὐδὲν ἔπαθον. Αἰσθία δὲ κατέσχε τὸν ἀρχοπα. Καὶ τὸ τελευταῖον ἀνακρίων τὸν αὐτοὺς φυλάττοντα στρατιώτην, εἴ τι ἔφαγον ἢ ἔπιον, ὥς ἔμαθε κατὰ τὸ αὐτὸ ἐξ ἀκεραίου τὸ κικρίον δεδομένον, τῇ ἐπιούσῃ τῶν ἡμερῶν τῷ μὲν πάλιν ἐκέλευσε δοθῆναι κικρίου, τῷ δ' οὐ· καὶ ὁ μὲν φαγὼν δηχθεὶς οὐδὲν ἔπαθεν, ὁ δὲ παραντίκα πληγεὶς ἀπέθανε. Δοκιμασθέντος οὖν διὰ πολλῶν τοῦ τοιοῦτου, εὐρέθη τὸ κικρίον ἀντιφάρμακον παντὸς δη- (85) λητηρίου φαρμάκου. Ἐὰν δὲ τις ἐν μέλιτι Ἀττικῶ ὅλον κικρίον, ὥς ἔχει φύσεως, συνεψήσῃ μετὰ τοῦ σπέρματος, διαλύεται μὲν ἐν τῷ μέλιτι, καὶ ὁ ἀπ' αὐτοῦ λαμβάνων ἔσθιεν δύο ἢ τρεῖς δακτύλους, οὐδὲν ὀτιοῦν ὑπὸ φαρμάκου πείσεται.

29. Τούτοις εἴ τις ἀπιστεῖ, μαθήτω καὶ παρὰ Θεο-
πόμπου τοῦ Χίου, ἀνδρὸς φιλαλήθους καὶ πολλὰ χρήματα
καταναλώσαντος εἰς τὴν περὶ τῆς ἱστορίας ἐξέτασιν ἀκρι-
βῆ. Φησὶ γάρ οὗτος ἐν τῇ ὁγδόῃ καὶ τριακοστῇ τῶν
ἱστοριῶν περὶ Κλεάρχου διηγούμενος, τοῦ Ἑρακλεωτῶν
τῶν ἐν τῷ Πόντῳ τυράννου, ὡς βιαίως ἀνῆρει πολλοὺς,
καὶ ὡς τοῖς πλείστοις ἐδίδου κώνειον πίνειν. Ἐπειδὴ οὖν
(φησὶ) πάντες ἔγνωσαν τὴν τοῦ φαρμάκου ταύτης φιλο-
τησίαν, οὐ προήεσαν τῶν οὐκίων, πρὶν φαγεῖν πήγανον·
τοῦτο γὰρ τοὺς προφαγόντας, μηδὲν πάσχειν πίνοντας τὸ
ἀκόνιτον· ὃ καὶ κληθῆναι φησὶ διὰ τὸ φύεσθαι ἐν τόπῳ
Ἀκόναις καλουμένῳ, ὅντι περὶ τὴν Ἑράκλειαν. Ταῦτ'
εἰπόντος τοῦ Δημοκρίτου, θαυμάζοντες οἱ πολλοὶ τὴν τοῦ
κυρίου δύναμιν, ἀπήσθιον ὡς μὴ πρότερον φαγόντες ἢ
πίνοντες τι. Πάμφιλος δ' ἐν ταῖς Γλώσσαις Ῥωμαίους
φησὶν αὐτὸ κύτρον καλεῖν.

30. Ἐξῆς δὲ τοῖς προειρημένοις κατ' ἰδίαν ἐπεισενε-
χθόντων ἡμῖν πολλῶν ὀστράκων καὶ τῶν ἄλλων ὀστρακοδέφ-
μων, σχεδὸν τὰ πλεῖστα αὐτῶν μνήμης ἡξιωμένα παρ'
Ἐπιχάρμῳ ἐν Ἑβας Γάμῳ εὗρισκω, διὰ τούτων·

Ἄγχι δὲ παντοδαπὰ κογχύλια,
λεπάδας ἀσπίτους, κραβύζους, κημιβάλους, τηθυνάκια,
βαλάρους, πορφύρας, ὀστρεῖα συμμεμνύοτα,
τὰ διελεῖν μὲν ἔστι χαλεπὰ, καταφαγεῖν δ' εὐμαρέα·
μύας, ἀναρίτας τε κόρινκας τε καὶ σκιαφύτρια,
τὰ γλυκεία μὲν ἔντ' ἐπέσθαι, ἐμπαγῆμεν δ' ὀξεία,
τούς τε μακρογογγύλους σωλήνας· ὃ μέλαινά τε
κόγχος, ὥπερ κογχόθηραν πᾶσιν ἐς τρισῶνια·
θάτεραι δὲ τὰ κόγχοι τε αἱ ἀμαθιτιδές τε

καποδόκιμοι τε κήγονοι, τὰς ἀνδροφυκτίδας,
πάντες ἄνθρωποι καλέονθ', ἅμεις δὲ λείκας τοὶ θεοί.

31. Ἐν δὲ Μούσαις γράφεται·

Ἀντὶ τοῦ

κόγχος, ἂν τέλλειν καλόμενος· ἔστι δ' αἰδιστον κρέας.

Τὴν τελλέναν λεγομένην ἔσως δηλαῶς, ἣν Ῥωμαῖοι μίτλον
ὀνομάζουσι. Μνημονεύει δ' αὐτῆς Ἀριστοφάνης ὁ γραμ-
ματικός ἐν τῷ περὶ τῆς ἀχνημένης σιωπῆς συγγράμματι
ὁμοίως φησὶν εἶναι τὰς λεπάδας ταῖς καλουμέναις τελλί-
ναις. Καλλίας δ' ὁ Μυτιληναῖος ἐν τῷ περὶ τῆς παρ'
Ἀλκαίου λεπάδος παρὰ τῷ Ἀλκαίῳ φησὶν εἶναι ὠδὴν, ἧς ἡ
ἀρχή·

Πέτρας καὶ πολυῖς θαλάσσας τέκνον·

ἧς ἐπὶ τέλει γεγράφθαι· „Ἐκ λεπάδων χαίνας φρένας αἱ
θαλασσίαι λεπᾶς.“ Ὁ δ' Ἀριστοφάνης γράφει ἀπὸ τοῦ
λεπᾶς χέλυσ, καὶ φησὶν οὐκ εὖ Δικαιάρχον ἐνδεξάμενον
λέγειν τὰς λεπάδας· τὰ παιδάρια δὲ, ἥνικ' ἂν εἰς τὸ στόμα
λάβωσιν, αὐλεῖν ἐν ταύταις καὶ παίζειν, καθίστηναι καὶ παρ'
ἡμῶν τὰ σπερμολόγια τῶν παιδαρίων ταῖς καλουμέναις τελ-
(86) λῖναις, ὡς καὶ Σόπατρός φησιν, ὁ φιλυπογράφος, ἐν
τῷ ἐπιγραφομένῳ δράματι Εὐθυλοθετάμβροτος·

Ἄλλ' ἴσχε· τελλίνης γὰρ ἐξαίφνης μέγας

ἀκοὰς μελωδὸς ἤχος εἰς ἐμὰς ἔβη.

Πάλιν δ' Ἐπίχαμος ἐν Πύρρῃ καὶ Προμαθῇ φησι·

Καὶ τελλέναν πᾶναρίταν θύσαι δὴ καὶ λεπᾶς ὅσας.

Παρὰ Σόφρονι δ' οἱ κόγχοι μελαινίδες λέγονται· „Με-
λαινίδες γὰρ τοὶ νησοῦντι ἐμὴν ἐκ τοῦ μικροῦ λιμένος.“

Ἐν δὲ τῷ ἐπιγραφομένῳ Ὀλλεὺς τὸν ἀγροειώταν χηράμβας
ὀνομάζει. Καὶ Ἀρχιλόχος δὲ τῆς χηράμβης μέμνηται, τοῦ
δ' ἀναρίτου Ἴβυκος. Καλεῖται δ' ὁ ἀναρίτης καὶ ἀνάριτης.

κογχῶδες δὲ ὃν πῶ ὅστιρεον προσέχεται ταῖς πέτραις ὥσπερ αἱ λεπάδες. Ἡρώνας δ' ἐν Συνεργαζομέναις·

Ἐπὶ Προσφῶς ὅπως τις χοιράδων ἀναρίτης.

Διοκλῆς δ' ἐν Πέρσαις τινὰς κήσους νηροιστρόφους εἴ-
ρηκεν. Ὅμηρος δὲ τῶν τηθέων μέμνηται.

32. Διοκλῆς δ' ὁ Καρύστιος ἐν τοῖς Ὑγιεινοῖς κρά-
τιστά φησιν εἶναι τῶν κογχυλίων πρὸς διαχώρησιν καὶ οὐ-
ρησιν μύας, ὅστρεα, κτένας, χήμας. Ἀρχιππος δ' ἐν
Ἰχθύσι·

Λεπάσιν, ἐχίνοις, εὐχάραις, βελόταις τε, τοῖς κτεσίν τε.
Ῥωμαλέωτερα δὲ τῶν κογχυλίων φησὶν εἶναι ὁ Διοκλῆς
κόγχας, πορφύρας, κήρυκας. Περὶ δὲ τῶν κηρύκων ὁ Ἀρ-
χιππος τὰδε λέγει·

Κύρυνθ' ὁ θαλάσσης τρώφιμος υἱὸς πορφύρας.

Σπεύσιππος δ' ἐν δευτέρῳ Ὁμοίων παραπλήσια εἶναι κή-
ρυκας, πορφύρας, στραβήλους, κόγχους. Τῶν στραβήλων
μνημονεύει καὶ Σοφοκλῆς ἐν Καμικίοις, οὕτως·

Ἄλλας στραβήλου τῆσδε τέκνον εἴ τινα
δυναίμεθ' εὐρεῖν.

Ἐπὶ ὁ Σπεύσιππος ἐξῆς πάλιν ἰδίᾳ καταριθμεῖται κόγχους,
κτένας, μύς, πίννας, σωλήνας, καὶ ἐν ἄλλῳ μέρει ὅστρεα,
λεπάδας. Ἀραρὸς δὲ Καμπυλιανὴ φησιν·

Τὰ κομάρ' αὖ μὲν δὴ ταῦτα νωγαλεύματα,
κόγχαι τε καὶ σωλήνες, αἶ τε καμπύλαι
καρῆδες ἐξήλλοντο δελφίνων δίκην.

Σώφρων δ' ἐν Μίμοις· „Τίνες δὲ ἐντὶ ποτα, φίλα, ταῖδε
τοὶ μακροὶ κόγχαι; Β. Σωλήνεις θὴν τοῦτοί γε, γλυκύρεον
κογχύλιον, χηρᾶν γυναικῶν λίχνευμα.“ Τῶν δὲ πινῶν μνη-
μονεύει Κρατῖνος ἐν Ἀργυλόχοις·

Ἡ μὲν δὴ πίνῃσι καὶ ὀστρείοισιν ὁμοίη.
Φιλύλλμος δ', ἡ Ἑλληνικός, ἡ Ἀριστοφάνης ἐν Πόλεσι:

Πουλυπόδειον,
σηπιδάριον, κάραβον, ὕστακόν, ὄστρεον * *
χήμας, λεπάδας, σωλήνας, μῦς, πίννας, κτένας ἐκ
Μυτιλήνης·

αἰρετὴ ἀνθρακίδας, τρίγλη, σαργός, κιστρὺς, πέρεη,
κορακίνας.

Ἄγλας δὲ καὶ Δερκύλος ἐν Ἀργολικοῖς τοὺς στραβήλους
ἀστραβήλους ὀνομάζουσι, μνημονεύαντες αὐτῶν ὡς ἐπιτη-
δεῖων ὧντων εἰς τὸ σαλπίζειν.

33. Τὰς δὲ κόγχας ἔστιν εὐρεῖν λεγομένας καὶ θηλυ-
κῶς καὶ ἀρσενικῶς. Ἀριστοφάνης Βαβυλωνίους·

Ἀνέχασκον εἰς ἕκαστος ἐμφορεέστατα

(87) ὀπτωμέναις κόγχαισιν ἐπὶ τῶν ἀνδράκων.

Τηλεκλειδὴς δ' ἐν Ἡσιόδοις κόγχη φησὶ διελεῖν. Καὶ
Σώφρων γυναικεῖος· „Αἱ γὰρ μὲν κόγχαι, ὥσπερ αἱ καὶ ἐξ
ἐνὸς κελύματος, κεχάναντι ἀμὴν πᾶσαι, τὸ δὲ κρῆς ἐκάστας
ἔχει.“ Ἀρσενικῶς δ' Αἰσχύλος ἐν Ποντίῳ Γλαύκῳ·
„Κόγχαι, μῦες καὶ στρεῖα.“ Ἀριστὼνυμος Θησεῖ· „Κόγχος
ἦν βαπτῶν ἄλλων.“ [Ὁμοίως] παραπλησίως δ' εἶρηκε καὶ
Φρόνιχος Σατύροις. Ἰάσιος δὲ ὁ Ἐρατισιστράτιος τῶν
χημῶν φησὶ τὰς μὲν τραχείας λέγεσθαι, τὰς δὲ βασιλικάς.
Καὶ τὰς μὲν τραχείας καὶ κακοχύλους εἶναι, ὀλιγοτρόφους
καὶ εὐεκακρίτους, χρῆσθαι δὲ αὐταῖς καὶ δελάσι τοὺς πορ-
φυρευομένους· τῶν δὲ λεῖων κατὰ τὰ μεγέθη καὶ τὰς δια-
φορὰς εἶναι κρατίστας. Ἠγήσανδρος δ' ἐν ὑπομνήμασι
τὰς τραχείας φησὶ κόγχας ὑπὸ μὲν Μακεδόνων καυρίκους
καλεῖσθαι, ὑπὸ δὲ Ἀθηναίων κραιούς.

34. Τὴς δὲ λεπάδας ὁ Ἰάσιος τῶν προειρημένων εὐ-

εγκριτους μάλλον εἶναι, τὰ δ' ὅστροα ἀτροφώτερά τε τού-
 των, καὶ πλήσματα εὐεκριτώτερά τε τούτων. „Οἱ δὲ κτένες
 τροφιμώτεροι μὲν εἰσι, κακοχυλότεροι δὲ καὶ δυσεκκριτώ-
 τεροι. Τῶν δὲ μυῶν οἱ μὲν Ἐφέσιοι καὶ οἱ τούτοις ὅμοιοι
 τῇ εὐχυλῇ τῶν μὲν κτενῶν βελτίονες, τῶν δὲ χημῶν λειπό-
 μενοι· οὐρητικώτεροι δὲ μάλλον ἢ ἐπὶ τὴν κοιλίαν φερόμε-
 νοι. Εἰσὶ δ' αὐτῶν ἔνιοι καὶ σκίλλωδεις κακόχυλοι τε καὶ
 πρὸς τὴν γεῦσιν ἀπειθεῖς. Οἱ δ' ἐλάσσονες τούτων καὶ
 δασεῖς ἔξωθεν οὐρητικώτεροι μὲν εἰσι καὶ εὐχυλότεροι τῶν
 σκίλλωδων, ἀτροφώτεροι δὲ διὰ τε τὸ μέγεθος, καὶ τῷ γένει
 ὄντες τοιοῦτοι. Οἱ δὲ τῶν κηρύκων τράχηλοι εὐστόμαχοι
 τέ εἰσι καὶ ἀτροφώτεροι μυῶν τε καὶ χημῶν καὶ κτενῶν·
 τοῖς δ' ἀσθενῇ τὸν στόμαχον ἔχουσι, καὶ μὴ ῥαδίως ἀπο-
 διωθοῦσι τὴν τροφήν εἰς τὸ κύτος τῆς κοιλίας, χρήσιμοι,
 δύσφθοργοι ὄντες. Τὰ γὰρ ὁμολογουμένως εὐπεπτα κατὰ
 τοῖνναντίον ἀλλότρια τῆς διαθέσεως ταύτης ἐστὶν, εὐχερῶς
 διαφθειρόμενα, διὰ τὸ ἁπαλὰ καὶ εὐδιάλυτα εἶναι. Ὅθεν
 αἱ μήκωνες αὐτῶν πρὸς μὲν τὰς τῶν στομῶνων ἐντονίας
 οὐκ εὐθετοῦσι, πρὸς δὲ τὴν τῆς κοιλίας ἀσθενείαν χρήσι-
 μοι. Τροφιμώτεραι δὲ τούτων εἰσὶ καὶ ἀπολαυστικώτεραι
 αἱ τῆς πορφύρας μήκωνες, πλὴν σκίλλωδέστεραι ὑπάρχουσι·
 καὶ γὰρ ὅλον τὸ κογχύλιον τοιοῦτόν ἐστιν. Ἴδιον δὲ καὶ
 ταύταις καὶ τοῖς σωλῆσι παρέτεται, τὸ ἐφομένους παχύν-
 ποιεῖν τὸν ζωμόν. Ἐφόμενοι δὲ τὸ καθ' ἑαυτοὺς καὶ οἱ
 τράχηλοι τῶν πορφυρῶν εὐθετοῦσι πρὸς τὰς τῶν στομῶ-
 νων διαθέσεις.“ Μνημονεύει δ' αὐτῶν Ποσειδώνιος ἐν
 Δοκρίσιν οὕτως·

“Ὡρα περαίνειν ἐγχέκεια, καράβους,
 κόγχας, ἐχίνους, προσαφάτους, μήκωνας,
 πίννας, τραχήλους, μύας·

35. Αἱ βάλανοι δ' εἰ μείζονες, εὐέκκριτοι καὶ εὐστομοί. Τὰ δ' ὠτάρια, (γίνονται δὲ ταῦτα καὶν τῇ κατὰ τὴν Ἀλεξάνδρειαν λεγομένῃ Φάρω νήσῳ,) τροφιμώτερα τῶν (88) προειρημένων ἀπάντων, οὐκ εὐέκκριτα δέ. Ἀντίγονος δ' ὁ Καρύστιος ἐν τῷ περὶ λέξεως τὸ ὄστρεον τοῦτο ὑπὸ Αἰολέων καλεῖσθαι οὗς Ἀφροδίτης. Αἱ δὲ φωλάδες πολυτροφώτεραι, βρωμώδεις δέ. Τὰ δὲ τήθη παραπλήσια τοῖς προειρημένοις καὶ πολυτροφώτερα. Γίνεται δὲ τινα καὶ ἄγρια λεγόμενα ὄστρεα· πολύτροφα δ' ἐστὶ καὶ βρωμώδη, προσεῖτε τε εὐτελῇ κατὰ τὴν γεῦσιν. Ἀριστοτέλης δ' ἐν τῷ περὶ ζώων „Ὅστρεα (φησὶ) πίννη, ὄστρεον, μῦς, κτεῖς, σωλὴν, κόγχη, λετὰς, τήθος, βάλανος. Πορευτικά δὲ κήρυξ, πορφύρα, ἡδυπορφύρα, ἐχίνος, σιράβηλος. Ἔστι δ' ὁ μὲν κτεῖς τραχύστρακος, ῥαβδωτός, τὸ δὲ τήθος ἀῤ-ῥάβδωτον, λειόστρακον, ἡ δὲ πίννη λεπτόστομον, τὸ δὲ ὄστρεον παχύστομον, δίθυρον δὲ καὶ λειόστρακον, λεπὰς δὲ μονόθυρον καὶ λειόστρακον, συμφυὲς δὲ μῦς, μονοφυὲς δὲ καὶ λειόστρακον σωλὴν καὶ βάλανος, κοινὸν δ' ἐξ ἀμφοῶν κόγχη.“ Τὸ δ' ἐντὸς τῆς πίννης Ἐπαίνετος ἐν Ὀψαρτυτικῇ καλεῖσθαι φησὶ μήκονα. Ἐν δὲ πέμπτῳ ζώων μορίων ὁ Ἀριστοτέλης· „Γίνονται (φησὶν) αἱ μὲν πορφύραι περὶ τὸ ἔαρ, οἱ δὲ κήρυκες λήγοντος τοῦ χειμῶνος. Ὅλας δὲ (φησὶ) τὰ ὀστρακόδερμα ἐν τῷ ἔαρι φαίνεται ἔχοντα τὰ καλούμενα ὠά· καὶν τῷ μετοπώρῳ δέ, πλήν τῶν ἐχίνων τῶν ἐδωδιμῶν. Οὗτοι δὲ μάλιστα μὲν ἐν ταύταις ταῖς ὥραις αἱ τε ἰσχύουσι, καὶ τὸ πλέον ἐν ταῖς πανσελήνοις καὶ ταῖς ἀλκιναῖς ἡμέραις, πλήν τῶν ἐν τῷ Ἐλρίῳ τῶν Πυρραίων· ἐκεῖνοι δ' ἀμείνονες τοῦ χειμῶνος, καὶ εἰς μικροὶ, πλήρεις δὲ ὥων. Κύνοντες δὲ φαίνονται καὶ οἱ κοχλῖαι πάντες ὁμοίως τὴν αὐτὴν ὥραν.“

36. Προελθὼν δὲ πάλιν φησὶν ὁ φιλόσοφος· „Αἱ μὲν οὖν πορφύραι τοῦ ἔαρος συναθροίζονται εἰς τὸ αὐτὸ ποιοῦσι τὴν καλουμένην μελίκτηρα, * * * ἀλλ' οὐχ οὕτω γλαφυρόν, ὥσπερ ἂν εἰ ἐκ λεπτύρων ἐρεβίνθων λευκῶν πολλὰ συμπαγείη. ἔχει δὲ ἀνεωγμένον οὐδὲν τούτων· οὐδὲ γίνονται ἐκ τούτων αἱ πορφύραι, ἀλλὰ φύονται αὐταὶ καὶ τᾶλλα ὁστρακόδεσμα ἐξ ἰλῶς καὶ σήφεις. Τοῦτο δὲ συμβαίνει ὥσπερ ἀποκάθαρμα καὶ ταύταις καὶ τοῖς κήρυξι· κηριάζουσι γὰρ καὶ οὗτοι. Ἀφίαισι δ' ἀρχόμεναι κηριάζειν γλισχρότητα μυζώδη, ἐξ ἧν τὰ λεπυρώδη συνίσταται. Ταῦτα μὲν οὖν ἅπαντα διαχεῖται, ἀφίησι δ' ἰχώρα εἰς τὴν γῆν· καὶ ἐν τούτῳ τῷ τόπῳ γίνεται ἐν τῇ γῇ συστάντα πορφύρια μικρὰ, ἃ ἔχουσαι ἀλίσκονται αἱ πορφύραι. Ἐὰν δὲ πρὶν ἐκτεκεῖν ἀλώσῃ, ἐνίοτε ἐν ταῖς φορμίαι, εἰς δὲ τοῦτο συνιοῦσαι ἐκτίκτουσι, καὶ γίνεται οἷον ἐβότρυς. Ἔστι δὲ τῶν πορφυρῶν γένη πλείονα· καὶ ἔναι μὲν μεγάλα, οἷον αἱ περὶ τὸ Σίγειον καὶ τὸ Λέκτον, αἱ δὲ μικραὶ, οἷον ἐν τῷ Εὐρίπῳ καὶ περὶ Καρίαν. Καὶ αἱ μὲν ἐν (89) τοῖς κόλποις μεγάλα καὶ τραχεῖαι· καὶ τὸ ἄνθος αἱ μὲν πλείνται μέλαν ἔχουσιν, ἔναι δ' ἐρυθρόν μικρῶν. Γίνονται δ' ἔναι τῶν μεγάλων καὶ μυαῖαι. Αἱ δ' ἐν τοῖς αἰγιαλοῖς καὶ περὶ τὰς ἀκτὰς τὸ μὲν μέγεθός εἰσι μικραὶ, τὸ δὲ ἄνθος ἐρυθρόν ἔχουσιν. Ἐν δ' ἐν μὲν τοῖς προσβόρφοις μέλαιναι, ἐν δὲ τοῖς νοτίοις ἐρυθραὶ ὥς ἐπὶ τὸ πλείστον.“

37. Ἀπολλόδωρος δ' ὁ Ἀθηναῖος ἐν τοῖς περὶ Σώφρονος, προθεῖς τὸ „Λιωτέρη τῶν πορφυρῶν,“ φησὶν ὅτι παροιμία ἐστὶ, καὶ λέγει, ὥς μὲν τινας, ἐπὶ τοῦ βάρματος· οὐ γὰρ ἂν προσψαύσῃ, ἔλκει ἐφ' ἑαυτὸ καὶ τοῖς προσπαταθεμένοις ἐμποιεῖ χρώματος ἀνγίην· ἄλλοι δ' ἐπὶ τοῦ

ζώου. „*Ἀλίσκονται δὲ* (φησὶν ὁ Ἀριστοτέλης) τοῦ ἔαρος ὑπὸ κῖνα δ' οὐχ ἁλίσκονται. Οὐ γὰρ νέμονται, ἀλλὰ κρύπτουσιν ἑαυτὰς καὶ φαιλεύουσι. Τὸ δὲ ἄνθος ἔχουσιν ἀνὰ μέσον τοῦ μήκωνος καὶ τοῦ τραχήλου. Ἐχει δὲ καὶ αὐτὴ καὶ ὁ κήρυξ τὰ ἐπικαλύμματα, κατὰ τὰ αὐτὰ καὶ τὰ ἄλλα τὰ στρομβώδη ἐκ γενετῆς πάντα. Νέμονται δ' ἐξείροντα τὴν καλουμένην γλώτταν ὑπὸ τὸ κάλυμμα. Τὸ δὲ μέγεθος τῆς γλώσσης ἔχει ἢ πορφύρα μεῖζον δακτύλου, ἢ νέμεται καὶ διατρυπᾷ καὶ τὰ κογχύλια καὶ τὸ ἑαυτῆς ὄστρακον. Μακρόβια δ' ἐστὶ καὶ ἡ πορφύρα καὶ ὁ κήρυξ, καὶ ζῇ περὶ ἔτη ἕξ. Φανερά δὲ ἡ αὖξησης ἐκ τῆς ἐν τῷ ὄστράκῳ ἑλικος. Αἱ δὲ κόγχαι καὶ χῆμαι καὶ σωλῆνες καὶ κτένες ἐν τοῖς ἀμμώδεσι λαμβάνουσι τὴν σύστασιν.“

38. „Αἱ δὲ πίνναι ὄρθαι φύονται ἐκ τοῦ βυθοῦ, ἔχουσί τε ἐν αὐταῖς τὸν πιννοφύλακα, αἱ μὲν καρίδιον, αἱ δὲ καρκίνιον, οὗ στερόμεναι θάπτον διαφθαίρονται.“ Τοῦτο δὲ Πάμφιλος ὁ Ἀλεξανδρεὺς ἐν τοῖς περὶ ὀνομάτων συμπεφυκέναι φησὶν αὐταῖς. Χρύσιππος δ' ὁ Σολεὺς ἐν τῷ πέμπτῳ περὶ τοῦ καλοῦ καὶ τῆς ἡδονῆς. „Ἡ πίννη (φησὶ) καὶ ὁ πιννοτήρης συνεργὰ ἀλλήλοις, κατ' ἰδίαν οὐ δυνάμενα συμμένειν. Ἡ μὲν οὖν πίννη ὄστρεόν ἐστιν, ὁ δὲ πιννοτήρης καρκίνος μικρός. Καὶ ἡ πίννη διαστήσασα τὸ ὄστρακον ἡσυχάζει, τηροῦσα τὰ ἐπισιόντα ἰχθύδια· ὁ δὲ πιννοτήρης παρεστώς, ὅταν εἰσέλθῃ τι, δάσκει αὐτὴν ὥσπερ σημαίνων, ἡ δὲ διχθεῖσα συμμένει. Καὶ οὕτως τὸ ἀποληφθὲν ἔνδον κατεσθίουσι κοινῇ.“ Φασὶ δὲ τινες, καὶ συγγενῆσθαι αὐτὰ αὐτοῖς, καὶ ὥς ἂν ἕξ ἐνὸς σπέρματος γίνεσθαι. Πάλιν δὲ ὁ Ἀριστοτέλης φησὶ. „Πάντα δὲ τὰ ὄστρακώδη γίνεται καὶ ἐν τῇ ἰλῦϊ· ἐν μὲν τῇ βορβορώδει ὄστρεα, ἐν δὲ τῇ ἀμμώδει κόγχαι καὶ τὰ ῥηθέντα, πε-

ρὲ δὲ τὰς σήραγγας τῶν πετρῶν τήθεα καὶ βάλανοι καὶ τὰ ἐπιτολάζοντα, οἷον λεπάδες καὶ νηῖται·“

39. „Τὸν αὐτὸν δὲ τρόπον γίνεται τοῖς ὀστρακοδέρο-
μοις καὶ τὰ μὴ ἔχοντα ὀστράκον, καθάπερ αἶ τε κνίδαι
καὶ οἱ σπόγγοι ἐν ταῖς σήραγγι τῶν πετρῶν. Ἔστι δὲ τῶν
κνιδῶν δύο γένη. Αἱ μὲν γὰρ ἐν τοῖς κοίλοις οὐκ ἀπολύον-
ται τῶν πετρῶν, αἱ δὲ ἐν τοῖς λείοις καὶ πλαταμώδεσιν
ἀπολύμεναι μεταχωροῦσι·“ *Τὰς δὲ κνίδας ὁ Εὐπάλις ἐν*
(90) *Ἀυτολύκῳ ἀκαλήφρας ὀνομάζει, ἔτι δὲ Ἀριστοφάνης*
ἐν Φοινίσσαις οὕτως· „Ἐχε τὸν πρῶτον πάντων ἵφρυα φῦ-
ναι, εἶδ' ἐξῆς τὰς κραναῖς ἀκαλήφρας.“ *Καὶ ἐν Σφηέλῳ*
Φερεκράτης δ' ἐν Ἀυτομόλοις·

— — *Κᾶν ἀκαλήφραις τὸν ἴσον χρόνον ἐστεφανῶσθαι.*
Δίφιλος δ' ὁ Σίφνιος ἱατρός· „Ἡ δὲ ἀκαλήφη (φησὶν)
ἐστὶν εὐκόμιος, οὐρητική, εὐστόμαχος· κνησμὸν δὲ ποιεῖ
τοῖς συνάγουσιν, ἐπειδὴν μὴ προαλείφονται. Ὀντως γὰρ
ἀντὶ τοῦς θηρεύοντας αὐτήν· ὑφ' ὧν κατὰ παραφθορὸν
νῦν ἀκαλήφη ὀνομάζεται· τάχα δὲ ἴσως διὰ ταύτην καὶ ἡ
βοτάνη. Κατ' εὐφημισμὸν γὰρ τῆς ἀντιφράσεως ὀνόμα-
σται· οὐ γὰρ πραεὶά ἐστι καὶ ἀπαλὴ τῇ ἀφῇ, τραχεῖα δὲ
καὶ ἀγδής.“ *Τῆς μὲντοι θαλασσίας ἀκαλήφης μνημο-
νεύει καὶ Φιλαιπίδης ἐν Ἀμφιαράῳ οὕτως·* „Ὅστρε', ἀκα-
λήφρας, λεπάδας παρῆσθαι μοι.“ *Τὸ δ' ἐν Αὐσιστράτῃ*
Ἀριστοφάνους πέπαυται·

Ἄλλ' ὃ τηθῶν ἀνδρειοτάτῃ καὶ μητριδίῳ ἀκαληφῶν,
ἐπεὶ τήθεα τὸ ὄστρεα. Μέμικται γὰρ κωμωδικῶς πρὸς
τὴν τήθην καὶ μητέρα.

40. Καὶ περὶ τῶν ἄλλων ὀστρέων ὁ Δίφιλος τάδε
φησὶν· „Χημῶν δὲ τῶν τραχειῶν αἱ μικραὶ καὶ λεπτὴν
ἔχουσαι τὴν σάρκα, ὄστρεα λέγονται, καὶ εὐστόμαχοί εἰσι,

καὶ εὐέκκριτοι· αἱ δὲ λείαι, βασιλικαὶ δὲ πρὸς τινων κα-
 λούμεναι, πελώριαί τε λεγόμεναι, τρόφιμοι, δυσέκκριτοι,
 εὐχυλοὶ, εὐστόμαχοι, καὶ μάλιστα αἱ μείζους. Τέλλιναι
 γίνονται μὲν ἐν Κανώβῳ πολλαί, καὶ ὑπὸ τὴν τοῦ Νεῖλου
 ἀνάβασιν πληθύνουσιν. Ὡν λεπτότεραι μὲν εἰσιν αἱ βα-
 σιλικαί, διαχωρητικαί τε καὶ κοῦφαι, ἔτι δὲ καὶ τρόφιμοι,
 αἱ δὲ ποτάμια γλυκύτεραι. Οἱ δὲ μύες μὲνως εἰς τρέ-
 φιμοι, διαχωρητικοί, οὐρητικοί· κρείττους δὲ οἱ Ἐφέσιοι,
 καὶ τούτων οἱ φθινοπαρινοί. Αἱ δὲ μύσσαι τῶν μυῶν
 οὗσαι μικρότεραι γλυκεῖαι τε καὶ εὐχυλοὶ εἰσι, προσέτι τε
 καὶ τρόφιμοι. Οἱ δὲ σωλήνες μὲν πρὸς τινων καλούμενοι,
 πρὸς τινων δὲ καὶ αἰλοὶ καὶ δόνακες καὶ ὄνυχες, πολύχυ-
 λοι καὶ κακόχυλοι, κολλώδεις. Καὶ οἱ μὲν ἑσθόνες αὐτῶν
 ῥαβδωτοὶ εἰσι, καὶ οὐ μονοχρώματοι· εἰσὶ δὲ τοῖς λιθιῶσι
 καὶ ἄλλοις δυσουροῦσιν εὐθετοί. Οἱ δὲ θήλειες μονοχρώ-
 ματοὶ τὲ εἰσι καὶ γλυκύτεροι. Λαμβάνονται δὲ ἐσθροὶ καὶ
 τηγανιστοὶ· κρείττους δ' εἰσὶν οἱ μέχρι τοῦ χανεῖν ἐπ'
 ἀνθρώπων ὀπτάμενοι.“ Σωληριστὰ δ' ἐκαλοῦντο οἱ συν-
 ἄγοντες τὰ ὀστρεα ταῦτα, ὡς ἱστορεῖ Φανίας ὁ Ἐφέσιος
 ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ Τυράννων ἀναίρεσις ἐκ τιμοφίας,
 γράφων οὕτως· „Φιλόξενος, ὁ καλούμενος σωληριστῆς, ἐκ
 δημᾶγωγού τυράννος ἀνεφάνη, ζῶν τὸ μὲν ἐξ ἀρχῆς ἀλι-
 εύόμενος καὶ σωληνοθήρας ὦν· ἀφορητῆς δὲ λαβόμενος
 καὶ ἐμπορευσάμενος βίον ἐκτήσατο.“ — „Τῶν δὲ κτε-
 νῶν ἀπαλώτεροι μὲν εἰσιν οἱ λευκοί· ἄβρωμοι γὰρ καὶ εὐ-
 κοίμοι. Τῶν δὲ μελάνων καὶ πυρρῶν οἱ μείζοντες καὶ ἐα-
 ρνοὶ εὐστομοί. Κοινῶς δὲ πάντες εὐστόμαχοι, εὐπεπτοί,
 ἐπικολιοὶ λαμβανόμενοι μετὰ κυμίνου καὶ πεπερέως.“ Μνη-
 μονεύει δ' αὐτῶν καὶ Ἀρχιππος ἐν Ἰχθύσι·

Λεπάσι, ἐχέοις, ἐσχάροις, βελόναις τε, τοῖς κτεσὶν τε

(91) „Αἱ δὲ βάλανοι καλούμεναι ἀπὸ τῆς πρὸς τὰς δρυϊ-
 νας ὁμοιότητος διαφέρουσι παρὰ τοὺς τόπους. Αἱ μὲν
 γὰρ Αἰγύπτιαι γλυκεῖαι, ἀπαλαί, εὐστομοί, θρεπτικά,
 πολύχυλοι, οὐρητικά, εὐκοῖλοι, αἱ δὲ ἄλλαι ἀλκυότεραι.
 Τὰ δὲ ὑπὲρ δύσπεπτα, τροφίμα δὲ μᾶλλον τηγανίζόμενα.
 Αἱ δὲ φαλάδες εὐστομοί, βρωμώδεις δὲ καὶ καπόχυλοι.“

41. „Ἐχῖνοι δὲ ἀπαλοὶ μὲν, εὐχυλοί, βρωμώδεις,
 πλήσμοι, εὐφθαρτοί, μετὰ δὲ ὀξύμελτος λαμβανόμενοι
 καὶ σελίνου καὶ ἡδύοσμου, εὐστόμαχοι, γλυκεῖς τε καὶ εὐ-
 χυλοί. Προσηνέστεροι δ' αὐτῶν οἱ ἐρυθροὶ καὶ οἱ μήλινοι
 καὶ οἱ παχύτατοι καὶ οἱ ἐν τῇ ξύσεσθαι τὴν σάρκα γα-
 λακτώδεις ἀνιέτες. Οἱ δὲ περὶ τὴν Κεφαλληνίαν γινόμε-
 νοι καὶ περὶ τὴν Ἰκαρίαν καὶ τὸν Ἀδρίαν, τινὲς αὐτῶν καὶ
 ὑπόπικροί εἰσιν· οἱ δ' ἐπὶ τοῦ σκοπέλου τῆς Σκελλίας
 κοιλίας λυτικοί.“ Ἀριστοτέλης δὲ φησι, τῶν ἐχίνων πλείω
 γένη εἶναι· ἓν μὲν τὸ ἐσθιόμενον, ἐν ᾧ τὰ καλούμενά ἐστιν
 ῥα, ἄλλα δὲ δύο, τό τε τῶν σπατάγγων, καὶ τὸ τῶν κα-
 λουμένων βρουσῶν. Μνήμονέναι δὲ καὶ τῶν σπατάγγων
 ὁ Σώφρων, καὶ Ἀριστοφάνης ἐν Ὀλυσσῇ, οὕτως·

— Δάπτοντα, ματύλλοντα, διαλέχοντά μου
 τὸν κάτω σπατάγγην.

Καὶ Ἐπίχαρμος δὲ ἐν Ἡβας γάμῳ περὶ τῶν ἐχίνων φησί·
 Καρῖνοι θ' ἴκοντ' ἐχῖνοί θ', οἱ καθ' ἄλμυρόν ἄλα
 νῆν μὲν οὐκ ἴσαντι, περὶ δ' ἐμπορεύονται μόνοι.

Ἀημίτριος δ' ὁ Σιήμιος ἐν ἔκτῳ καὶ εἰκοστῷ τοῦ Τραυ-
 κοῦ διακόσμου Δάκωνά φησί τινα, κληθέντα ἐπὶ Θόλην,
 παρατεθέντων ἐπὶ τὴν τράπεζαν θαλαττίων ἐχίνων, ἐπι-
 λαβέσθαι ἐνός, οὐκ εἰδότες τὴν χρῆσιν τοῦ ἐδέσματος, ἀλλ'
 οὐδὲ προσέχοντα τοῖς συνδείπνοῦσι πῶς ἀναλίσκουσιν·
 ἐνθάδε δὲ εἰς τὸ στόμα σὺν τῷ κιλύφει, βρῖσκειν τοῖς

δοδοῦσι τὸν ἔχινον. Δυσχρηστούμενον οὖν τῇ βρώσει, καὶ οὐ συνιέντα τὴν ἀντιτυπίαν τῆς τραχύτητος, εἰπὲν· Ὡς φάγημα μισρὸν, οὔτε μὴ νῦν σε ἀφείω μαλθακισθεῖς, οὔτ' αὐθις ἔτι λάβοιμι. Ὅτι δὲ οἱ ἔχينوι, λέγων δὲ καὶ τοὺς χερσαίους καὶ τοὺς θαλαττίους, καὶ ἐστυῶν εἰσι φυλακτικοὶ πρὸς τοὺς θηρώντας, προβαλλόμενοι τὰς ἀκάνθας ὥσπερ τι χαράκωμα, Ἰων ὁ Χίος μαρτυρεῖ ἐν Φοίνικι ἢ Κανεῖ, λέγων οὕτως·

Ἄλλ' ἐν τε χέρσῳ τὰς λέοντος ἦρεσα
ἢ τὰς ἐχίνου μᾶλλον θίζυράς τέχνας·
ὅς εὐτ' ἂν ἄλλων κρεισσόνων ὁρμῶν μάθῃ,
στρόβιλος ἄμφ' ἕκτανθ' εἰλίσας δέμας
κεῖται, θακύν τε καὶ θιγεῖν ἀμήχανος.

42. „Τῶν δὲ λεπάδων (φησὶν ὁ Δίφιλος) τινὲς μὲν εἰσι μακραι, τινὲς δὲ καὶ ὀστρέοις ἑοικυῖαι. Εἰσὶ δὲ σκληραὶ καὶ ὀλιγόχυλοι καὶ οὐκ ἄγαν δριμύειαι, εὐστομοὶ δὲ καὶ εὐκατέργαστοι, ἐφθαι δὲ ποσῶς εὐστομοὶ. Αἱ δὲ πίνναι οὐρητικαὶ, τρόφιμοι, δύσπεπτοι, δυσανάδοτοι. Ἑοίκασιν δ' αὐταῖς καὶ οἱ κήρυκες. Ὡν οἱ μὲν τράχηλοι εὐστόμαχοι, δυσκατέργαστοι δέ· διὸ τοῖς ἀσθενοῦσι τὸν στόμαχον οὐ κεῖοι· δυσέκκριτοί τε καὶ μέσως τρόφιμοι. Τούτων δ' αἱ μήκωνες λεγόμεναι πρὸς τοῖς πνυθμέσιν ἀπαλαί, εὐφθαρτοὶ. Διὸ τοῖς τὴν γαστέρα ἀσθενοῦσιν οὐκ εἰσὶν. Αἱ δὲ πορφύραι μεταξὺ πίννης εἰσὶ καὶ κήρυκος· ὧν οἱ μὲν τράχηλοι πολύχυλοι, εὐστομοὶ, τὸ δὲ λοιπὸν αὐτῶν ἑλκύν, καὶ γλυκὺ, καὶ εὐανάδοτον, εἰς ἐπὶ κρυστὶν ἢ ἐπὶ κήρῳ. Τὰ (92) δὲ ὀστρεα γεννῶνται μὲν καὶ ἐν ποταμοῖς καὶ ἐν λίμναις καὶ ἐν θαλάσῃ. Κράτιστα δὲ τὰ θαλίττια, ὅταν λίμνη ἢ ποταμὸς παρακίηται· γίνεται γὰρ εὐχyla καὶ μέλζονα καὶ γλυκύτερα. Τὰ δὲ πρὸς ῥόσι καὶ πέτραις ἰλίως καὶ

ὑδατος ἀμυγῇ μικρά, σκληρά, θηκτικά. Τὸ δὲ ἐαρυνά ὄστρεα καὶ τὰ κατὰ τὴν τοῦ θείους ἀρχὴν κρείσσονα, πλήρη, θαλασσιζοντα μετὰ γλυκύτητος, εὐστόμαχα, εὐέκκριτα. Τὰ δὲ συνεψόμενα μαλάχῃ ἢ λαπάθῃ ἢ ἰχθύσιν, ἢ καὶ αὐτὰ, τροφίμα καὶ εὐκοιλία.“

43. Μησιθεὸς δ' ὁ Ἀθηναῖος ἐν τῷ περὶ ἐδεστώων φησιν· „Ὀστρεα, καὶ κόγχοι, καὶ μύες, καὶ τὰ ὅμοια, τὴν μὲν σάρκα δυσκατέργαστί ἐστι, διὰ τὴν ὑγρότητα τὴν ἐν αὐτοῖς ἄλικήν. Διόπερ, ὅμῃ μὲν ἐσθιόμενα, κοιλίας ἐστὶν ὑπακτικά, διὰ τὴν ἀλικότητα, τὰ δὲ ἐψόμενα ἀφίησιν ἥτοι πᾶσαν ἢ τὴν πλείστην ἄλμην εἰς τὴν συνεψουσάν αὐτὴν ὑγρότητα. Διόπερ αἱ μὲν ὑγρότητες, ἐν αἷς ἂν ἐμνηθῇ τὰ τῶν ὀστρέων, ταρακτικά καὶ ὑπακτικά κοιλίας εἰσὶν, αἱ δὲ σάρκες τῶν ἐψομένων ὀστρέων φόφους ποιοῦσιν, ἐστερμημένοι τῶν ὑγρῶν. Τὰ δὲ ὅπτι τῶν ὀστρέων, εἴαν τις αὐτὰ καλῶς ὀπτήσῃ, ἀλυποτάτην ἔχει διάθεσιν· πεπύρωται γάρ. Διὸ οὐχ ὁμοίως τοῖς ὅμοις ἐστὶ δύσπεπτα καὶ τὰς ὑγρότητας ἐν αὐτοῖς ἔχει κατεξηραμμένας, δι' ὧν ἐκλυτος ἢ κοιλία γίνεται. Τροφὴν τε δίδωσιν ὑγρὰν τε καὶ δύσπεπτον ἅπαν ὄστρεον, καὶ πρὸς τὰς οὐρήσεις ἐστὶν οὐκ εὐόδα. Ἀκαλήφῃ δὲ, καὶ ἐχέων ὥα, καὶ τὰ τοιαῦτα, τροφὴν μὲν δίδωσιν ὑγρὰν καὶ μικράν, τῆς δὲ κοιλίας ἐστὶ λυτικά, καὶ οὐρήσεως κινητικά.“

44. Νίκανδρος δ' ὁ Κολοφώνιος ἐν Γεωργικοῖς τὰδε τῶν ὀστρέων καταλέγει·

Ἡὲ καὶ ὄστρεα τόσσα, βυθούς ἅτε βόσκειται ἄλμης,
νηῖται, στρόμβοι τε, πελωριάδες τε, μύες τε,
γλισχροὶ ἔ' ἀλλὰ σῶνες τε καὶ αὐτῆς φωλεᾷ πύνης.

Καὶ Ἀρχέστρατος δ' ἐν Γαστρονομίᾳ φησί·

Τοὺς μὲν Αἶνος ἔχει μεγάλους, ὄστρεα δ' Ἀβυδος,

τὰς ἄρκτους Πάριον, τοὺς δὲ κτένας ἢ Μυτιλήνη·
πλείστους δ' Ἀμβρακία παρέχει, καὶ ἅπλστα μετ'
αὐτῶν. * *

Μεσσήνη δὲ πελωριάδας στενοπορθμίδι κόγχας·
κὰν Ἐρεσὼ λήπει τὰς λείας οὐ τι πονηράς·
τήθεα Καλχηδὼν, τοὺς κήρυκας δ' ἐπιτρολίφαι
ὁ Ζεὺς, τοὺς τε θαλασσογενεῖς καὶ τοὺς ἀγοραίους,
πλὴν ἑνὸς ἀνθρώπου· κείνος δὲ μοι ἐστὶν ἐταῖρος,
Ἀέσβον ἐριστάφυλον νυλίων, Ἀγάθων δὲ καλεῖται.
καὶ Φιλύλλιος δὲ, ἢ ὅστις ἐστὶν ὁ ποιήσας τὰς Πόλεις, φησὶ·
Κήμιας, λεπάδας, σωλήνας, μῦς, πίννας, κτένας ἐκ
Μυτιλήνης.“

Ὅστρεια δὲ μόνως οὕτως ἔλεγον οἱ ἀρχαῖοι. Κρατῖνος Ἀρχι-
λόχοις· „Πίννησι καὶ ὀστρείοισιν ὁμοίη.“ Καὶ Ἐπίχαρμος
ἐν Ἡβας γάμῳ· „Ὅστρεια συμπεφυκότες.“ Ὅστρεον δὲ ὡς
ὄργεον, Πλάτων ἐν Φαίδρῳ· „Ὅστρέου τρόπον (φησὶ)
δεδεσμευμένοι.“ Καὶ ἐν Τιμαίῳ· „Τὸ τῶν ὀστρέων γένος
συμπάντων.“ Ἐν δὲ τῷ τῆς Πολιτείας δεκάτῳ ὀστρεια
εἶπε· „Συμπεφυκέναι ὀστρεῖά τε καὶ φυνία.“ Αἱ δὲ πελω-
ρίδες ὀνομάσθησαν παρὰ τὸ πελώριον. Μείζον γὰρ ἐστὶ
(93) χήμης, καὶ παρηλλαγμένον. Ἀριστοτέλης δὲ φησὶ καὶ
ἐν ἄμμῳ αὐτὰς γίνεσθαι. Τῶν δὲ χημῶν μνημονεύει Ἴων ὁ
Χῖος ἐν Ἐπιδημείαις. Καὶ ἴσως οὕτως ὀνομάσται τὰ κογ-
χύλια παρὰ τὸ κεχηνέναι.

45. Περὶ δὲ τῶν κατὰ τὴν Ἰνδικὴν γενομένων ὀστρέων,
(οὐ γὰρ ἀκαιρὸν καὶ τοῦτον μνησθῆναι, διὰ τὴν τῶν μαρ-
γαριτῶν χρῆσιν,) Θεόφραστος μὲν ἐν τῷ περὶ λίθων γρά-
φει οὕτως· „Τῶν θαυμαζομένων δὲ λίθων ἐστὶ καὶ ὁ μαρ-
γαρίτης καλούμενος, διαφανὴς μὲν τῇ φύσει· ποιοῦσι δ' ἐξ
αὐτοῦ τοὺς πολυτελεῖς ὀρμούς. Γίνεται δὲ ἐν ὀστρέῳ τῷ

παραπλησίω ταῖς πίνουσι, πλὴν ἐλάττωσι. Μέγεθος δὲ ἤλικον ἰχθύος ὀφθαλμοὺς εὐμεγέθης. “ Ἀνδροσθένης δ’ ἐν τῷ τῆς Ἰνδικῆς Περίπλῳ γράφει οὕτως· „Τῶν δὲ στρόμβων καὶ χοιρίων καὶ τῶν λοιπῶν κογχυλίων ποικίλαι αἱ ἰδέαι καὶ πολὺ διάφοροι τῶν παρ’ ἡμῖν· Γίνονται δὲ πορφύραι καὶ ὀστρέων πολὺ πλῆθος τῶν λοιπῶν· ἐν δὲ ἴδιον, ὃ καλοῦσιν ἐκῆνοι βέρβερι, ἐξ οὗ ἡ μαργαρίτις λίθος γίνεται. Αὕτη δ’ ἐστὶ πολυτελής κατὰ τὴν Ἀσίαν, καὶ πωλεῖται περὶ Πέρσας τε καὶ τοὺς ἄνω τόπους πρὸς χρυσίον. Ἔστι δ’ ἡ μὲν τοῦ ὀστρέου ὕψις παραπλησία τῷ κτενί, οὗ διέγλυπται δὲ, ἀλλὰ λεῖον· τὸ ὀστρακὸν ἔχει καὶ δασύ. Οὐδὲ ὅσα ἔχει δύο ὥσπερ ὁ κτεῖς, ἀλλὰ ἓν. Ἡ δὲ λίθος γίνεται ἐν τῇ σαρκὶ τοῦ ὀστρέου, ὥσπερ ἐν τοῖς ὑδατοῖς ἡ χάλαζα. Καὶ ἔστιν ἡ μὲν χρυσοειδὴς σφόδρα, ὥστε μὴ ῥαδίως διαγινῶναι, ὅταν παρατεθῇ παρὰ τὸ χρυσίον, ἡ δὲ ἀργυροειδὴς, ἡ δὲ τελείως λευκὴ, ὁμοία τοῖς ὀφθαλμοῖς τῶν ἰχθύων.” Χάρης δ’ ὁ Μυτιληναῖος ἐν ἑβδόμῃ τῶν περὶ Ἀλέξανδρον ἱστοριῶν φησι· „Θηρεύεται δὲ κατὰ τὴν Ἰνδικὴν θάλασσαν, ὡσαύτως δὲ καὶ κατὰ τὴν Ἀρμενίαν καὶ Περσικὴν καὶ Σουσιανὴν καὶ Βαβυλωνίαν, παρόμοιον ὀστρέω· τὸ δ’ ἐστὶν ἄδρον καὶ πρόμηκες, ἔχον ἐν αὐτῷ σάρκα καὶ μεγάλην καὶ λευκὴν, εὐώδη σφόδρα. Ἐξ ὧν ἐξαιροῦντες ὅσα λευκὰ προσαγορεύουσι μὲν μαργαρίτας, κατασκευάζουσι δ’ ἐξ αὐτῶν ὀρμίσκους τε καὶ ψέλια περὶ τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας· περὶ ἃ σπινδαλίζουσι καὶ Πέρσαι καὶ Μῆδοι καὶ πάντες Ἀσιανοὶ πολὺ μᾶλλον τῶν ἐκ χρυσοῦ γεγενημένων.”

46. Ἰσιδώρος δ’ ὁ Χαρακηνὸς ἐν τῷ τῆς Παρθίας Περιγητικῷ κατὰ τὸ Περσικὸν πέλαγος νῆσόν φησιν εἶναι τινα, ἐνθα πλείστην μαργαρίτην εὐρίσκεισθαι. Διόπερ σχε-

διάς καλαμίνας περίξ εἶναι τῆς νήσου, ἐξ ὧν καθαλλομέ-
 νους εἰς τὴν θάλασσαν ἐπ' ὀργυιάς εἴκοσιν ἀναφέρειν δι-
 πλοὺς κόγχους. Φασὶ δ' ὅταν βρονταὶ συνεχεῖς ὥσιν καὶ
 ὄμβρων ἐκχύσεις, τότε μᾶλλον μὴ πίναν κύειν, καὶ πλεί-
 στην γίνεσθαι μαργαρίτην καὶ εὐμεγέθη. Τοῦ δὲ χειμῶ-
 νος εἰς τὰς ἐμβυθίους θαλάμιας δύνειν εἰώθασιν αἱ πίνναι.
 Θέρους δὲ τὰς μὲν νύκτας κεκίρηται διανηγρόμεναι, ἡμέρας
 δὲ μύνουσιν. Ὅσαι δ' ἂν πείραις ἢ σπλάσι προσφυῶσι,
 φιζοβολοῦσι, κόντιαῦθα ἐνοῦσαι τὴν μαργαρίτην γεννώσι.
 Ζωογονοῦνται δὲ καὶ τρέφονται διὰ τοῦ προσπεφυκότες τῇ
 σαρκὶ μέρους. Τοῦτο δὲ συμπεφύκεν τῷ τοῦ κόγχου στό-
 ματι, χηλὴς ἔχον καὶ νομὴν εἰσφέρων. Ὁ δὲ ἔστιν ἐνικὸς
 καρκίνω μικρῷ, καλούμενον πιννοφύλαξ. Λίγαι δ' ἐκ τοῦ-
 του ἡ σὰρξ μέχρι μέσου τοῦ κόγχου, οἷον δ' ῥίζα, παρ' ἣν
 ἡ μαργαρίτις γεννωμένη, αὖξεται διὰ τοῦ στερεοῦ τῆς κόγ-
 χης, καὶ τρέφεται, ὅσον ἂν ἡ προσπεφυκυῖα χρόνον. Ἐπει-
 (94) δὲν δὲ παρὰ τὴν ἐκφυσιν ὑποδυομένη ἡ σὰρξ καὶ
 μαλακῶς ἐντέμνουσα χωρίσῃ τὴν μαργαρίτην ἀπὸ τοῦ κόγ-
 χου, ἀμπέχουσα μὲν οὐκέτι τρέφει, λειοτέραν δ' αὐτὴν καὶ
 διανυγετέραν ποιεῖ καὶ καθαρωτέραν. Ἡ μὲν σὺν ἐμβύ-
 θιος πίννα διανυγεσιτάτη ποιεῖ καὶ καθαρωτάτην καὶ με-
 γάλην γὰρ ἡ μαργαρίτις, ἡ δὲ ἐπιτολάζουσα καὶ ἀνωφε-
 ρῆς διὰ τὸ ὑπὸ τοῦ ἡλίου ἀκτινοβολεῖσθαι, δύσχροος καὶ
 ἥσσαν. Κινδυνεύουσι δ' οἱ θηρῶντες τοὺς μαργαρίτας,
 ὅταν εἰς κεκρήνота κόγχον κατ' εὐθὺν ἐκτείνωσι τὴν χεῖρα·
 μύε γὰρ τότε, καὶ πολλὰς οἱ δάκτυλοι αὐτῶν ἀποπρίον-
 ται· ἔτιοι δὲ καὶ παραχρήμα ἀποθνήσκουσιν. Ὅσαι δ'
 ἂν ἐκ πηλίου ὑπαθάντες τὴν χεῖρα τύχωσι, φηδῶς τοὺς
 κόγχους ἀπὸ τοῦ λίθου ἀποσπῶσιν. Μαράχδων δὲ μνη-
 μονεύει Μένανδρος ἐν Παιδίῳ.

Μάραγδον εἶναι ταῦτ' ἔδει, καὶ Σάρδια.

Ἄνευ δὲ τοῦ σ λεκτίαν. Πάρὰ γὰρ τὸ μαρμαίρων ὀνόμα-
σαι, τῷ διανυγῆς ὑπάρχειν.

47. Μετὰ ταῦτα περιηρέχθησαν πίνακες, ἔχοντες τῶν
ἐξ ὕδατος κρεῶν πολλὰ, πρόδας, καὶ κεφαλὰς, καὶ ὠτῖα, καὶ
σιαγόνας, ἔτι δὲ καὶ χορδὰς καὶ κοιλίας καὶ γλώσσας,
ὥσπερ ἔθος ἐστὶν ἐν τοῖς κατὰ τὴν Ἀλεξάνδρειαν λεγομέ-
νους ἐφθοπωλίοις. Εἴρηται γὰρ, Οὐλλπιανέ, καὶ τὸ ἐφθο-
πώλιον παρὰ Ποσειδίππῳ ἐν Παιδίῳ. Καὶ πάλιν, ζητούν-
των τοὺς ὀνομάσαντάς τι τούτων, ὃ μὲν τις ἔλεγε, Τῶν
ἐδωδύμων κοιλίων μνημονεύει Ἀριστοφάνης ἐν Ἐπιτεῦσι·
„Φῆσω σε ἡδεκατέντους κοιλίας πωλεῖν.“ Καὶ ἐξῆς·

Τί μ', ὦ γὰθ', οὐ πλύνειν ἕως τὰς κοιλίας,
πωλεῖν τε ταὺς ἁλλὰντας, ἀλλὰ καταγελαῖς;

καὶ πάλιν·

Εγὼ δέ γ' ἤνυστρον βοὸς καὶ κοιλίαν ὕειαν
καταβροχθίσας, καὶ ἐκπιὼν τὸν ζωμιόν, ἀναπόνιπτος
λαρυγγίῳ τοὺς φήτορας, καὶ Νικίαν ταραῖζω.

καὶ πάλιν·

Ἡ δ' Ὀβειμοπάτρα γ' ἐφθ' ὃν ἐκ ζωμοῦ κρέας,
καὶ χόλικος, ἠνύστρου τε, καὶ γαστροῦ τόμον.

Σιαγόνος δὲ Κρατῖνος Πλούτοις· „Περὶ σιαγόνος βοείας
μαχόμενος.“ Καὶ Σοφοκλῆς Ἀμύκῃ· „Σιαγόνας τε δὴ
μαλθακὰς τίθῃσι.“ Πλάτων δ' ἐν Τιμαίῳ γράφει· „Καὶ
πὰς σιαγόνας ἄκρας αὐτοῖς συνέδησεν ὑπὸ τὴν φύσιν τοῦ
προσώπου.“ Καὶ Ξενοφῶν ἐν τῷ περὶ ἵππικῆς· „Σιαγὸνα
μικρὰν συνεσταλμένην.“ Οἱ δὲ διὰ τοῦ υ στοιχείου ἐκφέ-
ροντες κατ' ἀναλογίαν λέγουσιν ἀπὸ τοῦ ὕος. Χορδῶν τε
μύμηται Ἐπὶλαρμος, ὡς ὀρύας ὀνομάζει, ἐπιγράφας τε
καὶ τῶν δραμμάτων Ὀρύαν. Ἀριστοφάνης δ' ἐν Νεφέλαις·

Ἐκ μου χορδὴν

τοῖς φροντισταῖς παραθέτων.

Κρατῖνος ἐν Πυτίνῃ.

Ὡς λεπτός, ἥ δ' ὅς, ἔσθ' ὁ τῆς χορδῆς τόμος.

Καὶ Εὐπολὺς ἐν Αἰξίν. Ἀλεξίς δ' ἐν Λευκαδίᾳ ἢ Δρα-
(95) πέταις. „Χορδαρίου τόμος ἦκε καὶ περίκομμά τι.“
Ἀντιφάνης ἐν Γάμοις. „Ἐκτεμνὼν χορδῆς μεσαῖον.“

48. Ποδῶν δέ, καὶ ὠτίων, ἐτι δε ρύγχους, Ἀλεξίς
ἐν Κρατεύᾳ ἢ Φαρμακοπώλῃ· τὸ δὲ μαρτύριον ὀλίγον
ὑστερον ἐκδήσομαι, πολλὰ ἔχον τῶν ζητουμένων ὀνομά-
των. Θεόφιλος Παγκρατιαστῇ.

Ἐφθῶν μὲν σχεδὸν

τρῆς μῶς. B. Λέγ' ἄλλο. A. Ρυγχίον, καλῆν, πόδας
τέτταρας ὕψους. B. Ἡράκλεις. A. Βοὸς δὲ τρεῖς.

Ἀναξίλας Μαγείροις.

Τῶν Δισχύλου πολὺ μᾶλλον εἶναι μοι δοκεῖ

ἰχθύδι ὀπτιᾶν. B. Τί σὺ λέγεις ἰχθύδια;

συσσίτιον μέλλεις νοσηλεύειν. ὅσον

ἀκροκώλῃ ἔρειν * * ρύγχη, πόδας.

Ἀναξίλας δ' ἐν Κίρκῃ. „Λεωνὸν μὲν γὰρ ἔχονθ' ὑὸς ρύγ-
χος, ὃ φίλε Κρησία.“ Καὶ ἐν Καλυψοῖ.

Ῥύγχος φορῶν ὕειον ἡσθόμην τότε.

Ἰλιάρια δ' ὀνόμασε καὶ Ἀναξαπιδρίδης ἐν Σατύρῳ. Αἰό-
νικος δ' ἐν Χαλκιδικῷ φησι.

Ζωμὸν ποιῶ

Θερμὸν ἰχθὺν ἐπαναπλάττων, ἡμίβρωτα λείψανα

συντιθεῖς, οἷοντα ἄνω ἑτεράλικα σιλφίῳ

σφενδονῶν, ἀλλᾶντα τέμνω, παραφέρω χορδῆς τόμον,

ρύγχος εἰς ὄξος πιέζων, ὥστε πάντας ὁμολογεῖν

τῶν γάμων κρείττω γεγονέναι τὴν ἑλκον ἡμέραν.

Ἀριστοφάνης Προαγών·

Ἐγευσάμην χορδῆς ὁ δύστηνος κύων
πῶς εἰσίδω * * φύγχος περικεκαυμένον;

Φερεκράτης Δήροισ·

Ὡς οὐχὶ κοντὶ φύγχος ἀτεχνῶς ἔσθ' ὕος.

Καὶ τόπος δὲ τις οὕτω καλεῖται Ῥύγχος παρὶ Στράτον
τῆς Αἰτωλίας, ὡς φησι Πολύβιος ἐν ἑκτῇ τῶν ἱστοριῶν.

Στήσιχορος τέ φησιν ἐν Σουδηραῖς· „Κρίναι δὲ φύγχος
ἄκρον γὰς ὑπένερθεν.“ Ὅτι δὲ κυρίως λέγεται φύγχος ἐπὶ
τῶν συνῶν, τροφῆται. Ὅτι δὲ καὶ ἐπ' ἄλλων ζώων Ἀρχι-
πος Ἀμφιπρόνῳ δευτέρῳ κατὰ παιδιῶν εἶπε, καὶ ἐπὶ τοῦ
προσώπου οὕτως·

Καὶ ταύτ' ἔχων τὸ φύγχος οὕτωςι μακρόν.
καὶ Ἀραρῶς Ἀδώνιδι·

Ὁ γὰρ θεὸς τὸ φύγχος ὥς ἡμᾶς στρέφει.

49. Ἀκροκώλιον δὲ μίμνηται Ἀριστοφάνης Αἰολο-
σίῳ·

Καὶ μὲν τὸ δεῖν ἄκροκώλια δὲ σοι τέτταρα
ἤψησα τακερά.

Καὶ ἐν Γηρυτιάδῃ· „Ἀκροκώλια, ἄρτοι, κάραβοι.“ Ἀντι-
φάνης Κορινθία·

Ἐπεὶ κακροκώλιον

ἦμιον Ἀφροδίτῃ, γελῶιον. Β. Ἀγνοῖς·

ἐν τῇ Κύπρῳ δ' οὔτω φιληθεῖ ταῖς ὑσὶν

δέσποτα, ὥστε σκατοφαγεῖν ἀπείρες

τὸ ζῶον, τοὺς δὲ βούς ἠνάγκασεν.

Ὅτι δ' οὕτως Ἀφροδίτῃ ὕς θύεται, μαρτυρεῖ Καλλίμαχος
(96) ἢ Ζηρόδοτος ἐν ἱστορικοῖς ὑπομνήμασι, γράφων
ὥδε· „Ἀργεῖοι Ἀφροδίτῃ ἕν θύουσι, καὶ ἡ ἐορτὴ καλεῖται
Ἰσητήρια.“ Φερεκράτης δ' ἐν Μεταλλεύσι·

Σχελλίδες δ' ὁλόκημοι πλησίον τακερώταται
ἐπὶ πινακίσκοις καὶ διέφθ' ἀκροκάλια.

Ἄλεις Κυβευταῖς·

Ἡριστηρότων

σχεδόν τι δ' ἡμῶν ἐξ ἀκροκωλίου τινός.

Κὰν Παννυχίδι ἢ Ἐρίθοισιν·

www.lib.Επιόπτα μὲν

τὰ κρεάδι' ἐστὶ, τὸ περὶ κομὴν ὀπόλλνται,
ὁ γόγγρος ἐφθός, τὰ δ' ἀκροκάλι' οὐδέπω.

Τῶν δ' ἐφθῶν ποδῶν μνημονεύει Φερεικράτης ἐν Δουλοδι-
δασκάλῳ·

Ὡς παρασκευάζεται δεῖπνον πῶς ἂν εἶπαθ' ἡμῖν.

Β. Καὶ δῆθ' ὑπάρχει τέμαχος ἐγ-

χέλαιον ὑμῖν, τευθὶς, ἄρ-

νειον κρέας, φύσκης τόμος,

ποὺς ἐφθός, ἥπαρ, πλευρὸν, ὄρ-

νίθια πλήθει πολλὰ, τυ-

ρὸς ἐν μέλιτι, μερὶς κρεῶν.

Ἀντιφάνης Παρασίτω·

Χοιρίων

σκῆλη καπύρ'. Β. Ἀστειὸν γε νῆ τὴν Ἑστίαν

ἄριστον. Α. Ἐφθός τυρὸς ἐπεδόνει πολὺς.

Ἐκφαντίδης δ' ἐν Σατύροις·

Πόδας τ', ἐπεὶ θεοί, πρῶτον καταφαγεῖν

ἐφθούς ὕς.

Γλώσσης δὲ μέμνηται Ἀριστοφάνης ἐν Τεγηνισαῖς διὰ
τούτων·

Ἄλεις ἀφύης μοι· παρατέταμαι γὰρ τὰ λιπαρὰ κάπτων.

ἀλλὰ φέρετ' ἀπόβασιν, ἡπάτιον,

ἢ καπριδίου νέου κόλλοπά τω· εἰ δὲ μή,

πλευρὸν, ἢ γλῶτταν, ἢ σπληνός, ἢ νῆστιν, ἢ
 δέλφρακος ὀπωρινῆς ἡτριαλὴν φέρετε
 δεῦρο μετὰ κολλάβων χλιαρῶν.

50. Τούτων λεχθέντων, καὶ περὶ τούτων, οὐδὲ τῶν
 ἱατρῶν οἱ παρόντες ἀκύμβολοι μετεilhήρασιν. Ἐφη γὰρ ὁ
 Διονυσιοκλῆς· Μησιθεὸς ὁ Ἀθηναῖος ἐν τῷ περὶ ἔδα-
 στῶν ἔφη· „Κεφαλὴ καὶ πόδες ἴσος οὐ πολὺ τὸ τροφικὸν
 καὶ λεπτὸν ἐν ἑαυτοῖς ἔχουσι.“ Καὶ ὁ Λεωνίδης· Δήμων
 ἐν τετάρτῳ Αἰθίδος· „Ἀφείδαντα (φησὶ) βασιλεύοντα
 Ἀθηνῶν θυμοῖτης ὁ νεώτερος ἀδελφός, νόθος ὢν, ἀπο-
 κτείνας αὐτὸς ἐβασίλευσεν. Ἐφ' οὗ Μέλανθος Μεσσήνιος
 ἐκπεσὼν τῆς πατρίδος, ἐπῆρετο τὴν Πυθίαν, ὅπου κατοι-
 κήσει. Ἡ δὲ ἔφη, ἐνθα ἂν ξενίοις πρῶτον τιμηθῇ, τοὺς πό-
 δας αὐτῷ καὶ τὴν κεφαλὴν ἐπὶ τῷ δειπνῷ παραθέντων.
 Καὶ τοῦτ' ἐγένετο αὐτῷ ἐν Ἐλευσίνι· τῶν ἱερῶν γὰρ τότε
 πάτριόν τινα ἐορτὴν ἐπιτελουσῶν, καὶ πάντα τὰ κρία κα-
 τηραλακκυῶν, τῶν δὲ ποδῶν καὶ τῆς κεφαλῆς ὑπολόκτων
 ὄντων, ταῦτα τῷ Μέλανθῳ ἀπέστειλαν.“

51. ΜΗΤΡΑ ἐξῆς ἐπεισηνέχθη, μητρόπολις τις ὡς
 ἀληθῶς οὔσα, καὶ μήτηρ τῶν Ἱπποκράτους υἱῶν, οὓς εἰς
 ὑπὸ διὰν κομωδουμένους οἶδα. Εἰς ἣν ἀποβλέψας ὁ Οὐλ-
 πιανός, Ἄγς δὴ, ἔφη, ὦνδρες φίλοι, παρὰ τίνι καίται ἡ
 μήτρα; Ἰκανῶς γὰρ γεγαστρίσμεθα, καὶ καιρὸς ἦδη ἐστὶ
 καὶ λέγειν ἡμῶς. Τοῖς δὲ Κυνικοῖς τοῦτο παρακελεύομαι
 σιωπᾶν κηροτασμένους ἀφειδῶς, πλὴν εἰ μὴ καὶ τῶν σιω-
 γόνων καὶ τῶν κεφαλῶν κατατρῶξαι βούλονται καὶ τὰ ὅσα,
 ὧν οὐδεὶς φθόνος αὐτοῖς ἀπολαύειν ὥς κυσί· τοῦτο γὰρ
 (97) εἰσι καὶ εὐχονται καλεῖσθαι. „Νόμος δὲ λείψαν'
 ἐκβάλλειν κυσίν“ ἐν Κρήσσις ὁ Εὐριπίδης ἔφη. Πάντα
 γὰρ ἐσθίειν καὶ πίνειν θέλουσιν, ἐπὶ νοῦν οὐ λαμβάνον-

τας ὅπερ ὁ Θεῖος Πλάτων ἔφη ἐν Πρωταγόρᾳ· „Τὸ περὶ
 προήσεως διαλέγεσθαι, ὁμοιότατον εἶναι τοῖς συμποσίοις,
 τοῖς τῶν φαίλων καὶ ἀγοραίων ἀνθρώπων. Καὶ γὰρ οὗ-
 τοι, διὰ τὸ μὴ δύνασθαι ἀλλήλοις δι' αὐτῶν συνῆναι ἐν
 τῇ πότῳ, μηδὲ διὰ τῆς ἐαυτῶν φωνῆς καὶ λόγων τῶν ἐαν-
 τῶν ὑπὸ ἀπαιδευσίας, τιμίας ποιοῦσι τὰς αὐλητριδας, πολ-
 λοῦ μισθούμενοι ἀλλοτριᾶν φωνήν, τὴν τῶν αὐλῶν, καὶ διὰ
 τῆς ἐκείνων φωνῆς ἀλλήλοις ἐννευσιν. Ὅπου δὲ καλοὶ καὶ
 ἀγαθοὶ ἐμπίπτοι καὶ πεπαιδευμένοι εἰσὶν, οὐκ ἂν ἴδοις
 οὐτ' αὐλητριδας οὔτε ὀρχηστρίδας οὔτε ψαλτρίδας, ἀλλ'
 αὐτοὺς ἐαυτοῖς ἱκανοὺς ὄντας ἐννεῖναι ἄνευ τῶν λήρων τε
 καὶ παιδιῶν τούτων διὰ τῆς ἐαυτῶν φωνῆς, λέγοντάς τε καὶ
 ἀκούοντάς ἐν μέρει ἐαυτῶν κοσμίως, καὶ πᾶν πολὺν οἶνον
 πίνωσι.“ Τούτο δ' ὑμεῖς ποιεῖτε, ὦ Κύνουλκε· πίνοντες,
 μᾶλλον δ' ἐκπίνοντες, αὐλητρίδων καὶ ὀρχηστρίδων δίκην
 ἐμποδίζετε τὴν διὰ τῶν λόγων ἡδονήν, ζῶντες, κατὰ τὸν
 αὐτὸν Πλάτωνα, ὡς ἐν τῷ Φιλήβῳ φησὶν, οὐκ ἀνθρώπου
 βίον, ἀλλὰ τινος πλεύμονος ἢ τῶν ὅσα θαλάττια μετ'
 ὀστρίων ἐμφύχων ἐστὶ σωμάτων.

52. Καὶ ὁ Κύνουλκος ὀργισθεὶς, Γάστρων, ἔφη, καὶ
 κοιλόδαμον ἄνθρωπε, οὐδὲν ἄλλο σὺ οἶσθα, οὐ λόγους
 διαξοδικοὺς εἰπεῖν, οὐχ ἱστορίας μνησθῆναι, οὐ τῆς ἐν λό-
 γοις χάριτος ἀπαρξασθαι ποτε, ἀλλὰ τὸν χρόνον ἅπαντα
 περὶ ταῦτα κατεστρίβης ζητῶν, Κεῖται; οὐ κεῖται; εἴρηται;
 οὐκ εἴρηται; ἐξουχίζεις τε πάντα τὰ προσπίπτοντα τοῖς
 συνδιαλεγομένοις, τὰς ἀκάνθας συνάγων·

ὡς ἂν ἐκωλόποδας κατ' ἀνὰ τρηχᾶαν ὄνων
 αἰεὶ διατρίβων, ἀνθέων τῶν ἡδίστων μηδὲν συναθροίζων.
 Ἡ οὐ σὺ εἰ δὲ καὶ τὴν ὑπὸ Ῥωμαίων καλουμένην στρήναν,
 κατὰ τινὰ πατρίαν παράδοσιν λεγομένην καὶ διδομένην

τοῖς φίλοις, ἐπινομίδα καλῶν; Καὶ εἰ μὲν τὴν Πλάτωνος
 ζηλώσας, μαθεῖν βουλόμεθα· εἰ δὲ παρά τινι οὕτως εὐρὺν
 λεγομένην, ἐμφάνισον τὸν εἰπόντα. Ἐγὼ γὰρ οἶδα ἐπινο-
 μίδα καλουμένην καὶ μέρος τι τριήρους, ὡς Ἀπολλώνιος ἐν
 τριηρικῇ παρατέθεται. Οὐ σὺν εἰ ὁ καὶ τὸν καινὸν καὶ οὐ-
 δέπω ἐν χρεῖαι γενόμενον φαινόλην (εἴρηται γὰρ, ὃ βέλτι-
 στε, καὶ ὁ φαινόλης,) εἰπὼν, „Παῖ Λεῦκε, δός μοι τὸν
 ἄχρηστον φαινόλην.“ Εἰς βαλανεῖον δὲ ποτε πορευόμενος,
 οὐκ ἔφης πρὸς τὸν πυνθανόμενον Ποῖ δὴ; „Απολούμενος,
 ἦν δ' ἐγὼ, ἐπείγομαι.“ Κακέλης σοι τῆς ἡμέρας ὁ καλὸς
 κανυσῖνος ὑπὸ λαποδυτῶν ἀνηρπάσθη, ὡς γέλωτα πάμ-
 πολιν ἐν τῷ βαλανείῳ γενέσθαι, ἀχρήστου ζητουμένου
 φαινόλου. Ἄλλοτε δὲ, ὃ ἐταῖροι φίλτατοι, (πρὸς γὰρ ὑμᾶς
 εἰρήσεται τάληθῇ,) προσέπταισε λίθῳ, καὶ τὴν κνήμην
 ἔλυσε· θεραπευθεὶς οὖν προφεί, καὶ πρὸς τοὺς πυνθανο-
 μένους Τί τοῦτο, Οὐλπιανέ; ὑπέπιον, ἔλεγε. Καγὼ,
 (ξυνῆν γὰρ αὐτῷ,) τάτε τὸν γέλωτα φέρεω οὐ δυνάμενος,
 παρά τινι τῶν φίλων ἱατρῷ ὑπαλευφάμενος τὰ ὑπὸ τοὺς
 ὀφθαλμοὺς παχεῖ φαρμάκῳ, πρὸς τοὺς πυνθανομένους
 Τί δὲ σὺ; πρόσκομμα, ἔφασκεν.

53. Τῆς δ' αὐτῆς ταύτης σοφίας καὶ ἑτερός ἐστι ζη-
 λωτής, Πόμπητιανὸς ὁ φιλαδελφεὺς, ἄνθρωπος οὐκ ἀπά-
 (98) νουργος, ὀνοματοθήρας δὲ καὶ αἰτός. Ὅστις πρὸς
 τὸν οἰκέτην διαλεγόμενος, μεγάλη τῇ φωνῇ καλίσας τοῦ-
 νομα, Στρομβιχίδη, ἔφη, κόμιζε μοι ἐπὶ τὸ γυμνάσιον
 τὰς βλαύτας τὰς ἀφορήτους, καὶ τὴν ἐφεστρίδα τὴν ἄχρη-
 στον. Ἐγὼ γὰρ ὑποδησάμενος τὸν πῶγωνα, προσαγορευ-
 σω τοὺς ἐταίρους· ὅπως γὰρ ἐστὶ μοι τάριχος. Κόμιζε δὲ
 τοῦ ἐλαίου τὴν λήκνυθον πρότερον γὰρ συντριβησόμεθον,
 ἔπειθ' οὕτως ἀπολούμεθον.“ Ὁ δ' αὐτὸς οὗτος σοφι-

στῆς Φεβρουαρίου μηνι, ὡς Ῥωμαῖοι λέγουσι, (τὸν δὲ μῆνα τοῦτον κληθῆναι φησιν ὁ Μάυρουσιος Ἰόβας ἀπὸ τῶν κατοικυδων φόβων κατ' ἀναίρεσιν τῶν θεμάτων, ἐν ᾧ τοῦ χειμῶνός ἐστι τὸ ἀκμαϊότατον, καὶ ἔθος τότε τοῖς κατοικο- μένοις τὰς χοᾶς ἐπιφέρειν πολλαῖς ἡμέραις·) πρὸς τινὰ τῶν φίλων, Οὐκ εἶδές με, ἔφη, πολλῶν ἡμερῶν, διὰ τὰ καύματα. Τῆς δὲ τῶν Παναθηναίων ἐορτῆς ἐπιτελουμένης, δι' ἧς τὰ δικαστήρια οὐ συνάγεται, ἔφη, Γενέθλιός ἐστι τῆς ἀλέκτο- ρος Ἀθηνᾶς καὶ ἄδικος ἡ τῆτες ἡμέρα. Ἐκάλεσε δὲ πο- τε καὶ τὸν ἐκ Δελφῶν ἐπανελθόντα ἡμῶν ἐταῖρον, οὐδὲν αὐτῷ χρήσαντος τοῦ θεοῦ, ἄχρηστον. Δεῖξιν δὲ ποῖτε λό- γων δημοσίᾳ ποιούμενος, καὶ ἐγκώμιον διεξερχόμενος τῆς βισιλευούσης πόλεως, ἔφη, Θανμαστή-δ' ἡ Ῥωμαίων ἀρ- χὴ ἢ ἀννύπστατος.

54. Τοιοῦτοί τινές εἰσιν, ᾧ ἐταῖροι, οἱ Οὐλπιάνειοι σοφισταί, οἱ καὶ τὸ μυλιάριον καλούμενον ὑπὸ Ῥωμαίων, τὸ εἰς τὴν τοῦ θερμοῦ ὕδατος κατεργασίαν κατασκευαζό- μενον, ἱππολέβητα ὀνομάζοντες, πολλῶν ὀνομάτων ποιηταί, καὶ πολλοῖς παρασάγγαις ὑπερδραμόντες τὸν Σικελιώτην Διονύσιον, ὃς τὴν μὲν παρθένον ἐκάλει μέν ανδρον, ὅτι μένει τὸν ἄνδρα, καὶ τὸν στῦλον μενεκράτην, ὅτι μέ- νει καὶ κρατεῖ, βαλάντιον δὲ τὸ ἀκόντιον, ὅτι ἐναντιον βάλλεται, καὶ τὰς τῶν μυῶν διεκδύσεις μυστήρια ἐκάλει, ὅτι τοὺς μῦς τηρεῖ. Ἀθάνις δ' ἐν πρώτῳ Σικελικῶν τὸν αὐτὸν φησι Διονύσιον καὶ τὸν βῶν γαρόταν καλεῖν, καὶ τὸν χοῖρον ἱακχον. Τοιοῦτος ἦν καὶ Ἀλέξαρχος, ὁ Κασάνδρου τοῦ Μακεδονίας βισιλεύσαντος ἀδελφός, ὁ τὴν Οὐρανόπολιν καλουμένην κτίσας. Ἱστορεῖ δὲ περὶ αὐ- τοῦ Ἡρακλείδης ὁ Λέμβος ἐν τῇ τριηκοστῇ ἐβδόμῃ τῶν ἱστοριῶν, λέγων οὕτως· „Ἀλέξαρχος, ὁ τὴν Οὐρανόπολιν

πάντας, διαλέκτους ἰδίας εἰσήνεγκεν· ὀρθροβόαν μὲν τὸν
 ἄλεκτρούνα καλῶν καὶ βροτοκέρτην τὸν κουρέα, καὶ τὴν
 δραχμὴν ἀργυρίδα, τὴν δὲ χοίνικα ἡμεροτροφίδα, καὶ τὸν
 κήρυκα ἀπύτην. Καὶ τοῖς Κασανδρέων δὲ ἄρχουσι τοιαῦ-
 τά ποτ' ἐπίστευεν· „Ἀλλ' ἄρχος ὁ μάρμων πρόμοις γα-
 θεῖν. Τούς ἡλιακρεῖς οἶων, οἶδα λιπούσα θεωπῶν ἔργων
 κρατήτορας μορσίμω τύχα κεκυρωμένας θεοῦ πόγαις χυ-
 τλώσαντες αὐτοὺς καὶ φύλακας ὀριγενεῖς.“ Τί δὲ ἢ ἐπι-
 στολή αὐτῇ δηλοῖ, νομίζω γὰρ μὴδὲ τὸν Πύθιον διαγινῶναι.
 Κατὰ γὰρ τὸν Ἀντιφάνους Κλεοφάνη·

Τὸ δὲ τυραννεῖν ἐστίν,

ἢ τί ποτε τὸ σπουδαῖον ἀκολουθεῖν ἔρις
 ἐν τῷ Ἀνκίῳ μετὰ σοφιστῶν νῆ Δία
 λεπτῶν, ἀσίων, συνίων, λέγονθ' ὅτι
 (99) τὸ πρᾶγμα τοῦτ' οὐκ ἔστιν, εἴπερ γίγνεται.
 Οὐδ' ἔστι γὰρ πῶς γιγνόμενον ὃ γίγνεται,
 οὔτ' εἰ πρότερον ἦν, ἔστιν ὃ γε νῦν γίγνεται.
 Ἔστιν γὰρ οὐκ ὄν οὐδέν. Ὁ δὲ μὴ γέγονέ ποτ'
 οὐκ ἔστιν, ὥσπερ γέγονεν ὃ γε μὴ γέγονέ ποτ'.
 Ἐκ τοῦ γὰρ εἶναι γέγονεν· εἰ δ' οὐκ ἦν ὄθεν,
 πῶς ἐγένετ' ἐξ οὐκ ὄντος; εὐχ οἶόν τε γὰρ.
 Εἰ δ' αὐτόθεν ποι γέγονεν, οὐκ ἔσται
 καί ποι δὲ πῶ τις εἴη, πόθεν γενήσεται τὸ οὐκ ὄν,
 εἰς οὐκ ὄν· εἰς οὐκ ὄν γὰρ οὐ δυνήσεται.
 ταυτὶ δ' ὃ τι ἐστὶν οὐδ' ἂν ἀπόλλων μάθοι.

55. Οἶδα δ' ὅτι καὶ Σμωνίδης πού ὁ ποιητὴς ἀρί-
 σταρχον εἶπε τὸν Δία, καὶ Δισχύλος τὸν Αἰδὴν ἀγησί-
 λαον, Νίκανδρος δὲ ὁ Κολοφώνιος ἰοχέαιραν τὴν ἀσπίδα
 τὸ ζῶον. Διὰ ταῦτα καὶ τὰ τοιαῦτα ὁ θαυμασιώτατος
 Πλάτων ἐν τῷ Πολιτικῷ ἐπὶ τῶν ξηροβατικά τινά ζῶα, καὶ

ἀθροβατικά ἄλλα, ξηροτροφικόν τε καὶ ὑγροτροφικόν καὶ
ξηρονομικόν, ἐπὶ ζώων χειρῶν καὶ ἐνύγραν καὶ ἐναε-
ρίων, ἐπιλέγει, ὥσπερ παρακαλυόμενος τούτοις τοῖς ὀνο-
ματοποιοῖς φυλάττεσθαι τὴν καινότητα, γράφων καὶ κατὰ
λέξιν τάδε: „Κὰν διαφυλάξης τὸ μὴ σπουδάζειν ἐπὶ τοῖς
ὀνόμασι, πλουσιώτερος καὶ εἰς γῆρας ἀναπατήρη φρονή-
σεως.“ Οἶδα δὲ καὶ Ἡρόδοτον, τὸν Ἀττικὸν ὁπτορᾶ, ὀνο-
μαζόμενον τροχοπέδη τὸ διαβαλλόμενον ξύλον διὰ τῶν
τροχῶν, ὅτε κατὰ τὰς τέλους ὀχοῦμενος ἐπορεύετο, καίτοι
Σμαρτίστου ἐν τοῖς Συναγέμοις ἐποχλῆα τὸ ξύλον τοῦτο
ἐπονομάζοντος. Καὶ Σοφοκλῆς δὲ πονεὶ ὁ ποιητὴς τὸν φύ-
λακα μοχλόν που ὠνόμασαν, ἐν τούτοις.

Θάρσει, μέγας σοι τοῦδ' ἐγὼ φόβου μοχλός.

Κὰν ἄλλοις δὲ τὴν ἄγκυραν ἰσχυάδα πέλιμα, διὰ τὸ κατέ-
χειν τὴν ναῦν.

Ναῦται δὲ μεθύσαντο πρὸς ἰσχυάδα.

Καὶ Δημιάδης δὲ ὁ φήτωρ ἔλεγε τὴν μὲν Αἰγυπὸν εἶναι
λίμνην τοῦ Περαιῶς, τὴν δὲ Σάμον ἀποφύωγα τῆς πόλεως,
εὐρὴ δὲ τοῦ δήμου τοὺς ἐφίβους, τὸ δὲ ταῖχος ἐσθῆτα τῆς
πόλεως, τὸν δὲ σιλιπιγυγὴν κοινὸν Ἀθηναίων ἀλέκτορα.
Ὁ δ' ὀνοματοδότης οὗτος σοφιστὴς ἀκάθαρτος ἔφη γυ-
ναῖκα, ἧς ἐπεσχημῆνα ἦν τὰ γυναικῖα. Πόθεν δὲ σοι,
ὦ Οὐλπιανέ, καὶ κεχορτασμένος εἶπῶν ἐπὶ τῇλθε, δέον
τῇ κορεσθῆναι χρήσασθαι;

56. Πρὸς ταῦτα ὁ Οὐλπιανός, πως ἡδέως γελάσας,
Ἀλλὰ μὴ βαῦξε, εἶπῶν, ὦ ἐταῖρε, μηδὲ ἀγριαίνου τὴν κυ-
νικὴν προβαλλόμενος λύσσαν, τῶν ἐπὶ κῆνα οὐσῶν ἡμε-
ρῶν, δέον αἰκάλλειν μᾶλλον καὶ προσσάειν τοῖς συνδεί-
πνοις, μὴ καὶ τινα Κυνοφόντιν ἐορτὴν ποιησόμεθα ἀπὸ
τῆς παρ' Ἀργείοις ἐπιτελουμένης. Χορτασθῆναι εἰρηται,

ὃ δαιμόνιαι ἀνδρῶν, παρὰ μὲν Κρατίνῳ ἐν Ὀδυσσεύσῃ,
οὕτως·

Ἦσθε πανημέριοι, χορταζόμενοι γάλα λευκόν.

Καὶ Μένανδρος δὲ ἐν Τροφάνειῳ ἔφη χορτασθεῖς.

Ἀριστοφάνης δ' ἐν Γηγητιάδῃ·

Θεράπεις καὶ χορταῖς τῶν μονοπόδων.

Σοφοκλῆς δ' ἐν Τυροῖ· www.libtool.com.cn

Στοιισι παγχόρτοισιν ἐπιζόμεν.

(100) Εὐβουλος δ' ἐν Δόλωνι·

Εγὼ κεχόρτασμαι μὲν, ἄνδρες, οὐ κακῶς,

ἀλλ' εἰμὶ πλήρης, ὥστε καὶ μόλις πάννυ

ὑπεδυσάμεν, ἅπαντα δρῶν, τὰς ἐμβάδας.

Σώφιλος δ' ἐν Φιλάρχῳ·

Γαστρισμός ἐσται δαυλός· τὰ προόμια

ὄρω * * * * χορτασθήσομαι.

Ἦν τὸν Διονύσου, ἄνδρες, ἦδη στήνῃ.

Καὶ Ἀμφίς ἐν Οὐρανῷ·

Εἰς τὴν ἐσπέραν χορτάζομεν

ἅπασιν ἀγαθοῖς.

Ταῦτα μὲν οὖν, ὃ Κύνουλαι, ἐπεὶν προχαίρως ἔχω σοι τὰ

νῦν, αὖθρον δὲ ἡ ἔσπερος, (τὴν γὰρ εἰς τρίτην Ἡσίοδος εἰ-

ρηκεν οὕτως,) πληγαῖς σε χορτάσω, εἴαν περ μὴ εἴπῃς, ὃ

κοιλοδαίμων παρὰ τίνι κῆται. Σιωπήσαντος δ' ἑαίνου,

Ἀλλὰ μὴν καὶ τοῦτο αὐτός σοι, ὃ κύον, ἐρῶ, ὅτι Εὐπόλις

τοὺς πόλαμας ἐν τῷ ὁμωνύμῳ δράματι οὕτω κέκληκε· τὸ δὲ

μαστύριον ὑπεβαλοῦμαι, ἐστ' ἂν ἀποδῶ σοι τὰς πληγὰς.

57. Ἦσθέντων οὖν ἐπὶ τοῖς πεπαιγμένοις ἅπαντων,

Ἀλλὰ μὴν, ἔφη ὁ Οὐλπιανός, καὶ τὸν περὶ τῆς μήτρας

λόγον ἀποδώσω. Ἀλαξίς γὰρ ἐν τῷ Ποντικῷ ἐπιγραφο-

μένῳ δράματι Καλλιμέδοντα τὸν φήτορα, Κάραβον δὲ

ἐπικαλούμενον, καμψῶν, (ἦν δ' οὗτος εἰς τῶν κατὰ Ἀθημοσθένη τὸν ῥήτορα πολυκευομένων,) φησίν·

Ἵπὲρ πατρὸς μὲν πᾶς τις ἀποθνήσκων θύλει,
ὑπὲρ δὲ μήτρας Καλλιμέδων ὁ Κάραβος
ἐφθῆς ἴσως προσεῖτ' ἂν ἄλλως ἀποθανεῖν.

Ἦν δὲ ὁ Καλλιμέδων καὶ ἐπὶ ὀψοφαγίᾳ διαβόητος. Μνημονεύει τῆς μήτρας καὶ Ἀντιφάνης ἐν Φιλομήτορι, οὕτως·

Ἐμμητρον ἂν ἦ τὸ ξύλον, βλαστήνῃ ἔχει·
μητρόπολις ἐστίν, οὐχὶ πατρόπολις
μήτραν τινὲς πωλοῦσιν, ἡδιστοὺς κρέας·
Μήτρας ὁ Χῖος ἐστὶ τῷ δήμῳ φίλος.

Εὐφρων δ' ἐν Παραδιδομένῃ·

Οὐμὸς διδάσκαλος δὲ μήτραν σκευάσας
παρέθηκε Καλλιμέδοντι, κάσθλονθ' ἅμα
ἐποίησε πηδῶν, ὅθεν ἐκλήθη Κάραβος.

Διῶξιππος δ' ἐν Ἀντιπορονοβοσκῷ·

Οἷον δ' ἐπιθυμεῖ βρωμάτων, ὥς μουσικῶν,
ἥνυστρα, μήτρας, χόλικας.

Ἐν δὲ Ἱστοριογράφῳ·

Τὴν στοάν διεξέπειεν Ἀμφικλῆς μήτρας δύο
κρεμαμέναις δεύξας, Ἐκκῖνον πέμπτε, φᾶς, ἐὰν ἴδῃς.

Εὐβουλος δ' ἐν Δευκαλίῳ·

Ἠπάτια, νῆστις, πλεύμονες, μήτρα.

58. Ὁ Λυγκεύς δ' ὁ Σάμιος, ὁ Θεοφράστου γνώριμος, καὶ τὴν σὺν ὁπῷ χρήσιν αὐτῆς οἶδεν. Ἀναγράφων γοῦν τὸ Πτολεμαίου συμπόσιόν, φησιν αὕτως· „Μήτρας τινὸς περιφερομένης ἐν ὄξει καὶ ὁπῷ.“ Τοῦ δὲ ὁποῦ μέμνηται Ἀντιφάνης ἐν Δυσέρωσι, περὶ Κυρήνης τὸν λόγον ποιούμενος·

Ἐκείσε διαπλῆν

ὅθεν διεσπιάσθημεν, ἐρρώσθαι λέγων
 ἅπανσιν, ἵπποις, σιλφίῳ, συνωρίσι,
 καυλῷ, κέλῃσι, μασπέτοις, πυρετοῖς, ὅποῖς.

(101) Τῆς δὲ διαφορᾶς τῆς περὶ τὴν ἐκτομίδα μνημονεύει
 Ἰππαρχος, ὁ τὴν Αἰγυπτιακὴν Ἰλιάδα συνθῆεις, ἐν τούτοις·

Ἐν κοπάσῃ μ' εὐφραίνει μήτρας καλὰ πρόσωπα
 ἐκβολάδος, δέλφας ἐν κληβάνῳ ἦδεα ὄζων.

Σώπατρος δ' ἐν μὲν Ἱππολύτῳ φησὶν·

Ἄλλ' οἷα μήτρα καλλίκαρπος ἐκβολὰς
 διεφθα λενκανθεῖσα τυροῦται δέμας.

Ἐν δὲ Φυσιολόγῳ·

Μήτρας ὑείας οὐκ ἀφαιρηθεὶς τόμος,
 τὴν θελίθυμον ἐντὸς ὀξάλμην ἔχων.

Ἐν δὲ Σιλαίῃς·

Μήτρας ὑείας ἐφθὸν ὥς φάγῃς τόμον,
 δοριμῆαν ὠθῶν πηγανῖτιν εἰς χολήν.

59. Οἱ μέντοι ἀρχαῖοι πάντες πρὸ τοῦ δεῖπνεν οὐ
 παρέφερον οὔτε μήτρας, οὔτε θρίδακας, οὔτ' ἄλλα τι τῶν
 τοιούτων, ὥσπερ νῦν γίνεται. Ἀρχέστρατος γοῦν ὁ ὀψο-
 δαίδαλος μετὰ τὸ δεῖπνον καὶ τὰς προπύσεις καὶ τὸ μύ-
 ροις χρῆσασθαι, φησιν·

Ἀεὶ δὲ στεφάνοισι κἀρα παρὰ δαῖτα πυκάζου
 παγτοδαποῖς, οἷς ἂν γαίας πέδον ὄλβιον ἀνθῇ,
 καὶ στακτοῖσι μύροις ἀγαθοῖς χαίτην θεράπτει,
 καὶ σμύρναν λίβανόν τε πυρὸς μαλακὴν ἐπὶ τέφραν
 βάλλε πανημέριος, Συρίης εὐώδεα καρπόν.

Ἐμπίνοντι δὲ σοι φερέτω τοιόνδε τράγημα,
 γαστέρα καὶ μήτραν ἐφθὴν ὑὸς, ἔν τε κυμίνῳ
 ἔν τ' ὄξει δοριμῆ καὶ σιλφίῳ ἐμβεβαῶσαν,
 δροσίθων τ' ὀπτῶν ἀπαλὸν γένος, ὥς ἂν ὑπάρχη

ᾧρη. Τῶν δὲ Συνακοσίων τούτων ἀμείλῃσον,
οἳ πίνουσι μόνον βατράχων τρόπον οὐδὲν ἔδοντες.
Ἄλλὰ σὺ μὴ πείθου κείνοις, ἃ δ' ἐγὼ λέγω ἔσθαι
βρωτά. Τὰ δ' ἄλλα γ' ἐκεῖνα τραγήματα πάντα πέ-
φυκε

πρωχέας παράδειγμα κακῆς, ἐφθότ' ἔρεβανθοι,
καὶ κύαμοι καὶ μῆλα καὶ ἰσχάδες. Ἄλλὰ πλακοῦντα
αἰνεῖ Ἀθήνησιν γεγεννημένον· εἰ δὲ μὴ, ὥν που
αὐτὸν ἔχῃς ἐτέρωθι, μέλι ζήτησον ἀπελθεῖν

Ἀττικόν, ὡς τοῦτ' ἔστιν ὃ ποιεῖ κείνον ὑβριστήν.

Οὕτω τοι δεῖ ζῆν τὸν ἐλεύθερον, ἢ κατὰ τῆς γῆς
καὶ κατὰ τοῦ βαράθρου καὶ ταρτάρου ἐς τὸν ὀλεθρον
ἦκειν, καὶ κατορυσχύθαι σταδίους ἀναρίθμους.

Λυγκεύς δὲ, διαγράφων τὸ Λαμίας τῆς αὐλητριίδος δεῖ-
πνον, ὅτε ὑπεδέχετο Δημήτριον τὸν Πολιορκητὴν, εὐθὺς
τούς εἰσελθόντας ἐπὶ τὸ δεῖπνον ἐσθίοντας ποιεῖ ἰχθῦς
παντοίους καὶ κρέα. Ὀμοίως καὶ, τὸ Ἀντιγόνου τοῦ βα-
σιλέως δεῖπνον διατιθεῖς, ἐπιτελοῦντος Ἀφροδίσια, καὶ τὸ
Πτολεμαίου τοῦ βασιλέως, ἰχθῦς πρῶτον παρατίθησι,
καὶ κρέα.

60. Θαυμάζειν δ' ἔστιν ἄξιον τοῦ τὰς καλὰς ὑποθή-
κας παραδιδόντος ἡμῖν Ἀρχεστράτου, ὅς, Ἐπικούρῳ τῷ
σοφῷ τῆς ἡδονῆς κατηγεμὸν γενόμενος, κατὰ τὸν Ἀσ-
κράϊον ποιητὴν, γνωμικῶς καὶ ἡμῖν συμβουλευεῖ, τισὶ μὲν
μὴ πείθεσθαι, αὐτῷ δὲ προσέχειν τὸν νοῦν· καὶ ἐσθίειν
παρακელεύεται τὰ καὶ τὰ, οὐδὲν ἀποδέειν τοῦ παρὰ Λα-
μοξένῳ τῷ κωμωδιοποιῷ μαγείρου, ὅς ἐν Συντροφίῳ
φησιν·

(102)

Ἐπικούρου δὲ με
ὁρᾷς μαθητὴν ὄντα τοῦ σοφοῦ, παρ' ᾧ

ἐν δὲ ἔτεσιν καὶ μηνὶν οὐχ ὅλοις δέκα
τάλαντ' ἐγὼ σοι κατεπέμψα τετταρα.

B. Τοῦτο δὲ τί ἐστιν, εἰπέ μοι. *A.* Καθήγησα.

B. Μάγειρος ἦν κακῆϊνος; *A.* Οὐκ ἦδει, θεοί!

B. Ποῖος μάγειρος; *A.* Ἡ φύσις πάσης τέχνης
ἀρχέγονόν ἐστ', ἀρχέγονον, ὃ ἵππῃσι.

Οὐκ ἔστιν οὐδὲν τοῦ παντὶ σοφώτερον.
ἦν ἱ εὐχερὲς τὸ πρᾶγμα τοῦ λόγου τριβῆν
ἔχοντι τούτου· πολλὰ γὰρ συμβάλλεται.

Διόπερ, μάγειρον ὅταν ἰδῇς ἀγράμματον

μὴ Δημόκριτόν τε πάντα διανεγνωκότα

[μᾶλλον δὲ κατέχοντα, καταγέλα ὡς κενοῦ]

καὶ τὸν Ἐπικούρου κανόνα, μισθώσας ἄφες.

ὡς ἐκ διατριβῆς. Τοῦτο δὲ γὰρ εἶδέναι,

τίς ἔχει διαφορὰν πρῶτον, ὃ βέλτιστε σὺ,

γλανκίσκος ἐν χειμῶνι καὶ θέρει· πάλιν

ποῖός περὶ δύσιν Πλειάδος συνειδέναι

ἰχθύς ὑπὸ τροπᾶς ἱ ἐστὶ χρησιμώτατος.

Αἱ μεταβολαὶ γὰρ αἱ τε κινήσεις κακόν

Ἡλίβατον ἀνθρώποισιν ἀλλοιώματα

ἐν ταῖς τροφαῖς ποιοῦσι· μακράνεις; τὸ δὲ

ληφθὲν κατ' ὥραν ἀποδίδωσι τὴν χάριν.

B. Τίς παρακολοῦθ' αὐτὰ; *A.* Τοιγαροῦν στρόφοι

καὶ πνευμάτια γιγνώμενα τὸν κακῆϊμένον

ἀσχημονεῖν ποιοῦσι. Παρὰ δ' ἐμοὶ τρέφει

τὸ προσφερόμενον βρῶμα, καὶ λεπτύνεται,

ὀρθῶς τε διαπνέει. Τοιγαροῦν εἰς τοὺς πόρους

ὁ χυμὸς ὁμαλῶς πανταχοῦ συνήπταται.

Χυμὸς λέγεις Δημόκριτος οὐδὲν πρᾶγμα τὰ

γιγνώμενα ποιῇ τὸν φαγόντ' ἀρδρεπικόν.

B. Καὶ τῆς ἰατρικῆς τι μετέχων μοι δοκεῖς.

A. Καὶ πᾶς ὁ φύσεως ἐντός. Ἡ δ' ἀπειρία.

τῶν νῦν μαγείρων κατανοεῖ πρὸς τῶν θεῶν

οἷα στήν. Ὅσμήν ὅταν ἔδῃς ἐξ ἰχθύων

ὑπεραντίων αὐτοῖσι ποιοῦντων μίαν,

καὶ σήσαμ' ὑποτρέβοντας εἰς ταύτην, λαβὼν

ἕναστον αὐτῶν κατὰ μέρος προσπαρδέτω.

B. Ὡς μοι κέρησαι. A. Τί γὰρ ἂν εὖ γένοιτ' ἐπὶ

τῆς ιδιότητος πρὸς ἑτέραν μεμιγμένης.

καὶ συμπλεκομένης οὐχὶ συμφώνους ἁφάς;

Τὸ ταῦτα διορᾶν ἔστιν εὐνύχου τέχνης,

οὐ τὸ διανίξιν λοπάδας, οὐδ' ὄξιν καπνοῦ.

Ἐγὼ γὰρ εἰς τοῦ πετάνιον οὐκ εἰσέρχομαι,

ἀλλὰ τι θεωρῶ πλησίον καθήμενος,

πονοῦσι δ' ἑτέροισιν λέγω τὰς αἰτίας.

καὶ τ' ἀποβαίνον, ὅξιν τὸ περίκομμ', ἁφας.

B. Ἀρμονικός, οὐ μάγειρος. A. Ἐπίτεων τὸ πῦρ.

Ὅμαλιζέτω τις ὡς τάχος ἢ πρώτη λοπάς

(103) ζεῖ ταῖς ἐφεξῆς οὐχὶ συμφώνως. Νοεῖς

τὸν τύπον; B. Ἀπολλόν! καὶ τί φαίνεται τέχνη.

A. Εἴτ' οὐδὲν εἰπὴ παρατίθῃμι, μανθάνεις;

βροῦμ', ἀλλὰ μίξας πάντα κατὰ συμφωνίαν.

B. Πῶς; A. Ἐστίαν αὐτοῖς ἃ διὰ τεττάρων ἔχει

κοινωνίαν, διὰ πάντε, διὰ πασῶν πάλιν,

ταῦτα προσάγω πρὸς αὐτὰ τὰ διαστήματα,

καὶ ταῖς ἐπιφοραῖς εὐθύς οἰκίως πλέω.

ἐνίοτε δ' ἁφιστάς παρακαλεύομαι, πόθεν

ἄπτει; τί τοῦτω μιν γνέειν μέλλεις; ὄρα.

διάφανον ἔλας· οὐχ ὑπερβήσει σοφόν;

Ἐπίκουρος οὕτω κατεπίνκνον τὴν ἡδονήν.

ημασάτ' επιμελῶς. Εἶδε τὰ γαθὸν μόνος
 ἐκείνος οἷόν ἐστιν· οἱ δ' ἐν τῇ Στοᾷ
 ζητοῦσι συνεχῶς, οἷόν ἐστ', οὐκ εἰδότες.
 Οὐκοῦν ὃ γ' οὐκ ἔχουσιν, ἀγνοοῦσι δέ,
 οὐδ' ἂν ἑτέρω δοίησαν. Οὕτω σοι δοκεῖ;
 Ἀφῶμεν οὖν τὰ λοιπά. Β. Ἀἴλα δὴ πάλαι.

61. Καὶ Βάτων δ' ἐν Συνεξαπατῶντι, δυσχεραίνοντα
 ποιήσας μαιράκιδυ πατέρα, ὡς διαφθαρέντος κατὰ τὴν
 διαίταν ὑπὲρ τοῦ παιδαγωγοῦ, φησὶν

Ἀπολόλεας τὸ μαιράκιόν μου παραλαβὼν,
 ἀκάθαρτε, καὶ πέπεικας ἑλθῆν εἰς βίον
 ἀλλότριον αὐτοῦ, καὶ πότους ἐωθινοὺς
 πίνει διὰ σέ νῦν, πρότερον οὐκ εἰδισμένον.
 Β. Εἶτ', εἰ μεμιάθηκε, δέσποτα, ζῆν, ἐγκαλεῖς;
 Α. Ζῆν δὲ τὸ τοιοῦτον; Β. Ὡς λέγουσιν οἱ σοφοί.
 Ὁ γοῦν Ἐπίκουρός φησιν, εἶναι τὰ γαθὸν
 τὴν ἡδονὴν δήπουθεν· οὐκ ἔστιν δ' ἔχειν
 ταύτην ἑτέρωθεν, ἐκ δὲ τοῦ ζῆν δὴ καλῶς
 εὖσως ἅπαντας ἢ τυχὸν δώσεις ἐμοί.

Α. Εἰώρακας οὖν φιλόσοφον, εἰπέ μοί, τινα
 μεθύοντ' ἐπὶ τούτοις θ' οἷς λέγεις κηλούμενον;
 Β. Ἀπαντας. Οἱ γοῦν τὰς ὀφρὺς ἐπηρκότες,
 καὶ τὸν φρόνιμον ζητοῦντες, ἐν τοῖς περιπάτοις
 καὶ ταῖς διατριβαῖς ὥσπερ ἀποδεδρακότα
 οὕτως, ἐπ' αὐτὸν γλανκίσκος αἰπτοῖς παρατεθῆ,
 ἔσασσι, οὗ δὲ πρῶτον ἄμασθαι τόπον,
 καὶ τὴν κεφαλὴν ζητοῦσιν ὥσπερ πρᾶγματος,
 ὥστ' ἐκπεπληχθαι πάντας.

62. Καὶ παρ' Ἀντιφάνει δὲ ἐν Στρατιώτῃ ἢ Τύχωνι
 παραινέσεις εὐσφύρων ἀνθρώπου τοιοῦτός ἐστιν, ὅς φησιν

— Ὅστις ἄνθρωπος δὲ φύς,
 ἀσφαλὲς τι κτῆμ' ὑπάρχειν τῷ βίῳ λογίζεται,
 πλεῖστον ἡμάρτηεν. Ἡ γὰρ εἰσφορά τις ἤρπασε
 τὰνδοθεν πάντ', ἢ δίκη τις περιπεσὼν ἀπώλετο,
 ἢ στρατηγήσας προσῴφλεν, ἢ χορηγὸς αἰρεθείς
 ἱμάτια χρυσᾶ παρασχὼν τῷ χορῷ βάκος φορεῖ,
 ἢ τριηραρχῶν ἀπήγξατ', ἢ πλεὺν ἤλασέ ποι,
 ἢ βαδίζων ἢ καθύδων κατακίετοφθ' ὑπ' οἰκετῶν.
 Οὐ βέβαιον οὐδέν ἐστι, πλήν ὅς' ἂν καθ' ἡμέραν
 (104) εἰς ἑαυτὸν ἡδέως τις εἰσαναλίσκων τύχη.

Οὐδὲ ταῦτα σφόδρα τι· καὶ γὰρ τὴν τράπεζαν ὑφτάσσαι
 κειμένην ἂν τις προσελθὼν· ἀλλ' ὅταν τὴν ἐνθεσιν
 ἐντὸς ἤδη τῶν ὀδόντων τυγχάνῃς κατεσπικαῖς,
 τοῦτ' ἐν ἀσφαλεῖ νόμιζε τῶν ὑπαρχόντων μόνον.
 Τὰ αὐτὰ εἶρηκε καὶ ἐν Ἰδριᾷ.

63. Εἰς ταῦτ' οὖν τις ἀποβλέπων, ὄνδρες φίλοι, εἰκό-
 τως ἂν ἐπαινέσαιε τὸν καλὸν Χρυσίππον, κατιδόντα ἀκρι-
 βῶς τὴν Ἐπικούρου φύσιν, καὶ εἰπόντα, μητρόπολιν εἶναι
 τῆς φιλοσοφίας αὐτοῦ τὴν Ἀρχεστράτου Γαστρολογία, ἣν
 πάντες οἱ τῶν φιλοσόφων γαστρομαργοὶ Θέαγνιν τινα αὐ-
 τῶν εἶναι λέγουσι, τὴν καλὴν ταύτην ἐποποιῶσαν. Πρὸς
 οὓς καὶ Θεόγνητος ἐν Φάσματι ἢ Φιλαργύρῳ φησὶν ἐκ
 τούτων·

Ἄνθρωπ', ἀπολείς με. Τῶν γὰρ ἐκ τῆς ποιήσεως
 στοῦς λογαρίων ἀναπεπλησμένος γαστῆρ.
 „Ἀλλότριόν ἐσθ' ὁ πλοῦτος ἄνθρωπος, πάχνη
 σοφία δ' ἰδίαν, κρύσταλλος. Οὐδεὶς πώποτε
 ταύτην λαβὼν ἀπώλεσ'·“ Ὡς τάλας ἐγὼ,
 οἶω μὲ ὁ δαίμων φιλοσόφῳ συνέμισεν!
 Ἐπαρστέρ' ἱμάθες, ὧ πόνηρες, γράμματα·

ἀνέστροφόν σου τὸν βίον τὰ βιβλία·
πεφυλοσόφηκας γῇ τε κοῦρανῶ λαλῶν,
οἷς οὐδὲν ἔστιν ἐπιμελὲς τῶν σῶν λόγων.

64. Ἐτι τοῦ Οὐλπιανοῦ διαλεγομένου, παῖδες ἐπεισ-
ῆλθον, φέροντες ἐπὶ δίσκων καράβους, μελίζοντας Καλλι-
μέδοντος τοῦ ῥήτορος, ὃς διὰ τὰ φιληθεῖν τῷ βρώματι
Κάραβος ἐπεκλήθη. Ἀλέξιος μὲν οὖν αὐτὸν ἐν Δορκίδι
ἢ Πομπυζούσῃ φιλιχθὺν εἶναι κοινῶς παραδίδωσι, κα-
θάπερ καὶ ἄλλοι τῶν κομωδιοποιῶν, λέγων οὕτως·

Τοῖς ἰχθυοπώλαις ἔστιν ἐψηφισμένον,
ὥς φασι, χαλκῇ Καλλιμέδοντος εἰκόνα
στήσαι Παναθηναίοισιν ἐν τοῖς ἰχθύσιν,
ἔχουσαν ὀπτὸν κάραβον ἐν τῇ δεξιᾷ,
ὥς αὐτὸν ὄντ' αὐτοῖσι τῆς τέχνης μόνον
σπηῆρα, τοὺς ἄλλους δὲ πάντας ζημίαν.

Περисπούδαστος δὲ ἦν πολλοῖς ἢ τοῦ καράβου βρώσις, ὥς
ἔστι δεῖξαι διὰ πολλῶν τῆς κομωδίας μερῶν· ἀρκέσει δὲ
τὰ νῦν Ἀριστοφάνης, ἐν ταῖς Θεσμοφοριαζούσαις οὕτως
λέγων·

Ἰχθύς ἐώνηται τις, ἢ σπητίδιον,
ἢ τῶν πλατειῶν καρίδων, ἢ πουλύπους,
ἢ νῆστις ὀπτᾶτ', ἢ γαλεός, ἢ τευθίδες;
B. Μὰ τὸν Δῖ', οὐ δῆτ'. A. Οὐδὲ βατίς; B. Οὐ φημὶ ἐγώ.
A. Οὐ χόριον, οὐδὲ πῦος, οὐδ' ἦπαρ κάπρον,
οὐδὲ σχαδόνες, οὐδ' ἠτριάον διφρακος,
οὐδ' ἐγγέλειον, οὐδὲ κάραβον μέγαν
γυναιξὶ κοπιώσαισιν ἐπεκουρήσατε;

Πλατείας δὲ καρίδας ἂν εἴη λέγων τοὺς ἀστακὸν καλου-
μένους, ὧν μνημονεύει Φιλύλλιος ἐν Πόλεσι. Καὶ Ἀρχέ-
στρατος γὰρ ἐν τῷ διαβοήτῳ ποτήματι οὐδ' ὅλως που

κάραβον ὀνομάζων ἄστακὸν προσαγορεύει, ὥσπερ καὶ τοῦτοις·

(105) Ἀλλὰ, παρὲς λήρον πολυώνυμον, ἄστακὸν ὠνοῦ, τὸν τὰς χεῖρας ἔχοντα μακρὰς ἄλλως τε βαρεῖας, τοὺς δὲ πόδας μικροὺς, βραδείας δ' ἐπὶ γαῖαν ὀρούει. Εἰσὶ δὲ πλεῖστοι μὲν πάντων, ἀρετῇ τε κράτιστοι, ἐν Λιπάραις· πολλοὺς δὲ καὶ Ἑλλήσποντος ἀθροίζει.

Καὶ Ἐπίχαρμος δ' ἐν Ἡβας γάμῳ τὸν προειρημένον ἄστακὸν ὑπὸ τοῦ Ἀρχεστράτου δηλοῖ ὅτι κάραβός ἐστι, λέγων οὕτως·

Ἐντὶ δ' ἄστακοὶ, κολύβδαιναί τε χ', ὥς τὰ πόδι' ἔχει μικρὰ, τὰς χεῖρας δὲ μακρὰς, κάραβοξ δὲ τῶνυμα.

65. Ἴδιον δ' ἐστὶ γένος καράβων τε καὶ ἄστακῶν ἄλλο, ἐτι δὲ καρίδων. Τὸν δ' ἄστακὸν οἱ Ἀτικοὶ διὰ τοῦ ο ἄστακὸν λέγουσι, καθάπερ καὶ ὀσταφίδας. Ἐπίχαρμος δὲ ἐν Γα' καὶ Θαλάσσει φησί· „Κἄστακοὶ γαμφώνυχιοι.“ Σπένσιππος δὲ ἐν δευτέρῳ Ὁμοίων παραπλήσιά φησιν εἶναι τῶν μαλακοστράκων κόρακον, ἄστακὸν, νύμφην, ἄρπον, καρκίνον, πάγουρον. Διοκλῆς δ' ὁ Καρύστιός φησι· „Καρίδες, καρκίνοι, κάραβοι, ἄστακοὶ εὖστομα καὶ διουρητικά.“ Κολύβδαιναν δ' εἶρηκεν Ἐπίχαρμος ἐν τοῖς προεκκείμενοις, ὥς μὲν Νίκανδρός φησι, τὸ θαλάσσιον αἰδοῖον, ὥς δ' ὁ Ἡρακλείδης ἐν Ὀψαρτυτικῷ, τὴν καρίδα. Ἀριστατέλης δ' ἐν πέμπτῳ ζώων μορίων· „Τῶν μαλακοστράκων ὀχεύονται (φησὶ) κάραβοι, ἄστακοὶ, καρίδες καὶ τὰ τοιαῦτα, ὥσπερ καὶ τὰ ὀπισθοιουρητικά τῶν τετραπόδων. Ὀχεύονται δὲ τοῦ ἔαρος ἀρχομένου πρὸς τῇ γῇ· ἤδη γὰρ ὥπται ἡ ὀχέα πάντων τῶν τοιούτων· ἐνιαχοῦ δὲ, ὅταν τὰ σῦκα ἄρχηται πεπαίνεσθαι. Γίνονται δ' οἱ μὲν κάραβοι ἐν τοῖς τραχέσι καὶ πέτρῳδεσι, οἱ δ' ἄστακοὶ ἐν

τοῖς λείοις, ἐν δὲ τοῖς πηλώδεσιν οὐδέτεροι. Διὸ καὶ ἐν Ἑλλησπόντῳ μὲν καὶ περὶ Θάσον ἄστακοὶ γίνονται, περὶ δὲ τὸ Σιγειον καὶ τὸν Ἄθω κάραβοι. Εἰσὶ δ' οἱ κάραβοι μακρόβιοι πάντες. Θεόφραστος δ' ἐν τῷ περὶ τῶν φαιλέοντων, τοὺς ἄστακούς καὶ καράβους καὶ καρίδας ἐκιδύεσθαι φησι τὸ γῆρας.

66. Περὶ δὲ τῶν καρίδων, ὅτι καὶ πόλις ἦν Καρίδες περὶ Χίον τὴν νῆσον, Ἐφορος ἐν τῇ πρώτῃ ἱστορίᾳ, κίσαι φάσκων αὐτὴν τοὺς διασωθέντας ἐκ τοῦ ἐπὶ Δευκαλλωνος γενομένου κατακλυσμοῦ μετὰ Μάναρος, καὶ μέχρι νῦν τὸν τόπον καλεῖσθαι Καρίδας. Ὁ δὲ ὀψοδαίδαλος Ἀρχεστρατος παρακινεῖ τάδε·

Ἦν δὲ ποτ' εἰς Ἴασον Καρῶν πόλιν εἰσαφίκηαι,
καρίδ' εὐμεγέθη λήρει, σπανία δὲ πρίασθαι·

ἐν δὲ Μακηδονίᾳ τε καὶ Ἀμφρακίᾳ μάλα πολλαί.

Ἐπιταμῖνος δ' εἶρηκε καρίδα Ἀραρῶς μὲν ἐν Κορυμνίῳ·

Αἶ τε καμπύλαι

καρίδες ἐξήλλοντο δελφίνων δάκνῃ

εἰς σχοινόπλεκτον ἄγγος.

καὶ Εὐβανλος ἐν Ὀρθάνῃ·

Καρίδα καθήκα κάτω, κἀνέσπασ' αὐτίς.

Ἀναξανδρίδης Λυκούργου·

Καὶ συμπταῖζε καριδαρίδες

μετὰ περικιδίων καὶ θριτιδίων,

καὶ ψηταδίοις μετὰ κωθαρίων,

καὶ σκινδαρίοις μετὰ κωβιδίων.

Ὁ δ' αὐτὸς καὶ Πανδάρῳ φησίν·

(106) Οὐκ ἐπικεκυρῶς ὀρθὸς, ὦ βέλτιστ', ἔσαι·

αὕτη δὲ καριδοῖ τὸ σῶμα καμπύλη

ἄγκυρά τ' ἔστιν ἄντικρυς τοῦ σώματος.

Ἐν δὲ Κερκίῳ·

Ἐνθρότερον καρίδος ὑπτιῆς σ' ἀποφανῶ.
Εὐβούλος Τιθαΐς·

Καριῖδάς τε τῶν κυφῶν.
καὶ Ὀφελίαν Καλλιόσχῳ·

Κυρταὶ δ' ὁμοῦ καριῖδες ἐν ξηρῷ πέδῳ.
καὶ ἐν Ἰαλίῳ· www.libtool.com.cn

Ὀρχοῦντο δ', ὡς καριῖδες ἀνδράκων ἔρι
πηδῶσι κυρταί.

Συνεσταλμένως δ' εἶρηκεν Εἰμπολὶς ἐν Αἰξίν ῥυτῶς·
Πλήν

ἅπαξ ποτ' ἐν Φαίακος ἔφαγον καριῖδας.
καὶ ἐν Δήμοις·

Ἐχὼν τὸ πρόσωπον καρίδος μασθλητῆς.

67. Ὀνομάσθησαν δὲ καριῖδες ἀπὸ τοῦ κάρη· τὸ
πλεῖστον γὰρ μέρος τοῦ σώματος ἢ κεφαλὴ ἀπηνέγκτα.
Καριῖδες δὲ βραχέως οἱ Ἀτικοὶ ἀναλόγως· παρὰ γὰρ τὸ
κάρη γέγονε, διὰ τὸ μείζονι κεχρησθαι κεφαλῇ. Ὡς οὖν
παρὰ τὸ γράφη γράφεις καὶ βολὴ βολίς, οὕτω καὶ
παρὰ τὸ κάρη καρίς. Ταθισης δὲ τῆς παρατελευ-
ταίας, ἐταῖη καὶ τὸ τέλος, καὶ ὁμοίως, λέγεται τῷ ψη-
φίς καὶ κρηπίς καὶ τευθίς.

68. Περὶ δὲ τῶν ὀστρακοδέρμων, τούτων Διφίλος μὲν
ὁ Σίφνιος οὕτω γράφει· „Τῶν δ' ὀστρακοδέρμων καρίς,
ἄστακός, κάραβος, καρκίνος, λέων, τοῦ αὐτοῦ γένους ὄντα,
διαφέρουσι. Μείζων δ' ἐστὶν ὁ λέων τοῦ ἄστακου. Οἱ
δὲ κάραβοι καὶ γραψαῖοι λέγονται· τῶν καρκίνων δ' εἰς
σαρκωδέστεροι. Ὁ δὲ καρκίνος βαρὺς καὶ δύσπεπτος.“
Μνησίθεος δ' ὁ Ἀθηναῖος ἐν τῷ περὶ ἐδεστών· „Κάρα-
(βρι φησί) καὶ καρκίνοι καὶ καριῖδες καὶ τὰ ὅμοια, δύσ-

πεπτα μὲν ταῦτα, τῶν δ' ἄλλων ἰχθύων εὐπεπτότερα πολλῶ. Πρέπει δ' αὐτοῖς ὀπταῖσθαι μᾶλλον, ἢ εἶπεσθαι. Κουρίδας δὲ τὴς κουρίδας εἶρηκε Σάκρων ἐν γυναικεῖος, αὐτως. „Ἴδε καλὰν κουρίδων, ἴδε καμάρων, ἴδε φίλα· θῆσαι μὲν ὡς ἐρυθραὶ τ' ἐντὶ καὶ λειοτριχιδῶσαι.“ Ἐπιχάρμος δ' ἐν Γῆ καὶ Θαλάσσῃ. „Κουρίδες τε φρονέουσαι.“ Ἐν δὲ Λόγῳ καὶ Λογίῳ διὰ τοῦ ὧ εἶρηκεν. „Αἰνῶς τε κουρίδας τε καμπύλας.“ Σίμωνίδης δέ·

Θύννοισι τευθὶς, κωβιοῖσι κωρίδες.

69. Ἐξῆς εἰσεκομίσθη τεγηνιστὰ ἥπατα περιειλημμένα τῷ καλουμένῳ ἐπίπλῳ, ὃν Φιλέταιρος ἐν Τηρεῖ ἐπίπλοιον εἶρηκεν. Εἰς αὐτὸ ἀποβλέψας ὁ Κύνουλκος, Λέγων ἡμῖν, ἔφη, ὡς σοφὸς Οὐλπιανὲ, εἴ που κεῖται οὕτως τὸ ἥπαρ ἐντετυλιγμένον. Καὶ ὅς· Ἐὰν πρότερον δεῖξης σὺ, παρὰ τίνι ὁ ἐπίπλους εἶρηται ἐπὶ τοῦ λίπους καὶ τοῦ ὑμένους. Ἀντικορυσσομένων οὖν τούτων, ὁ Μυρτίλος ἔφη· Ὁ μὲν (107) ἐπίπλους παρ' Ἐπιχάρμῳ ἐν Βάκχαις. „Καὶ τὸν αἶγον ἐπικαλύψας ἐπιστόν.“ Καὶ ἐν Θεαροῖς. „Ὅσφύος τε πέρι καὶ ἐπίπλου.“ Καὶ ὁ Χίος δὲ Ἴων ἐν ταῖς Ἐπιδημiais ἔφη· „Τῷ ἐπίπλῳ ἐπικαλύψας.“ Ἀπέχεις, φίλη καφαλή Οὐλπιανὲ, τὸν ἐπίπλουν, ἐν ᾗ ἤδη ποτὲ αὐτῷ ἐντύλχθεις κατακαυθῆς, καὶ πάντας ἡμᾶς. ζητήσεων ἀπαλλάξεως. Τό τε μαρτύριον τοῦ οὕτω διεσκευασμένου ἥπατος δίκαιος εἴ σὺ ἀπομνημονεύσαι, προειρημένου σοι πάλαι, ὅτε περὶ τῶν ὀπίων καὶ ποδῶν ἐξητοῦμεν, Ἀλεξίς ἐν Κρατεῖα ἢ Φαρμακοπόλῃ εἶρηκε. Πᾶσα δ' ἡ ἐκλογὴ χρησὶμη οὖσα εἰς πολλὰ· ἐπεὶ τὰ νῦν διὰ μνήμης οὐ κρατεῖς, αὐτὸς ἐγὼ διαξελύσομαι. Φησὶ δ' οὕτως ὁ κωμικός·

Πρῶτον μὲν *, ὅστρεα παρὰ Νηρεῖ τινι

ἰδὼν γέροντι, φωνή ἡμφιεσμένα.

ἔλαβον, ἐχίνους τ'· ἔστι γὰρ προοίμιον
 δείπνου χαριέντως ταῦτα πεπρωτανευμένον.
 Τούτων δ' ἀπολυθεὶς, κεμένων ἰχθυῶν
 μικρῶν, τρεμόντων τῷ θείῳ τί πείσεται,
 θαρρόειν κεύσας ἐκ' ἐμοῦ ταῦτ', οὐδὲ ἐν
 φήσας ἀδικήσῃ, ἐπριάμην γλαῦκον μέγαν.
 Ἐπειτα νάρκη· ἔλαβον, ἐνθυμούμενος
 ὅτι δὲ γυναικὸς ἐπιφερόνσης δακτύλους
 ἀπαλούς ὑπ' ἀκάνθης μηδὲ ἐν τούτων παθεῖν.

Ἐπὶ τὸ τάγηνον φυκίδας, ψήττας τινάς,
 καρῖδα, φύκην, κωβιὸν, πέρκην, σπάρον,
 ἐποίησά τ' αὐτὸ ποικιλωτέρου ταῶ.
 Κρεάδι' ἄττα, ποδάρια, φύγχη τινὰ,
 ὠτάρι' ὕει, ἡπάτιον ἐγκεκαλυμμένον·
 αἰσχύνεται γὰρ πελιδνὸν ὃν τῷ χρώματι.
 Τούτοις μάγειρος οὐ πρόσσεισ', οὐκ ὄψεται·
 οἰμώζεται γὰρ νῆ Δί'. Ἀλλ' ἐγὼ σοφῶς
 ταῦτ' οἰκονομήσω καὶ γλαφυρῶς καὶ ποικίλως
 οὔτω, (ποιῶ γὰρ τοῦτον αὐτός,) ὥστε τοὺς
 δειπνοῦντας εἰς τὰ λοιπάδι ἐμβάλλειν ποιῶ
 ἐνίοτε τοὺς ὀδόντας ὑπὸ τῆς ἡδονῆς.
 Τὰς σκευασίας πάντων δὲ καὶ τὰς σκευάσεις
 τούτων εἰομός εἰμι δεκνύειν, λέγειν,
 προῖκα προδιδάσκειν, ἃν θάλλῃ τις μανθάνειν.

70. Ὅτι δ' ἔθος τῷ ἐπίπλῳ περικαλύπτεσθαι τὰ
 ἡπάτια, Ἠγήσανδρος ὁ Δελφὸς ἐν ὑπομνήμασί φησι,
 Μετάνειραν τὴν ἐταῖραν ὥς ἐν τοῖς κεκαλυμμένοις ἡπατίοις
 αὐτὴ πνευμόνιον ἔλαβε, καὶ ὥς περιελούσα τὸ στήθος εἶ-
 δον, ἀνέκραγεν·

Ἀπόλωλα, πέπλων μ' ὤλεσαν περιπτυχαί.

Μήποτε δὲ καὶ Κράβυλος ὁ κωμωδιοποιὸς αἰσχυρόμενον εἶπε τὸ τοιοῦτον ἦπαρ, ὥσπερ καὶ Ἀλέξ, ἐν Ψευδνυποβολμαίῳ, λέγων οὕτως·

Καὶ πλεκτάνην στιφρὰν σφῆδρ' ἐν τούτοις τέ που αἰσχυρόμενον ἦπαρ καπρίσκου σκατοφάγου.

Ἡπάτιον δ' εἰρημην Ἀριστοφάνης ἐν Ταχνηρισταῖς, καὶ Ἀλκαῖος ἐν Παλαίστρᾳ, Εὐβουλός τ' ἐν Δευκαλίῳ. Δασυντίον δὲ, λέγοντας τὸ ἦπαρ. Καὶ γὰρ ἡ συναλοιφή ἐστι παρ' Ἀρχιλόχῳ διὰ δασείας. Φησὶ γάρ·

— Χολὴν γὰρ οὐκ ἔχεις ἐφ' ἥπατι.

(108) Ἔστι δὲ καὶ ἰχθύς τις, ἥπατος καλούμενος, ὃν φησιν ὁ αὐτὸς Εὐβουλός ἐν Λάκωνιν ἢ Αἰγῇ οὐκ ἔχειν χολήν·

— Οὐκ ᾤου με.

χολὴν ἔχειν, ὥς δ' ἥπατῳ μοι διελέγου.

Ἐγὼ δὲ γ' εἰμὶ τῶν μελαμπύγων ἔτι.

Ἡγήσανδρος δ' ἐν ὑπομνήμασιν ἐν ταῖς κεφαλαῖς φησι, τὸν ἥπατον δύο λίθους ἔχειν, τῇ μὲν αὐτῇ καὶ τῷ χρώματι παραπλησίους τοῖς ὀστέοις, τῷ δὲ σχήματι δομβροειδῆς.

71. Ταχνηριστῶν δ' ἰχθύων μνημονεύει Ἀλέξ, ἐν Δημοκρίτῳ, καθάπερ καὶ τῷ προκειμένῳ δράματι. Εὐβουλός Ὀφθαλμῶν·

— Πᾶσα δ' εὐμορφος γυνή·

ἑρῶσα φοιτᾷ, τηγάνῳ τε συντρυφᾷ·

τριβαλλοπανόθρεπτα μειρακύλλια,

ὁμοῦ δὲ τευθὶς καὶ φαληρὶς ἡ κόρη

σπλάγχνοισιν ἀρνείοισι συμμαμυγμένη

πηδᾷ, χορεύει, πῶλος ὥς ἀπὸ ζυγοῦ.

Ῥιπὶς δ' ἐγείρει φύλακας Ἡφαίστου κόνας,

θερμῇ παροξύνουσα τηγάνου πνοῇ·

ὁσμὴ δὲ πρὸς μυκτῆρας ἡρεθισμένη

ἄσσει· μεμαγμένη δὲ Δήμητρος κόρη
κοιλῇ φάραγγος δακτύλου πιάσματι
σύρει, τριήρους ἐμβολὰς μμουμένη,
δεκτρου πρόδρομον ἄριστον.

Ἦσθιον δὲ καὶ ταγηνιστὰς σπηλίας. Νικόστρατος ἢ Φι-
λέταιρος ἐν Ἀντύλλῳ φησὶν·

— Οὐποτ' αὐθις
σπηλίαν ἀπὸ τηγάνου
τολμήσαιμι φαγεῖν μόνος.

Ἠγήμεον δ' ἐν Φιλίῳ καὶ γόνον ἐκ ταγῆνου ἐσθίοντας
ποιεῖ, ἐν τούτοις·

Μάλα ταχέως αὐτῶν πρῶτα * πουλίπουν,
καὶ δὲ καταφαγεῖν, κατὰ τηγάνου γόνον.

72. Ἐπὶ τούτοις οὐχ ἡσθεῖς ὁ Οὐλπιανός, ἀνιαθεῖς
δὲ, ἀποβλέψας ὡς ἡμᾶς, καὶ τὰ ἐξ Ὁρθάνου Εὐβούλου
ἱαμβεῖα εἰπὼν·

Ὡς εὖ νεναυάγηκεν ἐπὶ τοῦ τηγάνου
ὁ θεοῖσιν ἐχθρὸς Μυρτίλος·

Ὅτι γὰρ οὐδὲν τούτων πριάμνος ποτε ἔφαγεν, εὖ οἶδα, τῶν
τινος οἰκέτων αὐτοῦ εἰπόντος μοι ποτε τὰ ἐκ Πορνοβο-
σκοῦ Εὐβούλου ἱαμβεῖα τάδε·

Τρέφει με Θετταλὸς τις, ἄνθρωπος βαρὺς,
πλουτῶν, φιλάργυρος δὲ, καλὴτήριος,
ὀψοφάγος, ὀψωνῶν δὲ μέχρι τριωβόλου.

Ἐπεὶ δὲ πεπαιδευμένος ἦν ὁ νεανίσκος, καὶ οὐχὶ παρὰ τῇ
Μυρτίλῳ γε, ἀλλὰ παρ' ἄλλῳ τινί, ὡς ἐτυνθανόμην αὐ-
τοῦ, πῶς εἰς τὸν Μυρτίλον ἐνέτισεν, ἔφη μοι τὰ ἐκ Νεο-
τίδος Ἀντιφάνους τάδε·

Παῖς ὢν, μετ' ἀδελφῆς εἰς Ἀθήνας ἐνθάδε
ἀφικόμεν, ἀχθεῖς ὑπὸ τινος ἐμπόρου,

Σύρος τὸ γένος ὦν. Περιτυχὼν δ' ἡμῖν ὁδὸν
 κηρυττομένοις, ὁβολοστάτης ὦν, ἐπρίετο,
 ἄνθρωπος ἀνυπέρβλητος εἰς πονηρίαν,
 τοιοῦτος οἷος μηδὲν εἰς τὴν οἰκίαν,
 μηδ' ὦν ὁ Πυθαγόρας ἐκείνος ἦσθις
 ὁ τρισμακαρίτης, εἰσφέρειν, ἔξω θύμου.

73. Ἐπὶ τοῦ Οὐλπιανοῦ ταιαυτὰ τινα παίζοντος, ὁ
 Κύνουλκος ἀνέκραγεν, Ἄρτου δεῖ, καὶ οὐ τοῦ Μεσσηπίων
 βασιλέως λέγω τῶν ἐν Ἰαπυγίᾳ, περὶ οὗ καὶ σύγγραμμά
 ἐστι Πολέμωνι. Μνημονεύει δ' αὐτοῦ καὶ Θουκυδίδης ἐν
 ἐβδόμῃ, καὶ Δημήτριος ὁ κωμωδιοποιὸς ἐν τῷ ἐπιγραφο-
 μένῳ δράματι Σικελίᾳ, διὰ τούτων·

(109) Κανεῖθεν εἰς τὴν Ἰταλίαν ἀνέμω Νότιον
 διεβάλομεν τὸ πέλαιγος εἰς Μεσσηπίους·
 Ἄρτος δ' ἀναλαβὼν ἐξένισεν ἡμᾶς καλῶς.
 Ξένος δὲ χαρίεις ἦν ἐκὼ * * * μέγας
 καὶ λαμπρός.

Οὐ τούτου οὖν τοῦ Ἄρτου ὁ νῦν καιρὸς ἦν, ἀλλὰ τῶν εὐ-
 σχημένων ὑπὸ τῆς Σιτοῦς καλουμένης Δήμητρος καὶ Ἰμα-
 λίδος· οὕτως γὰρ ἡ θεὸς παρὰ Συρακοσίοις τιμᾶται, ὡς
 ὁ αὐτὸς Πολέμων ἱστορεῖ ἐν τῷ περὶ τοῦ Μορίχου. Ἐν
 δὲ τῷ πρώτῳ τῶν πρὸς Τίμαιον ἐν Σκώλῃ φησὶ τῷ Βοιω-
 τικῷ Μεγαλάρτου καὶ Μεγαλομάζου ἀγάλματα ἰδρῦ-
 σθαι. Ἐπεὶ δὲ ἤδη ἄρτοι εἰσεκομίζοντο, καὶ πλήθος ἐπ'
 αὐτοῖς παντοδαπῶν βρωμάτων, ἀποβλέψας εἰς αὐτὰ ἔφη·

Τοῖς ἄρτοις ὄσας

ἰστιάσι παγίδας οἱ ταλαίπωροι βροτοί,
 φησὶν Ἀλέξιος ἐν Τῇ εἰς τὸ φρέαρ. Ἡμεῖς οὖν ἐπωμέν τι
 καὶ περὶ ἄρτων.

74. Προφθάσας δ' αὐτὸν ὁ Ποντιανὸς ἔφη, Τρύφων

ὁ Ἀλεξανδρεὺς ἐν τοῖς φητικοῖς ἐπιγραφόμενοις ἄρτων ἐκτίθεται γένη, ἃ τι καὶ γὰρ μένηται, ζυμίτην, ἄζυμον, σιμιδάλτην, χονδρίτην, συγκομιστόν (τοῦτον δ' εἶναι φησι καὶ διαχωρητικώτερον τοῦ καθαροῦ) τὸν ἐξ ὀλυρῶν, τὸν ἐκ τιφῶν, τὸν ἐκ μελινῶν. Γίνεται δέ, φησὶν, ὁ χονδρίτης ἐκ τῶν ζειῶν· ἐκ γὰρ κριθῆς χόνδρον μὴ γίνεσθαι. Παρὰ δὲ τὰς ὀπτησίας ὀνομάζεσθαι ἱπνίτην, οὗ μνημονεύει Τιμοκλῆς ἐν Πευδοπλοταῖς, οὕτως

Καταμαθὼν δὲ κειμένην σκιάφην

θερμὴν ἱπνιτῶν ἥσθιον.

Ἐσχαρίτην. Τοῦτου μνημονεύει Ἀντίδοτος ἐν Πρωτοχόρῳ.

Λαβόντα θερμούς ἐσχαρίτας, πῶς γὰρ οὗ;
τούτους ἀνελίττοντα βάπτειν εἰς γλυκύν.

Καὶ Κράβυλος ἐν Ἀπαγχομένῳ.

Καὶ σκιάφην λαβὼν τινα

τῶν ἐσχαριτῶν τῶν καθαρῶν.

Λυγκεύς δ' ὁ Σάμιος ἐν τῇ πρὸς Διαιγόραν ἐπιστολῇ, συγκρίνων τὰ Ἀθήνησι γινόμενα τῶν ἐδωδίων πρὸς τὰ ἐν Ῥόδῳ, φησὶν· „Ἐτι δὲ σεμννομένων παρ' ἐκείνοις τῶν ἀγοραίων ἄρτων, ἀρχομένου μὲν τοῦ δεῖπνου καὶ μεσοῦντος οὐδὲν λειπομένους ἐπιφέρουσιν· ἀπειρηκότων δὲ καὶ πεπληρωμένων, ἡδίστην ἐπισάγουσι διατριβὴν τὸν διάκρηστον ἐσχαρίτην καλούμενον, ὃς οὕτω κέκεται τοῖς μέλλεμασι καὶ τῇ μαλακότητι, καὶ τοιαύτην ἐνθρυπτόμενος ἔχει πρὸς τὸν γλυκύν συναυλίαν, ὥστε ὁμοῦ προσβιαζόμενος θαυμαστόν τι συντελεῖ· καθάπερ γὰρ ἀναγίγειν πολλάκις γίνεται τὸν μεθύοντα, τὸν αὐτὸν τρόπον ὑπὸ τῆς ἡδονῆς ἀναπειρῆν γίνεται τὸν ἐσθίοντα.“ Ἀταβυρίτην. Σώπατρος ἐν Κνιδίᾳ.

Ἀταβυρίτης δ' ἄρτος ἦν πλησίοναθος.

Ἀχαΐνας. Τούτου τοῦ ἄρτου μνημονεύει Σῆμος ἐν ὀγδόῳ Δηλιάδος, λέγων ταῖς θεσμοφόροις γίνεσθαι. Εἰσὶ δὲ ἄρτοι μεγάλοι, καὶ ἐορτὴ καλεῖται Μεγαλόρτια, ἐπιλεγόντων τῶν φερόντων. „Ἀχαΐην στίατος ἐμπλεων τράγον.“ **Κριβανίτην.** Τούτου μνημονεύει Ἀριστοφάνης ἐν Γήρα· ποιεῖ δὲ λέγουσαν ἀριόπων, διηρπασμένων αὐτῆς τῶν ἄρτων ὑπὸ τῶν τὸ γῆρας ἀποβαλλόντων.

Τουτὶ τί ἦν τὸ πρᾶγμα; **B.** Θερμούς, ὡς τέκνον.

A. Ἄλλ' ἢ παραφρονεῖς; **B.** Κριβανίτας, ὡς τέκνον.

[πάνυ λευκούς.]

(110) **Ἐγκρυφίαν.** Τούτου μνημονεύει Νικόστρατος ἐν Γεροφάντῃ καὶ ὁ ὁμοδαίδαλος Ἀρχίστρατος, οὗ κατὰ καιρὸν τὸ μαρτύριον παραθήσομαι. **Δίπυρον.** **Εὐβουλος** ἐν Γανυμήδει.

Δίπυρους τε θερμούς. **B.** Οἱ δίπυροι δ' εἰσὶν τίνες;

B. Ἄρτοι τρυφῶντες.

Ἀλκαῖος Γανυμήδει. **Λάγανον.** Τοῦτο εὐαφρόν τ' ἐστὶ καὶ ἄτροφον, καὶ μᾶλλον αὐτοῦ ἔτι ἢ ἐπανθρακὶς καλουμένη. Μνημονεύει δὲ τοῦ μὲν Ἀριστοφάνης ἐν Ἐκκλησιαζούσαις, φάσκων· „Λάγανα πέττεται,“ τῆς δ' ἐπανθρακίδος Διοκλῆς ὁ Καρύστιος ἐν πρώτῃ Τυγινῶν, οὕτωςι λέγων· „Ἡ δ' ἐπανθρακὶς ἐστὶ τῶν λαγάνων ἀπαλωτέρα.“ **Εοικε** δὲ καὶ οὗτος ἐπ' ἀνθρώπων γίνεσθαι, ὥσπερ καὶ ὁ παρ' Ἀττικοῖς ἐγκρυφίας· ὃν καὶ Ἀλεξανδρεῖς τῷ Κρόνῳ ἀφιροῦντες προτιθέασιν ἐσθίειν τῷ βουλομένῳ ἐν τῷ τοῦ Κρόνου ἱερῷ.

75. **Ἐπίχαμος** δ' ἐν Ἡβας γάμῳ καὶ Μούσαις (τοῦτο δὲ τὸ δρᾶμα διασκευὴ ἐστὶ τοῦ προκειμένου) ἄρτων ἐκτίθεσθαι γένη „Κριβανίτην, ὄμωρον, σταιτίτην, ἐγκρίδα, ἀλειφατίτην, ἡμιάριον,“ **Ὡς καὶ Σόφρων** ἐν γυ-

ναικέοις μύμοις μνημονεύει, λέγων οὕτως· „Δεῖπνον ταῖς
 θείαις κριβαντίαις καὶ ὁμῶρους, καὶ ἡμιάστιον Ἐκάτια.“
 Οἶδα δ', ἄνδρες φίλοι, ὅτι Ἀτικοὶ μὲν διὰ τοῦ ρ στοι-
 χείου λέγουσι καὶ κριβανον καὶ κριβαντίην, Ἡρόδοτος δ'
 ἐν δευτέρᾳ τῶν ἱστοριῶν ἔφη· „Κριβάνῳ διαφανεῖ.“ καὶ ὁ
 Σώφρων δ' ἔφη „Τίς σταιτίτας, ἢ κλιβαντίτας, ἢ ἡμιά-
 ρτια πείσσει;“ Ὁ δ' αὐτὸς μνημονεύει καὶ πλακίτια τινὸς
 ἄρτου, ἐν γυναικείοις· „Εἰς νύκτα μ' ἐστιᾷ σὺν ἄρτῳ πλα-
 κίτια.“ Καὶ τυρῶντος δ' ἄρτου μνημονεύει ὁ Σώφρων ἐν
 τῇ ἐπιγραφομένῃ Πενθερά, οὕτως· „Συμβουλευέτω ἔμφα-
 γεῖν· ἄρτον γὰρ τις τυρῶντα τοῖς παιδίοις ἔαλε.“ Νί-
 κανδρος δ' ὁ Κολοφώνιος ἐν ταῖς Γλώσσαις τὸν ἄζυμον
 ἄρτον καλεῖ δάρατον. Πλάτων δ' ὁ κωμωδιοποιὸς ἐν
 Νυκτὶ μακροῦ τοὺς μεγάλους ἄρτους καὶ ῥυπαροὺς Κιλι-
 κίους ἀνομάζει, διὰ τούτων·

Κἄθ' ἦκεν ἄρτους προῖαμενος,

μή τῶν καθαρύλλων, ἀλλὰ μεγάλους Κιλικίους.

Ἐν δὲ τῷ Μενελάῳ ἐπιγραφομένῳ ἀγγελίους τινὰς ἄρτους
 καλεῖ. Αὐτοπύρου δ' ἄρτου μνημονεύει Ἀλέξιος ἐν Κυπρίῳ·

Τὸν δ' αὐτόπυρον ἄρτον ἀρτίως φαγών.

Φρίνιχος δ' ἐν Ποαστριῇς αὐτοπυρίτας αὐτοὺς καλῶν
 φησιν·

Αὐτοπυρίταισί τ' ἄρτοις καὶ λιπῶσι στεμφύλοις.

Ὁρίνδου δ' ἄρτου μέμνηται Σοφοκλῆς ἐν Τριπτολέμῳ,
 ἥτοι τοῦ ἐξ ὀρύξης γινομένου, ἢ ἀπὸ τοῦ ἐν Αἰθιοπία γι-
 νομένου σπέρματος, ὃ ἐστὶν ὁμοιον σησάμῳ. Κολλάβους
 δ' ἄρτους ὁ Ἀριστοφάνης ἐν Ταγηνισταῖς·

Λαμβάνετε κόλλαβον ἕκαστος.

καὶ πάλιν·

Ἡ

δελφαικος ὀπωρινῆς ἡγριαίαν φέρετε

δεῦρο μετὰ κολλάβων χλιερῶν.

Γίνονται δ' οἱ ἄρτοι οὔτοι ἐκ νέου πυροῦ, ὡς Φιλύλλιος
ἐν Αὖγῃ παρίστησιν·

Αὐτὸς φέρον πάρεμι πυρῶν ἐκγόνους τριμέρων,

γαλακτοχρῶτας κολλάβους θερμοῖς.

Μακρονίδων δ' ἄρτων μνημονεύει Αἰκμῶν ἐν τῷ πέμπτῳ,
οὕτως·

(111) Κλῖναι μὲν ἐπὶ καὶ τόσαι τράπεσσαι

μακρονίδων ἄρτων ἐπιστέφοισαι

λίνῳ τε σασάμῳ τε κῆν πελίχνας

παίδεσσι χρυσόκόλλα.

(Ἔστι βρωμάτιον διὰ μέλιτος καὶ λίνου.) Τῆς δὲ κολλύρας
καλουμένου ἄρτου Ἀριστοφάνης ἐν Εἰρήνῃ·

Κολλύραν μεγάλην, καὶ κόνδυλον ὅψων ἐπ' αὐτῇ.

Καὶ ἐν Ὀλκίᾳσι·

Καὶ κολλύραν τοῖσι περῶσιν διὰ τοὺν Μαραθῶνι
τρόπαιον.

76. Ὁ δὲ ὀβελίας ἄρτος κέκληται, ἥτοι ὅτι ὀβολοῦ πε-
πράσκειται, ὡς ἐν Ἀλεξανδρείᾳ, ἥ ὅτι ἐν ὀβελίσκοις ὠπτᾶ-
ται Ἀριστοφάνης Γεωργοῖς·

Εἰτ' ἄρτον ὀπτῶν τυγχάνει τις ὀβελίαν·

Φερεκράτες Ἐπιλήσμονι·

Ἦλθεν ὀβελίαν σπόδιν, ἄρτου δὲ μὴ προτιμᾶν.

Ἐκαλοῦντο δὲ καὶ ὀβελιαφόροι οἱ ἐν ταῖς πομπαῖς παρα-
φέροντες αὐτοὺς ἐπὶ τῶν ὤμων. Σωκράτης ἐν ἕκτῳ Ἐπι-
κλήσειον τὸν ὀβελίαν φησὶν ἄρτον Διόνυσον εὔρεῖν ἐν ταῖς
στρατείαις Ἐνίτας ἄρτος, ὁ προσαγορευόμενος λεκιθί-
τας, ὡς φησιν Εὐκράτης. Πανός, ἄρτος, Μεσσάπιοι.

Καὶ τὴν πλησμονὴν πανίαν, καὶ πάντα τὰ πλήσματα, Βλαῦ-
σος ἐν Μεσοτριβᾷ, καὶ Δεινόλοχος ἐν Τηλέφῳ, Πίνθων τε
ἐν Ἀμφιτριώνι. Καὶ Ῥωμαῖοι δὲ πάντα τὸν ἄρτον καλοῦσι.
Ναστός ἄρτος ζυμῆτης καλεῖται μέγας, ὡς φησι Πολέ-
μαρχος καὶ Ἀρτεμίδωρος. Ἡρακλείων δὲ πλακοῦντος εἶδος.
Νικόστρατος δ' ἐκ Κλήνης.

Ναστός τὸ μέγαςτος τηλειούτος, δέσποτα,
λευκός· τὸ πάχος γὰρ ὑπερέκλυπτε τοῦ κανοῦ.

Ὅσμη δὲ, τουπίβλημ' ἐπεὶ περιηρέθη,
ἐβάδιζ' ἄνω καὶ μεῖλι * * μεμιγμένη
αἰτμὴ τις εἰς τὰς ῥίνας· ἔτι γὰρ θερμὸς ἦν.

Κνηστός ἄρτος ποὺς παρὰ Ἰωσιν, Ἀρτεμίδωρος δ' Ἐφέ-
σιός φησιν ἐν Ἰωνικῇς ὑπομνήμασι. Θρόνος ἄρτου ὄνομα.
Νεάνθης ὁ Κυζικηνός, ἐν δευτέρῳ Ἑλληνικῶν γράφων οὕ-
τως· „Ὁ δὲ Κόδρος τόμον ἄρτου τὸν καλούμενον Θρόνον
λαμβάνει, καὶ κρέας, καὶ τῷ πρεσβυτάτῳ νέμονται.“ Βάκ-
χυλος δ' ἐστὶν ἄρτος, σποδότης παρ' Ἠλείοις καλούμενος,
ὡς Νίκανδρος ἐν δευτέρῳ Γλωσσῶν ἱστορεῖ. Μνημονεύει
δ' αὐτοῦ καὶ Διόφιλος ἐν Διαμαρτανούσῃ, οὕτως·

Ἄρτους σποδίτας κρηστερίτας περιφέρειν.

Ἄρτου δ' εἶδος ἐστὶ καὶ ὁ ἀποπυρίας καλούμενος, ἐπ'
ἀνθράκων δ' ὀπιᾶται. Καλεῖται δ' οὗτος ὑπὸ τινων ζυ-
μῆτης. Κρατῖνος Μαλθακοῖς· „Πρῶτον ἀποπυρίαν ἔχω
ζυμταμιάδου πλέους κνέφαλλον.“

77. Ἀρχέστρατος δ' ἐν τῇ Γαστρονομίᾳ περὶ ἀλφι-
των καὶ ἄρτων οὕτως ἐκτίθεται·

Πρῶτα μὲν οὖν δώρων μεμνήσομαι ἡνκόμοιο
Δήμητρος, φίλε Μόσχε· σὺ δ' ἐν φρεσὶ βάλλειο πῆστιν.
Ἔστι γὰρ σὺν τὰ κρᾶτιστα λαβεῖν βέλτιστά τε πάντων,
εὐκάρπου κριθῆς καθαρῶς ἡσχημένα πάντα,

ἐν Ἀέσβῳ, κλεινῆς Ἐρέσου περικύμονι μαστῷ,
 λευκότερ' αἰθερίας χιόνος. Θεοὶ εἴπερ ἔδουσιν
 (112) ἄλφει', ἐκείθεν ἰὼν Ἑρμῆς αὐτοῖς ἀγοράζει.

Ἔστι δὲ καὶ θήβαις ταῖς ἐπταπύλοις ἐπιεικῇ,
 πᾶν θάσσω, ἐν τ' ἄλλαις πόλεσιν τισιν, ἅλλα γίγναται
 φαίνονται πρὸς ἑκείνα. Σιαφεῖ τὰδ' ἐπίστασο δόξη.
 Στρογγυλοδίνητος δὲ τατορμμένος εὖ κατὰ χεῖρα
 κόλλιξ Θεσσαλικός σοι ὑπαρχέτω, ὃν καλέουσι
 κεῖνοι κριμματίαν, οἱ δ' ἄλλοι χόνδρινον ἄρτον.

Ἔτα τὸν ἐν Τεγέαις σεμιδάλεος υἱὸν ἐπαινῶ,
 ἔγκρυφίαν. Τὸν δ' εἰς ἀγορὰν ποιούμενον ἄρτον
 αἱ κλειναὶ παρέχουσι βροτοῖς κάλλιστον Ἀθῆναι.
 Ἐν δὲ φερεσταφύλοις Ἑρυνθραῖς ἐκ κλιβάνου ἐλθὼν
 λευκός, ἄβραῖς θάλλων ὦραις, τέρπει παρὰ δεῖπνον.
 Ταῦτ' εἰπὼν ὁ τένθης Ἀρχέστρατος, καὶ τὸν τῶν ἄρτων
 ποιητὴν ἔχειν συμβουλευεῖ Φοῖνικα ἢ Λυδόν· ἡγνόει γὰρ
 τοὺς ἀπὸ τῆς Καππαδοκίας ἀρτοποιοὺς ἀρίστους ὄντας.
 Λέγει δ' οὕτως·

Ἔστω δὴ σοι ἀνὴρ Φοῖνιξ ἢ Λυδὸς ἐν οἴκῳ,
 ὅστις ἐπιστήμων ἔσται σίτοιο, κατ' ἡμᾶρ
 παντοίας ἰδέας τεύχων, ὥς ἂν σὺ κελύης.

78. Τῶν δ' Ἀττικῶν ἄρτων ὡς διαφόρων μνημονεύει
 καὶ Ἀντιφάνης ἐν Ὀμφάλῃ, οὕτως·

Πῶς γὰρ ἂν τις εὐγενὴς γεγῶς
 δύναιτ' ἂν ἐξελεῖν ποτ' ἐκ τῆσδε στείγης,
 ὄρων μὲν ἄρτους λευκοσωμῖτους ἱπνόν
 καταμπέχοντας ἐν πυκναῖς διεξόδοις,
 ὄρων δὲ μορφὴν κριβάνοις ἡλλαγμένους,
 μίμημα χειρὸς Ἀττικῆς, οὓς δημόταις
 Θεαρίων ἔδειξεν.

Οὗτός ἐστι Θεαρίων ὁ ἄρτοποιός, οὗ μνημονεύει Πλάτων ἐν Γοργίᾳ, συγκαταλέγων αὐτῷ καὶ Μίθαικον, οὕτως γράφων· „Οἵτινες ἀγαθοὶ γέγονασιν ἢ εἰς σώμάτων θεραπευταὶ, ἔλεγες μοι πάνυ σπουδάζων· Θεαρίων ὁ ἄρτοκόπος, καὶ Μίθαικος ὁ τὴν ὀψοπούαν συγγεγραφώς τὴν Σικελικὴν, καὶ Σάραμβος ὁ κάπηλος, ὅτι οὗτοι θαυμαῖοι γέγονασιν σωμάτων θεραπευταὶ, ὁ μὲν ἄρτους θαυμαστοὺς παρασκευάζων, ὁ δὲ ὄνον, ὁ δὲ οἶνον.“ Καὶ Ἀριστοφάνης ἐν Γηρυτιάδῃ καὶ Αἰολοσίκωνι, διὰ τούτων·

Ἦκω, Θεαρίωνος ἄρτοπώλιον

λίπων, ἐν' ἐστὶ κριβάνων ἐδώλια.

Κυπρίων δ' ἄρτων μνημονεύει Εὐβουλος, ὡς διαφόρων ἐν Ὀρθάνῃ, διὰ τούτων·

Δεινὸν μὲν, ἰδόντα παρκαπτεῦσαι

Κυπρίους ἄρτους·

μαγνήτης γὰρ λίθος ὧς, ἔλκει

τοὺς πεινῶντας.

Τῶν δὲ κολλικίων ἄρτων, (οἱ αὐτοὶ δ' εἰς τοῖς κολλάβοις,) Ἐφίππος ἐν Ἀρτέμιδι μνημονεύει, οὕτως·

Παρ' Ἀλεξάνδρου δ' ἐκ Θετταλίας

κόλλικα φαγῶν κριβανὸς ἄρταν.

Ἀριστοφάνης δ' ἐν Ἀχαρνέυσιν·

ὦ χαῖρε κολλικοφάγε βοιωτίδιον.

(113) 79. Τούτων οὕτως λεχθέντων, ἔφη τις τῶν παρόντων γραμματικῶν, Ἀρδιανὸς ὄνομα, Ταῦτα στία Κροινικά ἐστιν, ὧ ἐταῖροι. Ἡμεῖς γὰρ οὐτ' ἀλφίτοισι χαίρομεν· πλήρης γὰρ ἄρτων ἢ πόλις· οὔτε τῷ τῶν ἄρτων τούτων καταλόγῳ. Ἐπεὶ δὲ καὶ ἄλλῳ Χρυσίππῳ τοῦ Τυανέως συγγράμματι ἐνέτυχον, ἐπιγραφομένῳ Ἀρτοποικῷ, καὶ πέραν ἔσχον τῶν αὐτόθι ὀνομασθέντων

παρὰ πολλοῖς τῶν φίλων, ἔρχομαι καὶ αὐτὸς λέξων τι περὶ
 ἄρτων. Ὁ ἄρτοποιός ἄρτος καλούμενος, κλιβανίου καὶ
 φουρνίου διαφέρει. Ἐάν δ' ἐκ σκληρᾶς ζύμης ἐργάσῃ
 αὐτόν, ἔσται καὶ λαμπρός, καὶ εὐβρωτος πρὸς ξηροφα-
 γίαν· εἰ δ' ἐξ ἀνεμιμένης, ἔσται μὲν ελαφρὸς, οὐ λαμπρὸς
 δέ. Κλιβανίος δὲ καὶ φουρνίος χιτροῦσιν ἀπαλωτέρα
 τῇ ζύμῃ. Παρὰ δὲ τοῖς Ἕλλησι καλεῖται τις ἄρτος ἀπα-
 λός, ἄρτυνόμενος γάλακτι ὀλίγῳ καὶ ἐλαίῳ καὶ ἅλσιν ἀρ-
 κείοις. Δεῖ δὲ τὴν ματερίαν ἀνεμιμένην εἶναι. Οὗτος δὲ ὁ
 ἄρτος λέγεται Καππαδόκιος, ἐπειδὴ ἐν Καππαδοκίᾳ κατὰ
 τὸ πλεῖστον ἀπαλὸς ἄρτος γίνεται. Τὸν δὲ τοιοῦτον ἄρ-
 τον οἱ Σύροι λαχμὴν προσαγορεύουσι, καὶ ἔστιν οὗτος ἐν
 Συρίᾳ χρηστότατος γινόμενος, διὰ τὸ θερμότητος τρώ-
 γεισθαι, καὶ ἔστιν ἀνθι παραπλήσιος. Ὁ δὲ βωλητῖνος
 καλούμενος ἄρτος πλάττεται μὲν ὡς βωλήτης, καὶ αλείφε-
 ται ἢ μάκτρα ὑποπασσομένης μήκωνος, ἢ ἢ ἐπιτίθεται
 ἢ ματερία, καὶ ἐν τῷ ζυμοῦσθαι οὐ κολλᾷται τῇ καρδόπῳ.
 Ἐπειδὴν δ' ἐμβληθῇ εἰς τὸν φούρνον, ὑποπάσσειται τῷ
 κεράμῳ χόνδρος τις, καὶ τότε ἐπιτίθεται ὁ ἄρτος, καὶ ἐλ-
 κει χρῶμα κάλλιστον, ὅμοιον τῷ φουμώσῳ τυρῷ. Ὁ δὲ
 στρεπτικὸς ἄρτος συναναλαμβάνεται γάλακτι ὀλίγῳ, καὶ
 προσβάλλεται πέπερι καὶ ἐλαιον ὀλίγον· εἰ δὲ μὴ, στέαρ.
 Εἰς δὲ τὸ καλούμενον ἀρτολάγανον ἐμβάλλεται οἰνάριον
 ὀλίγον, καὶ πέπερι, γάλα τε καὶ ἐλαιον ὀλίγον, ἢ στέαρ.
 Εἰς δὲ τὰ καπτυρίδια καλούμενα, τράκτα μίξεις, ὥσπερ καὶ
 εἰς ἄρτον.

80. Ταῦτ' ἐκδεμένον τῷριστῶρχεα δόγματα τοῦ
 Ῥωμαίων μεγαλοσοφιστοῦ, ὁ Κύνουλλκος ἔφη· Δάματερ,
 σοφίας! Οὐκ ἐτός ἄρα ψαμμακοσίους ἔχει μαθητὰς ὁ
 θανμάσιος Βλαψίας, καὶ πλοῦτον ἀπηνέγκτο τοσοῦτον

ἐκ τῆς καλῆς ταύτης θαφίας, ὑπὲρ Φαργίαν καὶ Ἱερὰτα-
 γόραν. Ὅθεν ὁκῶ μὰ τὰς θεὰς εἰπεῖν, πότερον αὐτὸς
 οὐ βλέπει, ἢ οἱ τοὺς μαθητὰς αὐτῷ παραφιδόντες πάντες.
 Ἔνα ἔχουσιν ὀφθαλμόν, ὥς μόλις διὰ τὸ πλῆθος ὁρᾶν.
 Μακαρίους οὖν αὐτοὺς, μᾶλλον δὲ μακαρίτας εἶναι φημι
 τοιαύτας δεῖξεις τῶν διδασκάλων ποιουμένων. Πρὸς ὃν ὁ
 Μύγνος, φιλοτράπεζος ὢν, καὶ τὸν γραμματικὸν τοῦτον
 ὑπερεπαινῶν διὰ τὴν ἐπέκεινται, ἔφη, Οὐτοί, ἀντιτόποδες,
 χαμαιευνάδες, ἀερίοικοι, κατὰ τὸν καμικὸν Εὐβουλον,
 ἀνόσιοι λάφυγγες, ἄλλοτρίων κτεάτων παραδειπνίδες, οὐκ
 ὁ προπάτωρ ὑμῶν Διογένης, πλακαῦντά ποτε ἐσθίων ἐν
 δέλνῳ λάβρως, πρὸς τὸν πωθανόμενον ἔλεγεν, ἄρτων
 ἐσθίειν καλῶς πεποιημένον; ὑμεῖς δ', ὧς λοπαδάγχναι,
 κατὰ τὸν αὐτὸν ποιητὴν Εὐβουλον, λευκῶν ὑπογαστρι-
 δίων, ἑτέροις οὐ παραχωροῦντες φθέγγεσθαι, τὰς ἡσυχίας
 (114) οὐκ ἄγγετε, ἕως ἄν τις ὑμῖν ὡς κυνιδίους ἄρτων ἢ
 ὀστέων προσρίψῃ. Πόθεν ὑμῖν εἰδέναι, ὅτι καὶ κύβοι,
 οὐκ οὖς αἰ μεταχειρίζεσθε, ἄρτοι εἰσὶ, τετράγωνοι, ἡδαι-
 σμένοι ἀνήθρ, τυροὶ, καὶ ἑλαῖα, ὡς φησιν Ἡρακλείδης ἐν
 Ὀψαρτυτικῷ; Παρεῖδαι δὲ τοῦτον ὁ Βλεψίας, ὥσπερ καὶ
 τὸν θάγγηλον, ὃν τινες καλοῦσι θαλύσιον (Κράτης δ' ἐν
 δευτέρῳ Ἀττικῆς διαλέκτου, θάγγηλον καλεῖσθαι, τὸς ἐκ
 τῆς συγκομιδῆς πρῶτον γινόμενον ἄρτον) καὶ τὰν σησα-
 μέτην. Οὐκ εἰώρακε δὲ οὐδὲ τὸν ἀχάστατον καλούμενον,
 ὃς ταῖς ἀρρήφοροις γίνεται. Ἔστι δὲ καὶ ὁ πυραμοῦς,
 ἄρτος διὰ σησάμων πετιόμενος, καὶ τάχα ὁ αὐτὸς τῇ σησα-
 μέτῃ ὢν. Μνημονεύει δὲ πάντων τούτων Τρύφων ἐν πρώτῳ
 φυτικῶν, καθάπερ καὶ τῶν διαγόνων ὀνομαζομένων· οὗτοι
 δ' εἰσὶν ἄρτοι θεοῖς πετιόμενοι ἐν Αἰταλίᾳ. Δράμικες δὲ
 καὶ ἄραξις, παρ' Ἀθιμάσῃ ἄρτοι τινὲς οὗτοι καλοῦνται.

81. Καὶ οἱ γλωσσογράφοι δὲ ἄρτων ὀνόματα καταλέγουσι. Σίλευκος μὲν δράμην ὑπὸ Μακεδόνων οὕτως καλούμενον, δάρατον δ' ὑπὸ Θετταλῶν. Ἐνίταν δὲ φησιν ἄρτον εἶναι λευκίτην, ἐρικίτην δὲ καλεῖσθαι τὸν ἐξ ἐρηγίμενου καὶ ἀσήστου πυροῦ γιγνόμενον καὶ χονδράδους. Ἀμερίας δὲ καλεῖ ξηροπυρίταν τὸν αὐτόπυρον ἄρτον· ὁμοίως δὲ καὶ Τιμαχίδας. Νικάνδρος δὲ Βυαγόνος φησὶν ἄρτους ὑπ' Αἰτωλῶν καλεῖσθαι τοὺς τοῖς θεοῖς γινόμενους. Αἰγυπτίαι δὲ τὸν ὑποξίζοντα ἄρτον κυλλάστιν καλοῦσιν. Μνημονεύει δ' αὐτοῦ Ἀριστοφάνης ἐν Δαναΐσι.

Καὶ τὸν κυλλάστιν φθέγγου καὶ τὸν Πιτόσιον.

Μνημονεύουσιν αὐτοῦ καὶ Ἑκαταῖος, καὶ Ἡρόδοτος, καὶ ὁ Φανόδημος ἐν ἐβδόμῃ Αἰθίδος. Ὁ δὲ Θυατιερηνός Νικάνδρος τὸν ἐκ τῆς κριθῆς ἄρτον γινόμενον ὑπὸ τῶν Αἰγυπτίων κυλλάστιν φησὶ καλεῖσθαι. Τοὺς δὲ θυπαρούς ἄρτους φαιούς ὠνόμασεν Ἀλεξὶς ἐν Κυπρίῳ, οὕτως·

Ἐπετα πῶς ἦλθες; Β. Μόλις γ' ὀπτωμένους
κατέλαβον. Α. Ἐξόλοι! Ἀτὰρ πόσους φέρεις;
Β. Ἐκαίδεκα οἷσω δεῦρο,

λευκοὺς μὲν ὀκτὼ, τῶν δὲ φαιῶν τοὺς ἴσους.

Βλήμα δὲ φησι καλεῖσθαι τὸν ἐντεθρυμμένον ἄρτον καὶ θερμὸν Σίλευκος. Φιλήμων δ' ἐν πρώτῳ παντοδραπῶν χρηστηρίῳ πυρνόν φησι καλεῖσθαι τὸν ἐκ πυρῶν ἀσήστου γινόμενον ἄρτον, καὶ πάντα ἐν ἑαυτῷ ἔχοντα. Βλαμίσους δὲ ἄρτους ὀνομάζεσθαι λέγει τοὺς ἔχοντας ἐντομάς, οὓς Ῥωμαῖοι κοδράτους λέγουσι· βρατίμην τε καλεῖσθαι τὸν πιτυρίτην ἄρτον, ὃν εἶκονον [τείκονον] ὀνομάζουσιν Ἀμερίας καὶ Τιμαχίδας. Φιλητᾶς δ' ἐν τοῖς Ἀτάκτοις σπολέα καλεῖσθαι τὸν ἄρτον, ὃν ὑπὸ τῶν συγγενῶν μόνον καταναλλίσκεσθαι.

82. Καὶ μᾶζας δ' ἔστιν εὑρεῖν ἀναγεγραμμένας παρά τε τῷ Τρύφωνι καὶ παρ' ἄλλοις πλείοσιν. Παρ' Ἀθηναίοις μὲν φυστὴν τὴν μὴ ἅ, ἀν τετραμμένην, ἔτι δὲ καρδαμάλην καὶ βήρηκα, καὶ τολύπας καὶ ἀχιλλεῖον· καὶ ἴσως αὕτη ἐστὶν ἡ ἐξ ἀχιλλείων κριθῶν γινομένη· θριδακίνας τε, καὶ οἰνοῦτταν, καὶ μελιτοῦτταν, καὶ κρίνον καλούμενον, καὶ σχῆμά τι χορικῆς ὀρχήσεως παρ' Ἀπολλοφάνει ἐν Δαλίδι. Αἱ δὲ παρ' Ἀλκμᾶνι θριδακίσκαι λεγόμεναι αἱ αὐταὶ εἰσὶ ταῖς Ἀττικαῖς θριδακίναϊς. Λέγει δ' οὕτως ὁ Ἀλκμᾶν·

Θριδακίσκας τε καὶ κριβανωτοῖς.

(115) Σωσίβιος δ' ἐν τρίτῳ περὶ Ἀλκμᾶνος κρίβανᾶ φῆσι λέγεσθαι πλακοῦντάς τινας τῷ σχήματι μαστοειδεῖς. Τυγία δὲ καλεῖται ἡ διδομένη ἐν ταῖς θυσίαις μᾶζα, ἵνα ἀπογεύσωνται. Καὶ Ἡσίοδος δὲ μᾶζαν τιν' ἀμολγαίαν καλεῖ·

Μᾶζά τ' ἀμολγαίη, γάλα τ' αἰγῶν σβεγνυμέναον, τὴν πομηνιτὴν λέγων καὶ ἀκμαίαν· ἀμολγὸς γὰρ τὸ ἀκμαϊότατον· παραιτητέον δὲ καταλέγειν· οὐδὲ γὰρ οὕτως εὐτυχῶς μνήμης ἔχω, ἃ ἐξέθετο πόπανα καὶ πέμματα Ἀριστομένης ὁ Ἀθηναῖος ἐν τρίτῳ τῶν πρὸς τὰς ἐξουρηγίας. Ἐγνοῦμεν δὲ καὶ ἡμεῖς τὸν ἄνδρα τοῦτον, νεώτεροι πρεσβύτερον. Ἰπποκριτὴς δ' ἦν ἀρχαίας κωμῳδίας, ἀπελεύθερος τοῦ μουσικωπάτου βασιλέως Ἀδριανθοῦ, καλούμενος ὑπ' αὐτοῦ Ἀττιμοπέρδιξ. Καὶ ὁ Οὐλπιανὸς ἔφη, Ὁ δ' ἀπελεύθερος παρὰ τίνι κείται; Εἰπόντος δὲ τινος, καὶ δράμα ἐπιγράφεσθαι Φρυνίχου Ἀπελευθέρους, Μένανδρον δ' ἐν Ῥαπιζομένη καὶ ἀπελευθέραν εἰρηκίναί, καὶ ἐπισυνάπτοντος, πάλιν ἔφη, Τίνι δὲ διαφέρει ἐξελευθέρου, Ταῦτα μὲν ὅν ἔδοξε κατὰ τὸ παρὸν ἀναβαλέσθαι.

83. Καὶ ὁ Γαλλὸς, μελλόντων ἡμῶν ἐφάπτεσθαι τῶν ἄρτων, Οὐ πρότερον, ἔφη, δειπνήσομεν, ἕως ἂν καὶ παρ' ἡμῶν ἀκούσῃτε, ὅσα εἰρήκασι περὶ ἄρτων, ἢ πεμμάτων, ἔτι δὲ ἀλφειῶν, Ἀσκληπιαδῶν παῖδες. Δίφιλος μὲν ὁ Σίφνιος ἐν τῇ περὶ τῶν προσφερομένων τοῖς νοσοῦσι καὶ τοῖς ὑγιαίνουσιν „Ἄρτοι, φησὶν, οἱ ἐκ πυρῶν κριθίνων, εἰσι πολυτροφώτεροι, καὶ εὐοικονομητότεροι, καὶ τὸ ὅλον κρείττονες· εἰδ' οἱ σεμιδαλῖται· μεθ' οὓς οἱ ἀλευρίται· εἰδ' οἱ συγκομιστοὶ, ἐξ ἀσθήσεων ἀλεύρων γινόμενοι. Οὗτοι γὰρ πολυτροφώτεροι εἶναι δοκοῦσι.“ Φιλιστίων δ' ὁ Λοκρὸς τῶν χονδριτῶν τοὺς σεμιδαλίτας πρὸς ἰσχύν φησι μᾶλλον πεφυκέναι· μεθ' οὓς τοὺς χονδρίτας τίθησιν, εἴτα τοὺς ἀλευρίτας. Οἱ δὲ ἐκ γυρέως ἄρτοι γινόμενοι κακοχυλότεροί τε εἰσι καὶ ὀλιγοτροφώτεροι. Πάντες δ' οἱ θερμοὶ ἄρτοι τῶν ἐφυγμένων εὐοικονομητότεροι πολυτροφώτεροί τε καὶ εὐχυλότεροι, ἔτι δὲ πνευματικοὶ καὶ εὐανάδοτοι. Οἱ δ' ἐφυγμένοι πλήσμοι, δυσοικονόμητοι. Οἱ δὲ τελείως παλαιοὶ καὶ κατεφυγμένοι, ἀτροφώτεροι, στατικοὶ τε κοιλίας, καὶ κακόχυλοι. Ὁ δ' ἐγκρυφίας ἄρτος βαρὺς, δυσοικονόμητός τε, διὰ τὸ ἀνωμάλως ὀπτῆσθαι. Ὁ δὲ ἱπνίτης καὶ καμινίτης δύσπεπτοι καὶ δυσοικονόμητοι. Ὁ δ' ἐσχαρίτης καὶ ἀπὸ τηγάνου, διὰ τὴν τοῦ ἐλαίου ἐπίμειν εὐεκαριτώτερος, διὰ δὲ τὸ κνισσὸν κακοστομαχώτερος [γάρ]. Ὁ δὲ κλιβανίτης πάσαις ταῖς ἀρεταῖς περιτείνε· εὐχυλὸς γάρ, καὶ εὐστόμαχος, καὶ εὐπεπτος, καὶ πρὸς ἀνάδοσιν ῥᾶστος· οὔτε γὰρ ἰστιάει κοιλίαν, οὔτε παρατείνει.“ Ἀνδρέας δὲ ὁ ἱατρὸς ἕρτους τινας φησιν ἐν Συρίᾳ γίνεσθαι ἐκ σκαμνῶν, ὧν τοὺς φαγόντας τριχορροῦν. Μησιθεὸς δὲ φησι τὸν ἄρτον τῆς μάξης εὐπεπτότατον εἶναι, καὶ τοὺς ἐκ τῆς τίφης μᾶλλον ἱκανῶς τρέφειν· πέπτεσθαι γὰρ αὐτοὺς καὶ

ὡς μὲν πολλοῦ πόνου. Τὸν δ' ἐκ τῶν ξυῖν ἄρτον, ἄδην
φρὸν ἐσθιόμενον, βαρὺν εἶναι καὶ δύσπεπτον· διὸ οὐχ
(16) ὑγιαίνει τοὺς αὐτὸν ἐσθιόντας. Εἰδέναι δὲ ἡμᾶς
δεῖ, ὅτι τὰ μὴ πυρωθέντα ἢ τριφθέντα σιτία, φύσας καὶ
βάρη καὶ στρόφους καὶ κεφαλαλγίας ποιεῖ.

.84. Μετὰ τὰς τοσαύτας διαλέξεις ἔδοξεν ἤδη κατὰ καὶ
διαπνεῖν. Καὶ περιμεχθέντος τοῦ καλουμένου ὠραίου, ὁ
Διονυσίου ἔφη· Εὐθυδήμος ὁ Ἀθηναῖος, ἀνδρὲς φίλοι, ἐν
τῷ περὶ ταρίχων Ἡσιόδου φησι περὶ πάντων τῶν ταρι-
χνομένων τὰδ' εἰρηκεῖται·

Ἀμφακὲς μὲν πρῶτον στόμα καὶ κραιπνὰ καὶ θιόη
γναθμῶν ἠρδάζαντο δυσείμονες ἰχθυολῆες,
οἷς ὁ ταριχάπλωρ ἄδε Βόσπορος, οἱ πιθόγαστροι
κμήγοντες τετράγωνα ταρίχια τεκταίνονται.

Ναὶ μὲν οὐκ ἀλλεῖς θνητοῖς γένος ἀευορίγγχου,
ὧν καὶ ὅλον καὶ τμητὸν ἅλεις τρηχεῖς ἐκόμισσασα
θύνων δ' ὠραῖαν Βυζάντιον ἔπλετο μήτηρ,
καὶ σκόμβρων βυθίων τε καὶ εὐχόρτου λιβιδάττει.

Καὶ Πάριον κολιῶν κυδνή τρεφὸς ἔσκε πολέχνη.

Ἴονιον δ' ἀνὰ κύμα φνεῖν Γαδείραθεν ἄξι
Βρετίτιος, ἢ Καμπανός, ἢ ἐξ ἀγυδαῖο Τύραντος,
ἀρκύνιοι τρίγωνα, τὰ ἔ' ἐν στάμοισι τεθότα
ἐμπαλλάξαι δειπνοῖσιν ἐν πρέτοις ἀπὸ δὲ.

Ταῦτα τὰ ἔπη ἐμοὶ μὲν δοκεῖ τίνος μαγείρου εἶναι μῦλλον,
ἢ τοῦ μουσικοπάτου Ἡσιόδου. Πόθεν γὰρ εἰδέναι δύνα-
ται Πάριον ἢ Βυζάντιον, ἢ Τύραντα καὶ Βρετίτιον
καὶ Καμπανούς, πολλοῖς ἔτεσι τοιούτων προσβύτιος ὧν;
Δοκεῖ οὖν ἐμοὶ αὐτοῦ τοῦ Εὐθυδήμου εἶναι τὰ ποιήματα.
Καὶ ὁ Διονυσίου ἔφη· Ὅτου μὲν ἐστὶ τὰ ποιήματα, ὃ
ἀγαθὴ Διονύδης, ἡμῶν ἐστὶ κρέων, τῶν δομωπάτων γραμ-

ματικῶν· ἄλλ' ἐπεὶ περὶ ταρίχων ἔστιν ὁ λόγος, περὶ ὧν οἶδα καὶ παροιμίαν μνήμης ἡξαμένην ὑπὸ τοῦ Σολέως Κλεάρχου·

Σαπρὸς τάριχος τὴν ὀρίγανον φιλεῖ·

ἔρχομαι καὶ γὰρ λέξων τι περὶ αὐτῶν, τὰ τῆς τέχνης.

85. Διοκλῆς μὲν ὁ Καρύστιος ἐν τοῖς Ὑγειοῖς ἐπιγραφομένοις, τῶν ταρίχων φησὶ τῶν ἀπαιμάτων κρέκκιστα εἶναι τὰ ὠραῖα, τῶν δὲ πύων τὰ θύννεια. Ἰκέσιος δ' ἱστορεῖ, οὐκ εἶναι εὐεκκρίτους κοιλίας οὔτε πηλαμύδας οὔτε τὰ ὠραῖα, τὰ δὲ νεώτερα τῶν θυννείων τὴν αὐτὴν ἀναλογίαν ἔχειν τοῖς κυβλοῖς; μεγάλην τε εἶναι διαφορὰν πρὸς πάντα τὰ ὠραῖα λεγόμενα. Ὅμοιως δὲ λέγει καὶ τῶν Βυζαντίων ὠραίων, πρὸς τὰ ἄφ' ἑτέρας τόπων λαμβανόμενα, καὶ οὐ μόνον τῶν θυννείων, ἀλλὰ καὶ τῶν ἄλλων τῶν ἁλισκομένων ἐν Βυζαντίῳ. Τούτοις προσέθηκεν ὁ Ἐφέσιος Δάφνης· Ἀρχέστρατος μὲν, ὁ περιπλεύσας τὴν οὐκουμένην γαστρός ἕνεκα καὶ τῶν ὑπὸ γαστέρα, φησὶ·

Καὶ Σικελοῦ θύννου τέμαχος

τεμθὲν, ὃ τ' ἐν βίῳσι ταριχένεσθαι ἔαλλεν.

(117) Σαπέρδῃ δ' ἐνέτω κλαίει μακρὰ, Ποντικῷ ὄψω, καὶ τοῖς κέστον ἐπαινοῦσιν. Παῦροι γὰρ ἴσασιν ἀνθρώπων, ὅτι φαῦλον ἔσθαι καὶ ἀμεινόν ἐδεσμα. Ἀλλὰ τριταῖον ἔχειν σκόμβρον, πρὶν εἰς ἁλμυρὰν ὕδαρ εἰσθῆναι, ἀμφοτέρως ἐντός, νέον, ἡμετέριχον.

Ἄν δ' ἀφίκη κλεινοῦ Βυζαντίου εἰς πόλιν ἄγνην, ὠραίου φάγε μοι τέμαχος πάλα· ἔστι γὰρ ἐσθλόν καὶ μαλακόν.

Παρέλπειν δὲ τένθης Ἀρχέστρατος συγκαταλέξαι ἡμῖν καὶ τὸ παρὰ Κράττητι τῷ κωμωδιοποιῷ ἐν Σαμίοις λεγόμενον ἁεφάνταρον τάριχος, περὶ οὗ φησιν·

Σκυτήν ποτ' ἐν χύτρᾳ τάριχος ἑλεφάντινον
ἦψε ποντίας χελώνῃ κελύκίοισι κύμασι,
καρκίνου ποδάνεμοί τε καὶ τανύπτεροί λύκοι
ὑσοριμαχέων ἄνδρες οὐρανοῦ καττέμματα.

Παῖ' ἐκεῖνον, ἄλλ' ἐκεῖνον. Ἐν Κέρῃ τίς ἡμέρα;
Ὅτι δὲ διαβόητον ἦν τὸ τοῦ Κράτητος ἑλεφάντινον τάριχος,
μαρτυρεῖ Ἀριστοφάνης ἐν Θεσμοφοριαζούσαις, διὰ τούτων·

Ἡ μέγα τι βρωμὴ ἐστίν ἡ τραγωδοποιιομυσική,
ἥνλικα Κράτητι τε τάριχος ἑλεφάντινον
λαμπρὸν ἐκόμιζεν ἀπόνως παραβεβλημένον,
ἄλλα τε τοιαῦθ' ἕτερα μυρὶ' ἐκχιλίζετο.

86. Ὡμοτάριχον δὲ τινα κέκληκεν Ἀλέξιος ἐν Ἀπεγλαν-
κωμένῳ. Ὁ δ' αὐτὸς ποιητὴς ἐν Πονήρᾳ περὶ σκευασίας
ταρίχων μάγειρόν τινα παράγει, λέγοντα τάδε·

Ὅμως λογίσασθαι πρὸς ἑμαυτὸν βούλομαι,
καθεζόμενος ἐνταῦθα, τὴν ὀψωνίαν,
ὁμοῦ τε συντάξαι, τι πρῶτον οἰστέον,
ἡδυντέον τε πῶς ἕκαστόν ἐστί μοι.
Τάριχός ἐστι πρῶτον ὥραϊον τοδὶ.

Διωβόλου τοῦτ' ἐστί. Πλυτέον εὖ μάλα.

Εἴτ' εἰς λοπάδιον ὑποπάσας ἡδύσματα,
Ἐνθὲς τὸ τέμαχος, λευκὸν οἶνον ἐπιχέας,
ἐπεσκέδασα τοῦλαιον· εἶθ' ἔψων ποιεῖ
μυελὸν, ἀφεῖλόν τ' ἐπιγανώσας σιελῶν.

Ἐν δὲ Ἀπεγλανκωμένῳ συμβολάς τις ἀπαιτούμενός φησι·
Παρ' ἐμοῦ δ', ἔδω μὴ καθ' ἐν ἕκαστον πάντα δαΐς,
χαλκοῦ μέρος δωδέκατον οἶκ' ἂν ἀπολάβοις.

B. Δίκαιος ὁ λόγος. A. Ἀβάκιον, ψῆφον. Λέγε.

B. Ἔστ' ὥμοτάριχος πέντε χαλκῶν. A. Αἰγ' ἕτερον.

B. Μῦς ἐπτά χαλκῶν. A. Οὐδὲν ἄσεβῆς οὐδέ τι.

Ἀγέ. B. Τῶν ἐχόνων ὀβολός. A. Ἀγνέυεις εἶ.

B. Ἄρ' ἦν μετὰ ταῦθ' ἡ ῥάφανος, ἦν ἐβοῶτε; A. Ναὶ χρηστή γάρ ἦν. B. Ἐδωκα ταύτης δὴ ὀβολούς.

A. Τί γὰρ ἐβοῶμεν; B. Τὸ κύβιον τρωβόλου.

(118) A. ὄνῃν κειραῶν γε οὐκ ἐπράξατ' οὐδὲ ἔν.

B. Οὐκ οἶσθά γ', ὦ μακάριε, τὴν ἀγοράν, ὅτι κατεδεδόκασι τὰ λάχαν' αἱ τρωξάλλιδες.

A. Διὰ τοῦτο τὸ τάρικος τεθεικας διπλασίον;

B. Ὁ ταριχοπώλης ἐστίν· ἐλθὼν πυνθάνου.

Γόγγρος δέκ' ὀβολῶν. A. Οὐχὶ πολλοῦ. Ἀγ' ἕτερον.

B. Τῶν ὀπτῶν ἰχθὺν ἐπριάμην δραχμῆς. A. Παπαῖ, ὥσπερ πυρετός ἀνῆκεν, εἴτ' ἐν ἐπιτελεῖ.

B. Πρόσθες τὸν οἶνον, ὃν μεθύοντων προσέλαβον ὑμῶν, χάας τρεῖς, δέκ' ὀβολῶν ὁ χούς.

87. Ἰκέσιος δ' ἐν δευτέρῳ περὶ ὕλης πηλαμύδας κύβια εἶναι φησι μεγάλη. Κυβίων δὲ μνημονεύει Ποσειδασπρος ἐν Μεταφερομένῳ. Εὐθύδημος ἐν τῷ περὶ ταρίχων τὸν δελκανὸν φησιν ἰχθὺν ὀνομάζεσθαι ἀπὸ Δέλκωνος τοῦ ποταμοῦ, ἀφ' οὗπερ καὶ ἀλίσκεισθαι καὶ ταριχενόμενον εὐστομαχότατον εἶναι. Δωρίων δ' ἐν τῷ περὶ ἰχθύων, τὸν [λεπτινὸν] λεβίαν ὀνομάζων, φησὶ λέγειν τινὰς, ὡς ὁ αὐτός ἐστι τῷ δελκανῷ, τὸν τε κορακῖνον ὑπὸ πολλῶν λεγεσθαι σαπέδην, καὶ εἶναι κράτιστον τὸν ἐκ τῆς Μαιώτιδος λίμνης. Δαυμαστοὺς δὲ εἶναι λέγει καὶ τοὺς περὶ Ἀβδηρὰ ἀλίσκομένους κεστρεῖς, μεθ' οὓς τοὺς περὶ Σινώπην, καὶ ταριχευομένους εὐστομάχους ὑπάρχειν. Τοὺς δὲ προσαγορευομένους φησὶ μύλλους ὑπὸ μὲν τινῶν καλεῖσθαι ἀγνωπίδια, ὑπὸ δὲ τινῶν πλατιστίκους, ὄντας τοῖς αὐτοῖς, καθάπερ καὶ τὸν χελλαρίην· καὶ γὰρ καὶ τοῦτο, ὅσα ὄντα ἰχθὺν, πολλῶν ὀνομασιῶν τετυχημέναι· καλεῖ-

σθαι γάρ καὶ βιάχον καὶ ὄνισμον καὶ χεῖλαρην. Οἱ μὲν οὖν
 μείζονες αὐτῶν ὀνομάζονται πλατίστακοι, οἱ δὲ μέσση ἔχον-
 τες ἡλικίαν μύλλοι, οἱ δὲ βαικοὶ τοῖς μεγέθεσιν ἀγνοπίδια.
 Μνημονεύει δὲ τῶν μύλλων καὶ Ἀριστοφάνης ἐν Ὀλκείῳ·

Σκόμβροι, κόλλαι, λίβραι, μύλλοι, σαπέρδαι, θυρνίδες.

88. Ἐπὶ τούτοις, σιωπήσαντες τοῦ Διονυσιοκλέους, ὁ
 γραμματικὸς ἔφη Οὐαρὲς, Ἀλλὰ μὲν καὶ Ἀντιφάνης ὁ
 ποιητὴς ἐν Δευκαλίῳ ταρίχων τῶνδε μνησται·

Τάριχος ἀντακαῖον εἴ τις βούλει, ἥ
 Γαδειρικὸν, Βυζαντίας δὲ θυρνίδες
 ὁσμοῖσι χαίρει.

Καὶ ἐν Παρασίτῳ·

Τάριχος ἀντακαῖον ἐν μέσῃ
 πῖον, ὀλόλεκον, θερμόν.

Ναρόστρατος τε ἥ Φιλέταιρος ἐν Ἀντίλλῳ·

Βυζαντίον τε τέμαχος ἐπιβαλχευσάτω,
 Γαδειρικὸν δ' ὑπογάστριον παρεισῖται.

Καὶ προελθὼν·

Ἄλλ' ἐπιδόμην παρ' ἀνδρὸς, ὃ γῆ καὶ θεοὶ,
 ταριχοπαῖλον πᾶν καλοῦ τε μέγαθου,
 τίλτον μέγιστον, ἄξιον δραχμῆς, δυοῖν
 ὀβολοῖν, ὃν οὐκ ἂν καταφάγοιμεν ἡμεῖς
 τριῶν κατεσθίοντες, οὐδὲ δώδεκα·
 ὑπερμέγεθες γὰρ ἔστιν.

Ἐπὶ τούτοις ὁ Οὐλίπιανός, ἀποβλέψας εἰς τὸν Πλούταρχον,
 ἔφη, Μήποτε οὐκ ἐν τούτοις, ὃ σῦτος, τοὺς παρ' ὑμῶν
 τοῖς Ἀλεξανδρεῦσι κατέλεξε Μενδησίους, ὃν οὐδ' ἂν μοι-
 νόμενος κύων γένεσται ἂν ποτε, ἥ τῶν καλῶν σοὶ ἡμεῖς
 (119) ρων, ἥ τῶν ταριχηρῶν σιλούρων. Καὶ ὁ Πλού-
 ταρχος, Ὁ μὲν ἡμῶντος, ἔφη, τί διαφέρει τοῦ προπατα-

λελεγμένον ἡμίταρχον, οὗ ὁ καλὸς ὕμνων Ἀρχεστρατος
μείνηται; Ἄλλ' ὅμως ἐνόμασεν ἡμίτηρον ὁ Πάριος Σώ-
πατρος ἐν Μυστάκου Θηρίῳ, οὕτως·

Ἐδῆατ' ἀντακαῖον, ὃν τρέφει μέγας

Ἴστρος, Σκύθαισιν ἡμίτηρον ἡδοτήρ.

Καὶ τὸν Μενδήσιον οὕτως ὁ αὐτὸς καταλέγει·

Μενδήσιός θ' ὠραίος, ἀκρότατος, εὖ

ξανθαῖσιν ὀπίος κέφαλος ἀκτῖσιν πυρός.

Ταῦτα δὲ τὰ βρώματα ὅτι πολλῶ ἡδῶ ἐστὶ τῶν παρὰ σοι
περισπουδάζων κόττα καὶ λέπιδι, οἱ περαθέντες ἴσασι.

Λέγει οὖν ἡμῖν καὶ σὺ, εἰ καὶ ἀρσενικῶς ὁ τάριχος λέγεται
παρ' Ἀττικοῖς· παρὰ γὰρ Ἐπιχάρμῳ οἶδαμεν.

89. Ὅν ζητοῦντα προφθάσας ὁ Μυρτίλος ἔφη, Κρα-
τῖνος μὲν ἐν Διονυσιαλέξανδρῳ·

Ἐν σαργανίῳ ἄξω τάριχους Ποντικούς.

Πλάτων Διὶ κακούμενῳ·

Ἦλοθ' αὐτὶ ἔχω, ταῦτ' ἐστὶ· τάριχους ὑπολέσω.

Ἀριστοφάνης Λαγυλαεύῳ·

Οὐκ αἰσχυνοῦμαι, τὸν τάριχον τουτονὶ

πλύνων ἅπασιν, ὅσα σύνοιδ' ἀντὶ κακά.

Κράτης Θηρίοις·

Καὶ τῶν βαφάνων ἔφην χρή,

ἰχθύς τ' ὀπιᾶν τοὺς τε τάριχους,

ἡμῖν δ' ἀπὸ χεῖρας ἔχεσθαι.

Ἰδίως δ' ἐσχημάτισται παρ' Ἐρμῖπῳ ἐν Ἀγοπώλῃσι·

Καὶ τάριχος πίνοντα.

Σοφοκλῆς τ' ἐν Φινεῖ·

Νεκρὸς τάριχος εἰσορᾷν Αἰγύπτιος.

Ἐποθεριστικῶς δ' εἴρηκεν Ἀριστοφάνης ἐν Εὐρήνῃ·

— Ἀγόρασόν τι χρηστὸν εἰς ἄγρὸν τάριχον.

Καὶ Κηφισόδωρος ἐν ᾿Ττ΄.

Κρεάδιόν τι φαῦλον ἢ ταρίχιον.

Φερεκράτης ἐν Αὐτομόλοις.

Ἡ γυνὴ δ', ἡμῶν ἐκάστῳ λέμψον ἔφουσ', ἢ φακῆν,
ἀναμένει, καὶ σμικρὸν ὀπτῶσ' ὀρφανὸν ταρίχιον.

Καὶ Ἐπίχαρμος δ' ἀρσενικῶς εἶρηκεν ὁ τάριχος. Ἡρό-
δοτος δ' ἐν ἐνάτῃ οὕτως. „Οἱ τάριχοι ἐπὶ τῷ πυρὶ καίμε-
νοι ἐπάλλοντο καὶ ἡσπάζον.“ Καὶ αἱ παροιμίαι δὲ κατὰ
τὸ ἄρξεν λέγουσι.

Τάριχος ὀπτὸς εὐθύς ἂν ἴδῃ τὸ πῦρ. —

Σαπρὰς τάριχος τὴν ὀρίανον φιλεῖ. —

Οὐκ ἂν πάθοι τάριχος, ὥνπερ ἄξιος.

Ἀττικοὶ δὲ οὐδετέρως λέγουσι, καὶ γίνεται ἡ γενική τοῦ
ταρίχους. Χιωνίδης Πτωχοῖς.

Ἀρ' ἂν φάγοιτ' ἂν καὶ ταρίχους, ὧ θεοί.

Ἡ δὲ δοτική ταρίχει, ὥς ξίφει.

Ἐπὶ τῷ ταρίχει τῷδε τοίνυν κοπτεόν.

Καὶ ἐπὶ αἰτιατικῆς Μένανδρος Ἐπιτρέπουσιν.

Ἐπέπασα

ἐπὶ τὸ τάριχος ἅλας, ἐὰν οὕτω τύχη.

Ὅτε δὲ ἀρσενικόν ἐστιν, ἡ γενική οὐκέτι ἔξει τό σ.

90. Τοσαύτην δ' Ἀθηναῖοι σπουδὴν ἐποιοῦντο περὶ
τὸ τάριχος, ὥς καὶ πόλitas ἀναγράψαι τοὺς Χαιρεφίλου
τοῦ ταριχοπάλου υἱοῦς, ὥς φησιν Ἀλέξιος ἐν Ἐπιδαύρῳ,
οὕτως.

Τοὺς Χαιρεφίλου δ' υἱεῖς Ἀθηναίους δι

(120) εἰσήγαγεν τάριχος, οὗς καὶ Τιμοκλῆς
ἰδὼν ἐπὶ τῶν ἔπων δύο σκόμβρους ἔφη
ἐν τοῖς σατύροις εἶναι.

ἡμονεύει δ' αὐτῶν καὶ Πτερίδης ὁ δῆτωρ. Εὐθύνοῦ δὲ

τοῦ ταριχοπαλίου μέμνηται Ἀντιφάνης ἐν Κουρίδι, οὕτως·

Ἐλθὼν τε πρὸς τὸν τεμαχοπαίῳ περιμένε,

παρ' οὗ φέρειν εἴωθα, καὶν οὕτω τύχη

Εὐθυνοσ * * ἀπολογίζων αὐτόθι

χρησιόν τι περιμένει, κλέυσον μὴ τεμῆν.

Φειδιππου δέ, (καὶ γὰρ οὗτος ταριχοπαίης,) Ἀλεξίς ἐν

Ἰππίσκῳ καὶν Σαράκοις· www.libtool.com.cn

Φειδιππος ἑτερός τις ταριχηγός ξένος.

91. Ἐσθιόντων δ' ἡμῶν τὸ τάριχος, καὶ πολλῶν ὀρμὴν ἐχόντων ἐπὶ τὸ πιεῖν, ὁ Δάφνος ἔφη, ἀνατείνας τὰ χεῖρες· Ἡρακλείδης ὁ Ταραντῖνος, ἄνδρες φίλοι, ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ Συμπόσιῳ φησί· „Ληπτέον σύμμετρον τροφὴν πρὸ τοῦ πίνειν, καὶ μάλιστα τὰς εἰδισμένας προπαρατίθεσθαι περιφοράς. Ἐκ διαστήματος γὰρ εἰσφερομένας ἐναλλάττειν τὰ ἀπὸ τοῦ οἴνου προσκαθίζοντα τῇ στομάχῳ, καὶ δηγμῶν αἷτια καθιστάμενα. Οἴονται δὲ τινες ταῦτ' εἶναι καὶ κακοστόμαχα, (λέγω δὴ λαχάνων καὶ τὰρίχαν γένη,) δηκτικόν τι κεκτημένα, εὐθετεῖν δὲ τὰ κολλώδη καὶ ἐπιστύφοντα βρώματα, ἀγνοοῦντες, ὅτι πολλὰ τῶν τὰς ἐκφρίσεις ποιούντων εὐλύτους, ἐκ τῶν ἐναντίων εὐστόμαχα παθίστηκεν· ἐν οἷς ἐστι καὶ τὸ σίσαρον καλούμενον, οὗ μνημονεύει Ἐπὶλαρμος ἐν Ἀγρωσίῳ, ἐν Γᾶ καὶ Θαλάσσῃ, καὶ Διοκλῆς ἐν πρώτῳ Ἰγμειῶν, ὑσπάραγος, τεύτλον τὸ λευκόν, (τὸ γὰρ μέλαν καθεκτικόν ἐστιν ἐκφρίσεων,) κόγχαι, σωλῆρες, μύες θαλάττιοι, χῆμαι, κτένες, τάριχος τέλειος καὶ μὴ βρωμαώδης, καὶ ἰχθύων κυχύλων γένη. Προπαρατίθεσθαι δ' ἐστὶν ὠφέλιμον τὴν λεγομένην φυλλίδα καὶ τευτίλον, ἔτι δὲ τάριχος, εἰς τὰς ὁρμὰς εἰς ταῦτα * * μὴ ὁμοίως τῶν πολυτρόφων ἀπολαύειν. Τὰς δὲ ἀθρόους ἐν ἀρχῇ πόσεις ἐκκεῖται· δύσκλητοι γὰρ εἰς τὴν πλεονα

τῶν ὑγρῶν προσφοράν. Μακεδόνες δ', ὡς φησιν Ἐφειππος ὁ Ὀλύνθιος ἐν τῷ περὶ τῆς Ἀλεξάνδρου καὶ Ἡρακλείωνος ταφῆς, οὐκ ἠπίσταντο πίνειν εὐτάκτως, ἀλλ' εὐθέως ἐχρῶντο μεγάλας προπόσεις, ὥστε μεθύειν, ἔτι παρὰ κειμένων τῶν πρῶτων κραπεῖων, καὶ μὴ δύνασθαι τῶν στείων ἀπολαύειν.

92. Αἰφίλος δ' ὁ Σίφνιός φησι. „Τὰ ταρίχη, τὰ ἐκ τῶν θαλασσίων καὶ λιμνῶν καὶ ποταμῶν γινόμενά, ἐστὶν ὀλιγότροφα, ὀλιγόχυλα, καυσώδη, εὐκόλεια, ἐρεθιστικά ὀρέξεως. Κράτιστα δὲ τῶν μὲν ἀπίων, κύβια, καὶ ὠραῖαι, καὶ τὰ τοῖτοις ὅμοια γένη, τῶν δὲ πίονων τὰ θύννια καὶ κορύλλη. Τὰ δὲ παλαιὰ κρείσσονα καὶ δομύντερα, καὶ μάλιστα τὰ Βυζάντια. Τὸ δὲ θύννιον, φησὶ, γίνεται ἐκ τῆς μείζονος πελαμίδος, ὃν τὸ μικρὸν ἀναλογεῖ τῷ κυβίῳ, ἐξ οὗ γένους ἐστὶ καὶ τὸ ὠραῖον. Ἡ δὲ σάμδα προσέτις (121) τῷ κολλίᾳ μεγάλῃ. Ὁ δὲ σκόμβρος κοῦφος καὶ ταχέως ἀποχωρῶν τοῦ στομάχου. Ὁ κολλίας δὲ σκύλλωδός τερος, δορυκώτερος καὶ κακοχυλότερος, τρόφιμος· κρείσσων δὲ ὁ Ἀμυκλιανὸς καὶ Ἰσπανὸς, ὁ Σαξιτανὸς λεγόμενος· λεπτότερος γὰρ καὶ γλαυνότερος.“ Σιράβαν δ' ἐκ τρίτῳ Γεωγραφικῶν πρὸς ταῖς Ἡρακλέους φησὶ νήσους κατὰ Καρχηδόνα τὴν Καπὴν πάλιν εἶναι Σαξιτανίαν, ἐξ ἧς καὶ τὰ ταρίχη ἐπωνύμως λέγεσθαι, καὶ ἄλλην Σκομβροσίαν, ἀπὸ τῶν ἀλασκομένων σκόμβρων, ἐξ ὧν τὸ ἄριστον σκευάζεσθαι γάρον. Οἱ δὲ λεγόμενοι μελανδράει, ὧν καὶ Ἐπίχαρμος μνημονεῖ ἐν Ἀντομολογίᾳ Ὀδυσσεύ, οὕτως. „Ποτιφόριμον τὸ τίμαχος ἦς ὑπομελανδραῖδες.“ Μελανδρὺς δὲ τῶν μεγίστων θύννων εἶδος ἐστίν, ὡς Πάμφιλος ἐν τοῖς περὶ ὀνομάτων παρίσταται, καὶ ἐστὶ τὰ τὴν μάχη αἰποῦ λεπυρότερα.

93. „Τὸ δὲ ἀμοιτάριχόν (φησιν ὁ Διφίλος) κήτημα
 τινὲς λέγουσι, καὶ ἔστι βαρὺ καὶ γλοιῶδες, προσέτι δὲ καὶ
 δύσπεπτον. Ὁ δὲ ποιάμιος ποραμῖνος, ὃν πάλτην τινὲς
 καλοῦσιν, ὃ ἀπὸ τοῦ Νεῖλου, ὃν οἱ κατὰ τὴν Ἀλεξανδρείαν
 ἰδίως ἡμῖνηρον ὀνομάζουσιν, ὑποπίμελος μὲν ἔστι καὶ ἡμι-
 στα παχύχυλος, σαρκώδης, τρώφιμος, εὐπεπτος, εὐανά-
 δοτος, κατὰ πάντα τοῦ μύλλου κρείσσον. Τὰ μήκτοι τῶν
 ἰχθύων καὶ τῶν ταρχῶν ὅτι πάντα δυσπεπτα, δυσφθαρ-
 τα, μᾶλλον δὲ τὰ τῶν λωπαρωτέρων καὶ μειζόνων· σκληρό-
 τερα γὰρ μένι καὶ ἀδιαίρετα. Γίνεται δὲ εἰστομα μεθ’
 ἄλων σβεσθέντα καὶ ἑποπτηθέντα. Πάντως δὲ χρὴ
 τοὺς ταρίχους πλύνειν, ἅχι ἂν τὸ ὕδωρ ἀνοσμον καὶ γλυ-
 κὺ γένηται. Ὁ δ’ ἐκ θαλάττης ἐφόμιμος τάριχος γλυκί-
 τερος γίνεται, θαρμὸι τε οἱ τάριχοι ἡδίωνες εἰσίν.“ Μνη-
 σίδεος δ’ ὁ Ἀθηναῖος ἐν τῇ περὶ ἐδεστίων· „Οἱ ἄλυκοι
 (φησὶ) καὶ γλυκεῖς χυμοὶ πάντες ὑπάρχουσι τὰς κοιλίας· οἱ
 δ’ ὀρεῖς καὶ ὀρεμῖς λύνουσι τὴν οὖρησιν· οἱ δὲ πιπρὸι μᾶ-
 λον μὲν εἰσιν οὖρητικοί, λύνουσι δ’ αὐτῶν ἔμοι. καὶ τὰς
 κοιλίας· οἱ δὲ στρυφναὶ τὰς ἐκρίσεις * *.” Ἐποφῶν δὲ,
 ὁ μενσημῶτατος, ἐν τῇ ἐπιγραφομένῃ Ἰέρωνι ἢ τυραννικῇ,
 διαβάλλων τὰ τοιαῦτα βρώματά, φησὶ· „Τί γὰρ, ἔφη ὁ
 Ἰέρων, τὰ πολλὰ ταῦτα μηχανήματα κατανοοῦκατε, ἃ
 παρατίθεται τοῖς τυράννοις, ὀρεῖα καὶ ὀρεμῖα καὶ στρυφνὰ
 καὶ τὰ τοσούτων ἀδελφά; Πάνυ μὲν οὖν, ἔφη ὁ Σμηνίδης,
 καὶ πάνυ γέ μοι δοκοῦντα παρὰ φύσιν εἶναι ταῦτα ἀνδρά-
 πη. Ἄλλο τι οἶκι, ἔφη ὁ Ἰέρων, ταῦτα τὰ ἐδεσμῖα εἶ-
 ναι, ἢ μὴ διὰ κακῆς καὶ ἀσθενούσης ψυχῆς ἐπιθυμήματα;
 ἐπεὶ οἱ γε ἡδίως ἔσθοντες καὶ οὐ πού οἶσθα ὅτι οὐδὲν
 προσδίδονται τούτων τῶν σοφισμάτων.“

94. Ἐπὶ τούτοις λαχθῆσιν ὁ Κύνουλος πικρὴν ἤρησι

δεκάτην, δεῖν λέγων ἄλμυρούς λόγους γλακίσω ἀποκλύζε-
σθαι νάμασι. Πρὸς ὃν ὁ Οὐλπιανός, σχετιλίας καὶ τύ-
ψας τῇ χειρὶ τὸ προσκεφάλαιον, ἔφη, Μέχρι πότε βαρβα-
ρίζοντες οὐ παύεσθε; ἢ ἕως ἂν καταλιπὼν τὸ συμπόσιον
οἴχωμαι, πέττειν ὑμῶν τοὺς λόγους οὐ δυνάμενος; Καὶ ὅς,
Ἐν Ρώμῃ τῇ βασιλευούσῃ διατρίβων τὰ νῦν, ὃ λῶστ', ἐπι-
χωρίῳ κίχρημαι κατὰ τὴν συνήθειαν φωνῇ. Καὶ γὰρ πα-
ρὰ τοῖς ἀρχαίοις ποιηταῖς καὶ συγγραφεῦσι τοῖς σφόδρα
ἁλλοφίζουσιν ἔστιν εὐρεῖν καὶ Περσικὰ ὀνόματα κείμενα,
(122) διὰ τὴν τῆς χρήσεως συνήθειαν, ὥς τοὺς παρὰ-
σάγγας καὶ τοὺς ἀγγάρους καὶ τὴν σχοῖνον ἢ τὸν σχοῖνον·
μέτρον δ' ἐστὶ τοῦτο ὁδοῦ μέχρι νῦν οὕτω παρὰ πολλοῖς
καλούμενον. Μακεδονίζοντάς τ' οἶδα πολλοὺς τῶν Ἀτι-
κῶν διὰ τὴν ἐπιμυξίαν. Βέλτιον δ' ἦν μοι,

αἶμα ταύρειον πιεῖν·

ὁ Θεμιστοκλέους γὰρ θάνατος αἰρετώτερος,
ἢ εἰς σέ ἐμπεσεῖν. Οὐ γὰρ ἂν εἴπομι Ταύρειον ὕδαρ
πιεῖν, ὅπερ σὺ οὐκ οἶσθα τί ἐστίν. Οὐδὲ γὰρ ἐπίστασαι,
ὅτι καὶ παρὰ τοῖς ἀρίστοις τῶν ποιητῶν καὶ συγγραφεῶν
ἔρηται τινα καὶ φαῦλα. Κηφισόδωρος γοῦν, ὁ Ἰσοκρά-
τους τοῦ ῥήτορος μαθητής, ἐν τῷ τρίτῳ τῶν πρὸς Ἀρι-
στοτέλην λέγει, ὅτι εὐροί τις ἂν ὑπὸ τῶν ἄλλων ποιητῶν ἢ
καὶ σοφιστῶν ἐν ἡ δὺο γοῦν πονηρῶς εἰρημένα, οἷα παρὰ
μὲν Ἀρχιλόχῳ τὸ πάντ' ἄνδρ' ἀποσκολύπτειν, Θεοδώρῳ δὲ
τὸ κλέυειν μὲν πλεόν ἔχειν, ἐπαινεῖν δὲ τὸ ἴσον, Εὐριπί-
δῃ τε τὸ τὴν γλῶτταν ὁμομοκέκαι φάγειν, καὶ Σοφοκλεῖ τὸ
ἐν Αἰθίοψιν εἰρημένον·

Τοιαυτὰ τοί σοι πρὸς χάριν τε κοῦ βίῃ
λέγω, σὺ δ' αὐτὸς, ὥσπερ οἱ σοφοί, τὰ μὲν
δίκα ἐπαινεῖ, τοῦ δὲ κερδαίνειν ἔχον.

Καὶ ἀλλαχοῦ δ' ὁ αὐτὸς ἔφη, μηδὲν εἶναι ῥῆμα σὺν κέρ-
δει κακόν· Ὀμήρῳ δὲ τὸ τὴν Ἥραν ἐπιβουλεύσαι τῷ Διὶ,
καὶ τὸν Ἄρη μοιχεύειν. Ἐρ' οἷς πάντες κατηγοροῦσιν
αὐτῶν.

95. Εἰ οὖν καὶ γὰρ τι ἥμαρτον, ὃ καλλίστων ὀνομάτων
καὶ ρημάτων θηρευτὰ, μὴ χαλάραινε. Κατὰ γὰρ τὸν Μι-
λήσιον Τιμόθεον τὸν ποιητὴν

Οὐκ αἶδω τὰ παλαιά·

καινὰ γὰρ ἅμα κρείσσω.

νῖος ὁ Ζεὺς βασιλεύει·

τὸ παλαιὸν δ' ἦν Κρόνος ἄρχων.

ἄπτω μούσα παλαιά.

Ἀντιφάνης δ' ἐν Ἀλήσιτιδι ἔφη·

Ἐπὶ τὸ καινουργεῖν φέρου,

οὕτως, ἐκείνος, τοῦτο γιγνώσκων, ὅτι

ἐν καινὸν ἐγχείρημα, καὶ τολμηρὸν ἦ,

πολλῶν παλαιῶν ἐστὶ χρησιμώτερον.

Ὅτι δὲ καὶ οἱ ἀρχαῖοι οὔδασιν τὸ οὕτω λεγόμενον ὕδαρ, ἵνα
μὴ πάλιν ἀγανακτήσῃς· δεκόνταν μου λέγοντος, ὕδαρ·

Κατὰ γὰρ Φερεκράτους Πευδηρακλεία

Ἐἴποι τις ἂν τῶν πάντων δοκησιδεξίων,

ἐγὼ δ' ἂν ἀντεῖκοιμι, μὴ πολυπραγμόνει·

ἀλλ' εἰ δοκεῖ σοι, πρόσθεα τὸν νοῦν, κἀκροῶ.

Ἀλλὰ μὴ φθορήσῃς, ἔφη ὁ Οὐλπιανὸς, δέομαι, μηδὲ τοῦ
Τικυρείου ὕδατος ὑποῖον ἐστὶ δηλῶσαι. Τῶν γὰρ τοιού-
των φανῶν ἐγὼ θυμῶ. Καὶ ὁ Κύνουλκος, Ἀλλὰ προπίνω
σοι, ἔφη, φιλοτησίαν· δαφῆς γὰρ λόγων, παρ' Ἀλέξιδος
λαβὼν ἐκ Πυθαγοριζούσης·

Ἵδατος ἀπέρθου κῆαθον· ἂν δ' ἄμῃον πῆ,

βαρὺ καὶ κοπῶδες.

Τὸ δὲ Ταύρειον ὕδωρ ὠνόμασεν, ὃ φίλε, Σοφοκλῆς ἐν Αἰγεί, ἀπὸ τοῦ περὶ Τροιζῆνα ποταμοῦ Ταύρου, παρ' ᾧ καὶ κρήνη τις Ὑέσσσα καλεῖται.

96. Ἐπίστανται δ' οἱ παλαιοὶ καὶ τὸ πᾶν ψυχρόν (123) ὕδωρ ἐν ταῖς προπόσεσιν. Ἀλλ' οὐκ ἐρῶ, ἐὰν μὴ καὶ σύ με διδάξης, εἰ ἔπινον θερμὸν ὕδωρ ἐν ταῖς εὐωχίαις οἱ ἀρχαῖοι. Εἰ γὰρ οἱ κρατῆρες ἀπὸ τοῦ συμβεβηκότος τῆς ὀνομασίας ἔτυχον, οὗτοί τε κερασθέντες παρέκειντο πλήρεις, οὐ ζέον τὸ ποτὸν παρέχον, λεβήτων τροπον ὑποκαιόμενοι. Ὅτι γὰρ οἶδασι θερμὸν ὕδωρ, Εὐπολις μὲν ἐν Δήμοις παρίστησι·

Τὸ χαλκίον

θερμαίνει δ' ἡμῖν, καὶ θύη πέττειν τινα κέλευ', ἵνα σπλάγχνοισι συγγενώμεθα.

Ἀντιφάνης δ' ἐν Ὀμφάλῃ·

Ἐν χύτρᾳ δέ μοι

ὅπως ὕδωρ ἔφοντα μηδὲν ὄψομαι.

οὐ γὰρ κακὸν ἔχω, μηδ' ἔχομι'. Ἐὰν δ' ἄρα στρέφῃ με περὶ τὴν γαστέρ', ἢ τὸν ὀμφαλόν, παρὰ Φερτιάτου δακτύλιός ἐστι μοι δραχμῆς.

Ἐν δ' Ἀλεπιτρίᾳ, (φέρεται τὸ δρᾶμα καὶ ὡς Ἀλέξιδος,)

Ἐὰν δὲ τοῦργαστήριον ποιῆτε περιβόητον, κατασκαδῶ, νῆ τὴν φίλην Δήμητρα, τὴν μεγίστην ἀρύταιναν ὑμῶν ἐκ μέσου βάψασα τοῦ λέβητος ζέοντος ὕδατος· εἰ δὲ μὴ, μηδέποθ' ὕδωρ πίομι ἐλευθέριον.

Πλάτων δ' ἐν τετάρτῳ Πολιτείας· — Ἐπιθυμία ἐν τῇ ψυχῇ αἴη. Οἷον δάμα ἐστὶ δάμα ἄρά γε θερμοῦ ποτοῦ· ἢ ψυχροῦ, ἢ πολλοῦ ἢ ὀλλύου, ἢ καὶ ἐν λόγῳ ποιοῦ τινος πόματος; ἢ ἐὰν μὲν τις θερμοτότης τῷ δάμει προσῇ, τὴν

τοῦ ψυχροῦ ἐπιθυμίαν προσπαρέχοι ἂν, ἐὰν δὲ ψυχρότης, τὴν τοῦ θερμοῦ, ἐὰν δὲ διὰ πλῆθους παρουσίαν πολλή ἢ δίψα ἢ, τὴν τοῦ πολλοῦ παρέξεται, ἐὰν δὲ ὀλίγη, τὴν τοῦ ὀλίγου; Αὐτὸ δὲ τὸ δαψῆν οὐ μὴ ποτε ἄλλου γένηται ἐπιθυμία, ἢ οὔπερ πέφυκεν, αὐτοῦ πώματος, καὶ αὐτὸ πεινήν, βρώματος; “ Σῆμος δ’ ὁ Δῆλιος ἐν δευτέρῳ Νησιάδος ἐν Κιμιάλῳ τῇ γήσῳ φησὶ ψυχρεῖα κατεσκευάσθαι θερούς ὀρυκτὰ, ἐνθα χλιεροῦ ὕδατος πλήρη κεράμια καταθέντες κομίζονται χιόνος οὐδὲν διάφορα. Τὸ δὲ χλιερὸν ὕδωρ Ἀθηναῖοι μετὰκερας καλοῦσιν, ὡς Σώφιλος ἐν Ἀνδροκλεί. Ἀλεξίς δ’ ἐν Δοκροῖς·

Αἱ δὲ παῖδες παρέχον

ἣ μὲν τὸ θερμὸν, ἣ δ’ ἑτέρα τὸ μετὰκερας.

Καὶ Φιλῆμων ἐν Κορινθίᾳ. Ἀμφίς δ’ ἐν Βαλανείᾳ·

Ἀνεβόησ’ ὕδωρ ἐνεγκεῖν θερμὸν, ἄλλος μετὰκερας.

97. Μέλлонτος δὲ τοῦ κυνικοῦ τούτοις ἐπισωρεύειν τιθᾶ, ὁ Ποντιανὸς ἔφη, Οἶδαςιν, ὃ φέλλεται ἀνδρῶν, αἱ ἀρχαῖοι καὶ τὴν τοῦ πάνυ ψυχροῦ πόσιν. Ἀλεξίς γοῦν ἐν Παρασέτῃ φησὶ·

Καὶ γὰρ βούλομαι

ὑδατός σε γεῦσαι· πρᾶγμα δ’ ἐστὶ μοι μέγα

φρέατος ἔνδον ψυχρότερον Ἀραρότος.

Ὁνομάζει δὲ καὶ Ἐρμιππος ἐν Κέρκωμ φρεατιαῖον ὕδωρ οὕτως. Ὅτι δὲ καὶ χιόνος ἔπων, ἐν Μανδραγοριζομένῃ ἔφη Ἀλεξίς·

Ἢτ’ οὐ περιεργὸν ἐστὶν ἀνδραπος φυτὸν,

ἵππαντιαιπάτοις τε πλείστοις χρώμενον;

Ἐρῶμεν ἀλλοτρίων, παρορῶμεν συγγενεῖς·

(124) ἔχοντας οὐδὲν εἰποροῦμεν τοῖς πέλας·

ἐράκας φέροντες οὐ φέρομεν ἀλλ’ ἢ κακῶς.

Τὰν τῆς τροφῆς δέ, τῆς καὶ ἡμέραν πάλιν,
γλιχόμεθα μὲν τὴν μᾶζαν, ἵνα λευκὴ παρῇ,
ζωμὸν δὲ ταύτῃ μέλανα μηχανώμεθα.

Τὸ καλὸν δὲ χρῶμα δευσοποιῶ χρῶζομεν.

Καὶ χιόνα μὲν πίνειν παρασκευάζομεν,
τὸ δ' ὄφον, ἂν μὴ θερμὸν ᾖ, διασύρομεν.

Καὶ τὸν μὲν ὀξὺν οἶνον ἐκπυτίζομεν,
ἐπὶ ταῖς ἀβυστάκαισι δ' ἐκβακχεύομεν.

Οἰκοῦν, τὸ πολλοῖς τῶν σοφῶν εἰρημένον,
τὸ μὴ γενέσθαι μὲν κράτιστόν ἐστ' αἰεὶ,
ἐπὶ γένηται δ', ὥς τάχιστ' ἔχειν τέλος.

Δεξιράτης δ' ἐν τῇ ἐπιγραφομένῳ Τῷ ἐαυτῶν πλανώ-
μενοί φησιν·

Εἰ δὲ μεθύω, καὶ χιόνα πίνω, καὶ μύρον
ἐπὶ στόματος κράτιστον Αἴγυπτος ποιεῖ.

Εὐθυκλῆς δ' ἐν Ἀσώτοις ἢ Ἐπιστολῇ·

Πρῶτος μὲν εἶδεν, εἰ χιών ἐστ' ὦνία·

πρῶτον δ' ἐκείνον σχαδόνα δεῖ πάντως φαγεῖν.

Οἶδε δὲ καὶ ὁ καλὸς Ξενοφῶν ἐν Ἀπομνημονεύμασι τὴν διὰ
χιόνος πόσιν. Χάρης δ' ὁ Μντιληναῖος ἐν ταῖς περὶ Ἀλέ-
ξανδρον ἱστορίαις καὶ, ὅπως δεῖ χιόνα διαφυλάττεσθαι,
εἶρηκε, διηγούμενος περὶ τῆς πολιορκίας τῆς ἐν Ἰνδοῖς πό-
λεως Πέτρας, ὁρῦναι φάσκων τὸν Ἀλέξανδρον ὁρύγματα
τριάκοντα συχρὰ, ἃ πληρώσαντα χιόνος παρεμβαλεῖν δρυὸς
κλάδους. Οὕτω γὰρ παραμενεῖν πλείω χρόνον τὴν χιόνα.

98. Ὅτι δὲ καὶ τὸν οἶνον ἐψυχον, ὑπὲρ τοῦ ψυχρότε-
ρον αὐτὸν πίνειν, Σιράτις φησὶν ἐν Ψυχασταῖς·

Οἶνον γὰρ πιῖν

οὐδ' ἂν εἰς δέξατο θερμὸν, ἀλλὰ πολὺ τοῦναντίον
ψυχόμενον ἐν τῇ φρεσὶ, καὶ χιόνι μεμιγμένον.

Καὶ ὁ Ἀνσίππος ἐν Βάρχαις·

Ἐρμῶν, τί ἐστι ; πῶς ἔχομεν ; Β. Τί δ' ἄλλο γ', ἢ
ὁ πατήρ ἄνωθεν ἐς τὸ φρέαρ ἡμῶς δοκεῖ,
ὥσπερ τὸν οἶνον τοῦ θέρους, καθαικέναι.

Διφίλος δ' ἐν Μνηματίῳ φασί· „Ψῦξον τὸν οἶνον, Δῶρι.“
Πρωταγορίδης δ' ἐν δευτέρῳ τῶν κωμικῶν ἱστοριῶν, τὸν
Ἀντιόχου τοῦ βασιλέως κατὰ τὸν ποταμὸν διηγούμενος
πλοῦν, λέγει τι καὶ περὶ ἐπιτεχνήσεως ψυχρῶν ὑδάτων, ἐν
τούτοις· „Τὴν γὰρ ἡμέραν ἀνηλιάζοντες αὐτὸ, τῆς νυκτὸς
ἀπηθύντες τὸ παχύτατον, τὸ λοιπὸν ἐξαιθριάζουσιν ἐν
ὑδρίαις κεραμέαις ἐπὶ τῶν μετεωροτάτων μερῶν τῆς οἰκί-
σεως, δι' ὅλης τε τῆς νυκτὸς δύο παῖδες ὕδατι τὰ τεύχη
καταρδαινουσιν. Ὁρθρου δὲ καθαιροῦντες, καὶ τὴν ὑπο-
στράθμην πάλιν ὑποσπῶντες, λεπτίον τε ποιοῦντες αὐτὸ καὶ
πρὸς ὑγίειαν οἶον ἄριστον, ἐν ἀχύροις τιθέασιν τὰς ὑδρίας,
εἰδ' οὕτως χρῶνται, χιόνος οὐδ' ἡρτινοῦν χρεῖαν ἔχοντες.“
Λακκαίου δὲ ὕδατος μνημονεύει Ἀναξίλας ἐν Αὐλήτῃ,
οὕτως·

Ἵδατός τε λάκκαίου παρ' ἐμοῦ τουτί γέ σοι
νόμιζ' ὑπάρχειν.

(125) Καὶ πάλιν· „Ἴσως τὸ λάκκαϊόν γ' ὕδωρ ἀπό-
λωλε.“ Ὁ Ἀπολλόδωρος δ' ὁ Γελῶς καὶ τοῦ λάκκου αὐ-
τοῦ, ὥσπερ ἡμεῖς λέγομεν, μνημονεύει ἐν Ἀπολιπούσῃ,
οὕτως·

Ἀγωνιώσα, τὸν τε τοῦ λάκκου κῆδον
λύσασα, καὶ τὸν τοῦ φρεάτος, εὐτρεπεῖς
τὰς ἱμονιάς πεποίηκας.

99. Τούτων ὁ Μυρτίλος ἀκούσας, ἔφη, Ἐγὼ δ' „ὦν
φιλοτάριχος, ὧ ἐταῖροι, χιόνος πιεῖν βούλομαι, κατὰ Σι-

μωνίδην. Καὶ ὁ Οὐλπιανὸς; Κεῖται μὲν ὁ φιλοτάριχος, ἔφη, παρ' Ἀντιφάνει ἐν Ὀμφάλῃ, οὕτως·

Οὐ φιλοτάριχος οὐδαμῶς εἰμ', ὦ κόρη.
Ἄλεις δ' ἐν Γυναικοκρατίᾳ καὶ ζωμοτάριχόν τινα κέκλη-
κεν, ἐν τούτοις·

Ὁ δὲ Κίλις

οὐδ' Ἱπποκλῆς, ὁ ζωμοτάριχος ὑποκριτής.

Τὸ δὲ κατὰ Σιμωνίδην τί ἐστίν, οὐκ οἶδα. Οὐ γὰρ μέλει σοι, ἔφη ὁ Μυρτίλος, ἱστορίας, ὦ γάστρων. Κνισολοῖ-
χος γάρ τις εἶ καὶ, κατὰ τὸν Σάμιον ποιητὴν Ἄσιον, τὸν
παλαιὸν ἐκείνον, καὶ κνισοκόλαξ. Καλλίστρατος ἐν ἐβδό-
μῃ Συμμίκτων φησὶν, ὡς ἐστιώμενος παρὰ τισι Σιμωνί-
δης ὁ ποιητὴς κραταιοῦ καύματος ὥρα', καὶ τῶν οἰνοχόων
τοῖς ἄλλοις μισγόντων εἰς τὸ ποτὸν χιόνος, αὐτῷ δὲ οὐ,
ἀπεσχεδίασά τοδε τὸ ἐπίγραμμα·

Τῇ δ' ἄ ποτ' Οὐλύμποιο περὶ πλευρὰς ἐκάλυπεν
ὡκύς ἀπὸ Θρήκης ὀρνύμενος βορέης,
ἄνδρων δ' ἀχλαίνων ἔδασκε φρένας, αὐτὰρ ἐκάμφθη
ζωὴ Πιερίην γῆν ἐπιεσσαμένη,
ἦ τις ἐμοὶ καὶ τῆς χεέτω μέρος. Οὐ γὰρ ἔοικε
θερμὴν βαστάζειν ἄνδρ' ὀφθαλμοὶ πρόποσιν.

Πιόντος οὖν αὐτοῦ, πάλιν ἐξήτει ὁ Οὐλπιανὸς, ποῦ κεῖται
ὁ κνισολοῖχος, καὶ τίνα ἐστὶ τὰ τοῦ Ἀσίου ἔπη, τὰ περὶ
τοῦ κνισοκόλακος. Τὰ μὲν οὖν τοῦ Ἀσίου, ἔφη ὁ Μυρτί-
λος, ἔπη ταῦτ' ἐστὶ·

Χαλὸς, στιγματίης, πελυγῆραος, ἴσος ἀλήτη;
ἦλθεν ὁ κνισοκόλαξ, εὔτε Μέλῃς ἐγάμει,
ἄκλητος, ζωμοῦ κεχηρμένος· ἐν δὲ μέσοισιν
ἦρως εἰστήκει, βορβόρου ἐξαναδύς.

Ὁ δὲ κνισολοῖχος ἐστὶ παρὰ μὲν Σωφίλῳ ἐν Φιλάρχῳ, οὕτως·

Ὁσοφάγος εἴ καὶ κνισολοῖχος.

Ἐν δὲ τοῖς ἐπιγραφομένοις Συντρέχουσι κνισολοιχίαν εἰρηκεν, ἐν τούτοις·

Ὁ παρνοβοσκὸς γάρ μ' ὑπὸ κνισολοιχίας
χορδὴν τιν' αἵμασιττω αὐτῷ σκευάσαι
ἐκέλευσε ταυτηνί με.

Τοῦ κνισολοῖχου δὲ καὶ Ἀντιφάνης μνημονεύει ἐν Βομβυλλῳ. Ὅτι δ' ἔπινον καὶ γλυκὺν οἶνον μετὰξὺ ἐσθίωντες, Ἀλεξίς φησιν ἐν Δρωπίδῃ·

Εἰσῆλθεν ἡ ἑταῖρα, φέρουσα τὸν γλυκὺν
ἐν ἀργυρῷ ποτηρίῳ πετάχνῳ τινί,
ἁστεισιτάτῳ τὴν ὄψιν, οὔτε τρυβλίῳ
οὔτε φιάλῃ· μετέιχε δ' ἁμφοῖν τοῖν ἐνθμοῖν.

100. Ἐξῆς ἐπεισηνέχθη πλακοῦς ἐκ γάλακτος ἱγρίων (126) τε καὶ μέλιτος, ὃν Ῥωμαῖοι λίβον καλοῦσι. Καὶ ὁ Κύνουλκος ἔφη, Ἐμπίπλασο, Οὐλπιανέ, χθωροδλάψου πατρίου, ὃς παρ' οὐδενὶ τῶν παλαιῶν μὰ τὴν Δήμητρα γέγραπται, πλὴν εἰ μὴ ἄρα παρὰ τοῖς τὰ Φοινικικὰ συγγεγραφόσι, Σουνιαίθωνι καὶ Μωχῷ, τοῖς σοῖς πολίταις. Καὶ ὁ Οὐλπιανὸς, Ἀλλ' ἐμοὶ μὲν, ἔφη, ᾧ κννάμνεια, μελιπύκτων ἄλις, ἡδέως δ' ἂν χόνδρου φάγοιμι τῶν ὀστρακίδων ἢ τῶν κοκκάλων ἀφθόνως ἔχοντος. Καὶ κομισθέντος, Δότε, ἔφη, μυστιλὴν· οὐ γὰρ ἂν εἶπομι μύστρον, παρ' οὐδενὶ τῶν πρὸ ἡμῶν εἰρημένον. Ἐπικλήσμων εἴ, ἔφη, ᾧ θαυμάσις, ὁ Αἰμιλιανός. Οὐ σὺ μέντοι τὸν Κολοφώνιον Νίκανδρον αἰὲ τεθαύμακας, τὸν ἐποποιὸν, ὡς φιλάρχαιον καὶ πολυμαθῆ; καὶ ὡς τὸ πεπέργιον ὀνομάσαντα παρέθου; Οὗτος τοίνυν αὐτὸς ἐν τῷ προτέρῳ τῶν Γεωργικῶν, ἔμφα-

νίζων τὴν τοῦ χόνδρου χρῆσιν, καὶ μύστρον ὀνόμασε, διὰ τούτων·

Ἄλλ' ὅπουτ' ἢ ἐρίφοιο νεοσφάγος, ἢ κεν ἄρνός,
ἢ αὐτοῦ ὄρνιθος ἐφοπλίζηαι ἐδωδήν,
χίδρα μὲν ἐκτρίψειας ὑποστρώσας ἐνὶ κοίλοις
ἄγγεσιν, εὐώδει δὲ μυγῇ ἅμα φῦρσον ἐλαίου.
ζωμὸν δὲ βρομέοντα καταντλάς * *

* *

* * πνίγε δὲ πῶμα

ἀμφιβαλὼν· φωκτὸν γὰρ ἀνοιδάινει βαρὺ κρῖνον.
ἡρέμα δὲ χλιαρὸν κοίλοις ἐξαίνυσσο μύστροις.

Διὰ τούτων, ὃ θαυμασιώπατε, ὑπογράφει ὁ Νικάνδρος
τὴν χρῆσιν τοῦ τε χόνδρου καὶ τῆς ἐπιτωμένης κριθῆς, ἐπι-
χεῖν κελεύων ἄρνός ἢ ἐρίφου ζωμὸν, ἢ ὄρνιθος. Τὰ μὲν
οὖν χίδρα, φησὶν, ἔκτριψον μὲν ἐν θυεῖα, μίξας δ' ἔλαιον
αὐτοῖς ἀναφύρασον, ἥνικ' ἂν ἔψηται. Τὸν ἐκ τῆς τοιαύτης
σκευῆς ἀναβρομοῦντα ζωμὸν πυκνότερον τῇ ζωμηρύνει κα-
ταμίγνυε, μηδ' ἕτερον ἐπεγγέων, ἀλλ' αὐτὸν ἀπ' αὐτοῦ
ἀρνούμενος, πρὸς τὸ μηδὲν ὑπερξέσαι τοῦ πιμελεστέρου.
Διὸ καὶ φησι, κατὰ πνίγε τὸ ὑπερξέον, ἐπιθῆις πῶμα· τὸ
γὰρ κρῖνον οὕτω φωκτὸν γινόμενον διοιδεῖ. Τελευταῖον
δὲ πρῶως χλιαρὸν γινόμενον κοίλοις προσφέρου τοῖς μύ-
στροις. Ἀλλὰ μὴν καὶ Ἰππόλοχος ὁ Μακεδὼν ἐν τῇ πρὸς
Λυγκέα ἐπιστολῇ, δι' ἧς ἐμφανίζει Μακεδονικὸν τι δεῖ-
πνον, πολυτελεῖα τὰ πάντα πανταχοῦ γινόμενα ὑπερβάλ-
λον, μνημονεύει ὡς ἐκάστω τῶν δειπνούντων δοθέντων
μύστρον χρυσῶν. Ἐπεὶ δὲ φιλάρχαιος εἶναι θέλεις, καὶ
οὐδὲν φῆς φθίγξασθαι, ὃ μὴ τῆς Ἀττικῆς ἐστι φωνῆς, ὃ
φιλάτατε, τί ἐστιν, ὃ λέγει Νικοφῶν, ὃ τῆς ἀρχαίας κομω-
δίας ποιητῆς, ἐν τοῖς Χειρογράφου; Ἐγὼ γὰρ καὶ τοῦ-
τον εὗρισκω μνημονεύοντα τῶν μύστρον, ὅταν λέγῃ·

Μεμβραδοπάλαις, ἄχραδοπάλαις,
 ἰσχαδοπάλαις, διφθεροπάλαις,
 ἄλφριτοπάλαις, μυστριτοπάλαις,
 βιβλιοπάλαις, κοσμηνοπάλαις;
 ἐγκριδοπάλαις, σπερματοπάλαις.

Τίνες γὰρ ἂν εἴεν οἱ μυστριτοπάλαι, ἢ οἱ τὰ μύστρα πω-
 λούντες; Μαθὼν οὖν ἐκ τούτων, ὃ καλεῖ μου Συρατικῆ,
 τὴν τοῦ μύστρου χρῆσιν ἐμποροῦ τοῦ χόνδρου, ἵνα μὴ
 λέγῃς· ἄδικος εἰμι καὶ ὀλιγοδραστία.

101. Τεθαύμακα δὲ καὶ, πῶς οὐκ ἐξήτησας, ὃ δὲ
 (127) χόνδρος πόθεν; Μεγαρόθεν, ἢ Θετταλικός; ὅθεν
 καὶ Μυρτίλος ἐστίν. Καὶ ὁ Οὐλπιανός, Πάνομαι, ἔφη,
 ἐσθλὸν, ἂν με διδάξῃς, παρὰ τίσιν εἴρηται οὔτοι οἱ χόν-
 δροι. Καὶ ὁ Αἰμιλιανός ἔφη, Ἄλλ' οὐ φθονήσω σοι.
 Ὅρῳ γὰρ λαμπροτάτην δέπνου παρασκευὴν, βούλομαι
 σε δίκην ἀλεκτρονόου ἐμφορηθέντα τοῦ χόνδρου κορύξα-
 σθαι καὶ διδάσκειν ἡμᾶς περὶ ὧν μέλλομεν ἐδεσμάτων με-
 ταλαμβάνειν. Καὶ ὁ δυσχεράνας ἔφη, Πόθεν σοι καὶ τὰ
 ἐδεσμάτα; Μὴ γὰρ ἀναπαύσασθαι ἐστι, ζητοῦντα αἰεὶ τι
 πρὸς τοὺς ὀψιμαθεῖς τοίτους σοφιστὰς. Ἀλλὰ μὴν, ἔφη,
 καὶ περὶ τούτου σοι τὸν λόγον, ὃ Αἰμιλιανός, ἀποδώσω.
 Λέξω δὲ, πρῶτον περὶ τοῦ χόνδρου Ἀντιφάνους παρατι-
 θέμενος ἐξ Ἀντίας τὰδε·

Ἐν ταῖς σπυρίσι δὲ τί ποτ' ἔνδον, φιλάτε;

Β. Ἐν ταῖς τρισὶν μὲν, χόνδρος ἀγαθός, Μεγαρικός.

Α. Οὐ Θετταλικὸν τὸν χρηστὸν εἶναι φασὶ δέ;

Β. Τῆς Φωιῆς

σεμίδαλις, ἐκ πολλῆς σφόδρ' ἐξητημένη.

Τὸ δ' αὐτὸ τοῦτο δρᾶμα φέρεται καὶ ὡς Ἀλέξιδος, ἐν ὀλί-
 γοις σφόδρα διαλλάττον. Ἐν δὲ Πονήρῳ πάλιν ὁ Ἀλέξιος·

Καὶ χόνδρος ἔνδον ἐστὶ Θετταλικὸς πολὺς.
Χόνδρον δὲ εἴρηκε τὸ ῥόφημα Ἀριστοφάνης ἐν Δαιταλεῦ-
σιν, οὕτως·

Ἦ χόνδρον ἔφαν, εἴτα μῆσαν ἐμβαλὼν,
ἐδίδου ροφεῖν αὖν.

Καὶ σιμιδάλειος δὲ μέμνηται, καὶ εἰ μὴ τὰ μαρτύρια κρα-
τῶ, Σιράτις ἐν Ἀνθρωποπόλει, καὶ Ἀλεξίς ἐν Ἰσοστια-
σίῳ. Τὴν γενικὴν δὲ σιμιδάλειος εἴρηκε ὁ Σιράτις ἐν
ἐφ' αὐτῷ δράματι, οὕτω·

Τῶν δὲ διδύμων ἐγγόνων

σιμιδάλειος.

Τὰ δὲ ἐδέσματα ὠνόμασεν Ἀντιφάνης ἐν Διδύμοις, οὕτωςί·
Ἀπείλυνσα πολλῶν καὶ καλῶν ἐδεσμάτων,
πιῶν τε προπόσις τρεῖς ἴσως ἢ τέτταρας
ἐστρηνίων πως, καταβεβρωκὸς στία
ἴσως ἑξαφάντων τεττάρων.

Ἐχέτω τέλος καὶ ἦδε ἡ βίβλος, ἐπὶ τοῖς λόγοις τοῖς περὶ
τῶν ἐδεσμάτων ἔχουσα τὴν καταστροφὴν. Ἀρχὴν γὰρ τοῦ
δείπνου ἀπὸ τῶν ἐξῆς ποιησόμεθα. Οὐ πρότερόν γε, ὡς
Ἀθήναιε, πρὶν ἡμῖν διελθεῖν καὶ τὸ τοῦ Ἱππολόχου τὸ
Μακεδονικὸν συμπόσιον. Ἀλλ' εἰ τοῦτό σοι φίλον, ὦ Τι-
μόκρατες, οὕτω παρασκευαζώμεθα.

LIBER IV.

(128) 1. Ἱππόλοχος ὁ Μακεδὼν, ἑταῖρε Τιμόκρατες,
τοῖς χρόνοις μὲν γέγονε κατὰ Λυγκία καὶ Δούρων τοὺς
Σαμίους, Θεοφράστου δὲ τοῦ Ἑρσιίου μαθητῆς, συνθή-
κας δ' εἶχε ταύτας πρὸς τὸν Λυγκία, ὡς ἐκ τῶν αὐτοῦ

μαθῆν ἔστιν ἐπιστολῶν, πάντως αὐτῷ δηλοῦν, εἴ τι συμπερινεχθεῖη δεῖπνῳ πολυτελεῖ, τὰ ὅμοια κακείνου ἀντιπροπίνοντος αὐτοῦ. Ἐκατέρων οὖν σώζονται δειπνητικαί τινας ἐπιστολαί. Λυγκέως μὲν, τὸ Λαμίας, τῆς Ἀττικῆς αὐλητρίδος, ἐμφανίζοντος δεῖπνον, Ἀθήρησι γινόμενον Δημητρίῳ τῷ βασιλεῖ, ἐτίκλῃ δὲ Πολιορκητῇ· (ἐρωμένη δ' ἦν ἡ Λάμια τοῦ Δημητρίου) τοῦ δ' Ἱππολόχου, τοὺς Καράνου τοῦ Μακεδόνα ἐμφανίζοντος γάμους. Καὶ ἄλλαις δὲ περιτύχουμεν τοῦ Λυγκέως ἐπιστολαῖς πρὸς τὸν αὐτὸν γεγραμμέναις Ἱππόλοχον, δηλούσαις τὸ τε Ἀντιγόνου τοῦ βασιλέως δεῖπνον, Ἀφροδίσια ἐπιτελοῦντος Ἀθήρησι, καὶ τὸ Πτολεμαίου τοῦ βασιλέως. Δώσομεν δὲ σοὶ ἡμεῖς καὶ αὐτὰς τὰς ἐπιστολάς. Ἐπεὶ δὲ ἡ τοῦ Ἱππολόχου σπανίως εὐρίσκεται, ἐπιδραμοῦμαι σοὶ τὰ ἐν αὐτῇ γεγραμμένα, διατριβῆς ἕνεκα νῦν καὶ ψυχαγωγίας.

2. Ἐν Μακεδονίᾳ, ὡς ἔφη, τοῦ Καράνου γάμους ἑστιῶντος, οἱ μὲν συγκεκλημένοι ἄνδρες ἦσαν εἴκοσιν· οἷς καὶ κατακλιθεῖσιν εὐθέως ἐδόθησαν φιάλαι ἀργυραῖ, ἐκαστῷ μία, δωρεά. Προστεφανώκει δὲ καὶ ἕκαστον, πρὶν εἰσελθεῖν, σιλεγγίδι χρυσῇ· πέντε χρυσῶν ἐκάστη δ' ἦν τὸ τίμημα. Ἐπεὶ δ' ἐξέπιον τὰς φιάλας, ἐν χαλκῷ πίνακι τῶν Κορινθίων κατασκευασμάτων ἄρτος ἐκάστω ἰσόπλετος ἐδόθη, ὄρνεις τε καὶ νῆσσαι, προσέτι δὲ καὶ φάτται, καὶ χῆν, καὶ τοιαύτη τις ἄλλη ἀφθονία σεσωρευμένη, καὶ ἕκαστος λαβὼν σὺν αὐτῷ πίνακι τοῖς κατόπιν διεδίδου παισίν. Ἄλλα δ' ἐσθίειν περιεφύετο πολλὰ καὶ ποικίλα. Καὶ μετὰ ταῦτα ἀργυροῦς πίναξ ἕτερος, ἐφ' ᾧ πᾶν ἄρτος μέγας, καὶ χῆνες, καὶ λαγωοὶ, καὶ ἔριφοι, καὶ ἕτεροι ἄρτοι πεπονημένοι, καὶ περιστεραί, καὶ τρυγόνες, πέρδικές τε, καὶ ὅσον ἄλλο πτηνῶν πλήθος ἦν. Ἦ Ἐπεδώκαμεν οὖν (φησί)

καὶ ταῦτα τοῖς δούλοις, καὶ ὡς ἄθην εἶχομεν βρώστας, ἐξεργάζεσθαι. Καὶ στέφανοι εἰσηνέχθησαν πολλοὶ παντοδαπῶν ἀνθέων, ἐπὶ πᾶσι τε χρυσαῖ σιλεγγίδες, ὅλην (129) ἴσαι τῷ πρώτῳ στεφάνῳ. Ἐπὶ δὲ τούτοις εἰπὼν ὁ Ἰππόλοχος, ὡς Πρωτίας, ἀπόγονος ἐκείνου Πρωτεύου, Λανίκης υἱοῦ, ἣτις ἐγγέγονει τρόφος Ἀλεξάνδρου τοῦ βασιλέως, ἐπὶ πλεῖστον ἦν πολυπότις, ὡς καὶ ὁ πάππος αὐτοῦ Πρωτίας, ὁ συγγενόμενος Ἀλεξάνδρῳ, καὶ ὅτι πᾶσι προὔπιεν, ἐξῆς γράφει καὶ ταῦτα.

3. „Ἦδη δὲ ἡμῶν ἡδέως ἀπηλλοτριωμένων τοῦ σφρονεῖν, ἐπεισβάλλουσιν αὐλητρίδες καὶ μουσουργοὶ καὶ σαμβυκίστριαί τινες Ῥόδιαί, ἐμοὶ μὲν γυναιὶ δοκῶ, πλὴν ἐλεγόν τινες αὐτὰς ἔχειν χιτῶνας· ἀπαρξάμεναι τε ἀπῆλθον. Καὶ ἐπεισῆλθον ἄλλαι, φέρουσαι ληκύθους μύρου ἐκάστη δύο, συνδεδεμένας ἱμῶντι χρυσῷ, τὴν μὲν ἀργυρᾶν, τὴν δὲ χρυσῇν, κοτυλιαίας, καὶ ἐκάστῳ προσέδωκαν. Ἐπειτ' εἰσφέρεται πλοῦτος ἀντὶ δαίτνου, πίναις ἀργυροῦς ἐπὶ πάχος οὐκ ὀλίγον περιχρυσος, ὅσος ὅσπερ δεῖσθαι μέγεθος χοίρου τινὸς ὀπτοῦ καὶ σφόδρα μεγάλου, ὃς ὑπτιος ἐπέκειτο, τὴν γαστέρα δεκανὺς ἄνω πλήρη οὔσαν πολλῶν ἀγαθῶν· ἦσαν γὰρ ἐν αὐτῇ συνωπτημένοι κίχλαι, καὶ μήτραι, καὶ συκαλλίδων πλῆθος ἄπειρον, καὶ ὧν ἐπιεχυμέναι λέκιθοι, καὶ ὄστρεα, καὶ κτένες· καὶ ἐκάστῳ πεπυρωμένος αὐτοῖς πίναις ἐδόθη. Μετὰ δὲ ταῦτα πίνοντες ἐλάβομεν ἱεστός ἔριφον ζέοντα, ἐφ' ἑτέρῳ πάλιν πίνακι τοιούτῳ, σὺν μύστροις χρυσοῖς. Ὁρῶν οὖν τὴν δυσχωρίαν ὁ Κάρανος κελεύει σφυρίδας ἡμῶν καὶ ἀρτοφόρα διὰ ἱμάντων ἐλεφαντίνων πεπλεγμένα δοθῆναι, ἐφ' οἷς ἡσθέντες ἀνεκροταλίσασμεν τὸν νυμφῶνα, ὡς καὶ τῶν δοθέντων ἡμῶν ἀνασσωμένων. Ἐπειτα στέφανοι πάλιν καὶ διλήκνυτον μύρον

χρυσοῦν καὶ ἀργυροῦν, ἰσόσταθμον τοῖς προτέροις. Ἦσυχίας, δὲ γενομένης ἐπεισβάλλουσιν ἡμῖν οἱ καὶ τοῖς Χύτροις τοῖς Ἀθήνησι λειτουργήσαντες. Μεθ' οὓς εἰσῆλθον ἰθύφραλλοι καὶ σκληροπαῖκται, καὶ τινες καὶ θανυματοουργοὶ γυναῖκες, εἰς ἔφη κυβιστῶσαι, καὶ πῦρ ἐν τοῦ στόματος ἐκρεπίζουσαι γυναιά.“

4. „Ἐπεὶ δὲ καὶ τούτων ἀπηλλάγημεν, ἐλαμβάνει πάλιν ἡμᾶς θερμός τις καὶ ζωρότερος πότος, οἶνων ὄντων ἡμῖν Θασίων καὶ Μενδαίων καὶ Λεσβίων, χρυσίδων πάνυ μεγάλων ἐκάστῳ προσενεχθεισῶν. Καὶ μετὰ τὸν πότον ὑελοῦς πίναξ, δλίπηχός που τὴν διάμετρον, ἐν θήκῃ κατακείμενος ἀργυρεῖ, πλήρης ἰχθύων ὀπτῶν πάντα γένη συνηθροισμένων, ἀπασί τε προσεδόθη καὶ ἀργυροῦν ἀρτοφόρον ἄρτων Καππαδοκίων. Ὡν τὰ μὲν ἐφάγομεν, τὰ δὲ τοῖς θεράπουσιν ἐπεδώκαμεν. Καὶ νυφόμενοι τὰς χεῖρας ἐδτεφανούμεθα, καὶ πάλιν σιλεγγίδας ἐλάβομεν χρυσᾶς, διπλασίους τῶν πρότερον, καὶ ἄλλο διλήνυθον μύρου. Ἦσυχίας δὲ γενομένης, ἐξαλλόμενος τῆς κλίνης ὁ Πρωτείας αἰτεῖ σκύφον χααῖον, καὶ πληρώσας οἶνου Θασίου, ὀλίγον τ' ἐπιφάνας ὕδατος, ἐξέπιεν ἐπειπών·

Ὁ πλεῖστα πίνων πλεῖστα κενύφρανθήσεται.

Καὶ ὁ Κάρανος ἔφη, Ἐπεὶ πρῶτος ἔπιες, ἔχε πρῶτος καὶ τὸν σκύφον δῶρον· τοῦτο δὲ καὶ τοῖς ἄλλοις, ὅσοι ἂν πίωσιν, ἔσται γέρας. Ἐφ' οἷς λεχθῆσιν οἱ δ' ἐννέα πάντες ἀνέστην, ἀρπάζοντες, κάλλος ἄλλον φθάνοντες. Εἰς δὲ τῶν συνδειπνούντων ἡμῖν ἄθλιος, οὐ δυνάμενος πιεῖν, ἀνακαθίσας ἔκλειεν, ἄσκυφος γενόμενος, καὶ ὁ Κάρανος αὐτῷ (130) τῷ χαρίζεται κενὸν τὸ ἔπιωμα. Ἐπὶ τούτοις χορὸς εἰσῆλθεν ἀνθρώπων ἑκατὸν ἐμμελῶς ἀδόντων γαμικῶν

ἦμεν, μεθ' οὓς ὀρχηστρίδες, διεσκευασμένοι τρόπον Νηρηίδων, αἱ δὲ Νυμφαί.^α

5. „Τοῦ πότου δὲ προϊόντος, καὶ τῆς ὄρας ὑποσκια-
ζούσης, ἀναπεταννύουσι τὸν οἶκον, ἐν ᾧ κύκλῳ ὁθόναις
διεληπτο πάντα λευκαῖς· καὶ ἀναπετασθεῖσιν, ὁῦδες ἐφά-
τησαν λάθρα κατὰ μηχανάς, σχασθέντων τῶν φραγμά-
των, καὶ Ἑρωτες, καὶ Ἀρτέμιδες, καὶ Πᾶνες, καὶ Ἑρμαῖ,
καὶ τοιαῦτα πολλὰ εἶδωλα, ἀργυροῖς θαλασσοῦντα λαμ-
πτήρσι. Θαυμάζοντων δ' ἡμῶν τὴν τεχντείαν, Ἑρμῆαν-
θιοὶ τῷ ὄντι σύαγροι κατὰ πινάκων τετραγώνων χρυσομί-
τρων, σιβύναις ἀργυραῖς διαπεπερονημένοι, περιεφέροντο
ἐκάστω. Καὶ τὸ θαυμάσιον, ὅτι παρήμενοι καὶ καρηβα-
ροῦντες ὑπὸ τῆς μέθης, ὅποτε τι τῶν ἀγομένων θεασαί-
μεθα, πάντες ἐξενήφομεν, ὁρθοὶ τὸ δὴ λεγόμενον ἀνιστά-
μενοι. Ἐναττον οὖν οἱ παῖδες εἰς τὰς εὐτυχεῖς σπυρίδας,
ἕως ἐσάλπισε τὸ εἰωθὸς τοῦ τελευταίου δείπνου σημεῖον·
οὕτω γὰρ τὸ Μακεδονικὸν οἶσθα ἔθος ἐν ταῖς πολυανθρώ-
ποις εὐωχίαις γινόμενον. Καὶ ὁ Κάρανός ἄρξας πότου, μι-
κροῖς ἐκπώμασι περισοβεῖν ἐκέλευε τοῖς παισίν. Ἐπίνομεν
οὖν εὐμαρῶς, ὥσπερ ἀντίδοτον ἐκ τῆς προτέρας ἀκρατοπο-
σίας λαμβάνοντες. Ἐν τούτῳ δὲ ὁ γελωτοποιὸς εἰσῆλθε
Μανδρογάνης, ἐκείνου Στράτωνος τοῦ Ἀττικοῦ, ὃς φασιν,
ἀπόγονος, καὶ πολλοὺς κατέφρξεν ἡμῶν γέλωτας· καὶ μετὰ
ταῦτα ὠρχεῖτο μετὰ τῆς γυναικὸς, ἔτη οὗσης ὑπὲρ τὰ ὀγ-
δοήκοντα. Καὶ τελευταῖαι ἐπεισῆλθον ἐπιδορκταὶ τράπε-
ζαι, τραγῆματά τ' ἐν πλεκτοῖς ἐλεφαντίνους ἐπεδόθη πᾶσι,
καὶ πλακοῦντες ἕκαστα γένῃ, Κρητικῶν καὶ τῶν σῶν,
ἑταῖρε Λυγκεῦ, Σαμμακῶν καὶ Ἀττικῶν, αὐταῖς ταῖς ἰδίαις
τῶν πεμμάτων θήκαις. Μετὰ δὲ ταῦτ' ἐξαναστάντες
ἀπηλλαττόμεθα, νήφοντες νῆ τοὺς θεοὺς διὰ τὸν φόβον

τοῦ πλοῦτεν, ὃν ἐλάβομεν. Σὺ δὲ μόνον ἐν Ἀθήναις μέ-
γων εὐδαιμονίζεις τὰς Θεοφράστου θέσεις ἀκούων, θύμα
καὶ εὐζωμία καὶ τοὺς καλοὺς ἐσθίων στραπτοὺς, Λήραια
καὶ Χύτρον θεωρῶν. Ἡμεῖς δ', ἐκ τοῦ Καράνου δειπνοῦ
πλοῦτον ἀντὶ μεγάλων εὐωχηθέντες, νῦν ζητοῦμεν οἱ μὲν
οἰκίας, οἱ δὲ ἄγρους, οἱ δὲ ἀνδράποδ' ἀνήσασθαι."

6. Εἰς ταῦτ', ὃ ἐταῖρε Τιμόκратες ἀποβλέπων, τίνα
συγκρίναι ἔχεις τῶν Ἑλληνικῶν δειπνῶν τὸ προκειμένον
τοῦτο συμπόσιον; ὅποτε καὶ Ἀντιφάνης ὁ κωμωδιοποιὸς
ἐν Οἰνομάῳ ἢ Πέλοπι διαπαίζων ἔφη·

Τί δ' ἂν Ἕλληνες μικροτράπεζοι,

φυλλοτρώγες δράσειαν; ὅπου

τέτταρα λήπει κρέα μικρ' ὀβολοῦ.

Παρά δ' ἡμετέροις προγόνοισιν ὅλους

βοῦς ὀπτων, ὕς, ἐλάφους, ἄρνας·

τὸ τελευταῖον δ' ὁ μάγειρος, ὅλον

τέρας ὀπτήσας, μεγάλῳ βασιλεῖ

θερμὴν πιφέθηκε κάμηλον.

Ὁ Ἀριστοφάνης δ' ἐν Ἀχαρνέσιν, καὶ αὐτὸς τῶν βαρβά-
ρων ἐμφανίζων τὴν μεγαλειότητά, φησιν·

Εἰτ' ἐξένιζε, παρετίθει θ' ἡμῖν ὅλους

(131) ἐκ κριβάνου βοῦς. Β. Καὶ τίς εἶδε πᾶποτε

βοῦς κριβανίτας; Τῶν ἀλαζονευμάτων!

Α. Καὶ ναὶ μὰ Δι' ὄρνιν τριπλάσιον Κλεωνύμου

παρέθηκεν ἡμῖν· ὄνομα δ' ἦν αὐτῷ φέναξ.

Ἀναξανδρίδης δ' ἐν Πρωτεσιλάῳ διασύρων τὸ τῶν Ἰφι-
κράτους γάμων συμπόσιον, ὅτε ἦγετο τὴν Κότυος, τοῦ
Θρακῶν βασιλέως, θυγατέρα, φησί·

7. Κἂν ταῦτα ποιῇς, ὥσπερ φράζω,

λαμπροῖς δειπνοῖς δεξόμεθ' ὑμᾶς,
 οὐδὲν ὁμοίως τοῖς Ἰφικράτους
 τοῖς ἐν Θράκῃ· καίτοι φασὶν
 βυβακας αὐτὰ γενέσθαι·
 κατὰ τὴν ἀγορὰν μὲν ὑπεστρώσθαι
 στρώμαθ' ἄλουργῇ μέχρι τῆς ἄρκτου·
 δειπνεῖν δ' ἄνδρας βοτυροφάγους,
 αὐχμηροκόμας, μυριοπληθεῖς·
 τοὺς δὲ λέβητας χαλκοὺς εἶναι
 μείζους λάκκων δωδεκακλήνων·
 αὐτὸν δὲ Κότυν περιεζῶσθαι
 ζωμόν τε φέρειν ἐν χοῖ χρυσῇ,
 καὶ γεγόμενον τῶν κρατήρων
 πρότερον μεθύειν τῶν πινόντων.
 Αὐλεῖν δ' αὐτοῖς Ἀντιγενεΐδαν,
 Ἀργῶν δ' ἄδειν, καὶ κθαρίζειν
 Κηφισόδοτον τὸν Ἀχαρνῆδαν·
 μέλπειν δ' ᾠδαῖς
 τότε μὲν Σπάρτην τὴν εὐρύχορον,
 τότε δ' αὖ Θήβας τὰς ἐπταπύλους
 τὰς ἁρμονίας μεταβάλλειν.
 Φερνάς τε λαβέειν δύο μὲν ξανθῶν
 ἵππων ἀγέλας, αἰγῶν τ' ἀγέλην,
 χρυσοῦν τε σάκος,
 * * φιάλην τε λεπαστήν,
 χιόνος τε πρόχουν, κέγχρων τε χύτραν,
 βολβῶν τε σιρὸν δωδεκάπηχυν,
 καὶ πουλνπόδων ἑκατόμβην.
 Ταῦτα μὲν οὕτως φασὶ ποιῆσαι
 Κότυν ἐν Θράκῃ, γάμον Ἰφικράτα.

Τούτων δ' ἔσται πολὺ σμυνότερον
 καὶ λαμπρότερον παρὰ δεσποσίνοισι
 τοῖς ἡμετέροισι. Τί γὰρ ἐκλείπει
 δόμος ἡμέτερος ποίων ἀγαθῶν;
 Οὐ σμύνης καὶ Συρίας ὁδοὶ
 λιβάνου τε προῶν, τερενοχρῶτες
 μαζῶν ὄφεις, ἄρσεν, ἀμύλων,
 πουλυποδείων, χολίκων, δημοῦ,
 φυσκῶν, ζωμοῦ, τεύτλων, θρίων,
 λεκίδου, σκορόδων, ἀφίης, σκάμβρων,
 ἐνθρυμματίδων, πτισάνης, ἀθάρης,
 κυάμων, λαθύρων, ἄχρων, δολέων,
 μέλιτος, τυραῦ, χορίων, πυρῶν
 παρύων, χόνδρου. Κάραβοι ἔμποι,
 τευθίδες ὅπται, κεστρεῦς ἐφθός,
 σπητῖαι ἐφθαί, μύραιν' ἐφθή,
 κωβιοὶ ἐφθοί, θυννίδες ἔπται,
 φνκίδες ἐφθαί, βάτραχοι, πέγκαι,
 συνόδοντες, ὄνοι, βατίδες, ψήτται,
 γαλεός, κόκκυξ, θρίσσαι, νάρκαι,
 φίνης τεμάχη, σχαθόνες, βότρυνες,
 σύκα, πλακοῦντες, μήλα, κράνναι,
 ρόαι, ἔρπυλλος, μήκων, ἀχράδες,
 κνήκος, ἐλάαι, στέμφυλ', ἄμητες;
 πράσα, γήτειον, κρόμμνα, φυστὴ,
 βολβοὶ, καυλοὶ, σίλφιον, ὄξας,
 μάραθ', ὦα, φακῇ, τέττιγες, ἔποϊ,
 κάρδαμα, σήσαμα, κήρυκες, ἄλεις,
 πίνναι, λεπάδες, μύες, ὄστρεα,
 πένες, ὄρκυνες καὶ πρὸς τοῖτοις

ὀρνιθαρίων ἀφάρτων πλήθος,
 νηπιῶν, φατιῶν· χῆνες, στρουθοί,
 κίχλαι, κόρυδοι, κίτται, κήανοι,
 πελεκάν, κίγκλοι, γέραςος τουδί
 τοῦ χάσκοντος διατευναμένη
 διὰ τοῦ πρῶκτου καὶ τῶν πλευρῶν
 διακόψειεν τὸ μέτωπον.

Οἶνοι δέ σοι, λευκός,
 γλαυκός, αὐθιγενής, ἥδὺς καπνίας.

8. Λυγκεύς δ' ἐν Κωταύρῳ διαπαίζων τὰ Ἀττικά
 δεῖπνά φησι·

Μάγειρ', ὁ θύων ἐστὶν ὁ δειπνίζων τ' ἐμὲ
 Ῥόδιος, ἐγὼ δ' ὁ κεκλημένος Περὶνθιος.

Οὐδέτερος ἡμῶν ἤδεται τοῖς Ἀττικοῖς
 δεῖπνοις. Ἀηδία γάρ ἐστιν Ἀττική,

(132) ὥσπερ ξενική. Παρέθηκε πίνακα γὰρ μέγαν,
 ἔχοντα μικροὺς πέτε πινάκισκους ἐν οἷ.

Τούτων ὁ μὲν ἔχει σφόδρον, ὁ δ' ἐλίηνους δύο,

ὁ δὲ θρυμματίδα γλυκεῖαν, ὁ δὲ κόγχας δύο,

ὁ δ' ἀντακαίου μικρόν. Ἐν ὅσῳ δ' ἐσθίω,

ἕτερος ἐκείν', ἐν ὅσῳ δ' ἐκείνος, τοῦτ' ἐγὼ

ἠφάνισα. Βούλομαι δὲ γ', ὥ βέλτιστε σὺ,

κάκεινο καὶ τοῦτ', ἀλλ' ἀδύνατα βούλομαι·

οὔτε στόματα γὰρ οὔτε χεῖλη πάντ' ἔχω.

Ὅψιν μὲν οὖν ἔχει τὰ τοιαῦτα ποικίλην,

ἀλλ' οὐδέν ἐστι τοῦτο πρὸς τὴν γαστέρα·

κατέπλησα γὰρ τὸ χεῖλος, οὐκ ἐνέπλησα δέ.

Τί οὖν ἔχεις; Β. Ὅστρεα πολλά. Α. Πίνακά μοι

τούτων παραθήσεις αὐτὸν ἐφ' ἑαυτοῦ μέγαν.

Ἐχεις ἐλίηνους; Β. Ἐτέρως ἔστι σοι πίναξ·

αὐτὸς γὰρ αὐτὸν ἐπιδόμην ὀκτὼ ὀβολῶν.

A. Ὁφείριον αὐτὸ τοῦτο παραθήσεις μόνον,

ἵνα ταῦτα πάντες, μὴ τὸ μὲν ἐγώ, τὸ δ' ἕτερος.

Δρομέας δ' ὁ παράσιτος ἐρωτήσαντός τινος αὐτὸν, ὡς φησιν ὁ Δαίμων Ἡγήσανδρος, πότερον ἐν ᾧσιν γίνεται βελτίω δεῖπνα ἢ ἐν Χαλκίδι, Τὸ προοίμιον, εἶπε, τῶν ἐν Χαλκίδι δεῖπνων χαριέστερον εἶναι τῆς ἐν ᾧσιν παρασκευῆς· τὸ πλῆθος τῶν ὀστράκων καὶ τὴν ποικίλλαν προοίμιον εἰπὼν δεῖπνου.

9. Διφίλος δ' ἐν Ἀπολιποπότῃ, μάγειρόν τινα παράγων, ποιῶν τὰδε λέγοντα·

Πόσοι τὸ πλῆθος εἰσιν οἱ κεκλημένοι

εἰς τοὺς γάμους, βέλτιστε, καὶ πότερ' Ἀττικοὶ

ἅπαντες, ἢ καὶ τοῦμπαρίου τινές; B. Τί δαὲ

τοῦτ' ἔστι πρὸς σέ τὸν μάγειρον; A. Τῆς τέχνης

ἡγεμονία τίς ἐστιν αὐτῆς, ὦ πάτερ,

τὸ τῶν ἐδομένων τὰ στόματα προειδέναι.

Ὅλον, Ῥοδίους κέκλημας· εἰσινοῦσι δὲς

ἐνθὺς ἀπὸ θερμοῦ τὴν μεγάλην αὐτοῖς σπᾶσαι

ἄποξίσας σίλουρον ἢ λιβέλακ, ἐφ' ᾧ

χαριῶ πολὺ μᾶλλον, ἢ μυρὴν προσεγγέτας.

B. Ἀστειὸν ὁ σιλουρισμός. A. Ἄν Ἐνζαντίους,

ἄμυνθῶ σπόδησον, ὅσα γ' ἂν παρατιθῆς,

κάδαλα ποιήσας πάντα κασμοροδισμένα.

Διὰ γὰρ τὸ πλῆθος τῶν παρ' αὐτοῖς ἰχθύων

πάπτες βλαχανώδεις εἰσὶ, καὶ μεστοὶ λάπης.

Μένανδρος δ' ἐν Τροφανίῳ·

Ξένου τὸ δεῖπνόν ἐστιν ὑποδοχῆς. B. Τίνος;

ποδαποῦ; Διαφέρει τῷ μαγείρῳ τοῦτο γάρ.

Ὅλον τὰ νησιωτικὰ τανὺ ξενύδρια,

ἐν προσφάτοις ἰχθυοῖς τιθραμμένα
καὶ παντοδαποῖς, τοῖς ἁλμίοις μὲν οὐ πάνυ
ἄλλοσκει, ἀλλ' οὕτως παρέργως ἄπτεται·
κῆς δ' ἀνθυλεύσεις καὶ τὰ κεκαρυκευμένα
μᾶλλον προσεδίξαι· Ἀρκαδικὸς τὸνναντίον,
ἀθάλαττος ὢν, τοῖς λοπαδίοις ἄλλοσκειται·
Ἰωνικὸς πλούταξ, ὑποστάσεις ποιεῖ,
κάνδαυλον, ὑποβατημῶντα βρώματα.

10. Ἐχρῶντο γάρ οἱ παλαιοὶ καὶ τοῖς εἰς ἀγαστὸ-
(133) μωσιν βρώμασιν, ὥσπερ ταῖς ἁλμάσιν ἐλάαις, αἷς
κολυμβάδας καλοῦσιν. Ἀριστοφάνης γοῦν ἐν Γῆρα φησὶν·
Ὡς πρεσβύτερα, πότερα φιλεῖς τὰς δρυπετεῖς ἑταῖρας,
ἢ τὰς ὑποπαρθένους ἁλμάδας ὡς ἐλάας
στιφοράς;

Φιλήμων δ' ἐν Μετιόντι ἢ Ζαμίρ·

Ἰχθύς τί σοι
ἐφαίνεθ' ἐφθός; Β. Μικρὸς ἦρ· ἀκήκοας;
ἄλμῃ τε λευκῇ καὶ παχεῖ ὑπερβολῇ,
κοῦχ' ἐλοπάδας προσῶζεν οὐδ' ἡδυσμάτων.
Ἐβδὼν ἅπαντες, ὡς ἀγαθὴν ἄλμην ποιεῖς.

Ἡσθιον δὲ καὶ τέττιγας καὶ κερκώπας, ἀγαστομώστας
χάριν. Ἀριστοφάνης Ἀναγύρῃ·

Πρὸς θεῶν, ἔραμαι τέττιγα φαγεῖν
καὶ κερκώπην θηρευσάμενη
καλάμῳ λεπτῷ.

Ἔστι δ' ἡ κερκώπη ζῷον ὅμοιον τέττιγι καὶ τρυονίῳ, ὡς
Σπείσιππος παρίστησιν ἐν τετάρτῳ Ὁμοίων. Μνημο-
νίῳ αὐτῶν Ἐπίλυκος ἐν Κωραλλισκῷ. Ἀλεξίς ἐν Θρά-
σῳ φησι·

Σοῦ δ' ἐγὼ λαλιστέρην

οἰκώποτ' εἶδον οὔτε κεκώπην, γίναί,
οὐ κίτταν, οὔκ ἀηδάν', οὔτε τρυγόν', οὐ
τέττιγα.

Νικόστρατος δ' ἐν Ἀβρα·

Πίναξ δ' πρῶτος τῶν μεγάλων ἡγήσεται,
ἔχων ἔχινον, ὠμοτάριχον, κάππαρον,
θρυμματίδα, τέμαχος, βολβόν ἐν ὑποπρήματι.

11. "Οἱ δ' ἥσθιον διὰ τὴν ἀναστόμωσιν καὶ τὰς δι-
ὄξους καὶ νάπυος γογγυλίδας, ἀαφῶς παρίστησι Νίκαν-
δρος, ἐν δευτέρῳ Γεωργικῷ, λέγων οὕτως·

Γογγυλίδος δισσή γὰρ ἰδὲ φαράκτοις γενέθλη,
μακρὴ τε στιφορὴ τε, φαίνεται ἐν πρασιῇσι.

Καὶ τὰς μὲν θ' αἴηρον ἀποκρίνας βορέησι,
προσφυλίας χαμῶνι καὶ οἰκονοῦσι ἀεργοῖς·

Θερμοῖς δ' ἱκμανθεῖσαι ἀναζωοῦσ' ὑδάτεσσι.

Τμήγῃ δὲ γογγυλίδος ῥίξας καὶ ἀκαρφέα φλοῖον

ἦκα καθηράμενος λεπτοουργέας, ἥλιον δὲ

αἴηρας ἐπὶ τυτθόν, οὗ ἐν ζεστοῦ ἀποβάπτει

ὑδαὶ δοριμελὴ πολέας ἐμβάπτισον ἄλμῃ.

ἄλλοτε δ' αὖ λευκὸν γλεῖκος συστάμνησον ὄξει,

ἴσον ἴσῳ, τὰς δ' ἐντὸς ἐπιστήφας εἰλὲ κρήφας.

Πολλάκι δ' ἀσταφίδας προχέας τριπτήρι λήραις

σπέρματά τ' ἐνδύνοντα σπέρνῃς. Ἐντὶ δὲ ἐπὶ

ὄξεος, ἱμάζουσα καὶ ὠμοτάριχ' ἐπὶ κόρῃ.

Ῥῆιον ἄλματ' ἄμυσσαι κεκρήσει δαίτης.

Δίφιλος δ' ἢ Σώσιππος ἐν Ἀπολυτούσῃ·

"Εστὶν ἔνδοι ὄξος ὀξύ σοι.

Ἐπολαμβάνω, παιδάριον, ὅπῃν εἰλήφαμιν.

Ἄρισκα τούτοις πάντα πύσω καὶ πυκνά.

Ἡ φυλλὰς ἢ δοριμελὴ περιοισθήσεται.

τῶν πρεσβυτέρων γὰρ ταῦτα τῶν ἡδυσμάτων
ἀναστομοῖ τάχιστα τὰσδήτήρια,
τό τε νυκαρώδες καὶ κατημβλυομένον
ἐσκάδασε κάποιησεν ἡδέως φαγεῖν.

(134) 12. Ἄλλεις δ' ἐν Ταραντίοις, ἐν τοῖς συμπο-
σίοις φησὶ τοὺς Ἰταλικούς καὶ ὀρχεῖσθαι ἐποπιάοντες·

Τούτο γὰρ νῦν ἐστὶ σοι

ἐν ταῖς Ἀθήναις τοῖς παλαιῖς ἐπιχώριον.

Ἄπαντες ὀρχοῦντ' εὐθύς, ὡς οἶνου μόνον
ὁσμὴν ἰδῶσι. Β. Συμφερῶν λέγεις ἄρ' ἂν.

Α. Φαίης ἂν εἰς συμπόσιον εἰσελθεῖν ἄρτια.

Καὶ τοῖς μὲν ἀγνώτοις ἴσως ἐπιστὶ τις
χάρις· ἀλλ' ἔτιαν δὴ τὸν γόστει Θεόδωτον,

ἣ τὸν παραμασύντην ἰδεῖ, τὸν ἀνόστιον,

βαυκίζομενον, τὰ λευκά τ' ἀναβάλλονθ' ὄμμα,

ἡδιστον ἀναπήξαμ' [ἂν αὐτόν] ἐπὶ τοῦ ξύλου λαβεῖν.

Μήποτε δὲ καὶ Ἀνταράνης ἐν Κασσὶ κατὰ τὸ Ἰταλικὸν ἔθος
τῆς ὀρχήσεως παμφεδοῖ τινα τῶν σοφῶν, εἰς παρὰ δαίτηνον
ὀρχούμενον, λέγων οὕτως·

Οὐχ ὄρεϊς ὀρχοῦμενον

ταῖς χερσὶ τὸν βίωτον; οὐδ' αἰσχύνεται

ὃ τὸν Ἡράκλειον πᾶσι ἐξηγούμενος,

ὃ τὴν Θεοδέπτου μόνος ἀντυρηνεὺς τέχνην,

ὃ τὰ κεφάλαια συγγράμην Εὐρυστίδῃ.

Τούτοις οὐδ' ἀναφρόστις ἂν τις ἀντιλέγκαι τὰ Ἐριφύ τῷ
νομμῶ ἐν Αἰόλῳ εἰρημῶν, τάδε·

Λόγος γὰρ ἐστ' ἀρχαῖος, οὐ παλαιὸς ἔχων·

οἶνον λέγουσι τοὺς γέροντας, ὃ πάτερ,

πείθειν χορεύει, οὐ θέλοντας.

Ἄλλεις δ' ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ Ἰασσέφον, φησιν·

Ἀπὸ συμβολῶν ἔπυνον, ὀρχεῖσθαι μόνον
 βλέποντες, ἄλλο δ' οὐδέν· ὄφιν ὀνύματα
 καὶ σκίων ἔχοντες, ὄφιν, κάραβος
 καὶ κωβίος, σεμίδαλις.

13. Ἀττικὸν δὲ δέκτρον οὐκ ἀχαρίστως διαγράφει
 Μάκρων ὁ παρθένος, ὅπερ διὰ τὸ σπάσιον οὐκ ἔν ὀνή-
 σαμι ἦν, ἀνδρες φίλοι, ὁ Πλούταρχος ἔφη, ἀπομνη-
 μονεῦσαι·

Δεῖπνα μοι ἔνταπτε Μούσα πολύτροφα καὶ μάλα πολλὰ,
 ἃ Ξενοκλῆς ῥήτωρ ἐν Ἀθήναις δέκτρον ἡμῶς·
 ἦλθον γὰρ κἀκείσε, πολὺς δέ μοι ἔσπετο λιμός.
 Οὗ δὴ καλλιστόνους ἄρτους ἴδον ἠδὲ μεγίστους,
 λευκοτέρους χύσιος, ἔσθαι δ' ἐμίλουν ὁμοίους·
 τῶν καὶ Βορέης ἠράσσετο πεισσομενάων.

Αὐτὸς δὲ Ξενοκλῆς ἐπεκάλειτο στίχας ἀνδρῶν,
 στῆ δ' αὖ ἐπ' οὐδὸν ἔν. Σχεδόθω δέ οἱ ἦν παρὰσιτος
 Χαιρεφόων, περὶντι λάγῳ ὄρνιδι δοκιῶς,
 νήστης, ἄλλοτριον αὖ εἰδὼς δεσποσυνάων.

Τῷ δὲ μάγειροι μὲν φέρον, πλήσαν τε τραπέζας,
 οἷς ἐπαπιδράσκειται μέγας οὐρανὸς ὀπτανύων,
 ἡμὲν ἐπισπεύσαι δέκτρον χρόνον, ἦδ' ἀναμῆναι.

Ἐνθ' ἄλλοι πάντες λαχάνους ἐπὶ χεῖρας ἔκλινον·
 ἀλλ' ἐγὼ οὐ πιθόμην, ἔλλ' ἥσθιον εἶδαι πάντα,

(135) βολβούς, ἀσπίδα γέν τε, καὶ ὅστροια μυδιόγιστα
 ὠμοτάριχον ἔβην χαίρειν, φοινίκιον ὄφιν,

Αὐτὰς ἔχθρους ἔφακ' ἀνηγορεύοντας ἀκάνθαις·
 οἱ δὲ κλυδομένοι κωμικήν ἔχον ἐν πρὸς παιδείῃ
 ἐν καθαροῖ, ὅθι κίματι ἐκ' ἡλιόνομος κλύζισμα·
 πολλὰς δ' ἐν κεφαλῇ προθελύμενους εἰλικὸν ἀκάνθας.

Ἡ δὲ Φαληρεὴ ἦλθ' ὑφ' ἡν, Τρίτωνος ἐταίρη,

ἄντα παρῶν σχομένη ὑπὸ κρήδεμνα.

Τοὺς δ' ὁ Κύναιος ἐφίλει καὶ ἐν οὐρεσιν ἐξετερίσκει * *

πίνας ἤλθε φέρων καὶ ἄμυλα ἡχέοντα,

ὡς κατὰ φυκότηχος πέτρης λευκὸν τρέφει ὕδωρ.

Ψητὰ τε χονδροφυῆς καὶ τρίγλη μιλοπαύρης.

Τῷ δ' ἐγὼ ἐν πρώτοις ἐπείχον κρατερώνυχα χεῖρα,

οὐδ' ἔφθην τρώσας ἐν, ἅσπερ δὲ Φοῖβος Ἀπόλλων.

ὡς δὲ ἶδον Στρατοκλῆ, κρατερόν μῆστωρα φόβοιο,

τρίγλης ἵπποδάμοιο κάρη μετὰ χερσὶν ἔχοντα,

αἶψ' ἰλόμην χάριμιν, λαμὸν δ' ἀπληστον ἄμυξαν.

Ἦλθε δὲ Νηρῆος θυγάτηρ, Θέτις ἀργυρόπεζα,

σηπτή εὐπλόκαμος δεινὴ θεὸς αὐδήσασα.

ἦ μένη ἰχθύς ἐοῦσα τὸ λευκὸν καὶ μελαν οἶδα.

Καὶ Τιτυὸν εἶδον ἰμῶν ἐρικυδέα γόγγρον,

κειμένον ἐν λοπάδεσσ'· ὁ ἐπ' ἐννέα κεῖτο τραπέζας.

Τῷ δὲ μετ' ἰχθία βᾶντι θεὰ λευκώλενος ἰχθύς

ἔγχευς, ἣ Διὸς εὔχει' ἐν ἀγκοῖνῃσι μιγῆναι

ἐν κοιάν', ὅθεν ἐγχείλεον γένος ἀγροτεράων·

παμμεγέθης, ἣν οὐ καὶ δὴ ἀνέρες ἀθλητῆρες,

οἷοι ἄρ' Ἀστυάναξ τε καὶ Ἀντήνωρ ἐγένοντο,

βηθιδίως ἐπ' ἄμαξαν ἀπ' οὐδὲος ὀχλίσσεσσαν.

τριπλίθιοι γὰρ ται γέ καὶ ἐννεαπύχες ἦσαν

εὖρος, ὅτ' ἀρ' μῆρὸς γε γενέσθην ἐννεόργυιοι.

Πολλὰ δ' ἄντα πάντα κατὰ σίτχας ἤλθ' ὁ μάγυρος,

σειῶν ὀμοφόρους πίνας κατὰ δεξιὸν ὄμον.

Τῷ δ' ἅμα τσσαράκοντα μελαιναι χίτραι ἔποντο.

αὐτὰρ ἀπ' Εὐβοίας λοπάδες τόσαι ἐστιχόωντο.

Ἴρις δ' ἄγγελος ἤλθε ποδὴναιμος, ὠκία τευθὲς,

πέφηνε τ' ἀνθισίχως, καὶ ὁ δημοτικὸς μελάνουρος·

ὃς καὶ θνητὸς ἐὼν ἔπει' ἰχθύσιν ἀθανάτοισιν.

Ὡς δ' αὖθις ἀννίου κεφαλὴ θαλαμηγιάδο
 νόσφιν ἀφυστίμει, καχολομένη αἶνεια τευχίων
 αἰρομένων· τὸ δὲ πῆμα θεοὶ θέσαν ἀνθρώποισι,
 ῥίγη, τῇ φιλέοντι περισσῶς τέκτονες ἄνδρες,
 τροχῶν, ἀλλ' ἀγαθὴ κουροτρόφος· οὐ γὰρ ἔγωγα
 ἤς σαρκὸς δύναμαι γλυκερώτερον ἄλλο ἰδέσθαι.
 Ὀπταίος δ' εἰσήλθε παλαίριος ἱπποῖτα κροταίης.
 Οὐκ οἶος, ἅμα τῷ γε δυνάδεα σαργοὶ ἔποντο.
 Κυανόχρως δ' ἄμρας ἐπὶ τοῖς μέγας, ὅς τε θαλάσσης
 Πάσης βίηθεα οἶδε, Ποσειδάωνος ὑποδμῆς·

- (136) καριδὲς θ', αἱ Ζητὸς Ὀλυμπίου εἰσὶν αἰοδοί,
 αἱ δὲ ἰδὲν κυφαὶ μὲν ἔσαν, χρησταὶ δὲ πάσσασθαι·
 χρίσοφρος, ὃς κάλλιστος ἐν ἄλλοις ἴσταται ἰχθύς,
 κάραβος, ἀστακὸς αὐτὴ, λιλαιετο θαυρήσσεσθαι
 ἐν μακάρων δαίτῃσι. Τῶς δαιτυμόνες χερ' ἐφόντες
 ἐν στομάσῃ ἔθρεσαν καὶ ἀπήγαγον ἄλλυδις ἄλλον.
 Τῶν δ' ἄρ' ἔλωι κρείων δουρικλυτὸς ἡγαμόντης,
 οὐ πλήρης περ ἔων κρατερῶς παλάμη ἐπορέχθην,
 γεύσασθ' ἡμῶν· τὸ δὲ γ' ἀμβροσίη μοι ἔδοξεν
 εἶν', ἣν δαίονται μάκαρες θεοὶ αἰὲν ἔόντες.
 Μύραιναν δ' ἐπέθηκε φέρων, τὸ κάλυμμα τραπέζης,
 ζώνην θ', ἣν φορέσκειν ἀγαλλομένη περὶ δειρῇ,
 εἰς λήχος ἦνίξ' ἔβαινε Δρακοντιάδῃ μεγαθύμῃ.
 Σάνδαλα δ' αὖ παρίθηναι αἰγενὴ ἀθανατῶν·
 βούγλωσσαν, ὃς ἔναιεν ἐν ἄλμῃ μορμυρούσῃ.
 Κίχλας δ' ἔξαις ἡβήτορας, ὑμπετεῖναι * *
 καὶ πέτρας καταβοσκομένας, θανάδας θ' ὑδατίνους.
 Ἐν δ' ἀναμῆς σαργοὶ τε καὶ ἵππουροι γλάνιές τε·
 μόρμυρος ἅντα ἔην, γαλή, σπάρος· οὓς ὁ μάγιστος
 σίζοντας παρίθηναι φέρων, κτίσσει δὲ δέμα.

Τῶν δ' ἔλεγον δαίνυσθαι· ἐμοὶ δέ γε θηλυτεράων
 εἶναι βρώματ' ἔδοξεν· ἐπεὶ δ' ὄρμαινον ἐπ' ἄλλα,
 κτεῖον δέ τις βραχύνῃ, ἥς οὐδεὶς ἤπτετο δειπνῆ,
 ἐν καθαρῇ, ὅθι παρ' λοπαδάων διαφαίνεται χάρος.
 Ἐξῆς κόσσυρος ἦλθε μόνος, γεύσασθαι εἰσιμιος·
 οὐ μὴν οὐδ' αἶρ' αἰθαπτος ἔην, πόθεν δὲ καὶ ἄλλοι.
 Κωλῆν δ' εἰσοῖδον πᾶς ἔπαυον, ἐν δὲ στήθεσιν
 κείτ' ἀγχοῦ γλυκὴν πλεονα χρυσὸς ἦν ἀπερύνων.
 Γενυσάμενος δ' ἄλκιμον, ὅτ' αὔριον οὐκ ἔτι ταῦτα
 ὄφομαι, ἀλλὰ με τυρῶ δαί καὶ μάξῃ ὀφρηῇ * *
 νηλὴς δ' οὐχ ὑπέκτανε, βιάζεται γὰρ φανείσθαι.
 δάμνα μιν ζωμός τε μέλας, ἐκροσάλαί θ' ἐφθιά.
 Πελὶς δέ τις ἐν Σαλαμῖνος ἔγχε τρισκαίδεκα νήσους,
 λίμνης ἐξ ἑσθῆς, μάλα πλεονας· ὥς δ' αἰγάρως
 θῆκε φέρον, ἐν' Ἀθηναίων κατέκριντο φάλαγγες.
 Χαιροφύων δ' ἐνόησεν ἅμα πρόσωτι καὶ ὀπίσσω
 ὄρνιθας γνῶναι καὶ ἐκείσμινα στείλλεσθαι.
 ἦσθε δ', ὥστε λίαν, παλάρη δ' ἔχε τὸ σκάλος αὐτοῦ,
 ὄφρα οἱ οἴκαδ' ἴοντι πάλιν κοιτοδόρπιον εἶη.
 Χόνδρος δ' ἠδονπρόσωπος, ὃν Ἡρακλεὺς κάμιν ἔφην,
 ἔτι καὶ ἐν κεράμῃ πέτεται τρισκαίδεκα μῆρας.
 Αὐτὰρ ἐπεὶ δόρπειο μιλάρωνος ἐξ ἔρον ἔντο,
 Χαῖρας νυγαμέντοιςιν ὅπ' ἐκαστοῖο φοῖαν
 ὠράλος παῖς ἦλθε φέρον μύρον ἱερὸν ἡδύ·
 (137) ἄλλος δ' αὖ στεφάνους ἐπὶ δεξιᾷ πᾶσι δάσκαλιν,
 οἱ ῥόδον ἀμφοτεπλάσσοντο, διάσδεχα κοσμηθέντας.
 Κρητὴρ δὲ Προμίου ἐκράννυτο, πίνετο δ' οἶνος
 Δεσβιος, οὗ δὴ πλεῖστον ἀνὴρ ὑπὲρ ἄνδρα πεποιμένος.
 Δεύτεραι αὖτε τράπεζαι ἐρωπάζοντο γέμισσιν·
 ἐν δ' αὐταῖσιν ἐπὶν ἄπιοι, καὶ πίονα μῆλα,

δοῖαί τε, σταφυλαί τε, Θεοῦ Βρυμόιο τιθῆναι,
 πρόσφατος ἦν δ' ἀμάμαξεν ἐπὶ κληθὲν καλέουσι.
 Τῶν δ' ἐγὼ οὐδενὸς ἥσθον ἀπλῶς, μεστὸς δ' ἀναλαίμην.
 Ῥς δὲ ἴδον ξανθόν, γλυκερόν, μέγαν, ἔγκυκλον, ἄνδρες,
 Διμήτρος παῖδ', ὅπτιον ἐπαισθεύοντα πλακοῦντα,
 πῶς ἂν ἔπαιτα πλακοῦντος ἐγὼ θεῖον ἀπεχόμην;
 Οὐδ' εἰ μοι δαΐα μὲν χεῖρες, δαΐα δὲ στόματ' ἔσαν,
 γαστήρ δ' ἄσθνητος, χάλκεον δὲ μοι ἦτορ ἐνέη.
 Πόρραι δ' εἰσῆλθον, κοῦραι δύο θαινατοποιῶ,
 αἷς Πρωτοκλῆς ἤλαινε, ποδάσπας, ὄρνιθας αἷς.

14. Ἀλλ' οὐδ' ἐν Συντρέχουσιν, ἐπισκώπτων τὰ Ἀτ-
 τικὰ δαΐν' αἶ, φησιν·

Ἐγὼ γε δύο λαθεῖν μαγείρους βούλομαι,
 οὓς ἂν σοφωτάτους δύναμι' ἐν τῇ πόλει.
 Πάλλοντα δεκνίξεν γὰρ ἄνδρα Θεταλὸν
 ὅθι Ἀττικῆς οὐδ' ἀπηκριβομένως
 ἡμῶς παρελθεῖν * * αἱ δὲ καθ' ἐν
 ἑκαστὸν αὐτοῖς παρατιθέντα * * μεγαλείας δὲ * *
 Ἐντραπέζοι δ' εἰσὶν ὄντως οἱ Θεταλοὶ, καθὰ καὶ Ἐρι-
 φός φησιν ἐν Ηελταστῇ, οὕτως·

Ῥαδ' οὐ Κόρυθος, οὐδὲ Λαῖς, δὲ Σίφρ,
 οὐδ' ἐντραπέζων Θεταλῶν ξένων τροφῶν,
 ὧν οὐκ ἄμοιρος ἦδε χεῖρ ἐγίγνετο.

Ὁ δὲ τοὺς εἰς Χιονίδην ἀναφερόμενους Πταχοὺς Κοιήσας
 τοὺς Ἀθηναίους φησὶν, ὅταν τοῖς Διοσκούροις ἐν πρυτα-
 νείῳ ἄριστον προτιδῶνται, ἐπὶ τῶν τραπέζων τιθῆναι τυ-
 ρόν, καὶ φυστήρ, ὀρνυπετεῖς τ' ἐλάας, καὶ πράσα, ἐπόμνη-
 σιν ποιοῦντας τῆς ἀρχαίας ἀγωγῆς. Σάλων δὲ τοῖς ἐν
 πρυτανείῳ σιτούμενοις μᾶζον παρέχειν κελεύει, ἅγιόν δὲ
 ταῖς ἐορταῖς προσπαρατιθέναι, μμιούμενος τὸν Ὀμηρον.

Καὶ γὰρ ἐκεῖνος, τοὺς ἀριστεῖς συνάγων πρὸς τὸν Ἀγαμέμνονα, „Φύρατο δ' ἄλφιστα“ φησὶν. Χρῆσιμπλὸς τ' ἐν τετάρτῳ περὶ τοῦ καλοῦ καὶ τῆς ἡδονῆς φησιν. „Ἐν Ἀθήναις δὲ ἱστοροῦσιν οὐ πᾶν ἀρχαίων δοῦν γενόμενον δειπνων, ἐν Ἀνκίῳ τε καὶ Ἀκαδημίᾳ, τοῦ μὲν εἰς τὴν Ἀκαδημίαν εἰσενέγκαντος ὀψοποιοῦ λοπάδα πρὸς ἐτέραν τὰν χρεῖαν, τὸν κέραμον κατᾶξαι πάντας τοὺς ἱεροποιοὺς, ὥς μακρόθεν οὐκ ἀστέας παρυσδύσεως γνωμένης, δέοντος ἀπέχεσθαι τούτων τῶν μακρόθεν· τὸν δ' ἐν τῇ Ἀνκίῳ κρέας ταριχηρὸν εἰς τάριχος διασκευάσαντα μαστι- (138) γωθῆναι, ὥς παρασσοφίζομενον ποτηρῶς.“ Πλάτων δ' ἐν δευτέρῳ Πολιτείας οὕτως ἐστιᾷ τοὺς αὐτοῦ νεοπολίτας, γράφων. „Ἄνευ ὄψου, ἔφη, ὥς ἔοικας, ποιεῖς τοὺς ἄνδρας ἐστιωμένους. Ἀληθῆ, ἦν δ' ἐγὼ, λέγεις· ἐπελαθόμεν ὅτι καὶ ὄψον ἔξουσιν, ἅλας τε δηλονότι, καὶ ἐλάας, καὶ τυρὸν, καὶ βολβούς, καὶ λάχανά γε, οἷα δὲ ἐν ἀγροῖς ἐψήματα, ἐψήσονται. Καὶ τραγήματά που παραθήσομεν αὐτοῖς τῶν τε σῖκων καὶ ἐρεβίνθων καὶ πυάμων, καὶ μύρτα καὶ φηγούς σποδιοῦσι πρὸς τὸ πῦρ μετρίως ὑποπίνοντες. Καὶ οὕτω διάγοντες τὸν βίον ἐν εὐρίῃ μετὰ ὑγίειας, ὥς εἰκὸς, γηραιὸι τελευτῶντες ἄλλοι τοιοῦτον βίον τοῖς ἐκγόνοις παραδίδουσιν.“

15. Ἐξῆς δὲ λεκτέον καὶ περὶ τῶν Λακωνικῶν συμποσίων. Ἡρόδοτος μὲν αὖν ἐν τῇ ἐνάτῃ τῶν ἱστοριῶν περὶ τῆς Μαρδονίου παρασκευῆς λέγων, καὶ μνημονεύσας Λακωνικῶν συμποσίων, φησί. „Ἐξέρξης, φεύγων ἐκ τῆς Ἑλλάδος, Μαρδονίῳ τὴν παρασκευὴν κατέλιπε τὴν αὐτοῦ Πανσανίαν οὖν, ἰδόντα τὴν τοῦ Μαρδονίου παρασκευὴν χρυσῇ καὶ ἀργύρῳ καὶ παραπετάσμασι ποικίλοις κατεσκευασμῶν, κελεύσαι τοὺς ἀρτοποιοὺς καὶ ὀψοποιούς

κατὰ ταῦτα, καθὼς Μαρδονίῳ, δέϊπνον παρασκευάσας. Ποιησάντων δὲ τούτων τὰ κλευσθέντα, τὸν Πανσανίαν, ἰδόντα κίβας χρυσᾶς καὶ ἀργυρᾶς ἐστρωμένας, καὶ τραπέζας ἀργυρᾶς, καὶ παρασκευὴν μεγαλοπρεπὴ δέϊπνον, ἐκπλεγέντα τὰ προκείμενα, κελεύσαι ἐπὶ γέλῳ τοῖς ἑαυτοῦ διακόνοις παρασκευάσαι Λακωνικὸν δέϊπνον. Καὶ παρασκευασθέντος, γαλάσας ὁ Πανσανίας μετεπέμπετο τῶν Ἑλλήνων τοὺς στρατηγοὺς, καὶ, ἐλθόντων, ἐπιδείξας ἑκατέρου τῶν δέϊπνων τὴν παρασκευὴν, εἶπεν, Ἄνδρες Ἕλληνες, συνήγαγον ὑμᾶς, βουλόμενος ἐπιδείξαι τοῦ Μήδων ἡγεμόνος τὴν ἀφροσύνην, ὅς, τοιαύτην διαίταν ἔχων, ἦλθεν ὡς ἡμᾶς, οὕτω ταλαίπωρον ἔχοντας. Φασὶ δὲ τινες, καὶ ἄνδρα Σνβαρίτην, ἐπιδημήσαντα τῇ Σπάρτῃ, καὶ συνηστιάσαντα ἐν τοῖς φειδαίοις, εἰπεῖν, Εἰκότως ἀνδρεϊότατοί εἰσιν Ἀπιάτων οἱ Λακεδαιμόνιοι. ἔλοιτο γὰρ ἂν τις εὐφροσύνῃν μυριάκις ἀποθανεῖν, ἢ οὕτως εὐτελοῦς διαίτης μεταλαβεῖν.

16. Πολέμων δ' ἐν τῷ παρὰ Ξενοφῶντι κανόθρῳ, τοῦ παρὰ Λάκωσι καλουμένου δέϊπνου κοπίδος μνημονεύοντα Κρατῖνον ἐν Πλούτοις λέγειν·

Ἄρ' ἀληθῶς τοῖς ξένοισιν ἐστίν, ὡς λέγουσ', ἐκὶ πᾶσι τοῖς θιάουσιν ἐν τῇ κοπίδι θοινῆσθαι καλῶς, ἐν δὲ ταῖς λέσχαισι φύσκει προσπεπατταλευμένοι κατακρίμναι τοῖσι πρεσβύταισιν ἀποδάσκειν ὁδᾶς, καὶ Εὐπολὶς ἐν Εὐλωσι. „Καὶ γένηται τοῖσδε σήμερον κοπίς.“ Δέϊπνον δ' ἐστὶν ἰδίως ἔχον ἢ κοπίς, καθ' ἅπερ καὶ τὸ καλούμενον αἶκλον. Ἐπὴν δὲ κοπίζωσι, πρῶτον μὲν δὴ σπηνὺς ποιοῦνται παρὰ τὸν θεόν, ἐν δὲ ταύταις στιβάδας ἐξ ὕλης, ἐπὶ δὲ τούτων δάπιδας ὑποστρωννύουσιν, ἐφ' αἷς τοὺς κατακλιθέντας εὐχοῦσιν, οὐ μόνον τοῖς

ἐκ τῆς ἡμεδαπῆς ἀφαιρουμένους, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἐπιδημήσαντας τῶν ξένων. Θύουσι δ' ἐν ταῖς κοπίδαι αἰγας, (139) ἄλλο δ' οὐδὲν ἱερῖον· καὶ τῶν κρέων διδόναι μάλιστα πᾶσι, καὶ τὸν καλούμενον φασφάλλον, δεῖσθαι ἐπίσκοπος ἐγκυρίδι παραπλήσιος, γογγυλώτατος δὲ τὴν ἰδέσθαι. Διδόναι τῶν συνιόντων ἐκάστην τυρὸν χλωρὸν, καὶ γαστήρως καὶ φύσκης τόμας, καὶ τραγῆματα, σῆμα τε ξηρῶν καὶ κνέμους, καὶ φασφάλλους χλωροὺς. Κοπίδας δὲ καὶ τῶν ἄλλων Σπαρτιατῶν ὁ βουλόμενος. Ἐκ δὲ τῆ πόλεως κοπίδας ἄγουσι καὶ ταῖς Τιθηριδίαις καλούμεναις ὑπὲρ τῶν παίδων. Κομίζουσι γὰρ αἱ τιτταὶ τὰ ἄρφα παῖδας κατὰ τὸν καιρὸν τοῦτων εἰς ἄγρην καὶ πρὸς τὴν Κερυθαλίαν καλουμένην Ἀρτεμιν, ἧς τὸ ἱερὸν παρὰ τὴν καλουμένην Πασσάον ἐστίν, ἐν ταῖς πρὸς τὴν Κλίεαν μέρεσι, τὰς κοπίδας παραπλησίως ταῖς λαλαγμέναις ἐπατελοῦσαι. Θύουσι δὲ καὶ τοὺς γαλαθηνούς ὀρθαγορίσκους, καὶ περατιθέασιν ἐν τῇ θοδῇ τοὺς ἰπνίτας ἄρτους. Τὸ δὲ αἶκλον ὑπὸ μὲν τῶν ἄλλων Λαωρίων καλεῖται δειπνον. Ἐπίχαρμος γὰρ ἐν Ἑλλίδι φησὶν· „Ἐκάλεσε γὰρ τὴν τις ἐπ' αἶκλον ἐκὼν, τὴν δὲ ἐκὼν ὤχεο τρέχων.“ Τὰ αὐτὰ εἴρηκε καὶ ἐν Περιόλλῳ. Ἐν δὲ τῇ Λακεδαιμονίᾳ τοῖς εἰσιούσιν εἰς τὸ φαιδίτιον μετὰ δειπνον τὸ καλούμενον αἶκλον εἰσφέρουσιν ἄρτους ἐν ἀρφίχιδι καὶ κρέας ἐκάστην. Καὶ τῇ κέμοντι τὰς μοίρας ἀκολουθῶν ὁ διάκορος κηρύττει, τὸ αἶκλον προστιθεὶς, τοῦ πέμψαντος τὴν ὀνομασίαν.

17. Ταῦτα μὲν ὁ Πολέμων. Πρὸς δὲ αὐτὸν λέγων Ἀνδρυσος ὁ γραμματικὸς (καλεῖ δὲ τοῦτων ὁ Δημήτριος ὁ Τροιζήνιος βιβλιολάβαν, διὰ τὸ πλῆθος ὧν ἐκδίδασκε συγγραμμάτων· ἔστι γὰρ τρισχίλια πρὸς τοῖς πεντακοσίοις) φησὶ τάδε· „Πολυκράτης ἐν τοῖς Λακεδαιμονίοις ἱστορεῖ, ὅτι

την μὲν τῶν Τυκαυθίων θυσίαν οἱ Λάκωνες ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας συντελοῦσι, καὶ διὰ τὸ πένθος τὸ γινόμενον περὶ τὸν Τυκαυθον οὔτε σφραγίζονται ἐπὶ ταῖς θύραις, οὔτε ἄφροντον εἰσφέρουσιν, ἀλλὰ πέμματα καὶ τὰ τοῖσι τοῖς ἀνέχουσιν διδόναι, καὶ τὰ εἰς τὸν θεὸν παιῖνα οἱ ἄδουσιν, οὐδ' ἄλλο τι τοιοῦτον εἰσάγουσιν οὐδέν, καθάπερ ἐν ταῖς ἄλλαις θυσίαις ποιοῦσιν· ἀλλὰ μετ' εὐταξίας πολλῆς δειπνήσαντες ἀπέρχονται. Τῇ δὲ μέσῃ τῶν τριῶν ἡμερῶν γίνεται θάλασσα προκίλη, καὶ πανήγυρις, ἀξίολογος καὶ μεγάλη. Παῖδες τε γὰρ κισθαρίζουσιν ἐν χιτῶσιν ἀνεξακασμένοι καὶ πρὸς αὐτὸν ἔδοντες, πύσας ὅμα τῇ πλήττει τὰς χορδὰς ἐπιτρέχοντες, ἐν ὀνυμφῇ μὲν ἀναπαύσονται, μετ' ὁδὸς δὲ τόνου, τὸν θεὸν ἄδουσιν· ἄλλοι δ' ἐφ' ἵππων κροσσισμένοι τὸ θέατρον διεξέρχονται· χοροὶ τε νεανίσκων ποικιλοτρόπως εἰσέρχονται, καὶ τῶν ἐπιχωρίων τὰ ποιημάτων ἄδουσιν· ὀρχησται τε ἐν τοῖσι ἀναμειγμένοι, τὴν κίσησιν ὀρχαίῃν ὑπὸ τὸν αὐλὸν καὶ τὴν ὥδην ποιοῦνται. Τῶν δὲ παρθένων αἱ μὲν ἐπὶ κανάθρῳ, καμαρωτῶν θυλάκῳ ἀρμαίων, φέρονται πολυτελῶς κατεσκευασμένων, αἱ δ' ἐφ' ἀμύλλαις ἀρμάτων ἐξονυγμένων ποικιλίστουσιν, ἅπαντα δ' ἐν κινήσει καὶ χαρᾷ τῆς θεωρίας ἢ πόλιν καὶ θέατρον. Ἰσραῖά τε παμπληθῆ θύουσι τὴν ἡμέραν ταύτην καὶ διακρίζουσιν οἱ πολλοὶ πάντας τοὺς γυναικίους καὶ τοὺς δούλους τοὺς ἰδίους· οὐδεὶς δ' ἀπολείπει τὴν θυσίαν, ἀλλὰ κροῦσθαι συμβαίνει τὴν πόλιν πρὸς τὴν θεῶν. Τῆς δὲ (140) κοπίδος μονημονεῖαι καὶ Ἀριστοφάνης ἢ Φιλίλλιος ἐν ταῖς Πράξεσι, Ἐπίλυκός τ' ἐν Κωραλλιστῇ, λέγων οὕτως· „Ποττὴν κοπίδ' οἰώσομαι ἐν Ἀμυκλαῖον. Παραγγέλλωσι βάραις πολλοὶ κᾶραι καὶ σδαμὸς μάλα αὐτός.“ διαφύχθη δὲ λέγων μάζας ἐν ταῖς κοπίσι παρατίθεσθαι, (ταῦτα

γὰρ οἱ βάρακες δηλοῦσιν, οὐχὶ τολύπας, ὥς φησι Δικώφρων, ἣ τὰ προφυράματα τῶν μαζῶν, ὥς Ἐρατοσθένης) καὶ ἄρτους δὲ καὶ ζωμόν τινα καθηδυσμένον περιτεῖς. Τίς δ' ἔστιν ἡ κοπίς, σαφῶς ἐκτίθεται Μόλις ἐν τῇ Λακεδαιμονίᾳ πολιτείᾳ, γράφων οὕτως: „Ποιοῦσι δὲ καὶ τὰς καλουμένας κοπίδας. Ἔστι δ' ἡ κοπίς δειπνον, μᾶζα, ἄρτος, κρέας, λάχανον ὠμόν, ζωμός, σῦκον, τράγην, θέρμος.“ Ἀλλὰ μὴν οὐδ' ὀρθραγορίσκοι λέγονται, ὥς φησιν ὁ Πολέμων, οἱ γαλαθῆνοι χοῖροι, ἀλλ' ὀρθραγορίσκοι, ἐπεὶ πρὸς τὸν ὀρθρον πεκράσκονται, ὥς Περσαῖος ἱστορεῖ ἐν τῇ Λακωνικῇ πολιτείᾳ, καὶ Διοσκουρίδης ἐκ δευτέρῃ πολιτείας, καὶ Ἀριστοκλῆς ἐν τῷ προτέρῳ καὶ οὗτος τῆς Λακωνικῆς πολιτείας. Ἐτι φησὶν ὁ Πολέμων, καὶ τὸ δειπνον ὑπὸ τῶν Λακεδαιμονίων αἶκλον προσαγορεύεσθαι, παραπλησίως ἀπάντων Λακωνίων οὕτως αὐτὸ καλοῦντων. Ἀλκιᾶν μὲν γὰρ οὕτω φησί.

Κῆπὶ τὰ μύλα θρυφῆται κῆπὶ ταῖς συνακίλαις. οὕτω τὰ συνδειπνια καλῶν. Καὶ πάλιν. „Αἶκλον Ἀλκιᾶν ἀρμόζατο.“ Αἶκλον δ' οὐ λέγουσιν οἱ Λάκωνες τὴν μετὰ τὸ δειπνον μοῖραν, ἀλλ' οὐδὲ τὰ διδόμενα τοῖς φειδίταις μετὰ τὸ δειπνον· ἄρτος γὰρ ἐστὶ καὶ κρέας. Ἀλλ' ἐπαῖκλα μὲν λέγεται ταῦτα, ὅντα οἷον ἐπιχορηγήματα τοῦ συντεταγμένου τοῖς φειδίταις αἶκλον· παρὰ γὰρ τοῦτο οἶμαι τὴν φωνὴν πεποιῆσθαι. Καὶ ἔστιν ἡ παρασκευὴ τῶν λεγομένων ἐπαῖκλων οὐχ ἀπλή, καθάπερ ὁ Πολέμων ὑπέληφεν, ἀλλὰ διττή. Ἦν μὲν γὰρ τοῖς παισὶ παρέχουσι, πάνυ τις εὐκόλος ἐστὶ καὶ εὐτελής. Ἀφῖτα γὰρ ἐστὶν ἑλαίῳ δεδευμένα, ἃ φησι Νικοκλῆς ὁ Λάκων κάπτειν αὐτοὺς μετὰ τὸ δειπνον ἐν φύλλοις δάφνης, παρὸ καὶ καμματίδας μὲν προσαγορεύεσθαι τὰ φύλλα, αὐτὰ δὲ τὰ

ψαιστά κάμματα. "Οτι δὲ ἔθος ἦν τοῖς πάλαι καὶ φύλλα δάφνης τραγηματίζεσθαι, Καλλιᾶς ἢ Διοκλῆς ἐν τοῖς Κίκλωνι φησιν, οὕτως·

Φυλλᾶς, ἣ δαίπνων κατὰ λυσιν· ἣ δὲ καθάπερ σχημάτων.

"Εν δ' εἰς τὰ τῶν ἀνδρῶν φειδίτια κομίζουσι, σκευοποιεῖται ἐκ τινῶν ζώων ὀρισμένων, παραχρησθόντων αὐτὰ τοῖς φειδίταις ἐπὶ τῶν εὐπορούντων, ἔσθ' ὅτε δὲ καὶ πλειόνων. Ὁ δὲ Μόλις καὶ ματτὴν φησὶ προσαγορεύεσθαι τὰ ἐπαίικλα.

18. Περὶ δὲ τῶν ἐπαίικλων Περσαῖος ἐν τῇ Λακωνικῇ πολιτικᾷ οὕτως γράφει· „Καὶ εὐθύς τοὺς μὲν εὐπόρους ζημοῖ εἰς ἐπαίικλα· ταῦτα δ' ἐστὶ μετὰ δαίπνον τραγήματα· τοῖς δ' ἀπόροις ἐπιτάττει κάλαμον ἢ στιβάδα ἢ φύλλα δάφνης φέρειν, ὅπως ἔχωσι τὰ ἐπαίικλα κάπτειν μετὰ δαίπνον. Ἰνεται γὰρ ἄλφριτα ελαίῳ ἐξφαμένῳ· τὸ δ' ὅλον ὥσπερ πολίτευμά τι τοῦτο δὴ συνίσταται μικρόν. Καὶ γὰρ ὄντω δαῖ πρῶτον κατακεῖσθαι ἢ δεύτερον, ἢ ἐπὶ τοῦ σκεμποδίου καθῆσθαι, πάντα τοιαῦτα ποιοῦσιν εἰς ἐπαίικλα.“ Τὰ ὅμοια ἱστορεῖ καὶ Διοσκουρίδης. Περὶ δὲ (141) τῶν καμματίδων καὶ τῶν καμμάτων Νικολῆς οὕτως γράφει· „Διακούσας δὲ πάντων ὁ ἔφορος ἦτοι ἀπέλυσεν ἢ κατεδίκασεν. Ὁ δὲ νικήσας ἐξημίωσεν ελαφρῶς ἦτοι κάμμασιν ἢ καμματίσιν.“ Ἔστι δὲ τὰ μὲν κάμματα ψαιστά· αἱ δὲ καμματίδες, αἷς κάπτουσι τὰ ψαιστά.“

19. Περὶ δὲ τοῦ τῶν φειδίτων δαίπνον Δικαιάρχος τάδε ἱστορεῖ ἐν τῇ ἐπιγραφομένῃ Τριπολιτικῇ· „Τὸ δαίπνον πρῶτον μὲν ἐκάστω χωρὶς παρατιθέμενον, καὶ πρὸς ἕτερον κοινωνίαν οὐδεμίαν ἔχον· εἶτα μίξαν μὲν ὅσην αἱ

ἕκαστος ἢ βουλόμενος, καὶ πιεῖν πάλλιν, ὅταν ἢ θυμός, ἕκαστω κώθων παρακείμενος ἐστίν. Ὅψον δὲ ταυτὸν αἰεὶ ποτὶ πᾶσιν ἐστίν, ὕειον κρέας ἐφ' ὅν, ἐνίοτε δ' οὐδ' ὀτιμενοῦν πλὴν ὅψον τι μικρὸν ἔχον, σταθμὸν ὡς τέταρτον μάλιστα, καὶ παρὰ τοῦτο ἕτερον οὐδὲν, πλὴν ὃ γὰρ ἀπὸ τούτων ζωμός, ἱκανὸς ὢν παρὰ πᾶν τὸ δεῖπνον ἅπαντας αὐτοὺς παραπέμπειν, κἂν ἄρα ἐλάια τις, ἢ τυρὸς, ἢ σίκων. Ἀλλὰ κἂν τι λάβωσιν ἐπιδοσσιμον, ἰχθύν, ἢ λαγὼν, ἢ φάτταν, ἢ τι τοιοῦτον. Εἴτ' ὁξέως ἤδη δεδαιπνηκόσιν, ὕστερα περιφέρεται ταῦτα τὰ ἐπαίικλα καλούμενα. Συμφέρεαι δ' ἕκαστος εἰς τὸ φειδίτιον, ἀλφίτων μὲν ὡς τρία μάλιστα ἡμιμέδιμνα Ἀττικά, οἶνον δὲ χόας ἑνδεκά τινας ἢ δώδεκα, παρὰ δὲ ταῦτα τυροῦ σταθμὸν τινα καὶ σίκων, ἔτι δὲ εἰς ὀψωνίαν περὶ δέκα τινὰς Διγναιίους ὀβολούς. Σφαίρος δ' ἐν τρίτῳ Λακωνικῆς πολιτείας γράφει. „Φέρουσι δὲ καὶ ἐπαίικλα αὐτοῖς οἱ φειδίται· καὶ τῶν μὲν ἀγρευομένων ὑπ' αὐτῶν ἐνίοτε οἱ πολλοὶ, οὐ μὴν ἄλλ' οἱ γε πλούσιοι καὶ ἄρτον, καὶ ὢν ἂν ὥρα ἐκ τῶν ἀγρῶν, ὅσον εἰς αὐτὴν τὴν σπονυσίαν, νομίζοντες καὶ τὸ πλεῖονα τῶν ἱκανῶν παρασκευάζειν περιττὸν εἶναι, μὴ μέλλοντά γε προσφέρεισθαι.“ Μόλπις δὲ φησι. „Μετὰ δὲ τὸ δεῖπνον εἰώθεν αἰεὶ τι παρὰ τινος κομίζεσθαι, ἐνίοτε δὲ καὶ παρὰ πλειόνων, παρ' αὐταῖς κατ' οἶκον ἡστυμένη ματτίη, ὃ καλοῦσιν ἐπαίικλον. Τῶν δὲ κομιζομένων οὐδεὶς οὐδὲν ἀγοράσας εἰώθε φέρειν· οὔτε γὰρ ἡδονῆς οὔτ' ἀκρασίας γαστρὸς οὐνεκεν κομίζουσιν, ἀλλὰ τῆς αὐτῶν ἀρετῆς ἀπόδειξιν τῆς κατὰ τὴν θῆραν ποιοῦμενοι. Πολλοὶ δὲ καὶ ποιῶσι αὐτῶν τρέφοντες ἀφ' ὁνόμας μεταδιδόασιν τῶν ἐχθρῶν. Ἔστι δ' ἡ ματτίη φάτται, χῆνες, τρυγῶνες, κίχλαι, κόσσυφοι, λαγῶ, ἄρνες, ἔρφοι. Οἱ δὲ μάγειροι σημαίνουσι τοὺς αἰεῖ

τε κομίζοντας εἰς μένον, ἵνα πάντες ἴδωσι τὴν τῆς θήρας φιλοπονίαν, καὶ τὴν εἰς αὐτοὺς ἐκτένειαν." Δημήτριος δ' ὁ Σέμμιος ἐν τῷ πρώτῳ τοῦ Τραπικοῦ διακόσμου τὴν τῶν Καρνείων φησὶν ἐορτὴν παρὰ Λακεδαιμονίοις μίμημα εἶναι στρατιωτικῆς ἀγωγῆς. Τύπους μὲν γὰρ εἶναι ἐννέα τῷ ἀριθμῷ, σκιάδες δὲ οὗτοι καλοῦνται, σκηναῖς ἔχοντες παραπλήσιόν τι· καὶ ἐννέα καὶ θ' ἑκάστον ἄνδρες δευνοῦσι, πάντα τε ἀπὸ προστάγματος κηρύσσεται. ἔχει τε ἑκάστη σκιάς φρατρίας τρεῖς, καὶ γίνεται ἡ τῶν Καρνείων ἐορτὴ ἐπὶ ἡμέρας ἐννέα.

20. Τὴν δὲ τῆς διαίτης τῆς τοιαύτης σκληρότητα ὕστερον καταλύσαντες οἱ Λάκωνες, ἐξώκειλαν εἰς τρυφήν. Φύλαρχος γοῦν ἐν τῇ πεντεκαιδεκάτῃ καὶ εἰκοστῇ τῶν ἱστοριῶν ταῦτα γράφει περὶ αὐτῶν· „Λακεδαιμόνιοι εἰς μὲν τὰ φρενίτια οὐκ ἤρχοντο κατὰ τὸ πάτριον ἔθος· ὅτε δὲ (142) καὶ παραγένοιτο, μικρὰ συμπεριεγενέθῃσι νόμου χάριν παρεσκευάζετο καὶ ἄλλα αὐτοῖς, στρωματὰ τε τοῖς μεγέθεσιν οὕτως ἐξησκημένοι πολυτελεῶς καὶ τῇ ποικιλίᾳ διαφόρως, ὥστε τῶν ξένων ἐνίους τῶν παραληφθέντων δοκεῖν τὸν ἄγκωνα ἐπὶ τὰ προσκεφάλαια ἐρεΐδειν. Οἱ δὲ πρότερον ἐπὶ τοῦ κλητηρίου ψιλοῦ διακαρτεροῦντες τῆς κλήνης παρ' ὅλην τὴν συνουσίαν, ὅτε τὸν ἄγκωνα ἀπασ ἐρείσειαν, εἰς τὴν προειρημένην τρυφήν ἤλθον, ποτηρίων ἔκθεσεις πολλῶν καὶ βρωμάτων παντοδαπῶς πεποιημένων παραθέσεις, ἔτι δὲ μύρων ἐξηλλαγμένων, ὥς θ' αὐτοῖς οἶνων καὶ τραγημάτων. Καὶ τούτων ἤρξαν οἱ μικρὸν πρὸ Κλειομένους βίσιλεύσαντες, Ἀρεὺς καὶ Ἀπρότατος, ἀλλήλην ἐξουσίαν ζηλώσαντες· οὓς τοσοῦτον αὐθις ὑπερήραν τινες τῶν ἰδιωτῶν, τῶν ἐν Σπάρτῃ γενομένων κατ' ἐκείνον τὸν χρόνον, τῇ πολυτελείᾳ τῇ καὶ αὐτοὺς, ὥστε δοκεῖν τὸν

Ἄρεα καὶ τὸν Ἀκρότατον εὐτελείᾳ πάντας ὑπερβεβλημέναις τοὺς ἀφελιστάτους τῶν πρότερον.

21. „Κλεομένης δὲ πολὺ διενέγκας τῷ τε συνιδεῖν πράγματα, καίτοι νέος ἔν, καὶ κατὰ τὴν διαίταν ἀφελιστάτος γέγονεν. Ἢδη γὰρ τηλικούτων πραγμάτων ἡγούμενος, ἔφρασεν τοῖς παραλαμβανομένοις πρὸς τὴν θυσίαν ἐποίει, διότι τὰ παρ' ἐκείνοις τῶν παρ' αὐτὸν οὐδὲν καταδεύστερα εἴη παρασκευαζόμενα. Πολλῶν δὲ πρεσβυῶν παραγινόμενων πρὸς αὐτὸν, οὐδέποτε ἐνερσίστερον τοῦ κατειδισμένου συνῆγε καιροῦ, πεντακλίνας τε διεστρώοντο οὐδέποτε πλεῖον· ὅτε δὲ μὴ παρήη πρεσβεία, τρίκλινον. Καὶ πρόσταγμα οὐκ ἐγένετο δι' ἐδεάρον, τίς εἴσεται καὶ κατακλιθῆσεται πρῶτος, ἀλλ' ὁ πρεσβύτατος ἡγεῖτο ἐπὶ τὰς κλῖνας, εἰ μὴ τῶν αὐτὸς προσκαλίσαιτο. Κατελαμβάνετο δὲ ἐπὶ τὸ πολὺ μετ' ἀδελφοῦ κατακείμενος, ἢ μετὰ τινος τῶν ἡλικιωτῶν. Ἐπὶ τε τῇ τρίποδι ὑψηλῇ χαλκοῦς ἐπέκειτο, καὶ κάδος, καὶ σκαφίον ἀργυροῦν, δύο κοτύλας χαροῦν, καὶ κύαθος, ἣ δ' ἐπίχυσιν χαλκῇ. Πιῖν δὲ οὐ προσεφέρετο, εἰ μὴ τις αἰτήσων· ἐδίδοτο δὲ κύαθος εἰς πρὸ τοῦ δείπνου· τὸ δὲ πολὺ πρότερον καὶ ὅτε προσενέυσιν ἐκείνος, οὕτως ἦτον καὶ οἱ λοιποί. Τὰ δὲ παρατιθέμενα ἐπὶ μὲν τραπέζῃ ἦν τοῦ τυχόντος, τὰ δὲ λοιπὰ, ὥστε μὴδ' ὑπεραίρων, μήτε λείπων, ἀλλ' ἱκανὰ ἅπασιν γίνεσθαι, καὶ μὴ προσδεῖσθαι τοὺς παρόντας. Οὔτε γὰρ οὕτως ᾔετο δεῖν, ὥσπερ ἐν τοῖς φριδικαίοις, δέχεσθαι ζῶμῃ καὶ κρεαδίῳ ἀφελῆς, οὔτε πάλιν οὕτως ὑπερτείνων, ὥς εἰς τὸ μηδὲν δαπανᾶν, ὑπερβάλλοντα τὰ σύμμετρον τῆς διαίτης. Τὸ μὲν γὰρ ἀνελεύθερον ἐνομίζετο, τὸ δ' ὑπερήφανον. Ὁ δ' οἶνος ἦν μικρῷ βελτίων, ὅτε παρείησαν τινές. Ἐπεὶ δὲ δειπνήσειαν, ἐσιώπων πάντας. Ὁ

δὲ παῖς ἐφειστήκει, κεραιμένον ἔχων τὸ ποτόν, καὶ τῇ αἰ-
τοῦντι προσέφερε. Τὸν αὐτὸν δὲ τρόπον καὶ μετὰ τὸ δεῖ-
πνον οὐ πλεῖον ἐδίδοτο δύο κυάθων, καὶ τοῦτο προσνεύ-
σαντι προσεφέρετο. Ἀκρόαμα δὲ οὐδὲν οὐδέποτε παρε-
πορεύετο, διετῆμι δ' αὐτὸς προσομιλῶν πρὸς ἕκαστον,
καὶ πάντας ἐκαλούμενος εἰς τὸ τὰ μὲν ἀκούειν, τὰ δὲ λέ-
γειν αὐτούς, ὥστε τεθρηνημένους ἀποτρέχειν ἅπαντας.

Διακακωδῶν δ' Ἀντιφάνης τὰ Λακωνικά δεῖπνα ἐν
τῷ ἐπιγραφομένῳ δράματι Ἀρχων, φησὶν οὕτως·

(143)

Ἐν Λακεδαίμονι

γέγονας; ἐκείνων τῶν νόμων μεθ' αἰτίον
ἐστίν. Βάδιζ' ἐπὶ δεῖπνον εἰς τὰ φαίτια·
ἀπόλαυε τοῦ ζώμου, ῥόφει· τοὺς βύστακας
μὴ καταφρόνι, μηδ' ἕτερ' ἐπιζήτει καλὰ·
ἐν τοῖς δ' ἐκείνων ἔθεσιν ἴσθ' ἀρχαῖός.

22. Περὶ δὲ τῶν Κρητικῶν συσσιτίων Λυσιστάδας
ἱστορῶν ἐν τῇ τετάρτῃ τῶν Κρητικῶν, γράφει οὕτως· „Οἱ
δὲ Λύκτιοι συνάγουσι μὲν τὰ κοινὰ συσσίτια οὕτως. Ἐκα-
στος τῶν γινομένων καρπῶν ἀναφέρει τὴν δεκάτην εἰς τὴν
ἐταιρίαν καὶ τὰς τῆς πόλεως προσόδους, ἃς διανέμουντι
οἱ πρόεδρικοί τῆς πόλεως εἰς τοὺς ἑκάστων οἴκους. Τῶν
δὲ δοῦλων ἕκαστος Αἰγυπιαῖον φέρει στατήρα κατὰ κεφα-
λήν. Λιτῆρηνται δ' οἱ πολῖται πάντες κατ' ἐταιρίας, κα-
λοῦσι δὲ ταύτας ἀνδρεῖα. Τὴν ἰ' ἐπιμέλειαν ἔχει τοῦ συσ-
σιτίου γυνή, τρεῖς ἢ τέτταρας τῶν δημοτικῶν προσεληλυθῖα
πρὸς τὰς ὑπηρεσίας. Ἐκάστῳ δ' αὐτῶν ἀκολουθοῦσι δύο
θεράποντες ξυλοφόροι· καλοῦσι δ' αὐτοὺς καλοφόρους.
Εἰσὶ δὲ πανταχοῦ κατὰ τὴν Κρήτην οἴκοι δύο ταῖς συσ-
σιτίαις, ὃν τὸν μὲν καλοῦσιν ἀνδρεῖον, τὸν δ' ἄλλον, ἐν ᾧ
τοὺς ξένους κοιμίζουσι, κοιμητήριον προσαγορεύουσι. Κα-

τὰ δὲ τὸν συσσιτικὸν οἶκον πρῶτον μὲν κῆνται δύο τρά-
 πεζαι, ξενικαὶ καλούμεναι, αἷς προκαθίζουσι τῶν ξένων οἱ
 παρόντες· ἐξῆς δ' εἰσὶν αἱ τῶν ἄλλων. Παρατίθεται δὲ
 τῶν παρόντων ἴσον μέρος ἐκάστῳ· τοῖς δὲ νεωτέροις ἡμι-
 συ δίδεται κρέως, τῶν δ' ἄλλων οὐδενὸς ἄπτονται. Ἔτα
 ποιήριον ἐν ἐκάστη τραπέζῃ παρατίθεται κεκραμένον ὕδα-
 ροῦς· τοῦτο κοινῇ πάντες πίνουσιν οἱ κατὰ τὴν κοινὴν
 τράπεζαν· καὶ δειπνήσασιν ἄλλο παρατίθεται. Τοῖς δὲ
 παισὶ κοινὸς κέκραται κρατῆρ. Τοῖς δὲ πρεσβυτέροις,
 ἐὰν βούλωνται πλεῖον πιεῖν, ἐξουσία δέδοται. Ἀπὸ δὲ τῆς
 τραπέζης τὰ βέλτιστα τῶν παρακειμένων ἢ προσθηκυῖα
 τῆς συσσιτίας γυνὴ φανερώς ἀφαιροῦσα, παρατίθῃσι τοῖς
 κατὰ τὸν πόλεμον ἢ κατὰ σύνεσιν δεδοξασμένοις. Ἀπὸ
 δὲ τοῦ δεῖπνου πρῶτον μὲν εἰώθασι βουλευέσθαι περὶ
 τῶν κοινῶν, εἶτα μετὰ ταῦτα μέμνηται τῶν κατὰ πόλεμον
 πράξεων, καὶ τοὺς γενομένους ἄνδρας ἀγαθοὺς ἐπαινοῦσι,
 προτρεπόμενοι τοὺς νεωτέρους εἰς ἀνδραγαθίαν. Πυρ-
 γίων δ' ἐν τρίτῳ Κρητικῶν Νομίμων· „Ἐν τοῖς συσσι-
 τίοις (φησὶν) οἱ Κρήτες καθήμενοι εὖσιτοῦσι· καὶ ὅτι
 ἀβαμβάκευτα τοῖς ὀρφανοῖς παρατίθεται· καὶ ὅτι οἱ
 νεώτατοι αὐτῶν ἐρεστιάσι διακονοῦντες· καὶ ὅτι, μετ' εὐ-
 φημίας σπείσαντες τοῖς θεοῖς, μερίζουσι τῶν παρατιθε-
 μένων ἅπασιν· ἀπονέμουσι δὲ καὶ τοῖς νύϊς, κατὰ τὸν
 θᾶκον τὸν τοῦ πατρὸς ὑφιζάνουσιν, ἐξ ἡμυσείας τῶν τοῖς
 ἀνδράσι παρατιθεμένων. Τοὺς δ' ὀρφανούς ἰσομερεῖς
 εἶναι· παρατίθεται δ' αὐτοῖς ἀβαμβάκευτα τῇ κράσει
 καθ' ἕκαστα τῶν γενομμένων. Ἦσαν δὲ καὶ ξενικοὶ
 θᾶκοι, καὶ τράπεζα τρίτη, δεξιῷς εἰσιόντων εἰς τὰ ἀν-
 δρεῖα· ἣν ξενίου τε Διὸς ξένιον τε προσηγόρευον.“

23. Ἡρόδοτος δὲ, συγκρίνων τὰ τῶν Ἑλλήνων συμ-

πόσια πρὸς τὰ παρὰ Πέρσαις, φησὶν· „Ἡμέρην δὲ Πέρσαις ἀπασέων μάλιστα ἐκείνην τιμᾶν νομίζουσι, τῇ ἕκαστος ἐγένετο. Ἐν ταύτῃ δὲ πλέω δαῖτα τῶν ἄλλων δικαιοῦσι προτιθέσθαι. Ἐν τῇ οἱ εὐδαιμόνες αὐτῶν βρῖν καὶ ὄνον καὶ ἵππον καὶ κάμηλον προτιθέσθαι, ὅλους ὀπιτούς ἐν καὶ (144) μένοις· οἱ δὲ πένητες αὐτῶν τὰ λεπτὰ τῶν προβάτων προτιθέσθαι. Στοιχοῖ τε ὀλίγοις χρέονται, ἐπιφορῆμασι δὲ πολλοῖσι καὶ οὐκ ἁλοῖσι. Καὶ διὰ τοῦτο φασὶ Πέρσαις τοὺς Ἕλληνας σπειρομένους πεινῶντας πάνεσθαι, ὅτι σφίσιν ἀπὸ δείπνου παραφορέεται οὐδὲν λόγου ἄξιον· εἰ δὲ τι παραφέροτο, ἐσθίοντας ἂν οὐ πάνεσθαι. Οἶνον δὲ κάρτια προσκίεται· καὶ σφιν οὐκ ἐμέσαι ἔξεστιν, οὐκ οὐρῆσαι ἀντίον ἄλλον. Ταῦτα μὲν οὖν οὐκ ἀφ' ἐπιφύλασσειται. Μεθυσκόμενοι δὲ εἰώθασιν βουλεύεσθαι τὰ σπουδαιότατα τῶν πρηγμάτων. Τὸ δ' ἂν ἄδη σφίσι βουλευομένοις, τοῦτο τῇ ὑστεραίῃ νήφουσι προτιθεῖ ὁ στεγέαρχος, ἐν τοῦ ἂν ἐόντες βουλευῶνται. Καὶ ἦν μὲν ἄδη καὶ νήφουσι, χρέονται αὐτῷ· εἰ δὲ μὴ, μετεῖσι. Τὰ δ' ἂν νήφοντες προβουλευῶνται, μεθυσκόμενοι ἐπιδιαγνώσκουσι.“

24. Περὶ δὲ τῆς τροφῆς τῶν ἐν Πέρσαις βασιλέων Ξενοφῶν ἐν Ἀγησίλῳ γράφει οὕτως· „Τῷ μὲν γὰρ Πέρσῃ πᾶσαν γῆν περιέρχονται μαστεύοντες, τί ἂν ἡδέως πιοι· μυρῖοι δὲ τεχνῶνται, τί ἂν ἡδέως φάγοι. Ὅπως γε μὴν καταδάσθαι, οὐδ' ἂν εἴποι τις, ὅσα πραγματεύονται. Ἀγησίλαος δὲ διὰ τὸ φιλόπονος εἶναι, πᾶν μὲν τὸ παρὸν ἡδέως ἔπινε, πᾶν δὲ τὸ συντυχὸν ἡδέως ἥσθιεν· εἰς δὲ τὸ ἁσμένως κοιμηθῆναι, πᾶς τόπος ἱκανὸς ἦν αὐτῷ.“ Ἐν δὲ τῷ Ἰέρωνι ἐπιγραφομένῳ, λέγων περὶ τῶν τοῖς τυράννοις παρασκευαζομένων καὶ τῶν τοῖς ἰδιώταις εἰς τροφάς, φησιν οὕτως· „Καὶ οἷδά γε, ἔφη, ὃ Σαμωνίδης, ὅτι τούτῳ

κρίνουσιν οἱ πλείστοι ἡδίων ἡμᾶς καὶ πίνειν καὶ ἐσθιέν
τῶν ἰδιωτῶν, ὅτι δοκοῦσι καὶ αὐτοὶ ἡδίων ἂν δειπνῆσαι τὸ
ἡμῶν παρατιθέμενον δεῖπνον, ἢ τοῦτοις. Τὸ γὰρ τὰ εἰω-
θότα ὑπερβάλλον, τοῦτο παρέχει τὰς ἡδονάς. Διὸ καὶ
πάντες ἄνθρωποι ἡδέως προσδέχονται τὰς ἐορτάς, πλην
οὐχ οἱ τύραννοι. Ἐκπλεῖ γὰρ αὐτοῖς αἱ παρεσκευασμέ-
ναι, οὐδεμίαν ἐν ταῖς ἐορταῖς ἐπίδοσιν ἔχουσιν αὐτῶν αἱ
τράπεζαι· ὥστε ταύτην πρῶτον τῇ εὐφροσύνῃ τῆς ἐλπίδος
μειονεκτοῦσι τῶν ἰδιωτῶν. Ἐπειτα, ἔφη, ἐκεῖνο εὖ οἶδα ὅτι
καὶ σὺ ἔμπειρος εἶ, ὅτι, ὅσῳ ἂν τις πλεῖον παραθῇται τὰ
περιττὰ τῶν ἱκανῶν, τοσούτῳ καὶ θᾶσσον μᾶλλον κέρος
ἐμπίπτει τῆς ἐδωδῆς. Ὡστε καὶ τῷ χρόνῳ τῆς ἡδονῆς μει-
ονεκεῖ ὁ παρατιθέμενος πολλὰ τῶν μετρίως διατιωμένων.
Ἀλλὰ καὶ μὰ Δία, ἔφη ὁ Σιμωνίδης, ὅσον ἂν χρόνον ἡ ψυ-
χὴ προσίηται, τοῦτον πολὺ μᾶλλον ἡδονταὶ οἱ ταῖς πολυ-
τελεστέραις παρασκευαῖς τρεφόμενοι, τῶν τὰ εὐταλέστατα
παρατιθεμένων.“

25. Θεόφραστος δ' ἐν τῷ πρὸς Κάσανδρον περὶ βα-
σιλείας, (εἰ γνήσιον τὸ σύγγραμμα· πολλοὶ γὰρ αὐτὸ φα-
σιν εἶναι Σωσιβίου, εἰς ὃν Καλλίμαχος ὁ ποιητὴς ἐπινίκιον
ἐλεγμικὸν ἐποίησε) τοὺς Περσῶν φησι βασιλεῖς ὑπὸ τρυ-
φῆς προκηρύττειν τοῖς ἐφευρίσκουσι τινα καινὴν ἡδονὴν
ἀργυρίου πλήθος. Θεόπομπος δ' ἐν τῇ τριακοστῇ καὶ
πέμπτῃ τῶν ἱστοριῶν τὸν Παφλαγόνων φησὶ βασιλεῖα θῦν
ἑκατὸν πάντα παρατίθεσθαι δειπνοῦντα ἐπὶ τὴν τράπε-
ζαν, ἀπὸ βοῶν ἀρξάμενον· καὶ ἀναχθέντα αἰχμάλωτον
ὡς βασιλεῖα καὶ ἐν φυλακῇ ὄντα πάλιν τὰ αὐτὰ παρατί-
θευθαι ζῶντα λαμπρῶς. Διὸ καὶ ἀκούσαντα Ἀρταξέρ-
ξην εἰπεῖν, ὅτι οὕτως αὐτῷ δοκοίη ζῆν ὡς ταχέως ἀπολού-
(145) μενος. - Ὁ δ' αὐτὸς Θεόπομπος ἐν τῇ τεσσαρῇ-

καὶ δὲνάτῃ τῶν Φιλίππειων „Ὅταν (φησὶ) βασιλεὺς εἰς τι-
νας ἀφίκηται τῶν ἀρχομένων, εἰς τὸ δεῖπνον αὐτοῦ δαπα-
νᾶσθαι εἰκοσι τάλαντα, ποτὲ δὲ καὶ τριάκοντα. Οἱ δὲ
καὶ πολὺ πλεον δαπανῶσιν. Ἐκίσταται γὰρ τῶν πόλεων
κατὰ τὸ μέγεθος, ὥσπερ ὁ φόρος, καὶ τὸ δεῖπνον ἐν πα-
λαυῷ τεταγμένον ἐστίν.“

26. Ἡρακλείδης δ' ὁ Κυναιῶς, ἐν τῇ Περσικῇ συγ-
γράμῃ, ἐν τῷ δευτέρῳ τῶν ἐπιγραφομένων Παρασκευα-
στικῶν, „Καὶ οἱ θεραπεύοντες (φησὶ) τοὺς Περσῶν βα-
σιλεῖς δεσποῦντας ἅπαντες λαλουμένοι διακονοῦσιν, ἐσθῆ-
τας καλὰς ἔχοντες, καὶ διατρέβουσι σχεδὸν τὸ ἥμισυ τῆς
ἡμέρας περὶ τὸ δεῖπνον. Τῶν δὲ τοῦ βασιλέως συνδει-
πνων οἱ μὲν ἔξω δεσποῦσιν, οὓς καὶ ὄραν ἔξεστι παντὶ τῷ
βουλομένῳ, οἱ δὲ εἶσι μετὰ βασιλέως. Καὶ οὗτοι δὲ οὐ
σύνδεσποῦσιν αὐτῷ, ἀλλ' ἔστιν οἰκήματα δύο κατασκευῇ
ἀλλήλων, ἐν ᾗ ὁ βασιλεὺς τὸ ἀριστον ποιᾶται, καὶ ἐν ᾗ οἱ
σύνδεσποιν. Καὶ ὁ βασιλεὺς ἐκεῖνους ὄρᾳ διὰ τοῦ παρα-
καλύμματος τοῦ ἐπὶ τῇ θύρᾳ· ἐκεῖνοι δ' αὐτὸν οὐχ ὄρω-
σιν. Ἐνίοτε μόντοι, ἐπιδὼν δοσὴν ἥ, ἐν ἐνὶ οἰκίᾳ ἅπαν-
τες δεσποῦσιν, ἐν ᾗ καὶ ὁ βασιλεὺς, ἐν τῷ μεγάλῳ οἴκῳ.
Ὅταν δὲ ὁ βασιλεὺς πότον ποιῇται, (ποιεῖ δὲ πολλάκις,)
συμπόται αὐτῷ εἰσιν ὥς μάλιστα δώδεκα. Καὶ ὅταν δε-
σποῖσιν ὁ τε βασιλεὺς αὐτὸς καὶ αὐτὸν καὶ οἱ σύν-
δεσποιν, καλεῖ τοὺς συμπότας τούτους τις τῶν εὐνούχων.
Καὶ ὅταν εἰσέλθωσι, συμπίνουσι μετ' αὐτοῦ, οὐ τὸν αὐτὸν
οἶνον καθεῖνοι· καὶ οἱ μὲν χαμαὶ καθήμενοι, ὁ δ' ἐπὶ κλί-
νης χρυσόποδος κατακείμενος· καὶ ὑπερμεθυθέντες ἀ-
πέρχονται. Τὰ δὲ πλεῖστα ὁ βασιλεὺς μόνος ἀριστῶ καὶ
δεσποεῖ. Ἐνίοτε δὲ καὶ ἡ γυνὴ αὐτῷ συνδεσποεῖ, καὶ τῶν
υἱῶν ἕκκοι. Καὶ παρὰ τὸ δεῖπνον ἄδουσὶ τε καὶ ψάλλου-

σιν αἱ παλλακαὶ αὐτῶ· καὶ μία μὲν ἐξάρχει, αἱ δ' ἄλλαι ἀθροῦς ἄδουσι. Τὸ δὲ δεῖπνον, φησὶ, τοῦ βασιλέως καλούμενον ἀκούσαντι μὲν δόξει μεγαλοπρεπὲς εἶναι, ἐξεταζόμενον δὲ φανεῖται οἰκονομικῶς καὶ ἀκριβῶς συντεταγμένον, καὶ τοῖς ἄλλοις Πέρσαις τοῖς ἐν δυναστείᾳ οὖσι κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον. Ἔστι μὲν γὰρ τῷ βασιλεῖ χίλια ἑρεῖα τῆς ἡμέρας κατακοπτόμενα. Τούτων δ' εἰσὶ καὶ ἵπποι, καὶ κάμηλοι, καὶ βόες, καὶ ὄνοι, καὶ ἐλαφοί, καὶ τὰ πλεῖστα πρόβατα· πολλοὶ δὲ καὶ ὄρνιθες ἀναλίσκονται, οἱ τε στρονθοὶ οἱ Ἀράβιοι, (ἔστι δὲ τὸ ζῶον μέγα,) καὶ χῆνες καὶ ἀλεκτρυόνες. Καὶ μέτρια μὲν αὐτῶν παρατίθεται ἑκάστῳ τῶν συνδείπνων τοῦ βασιλέως, καὶ ἀποφέρεται ἕκαστος αὐτῶν, ὃ τι ἂν καταλήπῃται ἐπὶ τῷ ἀρίστῳ. Τὰ δὲ πλεῖστα τούτων τῶν ἱερῶν καὶ τῶν σιτίων, οἷς τρέφει βασιλεὺς, τῶν τε δορυφόρων, καὶ τῶν πελταστῶν, τούτοις ἐκφέρεται εἰς τὴν αὐλήν· οὗ ἰδέειν ἅπαντα μερίδας ποιήσαντες τῶν κρεῶν καὶ τῶν ἄρτων ἴσας διαιροῦνται. Ὡσπερ δὲ οἱ μισθοφόροι ἐν τῇ Ἑλλάδι μισθὸν ἀργύριον λαμβάνουσιν, οὕτως οὗτοι τὰ σιτία παρὰ τοῦ βασιλέως εἰς ὑπόλογον λαμβάνουσιν. Οὕτω δὲ καὶ παρὰ τοῖς ἄλλοις Πέρσαις τοῖς ἐν δυναστείᾳ οὖσιν ἀθροῦς πάντα τὰ σιτία ἐπὶ τὴν τράπεζαν παρατίθεται· ἐπειδὴν δὲ οἱ σύνδειπνοι δεσπνήσωσι, τῶν ἀπὸ τῆς τραπέζης παραλειπομένων, (καταλείπεται δὲ τὰ πλεῖστα κρέα καὶ ἄρτοι,) ὃ τῆς τραπέζης ἐπιμελούμενος δίδωσιν ἑκάστῳ τῶν οἰκετῶν· καὶ (146) ταῦτα λαβὼν, τὴν καθ' ἡμέραν ἔχει τροφήν. Παρὰ γὰρ τὴν βασιλείαν φοιτῶσιν οἱ ἐντιμότατοι τῶν συνδείπνων ἐπὶ τὸ ἀριστον μόνον, διὰ τὸ παρηγηθῆαι, ἵνα μὴ δις πορεύωνται, ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ τοὺς συνδείπνους ὑποδέχωνται.

27. Ἡρόδοτος δὲ φησιν ἐν τῇ ἑβδόμῃ, ὡς οἱ ὑποδε-

χόμενοι Ἑλλήνων τὸν βασιλέα καὶ δειπνίζοντες. Ξέρξην δὲ πᾶν κακοῦ ἀφίκοντο, οὕτως ὥστε ἐκ τῶν οἴκων ἀνάστατοι ἐγένοντο. ὅκου Θασίοισι, ὑπὲρ τῶν ἐν τῇ ἡπείρῳ πολλῶν τῶν σφετέρων δεξαμένους τὴν Ξέρξῃ στρατιὰν καὶ δειπνίσαι, τετρακόσια τάλαντα ἀργυρίου Ἀντίπατρος, τῶν ἀσίων ἀνὴρ, ἐδαπάνησε. Καὶ γὰρ ἐκπώματα ἀργυρᾶ καὶ χρυσᾶ καὶ κρατῆρας παρετίθεντο, καὶ ταῦτα μετὰ τὸ δεῖπνον ** εἰ δὲ Ξέρξης δις ἐστίετο, μεταλαμβάνων καὶ ἀρίστον, ἀνάστατοι ἂν ἐγεγόνεσαν αἱ πόλεις. Καὶ ἐν τῇ ἐνάτῃ δὲ τῶν ἱστοριῶν φησι. „Βασιλῆιον δεῖπνον βασιλεὺς προτίθεται. Τοῦτο δὲ παρασκευάζεται ἅπαξ τοῦ ἐνιαυτοῦ, ἐν ἡμέρῃ τῇ ἐγένετο ὁ βασιλεὺς. Οὐνομα δὲ τῷ δεῖπνῳ Περσιστὶ μὲν τυκτὰ, Ἑλληνιστὶ δὲ τέλειον. Τότε καὶ τὴν κεφαλὴν σμῖται μῦνον, καὶ Πέρσαις δωρέσται.“ Ὁ δὲ μέγας Ἀλέξανδρος, δειπνῶν ἐκάστοτε μετὰ τῶν φίλων, ὡς ἰστορεῖ Ἑφίππος ὁ Ὀλύνθιος ἐν τῷ περὶ τῆς Ἀλεξάνδρου καὶ Ἡφαιστιῶνος μεταλλαγῆς, ἀνήλσκε τῆς ἡμέρας μᾶς ἑκατὸν, δειπνούντων ἕως ἐξήκοντα ἢ ἐβδομήκοντα φίλων. Ὁ δὲ Περσῶν βασιλεὺς, ὡς φησι Κτησίας καὶ Δίων ἐν τοῖς Περσικοῖς, ἐδείπνει μετὰ ἀνδρῶν μυρίων πεντακισχιλίων, καὶ ἀνῆλσκετο εἰς τὸ δεῖπνον τάλαντα τετρακόσια. Γίνεται δὲ ταῦτα Ἰταλικοῦ νομίσματος ἐν μυριάσι διακοσίαις τεσσαράκοντα. Αὗται δὲ εἰς μυρίους πεντακισχιλίους μεριζόμεναι, ἐκάστῳ ἀνδρὶ γίνονται ἀνὰ ἑκατὸν ἐξήκοντα Ἰταλικοῦ νομίσματος. Ὡστ' εἰς ἴσον καθίστασθαι τῷ τοῦ Ἀλεξάνδρου ἀναλώματι. ἑκατὸν γὰρ μᾶς ἀνῆλσκεν, ὡς ὁ Ἑφίππος ἰστόρησεν.

Μένανδρος δ' ἐν Μέθῃ τοῦ μεγιστοῦ δεῖπνου δαπάνημα τάλαντον τίθησι, λέγων οὕτως·

Εἴτ' οὐχ ὅμοια πράττομεν καὶ θύομεν;

Ὅπου γε τοῖς θεοῖς μὲν ἡγορασμένον
 δραχμῶν ἄγω προβάτιον ἀγαπητὸν δέκα,
 αὐλητρίδας δὲ καὶ μύρον καὶ ψαλτρίας
 ταύτας, θάσιον, ἐγγέλεις, τυρὸν, μέλι·
 μικροῦ ταλάντου γίγνεται τὸ κατὰ λόγον.

Ὡς γὰρ ὑπερβολῆς τιнос ἀναλώματος, τάλαντον ὀνόμασε.
 Καὶ ἐν Δυσκόλῳ δέ φησιν οὕτως·

Ὡς θύουσι δ' οἱ τοιχωφύχοι,
 κοίτας φέροντες, σταμνί', οὐχὶ τῶν θεῶν
 ἔνεκ', ἀλλ' ἐαυτῶν. Ὁ λιβανωτὰς εὐσεβὲς
 καὶ τὸ πόπανον· τοῦτ' ἔλαβεν ὁ θεὸς ἐπὶ τὸ πῦρ
 ἅπαν ἐπιτεθέν. Οἱ δὲ τὴν ὄσφιν ἄκραν,
 Καὶ τὴν χολήν, ὅστω τ' ἄβρωτα τοῖς θεοῖς
 ἐπιθέντες, αὐτοὶ τᾶλλα καταπίνουσι.

28. Φιλόξενος δ' ὁ Κυθήριος ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ
 Δείπνῳ, (ἐπερ τούτου καὶ ὁ κωμωδιοποιὸς Πλάτων ἐν τῷ
 Φάωνι ἐμνήσθη, καὶ μὴ τοῦ Λευκαδίου Φιλόξενου,) τοι-
 αύτην ἐκτίθεται παρασκευὴν δείπνου·

Εἰς δ' ἔφερον διπλόοι παῖδες λιπαρῶπα τράπεζαν
 (147) ἄμμι, ἑτέραν δ' ἑτεροί,
 ἄλλοι δ' ἑτέραν,
 μέχρι οὗ πλήρωσαν οἶκον.
 Ταὶ δὲ πρὸς ὑφιλύχνους
 ἔστιλβον αὐγὰς
 ἑστεφάνοις λαχάνοις
 παροψίσι τ', ὀξυβίφων
 πλήρεις, σὺν τε χλιδῶσαι
 παντοδαποῖς τέχνας
 εὐρήμασι πρὸς βιοσίαν,
 ψυχᾶς δαλεασματίοισι.

Παρέφερον ἐν κανέοισι
 μάζας χιονοχρόους.
 Ἄλλοι δ' ἐπεὶ
 πρῶτα παρήλθεν, οὐ
 κακκαβός, ὦ φιλότας,
 ἀλλ' ἄλλοπλατεῖς τὸ μέγιστον
 πάντ' ἔπαθεν λεπαρόν τ'
 ἔς ἐγχελεά τινες
 ἄριστον, γογγροισιωνητεῶν
 πλήρες θεοτερπείς. Ἐπ' αὐτῷ δ'
 ἄλλο παρήλθε τόσον
 βασιτισνέην ἰσόκυκλος.
 Μικρὰ δὲ κακκαβίης,
 ἔχοντα τὸ μὲν
 γαλεοντινάγκιον ἄλλον
 παρῆς ἕτερον πίων
 ἀπὸ τευθιάδα, καὶ σπηίου
 πολυποδίων ἀπαλοπλοκάμων.
 Θερμὸς μετὰ ταῦτα παρήλθε
 ἰσοτράπεζος ἄλος
 μνήστης συνόδων πυρὸς,
 ἔπειτα βαθμούς ἀτμί-
 ζων, ἐπὶ τῷ δ' ἐπίπυσται
 τευθίδες, ὦ φίλε, καὶ
 ξανθαὶ μελικαρβίδες αἱ
 κοῦφαι παρήλθον, θρημματίδες δ'
 ἐπὶ ταύταις εὐπέταλοι,
 χλωραὶ τε ἡδυφάρυγγες,
 πυρίων τε στεγναὶ βύσται μέγας
 κακκάβου γλυκὺ ὄξιος

ὀμφαλὸς θοινάας καλεῖται
 παράγωμῳ κάπιν σαφύουδα *
 ἑσταδαναιμαθίους·
 ὑπερμέγεθες τίθεμος
 θυγμοῦ μόλεν ὅπτιον ἐκείθεν
 θερμόν, ὅθεν γλυφίς
 τέτμενον εὐθύς ἐπ' αὐτὰς
 τὰς ὑπογαστρίδας
 διανεκέος ἐπάμυνε
 πέμντε μελοικαίτων
 μάλα κεν κεχαροίμεθα;
 ἀλλ' οὐθὲν ἑλλείπομεν
 θοιναπαρέης ὅτε
 παλάξαι δύναιτ' ἐπικρατέως
 ἔγω γετικὸν καὶ λέγει τις
 πάντα παρῆν ἐτόμως
 ὑμῖν, παρέπεσσε δὲ θερμόν
 σπλάγχχον. Ἐπεὶ δὲ νῆστις
 δέλφακος οἰκετικᾶς,
 καὶ νώτιος εἴληφε, καὶ ἰσφῦς,
 καὶ μινυρίγματα θερμὰ
 καὶ κεφάλαιον ὅλον
 διάπτυχες ἐφθὼν ἄπερ-
 πευθηνὸς ἀλεκτοτρόφου
 πνικτᾶς ἐρίφου παρέθηκε,
 εἶτα δλεσθ' ἀπροκώλια,
 σελίδας τε μετ' αὐτῶν
 λευκοφορινοχρόους,
 ῥύγχη καὶ κεφαλαὶ ἀποδος
 τεχνάματι ὄντες ἐσιφραμένον.

Ἐφθιά τ' ἔπειτα κρέα,
 ὅπτα ἄλλ' ἐρίφων τε καὶ ἄρνων
 ἄθυπέρωμα καρὸς χορδῇ·
 γλαυκὺς ταμειριφαστογῆνης
 ἂν δὴ φιλέοντι θεοὶ
 τοῦτ', ὃ φιλότας, ἔσθθις
 καὶ λαγῶά τ' ἔπειτ'
 ἀλεκτρονίων τε νεοσσοί,
 περδίκων, φάσεων τε χύδα.
 Ἦδη δὲ παρεβάλλετο θερμὰ
 πολλὰ, καὶ μαλακοπτυχέων
 ἄστων. Ὁμοσύζυγα δὲ
 ξανθὸν τ' ἐπεισῆλθε μέλι
 καὶ γάλα σύμπακτον,
 τό κε τυρόν ἅπας τις
 ἤμεν ἔφασχ' ἀπαλόν,
 κῆγόν ἐφάμαν. Ὅτε δ' ἦδη
 βρωτύος ἡδὲ ποτάτος
 ἐς κόρον ἐταῖροι ἤμεν,
 τῆνα μὲν ἐξαπαείρεον
 δμῶες, ἔπειτα δὲ παῖδες
 νήπι' ἔδοσαν κατὰ χειρῶν.

29. Σωκράτης δὲ ὁ Ῥόδιος ἐν τρίτῳ ἐμφυλλίου πολέ-
 μῳ τὸ Κλεοπάτρας ἀναγράφων συμπόσιον, τῆς τελευ-
 ταίας Αἰγύπτου βασιλευσάσης, γημαμένης δ' Ἀντωνίῳ,
 τῷ Ῥωμαίων στρατηγῷ ἐν Κιλικίᾳ, φησὶν οὕτως· „Ἀπαν-
 τήσασα τῷ Ἀντωνίῳ ἡ Κλεοπάτρα ἐν Κιλικίᾳ, παρε-
 σκεύασεν αὐτῷ βασιλικὸν συμπόσιον, ἐν ᾧ πάντα χρύσεια
 καὶ λιθοκόλλητα, περιττῶς ἐξεργασμένα ταῖς τέχναις·
 ἦσαν δὲ, φησὶ, καὶ οἱ τοῖχοι ἀλουργέσι καὶ διαχρύσοις

ἐμπεπτασμένοι ὕφρεσι. Καὶ δώδεκα τρίκλινα διαστρώ-
 σασα, ἐκάλεσε τὸν Ἀντώνιον, μεθ' ὧν ἐβούλετο, ἡ Κλεο-
 (148) πάτρα. Τοῦ δὲ τῇ πολυτελείᾳ τῆς ὄψεως ἐκπλα-
 γέντος, ὑπομειδιάσασα, ταῦτ' ἔφη πάντα δορεῖσθαι αὐ-
 τῷ, καὶ εἰς αὖριον παρεκάλει συνδεπνῆσαι πάλιν, ἦκοντα
 μετὰ τῶν φίλων καὶ τῶν ἡγεμόνων· ὅτε καὶ πολλῶ κρεῖτ-
 τον διακοσμήσασα τὸ συμπόσιον, ἐποίησε φανῆναι τὰ
 πρῶτα μικρὰ, καὶ πάλιν καὶ ταῦτα ἐδωρήσατο. Τῶν δ'
 ἡγεμόνων ἐφ' ἧ ἕκαστος κατέκειτο κλῆθι, καὶ τὰ κυλικεῖα,
 καθὼς ταῖς στραμηναῖς ἐμεμέριστο, ἕκαστος φέρειν ἐπέ-
 τρεψε. Καὶ κατὰ τὴν ἀφοδὸν τοῖς μὲν ἐν ἀξιώμασι φο-
 ρεῖα συν τοῖς κομίζουσι, τοῖς πλείοσι δὲ καταργύροις
 σκευαῖς κκοσμημένους ἵππους, πᾶσι δὲ λαμπηροφόρους
 παῖδας Αἰθίοπας παρίστησε. Τῇ δὲ τετάρτῃ τῶν ἡμερῶν
 ταλαντιαίους εἰς ῥόδα μισθοὺς δέδωκε, καὶ κατεστρώθη
 ἐπὶ πηχυαῖα βάρη τὰ ἐδάφη τῶν δένδρων ἐμπεπτασμέ-
 νων δικτύων τοῖς ἔλιξιν. Ἰστορεῖ δὲ καὶ, αὐτὸν τὸν Ἀν-
 τώνιον, ἐν Ἀθήναις μετὰ ταῦτα διατρήσαντα, περίοπτον
 ὑπὲρ τὸ θέατρον κατασκευάσαντα σχεδίαν, γλαυρὰ πεπυ-
 κασμένην ὕλην, ὥσπερ ἐπὶ τῶν Βακχικῶν ἄντρων γίνεται,
 ταύτης τύμπανα καὶ νεβρίδας καὶ παντοδαπ' ἄλλ' ἀθύρ-
 ματα Διονυσιακὰ ἐξαρτήσαντα, μετὰ τῶν φίλων ἔξ ἐωδι-
 νοῦ κατακλινόμενον μεθύσκεσθαι, λειτουργούντων αὐτῷ
 τῶν ἔξ Ἰταλλας μεταπεμφθέντων ἀκροαμάτων, συνη-
 θροισμένων ἐπὶ τὴν θεῖαν τῶν Πανγλήρων. Μετέβαινε
 δ' ἐνίοτε, φησὶ, καὶ ἐπὶ τὴν ἀκρόπολιν, ἀπὸ τῶν τεγῶν
 λαμπάσι δαδουχουμένης πύσης τῆς Ἀθηναίων πόλεως.
 Καὶ ἔκτοτ' ἐκέλευσεν ἑαυτὸν Διόνυσον ὀνακηρύττεσθαι
 κατὰ τὰς πόλεις ἀπάσας. Καὶ Γαῖος δὲ ὁ ἀντοκράτωρ,
 ὁ Καλλιοῦλα προσάγορευθεὶς διὰ τὸ ἐν στρατοπέδῳ γεν-

μηδὲναι, οὐ μόνον ὀνομάζετο νέος Διόνυσος, ἀλλὰ καὶ τὴν Διονυσιακὴν πέσαν ἐνδύων στολὴν προήει, καὶ οὕτως ἐσκευασμένος ἐδίκαζεν.

30. Εἰς ταῦτα ἔστιν ἀποβλέποντα τὰ ὑπὲρ ἡμῶς ἔγραπται τὴν Ἑλληνικὴν πενίαν, λαμβάνοντα πρὸ ὀφθαλμῶν καὶ τὰ παρὰ Θηβαίοις δαῖτνα. Περὶ ὧν Κλεταρχος ἐν τῇ πρώτῃ τῶν περὶ Ἀλέξανδρον ἱστοριῶν δημογούμενος, καὶ ὅτι ὁ πᾶς αὐτῶν πλοῦτος ἠγροῦτο μετὰ τὴν ὑπ' Ἀλεξάνδρου τῆς πόλεως κατασκαφὴν ἐν ταλάντοις τετρακοσίοις τεσσαράκοντά φησιν, ὅτι τε μικροψυχοὶ ἦσαν καὶ τὰ περὶ τὴν τροφὴν λίχνοι, παρασκευάζοντες ἐν τοῖς δαίπνοις θρία καὶ ἐμπετοὺς καὶ ἀφύας καὶ ἐγκρασιχόλους καὶ ἀλλαντίας καὶ σχιλίδας καὶ ἔντος· οἷσι Μακρόνιον εἰστίασε μετὰ τῶν ἄλλων πεντήκοντα Περσῶν Αὐταμνος ὁ Φράναιος, ὃν φησιν Ἡρόδοτος ἐν τῇ ἐνάτῃ μεγάλῃ πλοῦτερ παρασκευάσθαι. Ἐγούμαι δ' ὅτι οὐκ ἂν περιεγέγοντο, οὐδ' ἂν ἐδίκασι τοῖς Ἕλλησι περὶ Πλάταιων παρατάτεσθαι, ἀπολεωλόσω ἤδη ὑπὸ τῶν τοιούτων τροφῶν.

31. Ἀρκαδικὸν δὲ δαῖτνον διαγράφει ὁ Μιλήσιος Ἐκαταῖος ἐν τῇ τρίτῃ τῶν Γενεαλογιῶν, μάλα φησὶν εἶναι καὶ ὕεια κρέα. Ἀρμόδιος δ' ὁ Λακρᾶτης ἐν τῇ περὶ τῶν κατὰ Φιγυλίαν Νομίμων „Ὁ κατασταθεὶς (φησὶ) παρὰ Φιγαλεῦσι αἰταρχος, ἔφερε τῆς ἡμέρας οἶνου τρεῖς χοῆας, καὶ ἀλφίτων μέδμενον, καὶ τυροῦ πεντάμνου, καὶ τᾶλλα (149) τὰ πρὸς τὴν ἀρετὴν τῶν ἱερῶν ἀρμόττοντα. Ἡ δὲ πόλις παρεῖχεν ἑκατέρῳ τῶν χορῶν τρία πρόβατα, καὶ μάγειρον, ὑδριαφόρον τε, καὶ τραπέζας, καὶ βάρβα πρὸς τὴν καθίδραν, καὶ τὴν τοιαύτην ἀπασαν παρασκευὴν, πληρὴ τῶν περὶ τὸν μάγειρον σκευῶν, ἃ ὁ χορηγός. Τὸ δὲ δαῖτνον ἦν τοιαῦτον· πυρὸς καὶ φουστὴ μῆζα νόμου χά-

ρον ἐπὶ χαλκῶν κανόνων, τῶν παρά τισι καλουμένων μαζονόμων, ἀπὸ τῆς χρείας εὐληφότεων τὴν ἐπωνυμίαν ὁμοῦ δὲ τῇ μάξῃ καὶ τῷ τυρῷ σπλάγχχνον καὶ ἄλλες προσφραγεῖν. Καθαγιασάντων δὲ ταῦτα ἐν κεραμέα κοτταβίδι πιεῖν ἐκαστῷ μικρὸν, καὶ ὁ προσφέρων ἀνείπεν· εὖ δείπνεις. Εἴτα δ' εἰς τὸ κοινὸν ζωμὸς καὶ περίκομμα, πρόσχερα δ' ἐκαστῷ δύο κρέα. Ἐνόμιζον δ' ἐν ἅπασιν τοῖς δείπνοις, μάλιστα δὲ τοῖς λεγομένοις μεγάλοι, τοῦτο γὰρ ἔτι καὶ νῦν ἡ Διονυσιακὴ σύνοδος ἔχει τοῦτομα, τοῖς ἐσθίουσι τῶν νέων ἀνδρικότερον, ζωμὸν τ' ἔγχεῖν πλείω, καὶ μάζας καὶ ἄρτους παραβάλλειν. Γενναῖος γὰρ ὁ τοιοῦτος ἐκρίνεται καὶ ἀνδρώδης ὑπάρχειν. Θαυμαστὸν γὰρ ἦν καὶ περιβόητον παρ' αὐτοῖς ἡ πολυφαγία. Μετὰ δὲ τὸ δείπνον σπονδὰς ἐποιοῦντο, οὐκ ἀπονυράμενοι τὰς χεῖρας, ἀλλ' ἀποματτιόμενοι τοῖς ψωμοῖς, καὶ τὴν ἀπομαγδαλίαν ἐκαστος ἀπέφερε, τοῦτο ποιοῦντες ἕνεκα τῶν ἐν ταῖς ἀμφοδοῖς γνωμένων νυκτερινῶν φόβων. Ἀπὸ δὲ τῶν σπονδῶν παιὰν ᾄδεται. Ὅταν δὲ τοῖς ἤρωσι θύωσι, βουθυσία μεγάλη γίνεται καὶ ἐστιῶνται πάντες μετὰ τῶν δούλων· οἱ δὲ παῖδες ἐν ταῖς ἐστιάσεσι μετὰ τῶν πατέρων ἐπὶ λίθων καθήμενοι γυμνοὶ συνδειπνοῦσιν. Θεόπομπος δ' ἐν τῇ ἑκτῇ καὶ τεσσαρακοστῇ τῶν Φιλιππικῶν „Οἱ Ἀρκάδες (φησὶν) ἐν ταῖς ἐστιάσεσιν ὑποδέχονται τοὺς δεσπότας καὶ τοὺς δούλους, καὶ μίαν πᾶσι τράπεζαν παρασκευάζουσι, καὶ τὰ σιτία πᾶσιν εἰς τὸ μέσον παρατιθέασι, καὶ κρατῆρα τὸν αὐτὸν πᾶσι κινῶσι.“

32. Παρὰ δὲ Ναυκρατίταις, ὥς φησιν Ἑρμείας ἐν τῷ δευτέρῳ τῶν περὶ τοῦ Γρανείου Ἀπόλλωνος, ἐν τῷ πρυτανεῖῳ δειπνοῦσι γενεθλίοις Ἑστίαις πρυταντίδος καὶ Διονυσίοις, ἔτι δὲ τῇ τοῦ κομμαίου Ἀπόλλωνος πανηγύρει,

εἰσιόντες πάντες ἐν στολαῖς λευκαῖς, ὥς μέχρι καὶ νῦν κα-
 λοῦσι πρυτανικὰς ἐσθῆτας. Καὶ κατακλιθέντες ἐπανίσταν-
 ται εἰς γόνατα, τοῦ ἱεροκήρυκος τὰς πατρίους εὐχὰς κα-
 ταλέγοντος συσπένδοντες. Μετὰ δὲ ταῦτα κατακλιθέντες
 λαμβάνουσιν ἕκαστος οἶνου κοτύλας δύο, πλὴν τῶν ἱερέων
 τοῦ τε Πυθίου Ἀπόλλωνος καὶ τοῦ Διονύσου· τούτων
 γὰρ ἑκατέρῳ δεπλοῦς ὁ οἶνος μετὰ καὶ τῶν ἄλλων μερίθει
 δίδεται. Ἐπειτα ἑκάστῳ παρατίθεται ἄρτος καθαρὸς,
 εἰς πλάτος πεποιημένος, ἐφ' ᾧ ἐπικαίεται ἄρτος ἕτερος, ὃν
 κριβανίτην καλοῦσι, καὶ κρέας ὕειον, καὶ λεκάριον πιτιά-
 νης ἢ λαχάνου, τοῦ κατὰ καιρὸν γινομένου, ᾧ τε δύο, καὶ
 τυροῦ τροφαλῖς, σῦκά τε ξηρά, καὶ πλακοῦς, καλοστέφανος.
 Καὶ ὃς ἂν ἔξω τι τούτων ἱεροποιὸς παρασκευάσῃ, ὑπὸ
 τῶν τιμοῦχων ζημοῦται. Ἀλλὰ μὴν οὐδὲ τοῖς σιτημένοις
 ἐν πρυτανείῳ ἔξωθεν προσεισφέρειν τε βρώσιμον ἔξουσι,
 μόνε δὲ ταῦτα καταναλίσκουσι, τὰ ὑπολειπόμενα τοῖς οἰ-
 (150) κέταις μεταδιδόντες. Ταῖς δ' ἄλλαις ἡμέραις πάσαις
 τοῦ ἐνιαυτοῦ ἔξουσι τῶν σιτημένων τῷ βουλομένῳ ἀνελ-
 θόντι εἰς τὸ πρυτανεῖον δεπνῆν, οἰκοῦν παρασκευάσαν-
 τα αὐτῷ λάχανόν τι ἢ τῶν ὀσπρίων, καὶ τάρχχος, ἢ ἰχθύν,
 κρέας δὲ χοιρείου βραχύτατον, καὶ τούτων μεταλαμβάνων
 κοτύλην οἶνου. Γυναικὶ δὲ οὐκ ἔξεστιν εἰσεῖναι εἰς τὸ πρυ-
 τανεῖον, ἢ μένη τῇ αὐλητρίδι. Οὐκ εἰσφέρεται δὲ οὐδ' ἄμψ
 εἰς τὸ πρυτανεῖον. Ἐὰν δὲ τις Ἰναυκρατιτῶν γάμους ἐστιάῃ,
 ὡς ἐν τῷ γαμικῷ νόμῳ γέγραπται, ἀπελῇται ᾧ καὶ με-
 λληπτικὰ δίδοσθαι. Τίς δὲ ἢ τούτων αἰτία, Οὐλπιανὸς
 ἡμῶς διδάσκειν δίκαιος.

33. *Λυγκεὺς δ' ἐν τοῖς Αἰγυπτιακοῖς, προκρίνων τὰ
 Αἰγυπτιακὰ δέκντα τῶν Περσικῶν· „Αἰγυπτίων ἐπιστρα-
 τευσάντων (φησὶν) ἐπὶ Ὡλχον τὸν Περσῶν βασιλέα, καὶ*

νηθόντων, ἐπεὶ ἐγένετο αἰχμάλωτος ὁ τῶν Αἰγυπτίων βασιλεὺς, ὁ Ὡχος αὐτὸν φιλανθρώπως ἄγων ἐκάλεσε καὶ ἐπὶ δαίπνον. Τῆς οὖν παρασκευῆς γενομένης λαμπρῶς, ὁ Αἰγύπτιος κατεχέλα, ὡς εὐτελῶς τοῦ Πέρσου διατυπωμένου. Εἰ δὲ θύλεις, ἔφη, εἰδέναι, ὦ βασιλεῦ, πῶς δὲ σπεῖσθαι τοὺς εὐδαιμόνας βασιλείας, ἐπέτρεπον τοῖς ἑμοῖς ποτε γενομένοις μαγείοις παρασκευάσαι τοὺς Αἰγύπτιον δαίπνον. Καὶ κελεύσαντος, ἐπεὶ παρασκευάσθη, ἦσθεις ὁ Ὡχος τῷ δαίπνῳ, Κακὸν κακῶς σε, ἔφη, ὦ Αἰγύπτιε, ἀπολέσθαι· οἱ θεοὶ, ὅστις δαίπνα τοιαῦτα καταλιπὼν, ἐπεθύμησας θούης εὐτελεστέρας. Τίνα δ' ἦν τὰ Αἰγύπτια δαίπνα, Πρωταγορίδης ἐν τῇ πρώτῃ περὶ Διαφνικῶν ἀγώνων διδάσκει ἡμᾶς, λέγων οὕτως· „Τρίτη δ' ἐστὶν ἰδέα δαίπνων Αἰγυπτιακῇ, τραπεζῶν μὲν οὐ παρατιθεμένων, πινῶων δὲ περιφερομένων.“

34. Παρὰ δὲ Γαλάταις φησὶ Φύλαρχος ἐν τῇ ἑκτῇ, ἐν ταῖς τραπέζαις ἄρτους πολλοὺς κατακεκλισμένους παρατίθεσθαι χύδην, καὶ κρέα ἐκ τῶν λεβήτων, ὧν οὐδεὶς γένεται, εἰ μὴ πρότερον θεάσῃται τὸν βασιλέα, εἰ ἤματι τῶν παρακειμένων. Ἐν δὲ τῇ τρίτῃ ὁ αὐτὸς Φύλαρχος Ἀριάνην φησὶ τὸν Γαλάτην, πλουσιώτατον ὄντα, ἐπαγγέλλασθαι ἐστιῶσαι Γαλάτας πάντας ἐνιαυτὸν, καὶ τοῦτο συντελέσαι ποιήσαντα οὕτως. Κατὰ τόπους τῆς χώρας τὰς ἐπικαιροτάτους τῶν ὁδῶν διέλαβε σταθμοῖς, ἐπὶ τοῖς ἐκ χαράκων καὶ τῶν καλῶμεν τῶν τε οἰσύνων ἐπεβάλλετο σκηναίς, χωρούσας ἀνὰ τετρακοσίους ἀνδρας, καὶ πλείους ἔτι, καθὼς ἂν ἐκποιῶσιν οἱ τόποι τό τ' ἀπὸ τῶν πόλεων δέξασθαι, καὶ τῶν κομῶν μέλλον ἐπιφθεῖν πλῆθος. Ἐνταῦθα δὲ λέβητας ἐπέστησε κρεῶν παντοδαπῶν μεγάλους, οὓς πρὸ ἐνιαυτοῦ καὶ πρὸ τοῦ μέλλον

μεταπειράμενος τεχνίτας & ἄλλων πόλεων ἐχαλκεύσασθαι. Θύματα δὲ καταβάλλεσθαι ταύρων καὶ σὺν καὶ προβάτων τε καὶ λοιπῶν κτηνῶν ἐκάστης ἡμέρας πολλά. Πιθους τε οἴνου παρεσκευάσθαι, καὶ πλήθος ἀλφίτων πεφυραμένων. Καὶ οὐ μόνον, φησὶν, οἱ παραγινόμενοι τῶν Γαλατῶν ἀπὸ τῶν κομῶν καὶ τῶν πόλεων ἀπέβαινον, ἀλλὰ καὶ οἱ παριόντες ξένοι ὑπὸ τῶν εὐφροσυνώτεων παιδῶν οὐκ ἤφροντο, ἕως ἄν μεταλάβωσι τῶν παρασκευασθέντων.

35. Θρακίων δὲ δέκτων μνημονεύει Δενοφῶν ἐν ἑκτῇ Ἀναβάσει, τὸ παρὰ Σεύθῃ διαγράφων συμπόσιον, (154) ἐν τοῦτοις. „Ἐπειδὴ δ' εἰσῆλθον ἐπὶ τὸ δέπνον πάντες, τὸ δὲ δέπνον ἦν καθημένους κύκλῳ, ἔπειτα δὲ τρίποδες εἰσπρίχθησαν πᾶσιν. Οὗτοι δὲ ὅσον εἴκοσι κρεῖν μεστοὶ γεννημένων, καὶ ἄρτοι ζύμητες μεγάλοι προσπεπερονημένοι ἦσαν πρὸς τοῖς κρέασι. Μάλιστα δὲ τράπεζαι κατὰ τοὺς ξένους αἰετίνοντο· νόμος γὰρ ἦν. Καὶ πρῶτος τοῦτ' ἐποίησε Σεύθης· ἀνιλόμενος τοὺς παρ' αὐτῷ καμένους ἄρτους, διέκλιε κατὰ μικρὰ, καὶ διερέπτε, οἷς αὐτῷ ἔδοκε, καὶ τὰ κρέα ὡσαύτως, ὅσον μόνον γεύσασθαι ἑαυτῷ καταλείπων. Καὶ οἱ ἄλλοι δὲ κατὰ τὰ αὐτὰ ἐποίουν, καθ' οὓς καὶ αἱ τράπεζαι ἔκωντο. Ἀρκῆς δὲ τις, Ἀρύσταξ ὄνομα, φαγεῖν δευρὸς, τὸ μὲν διαρρέπτεν εἰς χάριν, λαβὼν δ' εἰς τὴν χεῖρα ὅσον τριχόνικον ἄρτον καὶ κρέα, θέμενος ἐπὶ τὰ γόνατα ἔδειπνε. Κέρατα δ' οἴνου περιέφερον, καὶ πάντες ἐδέχοντο. Ὁ δὲ Ἀρύσταξ, ἐπεὶ παρ' αὐτὸν φέρον τὸ κέρας ὁ οἰνοχόος ἦν, εἶπεν, ἴδων τὸν Δενοφῶντα οὐκ ἔτι δεκτροῦντα, Ἐκείνω, ἔφη, θός· σχολάζει γὰρ ἡδὴ, ἐγὼ δ' οὐπω. Ἐνταῦθα μὲν δὴ γέλως ἐγένετο. Ἐπεὶ δὲ προῦχάρε ὁ πόσις, εἰσῆλθεν ἀνὴρ Θραξ, ἔκων ἔχων λεγικόν, καὶ λαβὼν κέρας μεστόν, Προ-

πίνω σοι, ὦ Σείυθῃ, ἔφη, καὶ τὸν ἔπινον δωροῦμαι, ἐρ' οὐ καὶ δύναι, ὃν ἔν θάλλῃς, αἰρήσεις, καὶ ἀποχωρῶν οὐ μὴ δόλῃς τὸν πολέμον. Ἄλλος, παῖδ' εἰσαγαγὼν, οὕτως ἐβαρύνετο προπίνων, καὶ ἄλλος ἱμάτια τῇ γυναικί· καὶ Τιμασίῳ προπίνων, φιάλην τε ἀργυρᾶν, καὶ κοπίδ', ἄξια δάκα μιν. Γνήσιππος δὲ τις Ἀθηναῖος ἀναστὰς εἶπεν, ὅτι ἀρχαῖος εἴη νόμος κάλλιστος, τοῖς μὲν ἔχοντας δίδοναι τῇ βασιλεῖ τιμῆς ἕνεκα, τοῖς δὲ μὴ ἔχουσι δίδοναι τὸν βασιλέα. Ξενοφῶν δὲ ἀνέστη θαρσαλέως, καὶ δεξάμενος τὸ κέρας εἶπεν, Ἐγώ σοι, ὦ Σείυθῃ, δίδωμι ἑμαντὸν καὶ τοὺς ἑμούςς τούτους ἑταίρους, φίλους εἶναι πιστοὺς, καὶ οὐδένα ἄκοντα. Καὶ νῦν πάρμισιν, οὐδὲν προσαιτοῦντες, ἀλλὰ καὶ πονεῖν ὑπὲρ σοῦ καὶ προκινδυνεύειν βουλόμενοι. Καὶ ὁ Σείυθης ἀναστὰς, συνέπιε καὶ συγκατεσκεδάσατο μετ' αὐτοῦ τὸ κέρας. Μετὰ δὲ ταῦτα εἰσῆλθον κέρασί τε, σκίοις σημαίνουσιν, αὐλοῦντες, καὶ σάλπιγγεν ὁμοβοῦταις, ρυθμούς τε καὶ, οἷονεὶ μαγάδι, σαλπίζοντες.

36. Πισσιδάνιος δὲ, ὁ ἀπὸ τῆς στοῦς, ἐν ταῖς ἱστορίαις, αἷς συνέθηκεν οὐκ ἄλλοτρίως, ἥς προήρητο φιλοσοφίας, πολλὰ παρὰ πολλοῖς ἔθιμα καὶ νόμματα ἀναγράφων, „Κεῖτοί (φησὶ) τὰς τροφὰς προτίθενται, χόρτον ὑποβάλλοντες, καὶ ἐπὶ τραπεζῶν ξυλίων, μακρὸν ἀπὸ τῆς γῆς ἐπηρμένων. Ἡ τροφή δ' ἐστὶν ἄρτοι μὲν ὀλέγοι, κρέα δὲ πολλὰ ἐν ὕδατι, καὶ ὅπτι ἐπ' ἀνθρώπων, ἢ ὀβελίσκων. (152) Προσφέρονται δὲ ταῦτα καθαρείως μὲν, λεοντωδῶς δὲ, ταῖς χερσὶν ἀμφοτέραις αἶροντες ὅλα μέλη, καὶ ἀποδάκνοντες· ἐὰν δὲ ἡ τι δυσάποσπαστον, μαχαιρίῳ μικρῷ παρατιμνοντες, ὃ τοῖς κολοῖς ἐν ἰδίᾳ θήκῃ παράγεται. Προσφέρονται δὲ καὶ ἰχθῦς οἱ τε παρὰ τοὺς ποταμούς οἰκοῦντες καὶ παρὰ τὴν ἐντὸς καὶ τὴν ἔξω θάλασ-

σαν, καὶ τούτους δὲ ὀπιτὸν μετὰ ὀλῶν καὶ ὄξους καὶ κυμίνου. Τοῦτο δὲ καὶ εἰς τὸ ποτὸν ἐμβάλλουσιν. Ἐλαίῳ δ' οὐ χρῶνται διὰ σπάνου, καὶ διὰ τὸ ἀσύνηδες ἀηδὲς αὐτοῖς φαίνεται. Ὅταν δὲ πλείονες συνδειπνῶσι, κάθηνται μὲν ἐν κύκλῳ, μέσος δ' ὁ κράτιστος, ὡς ἂν κορυφαῖος χοροῦ, διαφέρων τῶν ἄλλων ἢ κατὰ τὴν πολεμικὴν εὐχέριαν, ἢ κατὰ τὸ γένος, ἢ κατὰ πλοῦτον. Ὁ δ' ὑποδεχόμενος παρ' αὐτὸν, ἐφεξῆς δ' ἐκατέρωθε κατ' ἀξίαν ἧς ἔχουσιν ὑπεροχῆς. Καὶ οἱ μὲν τοὺς θυρεοὺς ὀπλοφοροῦντες ἐκ τῶν ὀπίσω παρεστᾶσιν, οἱ δὲ δορυφόροι κατὰ τὴν ἀντικρὺ καθήμενοι κύκλῳ, καθάπερ οἱ δεσπόται, συνευχαλοῦνται. Τὸ δὲ ποτὸν οἱ διακονοῦντες ἐν ἀγγείοις περιφέρουσιν· εὐκοῦσι μὲν ἀμβλίκοις ἢ κεραμείοις ἢ ἀργυροῖς· καὶ γὰρ τοὺς πίνακας, ἐφ' ὧν τὰς τροφὰς προτίθενται, τοιοῦτους ἔχουσιν· οἱ δὲ χαλκοῦς, οἱ δὲ κάνεα ξύλινα καὶ πλεκτά. Τὸ δὲ πινόμενόν ἐστι παρὰ μὲν τοῖς πλουτοῦσιν οἶνος, ἐξ Ἰταλλίας καὶ τῆς Μασσαλιπτῶν χώρας παρακοιμζόμενος, ἄκρατος δ' οὗτος· ἐνλοτε δὲ καὶ ὀλίγον ὕδωρ παραμίγνυται· παρὰ δὲ τοῖς ὑποδεεστέροις ζύθος πύρινον μετὰ μέλιτος ἐσκενασμένον· παρὰ δὲ ταῖς πολλοῖς καθ' αὐτό· καλεῖται δὲ κόρμα. Ἀποφφοροῦσι δὲ ἐκ τοῦ αὐτοῦ ποτηρίου κατὰ μικρὸν, οὐ πλεῖον κυάθου· πικρότερον δὲ τοῦτο ποιοῦσι. Περιφέρει δὲ ὁ παῖς ἐπὶ τὰ δεξιὰ καὶ τὰ λαία. Οὕτως διακονοῦνται· καὶ τοὺς θεοὺς προσκυνοῦσιν, ἐπὶ τὰ δεξιὰ στρεφόμενοι.

37. Ἐτι δὲ ὁ Ποσειδώνιος διηγούμενος καὶ τὸν Λουερνίου, τοῦ Βιτύτιος πατρὸς, πλοῦτιον, τοῦ ὑπὸ Ῥωμαίων καθαιρεθέντος, φησὶ δημαγωγοῦντα αὐτὸν τοὺς ὄχλους ἐν ἄρματι φέρεσθαι διὰ τῶν πεδίων, καὶ σπείρειν χρυσὸν καὶ ἀργυρὸν ταῖς ἀκολουθούσαις τῶν Κελτῶν μυριάσι,

φεύγμα τε ποιεῖν δωδεκαστάδιον, τετράγωνον, ἐν ᾧ πλη-
ρουμένους λιηροὺς πολυτελοὺς πόματος, παρασκευάζειν τε
τοσοῦτο βρωμάτων πλήθος, ὥστε ἐφ' ἡμέρας πλείονα,
ἔξαινα τοῖς βουλομένοις εἰσερχομένοις τῶν παρασκευα-
σθέντων ἄπολαύειν, ἀδιαλείπτως διακονουμένους. Ἀφρο-
δαίτης δ' αὐτοῦ προθεσμίαν ποτὲ τῆς θοότητος, ἀφυστε-
ρήσαντά τινα τῶν βαρβάρων ποιητὴν ἀφικέσθαι, καὶ συν-
αντήσαντα μετὰ ὧδης ὑμνεῖν αὐτοῦ τὴν ὑπεροχὴν, ἐαυ-
τὸν δ' ἀποθρηνεῖν ὅτι ὑστέρησε, τὸν δὲ τερφθέντα θυ-
λάκιον αἰτῆσαι χρυσίου, καὶ δοῦναι αὐτῷ παρατρέχοντι,
ἀνελόμενον δ' ἐκείνον πάλιν ὑμνεῖν, λέγοντα, διότι τὰ ἔχρη
τῆς γῆς, ἐφ' ἧς ἁρματηλατῆ, χρυσὸν καὶ εὐεργεσίας ἄν-
θρώποις φέρει." Ταῦτα μὲν ὅν ἐν τῇ τρίτῃ καὶ εἰκοστῇ
ἱστορήσεν.

38. Ἐν δὲ τῇ πέμπτῃ περὶ Πάρθων διηγούμενός φη-
σιν· „Ὁ δὲ καλούμενος φίλος τράπεζης μὲν οὐ κοινωνᾷ,
χαμαὶ δ' ὑποκαθήμενος ἐφ' ὑψηλῆς κλίνης κατακειμένος
τῷ βασιλεῖ, τὸ παραβληθὲν ὑπ' αὐτοῦ κινιστὶ σπείρεται,
καὶ πολλάκις διὰ τὴν τυχοῦσαν αἰτίαν ἀποσπασθεὶς τοῦ
(153) χαμαιπετιτοῦς δειπνον, ῥάβδοις καὶ ἱμάσιν ἀστρα-
γαλωτοῖς μαστιγοῦνται, καὶ γενόμενος αἰμόφορτος, τὸν
τιμωρησάμενον, ὡς εὐεργέτην, ἐπὶ τὸ ἔδαφος πρηγῆς
προσπεσὼν, προσκυνᾷ." Ἐν δὲ τῇ ἐκκαιδεκάτῃ, περὶ Σπ-
λείκου διηγούμενος τοῦ βασιλέως, ὡς εἰς Μηδίαν ἀνελ-
θὼν καὶ πολεμῶν Ἀρσάκει, ἡχμαλωτίσθη ὑπὸ τοῦ βαρ-
βάρου, καὶ ὡς πολὺν χρόνον παρὰ τῷ Ἀρσάκει διέτριψεν,
ἀγόμενος βασιλικῶς, γράφει καὶ ταῦτα· „Παρὰ Πάρθοις
ἐν τοῖς δειπνοῖς ὁ βασιλεὺς τὴν τε κλίνην, ἐφ' ἧς μόνος
κατέκειτο, μεταωροτέρων τῶν ἄλλων καὶ πεχωρισμένην εἶχε,
καὶ τὴν τράπεζαν μόνω, καθάπερ ἡρώῃ, πλήρη βαρβαρι-

κῶν θουήμάτων παρακαμμένην.“ Ἱστορῶν δὲ καὶ περὶ
 Ἑρακλείου τοῦ Βεροιαίου, ὃς ὑπὸ τοῦ Γρυποῦ καλου-
 μένου Ἀντιόχου τοῦ βασιλέως προαχθεὶς μικροῦ δὲν τῆς
 βασιλείας ἐξέβαλε τὸν εὐεργέτην, γράφει ἐν τῇ τετάρτῃ
 τῶν ἱστοριῶν τάδε· „Εποίητό τε τῶν στρατιωτῶν τὰς
 κατακλίσεις ἐπὶ τοῦ ἰδαίου, ἐν ὑπαίθρῳ, ἀνὰ χιλοὺς
 δεκνίζων. Τὸ δὲ δεῖπνον ἦν ἄριστος μέγας καὶ κρέας, τὸ
 δὲ ποτὶν κρημίνης οἶνος οἷος ὅστις ὕδατι ψυχρῷ. Δη-
 νότου δὲ ἄνδρες μαχαιροφόροι, καὶ σιωπὴ ἦν εὐτακτος.“
 Ἐν δὲ τῇ δευτέρῃ „Ἐν τῇ Ῥωμαίων (φησὶ) πόλει, ὅταν
 εὐαχῶνται ἐν τῷ τοῦ Ἑρακλείου ἱερῷ, δεκνίζοντος τοῦ
 κατὰ καιρὸν θριαμβεύοντος, καὶ ἡ παρασκευὴ τῆς εὐωχίας
 Ἑρακλειώτικὴ ἐστὶ. Διονυσοῦται μὲν γὰρ οἰνόμελι, τὰ
 δὲ βρώματα ἄριστοι μεγάλοι, καὶ καπνιστὰ ἐφθὰ κρέα, καὶ
 τῶν προσφάτως καθιερωθέντων ὅπτι δαψιλῇ. Παρὰ δὲ
 Τυρρήνοισι, δις τῆς ἡμέρας τράπεζαι πολυτάλεις παρα-
 σκευάζονται, ἀνθρῶν τε στραμναὶ καὶ ἐκπώματα ἀργυρᾶ
 παντοδαπά, καὶ δοῦλον πλῆθος εὐπρεπῶν καφέστηται,
 ἐσθήσαι πολυτάλεις κεκοσμημένων.“ Τίμαιος δ' ἐν τῇ
 πρώτῃ τῶν ἱστοριῶν καὶ τὰς θρησκευτάς φησὶ παρ' αὐ-
 τοῖς μέχρι οὗ ἂν αὐτεθῶσι γυνῆς διακονῆσθαι.

39. Μεγασθῶνης δ' ἐν τῇ δευτέρῃ τῶν Ἰνδικῶν τοῖς
 Ἰνδοῖς φησὶ ἐν τῷ δεῖπνῳ παρατίθεσθαι ἐκάστην τράπε-
 ζαν, ταύτην δ' εἶναι ὁμοίαν ταῖς ἐγγυθῆμας, καὶ ἐπιτί-
 θεσθαι ἐπ' αὐτῇ τρυβλίον χρυσοῖν, εἰς ὃ ἐμβαλεῖν αὐ-
 τοὺς πρῶτον μὲν τὴν ὄρνυζαν ἐφθῆν, ὥς ἂν τις ἐμῆσαι
 χόνδρον, ἔπειτα ὅσα πολλὰ κεχειροεργημένα ταῖς Ἰνδο-
 καῖς σκευασίας. Γερμανοὶ δὲ, ὡς ἱστορεῖ Πτολεμαῖος
 ἐν τῇ τριακοστῇ, ἄριστον προσφέρονται, κρέα, μέληδον
 ὠπετήμενα, καὶ ἐπιτίθουσιν γάλα, καὶ τὸν οἶνον ἀκρατον.

Καμπανῶν δέ τινες παρὰ τὰ συμπόσια μονομαχοῦσι. Νικόλαος δ' ὁ Δαμασκηνός, εἰς τῶν ἀπὸ τοῦ περιπάτου φιλοσόφων, ἐν τῇ δεκάτῃ πρὸς ταῖς ἑκατὸν τῶν ἱστοριῶν Ῥωμαίους ἱστορεῖ παρὰ τὸ δεῖπνον συμβάλλειν μονομαχίας, γράφων οὕτως· „Τὰς τῶν μονομάχων θείας οὐ μόνον ἐν πανηγύρεσι καὶ θεάτροις ἐποιοῦντο Ῥωμαῖοι, παρὰ Τυρρήνων παραλαβόντες τὸ ἔθος, ἀλλὰ καὶ ταῖς ἐστιασίαισι. Ἐκάλουν γοῦν τινες πολλὰκις ἐπὶ δεῖπνον τοὺς φίλους, ἐπὶ τε ἄλλοις, καὶ ὅπως ἂν δύο ἢ τρία ζεύγη ἴδωιν μονομάχων, ὅτε καὶ κορεσθέντες δείπνου καὶ μέδης, εἰσέκάλουν τοὺς μονομάχους. Καὶ ὁ μὲν ἅμα ἐσφάττετο, (154) αὐτοὶ δ' ἐκρότου ἐπὶ τούτῳ ἡδόμενοι. Ἢδη δέ τις καὶ ταῖς διαθήκαις γέγραφα γυναικάς εὐπρεπεστάτας μονομαχεῖν, ὥς ἐκέκτητο, ἕτερος δὲ παῖδας ἀνήβους ἐρωμένους ἑαυτοῦ. Ἀλλὰ γὰρ οὐκ ἠνέσχeto ὁ δῆμος τὴν παρανομίαν ταύτην, ἀλλ' ἄκυρον τὴν διαθήκην ἐποίησεν.“ Ἐρατοσθένης δ' ἐν πρώτῳ Ὀλυμπιονικῶν τοὺς Τυρρήνους φησι πρὸς αὐλὸν πυκτεύειν.

40. Ποσειδώνιος δ' ἐν τρίτῃ καὶ τριακοστῇ τῶν ἱστοριῶν· „Κέλτοι (φησὶν) ἐνίστε παρὰ τὸ δεῖπνον μονομαχοῦσιν. Ἐν γὰρ τοῖς ὅπλοις ἀγερθέντες σπασμαχοῦσι καὶ πρὸς ἀλλήλους ἀκροχειρίζονται, ποτὲ δὲ καὶ μέχρι τραύματος προϊάσι, καὶ ἐκ τούτου ἐρεθισθέντες, ἐὰν μὴ ἐπισχῶσιν οἱ παρόντες, καὶ ἕως ἀναιρέσεως ἔρχονται.“ Τὸ δὲ παλαιὸν φησιν, ὅτι παρτεθέντων καλῶν τὸ μῆλον ὁ κρῆτιστος ἐλάμβανεν· εἰ δέ τις ἕτερος ἀντιποιήσαιο, συνίσταντο μονομάχισσες μέχρι θανάτου. Ἄλλοι δ' ἐν θεάτρῳ, λαβόντες ἀργύριον ἢ χρυσίον, οἱ δὲ οἴνου κεραιῶν ἀριθμὸν τινα, καὶ πιστωσάμενοι τὴν δόσιν, καὶ τοῖς ἀναγκαίοις ἢ φίλοις διαδορησάμενοι, ὑπτιοὶ ἐκτεθέντες

ἐπὶ θυρεῶν κείμεναι, καὶ παραστάς τις ξίφει τὸν λαμὸν ἀποκόπτει. Εὐφορίαν δ' ὁ Χαλκιδεὺς ἐν ἱστορικοῖς ὑπομνήμασιν οὕτω γράφει· „Παρὰ δὲ τοῖς Ῥωμαίοις προτίθεσθαι πάντε μνάς τοῖς ὑπομένειν βουλομένοις τὴν κεφαλὴν ἀποκοπῆναι πάλαι, ὥστε τοὺς κληρονόμους κομίσασθαι τὸ ἄθλον· καὶ πολλάκις ἀπογραφόμενους πλείους δικαιολογεῖσθαι καθ' ὃ δικαιότατός ἐστιν ἕκαστος αὐτῶν ἀποτυμπανισθῆναι.“

41. „Ερμειππος δ' ἐν πρώτῳ περὶ νομοθετιῶν τῶν μονομαχοῦντων εὐρετὰς ἀποφαίνει Μαντινεῖς, Δημώνακτος ἐνός τῶν πολιτῶν συμβουλευσάντος· καὶ ζηλωτὰς τούτου γενέσθαι Κυρηναίους. Ἐφορος δ' ἐν ἕκτῃ ἱστοριῶν „Ἦσκουν (φησὶ) τὰ πολεμικὰ οἱ Μαντινεῖς καὶ Ἀρκάδες, τὴν τε στολὴν τὴν πολεμικὴν καὶ τὴν ὅπλισιν τὴν ἀρχαίαν, ὡς εὐρόντων ἐκείνων, ἔτι καὶ νῦν Μαντινικὴν ἀποκαλοῦσι. Πρὸς δὲ τούτοις καὶ ὀπλομαχίας μαθήσεις ἐν Μαντινείῃ πρῶτον εὐρέθησαν, Δημίου τὸ τέχνημα καταδείξαντος.“ Ὅτι δὲ ἀρχαῖον ἦν τὸ περὶ τοὺς μονομάχους, καὶ Ἀριστοφάνης εἰρηκεν ἐν Φοινίσσαις, οὕτως·

Ἐς Οἰδίπου δὲ παῖδε, διπτύχῳ κόρῳ,

Ἄρης κατέσκηψ', ἔς τε μονομάχου πάλης

ἀγῶνα νῦν ἱσταῶν.

Ἔοικε δὲ πεποιῆσθαι τὸ ὄνομα οὐκ ἐκ τοῦ μάχη, ἀλλ' ἐκ ῥήματος τοῦ μάχεσθαι μᾶλλον συγκεῖσθαι. Ὅποτε γὰρ τὸ μάχη συντιθέμενον, τὸ τέλος εἰς ὃς τρέπεται, ὡς ἐν τῷ σύμμαχος, προπόμαχος, ἐπίμαχος, ἀντίμαχος,

φιλόμαχον γένος ἐκ Περσείας

παρὰ Πινδάρῳ, τιφικαῦτα προπαροξύνεται· ὅποτε δὲ παροξύνεται, τὸ μύχεσθαι ῥήμα περιέχει, ὡς ἐν τῷ πυγμάχος, ναυμάχος, „Αὐτόν σὲ πυλαμάχε πρῶτον“ παρὰ

Στησιχόρῳ, ὀπλομάχος, τειχομάχος, πυργομάχος. Ὁ δὲ
καμφιδιοποιὸς Ποσειδίππος ἐν Πορνοβοσκῇ φησιν·

Ὁ μὴ πεπλευμένος οὐδὲν ἰώρακεν κακόν·

(155) τῶν μονομαχοῦντων ἑσμὲν ἀθλιώτεροι.

Ὅτι δὲ καὶ οἱ ἔνδοξοι καὶ οἱ ἡγεμόνες ἐμονομάχουν, καὶ
ἐκ προκλήσεως τοῦτ' ἐποίουν, ἐν ἄλλοις εἰρήμαμεν. Διού-
λος δ' ὁ Ἀθηναῖος ἐν τῇ ἐνάτῃ τῶν ἱστοριῶν φησιν, ὡς
Κάσσανδρος ἐκ Βοιωτίας ἐπανίεν, καὶ θάψας τὸν βασιλεῖα
καὶ τὴν βασιλισσαν ἐν Αἰγαῖς, καὶ μετ' αὐτῶν τὴν Κύνναν,
τὴν Εὐρυδίκης μητέρα, καὶ τοῖς ἄλλοις τιμήσας, οἷς προσ-
ήκει, καὶ μονομαχίας ἀγῶνα ἔθηκεν, εἰς ὃν κατέβησαν
τέσσαρες τῶν στρατιωτῶν.

42. Δημήτριος δ' ὁ Σκήμμιος ἐν τῇ δωδεκάτῃ τοῦ
Τρωικοῦ διακόσμου· „Παρ' Ἀντιόχῳ (φησὶ), τῷ βασιλεῖ
τῷ μεγάλῳ, προσαγορευθέντι ἐν τῷ δαίπνῳ, πρὸς ὅπλα
ἔρχονται οὐ μόνον οἱ βασιλεῖς φίλοι, ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ὁ
βασιλεὺς. Ἐπεὶ δὲ καὶ εἰς Ἡγησιάναντα, τὸν Ἀλεξανδρέα
ἀπὸ Τρωάδος, τὸν τὰς ἱστορίας γράψαντα, ἡ τῆς ὀρχή-
σεως τάξις ἐγένετο, ἀναστὰς εἶπε, Πότερον, ὦ βασιλεῦ, κα-
κῶς ὀρχούμενόν ἐμε θεάσασθαι βούλει, ἢ καλῶς ἀπαγ-
γελλόντός μου ἴδια ποιήματα θάλεις ἀκροάσασθαι; Κε-
λευσθεῖς οὖν λέγειν, οὕτως ἦσε τὸν βασιλεῖα, ὥστ' ἐράνου
τε ἀξιοθῆναι, καὶ τῶν φίλων εἰς γενέσθαι.“ Δοῦρις δ' ὁ
Σάμιος ἐν τῇ τῶν ἱστοριῶν ἑπτακαίδεκάτῃ Πολυσπέρχοντά
φησιν, εἰ μεθυσθείη. καίτοι πρεσβύτερον ὄντα, ὀρχεῖσθαι,
οὐδενὸς Μακεδόνα ὄντα δεύτερον οὔτε κατὰ τὴν στρατη-
γίαν, οὔτε κατὰ τὴν ἀξίωσιν, καὶ ἐνδυνάμενον αὐτὸν προ-
κωτῶν, καὶ ὑποδοῦμενον Σικυῶνια, διατελεῖν ὀρχούμενον.
Ἀγαθαρχίδης δ' ὁ Κνίδιος ἐν ὀγδῇ Ἀσιατικῶν ἱστορεῖ,
ὡς οἱ ἱστυῶντες Ἀλεξάνδρον τὸν Φιλίππου τῶν φίλων τὸ

μέλλον παραιτηθῆσθαι τῶν τραγῆμάτων περιεχέουσιν· ὅτε δὲ θύλοιν ἀναλίσκειν, περιελόντες τὸν χρυσὸν ἅμα τοῖς ἄλλοις ἐξέβαλλον, ἵνα τῆς μὲν πολυτελείας οἱ φίλοι θεωταὶ γένοιτο, οἱ δ' οἰκείται κύριοι. Ἐπιλελησμένοι δ' ἦσαν οὗτοι, ὥς καὶ Δοῦρις ἱστορεῖ, ὅτι καὶ Φίλιππος, ὁ τοῦ Ἀλεξάνδρου πατὴρ, ποτήριον χρυσοῦν, ὀλίγην ἄγον πενήτηντα δραχμαῖς, κεκτημένος, τοῦτο ἐλάμβανε κοιμώμενος αἰεὶ, καὶ πρὸς κεφαλὴν αὐτοῦ κατετίθετο. Σίλευκος δὲ Θρακῶν φησι τινὰς ἐν ταῖς συμποσίαις ἀγχόνην παίζειν, βρόχον ἀρτίσαντας ἐκ τινος ὕψους στρογγύλον, πρὸς ὃν κατὰ κάθετον προστίθεσθαι λίθον εὐπερίτρεπτον τοῖς ἐπιβαίνουσι. Διαλαγχάνειν οὖν αὐτοὺς, καὶ τὸν λαχόντα, ἔχοντα δρεπάνιον, ἐπιβαίνειν τῷ λίθῳ καὶ τὸν τράχηλον εἰς τὸν βρόχον ἐντιθέναι· παρερχόμενον δ' ἄλλον ἐγείρειν τὸν λίθον· καὶ ὁ κρεμύμενος, ὑποτρέχοντος τοῦ λίθου, ἐὰν μὴ ταχὺ φθάσας ἀποτέμῃ τῷ δρεπάνῳ, τέθνηκε, καὶ οἱ ἄλλοι γελῶσι, παιδιὰν ἔχοντες τὸν ἐκείνου θάνατον.

43. Ταῦτ' εἰπεῖν εἶχον, ἄνδρες φίλοι καὶ συμπόται, τῶν Ἑλλήνων πολὺν πρῶτοι περὶ ἀρχαίων συμποσίων ἐπιστάμενος. Ἀκριβῶς δ' ὁ σοφὸς Πλάτων ἐν τῷ πρώτῳ Νόμων περὶ συμποσίων διηγείται, λέγων τάδε· „Καὶ οὐτ' ἂν ἐπ' ἀγρῶν ἰδοίς, οὐτ' ἐν ἄστεσιν, ὅσων Σπαρτιαταὶς μέλει, συμπόσια, οὐδ' ὀπόσια, τούτοις ξυνηπόμενα, πάσας (156) ἡδονὰς κινεῖ κατὰ δύναμιν. Οὐδ' ἔστιν ὅστις ἀπαντῶν κοιμᾷσιντι τι μετὰ μέθης οὐκ ἂν τὴν μέγιστην ὀλίγην εὐθύς ἐπιθείῃ, καὶ οὐτ' ἂν Διονύσια πρόφασιν ἔχοντ' αὐτὸν ῥύσαιτο, ὥσπερ ἐν ἁμάξαις εἶδον παρ' ὑμῖν ἔγω, καὶ ἐν Τάραντι δὲ παρὰ τοῖς ἡμετέροις ἀποίκις πᾶσαν τὴν πόλιν ἐθεασάμην περὶ τὰ Διονύσια μεθύουσαν. Ἐν Λακεδαιμονίᾳ οὐκ ἔστιν οὐδὲν τοιοῦτον.“

νηθόντων, ἐπεὶ ἐγένετο αἰχμάλωτος ὁ τῶν Αἰγυπτίων βασιλεὺς, ὁ Ὀχος αὐτὸν φιλανθρώπως ἄγων ἐκάλεσε καὶ ἐπὶ δεῖπνον. Τῆς οὖν παρασκευῆς γενομένης λαμπρᾶς, ὁ Αἰγύπιος κατεχέλα, ὡς εὐτελὲς τοῦ Πέρσου διακτωμένου. Εἰ δὲ θάλλεις, ἔφη, εἰδέναι, ὦ βασιλεῦ, πῶς δὲ σπεῖσθαι τοὺς εὐδαίμονας βασιλείας, ἐπίτρεψον τοῖς ἡμοῖς ποτε γενομένοις μαγέροις παρασκευάσαι σοι Αἰγύπτιον δεῖπνον. Καὶ κελύσαντος, ἐπεὶ παρασκευασθῇ, ἦσθεις ὁ Ὀχος τῷ δεῖπνῳ, Κακὸν κακῶς σε, ἔφη, ὦ Αἰγύπτιε, ἀπολέσμεαν οἱ θεοὶ, ὅστις δεῖπνα τοιαῦτα καταλωπῶν, ἐπεθύμησας θούης εὐταλεστέρας. Τίνα δ' ἦν τὰ Αἰγύπτius δεῖπνα, Πρωταγορίδης ἐν τῷ πρώτῳ περὶ Διαφνηκῶν ἀγώνων διδάσκει ἡμᾶς, λέγων οὕτως· „Τρίτη δ' ἐστὶν ἰδέα δεῖπνων Αἰγυπτιακῇ, τραπεζῶν μὲν οὐ παρατεταγμένων, πινάκων δὲ περιφερομένων.“

34. Παρὰ δὲ Γαλάταις φησὶ Φύλαρχος ἐν τῇ ἑκτῇ, ἐν ταῖς τραπέζαις ἄρτους πολλοὺς κατακεκλισμένους παρὰτῆσθαι χύδην, καὶ κρέα ἐκ τῶν λεβήτων, ὧν οὐδεὶς γένεται, εἰ μὴ πρότερον θεάσῃται τὸν βασιλεῖα, εἰ ἥπατο τῶν παρακειμένων. Ἐν δὲ τῇ τρίτῃ ὁ αὐτὸς Φύλαρχος Ἀριάμνην φησὶ τὸν Γαλάτην, πλουσιώτατον ὄντα, ἐπαγγιλλασθαι ἐστιῶσαι Γαλάτας πάντας ἐνιαυτὸν, καὶ τοῦτο συντελέσαι ποιήσαντα οὕτως. Κατὰ τόπους τῆς χώρας τὰς ἐπικαιροτάτους τῶν ὁδῶν διέλαβε σταθμοῖς, ἐπὶ τε ταῖς ἐκ χαράκων καὶ τῶν καλάμων τῶν τε οἰσύνων ἐπεβάλλετο σκηρὰς, χωρούσας ἀνὰ τετρακοσίους ἀνδρας, καὶ πλείους ἔτι, καθὼς ἂν ἐκποιῶσιν οἱ τόποι τό τ' ἀπὸ τῶν πόλεων δέξασθαι, καὶ τῶν κωμῶν μέλλον ἐπιφρεῖν πλήθος. Ἐνταῦθα δὲ λήβητας ἐπέστησε κρεῖων παντοδαπῶν μεγάλους, οὓς πρὸ ἐνιαυτοῦ καὶ πρὸ τοῦ μέλλον

μεταπεμφόμενος τεχνίτας ἐξ ἄλλων πόλεων ἐγκαλέουσατο. Θύματα δὲ καταβάλλεσθαι ταύρων καὶ συῶν καὶ προβάτων τε καὶ λοιπῶν κτηνῶν ἐκάστης ἡμέρας πολλὰ. Πιθους τε οἶνον παρεσκευάσθαι, καὶ πλῆθος αἰρήτων πεφυραμένων. Καὶ οὐ μόνον, φησὶν, οἱ παραγινόμενοι τῶν Γαλατῶν ἀπὸ τῶν κωμῶν καὶ τῶν πόλεων ἀπέλανον, ἀλλὰ καὶ οἱ παριόντες ξένοι ὑπὸ τῶν εὐεσθητότατων παιδῶν οὐκ ᾔφριεντο, ἕως ἄν μεταλίβωσι τῶν παρασκευασθέντων.

35. Θρακίων δὲ δειπνῶν μνημονεύει Ξενοφῶν ἐν ἔκτῃ Ἀναβάσεως, τὸ παρὰ Σεύθῃ διαγράφον συμπόσιον, (154) ἐν τούτοις· „Ἐπειδὴ δ' εἰσῆλθον ἐπὶ τὸ δέπνον πάντες, τὸ δὲ δέπνον ἦν καθημένους κύκλῳ, ἔπειτα δὲ τρίποδες εἰσπρήχθησαν πᾶσιν. Ὑῆτοι δὲ ὅσον εἴκοσι κρεῶν μεστοὶ νενεμημένων, καὶ ἄρτοι ζύμητες μεγάλοι προσπεπερονημένοι ἦσαν πρὸς τοῖς κρέασι. Μάλιστα δὲ τράπεζαι κατὰ τοὺς ξένους αἰεττίθεντο· νόμος γὰρ ἦν. Καὶ πρῶτος τοῦτ' ἐποίηε Σεύθης· ἀνελόμενος τοὺς παρ' αὐτῷ καμένους ἄρτους, διέκλα κατὰ μικρὰ, καὶ διεξέφτεται, οἷς αὐτῷ ἐδόκει, καὶ τὰ κρέα ὡσαύτως, ὅσον μόνον γεύσασθαι ἐαυτῷ καταλείπων. Καὶ οἱ ἄλλοι δὲ κατὰ τὰ αὐτὰ ἐποίουν, καθ' οὓς καὶ αἱ τράπεζαι ἔκριντο. Ἀρχὰς δέ τις, Ἀρύσταξ ὄνομα, φαγεῖν δευρὸς, τὸ μὲν διαξέφτεϊν εἰς χαίρειν, λαβὼν δ' εἰς τὴν χεῖρα ὅσον τριχόνικον ἄρτον καὶ κρέα, θέμενος ἐπὶ τὰ γόνατα ἐδίειπνε. Κέρατα δ' οἶνου περιέφερον, καὶ πάντες ἐδέχοντο. Ὁ δὲ Ἀρύσταξ, ἐπεὶ παρ' αὐτὸν φέρων τὸ κέρας ὁ οἰνοχόος ἦν, εἶπεν, ἰδὼν τὸν Ξενοφῶντα οὐκ ἐπὶ δειπνοῦντα, Ἐκείνω, ἔφη, θός· σχολάζει γὰρ ἤδη, ἐγὼ δ' οὐπω. Ἐνταῦθα μὲν δὴ γέλως ἐγένετο. Ἐπεὶ δὲ προὐχώρει ὁ πόσις, εἰσῆλθεν ἀγὴρ Θράξ, ἔππον ἔχων λευκόν, καὶ λαβὼν κέρας μεστόν, Προ-

πάνω σοι, ὦ Σεύδη, ἔφη, καὶ τὸν ἵππον δωροῦμαι, ἐφ' οὗ καὶ δικάω, ὃν ἂν θέλῃς, αἰρήσεις, καὶ ἀποχωρῶν οὐ μὴ δέσῃς τὸν πολέμον. Ἄλλος, παῖδ' εἰσαγαγὼν, οὕτως ἐδωρήσατο προπίνων, καὶ ἄλλος ἱμάτια τῇ γυναικί· καὶ Τιμασίαν προπίνων, φιάλην τε ἀργυρῶν, καὶ κοπίδ', ἄξιον δέκα μῶν. Γνήσιππος δέ τις Ἀθηναῖος ἀναστὰς εἶπεν, ὅτι ἀρχαῖος εἴη νόμος κάλλιστος, τοὺς μὲν ἔχοντας δίδόναι τῷ βασιλεῖ τιμῆς ἕνεκα, τοῖς δὲ μὴ ἔχουσι δίδόναι τὸν βασιλέα. Ξενοφῶν δὲ ἀνέστη Θαρσαλέως, καὶ δεξιόμενος τὸ κέρας εἶπεν, Ἐγὼ σοι, ὦ Σεύδη, δίδωμι ἑμαυτὸν καὶ τοὺς ἑμούςς τοίνους ἑταίρους, φίλους εἶναι πιστοὺς, καὶ οὐδένα ἄκοντα. Καὶ νῦν πάρμισα, οὐδὲν προσαιτοῦντες, ἀλλὰ καὶ πονεῖν ὑπὲρ σοῦ καὶ προκινδυνεύειν βουλόμενοι. Καὶ ὁ Σεύδης ἀναστὰς, συνέπιε καὶ συγκατεσκεδάσατο μετ' αὐτοῦ τὸ κέρας. Μετὰ δὲ ταῦτα εἰσῆλθον κέραςί τε, σῆοις σημαίνουσιν, αὐλοῦντες, καὶ σάλπιγξιν ὁμοβοῦσαις, ρυθμούς τε καὶ, οἶονε μαγάδι, σαλπίζοντες.

36. Ποσειδάωνιος δὲ, ὁ ἀπὸ τῆς στοῦς, ἐν ταῖς ἱστορίαις, αἷς συνέθηκεν οὐκ ἄλλοιτρίως, ἥς προήρητο φιλοσοφίας, πολλὰ παρὰ πολλοῖς ἔθιμα καὶ νόμιμα ἀναγράψαν, „Κελτοὶ (φησὶ) τὰς τροφὰς προτίθενται, χόρτον ὑποβάλλοντες, καὶ ἐπὶ τραπέζων ξυλίνων, μαζὸν ἀπὸ τῆς γῆς ἐπηρμέναν. Ἡ τροφή δ' ἐστὶν ἄρτοι μὲν ὀλγοί, κρέα δὲ πολλὰ ἐν ὕδατι, καὶ ὅπτα ἐπ' ἀνθρώκων, ἣ ὀβελίσκων. (152) Προσφέρονται δὲ ταῦτα καθαρῶς μὲν, λεοντωδῶς δὲ, ταῖς χερσὶν ἀμφοτέραις αἶροντες ὅλα μέλη, καὶ ἀποδάκνοντες· ἐὰν δὲ ἥ τι δυσάποσπαστον, μαχαίρῃ μικρῇ παρατεμνοντες, ὃ τοῖς κολοῖς ἐν ἰδίᾳ θήκη παράκειται. Προσφέρονται δὲ καὶ ἰχθῦς οἱ τε παρὰ τοὺς ποταμούς αἰκοῦντες καὶ παρὰ τὴν ἐντὸς καὶ τὴν ἔξω θάλασ-

σαν, καὶ τούτους δὲ ὀπτούς μετὰ ὁλῶν καὶ ὄξους καὶ κυμίνου. Τοῦτο δὲ καὶ εἰς τὸ ποτὸν ἐμβάλλουσιν. Ἐλαίῳ δ' οὐ χρῶνται διὰ σπάνου, καὶ διὰ τὸ ἀσύνγηδες ἀηδὲς αὐτοῖς φαίνεται. Ὅταν δὲ πλείονες συνδειπνῶσι, κἀθῆνται μὲν ἐν κύκλῳ, μέσος δ' ὁ κράτιστος, ὡς ἂν κορυφαῖος χοροῦ, διαφέρων τῶν ἄλλων ἢ κατὰ τὴν πολεμικὴν εὐχέριαν, ἢ κατὰ τὸ γένος, ἢ κατὰ πλοῦτον. Ὁ δ' ὑποδεχόμενος παρ' αὐτὸν, ἐφεξῆς δ' ἐκατέρωθε κατ' ἀξίαν ἧς ἔχουσιν ὑπεροχῆς. Καὶ οἱ μὲν τοὺς θυρεοὺς ὀπλοφοροῦντες ἐκ τῶν ὀπίσω παρεστᾶσιν, οἱ δὲ δορυφόροι κατὰ τὴν ἀντικρὺ καθήμενοι κύκλῳ, καθάπερ οἱ δεσπόται, συνενοχοῦνται. Τὸ δὲ ποτὸν οἱ διακονοῦντες ἐν ἀγγείοις περιφέρουσιν· εἰκόσι μὲν ὑμβίκιοις ἢ κεραμείοις ἢ ἀργυροῖς· καὶ γὰρ τοὺς πίνακας, ἐφ' ὧν τὰς τροφὰς προτίθενται, τοιούτους ἔχουσιν· οἱ δὲ χαλκοῦς, οἱ δὲ κάνεα ξύλινα καὶ πλεκτά. Τὸ δὲ πινόμενόν ἐστι παρὰ μὲν τοῖς πλουτοῦσιν οἶνος, ἐξ Ἰταλίας καὶ τῆς Μασσαλιητῶν χώρας παρακοιμίζομενος, ἄκρατος δ' οὗτος· ἐνίοτε δὲ καὶ ὀλίγον ὕδωρ παραμίγνυται· παρὰ δὲ τοῖς ὑποδεεστέροις ζύθος πύρινον μετὰ μέλιτος ἐσκενασμένον· παρὰ δὲ τοῖς πολλοῖς καθ' αὐτό· καλεῖται δὲ κόρμα. Ἀποδόφοῦσι δὲ ἐκ τοῦ αὐτοῦ ποτηρίου κατὰ μικρὸν, οὐ πλεῖον κυάθου· πυκνότερον δὲ τοῦτο ποιοῦσι. Περιφέρει δὲ ὁ παῖς ἐπὶ τὰ δεξιὰ καὶ τὰ λαῖά. Οὕτως διακονοῦνται· καὶ τοὺς θεοὺς προσκυνοῦσιν, ἐπὶ τὰ δεξιὰ στρεφόμενοι.

37. Ἐτι δὲ ὁ Ποσειδάωνιος διηγούμενος καὶ τὸν Λουερνίου, τοῦ Βετιύτιος πατρὸς, πλοῦτιον, τοῦ ὑπὸ Ῥωμαίων καθαιρεθέντος, φησὶ δημαγωγοῦντα αὐτὸν τοὺς ὄχλους ἐν ἄρματι φέρεσθαι διὰ τῶν πεδίων, καὶ σπείρειν χρυσὸν καὶ ἀργυρὸν ταῖς ἀκολουθούσαις τῶν Κελτῶν κυρίασι,

φρύγμα τε ποιῆν δωδεκαστάδιον, τετράγωνον, ἐν ᾧ πληρουμένους λιηροὺς πολυτελοὺς πόματος, παρασκευάζειν τι τοσοῦτο βρωμάτων πλήθος, ὥστε ἐφ' ἡμέρας κλείοντες, ἔξαινα τοῖς βουλομένοις εἰσερχομένοις τῶν παρασκευασθέντων ἀπολαύειν, ἀδιαλείπτως διακονουμένους. Ἀφροίσατος δ' αὐτοῦ προθεσμίαν ποτὲ τῆς θοίνης, ἀφυστηρήσαντά τινα τῶν βαρβάρων ποιητὴν ἀρκεῖσθαι, καὶ συναντήσαντα μετὰ ᾠδῆς ὑμνεῖν αὐτοῦ τὴν ὑπεροχὴν, ἐαυτὸν δ' ἀποδρηνεῖν ὅτι ὑστέρηκε, τὸν δὲ τερφθέντα θυλάκιον αἰτῆσαι χρυσίου, καὶ ὅπως αὐτῷ παρατρέχοντι, ἀνελόμενον δ' ἐκείνον πάλιν ὑμνεῖν, λέγοντα, διότι τὰ ἔχνη τῆς γῆς, ἐφ' ἧς ἄρματιλατῆ, χρυσὸν καὶ εὐεργεσίας ἀνδρώποικς φέρει. Ταῦτα μὲν οὖν ἐν τῇ τρίτῃ καὶ εἰκοστῇ ἱστορήσεν.

38. Ἐν δὲ τῇ πέμπτῃ περὶ Πάρθων δηγούμενός φησιν· „Ὁ δὲ καλούμενος φίλος τραπέζης μὲν οὐ κοινωνεῖ, χαμαὶ δ' ὑποκαθήμενος ἐφ' ὑψηλῆς κλίνης κατακειμένος τῷ βασιλεῖ, τὸ παραβληθὲν ὑπ' αὐτοῦ κινιστὶ σπεῖται, καὶ πολλάκις διὰ τὴν τυχοῦσαν αἰτίαν ἀποσπασθεὶς τοῦ (153) χαμαιπετέος δέλπου, ῥάβδοις καὶ ἱμάσιν ἀστραγαλωτοῖς μαστιγοῦνται, καὶ γενόμενος αἰμόφυρτος, τὸν τιμωρησάμενον, ὡς εὐεργέτην, ἐπὶ τὸ ἔδαφος πρηγῆς προσπεσών, προσκυνεῖ.“ Ἐν δὲ τῇ ἑκαδεκάτῃ, περὶ Σιλείκου δηγούμενος τοῦ βασιλέως, ὡς εἰς Μηδίαν ἀνελθὼν καὶ πολεμῶν Ἀρσάκει, ἥχημαλωτίσθη ὑπὸ τοῦ βαρβάρου, καὶ ὡς πολὺν χρόνον παρὰ τῷ Ἀρσάκει διέτριψεν, ἀγόμενος βασιλικῶς, γράφει καὶ ταῦτα· „Παρὰ Πάρθοις ἐν τοῖς δέλπουσι ὁ βασιλεὺς τὴν τε κλίνην, ἐφ' ἧς μόνος κατέκειτο, μεταωροτέρων τῶν ἄλλων καὶ κεχωρισμένην εἶχε, καὶ τὴν τραπέζαν μόνον, καθάπερ ἡρώε, πλήρη βαρβαρι-

κῶν θωήμάτων παρακαμένην.“ Ἱστορῶν δὲ καὶ περὶ
 Ἡρακλείωνος τοῦ Βεροιαίου, ὃς ὑπὸ τοῦ Γρυποῦ καλου-
 μένου Ἀντιάχου τοῦ βασιλέως προαχθεὶς μικροῦ δύν τῆς
 βασιλείας ἐξέβαλε τὸν εὐεργέτην, γράφει ἐν τῇ τελευτῇ
 τῶν ἱστοριῶν ταῦτε· „Ἐπειτό τε τῶν στρατιωτῶν τὰς
 κατακλίσεις ἐπὶ τοῦ ἰδαίου, ἐν ὑπαίθρῳ, ἀνὰ χιλοὺς
 δεπνίζων. Τὸ δὲ δεῖπνον ἦν ἄριστος μέγας καὶ κρέας, τὸ
 δὲ ποτὶν κρημνίμενος οἶνος οἷος δῖπρος ὑδατι ψυχρῷ. Λη-
 κόντιν δὲ ἄνδρες μαχαιροφόροι, καὶ σιωπὴ ἦν εὐτακτος.“
 Ἐν δὲ τῇ δευτέρᾳ „Ἐν τῇ Ῥωμαίων (φησὶ) πόλει, ὅταν
 εὐεργῶνται ἐν τῷ τοῦ Ἡρακλείωνος ἱερῷ, δεπνίζοντος τοῦ
 κατὰ καιρὸν θριαμβεύοντος, καὶ ἡ παρασκευὴ τῆς εὐχίας
 Ἡρακλεωτική ἐστι. Διωνοχοῦται μὲν γὰρ οἰόμεθα, τὰ
 δὲ βρώματα ἄριστοι μεγάλοι, καὶ καπνιστὰ ἐρθὰ κρέα, καὶ
 τῶν προσφάτως καθιερωθέντων ὀπτιὰ δαψιλῇ. Παρὰ δὲ
 Τυφφῆνοῖς, ὡς τῆς ἡμέρας τράπεζαι πολυτελεῖς παρα-
 σκευάζονται, ἀνθινὰ τε στραμνὰ καὶ ἐκτόματα ἀργυρᾷ
 παντοδαπὰ, καὶ δούλων πλήθος εὐπρεπῶν παρέστηκαν,
 ἐσθήσεις πολυτελεῖσι πεκοσμημέναν.“ Τίμαιος δ' ἐν τῇ
 πρώτῃ τῶν ἱστοριῶν καὶ τὰς Θερραπύνας φησὶ παρ' αὐ-
 τοῖς μέχρι οὗ ἂν ἀντισταθῶσι γυμναῖς διακονῆσθαι.

39. Μεγασθῶνης δ' ἐν τῇ δευτέρᾳ τῶν Ἰνδικῶν τοῖς
 Ἰνδοῖς φησὶ ἐν τῷ δεῖπνῳ παρατίθεσθαι ἐκάστην τράπεζαν,
 ταύτην δ' εἶναι ὁμοίαν ταῖς ἐγγυθήκαις, καὶ ἐπιτί-
 θεσθαι ἐπ' αὐτῇ τρυβλίον χρυσοῦν, εἰς ὃ ἐμβαλεῖν αὐ-
 τοὺς πρῶτον μὲν τὴν ὄρυζαν ἐρθῆν, ὡς ἂν τις ἐψήσκει
 χόνδρον, ἔπειτα ὅσα πολλὰ κεχειροουργημένα ταῖς Ἰνδι-
 καῖς σκευασίαις. Γερμανοὶ δὲ, ὡς ἱστορεῖ Πλούτωνος
 ἐν τῇ τριακοντῇ, ἄριστον προσφέρονται, κρέα μὲλινον
 ὀπιτημένα, καὶ ἐπιπίνουσι γάλα, καὶ τὸν οἶνον ἄκρατον.

Καμπανῶν δ' ἴσως παρὰ τὰ συμπίοσια μονομαχοῦσι. Νικόλαος δ' ὁ Λαμασκηνός, εἰς τῶν ἀπὸ τοῦ περιπάτου φιλοσόφων, ἐν τῇ δεκάτῃ πρὸς ταῖς ἑκατὸν τῶν ἱστοριῶν Ῥωμαίους ἱστορεῖ παρὰ τὸ δεῖπνον συμβάλλειν μονομαχίας, γράφων οὕτως· „Τὰς τῶν μονομάχων θείας οὐ μόνον ἐν πανηγύρεσι καὶ θεάτροις ἐποιούντο Ῥωμαῖοι, παρὰ Τυρρηνῶν παραλαβόντες τὸ ἔθος, ἀλλὰ καὶ ταῖς ἐστιάζουσιν. Ἐκάλουν γοῦν τινες πολλάκις ἐπὶ δεῖπνον τοὺς φίλους, ἐπὶ τε ἄλλοις, καὶ ὅπως ἂν δύο ἢ τρία ζεύγη ἴδωιν μονομάχων, ὅτε καὶ κορεσθέντες δείπνου καὶ μέλης, εἰσεκάλουν τοὺς μονομάχους. Καὶ ὁ μὲν ἅμα ἐσφάττετο, (154) αὐτοὶ δ' ἐκρότον ἐπὶ τούτῳ ἠδόμενοι. Ἦδη δέ τις καὶ ταῖς διαθήκαις γέγραφε γυναῖκας εὐπρεπεστάτας μονομαχῆσαι, ὥς ἐκέκτητο, ἕτερος δὲ παῖδας ἀνήβους ἐρωμένους ἑαυτοῦ. Ἀλλὰ γὰρ οὐκ ἠνέσχετο ὁ δῆμος τὴν παρανομίαν ταύτην, ἀλλ' ἄκυρον τὴν διαθήκην ἐποίησεν.“ Ἐρατοσθένης δ' ἐν πρώτῳ Ὀλυμπιονικῶν τοὺς Τυρρηνούς φησι πρὸς αὐλὸν πικτεῦεν.

40. Ποσειδώνιος δ' ἐν τρίτῃ καὶ τριακοστῇ τῶν ἱστοριῶν· „Κελτοὶ (φησὶν) ἐνότε παρὰ τὸ δεῖπνον μονομαχοῦσιν. Ἐν γὰρ τοῖς ὅπλοις ἀγερθέντες σκισμαχοῦσι καὶ πρὸς ἀλλήλους ἀκροχειρίζονται, ποτὲ δὲ καὶ μέχρι τραύματος προϊάσι, καὶ ἐκ τούτου ἐρεθισθέντες, εἰ μὴ ἐπισχῶσιν οἱ παρόντες, καὶ ἕως ἀναιρέσεως ἔρχονται.“ Τὸ δὲ παλαιὸν φησιν, ὅτι παρατεθέντων κωλήρων τὸ μηρίον ὁ κράτιστος ἐλάμβανεν· εἰ δὲ τις ἕτερος ἀντιποιήσαιο, συνίσταντο μονομαχίσοντες μέχρι θανάτου. Ἄλλοι δ' ἐν θεάτρῳ, λαβόντες ἀργύριον ἢ χρυσίον, οἱ δὲ οἴνου κεραμίων ἀριθμὸν τένα, καὶ πιστωσάμενοι τὴν δόσιν, καὶ τοῖς ἀναγκαίοις ἢ φίλοις διαδωρησάμενοι, ὑπτιοὶ ἐκτεθέντες

ἐπὶ θυρεῶν κεῖνται, καὶ παραστάς τις ξίφει τὸν λαμὸν ἀποκόπτει. Εὐφορίων δ' ὁ Χαλκιδεὺς ἐν ἱστορικοῖς ὑπομνήμασιν οὕτω γράφει· „Παρά δὲ τοῖς Ῥωμαίοις προτιθεσθαι πάντα μὲν τοῖς ὑπομῶν βουλομένοις τὴν κεφαλὴν ἀποκοπῆναι πάλαι, ὥστε τοὺς κληρονόμους κομίσασθαι τὸ ἄθλον· καὶ πολλάκις ἀπογραφομένους πλείους δικαιολογεῖσθαι καθ' ὃ δικαιότατος ἐστὶν ἕκαστος αὐτῶν ἀποτυμπανισθῆναι.“

41. „Ερμῆπιος δ' ἐν πρώτῳ περὶ νομοθετιῶν τῶν μονομαχοῦντων εὐρετὰς ἀποφαίνει Μαντινεῖς, Δημώνακτος ἐνὸς τῶν πολιτῶν συμβουλευσάντος· καὶ ξηλωτὴς τούτου γενέσθαι Κυρηναίους. Ἐφορος δ' ἐν ἕκτῃ ἱστοριᾷ „Ἦσκουν (φησὶ) τὰ πολεμικὰ οἱ Μαντινεῖς καὶ Ἀρκάδες, τὴν τε στολὴν τὴν πολεμικὴν καὶ τὴν ὅπλισιν τὴν ἀρχαίαν, ὡς εὐρόντων ἐκείνων, ἔτι καὶ νῦν Μαντινικὴν ἀποκαλοῦσι. Πρὸς δὲ τούτοις καὶ ὀπλομαχίας μαθήσεις ἐν Μαντινείῃ πρῶτον εὐρέθησαν, Δημίου τὸ τέχνημα καταδείξαντος.“ Ὅτι δὲ ἀρχαῖον ἦν τὸ περὶ τοὺς μονομάχους, καὶ Ἀριστοφάνης εἰρηκεν ἐν Φουλίσσαις, οὕτως·

Ἐς Οἰδίου δὲ παῖδε, διπτύχῳ κόρῳ,

Ἄρης κατέσκηψ', ἕς τε μονομάχου πάλης
ἀγῶνα νῦν ἱσταῖσιν.

Ἔοικε δὲ πεποιθῆσθαι τὸ ὄνομα οὐκ ἐκ τοῦ μάχη, ἀλλ' ἐκ δήματος τοῦ μάχεσθαι μᾶλλον συγκεῖσθαι. Ὅποτε γὰρ τὸ μάχη συντιθέμενον, τὸ τέλος εἰς ὃς τρέπῃ, ὡς ἐν τῷ σῖμμαχος, πρωτόμαχος, ἐπίμαχος, ἀντίμαχος,

φιλόμαχον γένος ἐκ Περσῶν

παρὰ Πινδάρῳ, τῆρικαῦτα προπαροξύνεται· ὅποτε δὲ παροξύνεται, τὸ μᾶχεσθαι δήμα περιέχει, ὡς ἐν τῷ πυγμάχος, ναυμάχος, „Αὐτὸν σὲ πυλαμάχε πρῶτον“ παρὰ

μέλλον παραιτηθῆσθαι τῶν τραγῆμάτων περιεχρῆσθαι·
 ὅτε δὲ θέλοιεν ἀναλλοκεῖν, περιελόντες τὸν χρυσὸν ἅμα
 τοῖς ἄλλοις ἐξέβαλλον, ἵνα τῆς μὲν πολυτελείας οἱ φίλοι
 θεωταὶ γένοιτο, οἱ δ' οἰκείται κύριοι. Ἐπιλελησμένοι δ'
 ἦσαν οὗτοι, ὡς καὶ Δοῦρις ἱστορεῖ, ὅτι καὶ Φίλιππος, ὁ
 τοῦ Ἀλεξάνδρου πατὴρ, ποτήριον χρυσοῦν, ὀκτὴν ἄγον πεν-
 τήκοντα δραχμαῖς, κεκτημένος, τοῦτο ἐλάμβανε κοιμώμενος
 αἰεὶ, καὶ πρὸς κεφαλὴν αὐτοῦ κατατίθετο. Σίλευκος δὲ
 Θρακῶν φησι τινὰς ἐν ταῖς συμποσίοις ἀγχόνην παῖξεν,
 βρόχον ἀρτίψαντας ἐκ τινος ὕψους στρογγύλον, πρὸς ὃν
 κατὰ κάθετον προστίθεσθαι λίθον εὐπερίτρεπτον τοῖς
 ἐπιβαίνουσι. Διαλαγχάνειν οὖν αὐτοὺς, καὶ τὸν λαχόντα,
 ἔχοντα δρεπάνιον, ἐπιβαίνειν τῷ λίθῳ καὶ τὸν τράχηλον
 εἰς τὸν βρόχον ἐντιθέναι· παρερχόμενον δ' ἄλλον ἐγείρειν
 τὸν λίθον· καὶ ὁ κρεμνόμενος, ὑποτρέχοντος τοῦ λίθου,
 εἰς μὴ ταχὺ φθάσας ἀποτέμῃ τῷ δρεπάνῳ, τέθνηκε, καὶ
 οἱ ἄλλοι γελῶσι, παιδιὰν ἔχοντες τὸν ἐκείνου θάνατον.

43. Ταῦτ' εἰπεῖν ἔχον, ἄνδρες φίλοι καὶ συμπόται,
 τῶν Ἑλλήνων πολὺ πρότεροι περὶ ἀρχαίων συμποσίων ἐπι-
 στάμενος. Ἀκριβῶς δ' ὁ σοφὸς Πλάτων ἐν τῷ πρώτῳ Νό-
 μῳ περὶ συμποσίων διηγείται, λέγων τάδε· „Καὶ οὐτ'
 ἂν ἐπ' ἀγρῶν ἴδοις, οὐτ' ἐν ἀστεσιν, ὅσων Σπαρτιάταις
 μέλει, συμπόσια, οὐδ' ὁπόσα, τοῖτοις ξυνεπόμενα, πύσας
 (156) ἡδονὰς κενεῖ κατὰ δύναμιν. Οὐδ' ἔστιν ὅστις
 ἀπαντῶν κομᾷζοντί τινι μετὰ μέθης οὐκ ἂν τὴν μεγίστην
 δίκην εὐθύς ἐπιδείῃ, καὶ οὐτ' ἂν Διονύσια πρόφασιν
 ἔχοντ' αὐτὸν ῥύσαιτο, ὥσπερ ἐν Ἀμάξαις εἶδον παρ' ὑμῖν
 ἔγω, καὶ ἐν Τάραντι δὲ παρὰ τοῖς ἡμετέροις ἀποίκις πᾶ-
 σαν τὴν πόλιν ἐθείασάμην περὶ τὰ Διονύσια μεθύουσαν.
 Ἐν Λακεδαιμονίῳ οὐκ ἔστιν οὐδὲν τοιοῦτον.“

44. Καὶ ὁ Κύνουλκος, ἄλλως ὄφελον, ἔφη, τὴν Θράκιον ταύτην παίζας παιδιὰν διαφθάρης· ἀντίειπες γὰρ ἡμᾶς, ὥσπερ νηστειὰν ἄγοντας, καὶ περιμένοντας τὸ ἀνατέλλον ἄστρον, οὐ φασὶ μὴ φανέντος οἱ τὴν χρηστὴν ταύτην φιλοσοφίαν εὐρόντες, νόμιμον εἶναι μηδενὸς γεύεσθαι. Ἐγὼ δ' ὁ τάλας, κατὰ τὸν κωμωδιοποιὸν Διφίλον,

Κεστρεὺς ἂν εἶην ἔνεκα νηστειᾶς ἄκρας.

Ἐπελάθεσθε δὲ καὶ ὑμεῖς τῶν τοῦ ποιητοῦ καλῶν, ὡς ἔφη·

Οὐ μὲν γὰρ τι χέρειον, ἐν ὧρῃ δεῖπνον ἐλίσθαι.

Καὶ ὁ καλὸς δ' Ἀριστοφάνης ἐν Κωικάλῳ ἔφη·

Ἄλλ' ἔστιν, ὡ πάτερ, κομιδὴ μεσημβρία,

ἥνικα γε τοὺς νεωτέρους δειπνεῖν χρεῖον.

Ἐμοὶ τε πολλῶ ἦν ἄμενον, κατὰ τὸ Παρμενίσκου τῶν κυνικῶν συμπόσιον δειπνεῖν, ἣ ἐνθάδε πάντα ὥσπερ τοὺς πυρέσσοντας περιφερόμενα ὄραν. Γελασάντων δ' ἡμῶν, ἔφη τις, Ἄλλ' ὡ λῶστε ἀνδρῶν, μὴ φθορήσης ἡμῖν, τὸ Παρμενίσκειον ἐκείνο διαλθεῖν συμπόσιον. Καὶ ὡς, μέτερον αὐτὸν παραναστήσας, ἔφη, Ὅμνυμι δ' ὑμῖν, ἄνδρες, κατὰ τὸν ἡδὺν Ἀντιφάνη, ὡς ἐν τῇ Παρεκδομῇ ἔφη·

Ὅμνυμι δ' ὑμῖν, ἄνδρες, αὐτὸν τὸν θεόν,

εἴ οὐ τὸ μεθύειν πᾶσιν ὑμῖν γίγνεται,

ἣ μὴν ἐλίσθαι τοῦτον ἂν ζῆν τὸν βίον

ἣ τὴν Σελεύκου τοῦ βασιλέως ὑπεραχὴν.

Ῥοφεῖν φακὴν ἐσθ' ἡδὺ μὴ δεδοικῶτα,

μαλακῶς καθύειν ἄθλιον δεδοικῶτα.

45. Ἄλλ' ὁ γε Παρμενίσκος οὕτως ὑπῆρχετο· „Παρμενίσκος Μόλπιδι χαίρειν. Πλεονάζων ἐν ταῖς προσηφηνήσεσι πρὸς σε περὶ τῶν ἐπιφανῶν κλήσεων ἀγωνιῶ, μὴ τότε εἰς πληθώραν ἐμπεσὼν μεμψιμοιρήσης. Διὸ καὶ με-

ταδοῦναι σοι βούλομαι τοῦ παρὰ Κέβητι τῷ Κυζικηνῷ
 δειπνου. Προπῶν δ' ὑσώπου τὴν ὥραν ἐπάναγε ἐπὶ
 τὴν ἐστίαν. Διονυσίαν γὰρ ὄντων Ἀθήνησι παρελή-
 φθην πρὸς αὐτόν. Κατέλαβον δὲ κυνικούς μὲν ἀνακειμέ-
 νους ἔξ, ἓνα δὲ κύνουλκον, Καρνείον, τὸν Μεγαρικόν.
 Τοῦ δειπνου δὲ χρονίζοντος, λόγος ἐγένετο, ποῖον τῶν
 ὑδάτων ἡδιστόν ἐστιν. Καὶ τῶν μὲν ἐγκωμαζόντων τὸ
 ἀπὸ τῆς Λέξης, ἄλλων δὲ τὸ ἀπὸ τῆς Παιφίης, ὁ Καρ-
 νεῖος κατὰ Φιλόξενον εἶπε, τὸ κατὰ χειρῶν. Καὶ τῆς τρα-
 πέξης παρατεθείσης, ἔδειπνούμεν.

καὶ τὴν μὲν ἐξηρτιλούμεν (φακῆν), ἥ δ' ἐπιστρέει.
 Εἴτα πάλιν φακοὶ προσηρέχθησαν, ὅξευ βεβρεγμένοι, καὶ
 ὁ Διτράφης δραξάμενος ἔφη.

Ζεῦ, μὴ λάθοι σε, τῶνδ' ὅς αἰτιος φακῶν.
 καὶ ἄλλος ἔξης ἀνεβόησε.

Φακός σε δαίμων καὶ φακὴ τύχη λάβοι.
 Ἐμοὶ δὲ κατὰ τὸν καυμὸν Δίφιλον, φησὶ δ' οὗτος ἐν
 Πηλιάσι

Τὸ δειπνάριον ἀνθηρόν ἦν, γλαφυρόν σφόδρα,
 φακῆς κατ' ἄνδρα τρυβλίον μεστὸν μέγα.
 (157) Β. Πρώτιστον οὐκ ἀνθηρόν. Α. Ἐπὶ ταύτῃ φέρων
 εἰς τὸ μέσον ἐπεχόρευσε σαρπέρδης μέγας
 ὑπὸ τι δυσώδης οὗτος * ηρος ἀνθίαν,
 ὃν πολλὰ ** ταῖς κίχλαις ἦδη λέγει.

Γέλωτος οὖν ἐπιφάγντος, παρῆν ἡ θεατροτορική Μέλ-
 λισσα, καὶ ἡ κυνάμνια Νίκιον· αὗται δ' ἦσαν τῶν οὐκ
 ἀστέμων ἐταιρίδων. Αποβλέψασαι οὖν αὗται εἰς τὰ παρα-
 κείμενα, καὶ θαυμάσασαι, ἐγέλω. Καὶ ἡ Νίκιον ἔφη,
 Οὐδαὶς ὑμῶν, ἄνδρες γυναιοσυλλακτάδαι, ἰχθὺν ἐσθίει; ἢ
 καθάπαρ ὁ πρόγονος ὑμῶν Μελίαγρος ὁ Γαδαρεὺς ἐ-

ταῖς Χάρισις ἐπιγραφόμεναις ἔφη, τὸν Ὅμηρον, Ζῆρον ὄντα τὸ γένος, κατὰ τὰ πάτρια ἐχθύναν ἀπαχομένους ποιῆσαι τοὺς ἀρχαίους, θαυμάσιαι πολλῆς οὔσης κατὰ τὸν Ἑλκήσποντον; ἢ μόνον ἀνέγνωτε σύγγραμμα αὐτοῦ, τὸ περιέχον λεκίδου καὶ φακῆς σύγκρισιν; ὁρῶ γάρ πολλὰ παρ' ὑμῖν τῆς φακῆς τὴν σκευὴν· εἰς ἣν ἀποβλέπουσα συμβουλευσάμην ἂν ὑμῖν, κατὰ τὸν Σικρατικὸν Ἀντισθέτην, ἐξάγειν ἐαυτοὺς τοῦ βίου, τοιαῦτα σιτουμένους. Πρὸς ἣν ὁ Καρνεῖος ἔφη, Εὐξίθους ὁ Πυθαγορεὺς, ὃ Νίκιον, ὡς φησι Κλέαρχος ὁ περιπατητικὸς ἐν δευτέρῃ βίᾳ, ἔλαχεν ἐνδεέσθαι τῷ σώματι καὶ τῇ τῇδε βίᾳ τὰς ἀπάντων ψυχὰς τιμωρίας χάριν, καὶ διαπάσθαι τὸν θάτον, ὥς, εἰ μὴ μενοῦσιν ἐπὶ τούτοις, ἕως ἂν ἐκὼν αὐτοὺς λύσῃ, πλέοσι καὶ μείζονσιν ἐμπεσοῦνται τότε λύμαις. Διὸ πάντας, εὐλαβουμένους τὴν τῶν κυρίων ἀνάτασιν, φοβεῖσθαι τοῦ ζῆν ἐκόντας ἐκβῆναι, μόνον τε τὸν ἐν τῇ γῆρᾳ θάνατον ὑσπασίως προΐστασθαι, πεπεισμένους τὴν ἐπόλυσιν τῆς ψυχῆς μετὰ τῆς τῶν κυρίων γίγνεσθαι γνώμης. Τούτοις τοῖς δόγμασιν ἡμεῖς παιδόμεθα. Τῶν δὲ φθόνος οὐδὲ εἰς ἐλίσθαι ἐν τι τῶν τριῶν ἔχειν κακῶν. Οὐ γὰρ ἐπίστασθε, ὃ ταλαίπωρος, ὅτι αἱ βαρεῖαι εἴτετα τροφαὶ φράττουσι τὸ ἡγεμονικόν, καὶ οὐκ ἔωσι τὴν φρόνησιν ἐν αὐτῇ εἶναι.

46. Θεόπομπος οὖν ἐν πέμπτῃ Φιλιππησίων φησι· „Τὸ γὰρ ἐσθίειν πολλὰ καὶ κρεῖα φαγεῖν τοὺς μὲν λογισμοὺς ἐξαιρεῖ, καὶ τὰς ψυχὰς ποιῆται βραδυτέραις, ὁργῆς δὲ καὶ σιληρότητος καὶ πολλῆς σκαυότητος ἐκρίπλησι.“ Καὶ ὁ Θαυμάσιος δὲ Ξενοφῶν φησὶν, ὡς ἡδὺ μὲν μᾶζαν καὶ κάρδαμα φαγεῖν περὶ πάντων, ἡδὺ δὲ ὕδωρ ἀρυσόμενον ἐκ ποταμοῦ διψῶντα πιεῖν. Σικράτης δὲ καὶ πολλάκις καταλαμβάνετο διαπεριπατῶν ἱσπείρας βαθείας, πρὸ τῆς

οἰκίας, καὶ πρὸς τοὺς πυνθανομένους, Τί τηρικᾷδε; ἔλεγεν;
 ὅσον συνάγειν πρὸς τὸ δεῖπνον. Ἡμῖν δὲ αὐτάρακας με-
 ρεῖς, ἦν ἂν παρ' ὑμῶν λάβωμεν, καὶ οὐ χαλπαίνομεν, ὥς
 ἔλαττον φερόμενοι, καθάπερ ὁ παρ' Ἀντικλειδῇ Ἡρακλῆς.
 Φησὶ γὰρ οὗτος ἐν τῇ δευτέρῃ τῶν Νόστων. „Μετὰ τὸ
 συντελέσαι τοὺς ἄθλους, Ἡρακλῆα, Εὐρυσθέως θυσίαν
 τινὰ ἐπιτελοῦντος, συμπαράληφθέντα, καὶ τῶν τοῦ Εὐρυ-
 σθέως υἱῶν τὰς μερίδας ἑκάστῳ παρατιθέντων, τῇ δ'
 Ἡρακλεῖ ταπεινότεραν παραθέντων, ὁ Ἡρακλῆς, ἀτιμά-
 (158) ζεσθαι ὑπολαβὼν, ἀπέκτεινε τρεῖς τῶν παιδῶν, Περ-
 ρομήδην, Εὐρύβιον, Εὐρύπυλον.“ Οὐ τοιοῦτοι οὖν τὸν
 θυμὸν ἡμεῖς, εἰ καὶ πάντα Ἡρακλέους ζηλωταί.

47. Τραγικὸν γὰρ ἡ φακῇ ὦσαν; Ἀρχάγαθος ἔφη
 πο ** γεγραφέναι **

ῥοφοῦντ' Ὀρέστην τῆς νόσου πεπαισμένον
 φησὶ Σώφιλος ὁ κωμωδιοποιός. Στατικὸν δὲ δόγμα ἐστὶν;
 ὅτι τε πάντα εὖ ποιῆσει ὁ σοφός, καὶ φακῇν φρονίμως ἀρ-
 τύσει. Διὸ καὶ Τίμων ὁ Φλιάσιος ἔφη. „Καὶ Ζηρώγειον
 γε φακῇν ἔφειν ὡς μὴ φρονίμως μεμάθηκεν.“ ὥς οὐκ ἄλ-
 λως δυναμένης ἐμνηθῆναι φακῆς, εἰ μὴ κατὰ τὴν Ζηρώ-
 γειον ὑφήγησιν, ὡς ἔφη.

Εἰς δὲ φακῇν ἔμβαλλε δυωδέκατον κοριάννου.
 Καὶ Κράτης δ' ὁ Θηβαῖος ἔλεγε.

Μὴ πρὸ φακῆς λοπάδ' αὖξων
 εἰς στάσιν ἄμμε βάλης.

Χρῆστιππος δὲ ἐν τῇ περὶ τοῦ καλοῦ, γνώμας τινὰς ἡμῖν
 εἰσφέρων, φησὶ. „Μὴ ποτ' ἐλαίαν ἔσθι, ἀκαλήρην ἔχων.
 Χειμῶνος ὥρα βολβοφακῇν.“ Βαβαὶ βαβαί.

Βολβοφακῇ δ' οἷον ἀμβροσίῃ ψύχους κρυόεντος.
 Ὁ χαρίεις τε Ἀριστοφάνης ἐν Γηρυτιάδῃ ἔφη.

Πτισάνην διδάσκεις αὐτὸν ἔρπει, ἢ φακῆν.

Καὶ ἐν Ἀμφιαράῳ·

Ὅστις φακῆν, ἥδιστον ὄψων, λοιδορεῖς.

Ἐπιχαρμος δ' ἐν Διονύσοις·

Χύτρα δὲ φακίας ἤψετο.

Ἀντιφάνης δ' Ὀμοίαις·

Ἐὺ δ' ἐγγύθεδ', ὅτι φακῆν.

ἔπειν μ' ἐδίδασκε τῶν ἐπιχωρίων τις εἰς.

Οἶδα δὲ καὶ τὴν Ὀδυσσέως, τοῦ φρονιμοτάτου καὶ συνε-
τωτάτου, ἀδελφῆν, Φακῆν καλουμένην, ἣν ἄλλοι τινὲς
Καλλιστὴν ὀνομάζουσιν, ὡς ἱστορεῖν Μνασίαν τὸν Πα-
τρέα ἐν τρίτῳ Εὐρωπαϊκῶν φησι Δυσίμαχος ἐν τρίτῳ
Νόστων.

48. Ἐπὶ τούτοις γελᾶσαντος πάννυ ἔκλαμψε τὸν
Πλουτάρχου, οὐκ ἐνέγκας ὁ κύων παροραθεῖσαν τὴν περὶ
τῆς φακῆς πολυμαθίαν, Ἄλλ' ὑμεῖς γε, ἔφη, εἰ ἀπὸ τῆς
καλῆς Ἀλεξανδρείας, ὦ Πλούταρχε, σύντροφοί ἐστε τῆς
φακίνῳ βρώματι, καὶ πᾶσα ὑμῶν ἡ πόλις πλήρης ἐστὶ φα-
κίων· ὧν καὶ Σώπατρος ὁ φάκιος παρωδὸς μέμνηται ἐν
δράματι Βακχίδι, λέγων οὕτως·

Οὐκ ἂν δυναίμην, εἰσορῶν χαλκῆλατον

μέγαν κολοσσόν, φάκινον ἄρτον ἐσθλόν.

Ἐπὶ τί δεῖ βροτοῖσι, κατὰ τὸν σὸν Εὐρεπίδην, γραμμα-
τικώτατε, πλὴν δυοῖν μόνον,

Δήμητρος ἀκτῆς, πώματός θ' ὑδρηχόου;

ἅπερ πάρεσσι καὶ πέφυχ' ἡμᾶς τρέφειν.

Ὡν οὐκ ἀπαρκεῖ πλησμονή· τροφῇ γέ τοι
ἄλλων ἐδεστών μηχαναῖς θηρεῖομεν.

Κὰν ἄλλοις δὲ φησιν ὁ σκηρικός οὗτος φιλόσοφος·

Ἀρκεῖ μετρία βιοτὰ μοι σάφρονος τραπέζης,

τὸ δ' ἀκαίρον, ἅπαν τὸδ' ὑπερβάλλον τε μὴ προσ-
εῖμαν.

Καὶ ὁ Σωκράτης δ' ἔλεγε τῶν ἄλλων ἀνθρώπων διαφέ-
ρειν, καθ' ὅσον οἱ μὲν ζῶσιν, ἐν' ἐσθίωσιν, αὐτὸς δ'
ἐσθίει, ἵνα ζῇ. Διογένης τε πρὸς τοὺς ἐγκυλοῦντας αὐ-
τῷ ἀποτριβομένῳ ἔλεγεν, εἰδ' ἡδυάμην καὶ τὴν γαστέρα
τρέφας τῆς πένθης καὶ τῆς ἐνδύας παύσασθαι. Ἀλκιμάδης
δ' ἐν Ἰκέτισι περὶ τοῦ Καπανέως φησί·

(159) Καπανεύς ὃδ' ἐστίν, ᾧ βίος μὲν ἦν πολὺς,
ἥμιστα δ' ὀλβῷ γαῦρος ἦν, φρόνημα δὲ
οὐδὲν τι μᾶζον εἶχεν ἢ πένθης ἀνὴρ,
ψέγων, τραπέζαις εἴ τις ἐξογκοῖτ' ἄγαν,
τᾶρκοῦν ἐπαινῶν· οὐ γὰρ ἐν γαστρός βορᾷ
τὸ χρηστὸν εἶναι· μέτρια δ' ἐξαρκεῖν ἔφη.

49. Οὐκ ἦν γὰρ τοιοῦτος, ὥς ἔοικεν, ὁ Καπανεύς,
οἷον ὁ καλὸς Χρῦσιππος διαγράφει ἐν τῷ περὶ τῶν μὴ δι'
αὐτὰ αἰρετῶν, λέγων ὥδε· „Ἐπὶ τοσοῦτον τῶς ἐπι-
πτουσι πρὸς τὸ ἀργύριον, ὥστε ἰστορησθαι, πρὸς τῇ τε-
λευτῇ τινὰ μὲν καταπιόντα οὐκ ὀλίγους χρυσοὺς, ἀποθα-
νῶν· τὸν δὲ ἕτερον, δαψάμενον εἰς τὴν χιτῶνα, καὶ ἐν-
δύντ' αὐτὸν, ἐπισκῆπαι τοῖς οἰκέοις, θάψασαί τε, μήτε
καύσαντας μήτε θεραπεύσαντας.“ Οὔτοι γὰρ καὶ οἱ τοι-
οῦτοι μονονοῦχι βοῶντες ἀποθνήσκουσιν·

Ω χρυσέ, δεξιῶμα κάλλιστον βροτοῖς,
ὥς οὔτε μήτηρ ἡδονὰς τοιάσδ' ἔχει,
οὐ παῖδες ἐν δόμοισιν, οὐ φίλος πατήρ,
οἶας σὺ, καὶ οἱ σὲ δώμασιν κακῆμῖνοι.
Ἐδ' ἡ Κύπρις τοιοῦτον ὀφθαλμοῖς ὄρε,
οὐ θαῦμ' ἔρωτας μυρίους αὐτὴν ἔχειν.

Τοιαύτη τις ἦν ἡ φιλοχρηματία παρὰ τοῖς τότε· παρὶ ἧς

Ἀνάχαρσις, πυνθανομένου τινός, πρὸς τί οἱ Ἕλληνες χρῶνται τῷ ἄργυρίῳ, εἶπε, Πρὸς τὸ ἄριθμεῖν. Διογένης δ' ἐν τῇ ἑαυτοῦ πολιτείᾳ νόμισμα εἶναι νομοθετεῖ ἀστράς γάλους. Καλῶς δὲ καὶ αὐτὰ ὁ Εὐριπίδης εἴρηκε·

Μὴ πλοῦτον εἶπης· οὐχὶ θαυμάζω θεόν,

ὃν καὶ ὁ κάκιστος φαιδίως ἐκτίσαστο.

Χρῦσιππος δ' ἐν τῇ εἰσαγωγῇ τῇ εἰς τὴν περὶ ἀγαθῶν καὶ κακῶν πραγματείαν, νεανίσκον φησὶ τινα ἐκ τῆς Ἰωνίας σφόδρα πλούσιον ἐπιδημῆσαι ταῖς Ἀθήναις, πορφυρίδα ἡμφιεσμένον, ἔχουσαν χρυσὰ κράσπεδα. Πυνθανομένου δὲ τινος αὐτοῦ, ποδαπός ἐστιν, ἀποκρίνασθαι, ὅτι πλούσιος. Μήποτε τοῦ αὐτοῦ μνημονεύει καὶ Ἀλέξης ἐν Θηβαίοις, λέγων ὧδε·

Ἔστιν δὲ ποδαπός τὸ γένος οὗτος; Β. Πλούσιος·

τούτους δὲ πάντες φασὶν ἐγγεγεστάτους

εἶναι· πένητας δ' εὐπάτριδας οὐδεὶς ὄρεῖ.

50. Ταῦτ' εἰπὼν ὁ Κύνουλκος, ἐπεὶ μὴ ἐκροταλλίσθη, θυμωθεὶς, Ἄλλ' ἐπειδὴ οὔτοι, ἔφη, ὧ συμποσίαρχε, ὑπὸ λογοδιαφροίας ἐνοχλούμενοι μὴ πεινῶσιν, ἢ τὰ περὶ τῆς φακῆς λεχθέντα χλευάζουσιν· ἐν νῷ ἔχοντες τὰ εἰρημένα Φερικράτει ἐν Κοριαννοῖ·

Φέρε δὴ κατακλιῶ· σὺ δὲ τράπεζαν * φέρε

καὶ κύλικα, κἀντραγεῖν, ἔν' ἥδιον πίω.

Β. Ἰδοῦ, κύλιξ σοι, καὶ τράπεζα, καὶ φακοί.

Α. Μή μοι φακοὺς, μὰ τὸν Δι'· οὐ γὰρ ἥδομαι.

Ἦν γὰρ τράγη· τις, τοῦ στόματος ὄζει κακόν.

Ἐπεὶ οὖν διὰ τοῦτο φυλάττονται οἱ σοφοὶ οὔτοι τοὺς φακοὺς, ἀλλ' ἡμῖν γε ποίησον δοθῆναι ἄρτον, μεθ' ὃν μηδὲν τῶν πολυτελῶν, ἀλλὰ κἂν τὴν πολυθρόλλητον ἔχης φακῆν, ἢ τὸν καλούμενον κόγχον. Γελασάντων δὲ πάν-

ων, καὶ ἐπὶ τῇ κόγχῃ μάλιστα, Ἀπαίδευτοί ἐστε, ἔφη, ἄνδρες δαιτυμόνες, οὐκ ἀναγνώσκοντες βιβλία ἢ μόνα παι-
(160) δεύει τοὺς γὰρ ἐπιθυμοῦντας τῶν καλῶν· λέγω δὲ τὰ Τίμωνος τοῦ Πυρρῶνίου τῶν σίλλων. Οὗτος γάρ ἐστιν, ὃς καὶ τοῦ κόγχου μνημονεύει ἐν τῷ δευτέρῳ τῶν σίλλων, λέγων οὕτως·

Οὔτε μοι ἢ Τεῖη μῦς ἄνδάνει, οὔτε καρύκη
ἢ Λυδῶν, λιτῇ δὲ καὶ αὐαλεῇ ἐνὶ κόγχῃ·

Ἑλλήνων ἢ πᾶσα περισσοτέρη φησι οἷός τις.

Διαφόρων γὰρ οὐσῶν καὶ τῶν ἐκ Τέω μαζῶν (ὡς καὶ τῶν ἐξ Ἑρετρίας, ὡς Σώπατρος ἐν Βακχίδος μνησιθήρῃ· φησὶ γάρ·

Ἑρέτριαν ὠρμήθημεν εἰς λευκάλφειον)

καὶ τῶν Λυδίων καρυκῶν, προκρίνει ἑμφοτέρων ὁ Τίμων τὸν κόγχον.

51. Πρὸς ταῦτα ὁ καλὸς ἡμῶν ἐστιάτω Λαγῆνσιος καὶ αὐτὸς ἔφη, Ὡς ἄνδρες κύνες οἱ, κατὰ τὴν Στράτιδος τοῦ κωμωδιοποιοῦ Ἰοκάστην, ἣτις ἐν ταῖς ἐπιγραφομέναις Φωλίσσαις φησὶ·

Παφανίσαι δὲ σφῶν τι βοίλομαι σοφόν·

ὅτ' ἂν φακῇν ἔφητε, μὴ πικρῇν μύρον.

Καὶ ὁ Σώπατρος δὲ, οὗ τὰ νῦν μέμνηται, ἐν Νεκυίᾳ μνημονεύει οὕτως·

Ἰθακὸς Ὀδυσσεὺς, τοῦπὲρ τῇ φακῇ μύρον

πάρεστι· θάρσει, θυμέ.

Κλέαρχος δὲ, ὁ ἀπὸ τοῦ περιπάτου, ἐν τοῖς περὶ παροιμιῶν ὡς παροιμίαν ἀναγράφει τὸ ἐπὶ τῇ φακῇ μύρον. Ἡς μέμνηται καὶ ὁ ἐμὸς προπάτωρ. Οὐδ' ἄρ' ὄν, ὁ Μενέππειος ἐπικαλούμενος· καὶ οἱ πολλοὶ τῶν γραμματικῶν τῶν Ῥωμαϊκῶν ἀνὰ ὁμολήσαντες πολλοῖς Ἑλληνικοῖς ποιηταῖς καὶ

σηγηματισμῶν, οὐκ ἴσους, ὅθεν εἴληπεν ὁ Οὐάξμαν τὸ
 ἱερθεῖον. Σὺ δὲ μοι δοκῆς, ὃ Κένουθα, (τοῦτον γὰρ χαί-
 ρας τῇ ὀνόματι, οὗ λόγῳ ὃ ἐκ γυναικὸς σε ἡ μήτηρ πύ-
 λην,) κατὰ τὸν σὺν Τήρῳσι εἰρημὶ μοι καλὸς τε μέγας
 τε, οὐκ ἀπιστάμενος, ὅτι κόγχης παρὰ προτέρῳ μύθῳ
 τετύχῃεν Ἐπιχάρῳ ἐν τῇ Ἐσφίᾳ καὶ Νάσσῳ, Ἀντιφάνῳ
 τε τῇ παλαιᾷ, ὅς ὑποκαταστήσαντες αὐτὸν ἀνέμενον ἐν
 Γάρῳ οὕτως·

Κογχίον τε μικρὸν ἀλλαστὶς τε προστεταμένον.
 Ἐξ ἀσπύσσας τὸν λόγον ὁ Μάγνος, Ὁ μὲν πάντ' ἀρε-
 στος, ἴση, Λαφίρσιος ὄξυς καὶ καλὸς ἀκρίτης τῇ γύ-
 σιφιδι πῶλ περὶ τοῦ κόγχου. Ἐγὼ δὲ κατὰ τοὺς τοῦ
 Παφίου Σωπάτρου Γαλάτας,

παρ' οἷς ἴθως ἐστὶν, ἥρκα' ἂν προτέρημά τι
 ἐν τοῖς πολέμοις λάβωσι, θύεν τοῖς θεοῖς
 τοὺς αἰχμαλώτους, τοὺς Γαλάτας μιμούμενος
 πᾶν κατακαύσαντες ἡξάμεν τοῖς δαίμοσι
 διαλεκτικοῖς τρεῖς τῶν παρεγγεγραμμένων.
 Καὶ μὴν, φιλοσοφεῖν φιλολογεῖν τ' ἀπαιροῖς
 ὑμᾶς ἐπιμελῶς, καστερεῖν θ' αἰρουμένους,
 Τὴν πῦραν ὑγίῃ λήφομαι τῶν δογμάτων,
 πρόσθεν καπνίζων· εἴτ' ἐὰν ὀπτωμένῳ
 ἴδω τιν' ὑμῶν συσπάσαντα τὸ σκέλος,
 Ζηνωνικῇ πραθήσεθ' οὗτος κορίῳ
 ἐπ' ἐξαγωγῇ, τὴν φρόνησιν ἄγνοῶν.

52. Μετὰ παρόφθειας γὰρ ἐρῶ πρὸς αὐτοὺς· εἰ αὐ-
 τάρεσκιν ἀσπάξῃ, φιλόσοφε, τί οὐ τοὺς Πυθαγορικούς
 (181) βελόνους ξηλοῖς, περὶ ὧν φησιν Ἀντιφάνης μὲν ἐν
 Μνήμασι τύδε·

Τῶν Πυθαγορικῶν δ' ἔτυχον ἄθλιοι τιγες

ἐν τῇ χαράδρῃ τρώγοντες ἄλμια καὶ κακὰ
τοιαῦτα συλλέγοντες ἐν τῷ κωρύνῳ.

Καὶ τῷ κυρίῳ Κωρύνῳ δ' ἐπιγραφομένῳ φησί·

Πρῶτον μὲν, ὥσπερ πυθαγορίζων, ἐσθίει
ἔμψυχον οὐδέν, τῆς δὲ πλείστης τοῦ βολοῦ
μάξης μελαγχρῇ μερίδα λαμβάνων λέπτει.

Ἄλεις δ' ἐν Ταραντίνοις·

Οἱ πυθαγορίζοντες γάρ, ὡς ἀκούομεν,
οὔτ' ὄψον ἐσθίουσιν, οὔτ' ἄλλ' οὐδὲ ἐν
ἔμψυχον, οἶνόν τ' οὐχὶ πίνουσιν μόνοι.

Ἐπιχαρίδης μέντοι κίνας κατεσθίει,

τῶν Πυθαγορείων εἰς. B. Ἀποκτείνας μὲν οὖν
οὐκ ἔτι γάρ ἐστ' ἔμψυχον.

Προβλάν τέ φησι·

Πυθαγορισμοὶ καὶ λόγοι

λεπτοὶ, διεσμυλεμέναί τε φροντίδες

τρέφουσ' ἐκείνους. Τὰ δὲ καθ' ἡμέραν τάδε·

ἄρτος καθαρὸς εἰς ἑκατέρῃ, ποτήριον

ὑδατος· τόσαῦτα ταῦτα. B. Διεσμωτηρίου

λέγεις διαίταν. A. Πάντες οὕτως οἱ σοφοὶ

διάγουσι καὶ τοιαῦτα κακοπαθοῦσιν·

τρυφῶσιν ἑτεροὶ πρὸς ἑτέρους. Ἄρ' οἶσθ' ὅτι

Μελαντιπίδης ἐταῖρός ἐστι καὶ Φάων·

καὶ Φυρόμαχος καὶ Φανός, οἱ δὲ ἡμέρας

δειπνοῦσι πέμπτῃς ἀλφίτων κοτύλῃ μίαν.

Καὶ ἐν Πυθαγορίζουσιν·

Ἡ δ' ἐστίαισις ἰσχυράς καὶ στέμφυλα

καὶ τυρὸς ἔσται· ταῦτα γὰρ θύειν νόμος

τοῖς Πυθαγορείοις. B. Νῆ Δί', ἱερῶν μὲν οὖν

ὁποῖον ἂν κάλλιστον, ὃ βέλτιστ', ἔχη.

Καὶ μετ' ὀλίγα·

Ἔδει θ' ὑπομῖναι μικροστίαν, ῥύπον
ῥίγος, σιωπῇ, στυγνότητ', ἄλουσίαν.

53. Τούτων δ' ὑμεῖς, ὧ φιλόσοφοι, οὐδὲν ἀσκεῖτε,
ἀλλὰ καὶ τὸ πάντων χαλεπώτερον λαλεῖτε περὶ ὧν οὐκ οἶ-
δατε, καὶ ὥς κοσμίως ἐσθιόντες ποιεῖτε τὴν ἐνθεσιν κατὰ
τὸν ἡδιστον Ἀντιφάνη· οὗτος γὰρ ἐν Δραπεταγωγῷ λέγει·

Κοσμίως ποιών τὴν ἐνθεσιν,
μικρὰν μὲν ἐκ τοῦ πρόσθε, μεστὴν δ' ἐνδεθεν
τὴν χεῖρα, καθάπερ αἱ γυναῖκες, κατέφαγε
πάμπολλα καὶ ταχύτατα·

ἔξον, κατὰ τὸν αὐτὸν τοῦτον ποιητὴν ἐν Βομβυκίῳ λέγον-
τα, δραχμῆς ὠνήσασθαι· „τὰς προσφόρους ἡμῖν τροφάς,
σκόροδα, τυρόν, κρόμμυα, πάππαρον· πάντα ταῦτ' ἐστὶν
δραχμῆς.“ Ἀριστοφῶν δ' ἐν Πνυθαγοριστῇ·

Πρὸς τῶν θεῶν, οἴομεθα, τοὺς πάλοι ποτὲ,
τοὺς Πνυθαγοριστὰς γενομένους, οὕτως ῥυπαῖν
ἐκόντας, ἢ φορεῖν τρίβωνας ἡδέως·

Οὐκ ἔστι τούτων οὐδὲν, ὥς ἐμοὶ δοκεῖ·

ἀλλ' ἐξ ἀνάγκης, οὐκ ἔχοντες οὐδὲ ἐν,
τῆς εὐτελείας πρόφασιν εὐρόντες καλῇ,
ὄρους ἔπηξαν τοῖς πένησι χρησίμους.

Ἐπεὶ παράθες αὐτοῖσιν ἰχθῦς ἢ κρέας,
κἂν μὴ κατεσθίωσι καὶ τοὺς δακτύλους,
ἐθελῶ κρέμασθαι δεκάκισ.

(162) Οὐκ ἄκαιρον δ' ἐστὶ μνημονεῦσαι καὶ τοῦ εἰς ὑμᾶς
ποιηθέντος ἐπιγράμματος, ὅπερ παρέθετο ὁ Δελφὸς
Ἠγήσανδρος, ἐν ἔκτῳ ὑπομνημάτων·

Ὁφρυανασπασίδαι, ῥωεγκαταπηξιγόνειοι,
σακκογενισιότροφοι καὶ λαπαδαρπαγίδαι,

εἰματα ἀνὰ περιβάλλοι, ἀγχιλεποκαίβλεπταίμοι,
 νυκτιλαθραιοφάγοι, νυκτιπατασιπλάγιοι,
 μειρακιεξαπάται καὶ συλλαβοπενσιλαληταί,
 δοξοματαιόσοφοι, ζηταρτεησιάδαι.

54. Ἀρχέστρατος δ' ὁ Γελῶς ἐν τῇ Γαστρολογίᾳ
 (ἣν μόνην ὑμεῖς φασιφθίαν οἱ σοφοὶ ἀσπάζεσθε, μόνον
 τοῦτο πυθαγορίζοντες τὸ σιωπᾶν, δι' ἀσθένειαν λόγων
 τοῦτο ποιοῦντες· ἐτι δὲ τὴν Σφοδρίου τοῦ κυνικοῦ τέχνην
 ἐρωτικήν, καὶ τὰς Πρωταγορίδου ἀκροάσεις ἐρωτικές,
 Περσαίου τε τοῦ καλοῦ φιλοσόφου συμποτικὸν διαλό-
 γον, συντεθέντας ἐκ τῶν Σίλλωνος καὶ Ζήνωνος ἀπο-
 μνημονευμάτων, ἐν οἷς ζητᾷ ὅπως ἂν μὴ κατακοιμηθῶσιν
 οἱ συμπόται, καὶ πῶς ταῖς ἐπιχύσεσι χρηστῶν, πηλίκᾳ τε
 εἰσακτέον τοὺς ὠραίους καὶ τὰς ὠραίᾳς εἰς τὸ συμπόσιον,
 καὶ πότε αὐτοὺς προσδεκτέον ὠραῖζομένους, καὶ πότε πα-
 ραπεμπτέον ὡς ὑπερορῶντας· καὶ περὶ προσοψημάτων,
 καὶ περὶ ἄρτων, καὶ περὶ τῶν ἄλλων, ὅσα τε περιεργότα-
 ρον περὶ φιλημάτων εἰρηκεν ὁ Σωφρονίσκου φιλόσοφος,
 ὅς, περὶ ταῦτα τὴν διάνοιαν ἀεὶ στρέφων, πιστευθεὶς, ὡς
 φησιν Ἑρμῆς, ὑπ' Ἀντιγόνου τὸν Ἀκροκόρινθον, κα-
 θανίζόμενος ἐξέπεσε καὶ αὐτῆς τῆς Κορίνθου, καταστρα-
 τηγηθεὶς ὑπὸ τοῦ Σικωνίου Ἀράτου, ὁ πρότερον ἐν τοῖς
 διαλόγοις πρὸς Ζήωνα διαμιλλώμενος, ὡς ὁ σοφὸς πάν-
 τως ἂν εἴη καὶ στρατηγὸς ἀγαθός, μόνον τοῦτο διὰ τῶν
 ἔργων διαβεβαιωσάμενος ὁ καλὸς τοῦ Ζήνωνος οἰκτιεὺς.
 Χαριέντως γὰρ ἔφη Βίων ὁ Βορυσθενίτης, θεασάμενος
 αὐτοῦ χαλκῆν εἰκόνα, ἐφ' ἧς ἐπεγέγραπτο, ΠΕΡΣΑΙΟΝ
 ΖΗΝΩΝΟΣ ΚΥΤΙΕΑ, πεπλανῆσθαι εἶπε τὸν ἐπιγρά-
 ψαντα· δεῖν γὰρ οὕτως ἔχειν, ΠΕΡΣΑΙΟΝ ΖΗΝΩ-
 ΝΟΣ ΟΙΚΙΤΙΕΑ. Ἦν γὰρ οὗτος οἰκέτης γεγωνὸς τοῦ

Ζήνωνος, ὡς Νικίας ὁ Νικαῖος ἱστορεῖ ἐν τῇ περὶ τῶν φιλοσόφων ἱστορίᾳ, καὶ Σωτῆρον ὁ Ἀλεξάνδρεος ἐν ταῖς Διαδοχαῖς. Δύο δὲ συγγράμμασι τοῦ Περσαίου ἀπηνείμα-
μεν τῆς σοφῆς ταύτης πραγματείας τοιοῦτον ἔχουσι τὸ
ἐπίγραμμα, συμποτικῶν διαλόγων.

55. Κτησίβιος δ' ὁ Χαλκιδεὺς ὁ Μενεδήμου γνώρι-
μος, ὡς φησὶν Ἀντίγονος ὁ Καρύστιος ἐν τοῖς βίαις, ἐρω-
τηθεὶς ὑπὸ τινος, τί περιέχοντες ἐν φιλοσοφίᾳ αὐτῶ;
ἔφη, Ἀσυμβόλως δειπνᾶν. Διὸ καὶ ὁ Τίμων πρὸς
αὐτὸν ἔφη·

Δειπνομανεῖς, νεκροῦ ὄμματι ἔχον, κραδίην δ' ἀκύ-
λιστον.

Ἦν δ' εὖστοχος ὁ Κτησίβιος, καὶ χάρις περὶ τὸ γελοῖον·
(163) διὸ καὶ πάντες αὐτὸν ἐπὶ τὰ συμπόσια παρεκά-
λουν· οὐχ ὥσπερ σὺ, κυνικέ, ὁ μηδέποτε ταῖς Χάρισιν,
ἀλλ' οὐδὲ ταῖς Μούσαις θύσας. Φυγοῦσα γοῦν σε καὶ
τοὺς σοὶ παραπλησίους ἡ Ἀρετὴ Ἡδονῇ παρακάθηται,
ὡς φησι Μνασαάκης ὁ Σικανῶνιος ἐν ἐπιγράμμασιν·

Ἄδ' ἐγὼ αἰ τλάμων Ἀρετὰ παρὰ τῇδε κάθημαι·

Ἡδονῇ, αἰσχίστως κειραμένα πλοκάμους,

θυμὸν ἄχει μεγάλῳ βεβωλημένα, εἴπερ ἅπασιν

αἰ κακόφρων Τύρῃς κρεῖσσον ἐμοῦ κείρεται.

Βάτων δ' ὁ κωμικὸς ἐν Ἀνδροφόνῳ φησί·

Τῶν φιλοσόφων τοὺς σῶφρονας ἐταυθοῖ καλῶ,

τοὺς ἀγαθὸν αὐτοῖς οὐ διδόντας οὐδὲ ἐν,

τοὺς τὸν φρόνημον ζητοῦντας ἐν τοῖς περιπάτοις

καὶ ταῖς διατριβαῖς ὥσπερ ἀποδεδρακότες.

Ἄνθρωπ' ἀλάστειρ, διὰ τί συμβολαῖς ἔχων

νήφεις; τί τηλικούτον ἀδικεῖς τοὺς θεοὺς;

τί τὰργύριον, ἄνθρωπε, τιμώτερον

σαντοῦ τέθεικας, ἣ πέφυκε τῇ φύσει;
 ἀλυσιτελής εἴ τῃ πόλει, πίνων ὕδωρ.
 τὸν γὰρ γεωργὸν καὶ τὸν ἔμπορον κακοῖς.
 Ἐγὼ δὲ τὰς προσόδους μεθύων καλὰς ποιῶ.

Ἐπειδ' ἔωθεν περιάγεις τὴν λήκνυθον,
 καταμανθάνων τουλαιον, ὥστε περιφέρειν
 ὠρολόγιον δόξει τις, οὐχὶ λήκνυθον.)

56. Ἀρχίστρατος δ', ὁ Κυνουλκεῖ, ὃν ἀντι τοῦ Ὀμήρου προσκυνεῖς διὰ τὴν γαστέρα („ἥς οὐ λαμνρώτερον οὐδέν“ ὁ Τίμων σου) περὶ τοῦ κινῶς τοῦ θαλαττίου ἱστορῶν, γράφει καὶ ταῦτα·

Ἄλλ' οὐ πολλοὶ ἴσασι βροτῶν τόδε θείον ἔδυσμα,
 οὐδ' ἔσθιν ἐθέλουσιν, ὅσοι κεφατατελεβῶδη
 ψυχὴν κέκτηνται θνητῶν, εἰσὶν ἔ' ἀπόπληκτοι,
 ὥς ἀνθρωποφάγου τοῦ θηρίου ὄντος. Ἄπας δὲ
 ἰχθὺς σάρκα φιλεῖ βιοτήην, ἃν που περιήρη·
 ὥστε πρέπει καθαρῶς, ὅποσοι τάδε μαυρολογοῦσι,
 τοῖς λαχάνοις προσάγειν, καὶ πρὸς Διόδωρον ἰόντας
 τὸν σοφὸν ἐγκρατέως μετ' ἐκείνου πυθαγορίζειν.

Ἦν δ' ὁ Διόδωρος οὕτως τὸ μὲν γένος Ἀσπένδιος· Πυθαγορικὸς δὲ δόξας εἶναι, ὑμῶν τῶν κυνικῶν τρόπον ἔζη, κομῶν καὶ ὀνυτῶν καὶ ἀνυποδητῶν. Ὄθεν καὶ Πυθαγορικὸν τὸ τῆς κόμης ἔδοξαν εἶναι τινες, ἀπὸ τοῦ Διόδωρου προαχθέν, ὥς φησιν Ἑρμιππος. Τίμαιος δ' ὁ Ταυρομενίτης ἐν τῇ ἐνάτῃ τῶν ἱστοριῶν περὶ αὐτοῦ γράφει οὕτως· „Διόδωρον τοῦ τὸ γένος Ἀσπενδίου τῆς ἐξ ἡλλαγμένης εἰσαγαγόντος κατασκευῆν, καὶ τοῖς Πυθαγορείοις πεπλησιακέναι προσποιηθέντος· πρὸς ὃν ἐπιστέλλαν ὁ Στρατόνικος ἐκέλευσε τὸν ἀπαίροντα τὸ ῥηθὲν ἀπαγγεῖλαι τῇ περὶ θηροπέπλου μανίας ὕβρεως τε πε-

φιτάσιμον στοὰν ἔχοντι Πυθαγόρου πέλαια.“ Σωσι-
κράτης δ' ἐν τρίτῳ φιλοσόφων διαδοχῆς βαθεῖ πύγων
χρησασθαι τὸν Διόδωρον ἱστορεῖ, καὶ τρέβαντα ἀναλα-
βεῖν, κόμην τε φορῆσαι, κατὰ τινα τύπον τὴν ἐπιτήδευσιν
ταύτην προσαγαγόντα, τῶν πρὸ αὐτοῦ Πυθαγορείων
λαμπρᾷ τε ἐσθῇτι ἀμφιεννυμένων, καὶ λουτροῖς καὶ ἀλείμ-
μασι, κουρᾷ τε τῇ συνήθει χωμένων.

57. Εἰ δ' ὑμεῖς ὄντως, ὦ φιλόσοφοι, τὴν αὐτάρκειαν
ἀσπάζεσθε καὶ τὰ τῶν δέλτων εὐτελῆ, τί ἐνταῦθα πα-
ραγίνεσθε μηδὲ κληθέντες; ἢ ὥς εἰς ἀσώπιον μαγερακά
σκεύη καταλέγειν μαθησόμενοι; ἢ ὥς τὸν Ἀθήνογένους
Κεφαλῖωνα ἀποστοματιοῦντες; Κατὰ γὰρ τὸν Σοφο-
κλίους Κηθαλίωνα, ἐστὶ

Μαστιγίαι, κέντρωνες, ἄλλοτριοφάγοι.

“Οτι δ' ὑμεῖς οἱ φιλόσοφοι περὶ τὰ δειπνα ἀεὶ τὸν νοῦν
ἔχετε, δεόν ὑμᾶς ἐπιφραγεῖν τι αἰτῆσαι, ἢ ἐπεσθίειν τι τῶν
κυνικῶν βρωμάτων, (οὐδὲ γὰρ χαριτογλωσσέειν ἡμᾶς θέ-
μις), δῆλον ἐξ ὧν καὶ Ἀλεξίς ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ Δίνῳ
ἱστορεῖ. Ὑποτίθεται δὲ τὸν Ἡρακλῆα παρὰ τῷ Δίνῳ
παιδευόμενον, καὶ κελευσθέντα ὅπῳ βιβλίων πολλῶν πα-
ρακειμένων λαβόντα ἐντυχεῖν. Ἐκεῖνος δ' ὀψαρτυτικὸν
λαβὼν βιβλίον ἐν χερσὶν περισπουδάστως ἐκράτει. Λέγει
δ' οὕτως ὁ Δίνος:

Βιβλίον

ἐντεύθεν ὃ τι βούλει προσελθὼν γὰρ λαβέ,
ἔπειτ' ἀναγνώσει, πάνν γε διασκοπῶν
ἀπὸ τῶν ἐπιγραμμάτων ἀτρέμα τε καὶ σχολῇ.

Ὅρφεύς ἐνεστιν, Ἡσίοδος, τραγωδία,
Χοιρίλος, Ὀμηρος, Ἐπίχαρμος, συγγράμματα
παντοδαπά. Δηλώσεις γὰρ οὕτω τὴν φύσιν,

ἐπὶ τί μάλισθ' ὤρμησε. *HP.* Τοντὶ λαμβάνω.

ΑΙΝ. Δείξον τί ἐστὶ πρῶτον. *HP.* Ὀψαρτυσία,

ὥς φησι τοῦπίγραμματος. *ΑΙΝ.* Φιλόσοφος τις εἶ

εὐδῆλον, ὅς, παρὲς τοσαῦτα γράμματα,

Σίμου τέχνην ἔλαβες. *HP.* Ὁ Σίμος δ' ἐστὶ τις;

ΑΙΝ. Μάλ' εὐφυὲς ἄνθρωπος. Ἐπὶ τραγωδίαν

ὤρμηκε νῦν, καὶ τῶν ὑποκριτῶν πολλὴν

κράτιστός ἐστιν ὀψοποιός, ὡς δοκεῖ

τοῖς χρωμένοις, τῶν δ' ὀψοποιῶν ὑποκριτής.

Βούλημός ἐσθ' ἄνθρωπος. *HP.* Ὅ τι βούλει, λέγε.

πεινῶ γὰρ, εὖ τούτ' ἴσθι.

58. Ταῦτα τοῦ Μάγνου ἐξῆς καταδραμόντος ἀπο-
βλέψας ὁ Κίνουλος εἰς τοὺς παρόντας τῶν φιλοσόφων,
ἔφη·

Εἶδες τὴν Θασίαν αἰλὴν οἷ' ἅπτα βαῦζει·

ὡς εὖ καὶ ταχέως ἀπειτίσαστο καὶ παραχρῆμα.

Οὐ μέντοι παρὰ κωφὸν ὁ τυφλὸς ἔοικε λαλῆσαι,

Ὡς ὁ Κρατῖνος ἐν τοῖς Ἀρχιλόχοις ἔφη. Ἐπιλανθάνομα-
νος γὰρ ἐν οἷς ποιεῖται δικαστηρίοις τῶν καλῶν ἱάμβων
αὐτοῦ τὰς ἐπιδείξεις, ὑπὸ τῆς ἐμφύτου γαστριμαργίας
καὶ ἡδυλογίας κολάβρους ἀναγνώσκει, καὶ μέλη πάφανα,
καὶ ἀκρότητα κύμβαλα. Καὶ μετὰ τὰς καλὰς ταύτας
ἀμουςολογίας περιέρχεται τὰς οἰκίας, ἐξετάζων, ὅπου
δεῖπνα λαμπρὰ παρασκευάζεται, ὑπὲρ τὸν Ἀθηναῖον
Χαιρεφῶντα ἐκείνον, περὶ οὗ φησιν Ἀλέξης ἐν Φυγαδί·

Ἄει γ' ὁ Χαιρεφῶν τιν' εὐρίσκει τέχνην,

καὶ νῦν πορίζεται γε τὰ δεῖπν' ἀσύμβολα.

Ὅπου γὰρ ἐστιν ὁ κέραμος μισθώσιμος

ὁ τοῖς μαγείροις, εὐθύς ἐξ ἐωθινοῦ

ἔστηκεν ἐλθὼν· καὶ νῦν μισθούμενον

(165) εἰς ἐστίαν, τοῦ μαγείρου πεθόμενος

τὸν ἐστιῶντα, τῆς θύρας χασμακμένης

ἂν ἐπιλάβηται, πρῶτος εἰσεληλυθὲν.

Οὐκ ὀκνᾷ δ' ἰσθῆρ οὔτος, καθάπερ καὶ ὁ καλὸς Μάγνος,
καὶ ὑπεροφίους ἀποδημίας κοιεῖσθαι τῆς γαστρὸς χάριν,
ὡς ὁ αὐτὸς Ἀλεξίς εἶρηκεν ἐν Συναποθνήσκουσιν·

Ἐπὶ δεῖπνον εἰς Κόρινθον ἔλθων Χαιρεφῶν

ἄκλιτος, (ἥδη γὰρ πέτεται διαπόντιος·

οὕτω τι τᾷλλοτρί' ἐσθίειν ἐστὶ γλυκύ.)

Καὶ Θεόπεμπος δ' ἐν Ὀδυσσεῖ εἶρη·

Εὐρυπίδου τ' ἄριστον οὐ κακῶς ἔχον,

τᾷλλοτρία δειπνεῖν τὸν καλῶς εὐδαίμονα.

59. Γελασάντων οὖν πάντων ἐπὶ τούτοις, ὁ Οὐλύπια-
νὸς εἶρη, Πόθεν δὲ καὶ ἡ ἡδυλογία τοῖς ἡδονικοῖς τούτοις
ἁμαρτολόγοις; Πρὸς ὃν ὁ Κύνουλκος, Ἀλλ', ὦ χοιρίον
εὐάργυτον, Φρόνιχος ὁ κωμωδιοποιὸς ἐν τῷ Ἐφιάλτη
μνημονεύει τοῦ ἡδυλόγου, διὰ τούτων·

Ἔστιν δ' αὐτούς γε φυλάττεσθαι τῶν τῶν χαλεπώτα-
τατον ἔργον.

Ἐχούσι γάρ τι κέντρον ἐν τοῖς δακτύλοις,

μισάνθρωπον ἄνθρωπος ἥβης·

εἰδ' ἡδυλογοῦσιν ἅπασιν αἰετὰ τὴν ἀγορὰν πε-
ριόντες.

Ἐπὶ τοῖσι βάρθοις δ' ὅταν ὦσιν, ἐκεῖ τούτοις, οἷς
ἡδυλογοῦσι,

μεγάλας ἀμυχὰς καταμύζαντες, καὶ συγκύφαντες
ἅπαντας,

γελῶσι.

Τὸ δὲ χαριτογλωσσεῖν Δισχύλος εἶρηκεν ἐν Προμηθεῖ
ἡεσμάτῃ·

Γνώσει τὰδ', ὡς ἔτυμ', οὐδὲ μάτην
χαριτογλωσσέειν ἐνι μοι.

Πάλιν τε εἰπόντος τοῦ Οὐλπιανοῦ, Τίνα δ' ἐστὶν, ἄνδρες
φίλοι, τὰ μαγειρικά σκεύη; τούτων γὰρ ἐμνημόνευσαν ἐν
τοῖς Ἀρκαδικοῖς δελτίοις μνήμης ἡξωμένων. Καὶ τὸ ἀδω-
τιον ποῦ κεῖται; Ἀσώτους μὲν γὰρ οἶδα διαβοήτους· ἕνα
μὲν, οὗ μνημονεύει Ἀλέξιος ἐν Κνιδίᾳ.

Διόδωρος οὐπίτριπτος ἐν ἔτεσιν δυο
σφαῖραν ἀπέδειξε τὴν πατρίαν οὐσίαν·
οὕτως ἱταμῶς ἅπαντα κατεμασῆσατο.

Ἐν δὲ Φαίδρῳ φησί·

Σχολῇ γε, γῇ τὸν ἥλιον, σχολῇ λέγεις.
Ἐπιχαρίδης ὁ μικρὸς ἐν πένθ' ἡμέραις
σφαῖραν ἐποίησε τὴν πατρίαν οὐσίαν·
οὕτω σύνεστρόγγυλεν ἱταμῶς καὶ ταχύ.

60. Καὶ Κτήσιππος δ', ὁ Χαβρίου υἱός, εἰς τοσοῦ-
τον ἦλθεν ἀσωτίας, ὥς καὶ τοῦ μνήματος τοῦ πατρὸς, εἰς
ὃ οἱ Ἀθηναῖοι χίλιας ἀνάλωσαν δραχμας, τοὺς μίσθους
πωλῆσαι εἰς τὰς ἡδυνπαθείας. Διφιλος γοῦν ἐν τοῖς
Ἐναγίζουσι φησιν·

Εἰ μὴ συνήθης Φαίδμῳ γ' ἐτύγχανεν
ὣν ὁ Χαβρίου Κτήσιππος, εἰσηγητῆρά μιν
νόμον τιν' οὐκ ἄχρηστον, ὥς ἐμοὶ δοκεῖ,
ὥστ' ἐπιτελεσθῆναι ποτ' αὐτῷ τοῦ πατρὸς
τὸ μῆμα· κατ' ἐνιαυτὸν ἕνα * μίσθον
ἁμαξιαῖον. Καὶ σφόδρ' εὐτελες λέγει.

Τιμοκλῆς δ' ἐν Δημοστανύοις φησὶν·

Οὐδ' ὁ Χαβρίου Κτήσιππος ἔτι τρεῖς κίρεται,
(166) ἐν ταῖς γυναιξὶ λαμπρὸς, οὐκ ἐν ἀνδράσιν.
Καὶ Μέγανδρος δ' ἐν Ὀργῇ περὶ αὐτοῦ τάδε λέγει·

Καίτοι νέος ποτ' ἐγενόμην καὶ γὰρ, γύναι·
 ἀλλ' οὐκ ελούμην πεντάκις τῆς ἡμέρας
 τότε, ἀλλὰ νῦν· οὐδὲ χλανίδ' εἶχον, ἀλλὰ νῦν·
 οὐδὲ μύρον εἶχον, ἀλλὰ νῦν· καὶ βάψομαι
 καὶ παρατιλοῦμαι νῆ Δία καὶ γενήσομαι
 Κτήσιππος, οὐκ ἄνθρωπος, ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ;
 καὶ θ' ὥς ἐκεῖνος κατέδομαι καὶ τοὺς μύθους
 ἀπαξάπαντας, οὐ γὰρ οὐκ τὴν γῆν μόνην.

Τάχ' οὖν διὰ τὴν πολλὴν ταύτην ἀσωτίαν καὶ κεναιδίαν
 τοῦνομα αὐτοῦ παρέλιπε Δημοσθένης ἐν τῷ περὶ ἀτε-
 λειῶν. Χρὴ δὲ τοὺς τὰ πατρῶα κατεδιδουκώτας κατὰ τὸν
 Μενάνδρου Ναύκληρον οὕτως κολάζεσθαι. Φησὶ γάρ·

ὦ φιλιότη Γῆ μητέρα, ὥς σεμνὸν σφόδρ' εἶ
 τοῖς νοῦν ἔχουσι κτῆμα, πολλοῦ τ' ἄξιον.
 ὦς δ' ἔτ' ἐχρῆν, εἴ τις πατρώαν παραλαβὼν
 γῆν καταφάγοι, πλεῖν τοῦτον ἤδη διὰ τέλους
 καὶ μηδ' ἐπιβαίνειν γῆς, ἵν' οὕτως ἦσθετα
 οἷον παραλαβὼν ἀγαθὸν δὲκ ἐφείσατο.

61. Πυθόδηλος δὲ τινος ἀσώτου μνημονεύει Ἀξιό-
 νικος ἐν Τυρόχηρῳ, οὕτως·

Ὁ Πυθόδηλος οὕτως

ὁ Βαλλίω προσέρχεται ἐπικαλούμενος,
 μεθύουσά τ' ἐξόπισθεν ἢ σοφωπάτη
 ἀποτυμπανισχὰς κατὰ πόδας πορεύεται.

Πολύευκτον δ' Ἀναξανδρίδης ἐν Τηρεῖ κωμῳδῶν·

Ὅρνις κεκλήσει (φησὶ). Β. Διὰ τί, πρὸς τῆς Ἑστίας;
 πότερον καταφαγὼν τὴν πατρώαν οὐσίαν,
 ὥσπερ Πολύευκτος ὁ καλός; Α. Οὐ δ' ἔτι, ἀλλ' ὅτι
 ἀρῶν ὑπὸ θηλειῶν κατεκόπη.

Θεόπομπος δ' ἐν τῇ δεκάτῃ τῶν Φιλιππικῶν, ἀφ' ἧς τινος

τὸ τελευταῖον μέρος χωρίσαντες, ἐν ᾧ ἐστὶ τὰ περὶ τῶν Ἀθηνησὶ δημαγωγῶν, Εὐβουλὸν φησὶ τὸν δημαγωγὸν ἄσπον γινώσθαι. Τῇ λέξει δὲ ταύτῃ ἐχρήσατο· „Καὶ τοσοῦτον ἄσπῳ καὶ πλεονεξίᾳ διενέροχε τοῦ δήμου τοῦ Ταραντίνων, ὅσον ὁ μὲν περὶ τὰς ἐστιάσεις εἶχε μόνον ἀκρατῶς, ὁ δὲ τῶν Ἀθηναίων καὶ τὰς προσόδους καταμισθοφορῶν διατετέλεκε. Καλλίστρατος δὲ, φησὶν, ὁ Καλλικράτους δημαγωγός, καὶ αὐτὸς πρὸς μὲν τὰς ἡδονὰς ἦν ἀκρατής, τῶν δὲ πολιτικῶν πραγμάτων ἦν ἐπιμελής.“ Περὶ δὲ τῶν Ταραντίνων ἱστορῶν ἐν τῇ δευτέρᾳ πεντηκοστῇ τῶν ἱστοριῶν, γράφει οὕτως· „Ἡ πόλις ἡ τῶν Ταραντίνων σχεδὸν καθ' ἕκαστον μῆνα βουδυνεῖ, καὶ δημοσίᾳ ἐστιάσεις ποιεῖται. Τὸ δὲ τῶν ἰδιωτῶν πλήθος αἰεὶ περὶ συνουσίας καὶ πότους ἐστὶ. Λέγουσι δὲ καὶ τῶαυτοῦ λόγον οἱ Ταραντῖνοι, τοὺς μὲν ἄλλους ἀνθρώπους διὰ τὸ φιλοπονεῖσθαι καὶ περὶ τὰς ἐργασίας διατρίβειν παρασκευάζεσθαι ζῆν, αὐτοὺς δὲ διὰ τὰς συνουσίας καὶ τὰς ἡδονὰς οὐ μέλλειν, ἀλλ' ἤδη βιάσθαι.“

62. Περὶ δὲ τῆς ἀσπῳίας καὶ τοῦ βίου Φιλίππου καὶ τῶν ἑταίρων αὐτοῦ ἐν τῇ τεσσαρακοστῇ ἐνάτῃ τῶν ἱστοριῶν (167) ριῶν ὁ Θεόπομπος τάδε γράφει· „Φίλιππος, ἐπεὶ ἐγκρατής πολλῶν ἐγένετο χρημάτων, οὐκ ἀνάλωσεν αὐτὰ ταχέως, ἀλλ' ἐξέβαλε καὶ ἔρριψε, πάντων ἀνθρώπων κάκιστος ὢν οἰκονόμος, οὐ μόνον αὐτὸς, ἀλλὰ καὶ οἱ περὶ αὐτόν. Ἀπλῶς γὰρ οὐδεὶς αὐτῶν ἡρίστατο ζῆν ὑφ' ὅτῳ, οὐδὲ σωφρόνως οἰκεῖν οἰκίαν. Τοῦ δ' αὐτὸς αἵτιος ἦν, ἀπληστος καὶ πολυτελής ὢν, προχείρως ἅπαντα ποιῶν, καὶ πτώμενος, καὶ διδούς. Στρατιώτης γὰρ ὢν, λογιζέσθαι τὰ προσιόντα καὶ χαναισκόμενα δι' ἀσχολίαν οὐκ ἠδύνατο. Ἐπειτα δ' οἱ ἑταῖροι αὐτοῦ ἐκ πολλῶν τόπων

ἦσαν συνεφόρηκότες· οἱ μὲν γὰρ ἐκ αὐτῆς τῆς χώρας, οἱ δ' ἐκ Θετταλίας, οἱ δὲ ἐκ τῆς ἄλλης Ἑλλάδος, οὐκ ἀριστὶνδην ἐξευλεγμένοι, ἀλλ' εἴ τις ἦν ἐν τοῖς Ἕλλησιν ἢ τοῖς βυρβάροις λίσταυρος ἢ βδελυρὸς, ἢ θρασὺς τὸν τρόπον, οὗτοι σχεδὸν ὅπαντες εἰς Μακεδονίαν ἀθροισθέντες ἐκ αἱροὶ Φιλίππου προσηγορεύοντο. Εἰ δὲ μὴ καὶ τοιοῦτός τις ἐληλύθει, ὑπὸ τοῦ βίου καὶ τῆς διαίτης τῆς Μακεδονικῆς ταχέως ἐκείνοις ὅμοιος ἐγίνετο. Τὰ μὲν γὰρ οἱ πόλεμοι καὶ αἱ στρατεῖαι καὶ αἱ πολυτελείαι θρασεῖς αὐτοὺς εἶναι προετρέποντο, καὶ ζῆν μὴ κοσμίως, ἀλλ' ἀσώτως καὶ τοῖς λησταῖς παραπλησίως.

63. Δούρις δ' ἐν ἐβδόμῳ Μακεδονικῶν, περὶ Πασικίπρου λέγων τοῦ ἐν Κύπρῳ βασιλέως, ὅτι ἄσωτος ἦν, γράφει καὶ τάδε· „Ἀλέξανδρος μετὰ τὴν Τύρου πολιορκίαν Πυνταγόραν ἀποστέλλων ἄλλας τε δωρεάς ἔδωκε, καὶ χωρίον, ὃ ἠτήσατο. Πρῶτον δὲ τοῦτο Πασίκυπρος ὁ βασιλεύων ἀπέδοτο δι' ἀσωτίαν πεντήκοντα ταλάντων Πυνμάτῳ τῷ Κιτιῷ, ἅμα τὸ χωρίον καὶ τὴν αὐτοῦ βασιλείαν· καὶ λαβὼν τὰ χρήματα, κατεγύρασεν ἐν Ἀμαθοῦντί.“ Τοιοῦτος ἐγένετο καὶ Αἰθίοψ ὁ Κορίνθιος, ὃς φησι Δημητριος ὁ Σκήψιος, οὗ μνημονεύει Ἀρχιλόχος. Ἐπὶ φιληδονίας γὰρ καὶ ἀκρασίας καὶ οὗτος, μετ' Ἀρχίου πλέων εἰς Σικελίαν, ὅτ' ἐμελλε πύξεν Συρακούσας, τῷ ἑαυτοῦ συσσίτῳ μελιτοῦντης ἀπέδοτο τὸν κλῆρον, ὃν ἐν Συρακούσαις λαχὼν ἐμελλεν ἔχειν.

64. Εἰς τοσοῦτον δ' ἀσωτίας ἐληλύθει καὶ Δημήτριος ὁ Δημητρίου τοῦ Φαληρέως ἀπόγονος, ὃς φησιν Ἡγήσανδρος, ὥστε Ἀρισταγόραν μὲν ἔχειν τὴν Κορινθίαν ἡρωμένην, ζῆν δὲ πολυτελῶς. Ἀνακαλεσαμένων δ' αὐτὸν τῶν Ἀρεοπαγιτῶν καὶ κλεινόντων βέλτιον ζῆν, Ἀλλὰ καὶ

νῦν, ἔπειν, ἐλευθερίως ζῶ. Καὶ γὰρ ἐταίραν ἔχω τὴν καλλίστην, καὶ ἀδικῶ οὐδένα, καὶ πίνω Χῖον οἶνον, καὶ τὰλλ' ἀρκούντως παρασκευάζομαι, τῶν ἰδίων μου προσόδων εἰς ταῦτ' ἐκποιοουσῶν. Οὐ, καθάπερ ὑμῶν ἔνιοι, δεικαζόμενος ζῶ καὶ μοιχεύων. Καὶ τῶν τὰ τοιαῦτα πραττόντων καὶ ἐπ' ὀνόματος τινὰς κατέλεξε. Ταῦτα δ' ἀκούσας Ἀντίγονος ὁ βασιλεὺς, θερμοθέτην αὐτὸν κατέστησε. Τοῖς δὲ Παναθηναίοις ἑπαρχος ὢν, ἱκρίον ἔστησε πρὸς τοῖς Ἑρμαῖς Ἀρισταγόρα, μετεωρότερον τῶν Ἑρμῶν· Ἐλευσὶνί τε μυστηρίων ὄντων, ἔθηκεν αὐτῇ θρόνον παρὰ τὸ ἀνάκτορον, οἰμῶξασθαι φήσας τοὺς κωλύοντας.

(168). 65. Ὅτι δὲ τοὺς ἄσωτους καὶ τοὺς μὴ ἐκ τινος περιουσίας ζῶντας τὸ παλαιὸν ἀνεκαλοῦντο οἱ Ἀρεοπαγῖται, καὶ ἐιόλαζον, ἰστόρησαν Φανόδημος, καὶ Φιλόχορος, ἄλλοι τε πλείους. Μενέδημον γοῦν καὶ Ἀσκληπιάδην τοὺς φιλοσόφους, νέους ὄντας καὶ πενομένους, μεταπεμψάμενοι ἤρωτησαν, πῶς ὅλας τὰς ἡμέρας, τοῖς φιλοσόφοις συσχολάζοντες, κεκτημένοι δὲ μηδὲν, εὐεκτοῦσι οὕτω τοῖς σώμασι· καὶ οἱ ἐκέλευσαν μεταπεμφθῆναι τὰ αὐτῶν μυλωνῶν. Ἐλθόντος δ' ἐκείνου, καὶ εἰπόντος, ὅτι νυκτὸς ἐκάστης κατιόντες εἰς τὸν μύλωνα, καὶ αἰλουῦντες, δύο δραχμαῖς ἀμφοτέροι λαμβάνουσι, θαυμάσαντες οἱ Ἀρεοπαγῖται, διακοσίαις δραχμαῖς ἐτίμησαν αὐτούς. Καὶ Δημόκριτον δ' Ἀβδηρίται δημοσίᾳ κρήνοντες ὥς καταφθαρκότα τὰ πατρώα, ἐπειδὴ, ἀναγνοὺς αὐτοῖς τὸν μέγαν διάκοσμον καὶ τὰ περὶ τῶν ἐν Ἀἰδου, εἶπεν εἰς ταῦτα ἀνηλωκίναί, ἀφείδη.

66. Οἱ δὲ, μὴ οὕτως ἄσωτοι, κατὰ τὸν Ἄμφι, πίνουσ' ἐκάστης ἡμέρας δι' ἡμέρας,

μυθῆσα κοίλοις ἐν βυθοῖσι κακκάβης,
 χλιαίνει', αἶρεθ', ἔφεται, παφλάζεται.
 Βατάνιον δ' εἶρηκεν Ἀντιφάνης ἐν Εὐθυδικῷ
 Ἐπειτα πολὺν πους τετμημένους
 ἐν βατανίοισιν ἐφθός.

Αλεξίς ἐν Ἀσκληπιοκλειδῇ.

Οὕτως δ' ὁμοποιῶν εὐφυνῶς
 περὶ τὴν Σικελίαν αὐτὸς ἔμαθον, ὥστε τοὺς
 δειπνοῦντας εἰς τὰ βατάνι' ἐμβάλειν ποιῶ
 ἐνίοτε τοὺς ὀδόντας ὑπὸ τῆς ἥδοκῆς.

Πατάνιον δὲ διὰ τοῦ π' Ἀντιφάνης ἐν Γάμῳ.

Πατάνια, σεῦτιλον, σίλφιον, χύτρας, λύχνους, ἰ
 κορίαννα, κρόμιν', ἄλας, ἔλαιον, τρυβλίον.

Φιλέταιρος Οἰνοπλῶνι.

Ὁ μάγειρος οὗτος πατανίων προσελθέτω.

Καὶ πάλιν.

Πλείους Στρατονίκου τοὺς μαθητὰς μοι δοκεῖ
 ἔξεν πατανίων.

Ἐν δὲ Παρασίτῳ ὁ Ἀντιφάνης καὶ τὰδε εἶρηκεν.

Ἄλλος ἐπὶ τούτῳ μέγας

ἦξε τις ἰσοτράπεζος εὐγενής. B. Τίνα
 λέγεις; A. Καρύστου Θρόμμα, γηγενής, ξέων.

B. Εἴτ' οὐκ ἂν εἴποις; ἤπαγε. A. Κάκκαβον λέγω.
 σὺ δ' ἴσως ἂν εἴποις λοπάδ'. B. Ἐμοὶ δὲ τοῦνομα
 οἶε διαφέρειν, εἴτε κάκκαβόν τινες
 χαίρουσιν ὀνομάζοντες, εἴτε σίττυβον;

Πλὴν ὅτι λέγεις ἀγγεῖον οἶδα.

Εὐβουλος δ' ἐν Ἴωνι καὶ βατάνια καὶ πατάνια λέγει, ἐν
 τούτοις.

Τρυβλία δὲ, καὶ βατάνια, καὶ κακκάβια, καὶ

λοπάδια, καὶ πατάγια, πικνῶ, ταρφέα,
 κοῦδ' ἂν λέγων λῆξαιμι.

(170) 69. Ἑδυσμάτων δὲ κατάλογον Ἀλέξιος ἐποίη-
 σατο ἐν Λέβητι, οὕτως·

— Μὴ προφάσεις ἐνταῦθά μοι, μὴδ' οὐκ ἔχω.

B. Ἄλλ' ἄγε λέγ' οὗ δέῃ· λήψομαι γὰρ πάντ' ἐγὼ.

A. Ὁρῶς. Τὸ πρῶτον μὲν λάβ' ἔλθων σήσαιμα.

B. Ἄλλ' ἔστιν ἔνδον. A. Ἀσταρίδα κεκομμένην,

μάραθρον, ἄνηθον, γάπνυ, καυλόν, σιλφίον,

κορίαννον αὖτον, φῶν, κύμινον, κάππαριν,

ὀρίγανον, γήτιον, * σκόροδον, θύμινον,

σφάκον, σίραιον, σέσμη, πήγανον, πρᾶσον.

Ἐν δὲ Παννυχίδι ἢ Ἐρίθοις μάγειρον ταῦτα ποιῶ λέγοντα·

Κύκλω δεήσει περιτρέχειν με καὶ βοᾶν,

ἂν του δέωμαι. Δεῖπνον αἰτήσεις με σὺ

ἤδη παρελθών· οὐκ ἔχον δὲ τυγχάνω

οὐκ ἄξος, οὐκ ἄνηθον, οὐκ ὀρίγανον,

οὐ θρίον, οὐκ ἔλαιον, οὐκ ἀμνυδάλας,

οὐ σκόροδον, οὐ σίραιον, οὐχὶ γήτιον,

οὐ βολβόν, οὐ πῦρ, οὐ κύμινον, οὐχ ἄλας,

οὐκ ὦδον, οὐ ξύλ', οὐ σκάφη, οὐ τήγανον·

οὐχ ἱμονίαν, οὐ λάκκον εἶδον, οὐ φρέαρ·

οὐ στάμνος ἐστὶ· διακενῆς δ' ἔστιν ἐγὼ

ἔχων μάχαιραν, προσέτι περιεζωσμένος,

Καὶ Πονήρα·

Τῆς ὀριγάνου

πρώτιστον ὑποθεῖς εἰς λοπάδα νεανικῆν,

τὸ τρίμμ' ἐπιτολῆς εὐρύθμου διεμμένον

ᾄξει, σιραῖω χρωματίσας καὶ σιλφίω

πικνῶ πατάξας.

Ἐπεσθίεν δ' ἄρ' ἦκε Τηλεκλείδης Πρωτάνιον οὕτως·
 „Τυρόν ἐπεσθίοντα.“ Ἐπιφαγεῖν δ' Εὐπολὸς Ταξάργους·
 Ἐπιφαγεῖν

μηδὲν ἄλλ', ἢ κρόμμιον βλέποντα, καὶ τρεῖς ἀλμύδας.
 Καὶ Ἀριστοφάνης Πλοῦτος·

Πρὸ τοῦ δ' ὑπὲρ τῆς πενίας ἀπαντ' ἐτήσθιεν.

70. Τῶν δὲ μαγείρων διάφοροι τινες ἦσαν οἱ κα-
 λούμενοι τραπεζοποιοί. Εἰς δ' οὗτοι παρελαμβάνοντο,
 σαφῶς παρίστησαν Ἀντιφάνης, ἐν Πλοῦτι·

Προσέλαβον ἰδὼν τούτων

τραπεζοποιὸν, ὃς πλυθεὶ σκεῦη, λύχνους
 ἐτοιμάσει, σπονδαῖς ποιήσει, τὰλλ' ὅσα
 τούτοις προσήκει.

Ζητητέον δὲ, εἰ καὶ ὁ τραπεζοκόμος ὁ αὐτός ἐστι τῇ τρα-
 πεζοποιῳ. Ἰόβας γάρ ὁ βασιλεὺς ἐν ταῖς ὁμοιότησι τὸν
 αὐτὸν εἶναι φησι τραπεζοκόρον, καὶ τὸν ὑπὸ Ῥωμαίων
 καλούμενον στρούπτιωρα, παρατιθέμενος ἐκ δράματος
 Ἀλεξάνδρου, ὡς ἐπιγραφὴ Πότος·

Εἰς αὐριὸν με δεῖ λαβεῖν αἰλητρίδα·
 τραπεζοποιὸν δημιουργὸν λήψομαι.

Ἐπὶ τοῦτ' ἀπέστειλ' ἐξ ἀγροῦ μ' ὁ δεσπότης.

Ἐκάλουν δὲ τραπεζοποιὸν τὸν τραπεζῶν ἐπιμελητὴν καὶ
 τῆς ἄλλης εὐποσμίης. Φιλῆμον Παρεσιόντι·

Περὶ τοῦπτάνιον σὺ γίγνεθ' ἢ σκευασία·
 τραπεζοποιός ἐστ' ἐπὶ τοῦ διακονεῖν.

Ἐλεγον δὲ καὶ ἐπιτραπεζώματα τὰ ἐπιτιθέμενα τῇ τρα-
 πέξῃ βρώματα. Πλάτων Μενελάου·

(171) Ὡς ὅλγα λοιπὰ τῶν ἐπιτραπεζωμάτων.

Ἐκάλουν δὲ καὶ ἀγοραστὴν τὸν τὰ ὄψα ἐνούμενον, νῦν δ'
 ὀψωνάτωρα, ὡς Ξενοφῶν ἐν δευτέρῳ Ἀπομνημονευμάτων,

οὕτωςι λίγαν· „Διάκονον δ' ἂν καὶ ἀγοραστήν τὸν τοιοῦτον ἐθέλοιμεν προῦνα λαβεῖν·“ Παρὰ δὲ Μενάνδρῳ ἐστὶ κοινώταρον ἐν Φανίῳ·

Φειδύλος ἦν καὶ μέτρος ἀγοραστής.
Ὀφείων δ' ἔφηκε Ἀριστοφάνης ἐν Τυγνησταῖς, διὰ τοῦτων·

— Ὡς οὐφείωνος διατρέβειν ἡμῶν τὸ ἄριστον ἔσκε.
Παραφανεῖν δ' ἔφη Κρατῖνος ἐν Κλεοβουλίναις οὕτως* *.
Παραγοράζεν δ' Ἀλέξῃς ἐν Δρακιδῇ. Ἐλλείπτοι δὲ καλοῦνται, ὡς φησι Πάμφιλος, οἱ ἐπὶ τὴν βασιλικὴν καλοῦντες τρέπεζαν, παρὰ τὸν ἑλόν. Ἀρτεμίδωρος δ' αὐτοὺς δειπνοκλήτορας ὀνομάζει.

71. Ἐκάλουν δέ; φησὶ, καὶ τοὺς προγεύστας ἰδεάτρους, ὅτι προήσθιον τῶν βασιλέων πρὸς ἀσφάλειαν. Νῦν δὲ ὁ ἰδεάτρος ἐπιστάτης γίγνεται τῆς ὅλης διακονίας. Ἦν δ' ἐπιφανὴς καὶ ἔναμιος ἡ χρεῖα. Χάρης γοῦν ἐν τῇ τρίτῃ τῶν ἱστοριῶν Πτολεμαῖόν φησι τὸν Σωτῆρα ἰδεάτρον ἀποδειχθῆναι Ἀλεξάνδρου. Μήποτε δὲ καὶ, ὃν νῦν καλοῦσι Ῥωμαῖοι προγεύστην, τότε οἱ Ἕλληνες προτένθην ὀνόμαζον, ὡς Ἀριστοφάνης ἐν προτέραις Νεφέλαις, διὰ τοῦτων·

Πῶς οὐ δέχονται δῆτα τῇ νομικῇ
ἀρχαὶ τὰ πρυτανεῖ', ἀλλ' ἔφη τε καὶ νῦν;

B. Ὅπερ εἰ προτένθαι γὰρ δοκοῦσί μοι παθεῖν·

Ἐ' ὡς τάχιστα τὰ πρυτανεῖ' ὑφελόλατο,
διὰ ταῦτο προτένθουσιν ἡμέρα μῦθ.

Μνημονεύει αὐτῶν καὶ Φερεκράτης ἐν Ἀγρίοις·

Ἡ δὲ θαυμάσιος·

τῶν γὰρ προτενθῶν ἱσμεν· ἀλλ' οὐκ οἶσθα σύ

Καὶ Φιλύλλιος ἐν Ἡρακλεῖ·

Βούλεσθε δὴτ', ἐγὼ φράσω, τίς εἴμ' ἐγώ;

Ἡ τῶν προτενθῶν Δορπία καλουμένη.

Εὐρίσκω δὲ καὶ ψήρισμα, ἐπὶ Κηφισοδώρου ἄρχοντος Ἀθήνησι γινόμενον, ἐν ᾧ ὥσπερ τι σύστημα οἱ προτενθῆναι εἰσὶ, καθάπερ καὶ οἱ παράσιτοι ὀνημαζόμενοι, ἔχον οὕτως.

„Φῶκος εἶπεν· ὅπως ἂν ἡ βουλὴ ἄγῃ τὰ Ἀπατούρια μετὰ τῶν ἄλλων Ἀθηναίων κατὰ τὰ πάτρια, ἐμφανίσθαι τῇ βουλῇ, ἀφῆσθαι τοὺς βουλευτάς τας ἡμέρας, ἅσπερ καὶ αἱ ἄλλαι βουλαὶ αἱ ἀφεται, ἀπὸ τῆς ἡμέρας, ἧς οἱ προτενθῆναι ἄγουσι πέντε ἡμέρας.“ Ὅτι δ' εἶχον οἱ ἀρχαῖοι καὶ τοὺς προγεύστας καλουμένους, Ξενοφῶν ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ Ἰέρωνι ἢ Τυραννικῷ φησιν· „Ὁ τύραννος οὔτε σιτιοῖς καὶ ποτοῖς πιστεύων διάγει, ἀλλὰ καὶ τούτων ἀντὶ τοῦ ἀπάρχεσθαι τοῖς θεοῖς τοῖς διακονοῦσι πρῶτον καλεοῦσιν ἀπογεύεσθαι, διὰ τὸ ἀπιστεῖν, μὴ καὶ ἐν τούτοις κακὸν τι φάγῃσιν ἢ πίνῃσιν.“ Ἀναξίλας δ' ἐν Καλινυοῖ φησιν·

(172) Παραγέυσταί σοι πρῶτον ἢ γραῦς τοῦ ποτοῦ.

72. Τοὺς δὲ τὰ πέμματα, προσέτι τε τοὺς ποιοῦντας τοὺς πλακοῦντας, οἱ πρότερον δημιουργοὺς ἐκάλουν. Μέγανδρος Ψευδρακλεῖ, καταμεμφόμενος τοὺς μαγείρους, ὧς ἐπιχειροῦντας καὶ οἷς μὴ δεῖ, φησιν·

Μάγειρ', ἀηδὴς μοι δοκεῖς εἶναι σφόδρα,

Πόσας τραπέζας μέλλομεν ποιεῖν, τρίτον

ἤδη μ' ἐρωτᾷς. Χοιρίδιον ἐν δύομεν,

ὅκτω ποιήσοντες τραπέζας δ', ἢ μίαν,

τί σοι διαφέρει; Τοῦτο παράδειξ σημίαν.

Οὐκ ἔστι κανδύλους ποιεῖν, οὐδ' οἷα σὺ

εἰσθας εἰς ταυτὸν καρκεῦεν, μέλι,

σιμιδάλεν, ὧά· πάντα γὰρ τὰναντία

νῦν ἔστιν· ὁ μάγειρος γὰρ ἐγχύτους ποιεῖ,
 πλακοῦντας ὅπτι᾽, χόνδρον ἔψει, καὶ φέρει
 μετὰ τὸ τάριχος, εἰτα θροῖον, καὶ βότρους·
 ἢ δημιουργὸς δ' ἀντιπαρατεταγμένη
 κρεάδι' ὅπτι᾽ καὶ κίχλας, τραγήματα.
 Ἐπειδ' ὁ δειπνῶν μὲν τραγηματίζεται,
 μυρισάμενος δὲ καὶ στεφανώσάμενος πάλιν,
 δειπνεῖ * * τὰ μελίπηκτα ταῖς κίχλαις.

Ὅτι δὲ ἐμεχώριστο τὰ τῆς ὑπουργίας πεμμάτων μὲν προ-
 νοουσῶν τῶν δημιουργῶν, ὁψαρτυτικῆς δὲ τῶν μαγείρων,
 Ἀντιφάνης διεσάφησεν ἐν Χρυσίδι, οὕτως·

Τέτταρες δ' αὐλητρίδες
 ἔχουσι μισθόν, καὶ μάγειροι δώδεκα,
 καὶ δημιουργοὶ, μέλιτος αἰτοῦσαι σκάφας.

Μένανδρος Δημιουργῶ·

Τί τοῦτο, παῖ; Διακονικῶς γὰρ νῆ Δία
 προελήλυθας. Β. Ναί· πλάττομεν γὰρ πλάσματα,
 τὴν νύκτα τ' ἠγρυπνήκαμεν· καὶ νῦν ἔτι
 ἀποίητα πάμπολλ' ἔστιν ἡμῖν.

Πεμμάτων δὲ πρῶτόν φησι μνημονεύσαι Πανύασιν Σί-
 λευκος, ἐν οἷς περὶ τῆς παρ' Αἰγυπτίοις ἀνθρωποθυσίας
 διηγῆται, πολλὰ μὲν ἐπιθέσθαι λέγων πέμματα, πολλὰς
 δὲ νοσσάδας ὄρνεις, προτέρου Στησιχόρου ἢ Ἰβρίκου ἐν
 Ἀθλοῖς ἐπιγραφομένοις εἰσηκότος·

Φέρεσθε τῇ παρθένῳ δῶρα
 σασαμίδας, χόνδρον τε, καὶ ἐγκρίδας,
 ἄλλα τε πέμματα, καὶ μέλι χλωρόν.

Ὅτι δὲ τὸ ποίημα τοῦτο Στησιχόρου ἔστιν, ἱκανώτατος
 μάρτυς Σμωονίδης ὁ ποιητής, ὅς, περὶ τοῦ Μαλεάρχου
 τὸν λόγον ποιούμενός, φησιν·

Ὅς δουρὶ πάντα νίκασε νέους,
 δινάμεντα βαλὼν Ἀνακτον ὑπερ πολυβότανος ἔξ Ἰωλκοῦ,
 Οὕτω γὰρ Ὀμηρος ἦδ' Ὀδυσσεύς ἔειπεν ἅμισι λαοῖς.
 Ὁ γὰρ Στρεσίχορος οὕτως εἶπεν ἐν τῷ προκειμένῳ ᾠσμῇ,
 τοῖς Ἀθλοῖς·

Θρώσκων μὲν γὰρ Ἀμφιάραος,
 ἄκοντι δὲ νίκασεν Μελάντιος.

73. Οὐκ ἄγνοω δὲ καὶ περὶ Ἀθλῶν ἃ Ἀπολλόδαμπος
 ὁ Ἀθηναῖος εἶρηκεν, ὅτι μαγεύων καὶ τραπέζοποιῶν πα-
 ρείχοντο χρήσις τοῖς παραγινωμένοις πρὸς τὰς ἱερουργίας,
 καὶ ὅτι ἦν αὐτοῖς ἀπὸ τῶν πράξεων ὀνόματα Μαγίδες
 (173) καὶ Γογγύλοι, ἐπειδὴ τὰς μάζας, φησὶν Ἀριστο-
 φάνης, ἐν ταῖς θοδαῖς δι' ἡμέρας τρίβοντες παρέχον,
 ὥσπερ γυναῖξί, γογγύλας μεμαγμένας. Καλοῦνται δὲ καὶ
 μέχρι νῦν τινες αὐτῶν Χοίρακοι, καὶ Ἀμναί, καὶ Ἀρτυσί-
 λεω, καὶ Σήσαμοι, καὶ Ἀρτυσίτραγοι, καὶ Νεωκόροι, καὶ
 Ἰχθυόβαλοι, τῶν δὲ γυναικῶν Κυμνάνθαι, κοινῇ δὲ πάν-
 τες Ἐλεοδύται, διὰ τὸ ταῖς ἑλεῖς ὑποδύεσθαι διακονοῦν-
 τες ἐν ταῖς θοδαῖς. Ἐλεός δ' ἐστὶν ἡ μαγειρικὴ τράπεζα.
 Ὀμηρος·

Ἀντίκ' ἐπεί ῥ' ὥπτησε καὶ εἰς ἑλεοῖσιν ἔδηκεν.
 Ὅθεν καὶ Πελοποννήσιος ὁ Κρίθωνος Ῥηναῖος δίκην γρα-
 φόματος οὗ Ἀθλῶν αὐτοῖς ἐνομέζει, ἀλλὰ τὸ κοινὸν τῶν
 Ἐλεοδυτῶν ἐπηγιάσατο. Καὶ ὁ τῶν Ἀμφικτυόνων δὲ νό-
 μος κλεῖναι ὕδωρ παρέχειν ἑλεοδύτας, τοὺς τραπέζοποι-
 οὺς καὶ τοὺς τοιοῦτους διακόνους σημαίνει. Κρίτων δ' ὁ
 κωμωδιοποιὸς ἐν Φιλοπράγμοσι παρασέτις τοῦ Θεοῦ κα-
 λῶ τοὺς Ἀθλῶν, διὰ τούτων·

Φοίνικα, μεγάλου κύριον βάλλοντιον,
 ναύκληρον ἐν τῷ λιμένι ποιήσας ἔπλοιν,

καὶ ὄρμον ὄσαι ναῦς ἀναγκάσας δύο,
εἰς Δῆλον ἐλθεῖν ἡθέλησ' ἐκ Πειραιῶς,
πάντων ἀκούων διότι παρασίτω τόπος
οὗτος τρία μόνος ἀγαθὰ πεκτήσθαι δοκεῖ,
εὖοπον ἀγορὰν, παντοδαπὸν οἰκῶντ' ἄχλον,
αὐτοὺς παρασίτους τοῦ θεοῦ τοὺς Δηλίους.

74. Ἀχαιὸς δ' ὁ Ἐρετριεὺς ἐν Ἀλκιμαῖον τοῦ στρατο-
ρικοῦ καρικοποιούς καλεῖ τοὺς Δελφοὺς, διὰ τούτων·

Καρικοποιούς προσβλέπων βδελύττομαι.

Παρόσον τὰ ἱερῆα περιτέμνοντες δῆλον ὡς ἐμαγείρετον
αὐτὰ καὶ ἐκαρίμενον. Εἰς ταῦτα δὲ ἀποβλέπων καὶ Ἀρι-
στοφάνης, ἔφη·

Ἄλλ' ὦ Δελφῶν πλείστας ἀκοιῶν

Φοῖβα μαχαίρας,

καὶ προδιδάσκων τοὺς σὺς προπόλους.

Καὶ τοῖς ἐξῆς δ' ὁ Ἀχαιὸς φησιν·

Τίς ὑποκινημμένος μὲν,

σαραβάων κοπίδων συνομήνιμῃ;

Ἐπισκώπτουσι γὰρ οἱ Σάτυροι τοὺς Δελφοὺς, ὡς περὶ
τὰς θυσίας καὶ τὰς θοῖνας διατρέβοντας. Σῆμος δ' ἐν
τεταρτῷ Δηλίδος· „Δελφοῖς (φησὶ) παραγινόμενοις εἰς
Δῆλον παρῆχον Δῆλοι ἄλας καὶ ὄζος καὶ ἔλαιον καὶ ξίλα
καὶ στρώματα.“ Ἀριστοτὴλης δ' ἡ Θεόφραστος ἐν τοῖς
ὑπομνήμασι, περὶ Μαγνήτων λέγων τῶν ἐπὶ τοῦ Μαϊάν-
δρου ποταμοῦ, ὅτι Δελφῶν εἰσιν ἄποικοι, τοσαύτας ἐπιτε-
λοῦντας αὐτοὺς ποιεῖ χρεῖας τοῖς παραγινόμενοις τῶν ἐξ-
ων, λέγων οὕτως· „Μάχατες, οἱ ἐπὶ τῷ Μαϊάνδρῳ πο-
ταμῷ κατοικοῦντες, ἱεροὶ τοῦ θεοῦ, Δελφῶν ἄποικοι, παρί-
χουσι τοῖς ἐπιδημοῦσι στέγην, ἄλας, ἔλαιον, ὄζος, ἐπίλυχρον,
κλίνας, στρώματα, τραπέζας.“ Δημήτριος δ' ὁ Σάμμιος

ἐν ἐκκαιδεκάτῳ Τρωικοῦ διακόσμου, ἐν τῇ Λακωνικῇ φη-
σιν ἐπὶ τῆς ὁδοῦ τῆς καλουμένης Τυκενθίδος ἰδρῦσθαι
ἥρωας Δαίωνα καὶ Κιράωνα ὑπὸ τῶν ἐν τοῖς φριδιτίοις
(174) ποιούντων τε τὰς μάζας καὶ κεραυνύντων τὸν οἶ-
νον διακόνων. Ὁ δ' αὐτὸς ἱστορεῖ καὶ τῷ τετάρτῳ καὶ
εἰκοστῇ τῆς αὐτῆς πραγματείας Δαίτην, ἥρωα τιμώμενον
παρὰ τοῖς Τρωσὶν, οὐ μνημονεύει Μιναγεῶν. Καὶ Κύ-
πρῳ δὲ φησι τιμᾶσθαι Ἠγήσανδρος ὁ Δελφὸς Δία εὐλα-
στῶσάν τε καὶ σπλαγχνοτόμον.

75. Πολλῶν δὲ τοιούτων ἔτι λεγομένων, ἐκ τῶν γει-
τόνων τις ἐξηκούσθη ὑδραύλεως ἤχος, πάνυ τις ἡδὺς καὶ
τερπνός, ὥς πάντας ἡμᾶς ἐπιστραφῆναι, θελχθέντας ὑπὸ
τῆς ἐμμελείας. Καὶ ὁ Οὐλπιανός, ἀποβλέψας πρὸς τὸν
μουσικὸν Ἀλκείδην, Ἀκούεις, ἔφη, μουσικώτατε ἀνδρῶν,
πῆς καλῆς ταύτης εὐφωνίας, ἣτις ἡμᾶς ἐπέστρεψε πάντας,
κατακληθθέντας ὑπὲρ τῆς μουσικῆς; Καὶ οὐχ, ὥς παρ'
ὑμῖν τοῖς Ἀλεξανδρεῦσι, πολὺς ὁ μῶναυλος, ἀλγυθόνα
μᾶλλον τοῖς ἀκούουσι παρέχων, ἢ τινα τέρψιν μουσικήν.
Καὶ ὁ Ἀλκείδης ἔφη, Ἀλλὰ μὴν καὶ τὸ ὄργανον τοῦτο, ἢ
ὑδραυλὶς, εἴτε τῶν ἐντατῶν αὐτὸ θέλεις, εἴτε τῶν ἐμπνευ-
στῶν, Ἀλεξανδρέως ἐστὶν ἡμεδαποῦ εὐρημα, κούρεως τὴν
τέχνην. Κτησίβιος δ' αὐτῷ τοῦνομα. Ἰστορεῖ δὲ τοῦτο
Ἀριστοκλῆς ἐν τῷ περὶ χορῶν, οὕτως πῶς λέγων· „Ζη-
ταῖται, πότερα τῶν ἐμπνευστῶν ἐστὶν ὄργάνων ἡ ὑδραυλὶς,
ἢ τῶν ἐντατῶν. Ἀριστόξενος μὲν οὖν τοῦτο οὐκ οἶδε. Λέ-
γεται δὲ, Πλάτωνα μικρὰν τινα ἔννοιαν δοῦναι τοῦ κατα-
σκευάσματος, νυκτερινὸν ποιήσαντα ὠρολόγιον, εἰκὸς τῷ
ὑδραυλικῷ, οἷον κλεψύδραν μεγάλην ἴσταν. Καὶ τὸ ὑδραυ-
λικὸν δὲ ὄργανον δοκεῖ κατὰ κλεψύδραν εἶναι. Ἐντατὸν
οἶν καὶ καθαρπτόν οὐκ ἂν νομισθῇ, ἐμπνευστὸν δ' ἂν

ἴσως ζηθαιή, διὰ τὸ ἐμπνεῖσθαι τὸ ὄργανον ὑπὸ τοῦ ὕδα-
τος. Κατεστραμμένοι γάρ εἰσιν οἱ αὐλοὶ εἰς τὸ ὕδωρ,
καὶ ἀρασσομένοι τοῦ ὕδατος ὑπὸ τινος νεανίσκου, ἔτι δὲ
δυσκονομένων ἀξενῶν διὰ τοῦ ὄργάνου, ἐμπνεύονται οἱ αὐλοὶ
καὶ ἤχον ἀποταλοῦσι προσηρῇ. Ἔοικε δὲ τὸ ὄργανον
βωμῷ στρογγύλῳ. Καὶ φασὶ τοῦτο εὐρησθαι ὑπὸ Κτη-
σιβίου κούρεως, ἐγκαυθῆαι οἰκοῦντος ἐν τῇ Ἀσπενδίᾳ, ἐπὶ
τοῦ δευτέρου Εὐεργέτου· διαπρέψαι τὲ φασὶ μεγαλῶς.
Τουτογὼν οὖν καὶ τὴν αὐτοῦ διδάξαι γυναῖκα Θάϊδα.
Τρύφαν δ' ἐν τρίτῳ περὶ ὀνομασιῶν, (ἔστι δὲ τὸ σύγ-
γραμμα περὶ αὐλῶν καὶ ὀργάνων) συγγραῖναι φησὶ περὶ τῆς
ὕδραυλικῆς Κτησίβιον τὸν μηχανικόν. Ἐγὼ δὲ οὐκ οἶδα, εἰ
περὶ τὸ ὄνομα σφάλλεται. Ὁ μὲντοι Ἀριστόξενος προκρίνει
τὰ ἑντατὰ καὶ καθαπτὰ τῶν ὀργάνων τῶν ἐμπνευστῶν,
ῥάδια εἶναι φάσκων τὰ ἐμπνευστὰ· πολλοὺς γὰρ μὴ διδά-
σχθέντας αὐλεῖν τε καὶ συρῖζειν, ὥσπερ τοὺς ποιμένας.

76. Καὶ τοσαῦτα μὲν ἔχω σοι ἔγω λέγειν περὶ τοῦ
ὕδραυλικοῦ ὄργάνου, Οὐλπιανέ. Γίγγραϊνοισι γὰρ οἱ
Φοίνικες, ὡς φησιν ὁ Ξενοφῶν, ἐχρῶντο αὐλοῖς σπιθαμι-
αίοις τὸ μέγεθος, ὃξὺ καὶ γοιρὸν φθεγγομένοις. Τούτοις
δὲ καὶ οἱ Κάρες χρῶνται ἐν τοῖς θρήνοις, εἰ μὴ ἄρα καὶ ἡ
Καρία Φοινίκη ἐκαλεῖτο, ὡς παρὰ Κορήνην καὶ Βακχυλλί-
δῃ ἔστιν εὐρεῖν. Ὀνομαῖονται δὲ οἱ αὐλοὶ γίγγροι ὑπὸ
τῶν Φοινίκων ἀπὸ τῶν περὶ Ἀδωνν θρήνων· τὸν γὰρ
Ἀδωνν Γίγγρον καλεῖτε ὑμεῖς οἱ Φοίνικες, ὡς ἱστορεῖ Δη-
(175) μοκλείδης. Μνημονεύει τῶν γίγγρων αὐλῶν Ἀν-
τιφάνης ἐν Ἰατρῷ, καὶ Μένανδρος ἐν Καρῷ, Ἀμφίς τ'
ἐν Διθυράμβῳ, λέγων οὕτως·

Ἐγὼ δὲ τὸν γίγγραντα τὸν σοφώτατον.

B. Τίς δ' ἔσθ' ὁ γίγγρας; A. Καὶνὸν ἐξεύρημά-
τα

ἡμέτερον, ὃ θεάτρῳ μὲν οὐδεπώποτε
δίδωκετ', Ἀθήνησιν δὲ κατακαχρημένον
ἐν συμποσίοις ἤδη στί. Β. Διὰ τί δ' οὐκ ἄγεις
εἰς τὸν ὄχλον αὐτό; Α. Διότι φυλὴν περιμένω
σφόδρα φιλονεικοῦσαν λαχεῖν τιν'. Οὐδα γάρ,
ὅτι πάντα πράγματα' ἀνατριαινώσει κρότοις.

Καὶ Ἀξιόνικος ἐν Φιλευριδίῃ·

Οὕτω γὰρ ἐπὶ τοῖς μέλεσι τοῖς Εὐριπίδου
ἄμφω νοσοῦσιν, ὥστε τὰλλ' αὐτοῖς δοκεῖν
εἶναι μέλη γιγγραντὰ καὶ παπὸν μέγα.

77. Πόσῳ δὲ κρείττον, ὃ Οὐλπιανὲ σοφώτατε, τὸ
ὕδραυλικὸν τοῦτο ὄργανον τοῦ καλουμένου νάβλα, ὅν φη-
σι Σώπατρος ὁ παρωδᾶς ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ δράματι
Πύλαι, Φωνίκων εἶναι καὶ τοῦτον εὑρημα. Λέγει δ' οὕτως·

Οὐτε τοῦ Σιδωνίου (νάβλα)

λαρυγγόφωνος ἐκκεχόρδεται τύπος.

Καὶ ἐν Μυστικῷ δὲ Θητιῷ φησί·

Νάβλας ἐν ἄρθροις γραμμῶν οὐκ ἐνμαλὺς,
ὃ λωτὸς ἐν πλευροῖσιν ἀψυχὸς παγὺς
ἐμπνουν ἀνέμῳ μούσαν. Ἐγρέτω δὲ τις,
τὸν ἡδονῆς μελωδὸν εὐάζων χορὸν.

Φιλήμων ἐν Μοιχῷ·

Ἔδει παρεῖναι, Παρμένων, αὐλητρίδ' ἣ
νάβλαν τιν'. Β. Ὁ δὲ νάβλας τί ἐστίν; * *

Α. * * * οὐκ οἶδας, ἐμβρόντητε σύ;

Β. Μὰ Δία. Α. Τί φῆς; οὐκ οἶσθα νάβλαν; Οὐδὲν οὖν
οἶσθ' ἀγαθόν. Οὐδὲ σαμβύκηστριαν;

Καὶ τὸ τρίγωνον δὲ καλούμενον ὄργανον Ἰόβας ἐν τετάρ-
τῳ θεατρικῇ ἱστορίᾳ Σύρον εὑρημὰ φησιν εἶναι, ὡς καὶ
τὸν καλούμενον λυροφοβήκα σαμβύκην, Τοῦτο δὲ τὸ ὄρ-

γάρων Νεάνθης ὁ Κυζικηνὸς ἐν πρώτῳ Ῥωμ. εὐρημα εἶναι λέγει Ἰβρίκου, τοῦ Ῥηγίνου ποιητοῦ, ὡς καὶ Ἀνακρέοντος τὸ βάρβιτον. Ἐπεὶ δὲ ἡμῶν τῶν Ἀλεξανδρίων κατατράχεις ὡς ἀμούσων, καὶ τὸν μόνον συνελθὺς ὀνομάζεις, ἐπιχωριάζοντα παρ' ἡμῖν, ἀκούε καὶ περὶ αὐτοῦ, ἃ νῦν ἔχω σοι λέγειν ἐν προχείρῳ.

78. Ἰόβρις μὲν γὰρ ἐν τῷ προειρημένῳ συγγράμματι Αἰγυπτίους φησὶ λέγειν, τὸν μόνον Ὀσίριδος εἶναι εὐρημα, καθάπερ καὶ τὸν καλούμενον φῶτιγχα πλαγιάκιον, οὗ καὶ αὐτοῦ παραστήσομαι μαθημονεύοντα ἄλλογμον ἄνδρα. Ἐπιχωριάζει γὰρ καὶ ὁ φῶτιγξ αὐλὸς παρ' ἡμῖν. Τοῦ δὲ μοναύλου μαθημονεύει Σοφοκλῆς μὲν ἐν Θαιμύρῃ, οὕτως·

Οἶχαιε γὰρ κροτητὰ πηκτίδων μέλη,
λύρα μοναύλοις τε χειμωντεῶς
ναος στέγημα κωμασάσης.

Ἀραρῶς δ' ἐν Πανὸς γοναῖς·

— Ἀρπάσας μόνον εὐδύς πῶς δοκεῖς
κούρως ἀνῆλλετο.

(176) Ἀναξανδρίδης δ' ἐν Θησαυρῷ·

Ἀναλαβὼν

μόνον ἡλὸν τὸν ὑμέναιον.

Καὶ ἐν Φιλιππόρῳ·

— Τὸν μόνον παῖ τέτροφας; οὗτος Σῦρε.

B. Ποῖον μόνον; A. Τὸν κάλαμον.

Σάπαιρος Βακχίδι·

Καὶ τὸ μόνον μέλος ἤχησιν.

Πρωταγορίδης δ' ὁ Κυζικηνὸς ἐν δευτέρῳ περὶ τῶν ἐπὶ Δάφνῃ πατηγύρεων φησὶ· „Παντὸς δ' ὀργάνου κατάμιτου ἤπται, κροτάλει, ὑπο φανοῦ, πανδούρου, τῷ τε ἡδεῖ

μοναύλω τὰς ἡδίστας ἀρμονίας ἀνάμεινυρίζει.“ Ποσειδά-
 νιος δ', ὁ ἀπὸ τῆς Στοᾶς φιλόσοφος, ἐν τῇ τρίτῃ τῶν ἱστο-
 ριῶν διηγούμενος περὶ τοῦ Ἀπαμείων πρὸς Λαρισσαίους
 πολέμου, γράφει τάδε· „Παραζωνίδια καὶ λογχάρι' ἀντι-
 ληφότες ᾧ καὶ ῥήτω κεινυμμένα, πετάσια δ' ἐπιτεθειμέ-
 νοι καὶ πρόσκόπια, σκιάς μὲν ποιοῦντα, καταπνέεισθαι δ'
 οὐ καλύοντα τοὺς τραχήλους, ὄνους ἐφελκόμενοι, γέμοντας
 οἶνου καὶ βρωμάτων παντοδαπῶν, οἷς παρέκετο φρεσίγγια
 καὶ μοναύλια, κόμων, οὐ πολέμων ὄργανα.“ Οὐκ ἄγνοῶ
 δέ, ὅτι Ἀμερίας ὁ Μακεδὼν ἐν ταῖς Γλώσσαις τιτύρωνόν
 φησι καλεῖσθαι τὸν μόνανυλον. Ἴδε ἀπέχεις, καλὲ Οὐλ-
 πιανέ, καὶ τὸν τῆς φρεσίγγος μνημονεύοντα. Ὅτι δὲ ὁ
 μόνανυλος ἦν ὁ νῦν καλούμενος κάλαμαύλης, σαφῶς παρί-
 στησιν Ἡδύλος ἐν τοῖς ἐπιγράμμασιν, οὕτωςι λέγων·

Τοῦτο θέων ὁ μόνανυλος ὑπ' ἡρίον ὁ γλυκύς οἰκεῖ
 αὐλητῆς, μίμων κῆρ θυμέλῃσι χάρις.

Τυφλὸς ὑπαὶ γήρως οἴχωκε, Σκιρπάλου υἱὸς,
 νήπιον ὄντ' ἐκάλει Σκιρπάλος Εὐπάλαμον,
 αἰδεῖν αὐτοῦ τὰ γενέθλια· τοῦτο γὰρ εἶχεν,
 πᾶν μαρπᾶν ἥδυσμα σημανέων.

Ἡὺλει δὲ Γλαύκης μεμεθυσμένα παλγῆνα Μουσέων
 καὶ τὸν ἐν ἀκρήτοις Βάτταλον ἥδυπότην,
 ἦ καὶ Κώταλον, ἦ καὶ Πάκαλον. Ἀλλὰ θέονα
 τὸν κάλαμαυλῆτην εἶπατε, χαῖρε Θεῶν.

Ἵσπερ οὖν τοὺς τῇ καλάμῃ αὐλοῦντας κάλαμαύλας λέ-
 γουσι νῦν, οὕτω καὶ ραπαύλας, ὥς φησιν Ἀμερίας ὁ Μα-
 κεδὼν ἐν ταῖς Γλώσσαις, τοὺς τῇ καλάμῃ αὐλοῦντας.

79. Γινώσκων δὲ βούλομαι σε, ἀνδρῶν λῶστε Οὐλ-
 πιανέ, ὅτι Ἀλεξανδρίων μουσικώτεροι ἄλλοι γενέσθαι οὐχ
 τόφρηται. Καὶ οὐ λέγω περὶ κισσαρωδῖαν μόνην, ἥς καὶ

ὁ εὐτελέστατος παρ' ἡμῶν ἰδιότης, προσέτι δὲ καὶ ἀναλ-
φάβητος, οὕτως ἐστὶ συνήθης, ὥς τάχιστα ἐλέγχειν τὰ
παρὰ τὰς κρούσεις ἁμαρτήματα γινόμενα· ἀλλὰ καὶ περὶ
αὐλοὺς εἰσι μουσικώπατοι, οὐ μόνον τοὺς παρθένους κα-
λουμένους καὶ παιδικούς, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἀνδρείους, οἵτινες
καλοῦνται τέλειοι τε καὶ ὑπερτέλειοι· καὶ τοὺς κυθαρι-
στηρίους δὲ καὶ τοὺς δακτυλικούς. Τοὺς γὰρ ἐλίμους
αὐλοὺς, ὧν μνημονεύει Σοφοκλῆς ἐν Νιόβῃ τε καὶ Τυμ-
πανισταῖς, οὐκ ἄλλους τινὰς εἶναι ἀκούομεν, ἢ τοὺς Φρυ-
γίους, ὧν καὶ αὐτῶν ἐμπείρως ἔχουσιν Ἀλεξανδρεῖς. Οἴ-
δασι δὲ καὶ τοὺς διόπους, ἔτι τε μεσοκόπους καὶ τοὺς κα-
λουμένους ὑποτρήτους. Τῶν δ' ἐλίμων αὐλῶν μνημονεύει
(177) καὶ Καλλίας ἐν Πιδόταις. Ἰόβας δὲ τοῦτον
Φρυγῶν εἶναι εὖρημα, ὀνομάζεσθαι δὲ καὶ σκυταλίας,
κατ' ἐμπερίαν τοῦ πάχους. Χρησθαι δ' αὐταῖς καὶ
Κυπρίους φησὶ Κρατῖνος ὁ νεώτερος ἐν Θηραμένει. Οἴ-
δαμεν δὲ καὶ τοὺς ἡμιόπους καλουμένους, περὶ ὧν φησιν
Ἀνακρέων· „Τίς ἐρασμένην τρέψας θυμὸν ἐσέβην τερόντων
ἡμιόπων ὑπ' αὐλῶν ὀρχεῖται;“ Εἰσὶ δ' οἱ αὐλοὶ οὗτοι
(182) εἰσσοσσοὶ τῶν τελείων. Δισχύλος γοῦν κατὰ με-
ταφοράν ἐν Ἰξίονι φησι·

Τὸν δ' ἡμιόπον καὶ τὸν εἰσσοσσοῦ
τάχιως ὁ μέγας καταπίνει.

Εἰσὶ δ' οἱ αὐτοὶ ταῖς παιδικαῖς καλουμένοις, οἷς, οὔτε οὐ-
σαν ἐναγωνίως, πρὸς τὴν εὐνοχίαν χρώνται. Διὸ καὶ τέ-
ρας αὐτοὺς πέπληκεν ὁ Ἀνακρέων.

80. Οἶδα δὲ καὶ ἄλλα γένη αὐλῶν τραγικῶν τε καὶ
λυσιπιδῶν καὶ κυθαριστηρίων, ὧν μνημονεύουσιν Ἐφορός
τ' ἐν τοῖς εὐφήμασι, καὶ Εὐφρόνιος ὁ Πενθαγορικὸς ἐν τῇ
περὶ αὐλῶν, ἔτι δὲ καὶ Ἀλεξίς ὧν καὶ αὐτὸς ἐν τῇ περὶ

αὐλῶν. Ὁ δὲ καλάμνος αὐλὸς τιτύρεος καλεῖται παρὰ τοῖς ἐν Ἰταλίᾳ Δαιριεύσῃ, ὡς Ἀρτιμίδειος ἱστορεῖ ὁ Ἀριστοφάνειος ἐν δευτέρῃ περὶ Δαιρίδος. Ὁ δὲ μάγαδις καλούμενος αὐλὸς, ὁ καὶ παλαιομάγαδις ὀνομαζόμενος, ἐν ταύτῃ ὁρᾷ καὶ βαρὺν φθόγγον ἐπιδείκνυται, ὡς Ἀναξανδρίδης ἐν Ὀπλομάχῃ φησί.

Μάγαδων λαλήσαν μικρὸν ἄμα σοὶ καὶ μέγαν.

Οἱ δὲ καλούμενοι λῆτνοι αὐλοὶ, οὗτοί εἰσιν οἱ ὑπὸ Ἀλεξανδρείᾳ καλούμενοι φάτιγγες. Κατάσπενυάζονται δ' ἐκ τοῦ καλουμένου λιστοῦ· ξύλον δ' ἐστὶ τοῦτο γινόμενον ἐν Αἰθίῃ. Θηβαίων δ' εὐρημά φησιν εἶναι Ἰάβας τὸν ἐκ νεβροῦ κύων κατασκευαζόμενον αὐλόν. Ὁ δὲ Τρύφρων φησί, καὶ τοὺς καλουμένους ἐλεφαντίνους αὐλοὺς παρὰ Φοίνικα ἀνατιθεῖσθαι. Οἶδα δὲ, ὅτι καὶ μάγαδις ὄργανόν ἐστιν ἐνταῦθα, καθάπερ καὶ πιθάρα, λίρα, βάρβιτον. Εὐφορίαν δὲ, ὁ ἐποποιὸς, ἐν τῇ περὶ Ἰσθμίων „Οἱ νῦν (φησί) καλούμενοι ναβλισταὶ, καὶ πανδουρισταὶ, καὶ σαμβυκισταὶ καινῶ μὲν οὐδενὶ χρῶνται ὄργανῳ. Τὸν γὰρ βάρωμον καὶ βάρβιτον, ὧν Σαπφὼ καὶ Ἀνακρέων μνημονεύουσι, καὶ τὴν μάγαδων καὶ τὰ τρίγωνα καὶ τὴς σαμβύκας ἀρχαῖα εἶναι. Ἐν γοῦν Μυτιλήνῃ μίαν τῶν Μοισαίων πεποῖησθαι ὑπὸ Λεσβοδείμωδος, ἔχουσιν σαμβύκην.“ Ἀριστότενος δ' ἐκφυλὰ ὄργανα καλεῖ φοίνικας, καὶ πηκτίδας, καὶ μαγάδας, σαμβύκας τε καὶ τρίγωνα, καὶ κλεψιάμβους, καὶ σκενδαρούς, καὶ τὸ ἐννεάχορδον καλούμενον. Πλάτων δ' ἐν τρίτῃ Πολιτείας φησὶν· „Οὐκ ἄρα, ἦν δ' ἐγὼ, πολυχόρδαις γε οὐδὲ πανααρμονίῳ ἡμῖν δεῖσθαι ἐν ταῖς ψδαῖς τε καὶ μύθεσιν. Οὐ μοι, ἔφη, φαίνονται (183) Τριγώνων ἄρα καὶ πηκτίδων καὶ πάντων ὀργάνων ὅσα πολύχορδα καὶ πανααρμόνια.“

81. Ἔστι δ' ὁ σκωδαπὸς τετράχορδον ὄργανον, ὃς
ὁ παρθὸς φησι Μάτρων, ἐν τούτοις·

Οὐδ' ὑπὸ πασσαλόφιν κρέμασιν, ὅδε περ τετάνυστο
σκωδαπὸς τετράχορδος ἀνηλακώτερο γυναικός.

Μνημονεύει δ' αὐτοῦ καὶ Θεόπομπας, ὁ Κολοφώνιος
ἐποποιός, ἐν τῇ ἐπιγραφομένῃ Ἀρματίῃ·

Σκωδαπὸν λυρόεστα μέγα χεῖρσιν ἐπασσιν,
ὀξύτων, προμάλοιο τετυγμένον αἰχμητός·

Καὶ Ἀναξίλλας ἐν Λυροποιῇ·

Ἐγὼ δὲ βαρβίτους τριχορδους, πηκτίδας,
καθάρας, λύρας, σκωδαπὸν ἐξηρτύομαν.

Σώπαιτρος δ' ὁ παρθὸς ἐν τῇ ἐπιγραφομένῃ Μύστῃ
δίχορδον εἶναι φησι τὴν πηκτίδα, λέγων οὕτως·

Πηκτὶς δὲ Μοῦσῃ γανυρώσῃ βαρβάρῳ
δίχορδος εἰς τὴν χεῖρά πως κατεστήθη.

Τῶν δὲ παριαμβίδων Ἐπίχορμος ἐν Περιάλλῃ μνημονεύει
οὕτως·

Σμεῖλα δὲ χορεύει·

Καὶ ὑπαλλοφῶ σοφὸς καθάρα παριαμβίδας· ἃ δὲ γε-
γάθει

πυκνῶν κρημνῶν ἀκροαζομένα.

Τὸ δὲ ψαλτήριον, ὡς φησὶν Ἰόβας, Ἀλέξανδρος ὁ Κυθή-
ριος συνεκλήρωσε χορδαῖς, καὶ, ἐγγηράσας τῇ Ἑρσείῳ
πόλει, ὃς σφατάτον τῆς ἐαυτοῦ τέχνης τοῦτ' ἐκείνη
ἀνέθηκεν ἐν Ἀρτέμιδος. Μνημονεύει δ' ὁ Ἰόβας καὶ τοῦ
λυροφοίνικος καὶ τοῦ ἐπιγονείου, ὃ ἦν, εἰς ψαλτήριον
ὄρθιον μετασχηματισθὲν, διασώζει τὴν τοῦ χρησαμένου
προσηγορίαν. Ἦν δ' ὁ Ἐπίγονος φύσει μὲν Ἀμβρακί-
της, δημοποίητος δὲ Σικυώνιος· μουσικώτατος δ' ὢν,
κατὰ χεῖρα δέχα πλήκτρον ἔβαλλε. Πάντων εἶν' αὐτόν

τῶν προειρημένων ὀργάνων καὶ αὐτῶν ἑμπείρως ἔχουσι καὶ τεχνικῶς Ἀλεξανδρεῖς, καὶ ἐν οἷς ἂν μου θάλης ἀποπειραθῆναι, ἐπιδαξομαι σοι ἐγὼ αὐτὸς, πολλῶν ἄλλων μουσικωτέρων μου ἐν τῇ πατρίδι ὑπαρχόντων.

82. Ἀλέξανδρος δ' ὁ πολέτης μου, (οὗτος δ' οὐ πρὸ πολλοῦ τετελεύτησε,) δημοσίᾳ ἐπιδειξάμενος ἐν τῇ τριγώνῳ ἐπικαλουμένῳ ὀργάνῳ, οὕτως ἐποίησε πάσας Ῥωμαίους μουσομανεῖν, ὥς τοὺς πολλοὺς καὶ ἀπομανημονεύειν αὐτοῦ τὰ κρούσματα. Μνημονεύει δὲ τοῦ τριγώνου τούτου καὶ Σοφοκλῆς, ἐν μὲν Μυσοῖς, οὕτως:

Πολὺς δὲ Φρύξ τρίγωνος ἀντισπαστά τε

Λυδῆς ἐρυμνῇ πηκτίδος συγχορδία.

Καὶ ἐν Θαμύρῃ. Ἀριστοφάνης δ' ἐν Λακταλεῦσι, καὶ Θεόπομπος ἐν Πηνελόπῃ. Εὐκόλις δ' ἐν Βάπταις φησὶν.

Ὅς καλῶς μὲν τυμπανίζει

καὶ διαψάλλει τριγώνοις.

Τοῦ δὲ καλουμένου πανδούρου Εὐφορίων μὲν, ὥς προειρηται, καὶ Πρωταγορίδης ἐν δευτέρῳ περὶ τῶν ἐπὶ Δάφνῃ πανηγύρεων. Πυθαγόρας δὲ, ὁ γεγραφώς περὶ τῆς ἐρῆς (184) Θρᾷς θαλάσσης, τοὺς Τρωγλοδύτας φησὶ κατασκευάζειν τὴν πανδούραν ἐκ τῆς ἐν τῇ θαλάσσῃ φανομένης δάφνης. Τυρῆνῶν δ' ἐστὶν εὖρημα κέρατά τε καὶ σύλπιγγες. Μητροδόωρος δ' ὁ Χίος ἐν Τρωακοῖς σύριγγα μὲν φησὶ εὐρεῖν Μαρσύαν καὶ αὐλὸν ἐν Κελαναῖς, τῶν πρότερον ἐνὶ καλάρῳ συρίζοντων. Εὐφορίων δ', ὁ ἐποποιὸς, ἐν τῷ περὶ μελοποιῶν τὴν μὲν μονοκάλαμον σύριγγα Ἑρμῇ εὐρεῖν, τινὰς δ' ἱστορεῖν Σεῦθῃ καὶ Ῥωσάκῃ τοὺς Μήδους, τὴν δὲ πολικάλαμον Σεληνῶν, Μαρσύαν δὲ τὴν κηρέδεσσαν.

83. Ταῦτα ἔχεις παρ' ἡμῶν τῶν Ἀλεξανδρέων, Οὐδ-

πιανὲ ὀνοματοθήρα, τῶν περὶ τοὺς μοναύλους ἐσπουδα-
 κότων. Οὐ γὰρ οἶδας ἱστοροῦντα Μενεκλεία, τὸν Βαρ-
 καῖον συγγραφεύα, ἔτι τε Ἀνδρωνα ἐν τοῖς Χρονικοῖς, τὸν
 Ἀλεξανδρεά, ὅτι Ἀλεξανδρεῖς εἰσιν οἱ παιδεύσαντες πάν-
 τας τοὺς Ἕλληνας καὶ τοὺς βαρβάρους, ἐκλειπούσης ἤδη
 τῆς ἐγκυκλίου παιδείας διὰ τὰς γενομένας συνεχεῖς κινή-
 σεις ἐν τοῖς κατὰ τοὺς Ἀλεξάνδρου διαδόχους χρόνοις.
 Ἐγένετο οὖν ἀνανέωσις πάλιν παιδείας ἀπάσης κατὰ τὸν
 ἑβδομον βασιλεύσαντα Αἰγύπτου βασιλεῖα Πτολεμαῖον,
 τὸν κυρίως ὑπὸ τῶν Ἀλεξανδρίων καλούμενον Κακεργέ-
 τη. Οὗτος γάρ, πολλοὺς τῶν Ἀλεξανδρίων ἀποσφάξας,
 οὐκ ὀλίγους δὲ καὶ φυγαδεύσας τῶν κατὰ τὸν ἀδελφὸν
 αὐτοῦ ἐφηβησάντων, ἐποίησε πλήρεις τὰς τε νήσους καὶ
 πόλεις ἀνδρῶν γραμματικῶν, φιλοσόφων, γεωμετρῶν, μου-
 σικῶν, ζωγράφων, παιδοτριβῶν τε καὶ ἱατρῶν καὶ ἄλλων
 πολλῶν τεχνιτῶν· οἱ, διὰ τὸ πένεσθαι διδάσκοντες ἃ ἠπεί-
 σταντο, πολλοὺς κατεσκεύασαν ἄνδρας ἐλλογίμους.

84. Ἐμελε δὲ τοῖς πάλαι πᾶσιν Ἕλλησι μουσικῆς·
 διόπερ καὶ ἡ αὐλητικὴ περισπούδαστος ἦν. Χαμαίλειον
 γοῦν ὁ Ἡρακλεώτης ἐν τῷ ἐπιγραφόμενῳ Προτρεπτικῷ
 Λακεδαιμονίους φησὶ καὶ Θηβαίους πάντας αὐλεῖν μα-
 θάνειν, Ἡρακλεώτας τε τοὺς ἐν τῷ Πόντῳ καθ' ἑαυτὸν
 ἔτι, Ἀθηναίων τε τοὺς ἐπιφανεστάτους, Καλλίαν τε τὸν
 Ἰππορίκην, καὶ Κρετίαν τὸν Καλλιστράχου. Δούρις δ' ἐν
 τῷ περὶ Εὐριπίδου καὶ Σοφοκλέους Ἀλκιβιάδην φησὶ μα-
 θεῖν τὴν αὐλητικὴν οὐ παρὰ τοῦ τυχόντος, ἀλλὰ Προνό-
 μου, τοῦ μεγίστην ἐσχηκότος δέξαν. Ἀριστόξενος δὲ καὶ
 Ἐπαμεινώνδαν τὸν Θηβαῖον αὐλεῖν μαθεῖν παρὰ Ὀλυμ-
 πιοδάμῳ καὶ Ὀρθαγόρῳ. Καὶ τῶν Πυθαγορικῶν δὲ
 πολλοὶ τὴν αὐλητικὴν ἥσκησαν, ὡς Εὐφράνωρ τε, καὶ Ἀρ-

χύτας, Φιλόλαός τε, ἄλλοι τε οὐκ ὀλίγοι. Ὁ δ' Εὐφρόνιος καὶ σύγγραμμα περὶ αὐλῶν κατέλειπεν· ὁμοίως δὲ καὶ ὁ Ἀρχύτας. Ἐμφανίζει δὲ καὶ ὁ Ἀριστοφάνης ἐν τοῖς Δαιταλεῦσι τὴν περὶ τὸ πρᾶγμα τοῦτο σπουδὴν, ὅταν λέγῃ·

Ὅστις αὐλῶν καὶ λύραισι κατατέτριμμαι χροόμενος,
εἰτά με σκάπτειν κελεύεις;

Φρύνιχος Ἐφιάλτη· www.libtool.com.cn

Ὅδ' τουτοὺν μέντοι σὺ καθαρχῶν ποτὲ
αὐλεῖν τ' ἐδίδαξας;

Καὶ τὴν Ἀθηναίαν δὲ φησὶν Ἐπίχαρμος ἐν Μούσαις ἐπαν-
λῆσαι τοῖς Διοσκόροις τὸν ἐνόπλιον. Ἰων δ' ἐν Φοίνικι
ἢ Κατειὶ ἀλέκτορα τὸν αὐλὸν καλεῖ ἐκ τούτου· „Ἐπὶ δ'
αὐλὸς ἀλέκτωρ Λύδιον ὕμνον Ἀχαιῶν.“ Ἐν δὲ Φρουροῖς
(185) τὸν ἀλεκτρούνα Ἰδαῖον εἴρηκε σύριγγα, διὰ τού-
των· „Προῖθεῖ δὲ τοι σύριγξ Ἰδαῖος ἀλέκτωρ.“ Ἐν δὲ
τῷ δευτέρῳ Φοίνικι ὁ αὐτὸς Ἰων φησὶν· „Ἐκτυπον ἄγων
βαρὺν αὐλὸν τρέχοντι θυσμῷ.“ οὕτω λέγων τῷ Φρυγίῳ
βαρὺς γὰρ οὗτος· παρ' ὃ καὶ τὸ κέρας αὐτοῦ προσά-
πτουσιν, ἀναλογοῦν τῷ τῶν σαλπίγγων κώδωνι.

Ἐπὶ τούτοις τέλος ἔχεται καὶ ἡδε ἡ βιβλος, ἐταῖρε
Τιμόκρατες, ἱκανὸν εἰληφύια μήκος.

LIBER V.

(185) Ἀλλ' ἐπεὶ πολὺς οὕτως λόγος συμποσίων προ-
δύρηται, ὃ Τιμόκρατες, ἐν τοῖς πρὸ τούτων, παρελ-
πομεν δὲ αὐτῶν τὰ χρησιμώτατα καὶ οὐ βαροῦντα τὴν
ψυχὴν, ὠφελοῦντα δὲ καὶ τρέφοντα κατὰ πανδαυσίαν,
ἅπερ ὁ θεῖος Ὅμηρος παρυσήγαγε, μετρησέμεν καὶ τὰ

περὶ τούτων λεχθέντα ὑπὸ τοῦ πάντ' ἀρίστου Μασου-
ρίου. Ἡμεῖς γάρ, κατὰ τὸν καλὸν Ἀγάθωνα,

Τὸ μὲν πάρεργον, ἔργον ὥς, ποιούμεθα,

Τὸ δ' ἔργον, ὥς πάρεργον, ἐκπονούμεθα.

Φησὶ δ' οὖν ὁ ποιητής, περὶ τοῦ Μενέλαιου τὸν λόγον
ποιούμενος·

Τὸν δ' εὖρον δαυνύντα γάμον πολλοῖσιν ἔτησιν

νείας ἦδὲ θυγατρὸς ἀμύμονος ὧ ἐν οἴκῳ.

ὥς νερόμισται ἄγειν συμπόσια περὶ τοὺς γάμους, τῶν τε
γαμηλίαν θιῶν ἕνεκα, καὶ τῆς οἴονει μαρτυρίας. Τὸ δὲ
πρὸς τοὺς ξένους συμπόσιον ὁ τῆς Ἀνκίας βασιλεὺς δι-
δάσκει οἷον εἶναι δεῖ, τὸν Βελλεροφόντην μεγαλοπρεπῶς
δεξάμενος,

Ἐννῆμαρ ξένησσε, καὶ ἐννέα βουὺς ἱέρυσσε.

2. Δοκεῖ γὰρ ἔχειν πρὸς φίλιαν τι ὁ οἶνος ἔλκυσι-
κὸν, παραθερμαίνων τὴν ψυχὴν, καὶ διαχέων. Διόπερ
οὐδὲ πρότερον ἡρώτων, οὔτινες εἰεν, ἀλλ' ὕστερον, ὥς τῇ
ξενίᾳ αὐτὴν τιμῶντες, ἀλλ' οὐ τοὺς ἐν μέρει καὶ καθ'
ἑαστοῦ ἡμῶν. Τῶν δὲ νῦν δειπνῶν προνοοῦντες οἱ νομο-
θῆται, τὰ τε φυλετικά δειπνα καὶ τὰ δημοτικά προσέτα-
ξαν, ἕτι δὲ τοὺς θιάσους, καὶ τὰ φρατρικά, καὶ πάλιν
(186) ὀργανικά καλούμενα. Πολλῶν γοῦν εἰσι φιλοσό-
φων ἐν ἄστει σύνοδοι, τῶν μὲν Λογογεσιτῶν, τῶν δὲ Ἀντι-
πατριωτῶν λεγομένων, τῶν δὲ Πανατιαστικῶν. Κατέλιπε
δὲ καὶ Θεόφραστος εἰς τὴν τοιαύτην σύνοδον χρήματα,
μὰ Δι' οὐχ ὥς ἀκολασταίνωσι συνιόντες, ἀλλ' ἵνα τοὺς
κατὰ τὸ συμπόσιον λόγους σωφρόνως καὶ πεπαιδευμένως
διεξάγωσι. Συνεδείπνουσιν δ' ὁσημέραι οἱ περὶ πρῦτα τῶν
σώφρονα καὶ σωτήρια τῶν πόλεων σύνδειπνα. Πρὸς γοῦν
τοιοῦτο συμπόσιον φησιν ὁ Δημοσθένης ἀνεπηρέχθαι τὴν

Ἐλατῆας κατέληπεν· „Ἐσπέρα μὲν γὰρ ἦν, ἦκε δὲ ἄγ-
γέλλον τις ὡς τοὺς πρυτάνεις, ὡς Ἐλάτεια κατεῖληπται.“
Καὶ τοῖς φιλοσόφοις δὲ ἐπιμελὲς ἦν, συνάγουσι τοὺς
νέους μετ' αὐτῶν, πρὸς τινα τεταγμένον νόμον εὖωχεῖ-
σθαι. Τοῦ γοῦν Ξενοκράτους ἐν Ἀκαδημίᾳ, καὶ πάλιν
Ἀριστοτέλους συμποτικοὶ τινες ἦσαν νόμοι. Τὰ δ' ἐν
Σπάρτῃ φειδίτια, καὶ παρὰ τοῖς Κρησὶν ἀνδρεῖα μετὰ
πάσης ἐπιμελείας αἱ πόλεις συνήγον. Διὸ καὶ τις οὐ κα-
κῶς ἔφη·

Οὐ χρή συμποσίῳ φίλους ἀπέχεσθαι ἐταίρους
δηρὸν· ἀνάμνησις δὲ πᾶσι χαριστιάτη αὕτη.

Ἀντίπατρος δ' ὁ φιλόσοφος, συμπόσιον ποτε συνάγων,
συνέταξε τοῖς ἐρχομένοις, ὡς περὶ σοφισμάτων ἐροῦσιν.
Ἀρκισίλαον δὲ φασιν, εἰς συμπόσιον παρακληθέντα καὶ
συγκατακλιθέντα ἐν τῶν βορῶς ἐσθιόντων, αὐτὸν δὲ μη-
δενὸς ἀπολαῦσαι δυνάμενον, ἐπεὶ τις αὐτῷ τῶν παρόντων
ἐξέτεινε, φάναι·

Εὖ σοι γένοιστο, Τηλέφω δ' αὖ γὰρ νοῦν·

Ἔτυχε δ' ὁ κατοψοφαγῶν Τηλέφω καλούμενος. Ὁ δὲ
Ζήνων, ἐπεὶ τις τῶν παρόντων ὀψοφάγων ἀπέσυρεν ἅμα
τῷ παρατεθῆναι τὸ ἐπάνω τοῦ ἰχθύος, στρέψας καὶ αὐ-
τὸς τὸν ἰχθύν ἀπέσυρεν, ἐπιλέγων·

Ἰνὼ δὲ τὰπὶ θάτερον ἐξεργάζετο.

Σακράτης δ', ἰδὼν τινα ἀμέτρως τῇ ἐποψίῃσι χρόμενον,
Ἦ παρόντες, ἔφη, τίς ὑμῶν τῷ μὲν ἄρτω ὡς ὄψω χρήται,
τῷ δ' ὄψω ὡς ἄρτῳ;

3. Ἡμεῖς δὲ νῦν περὶ τῶν Ὀμηρικῶν συμποσίων λέ-
ξομεν. Ἀφορίζει γὰρ αὐτῶν ὁ ποιητὴς χρόνους, πρόσωπα,
αἰτίας. Τοῦτο δὲ ὀρθῶς ἀπεμάξατο ὁ Ξενοφῶν καὶ Πλά-
των, οἳ κατ' ὅρχας τῶν συγγραμμάτων ἐκτίθενται τὴν

αἰτίαν τοῦ συμποσίου, καὶ τίνες οἱ παρόντες. Ἐπίκουρος δὲ οὐ τόπον, οὐ χρόνον ἀφορίζει, οὐ προλέγει οὐδέν. Δεῖ οὖν μαντεύσασθαι, πῶς ποῖ ἄνθρωπος ἐξαπίνης ἔχων κίλικα προβάλλει ζητήματα καθάπερ ἐν διατριβῇ λέγων. Ἀριστοτέλης δὲ ἄλονται καὶ κονιοροτοῦ ἦκειν πλήρη τὰ ἐπὶ τὸ συμπόσιον ἀπρεπὲς εἶναι φησίν. Ἐπειδ' ὁ μὲν Ὅμηρος ἐκδιδάσκει, τίνας κλητόν, εἰπὼν, ὡς τοὺς ἀρίστους τε καὶ ἐντίμους χρῆ καλεῖν.

Κίκλησεν δὲ γέροντας, ἀριστίας Παναχαϊῶν. οὐχ ὃν τρόπον Ἡσίοδος· οὗτος γὰρ ἄξιοι καὶ τοὺς γέροντας.

— Μάλιστα καλεῖν, ὅστις σέθεν ἐγγύθι ναίει. Τοῦτο γὰρ ὡς ἀληθῶς Βοιωτικῆς ἐστὶν ἀναισθησίας συμπόσιον, καὶ τῆ-μσανθρωποτάτη τῶν παροιμιῶν ἀρμότιον.

(187) Τηλοῦ φίλοι ναίοντες, οὐκ εἰσὶν φίλοι. Πῶς γὰρ οὐκ ἄλογον, τόπῳ τὴν φίλαν, καὶ οὐ τρόπῳ, κρινεσθαι; Τοιγαροῦν παρ' Ὁμήρῳ μετὰ τὸ πιεῖν.

Τοῖς δ' ὁ γέρον πάμπρωτος ὑφαίνειν ἤρχετο μῆτιν. Παρὰ δὲ τοῖς οὐ τὰ σώφρονα συμπόσια συνάγουσι.

Τοῖς δ' ὁ κόλαξ πάμπρωτος ὑφαίνειν ἤρχετο μῶκον. Ἐτι δὲ ὁ μὲν Ὅμηρος ἡλικίαις εἰσάγει διαφερόντας καὶ ταῖς προαιρέσεσι τοὺς κεκλημένους, Νέστορα καὶ Αἴαντα καὶ Ὀδυσσεύ, τὸ μὲν καθόλου σύμπαντας τῆς ἀρετῆς ἀντεχομένους, εἶδει δὲ διαφόροις ὁδοῖς ὠρμηκότητας ἐπ' αὐτήν. Ὁ δ' Ἐπίκουρος ὑπαντας εἰσέγαγε προφῆτας ἀτόμων, καὶ ταῦτ' ἔχων παραδείγματα τὴν τε τοῦ ποιητοῦ τῶν συμποσίων ποιικίαν, καὶ τὴν Πλάτωνός τε καὶ Ξενοφώντος χάριν. Ὡν ὁ μὲν Πλάτων τὸν μὲν Ἐραξίμαχον ἱερόν, τὸν δ' Ἀριστοφάνη ποιητήν, ἄλλον δ' ἀπ' ἄλλης

(177) προαιρέσεως σπουδάζοντας εισηγάγε, Ξενοφῶν δὲ καὶ τινὰς ἰδιώτας συνανέμειξε. Πολλῶ τοίνυν κάλλειον Ὅμηρος ἐποίησε καὶ διάφορα παρατιθέμενος συμπτώσια. Πᾶν γὰρ ἐξ ἀντιπαράβολῆς ὁρᾶται μᾶλλον. Ἔστι γὰρ αὐτῷ τὸ μὲν τῶν μνηστήρων, οἷον ἂν γένοιτο νεανίσκων μέδαις καὶ ἔρωσι ἀνακειμένων· τὸ δὲ τῶν Φαιάκων, εὐσταθέστερον μὲν τοῦτον, φιλήδονον δὲ. Τούτοις δ' ἀντέθηκε τὰ μὲν ἐπὶ στρατιᾷς, τὰ δὲ πολιτικώτερον τελούμενα σωφρόνως. Καὶ πάλιν αὖ διέιλε τὰ μὲν δημοδοικίαν ἔχοντα, τὰ δ' οἰκίαν σῖνδοσαν. Ἐπικούρου δὲ συμπτώσιον φιλοσόφων μόνον πεποιήται.

4. Ἐδίδαξε δ' Ὅμηρος καὶ οὓς οὐ δέει καλῶν, ἀλλ' αὐτομάτους ἵεναι προπόντως, ἐξ ἐνὸς τῶν ἀναγκαιῶν δακνὺς τὴν τῶν ὁμοίων παρουσίαν·

Αὐτόματος δὲ οἱ ἦλθε βοὴν ἀγαθὸς Μενέλαος. Δῆλον γάρ, ὥς οὔτε ἀδελφόν, οὔτε γονέας, οὔτε γυναῖκα κλητέον, οὐτ' εἴ τις ἰσοτιμῶς τινὰς τούτοις ἄγει· καὶ γὰρ ἂν ψυχρὸν εἴη καὶ ἄφρων. Καίτοι πρὸς στίχον προσέγραψαν, τὴν αἰτίαν προστιθέντες·

Ἦιδες γὰρ κατὰ θυμὸν ἀδελφεόν, ὥς ἐπονέετο, ὥσπερ δέον ὄν, εἰπεῖν αἰτίαν, δι' ἣν ἀδελφὸς αὐτόματος ἂν ἦκοι πρὸς δεῖπνον, πιθανῆς τῆς αἰτίας ἀποδιδομένης. „Πότερον γὰρ, φησὶν, ὥς οὐκ ἦδει τὸν ἀδελφὸν ἐστιῶντα; καὶ πῶς οὐ γελοῖον, ὅποτε περιφανῆς ἦν ἡ βουθυρία καὶ πᾶσι γνώριμος; πῶς δ' ἂν ἦλθεν, εἰ μὴ ἦδει; ἢ νῦν Δία περιτωπώμενον, φησὶν, αὐτὸν εἰδὼς συνγνωσάμεναι τοῦ μὴ πεκλημέναι, καὶ συμπεριφερόμενος ἦλθεν αὐτόματος;“ ὥσπερ ὁ φήσας ἀκλήτον ἦκειν, ἵνα μὴ πρῶτας ὑποβλέπωσιν ἀλλήλους, ὁ μὲν αἰδούμενος, ὁ δὲ μεμφόμενος. Ἀλλὰ γελοῖον ἦν ἐπιλαθέσθαι τὸν Ἀγαμέμνονα τοῦ ἀδελ-

φροῦ, καὶ τὰντα δι' ἐκείνων οὐ μόνον εἰς τὸ παρὸν θύον-
τα, ἀλλὰ καὶ τὸν πόλεμον ἀναδεδεγμένον, καὶ κεκληρώτα
τοὺς μήτε γένει προσήκοντες μήτε πατρίδι προσήκειν μέ-
νους. Ἀθηνοῦλῃς δ' ὁ Κύνικηρος, μᾶλλον Ἀριστάρχου
κατακοίμην, τῶν Ὀμηρικῶν ἐπῶν εὐπαιδευτοτερον ἡμῖν
φῃσι τοῦτον Ὀμηρον καταλιπεῖν, ὡς τῆς ἀνάγκης ὁ Με-
νέλεως οἰκειοτάτως ἔχειν. Δημήτριος δ' ὁ Φαληρεὺς, ἐπα-
ρίστερον τὴν τοῦ στίχου παράληψιν ἐπέτεκεν, καὶ τῆς
ποιήσεως ἀλλότριον, τοῦ·

Ἦιδες γὰρ κατὰ θυμὸν ἀδελφεόν, ὡς ἐπονείετο,
μικρολογίαν ἐμβάλλει τοῖς ἥθεσιν. „Οἶμαι γὰρ, φησὶν,
ἕκαστον τῶν χαριέντων ἀνθρώπων ἔχειν καὶ οἰκίον καὶ
(188) φίλον, πρὸς ἃν ἂν ἔλθοι, θυσίας αὐτοῦ, τὸν κα-
λοῦντα μὴ περιμείνας.“

5. Πλάτων δ' ἐν τῇ Συμπόσιῳ περὶ τῶν αὐτῶν λέγει
οὕτως· „Ἰνα καὶ τὴν παροιμίαν, φησὶ, διαφθεύρωμεν με-
ταβάλλοντες, ὡς ἄρα καὶ ἀγαθῶν ἐπὶ δαΐτας ἴασι· αὐ-
τόματοι ἀγαθοί. Ὀμηρος μὲν γὰρ κινδυνεύει οὐ μόνον
διαφθεῖραι, ἀλλὰ καὶ ὑβρίσαι εἰς αὐτήν· ποιήσας γὰρ
τὸν Ἀγαμέμνονα ἀγαθὸν τὰ πελμικὰ, τὸν Μενέλαον δὲ
μαλθακὸν αἰχμητὴν, θυσίαν ποιοῦμένου τοῦ Ἀγαμέμνο-
ρος ἀκλήτον ἐποίησεν ἔλθοντα τὸν χείρονα ἐπὶ τὴν τοῦ
ἀμείνονος διαίταν.“ Βακχυλίδης δὲ, περὶ Ἡρακλείους λέ-
γων ὡς ἦλθεν ἐπὶ τὸν τοῦ Κρήνκος οἶκον, φησιν·

Ἔσθῃ δ' ἐπὶ λαῖνον οὐδὲν,
(τοὶ δὲ θοῖνας ἔντευον) ὧδέ τ' ἔφα·

Αὐτόματοι δ' ἀγαθῶν
δαΐτας εὐόχθους ἐπέρχονται δίκαιοι
φῶτες.

Αἱ δὲ παροιμίαι, ἥ μὲν φησιν·

Αὐτόματοι δ' ἀγαθοὶ ἀγαθῶν ἐπὶ δαίτας ἴασι.
ἢ δέ·

Αὐτόματοι ἀγαθοὶ δειλῶν ἐπὶ δαίτας ἴασι.
Οὐ δεόντως γοῦν Πλάτων τὸν Μενέλαον ἐνόμισεν εἶναι δειλόν, ὃν ἀρηνήφρον Ὅμηρος λέγει, καὶ μόνον ὑπὲρ Πατρόκλου ἀριστεύσαντα, καὶ τῇ Ἑκτορι πρὸ πάντων πρόθυμον μονομαχεῖν, καίπερ ὄντα τῇ ὥμῃ καταδεέστερον, ἐφ' οὗ μόνου τῶν στρατευσαμένων εἰρήκην.

Ἐν δ' αὐτός κεν ἦσι προθυμίῃσι πεποιθός.
Εἰ δὲ ὁ ἐχθρὸς, ὁ βλασφημῶν αὐτόν, εἴρηκε μαλθακὸν αἰχμητὴν, καὶ διὰ τοῦτο Πλάτων τῷ ὄντι μαλθακὸν αὐτὸν ὑπολαμβάνει, οὐκ ἂν φθάνοι καὶ τὸν Ἀγαμέμνονα τιθεὶς ἐν τοῖς φαύλοις, ὃν αὐτὸς φησιν εἶναι ἀγαθόν, εἴπερ εἰς αὐτόν εἴρηται τοῦτο τὸ ἔπος·

Οἶνοβαρές, κινὸς ὄμματ' ἔχων, κραδίην δ' ἐλάφοιο.
Οὐ γάρ, εἴ τι λέγεται παρ' Ὀμήρῳ, τοῦθ' Ὅμηρός λέγει. Πῶς γὰρ ἂν εἴη μαλθακὸς Μενέλαος, ὁ τὸν Ἑκτορα μόνος ἀπειρξάς τευ Πατρόκλου, καὶ Εὐφορβὸν ἀποκτείνας τε καὶ σκυλεύσας ἐν μέσοις τοῖς Τρωσὶ; Τὸ δὲ μηδὲ τὸν σίχον, ὃν ἠτιάτο, τελείως κατανοῆσαι, ἄτοπον, δι' οὗ βοὴν ἀγαθὸς Μενέλαος λέγεται. Τοῖς γὰρ ἀνδρειοτάτοις Ὅμηρος εἰώθεν ἐπιφωνεῖν, καλούντων τῶν παλαιῶν τὸν πόλεμον βοήν.

6. Πάντα δ' ὃν ἀκριβὴς Ὅμηρος, καὶ τὸ μικρὸν τοῦτο οὐ παρέλιπε, τὸ δεῖν θεραπεύσαντα τὸ σωματίον καὶ λουσάμενον ἵνα πρὸς τὸ δεῖπνον. Ἐπὶ γοῦν τοῦ Ὀδυσσεύς εἶπε πρὸ τῆς παρὰ Φαίαξι θοίνης·

Αὐτόδιον δ' ἄρα μιν ταμὴν λούσασθαι ἄνωγεν.
Ἐπὶ δὲ τῶν περὶ Τηλέμαχον·

Ἐς δ' ἀσάμενθους βάστας εὐξίστας, λούσαντο.

Ἀπρεπὲς γὰρ ἦν, φησὶν Ἀριστοτέλης, ἦκειν εἰς τὸ συμπόσιον σὺν ἰδρώτι πολλῷ καὶ κονιορτῷ. Δεῖ γὰρ τὸν χαρίεντα μήτε θυπᾶν, μήτε ἀνχιεῖν, μήτε βορβόρῳ χαίρειν, καθ' Ἡράκλειτον. Δεῖ δὲ καὶ τὸν πρῶτον εἰς ἄλλοτριαν οἰκίαν ἐρχόμενον ἐπὶ δεῖπνον, μὴ γαστρισόμενον εὐθύς ἐπὶ τὸ συμπόσιον χωρεῖν, ἀλλὰ τι δοῦναι πρότερον τῷ φι-
(179) λοφείῳ, καὶ κατανοῆσαι τὴν οἰκίαν. Οὐδὲ γὰρ τοῦτο παρέλεπεν ὁ ποιητής.

Αὐτοὶ δ' εἰσῆλθον θεῖον δόμον· οἱ δὲ ἰδόντες

θαύμαζον κατὰ δῶμα διοτρεφὲς βασιλῆος.

Ὡστε γὰρ ἡελίου αἴγλη πέλεν ἢ σελήνης

δῶμα καθ' ὑπερφερές Μενελάου κυδαλλμοιο.

Καὶ Ἀριστοφάνης ἐν Σφηξὶ ποιῶν τὸν ἄγριον γέροντα καὶ φιλοδικαστὴν καταβρύθμιζόμενον εἰς βίον ἡμέρον ὑπὸ τοῦ παιδός·

Παῦ', ἀλλὰ δευρὶ κατακλινὲς προσμάνθανε

ξυμποτικὸς εἶναι καὶ ξυνουσιαστικός·

Διδάξας τε αὐτόν, ὥς δὲ κατακλίνεσθαί, φησιν·

Ἔπειτ' ἐπαίνεσόν τι τῶν χαλκωμάτων,

δροφὴν θίασαι, κρεκάδι' αὐλῆς θαύμασον.

7. Καὶ πρὸ τοῦ θωᾶσθαι δὲ ἡ δὲ ποιεῖν ἡμᾶς διδάσκει πάλιν Ὅμηρος, ἀπαρχὰς τῶν βρωμάτων νέμειν τοῖς θεοῖς. Οἱ γοῦν περὶ τὸν Ὀδυσσεά, καίπερ ὄντες ἐν τῷ τοῦ Κύκλωπος σπηλαίῳ·

Ἐνθάδε πῦρ κείαντες ἐθύσαμεν, ἧδ' ἐκ αὐτοῦ

τυρῶν αἰνύμενοι φάγομεν.

Καὶ ὁ Ἀχιλλεύς, καίπερ ἐπείγομένων τῶν πρέσβων, ὥς ἐν μέσαις νυξὶν ἱμόντων, ὅμως

Θεοῖσι δὲ θῦσαι ἀνάγει

Πάτροκλον, ὃν ἑταῖρον· ὃ δ' ἐν πυρὶ βάλλε θυηλάς·

καὶ σπονδοποιεῖται γε τοὺς δαιτυμόνας·

Κούροι μὲν κρητῆρας ἐπεστῆσαντο ποτοῦο·
νόμησαν δ' ἄρα πᾶσιν ἐπαρξάμενοι δεπάεσσαν.
Αὐτὰρ ἐπεὶ σπέεσαντο.

Ἄπερ καὶ Πλάτων φυλάττει κατὰ τὸ συμπόσιον. Μετὰ
γὰρ τὸ δαιτυῆσαι σπονδὰς τέ φησι ποιῆσαι καὶ τὰν θεῶν
παιωνίσαντας τοῖς νομιζομένοις γέραςι. Παραπλησίως
δὲ καὶ Ξενοφῶν. Παρα δ' Ἐπικουρῶ οὐ σπανδῆ, οὐκ
ἀπαρχὴ θεοῖς, ἀλλ' ὥσπερ Σμωνίδης ἔρη περὶ τῆς ἀκό-
σμου γυναικός·

Ἄθυστα δ' ἱρὰ πολλάκις κατεσθίει.

8. Τὴν γὰρ σύμμετρον κῶσιν τοῦ οἴνου ὑπὸ Ἀμ-
φικτύονος βασιλεύσαντος διδασθῆναι φᾶσιν Ἀθηναῖους,
καὶ διὰ τοῦτο ἱερὸν Διονύσου ὀρθοῦ ἰδρύσασθαι. Τότε
γὰρ ὀρθός ἐστι τῷ ὄντι καὶ οὐ σφαλέρως, ὅταν συμμέτρως
καὶ κεκραμένως πίνηται.

Οἶνος γὰρ ἰσώγει

ἡλός, ὃς τ' ἐρέκει πολύφρονά περ μάλ' αἶψαι,
καὶ θ' ἀπαλὸν γελᾶσαι καὶ τ' ὀρχήσασθαι ἀνῆκεν,
καὶ τι ἔπος προέηκεν, ὅπερ τ' ἀφῆκτον ἄμεινον.

Τὸν γὰρ οἶνον Ὅμηρος οὐκ ἡλὸν ὥσπερ ἡλίθιον καλεῖ
καὶ ματαιοποιόν, οὐδὲ κελεύει σκυθρωπὸν εἶναι μήτε ἄδον-
τα μήτε γελῶντα μήτ' ἐξῆνθμας ποτὲ καὶ πρὸς ὀρχησθ
τρεπόμενον· οὐχ οὕτως ἀγροῖκος οὐδ' ἐπαρίστερός ἐστιν,
ἀλλ' ἥδει τούτων ἐκάστου καὶ ποσότητος καὶ ποιότητος
διαφοράν. Ὅθεν οὐκ εἶπεν, ὥς ἄρα τὸν πολύφρονα ὁ
(180) οἶνος ποιεῖ ἥσαι, ἀλλὰ μάλ' αἶψαι, ταυτέστιν ἀμε-
τρως καὶ ἐπὶ πλεῖον, ὥστε προσοχλεῖν· οὐδ' ἔτι γελᾶσαι,
μὰ Δί', οὐδ' ὀρχήσασθαι· κοινὸν δ' ἐπ' ἀμφοτέρων

λαβὼν τὸ ἀπαλὸν, τὴν ἄνδρον εἰς τοῦτο πρόπτωσιν ἐπιστομίζει·

Καὶ θ' ἀπαλὸν γελᾶσαι, καὶ τ' ὀρχήσασθαι ἀνῆκεν. Παρὰ δὲ τοῦ Πλάτωνι τούτων οὐδὲν ἔμμετρον, ἀλλὰ πίνουσι μὲν τοσοῦτον, ὥστε μηδὲ τοῖς ἰδίαις ποσὶν ἴστασθαι. Ὅρα γὰρ τὸν ἐπίκουμον Ἀλκιβιάδην, ὡς ἀσχημονεῖ· οἱ δ' ἄλλοι τὸν ὀκτακότυλον ψυκτήρα πίνουσι, προφάσει λαβόμενοι, ἐπεὶ περ αὐτοὺς προέβλυσεν Ἀλκιβιάδης, οὐχ ὥσπερ οἱ παρ' Ὀμήρῳ·

Αὐτὰρ ἐπεὶ σπείσαν τ', ἐπιὼν θ', ὅσον ἤθελε θυμός· Τούτων οὖν ὃ μὲν καθάπαξ περιγραπτέον, οἷς δὲ συμμέτρως χρηστέον, ὥσπερ ἀναθήμασι τισι μικρὸν προσαποβλέψαντας, καθάπερ Ὀμηρος εἶρηκε·

Μολπή τ' ὀρχηστής τε· τὰ γὰρ τ' ἀναθήματα
δαιτός.

9. Τὸ δ' ὅλον τὸ πρὸς τὰ τοιαῦτα νενευκὸς τοῖς μνησιῆρσι καὶ τοῖς Φαίαξιν ἔνεμεν, ἀλλ' οὐχὶ Νέστορι οὐδὲ Μενελάῳ· οὐ ἐν τῇ γαμοποιᾷ μὴ συνέντες οἱ περὶ Ἀρίσταρχον οἱ συνεχοῦς οὔσης τῆς ἐστίασεως καὶ τῶν ἁκμαίων ἡμερῶν παρεληλυθυῶν, ἐν αἷς παρελληπτο μὲν ἡ γαμουμένη πρὸς τοῦ νυμφίου, πέρας δ' εἶχεν ὁ τοῦ Μεγαπένθους γάμος, αὐτοὶ δὲ μονάζοντες διητῶντο ὃ τε Μενέλαος καὶ ἡ Ἑλένη, μὴ συνέντες, ἀλλ' ἐξαπατηθέντες ἐπὶ τοῦ πρώτου ἔπους·

Τὸν δ' εὗρον δαινύντα γάμον πολλοῖσιν ἔτησιν, προσσυνῆψαν τοιούτους τινὰς στίχους·

Ὡς οἱ μὲν δαίνυντο καθ' ὑπερφεῆς μέγα δῶμα
γύτονες ἡδὲ ἔται Μενελάου κυδαλλέμοιο,
τερπόμενοι· μετὰ δὲ σφιν ἐμέλπετο θεῖος ἀοιδός·

φορμίζων· δοιὼ δὲ κυβιστητῆρες κατ' αὐτοὺς
 μολπῆς ἐξάρχοντες ἐδίδευσον κατὰ μίσσους.
 μετενγκόντες ἐκ τῆς Ὀπλοποιίας σὺν αὐτῷ γε τοῦ περὶ
 τὴν λέξιν ἁμαρτήματι. Οὐ γάρ ἐξάρχοντες οἱ κυβιστητῆ-
 ρες, ἀλλ' ἐξάρχοντες τοῦ ᾠδοῦ πάντως ὄρχοντο. Τὸ γὰρ
 ἐξάρχειν τῆς φόρμιγγος ἴδιον. Ἀπόπερ ὁ μὲν Ἡσιόδος
 φησιν ἐν τῇ Ἀσπίδι· „Θεαὶ δ' ἐξάρχον αἰοδῆς Μοῦσαι
 Πιερίδες,“ καὶ ὁ Ἀρχιλόχος·

Αὐτὸς ἐξάρχων πρὸς αὐλὸν Λίσβιον παιήονα.
 Καλεῖ δὲ Σησιχορὸς μὲν τὴν Μοῦσαν ἀρχεσίμολπον,
 Πίνδαρος δ' ἀγησίχορα τὰ προόμια. Διόδωρος δ' ὁ
 Ἀριστοφάνειος ὅλον τὸν γάμον περιέγραψε, τοπάζων πρῶ-
 τας ἡμέρας εἶναι, καὶ τὸ λῆγον αὐτῶν, ἔτι δὲ καὶ τὸ ἑω-
 λον τῆς συμποσίας οὐκ ἐπιλογιζόμενος. Ἐπεὶτα κελεύει
 γράφειν· „δοιὼ δὲ κυβιστητῆρες κατ' αὐτοὺς“ ἐν τῷ δασεῖ
 γράμματι, σολοικίζων ἀναγκάζων. Τὸ μὲν γὰρ κατ' αὐ-
 τοὺς κατὰ σφᾶς ἔστιν αὐτοὺς, τὸ δὲ λέγειν ἑαυτοὺς σό-
 λουον.

10. Ἄλλ' ὅπερ εἶπον, ἥ τῶν ἀκροσμάτων εἰς τὸ σῶ-
 φρον τοῦτο συμπόσιον εἰσαγωγὴ παρέγγραφός ἐστιν ἐκ
 τοῦ Κρητικοῦ χοροῦ μετεννεγμένη, περὶ οὗ φησιν ἐν
 (181) Ὀπλοποιᾷ·

Ἐν δὲ χορὸν ποικίλλε περικλυτὸς Ἀμφιγυήεις,
 τῷ ἱέλον, οἷόν πατ' ἐπὶ Κνωσσῷ εὐρείῃ
 Δαίδαλος ἥσκησεν καλλιπλοκάμῳ Ἀριόδῳ.
 Ἐνθα μὲν ἦλθοι καὶ παρθένοι ἀλφεισίβοιαι
 ὄρχευντ', ἀλλήλων ἐπὶ καρπῷ χεῖρας ἔχουσαι.
 Τούτοις γὰρ ἐπιβάλλει·

Πολλὸς δ' ἡμερόεντα χορὸν περιστάδ' ὄμιλος
 τερόμενος· δοιὼ δὲ κυβιστητῆρες κατ' αὐτοὺς

μολπῆς ἐξάρχοντες ἐδίδυνον κατὰ μέσσους.

Τοῖς μὲν οὖν Κρησὶν ἢ τε ὄρχησις ἐπιχώριος καὶ τὸ κυβιστῶν. Διὸ φησι πρὸς τὸν Κρητὰ Μηριόνην·

Μηριόνη, τόχα κέν σε, καὶ ὄρχηστὴν περ ἔοντα,

ἔγχεας ἐμὸν κατέπαυσες διαμπερές, εἴ σ' ἔβαλόν περ.

Ὅθεν καὶ Κρητικὰ καλοῦσι τὰ ὑπορχήματα·

Κρητὰ μὲν καλεῖονται τρόπον·

τὸ δ' ὄργανον Μολοσσόν.

„Οἱ δὲ Λακωνισταὶ λεγόμενοι (φησὶν ὁ Τίμαιος) ἐν τραγῶνι χοροῖς ἦδον.“ Καθ' ὅλου δὲ διάφορος ἦν ἡ μουσικὴ παρὰ τοῖς Ἕλλησι, τῶν μὲν Ἀθηναίων τοὺς Διονυσιακοὺς χοροὺς καὶ τοὺς κυκλίους προτιμῶντων, Συρακοσίων δὲ τοὺς ἱαμβιστάς, ἄλλων δ' ἄλλοι.

Ὁ δ' Ἀρίσταρχος οὐ μόνον εἰς τὸ τοῦ Μενελάου συμπόσιον ἐμβαλὼν οὐς οὐ προῦηκε στίχους καὶ τῆς Λακωνικῆς παιδείας ἀλλότριον ἐποίησε καὶ τῆς τοῦ βασιλέως σωφροσύνης, ἀλλὰ καὶ τοῦ Κρητικοῦ χοροῦ τὸν ᾠδὸν ἐξέλεν, ἐπιτεμὼν τὰ ποιήματα τὸν τρόπον τοῦτον·

Πολλὸς δ' ἡμερόεντα χορὸν περὶσταθ' ὄμιλος

τερπόμενος· δοιῶ δὲ κυβιστητῆρος κατ' αὐτοὺς

μολπῆς ἐξάρχοντες ἐδίδυνον κατὰ μέσσους.

ὥστ' ἀνίατον γίνεσθαι παντάπασιν τὸ ἐξάρχοντες, μηκέτι δυναμένης τῆς ἐπὶ τὸν ᾠδὸν ἀναφορᾶς σώζεσθαι.

11. Διότι δὲ οὐ πιθανόν, ἀκρόαμα παρὰ τῇ Μενελάῳ τυγχάνειν; ὅθλον ἐκ τοῦ δι' ὀμίλλας ὅλον τὸ συμπόσιον περαινέσθαι τῆς πρὸς ἀλλήλους, ὄνομα δὲ μηδὲν εἰρησθαι τοῦ ᾠδοῦ, μηδὲ ᾠδὴν ἦν ἦδε, μηδὲ προσάγειν τοὺς περὶ Τηλέμαχον αὐτῷ· καθάπερ δ' ἐν σιωπῇ τινὶ καὶ ἡρεμίᾳ κατανοεῖν μᾶλλον τὸν ὄκνον· καίτοι γε πῶς οὐκ ἀπίθανον, τοὺς τῶν φρονηματάων υἱέας Ὀδυσσεύς καὶ

Νέστορος ἐπαριστερέους εἰσάγεσθαι, ὥστε τρόπον ἀγρο-
κωμ τινῶν μὴ προσέχειν τοῖς παρεσκευασμένοις ἀκροάμα-
σιν; Ὁ γοῦν Ὀδυσσεὺς προσέχει τοῖς τῶν Φωαίων
ῥήματοποιοῖς.

Αὐτὰρ Ὀδυσσεύς

μαρμαρυγὰς θηῖτο ποδῶν, θαύμαζε δὲ θυμῷ·
κοῖτερ ἔχων πολλὰ τὰ περιέκοντα καὶ δυνάμενος εἰπεῖν.

Κῆδεά μοι καὶ μᾶλλον ἐνὶ φρεσὶν, ἥπερ αἰοιδαί.

Πῶς οὖν οὐκ ἂν ἀβέλτερος εἴη ὁ Τηλέμαχος, ἥδοῦ πα-
ρόντος καὶ κυβιστητῆρος, προσκύντων πρὸς τὸν Παισί-
στρατον, καὶ τῶν σκευῶν διατιθέμενος; Ἄλλ' Ὀμηρος,
(182) ὥσπερ ἀγαθὸς ζωγράφος, πάντα ἑμοιον τῷ πατρὶ
τὸν Τηλέμαχον παρίστησι. Πεποίηκε γοῦν ἀμφοτέρους,
τὸν μὲν τῷ Ἀλκινόῳ, τὸν δὲ τῷ Μενέλαιῳ, διὰ δακρύων
γνωριζομένους.

12. Ἐν δὲ τῷ Ἐπικούρου συμποσίῳ κολάκων ἐστὶν
ἄγυρις, ἀλλήλους ἐπαινούντων, τὸ δὲ Πλάτωνος πλήρῃς
ἐστι μυκτηριστῶν, ἀλλήλους τωθαζόντων· τὸν γὰρ περὶ
Ἀλκιβιάδου λόγον σιωπῶν. Παρὰ δ' Ὀμήρῳ κεκρότητα
τὰ σώφρονα συμπόσια. Καὶ ποτὲ μὲν ἐπήνεσέ τις, φήσας
πρὸς τὸν Μενέλαιον, ὡς οὐ τολμῶ λέγειν

ἄντα σέθεν, τοῦ νῶϊ θεοῦ ὡς τερπόμεθ' ἀνδρῶν.

Ὁ δ' ἐπελάβετό τινος τῶν οὐκ ὀρθῶς λεγομένων ἢ γιγνο-
μένων.

Καὶ νῦν, εἴ τί που ἐστὶ, πίθοιό μοι· οὐ γὰρ ἔγωγε
τέρπομ' ὀδυρόμενος μεταδόρπιος.

Ὁ δὲ πάλιν·

Τηλέμαχε, ποῖόν σε ἔπος φύγεν ἕρκος ὀδόντων.

(187) Οὔτε γὰρ κολάκα πρέπον ἐστὶν εἶναι, οὔτε μυκτη-
ριστήν. Πάλιν Ἐπικουρος ἐν τῷ Συμποσίῳ ζητεῖ περὶ

δυσπεφίας, ὥστ' εὐανίσασθαι· εἰθ' ἐξῆς περὶ πυρετῶν. Τὴν μὲν γὰρ ἐπιτρέχουσαν τῇ λέξει ἄρδυσμίαν τί δεῖ καὶ λέγειν; Πλάτων δὲ (τὸν μὲν ὑπὸ τῆς λυγγὸς ὀχλούμενον καὶ θεραπευόμενον ἀνακογχυλιασμοῖς ὕδατος, ἐν δὲ ταῖς ὑποθήκαις τοῦ κάρφους, ἵνα τὴν ξίνα κινήσας πύαρη, παρήμι· κομμεδεῖν γὰρ ἤθελε καὶ διασύρειν) χλευάζει τε τὰ ἰσώματα τὰ Ἀγάθωνος καὶ τὰ ὀφειλόμενα, καὶ τὸν Ἀλκιβιάδην δὲ παράγει λέγοντα, ὅτι πασχῆτιξ. Ἄλλ' ὅμως, τοιαῦτα γράφοντες, τὸν Ὅμηρον ἐκβάλλουσι τῶν πόλεων. Ἄλλ' οὐτ' ἐκ θύμβρας, ἔφη Δημοχάρης, λόγῃ, οὐτ' ἐκ ταιούτων λόγων ἀνὴρ ἀγαθὸς γίνεται. Οὐ μόνον δ' Ἀλκιβιάδην διασύρει, ἀλλὰ καὶ Χαρμίδην καὶ Εὐθύδημον καὶ ἄλλους παλλοὺς τῶν νέων. Τοῦτο δὲ κομμεδοῦντός ἐστι τὴν Ἀθηναίων πόλιν, τὸ τῆς Ἑλλάδος μουσεῖον, ἣν ὁ μὲν Πίνδαρος Ἑλλάδος ἔρισμα ἔφη, Θουκυδίδης δ' ἐν τῷ εἰς Εὐρυπιδὴν ἐπιγράμματι Ἑλλάδος Ἑλλάδα, ὃ δὲ Πίνδιος ἐστὶν καὶ πρυτανεῖον τῶν Ἑλλήνων. Διότι τοίνυν κατέπευσται τῶν νεανίσκων, πάρεστι σκοπεῖν ἐξ αὐτοῦ τοῦ Πλάτωνος. Τὸν μὲν γὰρ Ἀλκιβιάδην φησὶν ἐν τῷ ὁμωνύμῳ διαλόγῳ παρακμάσαντα τότε πρῶτον ἄρξασθαι Σωκράτει λαλεῖν, ὅτε πάντες αὐτὸν κατέλειπον οἱ τοῦ σώματος ἐπιθυμηταί. Λέγει γὰρ ταῦτα κατ' ἀρχὰς τοῦ διαλόγου. Τὰ δ' ἐν τῷ Χαρμίδῃ ἐναντιώματα ἐξ αὐτοῦ τοῦ διαλόγου ὁ βουλόμενος εἴσεται. Ποιεῖ γὰρ αὐτὸν ἀσυμφώνως ποτὲ μὲν σκοτοδινιῶντα, καὶ μεθυσκόμενον τῷ τοῦ παιδὸς ἔρωτι, καὶ γινόμενον ἔξεδρον, καὶ καθάπερ νεβρόν ὑποπεπτακίота λέοντος ἀλκῇ· ἅμα δὲ καταφρονεῖν φησι τῆς αἰγας αὐτοῦ.

- 13. Ἀλλὰ μὲν καὶ τὸ Ξενοφώντος Συμπόσιον, καίπερ φητανούμενον, οὐκ ἐλάττους ἔχει τούτων ἐπιλήψεις.

Καλλίας μὲν γὰρ συνάγει τὸ συμπόσιον, ἐπιδήττωρ τὰ παιδικὰ αὐτοῦ Ἀντόλυκος Παραθήναια παγκράτιον ἐσπεφανώθη. Καὶ εὐθύς οἱ κατακλιθέντες τῷ παιδί προσέχουσι τὸν νοῦν, καὶ ταῦτα τοῦ πατρὸς παρακαθημένου. (188) Ὡς περ γὰρ, ὅταν φέγγος ἐν νυκτὶ παρῇ, πάντων προσάγεται τὰ ὄμματα, οὕτω καὶ τὸ Ἀντόλυκου κάλλος πάντων ἐφέλκεται τὰς ὀφθαλμοὺς ἐαυτοῦ. Ἐπειτα τῶν παρόντων οὐδεὶς ἦν, ὃς οὐκ ἔπασχέ τι τὴν ψυχὴν ὑπὲρ ἐκείνου· οἱ μὲν γε σιωπηλότεροι ἐγίνοντο, εἰ δὲ καὶ ἐσχηματίζοντό πως. Ἄλλ' οὐχ Ὅμηρος τοιοῦτόν τι εἶπεν ἐπεχείρησε, καίπερ τῆς Ἑλένης παρουσίας, περὶ ἧς τοῦ κύλλου τὶς τῶν ἐναντίων αὐτῇ τοιαύτ' εἶπεν ὑπὸ τῆς ἀληθείας ἐκινώμενος·

Οὐ νέμεσις Τρῶας καὶ ἑκινήμιδας Ἀχαιοὺς
 Τοιγῶδ' ἄμφω γυναικὶ πολὺν χρόνον ἄλγεα πάσχειν·
 αἰνῶς ἀθανάτησι θεῇς εἰς ὅσα ἔοικεν.

Εἰτά φησιν·

Ἄλλὰ καὶ ὥς, τοίητιρ ἑοῦς, ἐν νηυσὶ νεέσθω.
 Τὰ δὲ μειράκια τὰ ὥς τὸν Μενέλαον παραγενόμενα, ὁ Νέστορος υἱὸς καὶ ὁ Τηλέμαχος, ἐν οἴνῳ ὄντες καὶ ἐν γαμικῇ συμποσίῳ διατρίβοντες, καὶ τῆς Ἑλένης παρακαθημένης, ὥς πρέπειν ἐστίν, ἡσυχίαν ἄγοντες, πρὸς τὸ περιβόητον ἐκκεκρωμένοι κάλλος. Ὁ δὲ Σωκράτης τίνος χάριν, τῶν αὐλητρίδων ἀνεχόμενος καὶ τοῦ ὀρχουμένου παιδὸς καὶ κθαριζόντος, ἔτι δὲ καὶ τῆς κυβιστώσης γυναικὸς ἀπρεπῶς, τὸ μύρον ἀπείπατο; Οὐδεὶς γὰρ ἂν αὐτοῦ ἀγέλαστὶ ἠρέσχετο, κατὰ νοῦν ἔχων ταῦτα τὰ ἔπη·

Τοὺς ὠχρίωντας, τοὺς ἀνυποδίτους λέγεις,
 ὃν ὁ κοκοδαίμων Σωκράτης καὶ Χαιρεφῶν
 Καὶ μὴν ἀσύμφωνα καὶ τὰ μετὰ ταῦτα τῇ αὐστηρότητι.

Ὁ γὰρ δὴ Κριτόβουλος, μειράκιον ἀστειῶν, γέροντα καὶ διδάσκαλον αὐτοῦ τὸν Σωκράτη σκώπτει, πολὺ τῶν Σωληρῶν αἰσχρόνα λέγων εἶναι. Ὁ δὲ αὐτῷ διαμοσφροσκοπεῖται, καὶ κριτὰς ἐλόμενος, τὸν τε παῖδα καὶ τὴν ὀρχηστρίδα προτίθῃσι νικητήρια φιλήματα τῶν κριτῶν. Τίς οὖν τῶν νέων ἐντυχὼν τούτοις οὐκ ἐπιτριβήσεται μᾶλλον, ἥτερ εἰς ἄρετὴν προαχθεῖη;

14. Παρὰ δ' Ὀμήρου ἐν τῷ τοῦ Μενελάου συμποσίῳ προβάλλουσιν ἀλλήλοις ὥσπερ ἐν διατριβῇ ζητήματα, καὶ πολιτικῶς ὁμιλοῦντες τέφτουσιν ἀλλήλους καὶ ἡμᾶς. Ὁ γοῦν Μενέλαος, παραγενομένων ἐκ τοῦ λουτρῶνος τῶν περὶ τὸν Τηλέμαχον, καὶ τῶν περὶ τὴν ἔδωδον παρατεθέντων παρακαλεῖ μεταλαμβάνειν, λέγων τάδε·

Σίτου δ' ἄπεισθον καὶ χαίρετον, αὐτὰρ ἔπειτα δειπνου πυσσαμένω εὐρησόμεθ', οἵτινες ἐστόν.

Ἐπειτα προσεπιδίδωσι τῶν παρακειμένων αὐτῷ φιλοφροσυνόμενος·

Ὡς φάτο, καὶ σφιν νῶτα βοᾷς παρὰ πίονα θῆκεν

ὅππ' ἐν χερσὶν ἔλιν, τὰ ῥα οἱ γέρα πάροφθον αὐτῷ.

Φαγόντες δ' ἐκείνοι μετὰ σιαπῆς, ὡς πρέπει νέοις, ἀλλήλοις ὁμιλοῦσιν ἡρῆμα προσκύπναντες, οὐ περὶ ἐδεσμάτων, φησὶν, οὐδὲ περὶ θεραπευτικῶν τοῦ κεκληκότος, ὑπ' ὧν ἐλούσαντο, περὶ δὲ τῶν κτημάτων τοῦ ὑποδεξαμένου·

Ζηρός που τοιαῦτα δόμοις ἐν κτήματα κῆται.

Βέλτιον γὰρ οὕτως φησὶν ὁ Σέλευκος γράφεσθαι. Ἀρισταρχος δὲ οὐ διόντως γράφει·

(189) Ζηρός που τοιῦδε γ' Ὀλυμπίου ἐνδοθεν αὐλή.

Οὐ γὰρ τῆς οἰκίας τὸ κάλλος μόνον ὑποθαυμάζουσι.

Πῶς γὰρ ἤλεκτρον καὶ ἄργυρος καὶ ἑλέφας ἐν τοῖς τοίχοις ἦν; Ἀλλὰ τὰ μὲν περὶ τοῦ οἴκου εἰρήκασιν, ὡς ἔστι „δώ-

ματα ἤχηντα.· Τοιαῦτα, γὰρ δὴ τὰ ὑπόφορα καὶ μεγάλα. Περὶ δὲ τῶν σκευῶν τό·

Χρυσοῦ τ' ἡλέκτρον τε καὶ ἀργύρου ἢ δ' ἐλέφαντος. Οἷς εἰκότως ἐπιφέρεται·

Ζηρός που τοιαῦτα δόμοις ἐν κτήματα κῆται,
ὅσσα τὰδ' ἄσπετα πολλά· σίβας μ' ἔχει εἰσορόοντα.
Οὐκ ἔστι δ' ἀκόλουθον τῷ·

Ζηρός που τοῖς γ' Ὀλυμπίου ἐνδοθεν αὐλῇ
ἐπιφέρειν

Ὅσσα τὰδ' ἄσπετα πολλά·
σόλοικον ὃν τῷ ἄσυνήθει τῆς ἀναγνώσεως.

15. Ἐν τοίνυν οὐδ' ἡ αὐλὴ ἀρμόττει ἐπὶ τοῦ οἴκου.
Ὁ γὰρ διαπνεόμενος τόπος αὐλὴ λέγεται. Καὶ διαπνεύ-
νῃζειν φαιμέν τὸ δεχόμενον ἐξ ἑκατέρου πνεῦμα χωρίον.
Ἐν δὲ αὐλὸς μὲν τὸ ὄργανον, ᾧ διέρχεται τὸ πνεῦμα, καὶ
πᾶν τὸ διατεταμένον εἰς εὐθύτητα σχῆμα αὐλὸν καλοῦ-
μεν, ὥσπερ τὸ στάδιον καὶ τὸν κρονὸν τοῦ αἵματος·

— Αὐτὰς δ' αὐλὸς ἀνὰ θῆκας παχὺς ἦλθε.
Καὶ τὴν περικεφαλαίαν, ὅταν ἐκ τοῦ μέσου πρὸς ὄρθον
ἀναταίη, αὐλῶπιν. Λέγονται δὲ Ἀθήνησι καὶ ἱεροὶ τινες
αὐλῶνες, ὃν μέμνηται Φιλόχορος ἐν τῇ ἐνάτῃ. Καλοῦσι
δ' ἀρσενικῶς τοὺς αὐλῶνας, ὥσπερ Θουκυδίδης ἐν τῇ τε-
τάρτῃ, καὶ πάντες οἱ καταλογάδην συγγραφεῖς, οἱ δὲ ποιη-
ταὶ θηλυκῶς. Καρκίνος μὲν Ἀχιλλεῖ·

Βαθῖαν εἰς αὐλῶνα περιδρομον στρατοῦ.
καὶ Σοφοκλῆς Σκύδαις·

Κρήμονός τε καὶ σήραγγας ἢ δ' ἐπακτίας
αὐλῶνας.

Ἐκδεκτέον οὖν καὶ τὸ παρ' Ἐρατοσθένει ἐν τῷ Ἑρωῇ θη-
λυκῶς εἰρησθαι· „Βαθὺς διαφύεται αὐλῶν“ ἀπὸ τοῦ

βαθμία, καθάπερ λέγεται θῆλυς ἐέρση. Πᾶν οὖν τὸ τοιοῦτον αὐλή τε καὶ αὐλὸν λέγεται. Νῦν δὲ τὰ βασιλεια λέγουσιν αὐλὰς· ὥσπερ Μένανδρος·

Αὐλὰς θεραπεύειν καὶ σατράπας.

Καὶ Δίφιλος·

Αὐλὰς θεραπεύειν δ' ἐστίν, ὥς ἐμοὶ δοκεῖ,

ἢ φυγιάδος, ἢ πενῶντος, ἢ μαστιγίου.

Ἦτοι διὰ τὸ μεγάλους ἔχειν τοὺς πρὸ τῶν οἴκων ὑπαίθρους τόπους, ἢ τῷ παρανύξασθαι καὶ παρακοιμᾶσθαι τοὺς δορυφόρους τοῖς βασιλείοις. Ὅμηρος δὲ τὴν αὐλήν αἰεὶ τάττει ἐπὶ τῶν ὑπαίθρων τόπων, ἐνθα ἦν ὁ τοῦ ἐρκείου Ζηνὸς βωμός. Ὁ μὲντοι γε Πηλεὺς καταλαμβάνεται

Αὐλῆς ἐν χόρτῳ· ἔχε δὲ χρύσειον ἄλεισον,
σπένδων αἶθοπα οἶνον ἐπ' αἰδομένοις ἱεροῖσι·

Ὁ δὲ Πρίαμος·

Αὐλῆς ἐν χόρτοισι κυλινδόμενος κατὰ κόπρον,
καὶ ὁ Ὀδυσσεὺς προστάττει τοῖς περὶ τὸν Φήμιον·

Ἄλλ' ἐξελθόντες μεγάρεν εὐ ναιετάοντων

(190) ἐκ φόνου εἰς αὐλήν.

Ὅτι δὲ ὁμοῦ τὸν τε οἶκον καὶ τὰ κτήματα ἐπῆρσεν ὁ Τηλέμαχος, ἐμφανίζει ὁ Μενέλαος·

Τέσσα φίλ', ἦτοι Ζητὶ βροτῶν οὐκ ἂν τις ἐρῆζοι·
αἰδάνατοι γὰρ τοῦ γε δόμοι καὶ κτήματ' ἔασον.

16. Ἀλλὰ γὰρ ἐπαντίστον ἐπὶ τὸ συμπόσιον, ἐν ᾧ Ὅμηρος ἐπιδείξας ἀφορμὴν εὔρε λόγων, ὥστε κτῆσιν συγκρίναι φίλου. Οὐ γὰρ ὡς πρόβλημα προτείνει, ἀλλ' ἐπιχαρίτως παρενέλας ὁ Μενέλαος, ἐπιτιθεῖς ἦκουσε τῶν ἐπαίνων, τὸ μὲν εἶναι πλούσιος οὐκ ἀρνέεται· κἀνταῦθα δὲ περιελὼν τὸν φθόρον, πολλὰ γὰρ, φησὶ, παθὼν ἔχει αὐτόν. Οὐ μὲντοι γε ἀξιότ' ἑαυτὸν θεοῖς συγκρίνειν·

Ἀθάνατοι γὰρ τοῦ γε δόμοι καὶ κτήματα ἔδωκεν.
Ἐνδεξάμενος δὲ φιλάδελφον ἦθος, καὶ μετ' ἀνάγκης φή-
σας ἦν τε, καὶ πλουτιῶν, ἀντιπαρέθηκε τὸν τῆς φίλης
λόγον·

Ὡν ὄφελον τριτάτην περ ἔχων ἐν δώμασι μοῖραν
ναλεῖν, οἱ δ' ἄνδρες σόοι ἔμμεναι, οἱ τότε ὄλοντο

Τροίην ἐν εὐραίῃ ἐκείας Ἀργεὺς ἱπποβότοιο.

Τίς ἂν οὖν τῶν ἐκγόνων ἐκείνων τῶν ὑπὲρ τοῦ τοιούτου
τεθνηκότων οὐκ ἂν ἀνταξίαν δόξειε τὴν ἐπὶ τῇ στερήσει
τοῦ πατρὸς λήπτῃ τῇ τοῦ πατρὸς εὐχαρίστη μνήμῃ διορ-
θουμένην; Ὅπως δὲ μὴ δόξῃ κοινὸς εἶναι πρὸς πάντας
τοὺς παραπλησίως αὐτῷ τὴν εὐνοίαν ἐνδεδειγμένους, ἐπή-
νεγκε·

Τῶν πάντων οὐ τόσσον ὀδύρομαι, ἀχνύμενός περ,
ὥς ἐνός, ὅστε μοι ὕπνον ἀπεχθαίρει καὶ ἔδωδῃν.

Ἴνα δὲ μὴ φαίνεται μηδενὸς τῶν ἐκείνου παραμειλῶν,
ἐμνήσθη κατ' ὄνομα·

Ὀδύρονται γύ που αὐτὸν

Δαίρτης θ' ὃ γέρων καὶ ἐχέφρων Πηριλόπεια,

Τηλέμαχος θ', ὃν ἔλειπε νέον γεγαῶτ' ἐν οἴκῳ.

Τοῦ δὲ δακρύσαντος πρὸς τὴν μνήμην, ὃ μὲν ἐφίστησι,
κἂν τοσούτῃ τῆς Ἑλένης ἐπισόδῳ, κακείνης ἐκ τῆς ὁμοιό-
τητος τεμηραμένης (πάντ' γὰρ αἱ γυναῖκες, διὰ τὸ πα-
ρατηρεῖσθαι τὴν ἀλλήλων σφαροσμένην, δεινὰ τὰς ὁμοιό-
τητας τῶν παίδων πρὸς τοὺς γονεῖς ἐλέγξει) παρεμβάλ-
λοντός τινα λόγον καὶ τοῦ Πεισιστράτου, (χρὴ γὰρ καὶ
τοῦτον μὴ παρεῖναι δορυφορήματος τρόπον,) καὶ διαλε-
χθέντος εὐσχημόναος περὶ τῆς αἰδοῦς τοῦ Τηλεμάχου, πάλιν
ἐπιβάλλει ὁ Μενέλαος περὶ τῆς τοῦ Ὀδυσσεὺς φίλης, ὅτι
μετὰ μόνου καταγυράται μάλιστα ἂν ἤθελεν ἐκείνου.

17. Κατὰ δὲ τὰ εἰκὸς οἱ μὲν θαυμάζουν, ἥ δ' Ἑλένη, Διὸς εὖστα θυγάτηρ, καὶ παρὰ τῶν ἐν Αἰγύπτῳ σοφῶν μεμαθηθεὶς πολλοὺς λόγους, εἰς τὸν οἶνον ἐμβάλλει πανακὲς τῷ ὄντι φάρμακον, καὶ ἄρχεται διηγᾶσθαι τὰ περὶ τοῦ Ὀδυσσεύς, μεταξὺ θαλασιουργίας ἀπτομένη, οὐδὲ ἀρέσκων τοῦτο πράττουσα, ἀλλ' οἰκοῦν ἐχουσα τὴν (191) τοιαύτην αἴρεσιν. Ἡ γοῦν Ἀφροδίτη ἐρχομένη πρὸς αὐτὴν μετὰ τὸ μονομάχιον αἰκάζεται.

Γρηὶ δέ μιν εἰκυῖα παλαιγενεὶ προσέειπεν
εἰροκόμω, ἥ οἱ Λακεδαιμόνι καίτα σούσῃ
ἦσκεν εἶρα καλά.

Ἐμφανίζεται δ' αὐτῆς οὐ παρέργως τὸ φιλεργον κακόν τούτων.

Τῇ δ' ἄρ' ἄμ' Ἀδρήστη κλισίην εὐτυκτον ἔθηκεν.

Ἀλκίππη δὲ τάπητα φέρον μαλακοῦ ἐρίοιο,

Φυλῶ δ' ἀργύρεον τάλαρον φέρε, τὸν οἱ ἔδωκεν

Ἀλκιάνδρῃ, Πολύβοιο δάμαρ.

τὸν ῥά οἱ ἀμφίπολος Φυλῶ παρέθηκε φέροντα,

νήματος ἀσκητοῖο βεβυσμένον· αὐτὰρ ἐν αὐτῇ

ἡλακάτῃ τετάνυστο, ἰοδωρὸς εἶρος ἔχουσα.

Ἔοικε δὲ καὶ αὐτὴ τὴν ἑαυτῆς καλλιτεχνίαν συνορᾶν. Τῇ γοῦν Τηλεμάχῳ πέπλον τινὰ δωρουμένη φησί·

Δωρὸν τοι καὶ ἐγὼ, τίκων φίλε, τοῦτο δίδωμι,

μῆμ' Ἑλένης χειρῶν, πολυηράτου ἐς γάμου ὄφρην,

σῇ δ' ἁλόχῳ φορέειν.

Αὕτη δ' ἡ φιλεργία τὴν σωφροσύνην αὐτῆς καταμηνύει, οὐ χλιδῶσα γὰρ οὐδὲ θρυπτομένη διὰ τὸ κάλλος εἰσάγεται. Εὐρίσκεται γοῦν περὶ ἱστὸν ὑφαίνουσα καὶ ποικίλλουσα.

Τῇ δ' εὖρ' ἐν μεγάρῳ· ἡ δὲ μέγαν ἱστὸν ὑφαίνει,

διπλασια μαρμαρέην· πολίας δ' ἐπέτασσαν αἰέθλους
Τρώων θ' ἵπποδάμων καὶ Ἀχαιῶν χαλκοχιτώνων,
οὓς ἔθαν εἶναι ἔπασχον ὑπ' Ἀρης παλαμῶων.

18. Διδάσκει δ' ἡμῶς Ὅμηρος, ὅτι δεῖ καὶ τοὺς κε-
κλημένους ἐφ' ἐστίασιν παρακαλεῖν ἀπανίστασθαι τοῖς
κεκλημένοις. Ὁ μὲν Τηλέμαχος τὸν Μενέλαον·

Ἄλλ' ἄγε, εἰς εἰρήν τράπτεθ' ἡμῶς, ὄφρα καὶ ἦδη
ὑπνῷ ὑπὸ γλυνεροῦ ταρπόμεθα κοιμηθέντες.

Ἡ δὲ προσποιουμένη Μέντωρ εἶναι Ἀθηναῖα πρὸς τὸν Νέ-
στορα·

Ἄλλ' ἄγε, τάμνεται μὲν γλώσσας, κεράσασθε δὲ ὄϊον,
ὄφρα Ποσειδάωνι καὶ ἄλλοις ἄθανάτοισιν
σπείσαντες κοίτοιο μεδώμεθα· τοῖο γὰρ ὦρη.

Ἐν δὲ ταῖς τῶν θεῶν ἐορταῖς οὐδ' ὅσιον εἶναι δοκεῖ πλείω
χρόνον παραμένειν. Γνωμικῶς γοῦν φησι παρὰ τῷ Ὀμήρῳ
ἡ Ἀθηναῖα·

Ἦδη γὰρ φάος οἴχεθ' ὑπὸ ζόφον, οὐδὲ ἔοικε
θηθῆναι θεῶν ἐν δακτύ θιασσίμην, ἀλλὰ νέεσθαι.

Καὶ νῦν δὴ νόμος ἐκ θυσῶν τινων πρὸ ἡλίου δύνοντος
ἀπιέναι. Καὶ παρ' Αἰγυπτίοις δὲ τὸ παλαιὸν σαφρο-
νικῶς διεξήγετο τὸ τῶν συμποσίων γένος, καθάπερ εἴρηκεν
Ἀπολλώνιος ὁ περὶ τούτων γεγραφός. Καθήμενοι μὲν
γὰρ ἐδείπνουν, τροφῇ ἢ λιτοτάτῃ καὶ ἔγκλειτοτάτῃ χρώμε-
νοι, καὶ οἶνον τοσοῦτον, ὅσος ἱκανὸς ἂν γένοιτο πρὸς εὐθυ-
μίαν, ἣν ὁ Πίνδαρος αἰτεῖται παρὰ τοῦ Διός·

Τί δ' ἔρδων φίλος

σοί τε καρτεροβρόντα Κρονίδα, φίλος δὲ Μοῖσαις

Εὐθυμίᾳ τε μέλων εἶην,

τοῦτ' αἶτημί σε.

(192) Τὸ δὲ Πλάτωνος συμπόσιον οὐ συνίδριόν ἐστιν.

οὐ βουλευτήριον, οὐ λίσχη φιλοσόφων. Σωκράτης γὰρ οὐδὲ τοῦ συμποσίου ἀποστῆναι θάλει, καίτοι Ἐρυσμάχου καὶ Φαίδρου καὶ ἄλλων τινῶν ἀποστάντων, ἀλλ' ἐγγήγορε μετ' Ἀγάθωνος καὶ Ἀριστοφάνους, καὶ πίνει ἐξ ἀργυροῦ φρέατος· καλῶς γάρ τις τὰ μεγάλα ποτήρια οὕτως ὠνόμασε. Πίνει τ' ἐκ τῆς φιάλης ἐπιδέξια. Φησὶ δὲ καὶ μετὰ τοῦτο τοὺς μὲν δύο νυστάζειν, καταδαρθεῖν δὲ πρότερον τὸν Ἀριστοφάνη, ἥδη δὲ ἡμέρας ὑποφαινούσης τὸν Ἀγάθωνα· καὶ τὸν Σωκράτη, κατακοιμήσαντα ἐκίονους, ἀναστάντ' ἀπείναι εἰς τὸ Λύκειον, ἔξον, φησὶν ὁ Ἡρόδικος, εἰς τοὺς Ὀμήρου Δαιτυγόνας,

Ἐνθα κ' αὖπνος ἀνὴρ δοιὺς ἐξήρατο μισθοῦς.

19. Πᾶσα δὲ συμποσίου συναγωγή παρὰ τοῖς ἀρχαίοις τὴν αἰτίαν εἰς θεὸν ἀνέφερε, καὶ στεφάνοις ἐχρῶντο τοῖς οἰκειοῖς τῶν θεῶν καὶ ὕμνοις καὶ ᾠδαῖς. Καὶ δοῦλος οὐδεὶς ἦν ὁ διακονήσων, ἀλλ' οἱ νέοι τῶν ἐλευθέρων ὠνοχόουν, ὥς ὁ τοῦ Μενελάου υἱός, καίτοι νυμφίος ὑπάρχων, καὶ ἐν αὐτοῖς τοῖς γάμοις. Παρὰ δὲ τῇ καλῇ Σαπφοῖ καὶ ὁ Ἑρμῆς οἶνοχοεῖ τοῖς θεοῖς. Καὶ τὰλλα δὲ πάντα παρεσκευάζον τῷ δαιτυνοῦσιν ἐλεύθεροι. Καὶ οἱ δαιτηρήσαντες ἀπελύοντο φωτὸς ὄντος. Ἐν ἐτοῖς δὲ καὶ τῶν Περσικῶν συμποσίων ἐγένοντό τινες καὶ βουλαὶ, καθάπερ ἐν τῇ τοῦ Ἀγαμέμνονος κατὰ τὴν στρατείαν. Τὸ δὲ τοῦ Ἀλκινόου συμπόσιον, πρὸς ὃ ἀποτετέται τοῦ Ὀδυσσεὺς ὁ λόγος.

Οὐ γὰρ ἔγωγε τί φημι τέλος χαριέστερον εἶναι,
ἢ ὅταν εὐφροσύνη μὲν ἔχη κατὰ δῆμον ἄπαντα,
δαιτυμόνες δ' ἀνὰ δώματι ἀκουάζωνται αἰοδοῦ.

Ξένου ὑποδοχὴν ἔχει, ὄντων καὶ αὐτῶν τῶν Φαιάκων τρυφερῶν. Ὅπερ συμβάλλων τις πρὸς τὰ τῶν φιλοσόφων

συμπόσια κοσμιώτερον ἂν εὔροι, καίται τοῦτο περιέχον καὶ ἱλαρότητα καὶ παιδιὰν εὐσχήμονα. Μετὰ γὰρ τὸν ἀγῶνα τὸν γυμνικὸν ἄδει ὁ ἄδὸς „ἀμφ' Ἄρεος φιλόνητα,“ μῦθόν τινα χλεύη κεκραμένον, καὶ εἰς τὴν μνηστηροφροσύνην ὑπαθήκας ὑποτιθέμενον τῷ Ὀδυσσεῖ, ὡς τοῦ Ἡφαιίστου καὶ τοῦ κυλλοποδίαως τὸν ἀνδρείοτατον Ἄρη καταγωνισαμένου.

20. Ἐκαθίζοντο δὲ καὶ δαπνοῦντες οἱ τότε. Πολλὰ γοῦν ὁ Ὀμηρὸς φησιν.

Ἐξείης ἔζοντο κατὰ κλισμούς τε θρόνους τε.

Ὁ γὰρ θρόνος αὐτὸ μόνον ἐλευθέριός ἐστι καθέδρα σὺν ὑποποδίῳ, ὅπερ θρήνην καλοῦντες, ἐντεῦθεν αὐτὸν ὠνόμασαν θρόνον, τοῦ θρήσασθαι χάριν, ὅπερ ἐπὶ τοῦ καθέζεσθαι τάσσουσιν, ὡς Φιλητῆς.

Θρήσασθαι πλατάνῳ γαίῃ ὑπο.

Ὁ δὲ κλισμὸς περιττωτέρως κεκόσμηται ἀνακλίσει. Τούτων δ' εὐτελέστερος ἦν ὁ δίφρος. Τῇ γοῦν Ὀδυσσεῖ ἐπαίτη εἶναι δοκοῦντι „δίφρον ἀεικέλιον, φησὶ, καταθείς, ὀλίγην τε τράπεζαν.“

Οἱ δὲ κρατῆρες αὐτοῖς, ὥσπερ ἔχει καὶ τοῦνομα, κεκραμένοι παρειστήμεσαν, ἐξ ὧν οἱ κοῦροι διακονοῦμενοι τοῖς μὲν ἐντιμοτάτοις αἰεὶ πλήρες παρείχον τὸ ποτήριον, τοῖς δ' ἄλλοις ἐξ ἴσου διένεμον. Ὁ γοῦν Ἀγαμέμνων πρὸς τὸν Ἰδομενεά φησί.

(193)

Σὺν δὲ πλεῖον δέπας αἰεὶ

ἔσθηχ', ὥσπερ ἐμοὶ, πίειν ὅτε θυμὸς ἀνάγῃ.

Πρόεπτον δ' ἀλλήλοις, οὐχ ὥσπερ ἡμεῖς, (ταῦτο γὰρ προεκπιεῖν ἐστίν,) ἀλλὰ μεστὸν τὸν σκύφον.

Πλησάμενος δ' ὀϊνοιο δέπας δαίδειτ' Ἀχιλλῆα.

Ὅσακις δὲ καὶ τροφαὶς ἐλάμβανον, προειρήκαμεν ἤδη ὅτι

δη τρεῖς ἦσαν διὰ τὸ τὸ αὐτὸ ποτὲ μὲν ἄριστον, ποτὲ δὲ
 δειπνον ὀνομάζεσθαι. Γέλοιοι γάρ εἰσι οἱ φάσκοντες,
 ὅτι καὶ τέσσαρας ἐλάμβανον, ἐπεὶ ὁ ποιητὴς ἔφη· „Σὺ δ'
 ἔρχο διελήσεις,“ οὐ νοοῦντες, ὅτι λέγει τὸν δειπνὸν δια-
 τρεῖς χρόνον. “Ομῶς δὲ οὐδεὶς δίδει παρὰ τῷ ποιητῇ
 τρεῖς τινα λαμβάνοντα τροφάς. Διαμαρτιάνουσι δὲ πολλοὶ
 παρὰ τῷ ποιητῇ ἐφεξῆς τιθέμεν τούτους τοὺς στίχους·

Σίταν δ' αἰδοίη ταμὴν παρέδθηκε φέρονσα,

εἶδατα πολλὰ ἐπιθείσα, χαρίζομένη παρεόντων·

δαιτρός δὲ κρεῶν πίνακας παρέδθηκεν αἰέρας.

Εἰ γὰρ εἶδατα παρέδθηκεν ἡ ταμὴν, ὅλον, ὥς κρεάτων
 λείψανα τυγχάνοντα τὸν δαιτρὸν οὐκ ἔδει παρεισφύρειν.
 Διόπερ τὸ διστίχον ἀπαρᾶ. Ἀπαλλαγέντων δὲ τῶν δει-
 πνούντων, αἱ τράπεζαι ἐβαστάζοντο, ὥσπερ παρὰ τοῖς
 μνηστῆρσι καὶ τοῖς Φαίαις, ἔφ' ἃν καὶ λέγει·

Ἀμφίπολοι δ' ἀπεκόσμεον ἔντα δαιτός.

ὅλον ὥς τὰ ἄγγεα. Καὶ γὰρ τῶν ὀπλων τὰ σκεπαστι-
 κα θώρακα καὶ κημῖδας καὶ τὰ τούτοις ἐμφορῇ, λέγου-
 σιν ἔντη, καθάπερ ἄγγεα τῶν τοῦ σώματος μερῶν ὄντα.
 Τῶν δὲ ἡρωϊκῶν οἰκῶν τοὺς μείζοντας Ὅμηρος μέγα κα-
 λῆ καὶ δώματα καὶ κλισίας, οἱ δὲ νῦν ξενῶνας καὶ ἀνδρῶ-
 νας ὀνομάζουσι.

21. Τί οὖν ὀνομάσομεν, ἄνδρες φίλοι, τὸ συμπόσιον,
 ὅπερ Ἀντίλοχος ἃ Ἐπιφανῆς μὲν κληθεῖς, Ἐπιμανῆς δ' ἐκ
 τῶν πράξεων ὀνομασθεῖς; Βασιλεὺς δ' ἦν οὗτος τῶν Συ-
 ριακῶν, τῶν ἀπὸ Σιλείκου εἰς· περὶ οὗ φησι Πολύβιος
 τάδε, ὥς ἀποδιδράσκων ἐκ τῆς αὐτῆς ἐνίοτε τοὺς θερα-
 πείοντας, οὗ τῆς πόλεως ἐλλύων ἐφαίνετο δεύτερος
 καὶ τρίτος· μάλιστα δὲ πρὸς τοῖς ἀργυροκοπεῖσι εὐρί-
 σκετο καὶ χρυσοχοεῖσι, εὐρησιλογεῖν καὶ φιλοτεχνεῖν πρὸς

τοὺς τορευτὰς καὶ τοὺς ἄλλους τεχνίτας. Ἐπατα καὶ μετὰ
 δημοτῶν ἀνθρώπων συγκαταβαίνων ὥμλει ὃ τίχοι, καὶ
 μετὰ τῶν παρεπιδημούντων συνέπειν τῶν εὐτελεστάτων.
 Ὅτε δὲ τῶν νεωτέρων αἰσθητοὶ τινος συνευωχουμένους,
 οὐδεμίαν ἔμφασιν ποιήσας παρῆν ἐπικωμάζων μετὰ κεραι-
 μίου καὶ συμφωνίας, ἅσπε τοὺς πολλοὺς διὰ τὸ παράδο-
 ξον ἀφισταμένους φεύγειν. Πολλὰς δὲ καὶ τὴν βασιλι-
 κὴν ἀποθήμενος ἐσθῆτα τήβενναν ἀναλαβὼν περιήει κα-
 τὰ τὴν ἀγορὰν ἀρχαιουσιάζων, καὶ τοὺς μὲν δεξιούμενος,
 τοὺς δὲ καὶ περιπτύσσων, παρεκάλει φέρειν αὐτῷ τὴν ψῆ-
 φον, ποτὲ μὲν ὡς ἀγορανόμος γένηται, ποτὲ δὲ ὡς δήμιαρ-
 χος. Τυχὼν δὲ τῆς ἀρχῆς, καὶ καθίσας ἐπὶ τὸν ἐλεφάν-
 τινον δίκρον κατὰ τὸ παρὰ Ῥωμαίοις ἔθος, δῆμονε τῶν
 κατὰ τὴν ἀγορὰν γενομένων συναλλαγμάτων, καὶ δίκριτε
 μετὰ πολλῆς σπουδῆς καὶ προθυμίας. Ἐξ ὧν εἰς ἀπο-
 ρίαν ἦγε τῶν ἀνθρώπων τοὺς ἐπιεικεῖς· οἱ μὲν γὰρ ἀφελῆ
 τινα αὐτὸν εἶναι ὑπελάμβανον, οἱ δὲ μακρόμενον. Καὶ
 (194) γὰρ περὶ τὰς δωρεὰς ἦν παραπλήσιος. Ἐδίδου
 γὰρ τοῖς μὲν ἀστραγάλους δορκαδείους, τοῖς δὲ φοινικο-
 βαλάνους, ἄλλοις δὲ χρυσίον. Καὶ ἐξ ἀπαντήσεως δὲ
 τισι συντυχίαν, οὓς μὴ ἠωράκει ποτὲ, ἐδίδου δωρεὰς
 ἀπροσδοκήτους. Ἐν δὲ ταῖς πρὸς τὰς πόλεις θυσίαις καὶ
 ταῖς πρὸς τοὺς θεοὺς τιμαῖς πάντα ὑπερέβαλλε τοὺς βα-
 ρασκευκότας. Τοῦτο δ' ἂν τις τεκμήραιτο ἐκ τε τοῦ
 παρ' Ἀθηναίοις Ὀλυμπίου, καὶ τῶν περὶ τὸν ἐν Ἀθήναις
 βωμὸν ἀνδριάντων. Ἐλούετο δὲ καὶ τοῖς δημοσίοις βα-
 λανείοις, ὅτε δημοτῶν ἦν τὰ βυλανεῖα πεπληρωμένα, κα-
 ραμίων εἰσφερομένων αὐτῷ μύρων τῶν πολυτελεστάτων.
 Ὅτε καὶ τινος ἐπὶτόντος, „μακάριοί ἐστε ὑμεῖς οἱ βασιλεῖς
 οἱ καὶ τούτοις χρώμενοι, καὶ ὀδωδότες ἡδὺν,“ μηδὲν τὸν

ἄνθρωπον προσκεῖν, ὅπου κῆρος τῇ ἐξῆς θλούτο, ἐπει-
 ελθὼν ἐποίησεν αὐτοῦ κατακυθῆναι τῆς κεφαλῆς μέγ-
 στον κεράμιον πολυτελειώτατον μύρου τῆς αἰοκτῆς καλου-
 μένης, ὡς πάντας ἀκραιφάντας κτελισθῆαι λουομένους τῇ
 μύρῳ, καὶ διὰ τὴν γλισχρότητα καταπίπτοντας, γέλωτα
 παρέχεν, καθάπερ καὶ αὐτὸν τὸν βασιλεῖα.

22. „Ὁ δ' αὐτὸς οὗτος βασιλεὺς, ἀκούσας τοὺς ἐν
 τῇ Μακεδονίᾳ συντεταλασμένους ἀγῶνας ὑπὸ Αἰμίλιον
 Πάσιον, τοῦ Ῥωμαίων στρατηγοῦ, βουλόμενος τῇ μεγα-
 λουργίᾳ [δωρεᾷ] ὑπερδραῖν τὸν Πάσιον, ἐπέταξε πρέσβεις
 καὶ θεωροὺς εἰς τὰς πόλεις, καταγγελλόντας τοὺς ἰσομέ-
 νους ἀγῶνας ὑπ' αὐτοῦ ἐπὶ Δαφνῆς. ὡς πολλὴν γενέ-
 σθαι τῶν Ἑλλήνων σπουδὴν εἰς τὴν ὥς αὐτὸν ἔαριξεν.
 Ἀρχὴ δ' ἐποιήσατο τῆς πανηγύρεως τὴν πομπικίαν, αὐτὰς
 ἐπιτελεσθεῖσαν. Καθηγοῦντό τινες, Ῥωμαϊκὸν ἔχοντες
 καθοπλισμὸν, ἐν θώραξιν ἀλυσιδεσπῆς, ἀνδρες ἀκμάζον-
 τες ταῖς ἡλικίαις, πεντακισχίλιοι· μεθ' οὓς Μυσοὶ πεν-
 τακισχίλιοι συνεχῆς ἦσαν· Κίλικες δ' εἰς τὸν τῶν εὐζώνων
 τρόπον καθοπλισμένοι τρισχίλιοι, χρυσοῦς ἔχοντες στα-
 φάνους. Ἐπὶ δὲ ταῦτοις Θράκες τρισχίλιοι καὶ Γαλάται
 πεντακισχίλιοι. Τούτοις ἐπέβαλλον Μακεδόνες δισμύριοι,
 καὶ χαλκᾶσπιδες πεντακισχίλιοι, ἄλλοι δὲ ἀργυράσπιδες.
 Οἷς ἐπαπολούθει μονομάχων ζεύγη διακόσια τεσσαράκον-
 τα. Τούτων κατόπιν ἦσαν ἱππεῖς Νισαῖοι μὲν χίλιοι, πα-
 λαινοὶ δὲ τρισχίλιοι· ἦν οἱ μὲν πλείους ἦσαν χρυσοφά-
 λαροι καὶ χρυσεσπίδαροι, οἱ δ' ἄλλοι ἀργυροφάλαροι.
 Μετὰ δὲ ταῦτους ἦσαν οἱ λεγόμενοι ἐταῖροι ἱππεῖς· οὗ-
 ται δὲ ἦσαν εἰς χίλους, πάντες χρυσοφάλαροι. Ταῦτοις
 συνεχῆς ἦν τὸ τῶν ὀφίων σύνταγμα, ἴσον καὶ κατὰ τὸ
 πλήθος καὶ κατὰ τὸν κόσμον. Ἐπὶ δὲ ταῦτοις ἐπιλεκτοὶ

χίλιοι. Οἷς ἐπηκολούθει τὸ καλούμενον ἄγγμα, κρόστιον εἶναι δοκοῦν σύστημα τῶν ἵππων, περὶ χίλους. Τελευταία δ' ἦν ἡ κατάφρακτος ἵππος, οὐκείως τῇ προσηγορίᾳ τῶν ἵππων καὶ τῶν ἀνδρῶν ἐσκεπασμένων τοῖς ὀπλοῖς. ἦσαν δὲ καὶ αὐτοὶ χίλιοι καὶ πεντακόσιοι. Πάντες δ' οἱ προειρημένοι ἔχον πορφυρᾶς ἐφαπτίδας, πολλοὶ δὲ καὶ διαχρύσους καὶ ζωατίας. Ἐπὶ δὲ τούτοις ἐξεπταμὲν ἦν ἑκατὸν, τέθρηπτα δὲ τεσσαράκοντα. Ἐπειτα ἐλεφάντων ἄρμα καὶ συνορὶς· καθ' ἓνα δὲ εἵποντο ἐλέφαντες διεσκευασμένοι τριάκοντα καὶ ἑξήκοντα.

23. „Τὴν δ' ἄλλην πομπὴν λέγειν ἐστὶ δυσέφικτον· ὥς ἐν κεφαλαιῷ δὲ λεκτέον. Ἐφηβοὶ μὲν γὰρ ἐπόμεψαν (195) σαν εἰς ὀκτακοσίους, χρυσοῦς ἔχοντες στεφάνους, βόες δ' εὐτρεφεῖς περὶ χίλους, θεωρία δὲ βραχὺν λείπονσαι τριακοσίων, ἐλεφάντων δὲ ὀδόντες ὀκτακόσιοι. Τὸ δὲ τῶν ἀγαλμάτων πλήθος οὐ δυνατόν ἐξηγήσασθαι· πάντων γὰρ τῶν παρ' ἀνθρώποις λεγομένων ἢ νομιζομένων θεῶν ἢ δαϊμόνων, προσέτι δὲ ἡρώων, εἰδωλα διήγετο, τὰ μὲν κεχρυσωμένα, τὰ δ' ἡμφιεσμένα στολαῖς διαχρύσοις. Καὶ πᾶσι τούτοις οἱ προσήκοντες μῦθοι κατὰ τὰς παραδεδομένας ἱστορίας ἐν διασκευαῖς πολυτελεσί παρέκειντο. Εἶπετο δ' αὐτοῖς καὶ Νυκτὸς εἰδωλον, καὶ Ἡμέρας, Γῆς τε, καὶ Οὐρανοῦ, καὶ Ἡοῦς, καὶ Μεσημβρίας. Τὸ δὲ τῶν χρυσωμάτων καὶ ἀργυρωμάτων πλήθος οὕτως ἄν τις ὑπονόησειεν, ὅσον ἦν· ἐνὸς γὰρ τῶν φίλων, Διονυσίου τοῦ ἐπιστολμαγράφου, χίλιοι παῖδες ἐπόμεψαν, ἀργυρώματι ἔχοντες, ὧν οὐδὲν ἑλαττον ὅλην εἶχε δραχμῶν χιλίων. Βασιλικὸν δὲ παῖδες παρῆλθον ἑξακόσιοι, χρυσώματα ἔχοντες. Ἐπειτα γυναῖκες ἐκ χρυσῶν καλπίδων μύροις ἑρφαίνον εἰς διακοσίας. Ταύταις δ' ἐξῆς ἐπόμεψον ἐν χρυ-

σώποσι μὲν φορείοις ὀγδοήκοντα γυναῖκες, ἀργυρόποσι δὲ πεντακόσiai καθήμεναι, πολυτελῶς διασκευασμέναι. Καὶ τῆς μὲν πομπῆς τὰ ἐπιφανέστατα ταῦτα ἦν.

24. „Ἐπιτελεσθέντων δὲ τῶν ἀγώνων καὶ μονομαχιῶν καὶ πυγμῶν, κατὰ τριάκονθ' ἡμέρας, ἐν αἷς τὰς θείας συνετέλει πάντα μὲν τὰς πρώτας, ἐν τῇ γυμνασίῳ πάντες ἐκ χρυσῶν ὀλίγων ἡλίκοντο χρόνον μόνον ἦν δὲ ταῦτα πεντεκαίδεκα, καὶ πυγμαγωγίου τὰ ἴσα, καὶ ναυδίου. Παρακλησίως δὲ καὶ ταῖς ἐξῆς εἰσφέρετο τῆλινον, ἀμαράκων, ἱερῶν, πάντα διαφέροντα ταῖς εὐδοίαις. Ἐστρωτο δὲ εἰς εὐαλίαν ποτὲ μὲν χίλια τρίκλινα, ποτὲ δὲ χίλια πεντακόσια, μετὰ τῆς πολυτελεστάτης διασκευῆς. Ὁ δὲ χειρισμὸς ἐγένετο τῶν πραγμάτων δι' αὐτοῦ τοῦ βασιλέως. Ἴππον γὰρ ἔχον εὐτελεῖ παρέτρεχε παρὰ τὴν πομπήν, τοὺς μὲν προάγειν κελεύων, τοὺς δὲ ἐπέχειν. Κατὰ δὲ τοὺς πότους αὐτὸς ἐπὶ τὰς εἰσόδους ἐφιστάμενος οὗς μὲν εἰσήγειν, οὗς δ' ἀνέκλινε. Καὶ τοὺς διακόνους δὲ τοὺς τὰς παραθέσεις φέροντας αὐτὸς εἰσήγαγε. Καὶ περιπορευόμενος οὐ μὲν προσεκάθιζεν, οὐ δὲ προσανέπιπτε. Καὶ ποτὲ μὲν ἀποθέμενος μεταξὺ τὸν ψαμὸν, ποτὲ δὲ τὸ πατήριον ἀνεπήδα καὶ μετανίστατο, καὶ περιήει τὸν πότον προπόσεις λαμβάνων ὀρθὸς ἄλλοτε παρ' ἄλλοις, ἅμα δὲ καὶ τοῖς ἀκροάμασι προσπαίζων. Προϊούσης δ' ἐπὶ πολὺ τῆς συνουσίας, καὶ πολλῶν ἤδη κεχωρισμένων, ἵπο τῶν μίμων ὁ βασιλεὺς εἰσφέρετο ὅλος κεκαλυμμένος, καὶ εἰς τὴν γῆν ἐτίθετο, ὡς εἰς ὃν δῆτα τῶν μίμων· καὶ τῆς συμφωνίας προκαλουμένης ἀναπηδήσας ὠρχεῖτο καὶ ὑπεκρίνετο μετὰ τῶν γελοιοποιῶν, ὥστε πάντας αἰσχυρομένους φεύγειν. Ταῦτα δὲ πάντα συνετελέσθη, ἐξ ὧν τὰ μὲν ἐκ τῆς Αἰγύπτου ἐνοσφίστο, παρασπονδήσας τὸν Φιλομή-

κατα βασιλεία, παιδείαν δὲ οὐτα, τὰ δὲ καὶ τῶν φίλων συμ-
βαλλομένων. Ἱεροσύληται δὲ καὶ τὰ πλεῖστα τῶν ἱερῶν.“
(196) 25. Θαυμάσαντες δὲ τῶν δασιμίωνων τὴν τε
τοῦ βασιλείας διάνοιαν, ὥς οὐκ ἐπικρατὴς, ἀλλ' ὄντως ἐπι-
μανὴς ὑπῆρχε, προσέειπεν ὁ Μασαύριος περὶ τῆς ἐν Ἀλε-
ξανδρείᾳ γεγενημένης ὑπὸ τοῦ πάντ' ἀρίστου Πτολεμαίου
τοῦ Φιλαδέλφου καὶ βασιλέως ποιητῆς Καλλιμάχου τὸν
Ῥόδιον ἱστοροῦντα ἐν τῷ τετάρτῳ περὶ Ἀλεξανδρείας, ὅς
φησι· „Πρὸ δὲ τοῦ ἀρξασθαι τὴν κατασκευασθεῖσαν
σικυρὴν ἐν τῇ τῆς ἄκρας περιβολῇ, χωρὶς τῆς τῶν στρα-
τιωτῶν καὶ τεχνιτῶν καὶ παρεπιδήμων ὑποδοχῆς, ἐξηγή-
σομαι. Κατὰ γὰρ εἰς ὑπερβολὴν ἀέτα τε ὁμοῦς ἐγενήθη.
Τὸ μὲν οὖν μέγεθος αὐτῆς ἰσχυρὸν τριάκοντα κλίνας ἐπι-
δεχόμενον κύκλῳ, διασπινθὴν δ' εἶχε τοιαύτην. Κίονες δι-
στάθησαν ξύλιναι, πέντε μὲν κατὰ πλευρὰν ἐκίστην τοῦ
μήκους, πεντηκονταπύχνης πρὸς ὕψος, ἐν δὲ ἐκίστοις κα-
τὰ πλάτος· ἐφ' ὧν ἐπιστύλιον καθηρμόσθη τετράγωνον,
ὑπερεῖδον τὴν σίκατσιν τοῦ συμποσίου στήλην. Αὕτη
δ' ἐνεπείσθη κατὰ μέσον οὐρανίσκη κοκκινοβαφεῖ πε-
ρικλείη, καὶ τ' ἐκάτερον δὲ μέρος εἶχε θεοαῖς, μεσολαίκοις
ἐμπέτασμασι πυργωτοῖς κοτυλημέναις, ἐν αἷς φασγάνεα
χραπτὰ κατὰ μέσον ἐτάτατο. Τῶν δὲ κίωνων οἱ μὲν κί-
ονες ὁμοίαντο φοινίκῃ, οἱ δ' ἀνὰ μέσον θύρῃσιν εἶχον
φασγασίαν. Τούτων δ' ἐπὶ περιστύλιος ἐπεπείητο σύ-
ριγξ, ταῖς τρεσὶ πλευραῖς καμικρωτὴν ἔχουσα στήλην, ἐν ᾗ
τὴν τῶν κατακειμένων ἀκολουθίαν ἐστάναι συνέβαινεν.
Ἦς τὸ μὲν ἐντὸς αὐλαίας περιέχετο φρονικαῖς, ἐπὶ δὲ
τῶν ἀνὰ μέσον χωρῶν δοκεῖ θηρίων, παράδοξοι καὶ τῇ
ποιικίᾳ καὶ τοῖς μεγέθεσιν, ἐκρέμαντο. Τὸ δὲ περιέχον
αὐτὴν ὑπαιθρον μυρρίναις καὶ δάφνεσιν ἄλλοις τ' ἐπιτε-

δαίους ἔργασιν ἐργάσθαι συνηριφές. Τὸ δ' ἰδιωτὸς πᾶν ἄνθρωπος καταπέταστο παντοίοις. Ἡ γὰρ Αἰγυπτος καὶ διὰ τὴν τοῦ περιέχοντος αἶρος εὐπρόσβατον, καὶ διὰ τοὺς κριτεύοντας, τὰ υπακίως καὶ καθ' ἄραν ἐνεσθηαῖαν ἐν ἐτέροις φρονίμως τόποις ἄφθονα γενεὰ καὶ διὰ παντός, καὶ οὔτε ῥόδον οὔτε λευκοῦσαν οὔτ' ἄλλο βαδίας ἄνθος ἐκλεπτῶν οὐδὲν οὐδέποτε. *www.libro.com.gr* Διὸ δὲ καὶ κατὰ μέσον χειμῶνα τῆς ὑποδοχῆς τότε γαρηθείτης, παρόδοτος ἢ φαντασία [τότε] τοῖς ἔτερος κατέστη. Τὸ γὰρ εἰς μίαν εὐρεθῆναι στεφάνωσιν οὐκ ἔν δυνήσεται ἐν ἄλλῃ πόλει βαδίας, ταῦτα καὶ τῇ πλήθει τῶν κατακαυμένων ἐχορηγῶτο. εἰς τοὺς στεφάνους ἀφθύνως, καὶ εἰς τὸ τῆς σκηνῆς ἰδιωτὸς καταπέταστο χύδην, θείου τινὸς ὡς ἀληθεῶς ἀποταλοῦνται λαμπρὸς πρόσσωπ.

26. „Διέκτιτο δὲ ἐπὶ μὲν τῶν τῆς σκηνῆς παραστάδων ζῶα μαρμαρίων τῶν πρώτων τεχνιτῶν ἑκατόν. Ἐν δὲ ταῖς ἀπὸ μέσον χώραις πίνακες τῶν Σικυωνίων ζωγράφων, ἐναλλάξ δ' ἐπιλείκτοι εἰκασίαι παντοῖαι, καὶ χιτῶνες χρυσοῦφες, ἐρακτίδες τε κάλυπται, τινὲς μὲν εἰκόνας ἔχουσαι τῶν βασιλείων ἐνυφασμέναις, αἱ δὲ μυθικὰς διαθέσεις. Ἐπερὶ δὲ τούτων θυρεοὶ περιέκλυτο ἐναλλάξ, ἀργυροὶ τε καὶ χρυσοί. Ἐν δὲ ταῖς ἐκάνω τούτων χώραις, οὐσαις ἀκατήχαισιν, ἄντρα κατασκευάστω, κατὰ μὲν τὸ μέγεθος τῆς σκηνῆς ἐξ ἐν ἑκατέρᾳ πλευρᾷ, κατὰ πλάτος δὲ τέταρα· συμπίσσιά τε ἀντία ἀλλήλων ἐν αὐτοῖς τραγυαῖν τε καὶ (197) ποικίλιν καὶ σατυρικῶν ζώων, ἀληθινὸν ἔχοντων ἱματισμὸν, οἷς παρέκτιτο καὶ ποτήρια χρυσαῖα. Κατὰ μέσον δὲ τῶν ἄντραν γύμραι ἐκείνησαν, ἐν αἷς ἔκωτο Διελφοὶ χρυσοὶ τρίποδες, ὑπόστήματ' ἔχοντες. Κατὰ δὲ τὸν ὑψηλότετον τόπον τῆς ἀροφῆς αὐτοὶ κατὰ πρόσσω-

πον ἦσαν ἀλλήλων χρυσοῖ, πεντεκαδεκαπῆχεις τὸ μέγεθος. Ἐκεῖνο δὲ κλίνει χρυσαῖ σφιγγόποδες ἐν ταῖς δυαδὶ πλευραῖς ἑκατόν· ἡ γὰρ κατὰ πρόσωπον ὄψις ἀφεῖτ' ἀναπεπταμένη. Ταύταις δ' ἀμφέταποι ἀλουργεῖς ὑπέστρωντο τῆς πρώτης ἐρέας, καὶ περιστροφάματα ποικίλα, διαπρεπῆ ταῖς τέχναις, ἐπὶν. Ψилаὶ δὲ Περσικαὶ τὴν ἀνὰ μέσον τῶν ποδῶν χώραν ἐκάλυπτον, ἀκριβῆ τὴν εὐγραμμίαν τῶν ἐνυφασμένων ἔχουσαι ζωδίων. Παρετέθησαν δὲ καὶ τρίποδες τοῖς κατακειμένοις χρυσοῖ, διακόσιοι τὸν ἀριθμὸν, ὥστ' εἶναι δύο κατὰ κλίνην, ἐπ' ἀργυρῶν διέδρων. Ἐκ δὲ τῶν ὀπισθεν πρὸς τὴν ἄποψιν ἑκατόν ἀργυραῖ λεκάκαι, καὶ καταχύσεις ἴσαι, παρέκειτο. Ἐπεπῆγχι δὲ τοῦ συμποσίου καταντικρὺ καὶ ἑτέρα κλίνη πρὸς τὴν τῶν κυλικίων καὶ ποτηρίων τῶν τε λοιπῶν τῶν πρὸς τὴν χρῆσιν ἀνηκόντων κατασκευασμάτων ἔκθεσιν· αἱ δὲ πάντα χρυσαῖ τε ἦν καὶ διάλυθα, θαυμαστὰ ταῖς τέχναις. Τούτων δὲ τὴν μὲν κατὰ μέρος κατασκευὴν καὶ τὰ γένη μακρὸν ἐπεφαίνετό μοι δηλοῦν· τὸ δὲ τοῦ σταθμοῦ πλῆθος εἰς μύρια τέλαντ' ἀργυρίου τὴν σύμπασαν εἶχε κατασκευὴν.

27. „Ἡμεῖς δὲ, ἐπεὶδὴ τὰ κατὰ τὴν σκηπὴν διεληλύθαμεν, ποιησόμεθα καὶ τῆς πομπῆς ἐξήγησιν. Ἦγετο γὰρ διὰ τοῦ κατὰ τὴν πόλιν στοδίου. Πρώτη δ' ἐβιάδιζεν Ἐωσφόρου· καὶ γὰρ ἀρχὴν εἶχεν ἡ πομπή, καθ' ὃν ὁ προειρημένος ἀστὴρ φαίνεται χρόνον. Ἐπειδ' ἡ τοῖς τῶν βασιλέων γονεῦσι κατονομασμένη. Μετὰ δὲ ταύτας αἱ τῶν θεῶν ὑπάντων, οἰκίαν ἔχουσai τῆς περὶ ἐκάστην αὐτῶν ἱστορίας διασκευὴν. Τὴν δὲ τελευταίαν Ἐσπέρου συνάβαινεν εἶναι, τῆς ὥρας εἰς τοῦτο συναγούσης τὸν καιρὸν. Τὸ δὲ κατὰ μέρος αὐτῶν εἴ τις εἰδέναι βούλεται,

τας τῶν πεντετηρίδων γραφὰς λαμβάνων ἐπισκοπεῖτω. Τῆς δὲ Διονυσιακῆς πομπῆς πρῶτοι μὲν προήεσαν οἱ τὸν ὄχλον ἀνείργοντες Σειληνοὶ, πορφυραῖς χλαμύδας, οἱ δὲ φοινικίδας, ἡμφιεσμένοι. Τούτοις δ' ἐπηκολούθουν Σάτυροι, καθ' ἕκαστον τοῦ σταδίου μέρος εἴκοσι, λαμπάδας φέροντες κισσίνας διαχρύσους. Μεθ' οὓς Νίκαι, χρυσᾶς ἔχουσαι πτέρυγας. Ἐφερον δ' αὐταὶ θυμιατήρια ἐξάπληκται, κισσίνους χρυσοῖς κλωσὶ διακεκοσμημένα, ζωοτούς ἐνδεδυκυῖαι χιτῶνας, αὐταὶ δὲ πολὺν κόσμον χρυσοῦν περικειμένοι. Μετὰ δὲ ταύτας εἴτετο βωμὸς ἐξάπληκτος διπλοῦς, κισσίνῃ φυλλάδι διαχρυσῷ πεπνυκασμένος, ἔχων ἀμπέλινον χρυσοῦν στέφανον, μεσολεύκοις μίτραις καταλημένος. Ἐπηκολούθουν δ' αὐτῷ παῖδες, ἐν χιτῶσι πορφυροῖς λιβανωτὸν, καὶ σκύρακ, ἔτι δὲ κρόκον, ἐπὶ χρυσῶν μαζονόμων φέροντες, ἑκατὸν εἴκοσι. Μεθ' οὓς Σάτυροι τεσσαράκοντα, ἐστεφανωμένοι κισσίνους χρυσοῖς στεφάνοις· τὰ δὲ σώματα οἱ μὲν ἐνέχριντο ὀστρεῶν, τινὲς (198) δὲ μίλτω καὶ χρώμασιν ἑτέροις. Ἐφερον δὲ καὶ οὗτοι στέφανον χρυσοῦν, ἐξ ἀμπέλου καὶ κισσοῦ ἐργασμένον. Μεθ' οὓς Σειληνοὶ δύο ἐν πορφυραῖς χλαμύσι καὶ κρηπίσι λευκαῖς. Εἶχε δ' αὐτῶν ὁ μὲν πέτασον καὶ κρηπίκιον χρυσοῦν, ὁ δὲ σάλπιγγα. . Μέσος δὲ τούτων ἐβάδιζεν ἀνῆρ, μίλτων τετραπληκτος, ἐν τραγικῇ διαθείσας καὶ προσώπων, φέρων χρυσοῦν Ἀμυλθείας κέρας· ὃς προσηγχορεύετο Ἐνιαντός. . Ὡς γυνὴ περιμαλλεστάτη κατὰ τὸ μέγεθος εἴτετο, πολλὰ χρυσᾶ καὶ διαπρεπεῖς κεκοσμημένη, φέρουσα τῇ μὲν μιᾷ τῶν χειρῶν στέφανον περσαιᾶς, τῇ δ' ἑτέρᾳ ῥάβδον φοινίκος· ἐκαλεῖτο δὲ αὕτη Πεντετηρίς. Ταύτη δ' ἐπηκολούθουν Ὀλραι τέσσαρες διακεκοσμημένοι, καὶ ἑκάστη φέρουσα τοὺς ἰδίους καρπούς. Ἐχέ-

μενα τούτων θυματήρια δύο πύσσα ἐν χρυσοῦ, ἑκατήρη, καὶ βωμὸς ἀνὰ μέσον τούτων τετράγωνος χρυσοῦ. Καὶ πάντες Σάτυροι, σταφάνους ἔχοντες κισσόνους χρυσοῦς, φρονικίδας περιβεβλημένοι· ἔφερον δ' οἱ μὲν οἰνοχόην χρυσοῦν, οἱ δὲ καρχήσιον. Μεθ' οὗς ἑπορεύετο Φιλίσκος ὁ ποιητής, ἑρεῖς ὡς Διόνυσον, καὶ πάντες δὲ παρὰ τὸν Διόνυσον ταχύνται. Τούτων δ' ἑρεῖς ἐκέρχοντο Δελφικοὶ τρέποδες, ἀθλα τοῖς τῶν Ἀθηναίων χρυσοῦς· ὁ μὲν Πίνδακων, ἐννέα πηχῶν τὸ ὕψος, ὁ δὲ Πηχῶν δίδωκε, ὁ τῶν ἀνδρῶν.

28. „Μετὰ τούτους τετράγωνος πηχῶν νομισματικάδεκα, ὅπως δὲ τὸ πλάτος, ἦγγο ὑπὸ ἀνδρῶν ὀγδοήκοντα καὶ ἑκατὸν, ἐπὶ δὲ ταύτης ἐπὶ ἄγαλμα Διόνυσον δεκάπηχυν, σπῶσθαι ἐν καρχηδίου χρυσοῦ, χρυσῶν περφυρῶν ἔχον διάπεζον, καὶ ἐκ' αὐτοῦ ἀποκένον διαφανή· περιβεβλητο δὲ ἑμπίκτον περφυρῶν χρυσοποδακόν. Περφύρετο δὲ αὐτοῦ κρατὴρ Λακωνικὸς χρυσοῦς μετρητῶν πωτακαίδεκα καὶ τρέπους χρυσοῦς, ἐφ' οὗ θυματήριον χρυσοῦν καὶ φιάλαι δύο χρυσαῖ, κισσῶν μισταὶ καὶ κρόκων. Περιέκειτο δ' αὐτῷ καὶ σιδῆς ἐν κισσοῦ καὶ ἑμπίλου καὶ τῆς λουτῆς ὀπαῖρας κισσομημένη· προσήχητο δὲ καὶ στέφανος, καὶ τινάται, καὶ δῦρσοι, καὶ τόρυκατα, καὶ μέτραι, πρόσσωπά τε σατυράα καὶ κομισὰ καὶ τραγικά. Τῇ δὲ τετράγωνος ἑρεῖς καὶ ἑρεῖαι, καὶ πέρας τελεταί, καὶ θίωσι παντοδαποῖ, καὶ τὰ λήνα φέρουσιν. Μετὰ δὲ ταῦτα Μασάται, αἱ καλοῦνται Μικαλλόρες, καὶ Βασσάραι καὶ Ἀνδαί, κατακίχοντες τοὺς τρέχας, καὶ δεσποταζόμενοι τινὲς μὲν ὄρεσιν, αἱ δὲ μιλάει, καὶ ἀμυτῆς, καὶ κισσῶ· κατῆχον δὲ ταῖς χερσὶν αἱ μὲν ἰγχιρίδια, αἱ δὲ ὄφεις. Μετὰ δὲ ταύτας ἦγγο τετράγωνος, πηχῶ

ἄνω πλάτος, ὑπὸ ἀνδρῶν ἔχοντα, ἐφ' ἧς ἀγάλμα Νύ-
σης ὀκτάπηχυ καδύμενον, ἐνδεδυκὸς μὲν θάψων χιτῶνα
χρυσοποικίλον, ἱμάτιον δὲ ἡμιόστο Λακωνικόν. Ἀνίστα-
το δὲ τοῦτο μηχαναῖς, οὐδανὸς τὰς χεῖρας προσάγοντος,
καὶ ἐπύσασκε ἐν χρυσῇ φιάλῃ γάλα, πάντα ἐκείνητο. Ἐ-
χε δὲ ἐν τῇ ἀριστερᾷ θύρῃσι ἐστεφανώτον μέγαν. Αὕτη
δ' ἐστεφανώτο χρυσῷ, καὶ βύθηναι διαλλῶσαι πο-
λυταύτων. ἔχε δὲ σπάδα, καὶ ἐπὶ τῶν γυνῶν τῆς τε-
τρακύλου κατεπετήγησαν λαμπάδες διάχρυσοι τέτταρες.
(199) Ἐξῆς εἵλετο ἄλλη τετράκυλος, μήκος πηχῶν εἴ-
κοσι, πλάτος ἐκαίδεκα, ὑπὸ ἀνδρῶν τριακοσίων· ἐφ' ἧς
κατεσπένετο ληρὸς, πηχῶν εἴκοσι τεσσαράν, πλάτος πεν-
τακάδεκα, πλήρης στυφύλης. Ἐπείκουσιν δὲ ἐξήκοντα Σά-
τυροι, πρὸς αἰλὸν ἔδοντες μέλος ἐκατέρημιον· ἐφιστήκει δ'
αὐτοῖς Σιληρός· καὶ δὲ ὅλης τῆς ὁδοῦ τὸ γλυκύος ἔρρει.
Ἐξῆς ἐφίετο τετράκυλος, μήκος πηχῶν εἴκοσι πάντα,
πλάτος τεσσαρεσκαίδεκα· ἦγετο δὲ ὑπὸ ἀνδρῶν ἑξακο-
σίων· ἐφ' ἧς ἦν ἑσπός, τρισχιλούς ἔχων μετρητὰς, ἐν
πυρδαλῶν δερμάτων ἐφαμμένος· ἔρρει δὲ καὶ οὔτος, κα-
τὰ μικρὸν ἀνίσμενος, κατὰ πᾶσαν τὴν ὁδόν. Ἡκολού-
θουν δ' αὐτῷ Σάτυροι καὶ Σιληροὶ ἐκπὸν εἴκοσιν, ἐστε-
φανωμένοι, φέροντες οἱ μὲν οἰνοχόας, οἱ δὲ φιάλας, οἱ δὲ
θηραλείους μεγάλας, πάντα χρυσᾶ.

29. „Ἐχομένως ἦγετο κρατὴρ, ἀργυροῦς ἑξακοσίους
πηχῶν μετρητὰς, ἐπὶ τετρακύλῳ ἐκδύμενος ὑπὸ ἀνδρῶν
ἑξακοσίων. ἔχε δὲ ὑπὸ τὰ χεῖρα καὶ τὰ ὦτα καὶ ὑπὸ
τὴν βάσιν ζῶα τετοφνευμένα, καὶ διὰ μέσου ἐστεφανώτο
στεφάνῃ χρυσῇ διαλλῶσῃ. Ἐξῆς ἐπεφίετο πυλινῶα ἀρ-
γυρῶν δωδεκαπῆχη δύο, ὕψος πηχῶν ἑξ. Ταῦτα δ' εἶχον
ἄνω τε ἀκρογυρία καὶ ἐν ταῖς γάστραις κίχλη, καὶ ἐπὶ

τῶν ποδῶν ζῶα τριημιπτήχη καὶ πηχυαῖα, πλήθει πολλὰ. Καὶ λουτήρες μεγάλοι δέκα, καὶ κρατήρες ἑκαίδεκα, ὧν οἱ μέλλους ἐχώρουν μετρητὰς τριάκοντα, οἱ δ' ἐλάχιστοι πέντε. Ἔτι λήβητες ἕξ, βανιστοὶ εἴκοσι τέσσαρες, ἐπ' ἐγγυθήκαις πέντε, καὶ ληνοὶ ἀργυραὶ δύο, ἐφ' ὧν ἦσαν βίκοι εἴκοσι τέσσαρες, τράπεζά τε ὁλόαργυρος δωδεκάπηγος, καὶ ἄλλαι ἐξαπτήχεις τριάκοντα. Πρὸς δὲ τούτοις τρίποδες τέσσαρες, ὧν εἰς μὲν εἶχε τὴν περιμέτρον πηχῶν ἑκαίδεκα, κατάργυρος ὧν ὅλος, οἱ δὲ τρεῖς ἐλάττωες ὄντες διάλιθοι κατὰ μέσον ὑπῆρχον. Μετὰ τούτους ἐφέροντο Δελφικοὶ τρίποδες ἀργυροὶ ὀγδοήκοντα τὸν ἀριθμὸν, ἐλάττωες τῶν προειρημένων, ὧν αἱ γωνίαι τετραμέτροι· ὑδρῖαι εἴκοσι καὶ ἕξ, ἀμφορεῖς Παναθηναῖκοι ἑκαίδεκα, ψυκτῆρες ἑκατὸν ἐξήκοντα· τούτων ὁ μέγιστος ἦν μετρητῶν ἕξ, ὁ δὲ ἐλάχιστος δύο. Τὰντα μὲν οὖν ἦν ἅπαντα ἀργυρᾷ.

30. „Ἐχόμενοι δὲ τούτων ἐπόμενον οἱ τὰ χρυσώματα φέροντες, κρατήρας Λακωνικοὺς τέτταρας, ἔχοντας στεφάνους ἀμπελίνους. Τετραμέτροι ἕτεροι, Κορινθιογενεῖς δύο (οὗτοι δ' εἶχον ἀνωθὰν καθήμενα περιφανῇ τετορνευμένα ζῶα, καὶ ἐν τῷ τραχήλῳ καὶ ἐν ταῖς γαστροῖς πρόστυπα, ἐπιμελῶς πεποιημένα· ἐχώρει δ' ἕκαστος μετρητὰς ὀκτώ) ἐπ' ἐγγυθήκαις. Καὶ ληνὸς, ἐν ᾧ ἦσαν βίκοι δέκα· ὀλίγια δύο, ἑκάστην χωροῦν μετρητὰς πέντε· κώθωνες διμέτροι δύο· ψυκτῆρες εἴκοσι δύο, ὧν ὁ μέγιστος ἐχώρει μετρητὰς τριάκοντα, ὁ δὲ ἐλάχιστος μετρητήν. Ἐπόμενυσάν δὲ τρίποδες χρυσοὶ μεγάλοι τέτταρες· καὶ χρυσωματοθήκη χρυσῇ διάλιθος, πηχῶν δέκα ὕψος, ἔχουσα βασιμούς ἕξ, ἐν οἷς καὶ ζῶα τετραπάλαιστα, ἐπιμελῶς πεποιημένα, πολλὰ τὸν ἀριθμὸν· καὶ κυλικεῖα

δύο, καὶ ὑάλινα διάχρυσσα δύο· ἐγγυθῆκαι χρυσαὶ τετραπήχεις δύο, ἄλλαι ἐλάττους τρεῖς, ὑδρίαι δέκα, βωμὸς τρι-
(200) πηχυσ, μαζονόμα εἴκοσι πέντε. Μετὰ δὲ ταῦτα ἐπορεύοντο παῖδες χίλιοι καὶ ἑξακόσιοι, ἐνδεδυνότες χιτῶνας λευκοὺς, ἐστεφανωμένοι οἱ μὲν κισσῷ, οἱ δὲ πίντυ· ὧν διακόσιοι μὲν καὶ πενήκοντα χοεῖς εἶχον χρυσοὺς, τετρακόσιοι δὲ ἀργυροὺς, ἕτεροι δὲ τριακόσιοι, καὶ εἴκοσι ψυκῆρια ἔφερον χρυσᾶ, οἱ δὲ ἀργυρᾶ. Μεθ' οὓς ἄλλαι παῖδες ἔφερον κεράμια πρὸς τὴν τοῦ γλυκισμοῦ χρῆσιν· ὧν εἴκοσι μὲν ἦν χρυσᾶ, πενήκοντα δὲ ἀργυρᾶ, τριακόσια δὲ κεκηρογραφημένα χρώμασι παντοίοις. Καὶ κερασθέντων ἐν ταῖς ὑδρίαις καὶ πίθοις πάντες κοσμίως ἐγλυκάνθησαν οἱ ἐν τῷ σταδίῳ.

31. Ἐξῆς τούτοις καταλέγει τετραπήχεις τραπέζας· ἔφ' ὧν πολλὰ θείας ἄξια πολυτελεῶς κατεσκευασμένα περιήγετο θεάματα. „Ἐν οἷς καὶ ὁ τῆς Σεμέλης θάλαμος, ἐν ᾧ ἔχουσι χιτῶνας τινὲς διαχρύσους καὶ λιθοκολλήτους τῶν πολυτιμῶν. Οὐκ ἄξιον δ' ἦν παραλεπεῖν τήνδε τὴν τετράκνκλον, μήκος οὖσαν πηχῶν εἴκοσι δύο, πλάτος τεσσαρεσκαίδεκα, ὑπὸ ἀνδρῶν ἔλκομένην πεντακοσίαν· ἔφ' ἧς ἄντρον ἦν βαθὺ καδ' ὑπερβολὴν κισσῷ καὶ μίλτα. Ἐκ τούτου περιστρεφαὶ καὶ φάσσαι καὶ τρυγόνες καδ' ὅλην ἐξέπταντο τὴν ὁδόν, λημνίσκοις τοὺς πόδας δεδεμέναι πρὸς τὸ ῥαδίως ὑπὸ τῶν θεωμένων ἀρπάζεσθαι. Ἀνέβλυζον δὲ ἐξ αὐτοῦ καὶ κρονοὶ δύο, ὁ μὲν γόλακτος, ὁ δὲ σῆνου. Πᾶσαι δ' αἱ περὶ αὐτὸν Νύμφαι στεφάνους εἶχον χρυσοὺς· ὁ δὲ Ἑρμῆς καὶ κηρύκειον χρυσοῦν, ἐσθῆτας δὲ πολυτελεῖς. Ἐπὶ δὲ ἄλλης τετρακίκλον, ἣ περιεῖχε τὴν ἐξ Ἰνδῶν κάθοδον Διονύσου, Διόνυσος ἦν δωδεκάπηγος, ἐπ' ἑλέφαντος κατακείμενος, ἡμφιεσμένος προφυρίδα,

καὶ στέφανον κισσοῦ καὶ ἀμπέλου χρυσοῦν ἔχων, εἶχεν ἐν ταῖς χερσὶ θυρσόλογχον χρυσοῦν· ὑπεδίδετο δ' ἐμβάιδας χρυσογραφεῖς. Προκάθητο δ' αὐτοῦ ἐπὶ τῇ τραχήλῳ τοῦ ἐλέφαντος σατυρόσκοπος πεντάπηγος, ἐστραφανμένος πίτνος στεφάνῳ χρυσῷ, τῇ δεξιᾷ αἰγίῳ κέρατι χρυσῷ σημανίων. Ὁ δὲ ἑλέφας σκευὴν εἶχε χρυσήν, καὶ παρὰ τῇ τραχήλῳ κισσὸν χρυσοῦν στέφανον. Ἡκολούθουν δὲ τούτῳ παιδίσκαι πεντακοσία, πεκοσμημέναι χιτῶσι πορφυροῖς, χρυσῷ διαλωμέναι. Ἐστραφανόντο δὲ αἱ μὲν ἡγούμεναι ἑκατὸν εἴκοσι χρυσοῖς πιτύνοις στεφάνοις, ἡκολούθουν δὲ αὐταῖς Σάτυροι ἑκατὸν εἴκοσι, πανοπλίαις οἱ μὲν ἀργυρᾶς, οἱ δὲ χαλκᾶς ἔχοντες. Μετὰ δὲ τούτους ἐπορεύοντο ὄνων ἱλαὶ πάντε, ἐφ' ὧν ἦσαν Σελήναι καὶ Σάτυροι ἐστραφανμένοι. Τῶν δὲ ὄνων οἱ μὲν χρυσοῦς, οἱ δὲ ἀργυρᾶς προμετωπίδας καὶ σκευασίας εἶχον.

32. Μετὰ δὲ τούτους ἐλαφάντων ἄρματα ἀφείθη ἑκοσι τέσσαρα, καὶ συναγίδες τράγων ἐξήκοντα, καίλην δέκα, ὀρύγων ἑπτὰ, βουβάλην πεντακαίδεκα, στρογγύην συναγίδες ὀκτὼ, ἀνελάφων ἑπτὰ, καὶ συναγίδες τέσσαρες ὄνων ἀγρίων, ἄρματα τέσσαρα. Ἐπὶ δὲ πάντων τούτων ἀναβεβήκει παιδάρια, χιτῶνας ἔχοντα ἡριοχικούς καὶ πετάσους. Παραναβεβήκει δὲ παιδισκάκια, διεσκευασμένα πελταγίοις καὶ θυρσόλογχοις, πεκοσμημένα ἡματίοις καὶ χρυσοῖς. Ἐστραφανόντο δὲ τὰ μὲν ἡριοχοῦντα παιδάρια πίτυνι, τὰ δὲ παιδισκάκια κισσῷ. Ἐπῆσαν δὲ καὶ συναγίδες καμήλων, ἐξ ἑκατέρου μέρους τρεῖς· αἷς ἐπηκολούθησαν (201) θοὺν ὑπῆναι, ὑφ' ἡμίωνων ἀγόμεναι. Αὗται δ' εἶχον σκληρὰς βαρβαρικὰς, ἐφ' ὧν ἐκιάθησαν γυναικες Ἰνδαὶ καὶ ἑτεραι, πεκοσμημέναι ὡς αἰχμάλιστοι. Κάμηλοι δ' αἱ μὲν ἔφερον λίθων τοῦ μωᾶς τριακοσίας, σμίκτης τρια-

κοσίας, κρέκου καὶ κασσίδας καὶ κονναμύμον καὶ ἱρίδος καὶ τῶν λοιπῶν ἀρωμάτων διακοσίας. Ἐχόμενοι τούτων ἦσαν Αἰθίοπες διαφοροί, ὧν οἱ μὲν ἔφερον ὀδόντας ἑξακοσίους, ἕτεροι δὲ ἔβανον πορφυροὺς διαχιλίους, ἄλλοι χρυσοὺς καὶ ἀργυροὺς κροτήρας ἑξήκοντα, καὶ ψήγματα χρυαίου. Μεθ' οὓς ἐτόμπνυσαν πυνητοὶ δύο, ἔχοντες σιβίνας ἐπιχρύσους. Ἦσαν δὲ καὶ κύνες διαχιλιοὶ τετρακόσιοι, οἱ μὲν Ἰνδοὶ, οἱ λοιποὶ δὲ Ἰρκανοὶ καὶ Μολοσσοὶ καὶ ἑτέραν γενῶν. Ἐξῆς ἄνδρες ἑκατὸν πενήκοντα, φέροντες δένδρα, ἃ ὧν ἀνήρτητο θηρία παντοδαπὰ καὶ ὄρνια. Ἐπ' ἐφέραντο ἐν ἀγγείαις ψαττακοὶ, καὶ ταῖ, καὶ μελαγχρίδες, καὶ φασιανοὶ ἄρνιθες, καὶ ἄλλοι Αἰθιοπικοὶ, πλήθει πολλοί." Εἰπὼν δὲ καὶ ἄλλα πλείστα, καὶ καταλίσας ζῶων ἀγέλας, ἐπιφέρει· „Πρόβατα Αἰθιοπικὰ ἑκατὸν τριάκοντα, Ἀράβια τριακόσια, Εὐβοϊκὰ ἑκοσι, ὀλόλευκοὶ ῥῆες Ἰνδιοὶ ἑκοσι ἑξ, Αἰθιοπικοὶ ὅκτω, ἄρκτος μὲν λευκὴ μεγάλη μία, παρδάλεις τεσσαρεσκαίδεκα, πάνθηρες ἑκαδέκα, λυγρία τέσσαρα, ἄρκηλοι τρεῖς, καμηλοπάρδαλις μία, φένικρος Αἰθιοπικὸς εἷς."

33. „Ἐξῆς ἐπὶ τετρακύντου διόνυτος περὶ τὸν τῆς Ῥίης βῆμον καταπτεφυγὼς, ὅτε ὑπὸ Ἡρας ἐδιώκετο, στέφανον ἔχων χρυσοῦν, Πριάπτου αὐτῷ παριστάτος, ἐστεφανωμένου χρυσῇ κισσίνῃ. Τὸ δὲ τῆς Ἡρας ἄγαλμα στεφάνην εἶχε χρυσήν. Ἀλεξάνδρου δὲ καὶ Πτολεμαίου ἄγάλματα, ἐστεφανωμένα στεφάνοις κισσίνοις ἐκ χρυσοῦ. Τὸ δὲ τῆς Ἀρετῆς ἄγαλμα, τὸ παρεστὸς τῷ Πτολεμαίῳ, στέφανον εἶχε ἁλίας χρυσοῦν. Καὶ Ἡρίππος δ' αὐτοῖς συμπαρῆν, ἔχων στέφανον κισσίνον ἐκ χρυσοῦ. Κόρινθος δ' ἡ πάλις, παρεστῶσα τῷ Πτολεμαίῳ, ἐστεφάνωτο διαδήματι χρυσῷ. Παρέκειντο δὲ πᾶσι τούτοις κυλινδρὸν με-

σιὼν χρυσομάτων, κρατὴρ τε χρυσοῦς, μισθητῶν πάντε. Τῇ δὲ τετρακίκλῳ ταύτῃ ἠκολούθουν γυναῖκες, ἔχουσαι μάτια πολυτελῇ καὶ κόσμον· προσηγορεύοντο δὲ πόλεις, αἱ τ' ἀπ' Ἰωνίας, καὶ λουταὶ Ἑλληνίδες, ὅσαι τὴν Ἀσίαν καὶ τὰς νήσους κατοικοῦσαι ὑπὸ τοὺς Πέρσας ἐτάχθησαν· ἐφόρον δὲ πᾶσαι στεφάνους χρυσοῦς. Ἐφέρετο καὶ ἐπ' ἄλλων τετρακίκλων θύρσος ἐνεσηκοντάπηχυς χρυσοῦς, καὶ λόγχη ἀργυρὰ ἐξηκοντάπηχυς, καὶ ἐν ἄλλῃ φαλλὸς χρυσοῦς, πηχῶν ἑκατὸν εἴκοσι, διαγεγραμμένος, καὶ διαδεδαμένος στέμμασι διαχρύσοις, ἔχων ἐπ' ἄκρου ἀστέρα χρυσοῦν, οὗ ἦν ἡ περιμέτρος πηχῶν ἑξ.

„Πολλῶν οὖν καὶ ποικίλων εἰρημένων ἐν ταῖς πομπαῖς ταύταις, μόνα ἐξελεξάμεθα, ἐν οἷς ἦν χρυσὸς καὶ ἀργυρὸς. Καὶ γὰρ διαθέσεις πολλαὶ ἀκοῆς ἦσαν ἄξια, καὶ θηρίων πλήθη, καὶ ἵππων, καὶ λέοντες παμμεγέθεις ἄκοι καὶ τέσσαρες. Ἦσαν δὲ καὶ ἄλλαι τετρακίκλοι, οὐ μόνον εἰκόνας βυσιλέων φέρουσαι, ἀλλὰ καὶ θεῶν πολλαί. Μεθ' οὗτος χορὸς ἐπόμπευσεν ἀνδρῶν ἑξακοσίων· ἐν οἷς κιθαρισταὶ συνεφώνουν τριακόσιοι, ἐπιχρύσους ἔχοντες (202) τες ὅλας κιθάρας καὶ στεφάνους χρυσοῦς. Μεθ' οὗτος ταῦροι διήλθον δισχίλιοι ὁμοιοχρώματοι, χρυσοκέφα, προμετωπίδας χρυσᾶς, καὶ ἀνὰ μέσον στεφάνους ὄρμονες τε καὶ αἰγίδας πρὸ τῶν στηθῶν ἔχοντες· ἦν δ' ἀπαντα ταῦτα χρυσᾶ.“

34. „Καὶ μετὰ ταῦτα Διὸς ἦγετο πομπὴ καὶ ἄλλων παμπόλλων θεῶν, καὶ ἐπὶ πᾶσιν Ἀλεξάνδρου, ὃς ἐφ' ἄρματος ἐλεφάντων ἀληθινῶν ἐφέρετο χρυσοῦς, Νίκη καὶ Ἀθηνᾶν ἐξ ἐκατέρου μῦθους ἔχων. Ἐπόμπευσαν δὲ καὶ θρόνοι πολλοὶ, ἐξ ἐλέφαντος καὶ χρυσοῦ ἡλασκειασμένοι· ὧν ἐφ' ἑνὸς ἕκαστο στεφάνῃ χρυσῇ, ἐπ' ἄλλου δίκραας χρυ-

σοῦν, ἐπ' ἄλλου δὲ ἦν στέφανος χρυσοῦς, καὶ ἐπ' ἄλλοδ
 δὲ κίρας δολόχρυσον. Ἐπὶ δὲ τὸν Πτολεμαῖον τοῦ Σωτή-
 ρος θρόνον στέφανος ἐπέκειτο ἐκ μυθίων κατεσκευασμέ-
 νος χρυσῶν. Ἐπόμεπυσσε δὲ καὶ θυμιατήρια χρυσᾷ τρια-
 κόσια καὶ πεντήκοντα, καὶ βωμοὶ δὲ ἐπὶ χρυσοῖ, ἐστεφα-
 νομένοι χρυσοῖς στέφανοις· ὧν ἐνὶ παρεπτεπήγυσαν δῶδες
 χρυσᾷ δεκαπτήχης τέσσαρες. Ἐπόμεπυσαν δὲ καὶ ἐσχά-
 ραι ἐπὶ χρυσοῖ δώδεκα· ὧν ἡ μὲν δωδεκάπηχης τῇ περι-
 μέτρῳ, τεσσαρακοντάπηχης ὕψει, ἡ δὲ πηχῶν πεντεκαί-
 δεκα. Ἐπόμεπυσαν δὲ καὶ Δελφικοὶ τρίποδες χρυσοῖ ἐν-
 νέα, ἐκ πηχῶν τεσσάρων· ἄλλοι ὅκτῳ, πηχῶν ἕξ· ἄλλος
 πηχῶν τριάκοντα, ἐφ' οὗ ἦν ζῶα χρυσᾷ πενταπτήχη, καὶ
 στέφανος πάλῳ χρυσοῦς ὑμπελινός. Παρθήλθον δὲ καὶ
 φοῦναιες ἐπὶ χρυσοῖ ὀκταπτήχης ἐπτὰ, καὶ κηρύκειον ἐπὶ
 χρυσοῦ πηχῶν τεσσαράκοντα πέντε, καὶ κεραινὸς ἐπὶ
 χρυσοῦ πηχῶν τεσσαράκοντα, ναὸς τε ἐπὶ χρυσοῦ, οὗ ἡ πε-
 ρίμετρος πηχῶν τεσσαράκοντα· δίκρας πρὸς τούτοις ὀκτά-
 πηχυν. Πολὺν δὲ καὶ ζῶων πλῆθος ἐπὶ χρυσοῦ συνεισέ-
 πευσεν, ὧν ἦν τὰ πολλὰ δωδεκαπτήχη· καὶ θηρία ὑπερά-
 γοντα τοῖς μεγέθεσι, καὶ ἄστοι πηχῶν εἴκοσι. Στέφανοι
 τ' ἐπὶ χρυσοῖ ἐπόμεπυσαν τρισχίλιοι διακόσιοι, ἕτερός τε
 μυστικὸς χρυσοῦς, λίθοις πολυτελέσι κεκοσμημένος, ὀγ-
 δοηκοντάπηχης· οὗτος δὲ περιτίθετο τῇ τοῦ Βερεικίλου
 θυρώματι, αἰγίς τε ὁμοίως χρυσῇ. Ἐπόμεπυσαν δὲ καὶ
 στέφανοι χρυσᾷ πάλῳ πολλοὶ, ἃς ἔφερον παιδίσκαι πο-
 λυτελὲς κεκοσμημέναι· ὧν μία δέπηχης εἰς ὕψος, τὴν δὲ
 περίμετρον ἔχουσα ἑκατάδεκα πηχῶν. Ἐπόμεπυσσε δὲ καὶ
 θώραξ χρυσοῦ πηχῶν δώδεκα, καὶ ἕτερος ἀργυροῦ πη-
 χῶν ὀκτωκατάδεκα, * * * ἐννέα, ἔχων ἐφ' αὐτὸν κεραι-
 νοὺς χρυσοῦς δεκαπτήχης δύο, καὶ στέφανον ὀκτὸς διὰ μ-

θεν· ἀσπίδες χρυσαῖ εἴκοσι, πανοπλῖαι χρυσαῖ ἐξήκοντα τέσσαρες, πημῆδες χρυσαῖ τριπλήγαις δύο, λίκαναι χρυσαῖ δώδεκα, φιάλαι πολλαὶ πόνυ τὸν ὑφαιμὸν, οἰνοχόαι τριάκοντα, ἐξάλειπτρα μεγάλα δέκα, ὑδρίαὶ δώδεκα, μαζονόμα πενήκοντα, τράπεζαι διάφοροι, κυλικεῖα χρυσομαύτων πέντε, κίρας ὀλόχρυσον πηχῶν τριάκοντα. Τῆτα δὲ τὰ χρυσώματα ἐπὶ τῶν ἐν τῇ τοῦ Διονύσου πομπῇ διενεχθέντων. Εἰς ἀργυρώματων ἅμαξαι τετρακόσιαι, καὶ χρυσομαύτων εἴκοσι, ἑρωμάτων δὲ ἄτακτοίαι·

35. „Ἐπὶ δὲ πᾶσιν ἐπόμεψυσαν αἱ δυνάμεις αἱ ἱππικαὶ καὶ πεζικαὶ, πᾶσαι καθεπλισμέναι θραμμισίως. Πλεῖοι μὲν ἐς πέντε μυριάδας καὶ ἑπτακισχιλίους, καὶ ἑξα(203) κοσίους, ἱππῆς δὲ διαμύριοι τρισχίλιοι διακόσιοι. Πάντες δ' αὖτοι ἐπόμεψυσαν, τὴν ἀρμόζουσαν ἑκάστην ἡμιασμένοι στολῆν, καὶ τὰς προσηκούσας ἔχοντες πανοπλίας. Ἐπὶ δ', ὡς πάντες οὗτοι ἔχον πανοπλίῶν, καὶ ἄλλαι πλείους ἦσαν ἀποκείμεναι, ὡς οὐδὲ τὸν ἀριθμὸν ἀναγράψαι ῥάδιον.“ Κατέλεξε δ' αὐτὸν ὁ Καλλιξενος. „Ἐστεφανώθησαν δ' ἐν τῷ ἁγῶνι καὶ στεφάνοις χρυσοῖς ἄνθρωποι. Πτολεμαῖος δὲ ὁ πρῶτος καὶ Βερνίκη εἴκοσι τριπλὴν ἐφ' ἑρμίων χρυσῶν καὶ τεμένεσιν ἐν Λαδοῖνῃ. Καὶ ἐγένετο τὸ δαπάνημα τοῦ νομίσματος τάλαντα διςχίλια διακόσια τριάκοντα ἑνέα, μυαῖ πενήκοντα· καὶ ταῦτ' ἡριθμήθη πάντα παρὰ τοῖς οἰκονόμοις, διὰ τὴν τῶν στεφανούντων προθυμίαν, πρὸ τοῦ τὰς θεᾶς παρελθεῖν. Ὁ δὲ Φιλάδεμος Πτολεμαῖος, υἱὸς αὐτῶν, εἴκοσι χρυσαῖς, δυοὶ μὲν ἐφ' ἑρμίων χρυσῶν, ἐπὶ δὲ κίονων ἐξαπλήγαι μᾶ, πενταπλήγαις πέντε, τετραπλήγαις ἑξ·

36. Ποῖα οὖν, ἄνδρες δαυτιμόνες, βασιλεῖα οὕτως γέγονε πολυχρυσος; Οὐ γὰρ τὰ ἐν Περσῶν καὶ Βαβυ-

λαῖνος λαβούσα χρήματα, ἢ μέταλλα ἐργαζομένη, ἢ Πα-
 κτωλὸν ἔχουσα, χρυσοῦν ψήγμα καταφέροντα. Μόνος
 γὰρ ὡς ἀληθῶς ὁ χρυσοφόρος καλούμενος Νεῖλος μετὰ
 τροφῶν ἀφ' ὧν καὶ χρυσὸν ἀνδρόληρον καταφέρει, ἀνω-
 δύνως γεωγγούμενον, ὡς πᾶσι ἐξαρκεῖν ἀνθρώποις, διὰ τὴν
 Τριπτολέμου πεμπόμενον εἰς πᾶσαν γῆν. Διάπερ αὐτὸν
 καὶ ὁ Βυζάντιος ποιητὴς Παραμένον ἐπιπαλιόμενος, Αἰ-
 γύπτει Ζεῦ, φησὶ, Νεῖλε. Πάλλων δ' ὁ Φιλάδελφος βα-
 σιλέων πλούτῳ διέφερε, καὶ περὶ πάντα ἐσπουδαίει τὰ
 κατασκευάσματα φιλοτίμως, ὥστε καὶ πόλεων πλήθει
 πάντας ἐπερίβαλλε. Τὰ γοῦν μέγιστα τῶν πόλεων ἦν παρ'
 αὐτῷ τριακοντῆρις δύο, ἑκατῆρις μία, τέσσαρες τρισκαί-
 δεκῆρις, ὀδοκῆρις δύο, ἑνδεκῆρις τεσσαρεσκαίδεκα, ἐν-
 νῆρις τριάκοντα, ἑπτεῆρις τριάκοντα ἑπτὰ, ἑξήρις πέντε,
 παντῆρις ἑπτακαίδεκα· τὰ δ' ἀπὸ τεττῆρους μέχρι τριη-
 ρημιολίας διπλάσια τούτων. Τὰ δ' εἰς τὰς νήσους πεμ-
 πόμενα καὶ τὰς ἄλλας πόλεις, ὅπῃ ἤρχε, καὶ τὴν Αἴθνην
 πλείονα ἦν τῶν τετραμυχιλίων. Περὶ δὲ βιβλίων πλήθους,
 καὶ βιβλιοθηκῶν κατασκευῆς, καὶ τῆς εἰς τὸ Μουσεῖον
 συναγωγῆς, τί δεῖ καὶ λέγειν, πᾶσι τούτων ὄντων κατὰ
 μέγλην;

37. Ἐπεὶ δὲ περὶ καὶ τῆς κατασκευῆς εἰρήκαμεν, φέ-
 ρομεν (ἀκοῆς γάρ ἐστιν ἄξια,) καὶ τὰ ὑπὸ τοῦ Φιλοπά-
 τορος βασιλέως κατασκευασμένα σκάφη. Περὶ ἃν ὁ αὐτὸς
 Καλλιξενὸς ἱστορεῖ ἐν τῷ πρώτῳ περὶ Ἀλεξανδρείας, οὐ-
 τως δὲ λέγων· „Τὴν τεσσαρακοντῆρην ναὺν κατασκεύασεν ὁ
 Φιλοπάτωρ, τὸ μῆκος ἔχουσα διακοσίαν ὀγδοήκοντα πη-
 γῶν, ὅτι δὲ καὶ τριάκοντα ἀπὸ παρόδου ἐπὶ πάροδον
 ὕψος δὲ ἕως ἀκροστολίου τεσσαράκοντα ὅτι πηγῶν.
 Ἀπὸ δὲ τῶν προσηματικῶν ἀφλάστων ἐπὶ τὸ πρὸς τῇ θα-

λάσση μέρος αὐτῆς τρεῖς πρὸς τοῖς πεντήκοντα πήχεις.
 Πηδάλια δ' εἶχε τέταρα τριακονταπήχη, κώπας δὲ θρα-
 (204) νικῆς, ὅσων καὶ τριάκοντα πηχῶν τὰς μεγίστας,
 αἱ, διὰ τὸ μολυβδον ἔχεν ἐν τοῖς ἐγκυρῖδιαις, καὶ γεγυμ-
 ναι μὲν εἶσι βαρεῖαι κατὰ τὴν ζύγωσιν, εὐήρεις ὑπὲρχον
 ἐπὶ τῆς χρείας. Διπρωρος δ' ἐγγόνει καὶ δίπρυμνος,
 καὶ ἔμβολα εἶχε ἐπὶ τὰ τοῦτον ἐν μὲν ἡγούμενον, τὰ δ'
 ὑποστέλλοντα· τινὰ δὲ κατὰ τὰς ἐπιπίδας. Ῥοζώματα
 δὲ ἐλόμβαντο δώδεκα· ἑξακοσίων δ' ἦν ἕκαστον πηχῶν.
 Εὐρυθμος δ' ἦν καὶ ὑπερβολὴν· θαυμαστός δ' ἦν καὶ
 ἄλλος κόσμος τῆς νεῆς. Ζῶα μὲν γὰρ εἶχεν οὐκ ἐλάττω
 δώδεκα πηχῶν κατὰ πρῦμνον τε καὶ πρῶραν, καὶ πᾶς
 τόπος αὐτῆς κηρογραφία κατεπεποιήκετο, τὸ δ' ἔγκοιτον
 ἦσαν μᾶλλον τῆς τροπῆς κιστίνην φυλλάδα καὶ θύρσους
 εἶχε περὶ. Πολὺς δ' ἦν καὶ ὁ πῶν ὅπλων κόσμος, Ἀνα-
 πλήρου δὲ τὰ προσδεόμενα τῆς νεῆς μέρη. Γενομένης δὲ
 ἀναπείρας ἐδέξατο ἐρέτας πλείους τῶν τετρακισχιλίων, εἰς
 δὲ τὰς ὑπηρεσίας τετρακοσίους· εἰς δὲ τὸ κατὰστρωμα
 ἐπιβίβας τρισχιλίους, ἀποδεόντας ἑκατὸν καὶ πεντήκοντα·
 καὶ χωρὶς ὑπὸ τὰ ζύγια πλήθος ἀνθρώπων ἕτερον, ἐπα-
 σιτισμούς τε οὐκ ὀλίγον. Καθεκλύσθη δὲ τὴν μὲν ἀρ-
 χὴν ἀπὸ ἐσχαρίου τινός, ὃ φασὶ παγῆναι πεκτίνοντα
 πλοίων πεντηρικῶν ξυλαῖα, ὑπὸ δὲ ὄχλου μετὰ βοῆς καὶ
 σαλπύγγων κατήγετο. Ἰστέρον δὲ τῶν ἀπὸ Φοινίκης τις
 ἐπενήσθη τὴν καθολικὴν, τάφρον ὑποστησάμενος, ἴσην τῇ
 νηὶ καταμῆκος, ἣν πλησίον τοῦ λιμένος ᾤκουσε. Τούτῃ
 δὲ τοὺς θεμελίους κατακοδόμησε μὲν στερεῶ πρὸς πάντα
 πήχεις τὸ βάθος, καὶ διὰ τούτων φάλαγγας ἐκκαρπίας
 κατὰ πλάτος τῆς τάφρου διώσας συνεχεῖς, τετράπηχυν εἰς
 βάθος τόπον ἀπολιπούσας. Καὶ ποιήσας εἰσοῦν ἀπὸ

τῆς θαλάσσης ἐνέπλησεν αὐτῆς πάντα τὸν ὀρυχθέντα τόπον, εἰς ὃν ῥαδίως ἀπὸ τῶν τυχόντων ἀνδρῶν εἰσήγαγε τὴν γαῖν. *** τὸ ἀνοιχθὲν κατ' ἀρχαῖς ἐμφράξαντας μετεξαντλήσαι πάλιν τὴν θάλασσαν ὀργάνοις. Τούτου δὲ γενομένου ἐδρασθῆναι τὸ πλοῖον ἀσφαλῶς ἐπὶ τῶν προσημνίων φαλάγγων.

38. Κατεσκευάσθη δ' ἰὸ Φιλοπάτηρ καὶ ποτάμιον πλοῖον, τὴν θαλαμηγὸν καλουμένην, τὸ μῆκος ἔχουσαν ἡμισταδίου, τὸ δ' εὖρος, ἢ πλατύτατον, τριάκοντα πηχῶν. τὸ δὲ ὕψος σὺν τῷ τῆς σκηνῆς ἀναστήματι μικρὸν ἀπέδει τεσσαράκοντα πηχῶν. Τὸ δὲ σχῆμ' αὐτῆς οὔτε ταῖς μακραις νηυσὶν οὔτε ταῖς στρογγύλαις ἐοικὸς, ἀλλὰ παραηλαχμένον τε καὶ πρὸς τὴν χρεῖαν τοῦ ποταμοῦ τὸ βῆθος. Κάτωθεν μὲν γὰρ ἁλτενῆς καὶ πλατυῖα, τῷ δ' ὄγκῳ μετέωρος· τὰ δ' ἐπὶ τῶν ἁκρῶν αὐτῆς μέρη, καὶ μάλιστα τὰ κατὰ πρῶραν, παρέτευν ἐφ' ἱκανόν, τῆς ἀνακλίσσεως εὐγράμμου φαινομένης. Διπρεὺς δ' ἐγγόνει καὶ διπρηνιος, καὶ πρὸς ὕψος ἀνέτεινε, διὰ τὸ μετέωρον ἄγαν ἵστασθαι πολλάκις ἐν τῷ ποταμῷ τὸ κύμα. Κατεσκευάσθη δ' αὐτῆς κατὰ μὲν μέσον τὸ κύτος τὰ συμπόσια, καὶ οἱ κοιτῶνες, καὶ τὰ λοιπὰ τὰ πρὸς τὴν διαγωγὴν χρηστήρια. Πέριξ δὲ τῆς νεὸς περίπατοι κατὰ τὰς τρεῖς πλευρὰς ἐγγέονεσαν διπλοῖ. Ὡς ἢ μὲν περίμετρος ἦν πάντα πλέθρων οὐκ ἐλάττων, ἢ δὲ διάφραξις τοῦ μὲν καταγείου (205) περιστύλῳ παραπλήσιος, τοῦ δ' ὑπερώου κρήνη φραγμοῖς καὶ θυρῶσι περιεχομένη πάντοθεν. Πρῶτη δ' εἰσπύοντι κατὰ πρύμναν ἐτέτακτο προστάς, ἐξ ἐναντίου μὲν ἀναπεπταμένη, κύκλῳ δὲ περίπτερος· ἥς ἐν τῷ καταναγκῇ τῆς πρῶρας μέρει προπύλαιον κατεσκευάσθη, δι' ἐλέφαντος καὶ τῆς πολυτελεστάτης ὕλης γεγονός. Τοῦτο δὲ

διελθούσων ὥσαντι προσκήριον ἐπιτοίητο τῇ διαθείσῃ, κατὰ στεγον ὄνω. Πάλιν ὁμοίως κατὰ μὲν τὴν μέσην πλευρὰν προστάς ἑτέρα παρέκειτο ὀπισθεν, καὶ τετράθυρος ἔφερεν εἰς αὐτὴν πυλῶν. Ἐξ ἀριστερῶν δὲ καὶ δεξιῶν θυρίδες ὑπέκειντο, εὐάμιαν παρέχουσαι. Συνήπτο δὲ τούτοις ὁ μέγιστος οἶκος· περίπτερος δ' ἦν, εἰκοσι κλίνας ἐπιδεχόμενος. Κατεσκευάσθη δ' αὐτοῦ τὰ μὲν πλεῖστα ἀπὸ κίδρου σχιστῆς καὶ κυπαρίσσου Μιλησίας· αἱ δὲ τῆς περιστάσεως θύραι, τὸν ἀριθμὸν εἰκοσιν οὔσαι, θυίαις κατεκεκόλληντο σανίσι, ἐλεφαντίνους ἔχουσαι τοὺς κόσμοις. Ἡ δ' ἐνῆλωσις ἢ κατὰ πρόσωπον αὐτῶν, καὶ τὰ ῥόπτρα ἐξ ἐρυθροῦ γεγονότα χαλκοῦ, τὴν χρύσειον ἐκ πύρρος εἰλήφει. Τῶν δὲ κίονων τὰ μὲν σώματα ἦν κυπαρίσσινα, αἱ δὲ κεφαλαὶ Κορινθιουργεῖς, ἐλέφαντι καὶ χρυσοῦ διακεκοσμημέναι. Τὸ δὲ ἐπιστύλιον ἐκ χρυσοῦ τὸ ὅλον· ἐφ' αὐτῷ διάζωσμα ἐφήρμοστο, περιφανῆ ζῶδια ἔχον ἐλεφάντα, μέζονα πηχυαίων, τῇ μὲν τέχνῃ μέτρια, τῇ χορηγίᾳ δ' ἄξιοθαύμαστα. Ἐπέκειτο δὲ καὶ στέγη καλὴ τῷ συμποσίῳ τετράγωνος κυπαρισσίνη· γλυπτοὶ δ' αὐτῆς ἦσαν οἱ κόσμοι, χρυσῇ ἔχοντες τὴν ἐπιφάνειαν. Παρέκειτο δὲ τῷ συμποσίῳ τούτῳ καὶ κοιτῶν ἐπτάκλιμος· ἧς συνήπτο στενὴ σῦριγξ, κατὰ πλάτος τοῦ κύτους χωρίζουσα τὴν γυναικωνίτην. Ἐν δὲ ταύτῃ συμπόσιον ἐννεάκλινον ἦν, παραπλήσιον τῇ πολυτελείᾳ τῷ μεγάλῳ, καὶ κοιτῶν πεντάκλιμος. Καὶ τὰ μὲν ἄχρι τῆς πρώτης στέγης κατεσκευασμένα τοιαῦτ' ἦν.

39. „Ἀναβάντων δὲ τὰς παρακειμένας πλῆσιον τῷ προσηγμένῳ κοιτῶν κλίμακας, οἶκος ἦν ἄλλος πεντάκλιμος, ὀρόφωμα ῥομβωτὸν ἔχων· καὶ πλησίον αὐτοῦ ναὸς Ἀφροδίτης Θολοειδῆς, ἐν ᾧ μαρμάρων ἁγάλια τῆς θεοῦ. Κα-

τῶν αὐτῶν δὲ τοῦτου ἄλλο συμπόσιον πολυτελὲς περίπτε-
 ρον· οἱ γὰρ κλονες αὐτοῦ ἐκ λίθων Ἰνδικῶν συνέκαστο.
 Παρὰ δὲ καὶ τούτῳ τῷ συμποσίῳ κοιτῶνες, ἀκόλουθον
 τὴν κατασκευὴν τοῖς προδεδωλωμένοις ἔχοντες. Προάγοντι
 δὲ ἐπὶ τὴν πρόωρον οἶκος ὑπέκειτο Βακχικὸς, τρισκαυδεκά-
 κλινος, περίπτερος, ἐπὶ χρυσοῦν ἔχων τὸ γεῖσον ἕως τοῦ πε-
 ριτρέχοντος ἐπιστυλίου· στέγη δὲ τῆς τοῦ θεοῦ διαθέσεως
 οἰκίαι. Ἐν δὲ τούτῳ κατὰ μὲν τὴν δεξιὰν πλευρὰν ἄν-
 τρον κατεσκευάσται, οὗ χροῶμα μὲν ἦν ἔχον τὴν πετροποι-
 ῖαν ἐκ λίθων ἀληθινῶν καὶ χρυσοῦ δεδημιουργημένον·
 ἴδρυτο δ' ἐν αὐτῷ τῆς τῶν βασιλέων συγγενείας ἀγάλμα-
 τα εἰκονικὰ λίθου λυχνίως. Ἐπιτεράπτες δ' ἱκανῶς καὶ ἄλ-
 λο συμπόσιον ἦν, ἐπὶ τῇ τοῦ μεγίστου οἴκου στέγῃ κειμε-
 νον, σκηνῆς ἔχον τάξιν· ὥστε τῇ μὲν οἴκ ἔπῃν ** διατό-
 (206) ναια δὲ τοξοειδῇ διὰ ποσοῦ τιμος ἐντέτακτο δια-
 στήματος, ἐφ' ὧν αὐλαῖαι κατὰ τὸν ἀνάπλου ἀλουργεῖς
 ἐπετείαννυντο. Μετὰ δὲ τοῦτο αἰθρῖον ἐξεδέχετο, τὴν
 ἐπάνω τῆς ὑποκειμένης προστάδος τάξιν κατέχον· ὃ κλέ-
 μαξ τε ἐλακτὴ, φέρονσα πρὸς τὸν κρυπτόν περίπατον, πα-
 ρέκειτο, καὶ συμπόσιον ἐννεάκλινον, τῇ διαθήσει τῆς κα-
 τασκευῆς Αἰγύπτιον. Οἱ γὰρ γεγονότες αὐτόθι κλονες
 ἀνήγοντο στρογγύλοι, διαλλάττοντες τοῖς σπονδύλοις, τοῦ
 μὲν μελανος, τοῦ δὲ λευκοῦ, παράλληλα τιθεμένων. Εἰσὶ δ'
 αὐτῶν καὶ αἱ κεφαλαὶ τῷ σχήματι περιφερεῖς, ὧν ἡ μὲν ὕλη
 περιγραφὴ παραπλησία ῥόδοις ἐπὶ μικρὸν ἀναπεπταμένοις
 ἐστίν. Περὶ δὲ τὸν προσαγορευόμενον κάλαθον οὐχ ἔλακες,
 καθάπερ ἐπὶ τῶν Ἑλληνικῶν, καὶ φύλλα τραχεῖα περίκειται,
 λωτῶν δὲ ποταμίων κάλυκες, καὶ φοινίκων ἀρτιβλάστων
 καρπός· ἔστι δ' ὅτε καὶ πλείονων ἄλλων ἀνθέων γέγλυ-
 πται γένη. Τὸ δ' ὑπὸ τὴν φέζαν, ὃ δὴ τῷ συνάπτοντι

πρὸς τὴν κεφαλὴν ἐτίκται σπονδύλω, κιβωρίων ἀνθεσσι καὶ φύλλοις ὥσπερ καταπεπλεγμένοις ὁμοίαν εἶχε τὴν διάθεσιν. Τοὺς μὲν οὖν κίονας οὕτως Αἰγύπτιοι κατασκευάζουσι, καὶ τοὺς τοίχους δὲ λευκαῖς τε καὶ μελαίναις διαποικίλλουσι· πλωθίσιν· ἐνίοτε δὲ καὶ τοῖς ἀπὸ τῆς ἀλαβαστίτιδος προσαγορευομένης πέτρας. Πολλὰ δὲ καὶ ἕτερα κατὰ μέσον τῆς νεώς τὸ πύτος, ἐν κοίλῃ, καὶ κατὰ πᾶν αὐτῆς μέρος, οἰκήματα ἦν. Ὁ δὲ ἱστός ἦ αὐτῆς ἔβδομήκοντα πηχῶν, βύσσιον ἔχων ἱστίον, αἰουργεῖ παρασείρω κεκοσμημένον. Πᾶς δ' ὁ τοῦ βασιλέως τοῦ Φιλadelphου πλοῦτος φυλαχθεὶς κατελύθη ὑπὸ τοῦ τελευταίου Πτολεμαίου, τοῦ καὶ τὸν Γαβριακὸν συστήσαντον πόλεμον, οὐκ ἀνδρὸς γενομένου, ἀλλ' αὐλητοῦ καὶ μάγου.“

40. Περὶ δὲ τῆς ὑπὸ Ἰέρωνος τοῦ Συρακοσίου κατασκευασθείσης νεώς, ἥς καὶ Ἀρχιμήδης ἦν ὁ γεωμέτρης ἐπίπτης, οὐκ ἄξιον εἶναι κρίνω σιωπῆσαι, σύγγραμμα ἐκδόντος Μοσχίανος τινός, ὃ οὐ παρέργως ἐνέτυχεν ὑπογνώως. Γράφει οὖν ὁ Μοσχίαν οὕτως „Διοκλείδης μὲν ὁ Ἀβδηρίτης θαυμάζεται ἐπὶ τῇ πρὸς τὴν Ῥωδίαν πόλιν ὑπὸ Δημητρίου προσαχθείσῃ τοῖς τεύχεσιν ἐλεπούλει, Τιμαῖος δ' ἐπὶ τῇ πυρᾷ τῇ κατασκευασθείσῃ Διονυσίῳ τῷ Σικελίας τυράννῳ, καὶ Ἰερώνυμος ἐπὶ τῇ κατασκευῇ τῆς ἀφραμάξης, ἥ συνέβαινε κατακομισθῆναι τὰ Ἀλεξάνδρου σῶμα, Πολύκλειτος δ' ἐπὶ τῷ λυχνίῳ, τῷ κατασκευασθέντι τῷ Πέρσῃ· ὁ δ' Ἰέρων, ὁ τῶν Συρακοσίων βασιλεὺς, ὁ πάντα Ῥωμαίοις φίλος, ἐσπουδάκει μὲν καὶ περὶ ἱερῶν καὶ γυμνασίων κατασκευάς, ἦν δὲ καὶ περὶ ναυπηγίας φιλότιμος, πλοῖα σιτηγὰ κατασκευαζόμενος, ὣν ἐνὸς τῆς κατασκευῆς μνησθήσομαι. Εἰς ὕλην μὲν ξύλων ἐκ τῆς Αἰτνῆς πυρεσκέυατο ἐξήκοντα τριηρικῶν σκαφῶν πλήθος ἐξερ-

γάσασθαι δυναμένην. Ὡς δὲ ταῦτα ἡτοιμάσατο, γόμ-
φους τε καὶ ἐγκοιλία καὶ σταμῖνας καὶ τὴν εἰς τὴν ἄλλην
χρεῖαν ὕλην, τὴν μὲν ἐξ Ἰτακίας, τὴν δ' ἐκ Σικελίας· εἰς
δὲ σχοινία λευκίαν μὲν ἐξ Ἰβηρίας, κάρναβιν δὲ καὶ πίτ-
ταν ἐκ τοῦ Ῥοδανοῦ ποταμοῦ, καὶ τὰλλα πάντα τὰ χρεῖ-
ωδη πολλαχόθεν συνήγαγε. Συνήγαγε δὲ καὶ ναυπη-
γοὺς καὶ τοὺς ἄλλους ~~τεχνίτας, καὶ καταστήσας ἐν πάν-~~
~~των Ἀρχίων τὸν Κορίνθιον ἀρχιτέκτονα, παρέκάλεσε προ-~~
~~θύμως ἐπιλαβέσθαι τῆς κατασκευῆς, προσκαρτερῶν καὶ~~
(207) αὐτὸς τὰς ἡμέρας. Τὸ μὲν οὖν ἡμῶν τοῦ παρ-
τὸς τῆς νεὸς ἐν μηνὶ ἐξ ἐργάσατο, καὶ ταῖς ἐκ μολίβου
ποιηθεύσαις κεραμίσι ἀεὶ καθ' ὃ νασπήνηθηδελὴ μέρος
περιλαμβάνετο, ὥς ἂν τριακοσίαν ὄντων τῶν τὴν ὕλην
ἐργαζομένων τεχνιτῶν, χωρὶς τῶν ὑπηρετούντων. Τοῦτο
μὲν οὖν τὸ μέρος εἰς τὴν θάλασσαν καθέλκεν προστετά-
κτο, τὴν λοιπὴν κατασκευὴν ἔν' ἐκεῖ λαμβάνη. Ὡς δὲ περὶ
τὸν καθέλκευσμόν αὐτοῦ τὸν εἰς τὴν θάλασσαν πολλὴ ζή-
τησις ἦν, Ἀρχιμήδης ὁ μηχανικὸς μόνος αὐτὸ κατήγαγε
δι' ὀλλγων σωμάτων. Κατασκευάσας γὰρ ἑλικά, τὸ τη-
λικούτον σκάφος εἰς τὴν θάλασσαν κατήγαγε. Πρώτος
δ' Ἀρχιμήδης εὗρε τὴν τῆς ἑλικος κατασκευὴν. Ὡς δὲ καὶ
τὰ λοιπὰ μέρη τῆς νεὸς ἐν ἄλλοις ἐξ μηνὶ κατεσκευάσθη,
καὶ τοῖς χαλκοῖς ἡλοῖς πᾶσα περιελήφθη, ὧν οἱ πολλοὶ
δεκάμυροι ἦσαν, οἱ δ' ἄλλοι τούτων ἡμιόλιοι· διὰ τρυπῶ-
νων δ' ἦσαν οὗτοι ἡρμοσμένοι, τοὺς σταμῖνας συνέχοντες·
μολυβδίναις δὲ κεραμίσι ἀπαστεγανούντο πρὸς τὸ ξύλον,
ὑποτιθεμένων ὀθονίων μετὰ πίττης· ὥς οὖν τὴν ἐκτὸς
ἐπιφάνειαν ἐξεργάσατο, τὴν ἐντὸς διασκευὴν ἐξεπενήϊτο."

41. „Ἦν δ' ἡ ναὺς τῇ μὲν κατασκευῇ εἰκόσσορος,
τριτάροδος δὲ, τὴν μὲν κατωτάτῃ ἔχουσα ἐπὶ τὸν γόμον,

ἐφ' ἣν διὰ κλιμάκων πυκνῶν ἡ κατάβασις ἐγένετο· ἡ δ' ἐτέρα τοῖς εἰς τὰς διαίτας βουλομένοις εἰσιέναι μεμηχάνητο· μεθ' ἣν ἡ τελευταία τοῖς ἐν τοῖς ὄπλοις τεταγμένοις. Ἦσαν δὲ τῆς μέσης παρόδου παρ' ἐκάτερον τῶν τοίχων διαίται τετρακλῖνοι τοῖς ἀνδράσι, τριάκοντα τὸ πλῆθος. Ἡ δὲ ναυκληρικὴ διαίτα κλιῶν μὲν ἦν πεντεκαίδεκα, θαλάμους δὲ τρεῖς εἶχε τρικλῖνους, ὧν ἦν τὸ κατὰ τὴν πρῶτην ὀπτιάνιον. Ταῦτα δὲ πάντα δάπεδον εἶχεν ἐν ἀβαλίσκοις συγκείμενον ἐκ παντοίων λίθων, ἐν οἷς ἦν κατεσκευασμένος πᾶς ὁ περὶ τὴν Ἰλιάδα μῦθος θαυμασιῶς· ταῖς τε κατασκευαῖς καὶ ταῖς ὀροφαῖς καὶ θυρομασίαι δὲ πάντα ἦν ταῦτα πεποιημένα. Κατὰ δὲ τὴν ἀνωτάτῃ παρόδῳ γυμνάσιον ἦν, καὶ περίπατοι, σύμμετρον ἔχοντες τὴν κατασκευὴν τῇ τοῦ πλοίου μεγέθει, ἐν οἷς κῆποι ποντήριοι θαυμασιῶς ἦσαν περιβάλλοντες ταῖς φυτεῖαις, διὰ περαμίδων μολεβδινῶν κατεστεγαζομένων. Ἐτι δὲ σπηραὶ κίττου λευκοῦ καὶ ὑμπτέων, ὧν αἱ ῥίζαι τὴν τροφήν ἐν λίθοις εἶχον γῆς πεπληρωμένοις, τὴν αὐτὴν ἄρδαν σιν λαμβάνουσαι, καθάπερ καὶ οἱ κῆροι. Αὗται δὲ αἱ σπηραὶ συνεσκήαζον τοὺς περικτάτους. Ἐξῆς δὲ τούτων Ἀφροδίσιον κατεσκευάσθη τρέκλανα, δάπεδον ἔχον ἐκ λίθων ἁγίων τε καὶ ἄλλων χαριεστάτων, ὅσοι κατὰ τὴν νῆσον ἦσαν· τοὺς τοίχους δ' εἶχε καὶ τὴν ὄροφιν κυπαρίττου, τὰς δὲ θύρας ἐλέφαντος καὶ θύρου· γραφαῖς δὲ καὶ ἀγάλμασιν, ἔτι δὲ ποτηρίων κατασκευαῖς ὑπερβαλλόντως κατεσκευάσθη.

42. „Ταύτου δ' ἐφεξῆς σχολαστήριον ὑπῆρχε παντάκλεινον, ἐν πύξῳ τοὺς τοίχους καὶ τὰ θυρομάτια κατεσκευασμένον, βιβλιοθήκην ἔχον ἐν αὐτῷ, κατὰ δὲ τὴν ὄροφιν πόλον, ἐν τοῦ κατὰ τὴν Ἀχραδίνην ἀπομαρμυγμένου

ἡλιατροπείου. Ἦν δὲ καὶ βαλανεῖον τρίκλινον, πυρίας χαλ-
κᾶς ἔχον τρεῖς, καὶ λουτήρα πάντα μετρητὰς δεχόμενον,
ποικίλον τοῦ Τυρομενίτου λίθου. Κατεσκευάστο δὲ
καὶ οἰκήματα πλεῖα τοῖς ἐπιβάταις καὶ τοῖς τὰς ἀντillas
φυλάττουσι. Χαιρὺς δὲ τούτων ἱππῶνες ἦσαν ἑκατέρου
τῶν τοίχων δέκα. Κατὰ δὲ τοίπους ἡ τροφή τοῖς ἵπποις
ἔκειτο, καὶ τῶν ἀναβατῶν καὶ τῶν παιδῶν τὰ σκεύη. Ἦν
(208) δὲ καὶ ὑδροθήκη κατὰ τὴν πρόωρον κλειστή, δισχί-
λινους μετρητὰς δεκαμῆν, ἐκ σανίδων καὶ πίττης καὶ ὀθο-
νίων κατεσκευασμένη. Παρὰ δὲ ταύτην κατεσκευάστο
διὰ μολυβδώματος καὶ σανίδων κλειστὸν ἰχθυοτροφεῖον·
τοῦτο δ' ἦν πλήρες θαλάττης, ἐν ᾗ πολλοὶ ἰχθύες εὖ
ἐτρέφοντο. Ἐπὶ τῶν τοίχων ἑκατέρωθεν τρό-
ποι πρόσωσμένοι, διάστημα σύμμετρον ἔχοντες· ἐφ' ὧν
κατεσκευασμένα ἦσαν ξυλοθήκαι, καὶ κρίβανοι, καὶ
ὀπτάνια, καὶ μύλοι, καὶ πλείους ἑτεραι διακονίαι. Ἀτλαν-
τὲς τε περίετρεχον τὴν ναῦν ἐκτὸς ἑξαπήχεις, οἱ τοὺς
ὄγκους ὑπεκλήφρασαν τοὺς ἀνωτάτω, καὶ τὸ τρίγλυφον,
πάντες ἐν διαστήματι βεβῆτες. Ἡ δὲ ναὺς πᾶσα οἰκί-
αις γραφαῖς ἐπαιόνητο.

43., Πύργοι τε ἦσαν ἐν αὐτῇ ὀκτώ, σύμμετροι τὸ μέ-
γεθος τοῖς τῆς ναὸς ὄγκοις· δύο μὲν κατὰ πρῶταν, οἱ
δ' ἴσοι κατὰ πρόωρον, οἱ λοιποὶ δὲ κατὰ μέσσην ναῦν.
Τούτων δ' ἐκῆστων παρεδέοντο κεραῖαι δύο, ἐφ' ὧν κατε-
σκευάστο φατνώματα, δι' ὧν ἤφαινον λίθοι πρὸς τοὺς
ὑποπλέοντας τῶν πολεμίων. Ἐπὶ δὲ τῶν πύργων ἕναστον
ἀνέβαινον τέτταρες μὲν καθωπλισμένοι νεανίσκοι, δύο δὲ
τοξόται. Πᾶν δὲ τὸ ἐντὸς τῶν πύργων λίθων καὶ βε-
λῶν πλήρες ἦν. Τύχος δὲ ἐπ' αὐτοῖς ἔχον, καὶ καταστρώ-
ματα διὰ ναὸς ἐπὶ κλιμαίνων κατεσκευάστο· ἐφ' οὗ

λιθοβόλος ἐφειστήκει, τριτάλαντον λίθον ἄφ' αὐτοῦ ἀφί-
 εις, καὶ δωδεκάστηχυν βόλος. Τοῦτο δὲ τὸ μηχανήμα κα-
 τεσκεύασεν Ἀρχιμήδης. Ἐκάτερον δὲ τῶν βέλων ἐβαλλεν
 ἐπὶ στάδιον. Μετὰ δὲ ταῦτα παρατηρήματα, ἐκ τρόπων
 παχέων συγκείμενα, διὰ αλύσεων χαλκῶν κρεμάμενα.
 Τριῶν τε ἰσίων ὑπαρχόντων, ἐξ ἐκάστου κεραΐαι λιθοφό-
 ροι ἐξήρτηντο δύο, καὶ ὡς ἀρπαγὴς τε καὶ πλίνθιοι μολίσβου
 πρὸς τοὺς ἐπιτιθεμένους ἤφταντο. Ἦν δὲ καὶ χάραξ κύ-
 κλω τῆς νεῶς σιδήρου πρὸς τοὺς ἐπιχειροῦντας ἀναβαί-
 νειν, κόρακίς τε σιδηροῖ κύκλω τῆς νεῶς, οἱ δὲ ὀργάνων
 ὑφείμενοι τὰ τῶν ἐναντίων ἐκράτουν σκάφη, καὶ παρῆβαλ-
 λον εἰς πληγὴν. Ἐκατέρῳ δὲ τῶν τοίχων ἐξήκοντα νεανί-
 σκoi παυσίπλους ἔχοντες ἐφειστήκεισαν, καὶ τούτοις ἴσοι
 περὶ τε τοὺς ἰστούς καὶ τὰς λιθοφόρους κεραΐας. Ἦσαν
 δὲ καὶ κατὰ τοὺς ἰστούς ἐν τοῖς καρχησίοις, οὔσι χαλκοῖς,
 ἐπὶ μὲν τοῦ πρώτου τρεῖς ἄνδρες, εἰς δ' ἐξῆς καὶ δ' ἕνα
 λεπτόμενοι· τούτοις δ' ἐν πλέκτοις· γυργάθοις διὰ τρο-
 χίλων εἰς τὰ θωράκια λίθοι παρεβάλλοντο καὶ βέλη διὰ
 τῶν παιδων. Ἀγκυραι δὲ ἦσαν ξύλιναι μὲν τέτταρες, σι-
 δηραῖ δ' ὀκτώ. Τῶν δὲ ἰσίων ὁ μὲν δεύτερος καὶ τρίτος
 εὐρέθησαν· δυσχερῶς δὲ ὁ πρῶτος ἐν τοῖς ὄρεσι τῆς
 Βρεττίας εὐρέθη ὑπὸ συβέτου ἀνδρός· κατήγαγε δ' αὐ-
 τὸν ἐπὶ θάλατταν Φιλίας ὁ Ταυρομενίτης μηχανικός. Ἡ
 δὲ ἀντίλα, καίπερ βάθος ὑπερβαῖλλον ἔχουσα, δι' ἐνὸς
 ἀνδρός ἐξηγίλειτο διὰ κοχλίου, Ἀρχιμήδους ἐξευρόντος.
 Ὄνομα δ' ἦν τῇ νηὶ Συρακοσία· ὅτε δ' αὐτὴν ἐξέτιμπεν
 ὁ Ἰέρων, Ἀλεξάνδρειαν αὐτὴν μετωνόμασεν. Ἐφόλκια δ'
 ἦσαν αὐτῇ τὸ μὲν πρῶτον κέρκουρος, τρισχίλια τάλαντα
 δέχεσθαι δυνάμενος· πᾶς δ' ἦν οὗτος ἐπίκωπος. Μεθ'
 ὧν χίλια πεντακόσια βασιτάζουσαι ὀλιώδες τε καὶ σκά-

φαι πλείους. Ὀχλος δ' ἦν οὐκ ἐλάττωσιν μετὰ τοὺς προειρημένους, ἄλλοι γ' ἐξακόσιοι παρὰ τὴν πρόωραν ἐπιτη-(209) ροῦντες τὰ παραγγελλόμενα. Τῶν δὲ κατὰ ναῦν ἀδικημάτων δικαστήριον καθειστήκει ναύκληρος, κυβερνήτης καὶ προαρεὺς, οὔτερ ἐδίκαζον κατὰ τοὺς Συρακοσίων νόμους.

44. „Σίτου δὲ ἐνεβάλλοντο εἰς τὴν ναῦν μυριάδες ἑξ, ταρλῶν δὲ Σικελικῶν κεράμια μύρια, ἑρεῶν τάλαντα δισμύρια, καὶ ἕτερα δὲ φορτία δισμύρια. Χωρὶς δὲ τούτων ὁ ἐπισιτισμὸς ἦν τῶν ἐμπλεόντων. Ὁ δ' Ἰέρων, ἐπεὶ πάντας τοὺς λιμένας ἤκουε, τοὺς μὲν ὥς οὐ δύνατοί εἰσι τὴν ναῦν δέχεσθαι, τοὺς δὲ καὶ ἐπικινδύνους ὑπάρχειν, διέγνω δῶρον αὐτὴν ἀπορτεῖλαι Πτολεμαῖοι τῷ βασιλεῖ εἰς Ἀλεξάνδρειαν· καὶ γὰρ ἦν σπάνις σίτου κατὰ τὴν Αἴγυπτον. Καὶ οὕτως ἐποίησε, καὶ ἡ ναὺς κατήχθη εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν, ἔνθα καὶ ἐνεωλκήθη. Ὁ δ' Ἰέρων καὶ Ἀρχίμηλον, τὸν τῶν ἐπιγραμμάτων ποιητὴν, γράψαντα εἰς τὴν ναῦν ἐπίγραμμα, χιλοῖς πυρῶν μεδίμοις, οὓς καὶ παρέτεμψεν ἰδίους δαπανήμασιν εἰς τὸν Πειραιᾶ, ἐτίμησεν. Ἐχει δ' οὕτως τὸ ἐπίγραμμα·

Τίς τόδε σῆμα πέλωρον ἐπὶ χθονὸς εἷσατο; ποῖος κοῖρανος ἀκαμάτοις πείσμασιν ἠγάγετο;

πῶς δὲ κατὰ δρυόχων ἐπάγῃ σανίς; ἢ τίτι γόμοι τμηθέντες πελέκει τοῦτ' ἔκαμον τὸ κύτος,

ἢ κορυφαῖς Αἰτνας παριστούμενον, ἢ τι νάσων,

ὥς Αἰγαῖον ὕδωρ Κυκλάδας ἐνδέδεται,

τοίχοις ἀμφοτέρωθεν ἰσοπλατεῖς; Ἡ ῥα Γίγαντες τοῦτο πρὸς οὐρανίας ἔξεσαν ἀτραπιτοῦς.

Ἄστρων γὰρ ψαύει καρχήσια, καὶ τριελίκτους θώρακας μεγάλων ἐντὸς ἔχει νεφῶν.

Πείσμασιν ἀγκύρας ἀπερείδεται, οἷσιν Ἀβύδου
Ξέρξης καὶ Σησιτοῦ δισσοῦχ' ἔδησε πόρον.

Μανύει στιβαρᾶς κατ' ἐπαμίδος ἀρτιχάρακτον
γραῦμα, τίς ἐκ χέρσου τάνδ' ἐκύλισε τρόπῳ·
φατὶ γάρ, ὡς Ἴερον Ἱεροκλέος Ἑλλάδι πάσα
καὶ νάσοις καρπῶν πλοῖνα δωροφόρον,

Σκελλας σκαπτοῦχος ὁ Δωρικός, Ἄλλα, Πόσειδον,
σῶζε κατὰ γλανκῶν σέλιμα τόδε φοθίων.

Παρέλπον δ' ἐκὼν ἐγὼ τὴν Ἀντιγόνου ἱερὰν τριήρη, ἣ
ἐνίκησέ τοὺς Πτολεμαίου στρατηγούς περὶ Λεύκολλαν τῆς
Κώας, ἐπειδὴ καὶ τῷ Ἀπόλλωνι αὐτὴν ἀνέθηκεν· ἥτις
οὐδὲ τὸ τρίτον, τάχα δὲ οὐδὲ τὸ τέταρτον εἶχε τῆς Συ-
ρακοσίας ἢ Ἀλεξανδρίδος ταύτης νεώς.

45. Τοσαῦτ' ὅν καὶ περὶ τοῦ τῶν νεῶν καταλόγου
οὐκ ἀπὸ Βοιωτῶν ἀρξαμενοὶ κατελέξαμεν, ἀλλ' ἀπὸ πα-
νηγυρικῶν πομπῶν. Καὶ ἐπὶ τὸν καλὸν Οὐλπιανὸν οἶ-
δα πάλιν προβαλοῦντα ἡμῖν, τίς αὕτη ἢ παρὰ τῷ Καλ-
λίξενῳ ἐγγυθήκη, φασὲν αὐτῷ ὅτι καὶ λόγος τις εἰς Ἀν-
σίαν ἀναφέρεται, τὸν ῥήτορα περὶ ἐγγυθήκης ἐπιγραφό-
μενος, οὗ ἡ ἀρχή· „Εἰ μὲν δίκαιον ἔλεγεν ἢ μέτριον, ἀν-
δρες δικασταί, Ἀνσιμένης.“ Ἐν ᾧ προελθὼν φησὶν· „Οὐκ
ἂν ἐσπούδαζον περὶ αὐτῆς τῆς ἐγγυθήκης δικαιολογεῖ-
(210) σθαι, ἢ οὐκ ἔστιν ἄξια τριάκοντα δραχμῶν.“ Ὅτι
δὲ χαλκῇ ἦν ἢ ἐγγυθήκη, ἐξῆς φησί· „Πέρουσι δὲ, ἐπι-
σκευάσαι αὐτὴν βουλόμενος, ἐξέδωκα εἰς τι χαλκεῖον· ἔστι
γὰρ συνθετὴ, καὶ Σατύρων ἔχει πρόσωπα, καὶ βουκεφά-
λια. Ἄλλο ἔτι μέγεθος τὸ αὐτό. Ὁ γὰρ αὐτὸς τεχνίτης
πολλὰ σκεύη ταῦτά καὶ ὅμοια ἐργάζεται.“ Ἐν τούτοις ὁ
Ἀνσίας εἰπὼν, ὅτι καὶ χαλκῇ ἦν ἢ ἐγγυθήκη, σαφῶς πα-
ρίστησιν, ὡς καὶ ὁ Καλλίξενος εἶρηκε, λεβήτων αὐτὰς

ὑποθήματα εἶναι. Οὕτως γὰρ καὶ Πολέμων ὁ περιηγη-
 τὴς εἶπεν ἐν τρίτῳ τῶν πρὸς Ἀδαῖον καὶ Ἀντίγονον, ἐξη-
 γούμενος διάθεσιν ἐν Φλιοῦντι κατὰ τὴν πολεμάρχειον
 στοῖαν γεγραμμένην ὑπὸ Σίλλακος τοῦ Ῥηγίνου, οὗ μνη-
 μονεύουσιν Ἐπίχαρμος καὶ Σιμωνίδης, λέγων οὕτως·
 „Ἐγγυθήρη, καὶ ἐπ’ αὐτῆς κύπελλον.“ Ἡγήσανδρος δ’
 ὁ Δελφὸς ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ ὑπομνήματι ἀνδριάντων
 καὶ ἀγαλμάτων Γλαύκου φησὶ τοῦ Χίου τὸ ἐν Δελφοῖς
 ὑπόστημα, οἷον ἐγγυθήρη τινὰ σιδηρᾶν, ἀνάθημα Ἀλυ-
 πίτου· οὗ ὁ Ἡρόδοτος μνημονεύει, ὑποκρητηρίδιον αὐτὸ
 καλῶν. Καὶ ὁ Ἡγήσανδρος ταῦτά λέγει. Εἶδομεν δ’
 αὐτὸ καὶ ἡμεῖς ἀνακείμενον ἐν Δελφοῖς, ὡς ἀληθῶς θείας
 ἄξιον, δια τὰ ἐν αὐτῷ ἐντετορευμένα ζωδάρια, καὶ ἄλλα
 τινὰ ζωῦρια καὶ φυτάρια ἐπιτίθεσθαι ἐπ’ αὐτῷ δυνάμε-
 να, καὶ κρατῆρας καὶ ἄλλα σκεύη. Ἡ δ’ ὑπ’ Ἀλεξανδρε-
 ῶν καλουμένη ἄγγυθήρη τρίγωνός ἐστι, κατὰ μέσον κοίλη,
 δέχεσθαι δυναμένη ἐντιθέμενον κεράμιον. Ἔχουσι δὲ
 ταύτην οἱ μὲν πένητες ξυλλήνῃ, οἱ δὲ πλούσιοι χαλκῇ ἢ
 ἀργυρᾷ.

46. Εἰπόντες οὖν περὶ ἐγγυθήρης ἐξῆς, πάλιν μνη-
 σθησόμεθα φιλοδείπνων βασιλείων. Ὁ γὰρ τῷ προειρημέ-
 νῳ Ἀντίχῳ ὁμώνυμος βασιλεὺς, Δημητρίου δ’ υἱός, ὡς
 ἱστορεῖ Ποσειδώνιος, ὑποδοχὰς ποιούμενος κατ’ ἡμέραν
 ὀχλικὰς, χωρὶς τῶν ἀναλισκομένων, σωρεύματα ἐκάστῳ
 ἀποφέρειν ἐδίδου τῶν ἐστιάτόρων ὀλομελῇ κρέα χειρσαίων
 τε καὶ πτηνῶν καὶ θαλαττίων ζώων ἀδιαίρετα ἐσκευασμέ-
 να, ἅμαξαν πληρῶσαι δυνάμενα· καὶ μετὰ ταῦτα μελιπή-
 κτων καὶ στεφάνων ἐκ σμύρνης καὶ λιβανωτοῦ σὺν ἀνδρο-
 μήκεσι λημνίσκων πιλήμασί χρυσοῖς πλήθῃ. Καὶ ἄλλος
 δ’ Ἀντίοχος βασιλεὺς, ἐπιτελῶν τοὺς ἐκ Δάφνης ὑγῶνας,

ἐποίησατο καὶ αὐτὸς ὑποδοχὰς λαμπράς, ὡς ὁ αὐτὸς φη-
σι Ποσειδώνιος. Τὸ μὲν γὰρ πρῶτον ἀναδόσεις ἐποίη-
σατο κατ' ἄνδρα ὀλομελῶν βρωμάτων· μετὰ δὲ καὶ ζών-
των χηνῶν, λαγωῶν καὶ δορκάδων. Ἀνεδίδοντο δὲ καὶ
χρυσοὶ στέφανοι τοῖς δεσπνεῦσι, καὶ ἀργυρωμάτων πλεῖ-
θος, καὶ θεραπεύτων, καὶ ἵππων, καὶ καμήλων. Καὶ ἔδει
ἀναβάντα ἐπὶ τὴν κάμηλον πιεῖν ἕκαστον, καὶ λαβεῖν τὴν
κάμηλον, καὶ τὸν παρεστῶτα παῖδα. „Καὶ οἱ κατὰ τὴν
Συρίαν δὲ πάντες (φησὶ) διὰ τὴν τῆς χώρας ἐνδοσίαν ἀπὸ
τῆς περὶ τὰναγκαῖα κακοπαθείας συνόδους ἔνεμον πλεί-
ους, ἵνα εὐωχοῖντο συνεχῶς, τοῖς μὲν γυμνασίοις ὡς βα-
λανείοις χρώμενοι, ἀλκυόμενοι δὲ ἑλαῖφ πολυτελεῖ καὶ
μύροις· τοῖς δὲ γραμματέοις (οὕτως γὰρ ἐκάλουν τὰ κοι-
νὰ τῶν συνδεκτῶν,) ὡς οἰκητηρίοις ἐνδιατώμενοι, καὶ τὸ
πλεῖον μέρος τῆς ἡμέρας γαστριζόμενοι ἐν αὐτοῖς οἴκοις
καὶ βρώμασιν, ὥστε καὶ προσσποφέναι πολλὰ, καὶ κα-
ταυλούμενοι πρὸς χελωνίδος πολυκρότου ψόφους, ὥστε τὰς
πόλεις ὅλας τοῖς τοιοῦτοις κελάδοις συνηχεῖσθαι.“

(211) 47. Ἐπαινῶ δέ γε, ὦ ἄνδρες φίλοι, τὸ γενόμε-
νον παρ' Ἀλεξάνδρῳ τῷ βασιλεῖ τῆς Συρίας συμπόσιον.
Ὁ δ' Ἀλεξάνδρος οὗτος, ὢν Ἀντιόχου τοῦ Ἐπιφανοῦς
υἱὸς ὑποβλήθεις, δι' ὃ εἶχον μῖσος πάντες ἄνθρωποι εἰς
Δημήτριον· περὶ οὗ ἱστορήσεν ὁ ἐταῖρος ἡμῶν Ἀθήναιος
ἐν τοῖς περὶ τῶν ἐν Συρίᾳ βασιλευσάντων. Τὰ οὖν συμ-
πόσιον τοῦτο τοιόνδε τι ἐγένετο. Διογένης ὁ Ἐπικού-
ρειος, ἔξιν ἔχων ἱκανὴν ἐν οἷς μετεχειρίζετο λόγους, τὸ μὲν
γένος ἦν ἐκ Σελευκείας τῆς ἐν Βαβυλῶνι, ἀναδοχῆς δ'
ἐτύγχανε παρὰ τοῦ βασιλέως, καίτοι τοῖς ἀπὸ τῆς στοῆς
λόγους χαίροντος. Ἐπολυώρει οὖν αὐτὸν ὁ Ἀλεξάνδρος,
καίπερ ὄντα τῷ βίῳ φαῦλον, εἰ δὲ βλάσφημον καὶ βέ-

θκανον, ἕνεκά τε τοῦ γαλοῦ μηδὲ τῶν βασιλείων ἀπεχό-
 μενον· καὶ αἰτησαμένῳ αὐτῷ φιλοσοφίας ἀλλοτριάν αἵ-
 τησιν, ὅπως πορφυροῦν τε χιτωνίσκον φορῇ καὶ χρυσοῦν
 στέφανον, ἔχοντα πρόσωπον ἀρετῆς κατὰ μέτρον, ἧς ἱερῆς
 ἡξίου προσαγορεύεσθαι, συνεχώρησε καὶ τὸν στέφανον
 προσχαρισάμενος. Ἀπὲρ ὁ Διογένης, ἐρασθεὶς τινος λυ-
 σισσοῦ γυναικὸς, ἐχαρίσατο αὐτῇ. Ἀκούσας δ' ὁ Ἀλέξαν-
 δρος, καὶ συναγαγὼν φιλοσόφων καὶ ἐπιστήμων ἀνδρῶν
 συμπόσιον, ἐκάλεσε καὶ τὸν Διογένη· καὶ παραγενόμενος
 ἡξίου κατακλίνεσθαι, ἔχοντα τὸν στέφανον καὶ τὴν ἰσοθή-
 τα. Ἀκαιοὶ δ' εἶναι ἐκόντος, νύστας εἰσαγαγὼν ἐκά-
 λευσε τὰ ἀκούσματα, ἐν οἷς καὶ ἡ λυσιπδοὺς εἰσῆλθε
 ἑσταφαναμένη τῶν τῆς ἀρετῆς στέφανον, ἐνδύσει καὶ τὴν
 πορφυρὰν ἰσοθήτα. Γέλως οὖν πολλοῦ καταφράγαντος,
 ἔμεινε ὁ φιλόσοφος, καὶ τὴν λυσιπδοὺν ἐπαινῶν οὐκ ἐπαύ-
 σατο. Τούτων τὸν Διογένη δ' μεταλαβὼν τὴν βασιλείαν
 Ἀντίοχος, οὐκ ἐνέγκας αὐτοῦ τὴν κακολογίαν, ἀποσφα-
 γῆναι ἐκέλευσε. Ὁ δ' Ἀλέξανδρος προσήτης ἦν ἐν πᾶσι
 καὶ φιλόλογος ἐν ταῖς ὁμίλαις, καὶ οὐχ ὅμοιος Ἀθηναίῳ
 τῷ περιπατητικῷ φιλοσόφῳ, τῷ καὶ διατριβῆς προστάτῃ
 φιλοσόφῳ Ἀθήρησιν τε καὶ ἐν Μεσσόρῃ, ἔτι δὲ καὶ ἐν
 Ἀαρίστῃ τῆς Θετταλίας, καὶ μετὰ ταῦτα τῆς Ἀθηναίων
 πόλεως τυραννήσαντι. Περὶ αὐτοῦ καὶ ἑκάστα ἱστορεῖ
 Ποσειδώνιος ὁ Ἀπαμνύς. Ἀπὲρ γὰρ καὶ μακρότερα ἔστι,
 ἐκδήσομαι, ἢ ἐπιμελῶς πάντας ἐξετάζωμεν τοὺς φάσκο-
 τας εἶναι φιλοσόφους, καὶ μὴ τοῖς τριβανίοις καὶ τοῖς
 ἀκάρτοις πάγῳσι πιστεύωμεν. Κατὰ γὰρ τὸν Ἀγά-
 θωνα,

Εἰ μὲν φράσω τᾶληθές, οὐχί σ' εὐφρανῶ·
 εἰ δ' εὐφρανῶ τί σ', οὐχί τᾶληθές φράσω.

Ἄλλὰ φίλη, φασὶν, ἡ ἀλήθεια· ἐκδήσομαι τὰ περὶ τῶν ἀνδρῶν, ὡς ἐγένετο·

48. „Ἐν τῇ ἑορμαίᾳ τοῦ περιπατητικοῦ σχολῇ διαφράβει τις Ἀθηναίων, προσκαρτερῶν τοῖς λόγοις· ὅστις Ἀγρυπτιανὸν ἀνησάμενος θαράσσειεν αὐτῇ. Ταῖς τῆς οὖν, αἰτ' ἐξ αὐτοῦ τεκνύσης, αἰτ' ἐξ ἄλλου τινὸς ὁμώνυμος Ἀθηναῖοι τῷ δεσπότην παροτρύνοντο. Γράμματα δὲ μαθὼν, καὶ πρεσβυτέρῳ γινώσκοντι τὸν δεσπότην μετὰ τῆς μητρὸς ἐκπαγωγῆς, καὶ ἀποθανόντα κληρονομήσας, παρέγγραφος Ἀθηναίων πολέτης ἐγένετο. Γήμας τε παιδισκάριον εὐμορφον, μετὰ τούτου πρὸς τὸ σοφιστεῖν ὤρμησε, μυριάσια σχολαστικὰ θηρεῖεν. Καὶ σο- (212) φιστεύσας ἐν Μεσσήνῃ μὲν Ἀαρίσῃ τῇ Θετταλικῇ, καὶ πολλὰ ἐργασάμενος χρήματα, ἐπανήλθεν εἰς τὰς Ἀθήνας. Καὶ χειροτονηθεὶς ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων πρεσβυτέρῃς, ὅτι εἰς Μιθριδάτην τὰ πράγματα μετέβη, ὑποδραμῶν τὸν βασιλεῖα, τῶν φίλων εἰς ἐγένετο, μεγίστης τυχὼν προαγωγῆς. Διάσπερ μετὰ τοὺς Ἀθηναίους δι' ἐπιστολῶν, ὡς τὰ μέγιστα παρὰ τῷ Καππαδόκῃ θυγάμενος, ὥστε μὴ μόνον τῶν ἐπιφανομένων ὀφλημάτων ἀπολυθέντας ἐν ὁμονοίᾳ ἔσθαι, ἀλλὰ καὶ τὴν δημοκρατίαν ἀνακτησαμένους καὶ δωρεῶν μεγάλων τυχεῖν ἰδίᾳ καὶ δημοσίᾳ. Ταῦτα οἱ Ἀθηναῖοι διεκόμεσαν, τὴν Ῥωμαίων ἡγεμονίαν καταλείνσθαι πεπιστευκότες.“

„Ἦδη οὖν τῆς Ἀσίας μεταβεβλημένης, ὃ Ἀθηναίων ἐπανῆγεν εἰς τὰς Ἀθήνας, καὶ ὑπὸ χειμῶνος ἐνοχληθεὶς εἰς τὴν Καρυστίαν κατηνέχθη. Τοῦτο μαθόντες οἱ Κεκροπίδαι ἐπεμαρῶν ἐπὶ τὴν ἀνακομιδὴν αὐτοῦ ναὺς μακρὰς, καὶ φορεῖον ἀργυρόπουν. Ἄλλ' ἔπεισιν ἤδη, καὶ σχεδὸν τὸ πλεῖστον μέρος τῆς πόλεως ἐπὶ τὴν ἐκδοχὴν

ἵτου ἐκείντο· συνέτρεχον δὲ πολλοὶ καὶ ἄλλοι θεαταί, ὁ παράδοξον τῆς τύχης θαυμάζοντες, εἰ ὁ παρέγγραφος Ἰθνηλίων εἰς Ἀθήνας ἐπ' ἀργυρέποδος κατακομίζεται ορείου καὶ πορφύρεων στρωμάτων, ὃ μηδέποτε ἐπὶ τοῦ ῥίβαντος ἑωρακώς πορφύρεον πρότερον, οὐδενὸς οὐδὲ ῥωμαίων ἐν τοσαύτῃ φαντασίᾳ καταχλιδώντος τῆς Ἀττικῆς. Συνέτρεχον οὖν πρὸς τὴν θέαν τοὺν ἄνδρες, γυναῖκες, παῖδες, εὐὰ κάλλιστα προσδοκῶντες παρὰ Μιθριάτου, ὁπότε Ἀθηναίων ὁ πάνης καὶ τὰς ἐρανικὰς ποιησάμενος ἀκροάσεις διὰ τὸν βασιλέα σιληπορδῶν διὰ τῆς ὕρας καὶ πόλεως πομπεύει. Συνήντησαν δ' αὐτῷ καὶ περὶ τὸν Διόνυσον τεχνῖται, τὸν ἄγγελον τοῦ νέου Διονύσου καλοῦντες ἐπὶ τὴν κοινὴν ἐστίαν καὶ τὰς περὶ ταύτην εὐχάς τε καὶ σπονδάς. Ὁ δὲ πρότερον ἐκ μυθωπτικῆς κίβδου εἰς τὴν Διευς οἰκίαν, τοῦ τότε πλουτοῦντος ὄντος ταῖς ἐκ Διήλου προσόδοις, εἰσηνέχθη κεκοσμητὴν στρωματῆς τε καὶ γραφαῖς καὶ ἀνδριάσι καὶ ἀργυμάτων ἐκδόσει. Ἀφ' ἧς ἐξῆλθε χλαμύδα λαμπρὰν ἐκόντων, καὶ περιειμένον δακτύλιον χρυσοῦ, ἐγγεγλυμμένον οὐκ αὐτὴν Μιθριδάτου εἰκόνα· προεπόμπευσεν δ' αὐτοῦ καὶ ἐφείποντο θεράποντες πολλοί. Ἐν δὲ τῷ τεμένει τῶν ῥητιῶν θυσιᾶς τ' ἐπέτελούντο ἐπὶ τῇ Ἀθηναίων παυσίᾳ, καὶ μετὰ κήρυκος προαναφανήσεως σπονδαί. καὶ τῇ ὑστεραίᾳ πολλοὶ μὲν ἐπὶ τὴν οἰκίαν ἐλθόντες ἀνέβησαν αὐτοῦ τὴν πρόοδον· πλήρης δ' ἦν καὶ ὁ Κεραμεῖς ἄστειν καὶ ξένων, καὶ ἀντόκλητος εἰς τὴν ἐκκλησίαν ὅχλων συνδρομή. Ὁ δὲ μόλις προῆλθε δορυφορούμενος ὑπὸ τῶν εὐδοκμεῖν παρὰ τῷ δήμῳ θελόντων, ἐκάνει σπεύδοντος καὶ προσάψασθαι τῆς ἐσθῆτος.

50. „Ἀναβὰς οὖν ἐπὶ τὸ βῆμα τὸ πρὸ τῆς Ἀτιάλου

στοῖς ὀκνοδομημένοις τοῖς Ῥωμαίων στρατηγοῖς, σὺν ἐπὶ
τοῦτου καὶ περιβλέψας κυκλῆδόν τὸ πλῆθος, ἔπειτ' ἀνα-
βλέψας, „Ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἔφη, τὰ πράγματά με βιάζε-
ται καὶ τὸ τῆς πατρίδος συμφέρον, ἀπαγγέλλω ᾧ οἶδα.
Τὸ δὲ μέγεθος τῶν μελλόντων λέγεσθαι, διὰ τὸ παραδο-
ξον τῆς περιστάσεως, ἐμποδίζει με.“ Ἀθρόως δ' ἐπι-
βοησάντων αὐτῷ τῶν περιστάσεων, ὁ αὐτὸς καὶ λέγειν·
(213) „Ἄγω τοίνυν, ἔφη, τὰ μηδέποτε ἐλπίσθέντα, μηδ'
ἐν ὀνείρῳ φαντασθέντα. Βασιλεὺς Μιθριδάτης κρατεῖ
μὲν Βιθυνίας καὶ τῆς ἄνω Καππαδοκίας, κρατεῖ δὲ τῆς
συνεχοῦς Ἀσίας ἀπάσης ἄχρι Παμφυλίας καὶ Κιλικίας.
Καὶ βασιλεῖς μὲν αὐτὸν Ἀρμενίων καὶ Περσῶν δορυφο-
ροῦσι· δυναστεύει δὲ τῶν περὶ τὴν Μαίωτιν καὶ τὸν ὅλον
Πόντον κατοικισμένων ἐθνῶν ἐν περιμέτρῳ τρισμυρίων
σταδίων. Ῥωμαίων δὲ στρατηγὸς μὲν Παμφυλίας Κόιν-
τος Ὀπίπιος παραδοθεὶς ἀκολουθεῖ δέσμιος, Μάνιος δὲ
Ἀκύλλιος, ὁ ὑπατευκὴς, ὁ τὸν ἀπὸ Σικελίας καταγαγὼν
Θηλαῖον, συνδέτην ἔχων ἀλύσει μικροῦ Βασιλίσκου πε-
τάπηχυν, πεζὸς ὑπὸ ὑπέρως ἔλκεται. Τῶν δ' ἄλλων Ῥω-
μαίων οἱ μὲν θεῶν ἀγάλμασι προσπεπτόμενοι, οἱ δὲ
λοιποὶ μεταμφιεσόμενοι τετράγωνα ἱμάτια, πᾶς ἐξ ἀρχῆς
πατρίδας πάλιν ὀνομάζουσι. Πᾶσα δὲ πόλις ταῖς ὑπὲρ
ἄνθρωπον τιμαῖς ὑπαντῶσα κατακυλιέται τὸν θεὸν βα-
σιλέα· Χρησιμοὶ δὲ πάντοθεν τὸ κράτος τῆς οἰκουμένης
θεσπιλοῦσι. Διὸ καὶ πρὸς τὴν Θράκην καὶ τὴν Μα-
κεδονίαν μεγάλα πέμπεται στρατεύματα, καὶ τὰ τῆς Εὐ-
ρώπης ἅπαντα μέρη ἀθρόα εἰς αὐτὸν μεταβέβληται.
Πάρεσι γὰρ πρὸς αὐτὸν πρέσβεις οὐ μόνον ἐκ τῶν Ἰταλι-
κῶν ἐθνῶν, ἀλλὰ καὶ παρὰ Καρχηδονίων, συμμαχεῖν
ἄξιοντες ἐπὶ τὴν τῆς Ῥώμης ἀνάστασιν.“

51. Μικρόν δ' ἐπισχὼν ἐπὶ τούτοις, καὶ εἰσας τοὺς πολλοὺς συλλαλήσαι περὶ τῶν πυραδόεως προηγγελμένων, τρίσας τὸ μέγαλον· „Τί οὖν, εἶπε, συμβουλευέμε; μὴ ἀνέχεσθαι τῆς ἀναρχίας, ἣν ἡ Ῥωμαίων σύγκλητος ἐπισχεθῆναι πεποιήκειν, ἕως αὐτῇ δοκιμάσῃ περὶ τοῦ πῶς ἡμᾶς πολιτεύεσθαι δεῖ. Καὶ μὴ περιδιδάμεν τὰ ἱερὰ καλεισμένα, ἀλχμῶντα δὲ τὰ γυμνάσια, τὸ θέατρον ἀνακλήσιαστον, ἄφωνα δὲ τὰ δικαστήρια, καὶ τὴν θεῶν χρησιμοῖς καθωσιωμένην πύμν' ἀφρημένην τοῦ δήμου. Μὴ περιδιδάμεν δὲ, ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὴν ἱερὰν τοῦ Ἰάκχον φωνὴν κατασσειγασμένην, καὶ τὸ σεμνὸν ἀνύκτορον τοῖν θεοῖν καλεισμένον, καὶ τῶν φιλοσόφων τὰς διατριβὰς ἀφώνους.“ Πολλοὶν οὖν καὶ ἄλλων τριούτων λεχθέντων ὑπὸ τοῦ οἰόμεντος συλλαλήσαντες αὐτοῖς οἱ ὄχλοι, καὶ συνδραμόντες εἰς τὸ θέατρον, εἴλωτο τὸν Ἀθηναῖον στρατηγὸν ἐπὶ τῶν ὀπλῶν. Καὶ παρελθὼν ὁ περιπατητικὸς εἰς τὴν ὀρχήστραν, ἴσα βαλὼν Πυθαγόλῃ, εὐχαρίστησέ τε τοῖς Ἀθηναίοις, καὶ ἔφη, διότι „Νῦν ὑμεῖς ἐκντάν στρατηγεῖτε, προέστηκα δ' ἐγώ. Καὶ ἂν συναπισχύσητε, τοσοῦτον ἀνῆλθον, ὅσον κοινῇ πάντες ὑμεῖς.“ Ταῦτ' εἰπὼν συγκατέστησεν ἐκντῶ τοὺς ἄλλους ἄρχοντας, ὥς ἡβούλετο ὑποβαλεῖν τὰ ἐνόμματα.

52. Καὶ μετ' οὐ πολλὰς ἡμέρας τύραννον αὐτὸν ἀπαδείξας ὁ φιλόσοφος, καὶ τὸ τῶν Πυθαγορείων ἀναδείξας δόγμα περὶ τῆς ἐπιβουλῆς, καὶ τι ἡβούλετο αὐτοῖς ἢ φιλοσοφία, ἣν ὁ καλὸς Πυθαγόρας ἐδσηγήσατο, καθότι ἐστέρησε θεόπομπος ἐν ὀγδόῃ Φιλιστευίων καὶ Ἑρμῆκος ὁ Καλλιμάχεις· εὐθὺς καὶ αὐτὸς τοὺς μὲν (214) εὐ φρονούντας τῶν πολιτῶν (παρὰ τὰ Ἀριστοτέλους καὶ Θεοφράστου δόγματα· εἰς αἰνθ' ἔβη τὴν παροι-

μίαν τὴν λέγουσαν, μὴ παυθὶ μάχαυαν) ἐμποδὼν εὐθὺς ἐποιήσατο, φύλακας δ' ἐπὶ τὰς πύλας κατέστησεν, ὡς πύκτωρ πολλοὺς τῶν Ἀθηναίων, εὐλαβουμένους τὸ μέλλον, διὰ τῶν τευχῶν αὐτοὺς καθιμήσαντας φεύγειν. Καὶ ὁ Ἀθηνίων ἱππέυς ἐπαποστείλας, οὓς μὲν ἐφόνευσεν, οὓς δὲ καὶ δεδεμένους κατήγαγε, δορυφόρους ἔχων πολλοὺς τῶν φρακτικῶν καλουμένων. Συναγὼν δὲ καὶ ἐκκλησίας πολλὰκις, τὰ Ῥωμαίων φρονεῖν προσεποιεῖτο· καὶ πολλοῖς αἰτίας ἐπιφέρειν, ὡς διαπεμπομένοις πρὸς τοὺς φυγάδας, καὶ νωτερίζουσιν, ἐφόνευεν αὐτούς· καὶ τὰς πύλας, τριάκοντα καταστήσας ἐφ' ἐκάστης, οὐτ' εἰσιέναι τὸν βουλόμενον, οὐτ' ἐξίεναι εἶα. Ἀνελάμβανε δὲ καὶ τὰς οὐσίας πολλῶν, καὶ τοσαῦτα χρήματα συνήθροισεν, ὡς καὶ φρέατα πληρῶσαι πλείονα. Ἐξαπέστειλε δὲ καὶ ἐπὶ τὴν χώραν ὥσπερ ὁδοιόκους τῶν ἀποχωρούντων, οἵτινες αὐτοὺς ἀνήγον ὡς αὐτόν· καὶ ἀκρίτους ἀπαύλυε, προσβασανίστας καὶ στρεβλώσας. Πολλοῖς δὲ καὶ προδοσίας ὄλκας ἐπέηγεν, ὡς τοῖς φυγάσι περὶ καθόδου συνερχοῦσιν· ὧν οἱ μὲν διὰ τὸν φόβον πρὸ τῆς κρίσεως ἔφενγον, οἱ δ' ἐν τοῖς δικαστηρίοις κατεδικάζοντο, αὐτοῦ τὰς ψήφους φέροντος. Ἐνυργάσατο δ' ἐν τῇ πόλει καὶ τῶν πρὸς το ζῆν ἀναγκάλων ἔδδεικναι, κριθίδια καὶ πυροὺς ὀλίγους διαμετρῶν. Ἐξέτεμπε δὲ καὶ ἐπὶ τῆς χώρας ὀπλίτας, τοὺς θηρεύοντας, εἴ τις τῶν ἀνυκεχώρηκτόων ἐντός ἐστι τῶν ὄρων, ἢ τῶν Ἀθηναίων τις εἰς τὴν ὑπερὸριον ἀποδημεῖ· καὶ τὸν ληφθὲν ἀπετυμπανίζειν, ὧν ἐνίοις καὶ προκατανάλισκε ταῖς βασιάνοις. Ἐκήρυσσε τε, δύντες τοῦ ἡλίου πάντας οἰκουρεῖν, καὶ μετὰ λυχνοφόρου μῆδενα φοιτᾶν.

53. Καὶ οὐ μόνον τὰ τῶν πολιτῶν δειρῆταζεν, ἀλλ'

ἤδη καὶ τὰ τῶν ξένων, ἐκτείνας τὰς χεῖρας καὶ ἐπὶ τὰ εἰς
 Ἀθῆλον τοῦ Θεοῦ χρήματα. Ἐκπέμπας γοῦν εἰς τὴν νῆ-
 σον Ἀπελλικῶντα τὸν Τήιον, πολίτην δὲ Ἀθηναίων γενό-
 μενον, ποικιλόπατὸν τινα καὶ ἀψίκορον ζήσαντα βίον·
 ὅτ᾽ αὐτὸς μὲν γὰρ ἐφιλοσόφει, καὶ τὰ περιπατητικὰ, καὶ τὴν
 Ἀριστοτέλους βιβλιοθήκην καὶ ἄλλας συνηγόραζε συχνάς·
 ἦν γὰρ πολυχρήματος τὰ ἐκ τοῦ Μητρώου τῶν πα-
 λαιῶν αὐτόγραφα ψηφίσματα ὑφαιρούμενος ἐκτάτο, καὶ
 ἐκ τῶν ἄλλων πόλεων, εἴ τι παλαιὸν εἴη καὶ ἀπόδεικτον. Ἐφ'
 οἷς φωραθεὶς ἐν ταῖς Ἀθήναις ἐκινδύνευσεν ὅν, εἰ μὴ
 ἔφυγεν. Καὶ μετ' οὐ πολὺ πάλιν κατήλθε, θεραπεύσας
 πολλούς· καὶ συναπεγράφετο τῷ Ἀθηνίῳ, ὥς ἂν ἀπὸ
 τῆς αὐτῆς δὴ αἰρέσεως ὦντι. Ἀθηναῖον δ', ἐπιλαθόμενος
 τῶν δογμάτων τῶν τοῦ περιπάτου, χορὴν καὶ κριθῶν εἰς τέσ-
 σαραις ἡμέρας διεμέτρει τοῖς ἀνοήτοις Ἀθηναίοις, ἀλεκτο-
 ρίδαν τροφήν, καὶ οὐκ ἀνθρώπων, αὐτοῖς διδοῦς. Ἀπελλι-
 κῶν δέ, μετὰ δυνάμειος ἐξορμήσας εἰς Ἀθῆλον, καὶ πανηγυ-
 ρεῖως μᾶλλον ἢ στρατιωτικῶς ἀναστρεφόμενος, καὶ προ-
 φυλακὴν ἀμελεστέραν πρὸς τὴν Ἀθῆλον μερίσας, μάλιστα
 δὲ τὰ ἐξόπισθε τῆς νήσου ἐάσας ἀφύλακτα, καὶ οὐδὲ χά-
 ρακα βαλλόμενος ἐκοιμήτο. Τοῦτο δὲ ἐπιγνοὺς ὁ Ὀρό-
 (215) βιος, στρατηγὸς Ῥωμαίων φυλάσσειν τὴν Ἀθῆλον,
 φυλάξας ἀσέληνον νύκτα καὶ ἐκβιβάσας τρὺς ἑαυτοῦ στρα-
 τώτας, κοιμωμένοις καὶ μεθύουσιν ἐπιτεσσών, κατέκοψε
 τοὺς Ἀθηναίους, καὶ τοὺς μετ' αὐτῶν συστρατευομένους,
 ὡς βοσκήματα, ἐξακοσίους τὸν ἀριθμὸν, ἐξώγησε δὲ καὶ
 περὶ τετρακοσίους. Καὶ ὁ καλὸς στρατηγὸς Ἀπελλικῶν
 ἔλαθε φυγὼν ἐκ Ἀθῆλου. Πολλοὺς δὲ καὶ συμφυγόντας
 κατιδὼν ὁ Ὀρόβιος εἰς ἐπαύλεις, συγκατέφλεξεν αὐταῖς
 δίκαιαι, καὶ πάντ' αὐτῶν τὰ πολιορκητικὰ ὄργανα σὺν τῇ

ἐκπέλει, ἢ εἰς Ἀθῆλον ἐλθὼν κατεσκευάσει. Στήσας οὖν τρέπαιον ἐπὶ τῶν τέπων ὁ Ὀρόβιος, καὶ βαμὼν, ἐπέγραψε·

Τούτῳδε θανόντας ἔχει ξείνους τάφος, οἱ περὶ Ἀθῆλον μαρτυρούμενοι ψυχὰς ὤλεσαν ἐν πηλάγῳ,
τὴν ἱερὰν ὅτε τῆσον Ἀθηναῖοι κερδαῖζον,
κοινὸν Ἀγῇ βασιλεῖ Καππαδόκων θύμιοι.

54. Καὶ Ταρσοῦ δὲ Ἐπικούριος φιλόσοφος ἐτυράννησε, Ἀνσίας ὄνομα. Ὃς ὑπὸ τῆς πατρὶδος στρατηγὰρος αἰρεθείς, τοῦτ' ἐστὶν ἱερεὺς Ἡρακλέους, οὐκ ἀπετίθετο τὴν ἀρχήν, ἀλλ' ἐξ ἡμιτίλου τύραννος ἦν, πορφυροῦν μὲν μεσόλευπον χιτῶνα ἐνδεδυκώς, χλαμύδα δὲ ἐροστρίδα περιβεβλημένος πολυτελῇ, καὶ ὑποδύμενος λευκὰς Ἀλακωνιάς, στέφανον δάφνης χρυσῆς ἐστεμμένος, καὶ διονύμιον τὰ τῶν πλουσίων τοῖς πᾶσι, πολλοὺς φρονέων τῶν αὐτῷ διδόντων.

55. Τούτοις εἰς οἱ ἀπὸ φιλοσοφίας στρατηγοί. Περὶ δὲ Δημόχαρης ἔλεγεν· „Ὡς περ ἐκ θύμβρας εὐδαίς ἂν δύναιτο κατασκευάσαι λόγχην, οὕτ' ἐκ Σαρκάτους στρατιώτην ἀμεμπτον.“ Ὁ γὰρ Πλότων φησὶ τρεῖς στρατείας στρατεύεσθαι Σαρκάτῃ, τὴν μὲν εἰς Πισιδίαν, τὴν δὲ εἰς Ἀμφίπολιν, τὴν δὲ εἰς Βουιτοὺς, ὅτε καὶ συνέβη τὴν ἐπὶ Ἀθλῶν μάχην γενέσθαι. Μηδενὸς δὲ τοῦτ' ἱστορηκός, αὐτὸς καὶ ἀριστῶν φησὶν αὐτὸν εὐτυχημέναι, ὑστάντων τῶν Ἀθηναίων φυγόντων, πολλῶν δὲ καὶ ἀπολομένων. Ὅσατα δὲ ταῦτα ἐφευδολόγηται. Ἡ μὲν γὰρ ἐπ' Ἀμφίπολιν στρατιὰ γέγονεν ἐπὶ Ἀλκαίου ἀρχόντος, Κλέωνος ἡγουμένου, ἐξ ἐπιλέκτων ἀνδρῶν, ὡς φησι Θουκυδίδης. Τούτων οὖν τῶν ἐπιλέκτων ἀνάγκη εἶναι καὶ Σαρκάτην, ὥς πλὴν τρίβανος καὶ βακτηρίας οὐδὲν ἦν. Τίς οὖν ἔστιν ἱστοριογράφος, ἢ ποιητής; ἢ ποῦ Θουκυδίδης τὸν

Σικράτην παρατρέχουσι τὸν Πλάτωνος στρατιώτην; Τί
 γὰρ ἄσπιδι ξύνθημα καὶ βακτηρία; Πότε δὲ καὶ εἰς Πο-
 τιδαίαν ἐστράτευσατο, ὡς ἐν τῇ Χαρμίδῃ εἶρηκεν ὁ Πλά-
 των, φάσκων αὐτὸν καὶ τῶν ἀριστείων τότε Ἀλκιβιάδῃ πα-
 ραχωρῆσαι; τοῦτο οὔτε Θουκυδίδου, ἀλλ' οὐδ' Ἰσακρά-
 τους εἰρηκότος ἐν τῇ περὶ τοῦ ζεύγους. Ποῖας δὲ καὶ μά-
 χης γενομένης ἔλαβε τὰ ἀριστεία Σικράτης; καὶ τί πρά-
 ξας ἐπικρατὲς καὶ διάσημον; καθόλου μάχης μηδεμιᾶς
 συμμετοχῆς, ὡς ἐστόχηντο Θουκυδίδης. Οὐκ ἀρεσθῆναι
 δὲ ταύτῃ τῇ τερατολογίᾳ. ὁ Πλάτων, ἐπάγει καὶ τὴν ἐπὶ
 Δήλῳ γενομένην, μᾶλλον δὲ πεπρασμένην ἀνδραγαθίαν.
 Εἰ γὰρ καὶ τὸ Δῆλιον ἔφημι Σικράτης, ὡς ἱστορεῖ Ἡρό-
 δωτος ὁ Κρατήτειος ἐν τοῖς πρὸς τὸν Φιλοσικράτην, ἅμα
 τοῖς πολλοῖς ἀσχημόντως ἂν ἔφηνε, Παγώνδου δύο τέλη
 περιπέμψαντος τῶν ἱππίων ἐκ τοῦ ἄφαντος περὶ τὸν λό-
 (216) φον. Τότε γὰρ οἱ μὲν πρὸς τὸ Δῆλιον τῶν Ἀθη-
 ναίων ἔφυγον, οἱ δ' ἐπὶ θάλατταν, ἄλλοι δ' ἐπὶ Πρωπὸν,
 οἱ δὲ Πάρνηθα τὸ ὄρος· Βοιωτοὶ δ' ἐρεπόμενοι ἔκτεινον,
 καὶ μάλιστα οἱ ἱππεῖς οἱ τε αὐτῶν καὶ Λοκρῶν. Τιοῦ-
 του οὖν κνδομοῦ καὶ φόβου καταλαβόντος τοὺς Ἀθηναί-
 ους, μόνος Σικράτης, βρεθνύμενος καὶ τῶν θάλαμῳ πα-
 ραβάλλων, εἰστέμει ἀναστέλλων τὸ Βοιωτῶν καὶ Λοκρῶν
 ἱππικόν; Καὶ ταύτης τῆς ἀνδρείας αὐτοῦ οὐ Θουκυδίδης
 μέμνηται, οὐκ ἄλλος οὐδὲ ποιητής. Πῶς δὲ καὶ τῶν ἀρι-
 στείων Ἀλκιβιάδῃ παραχωρεῖ, τῷ μὴδ' ὅλως κεικωννηκότι
 ταύτης τῆς στρατείας; Ἐν δὲ τῇ Κρίτῳ ὁ τῇ Μνημο-
 σύνη φίλος Πλάτων οὐδὲ ποιήσασθαι ποτε ἀποδημίαν
 τὸν Σικράτην, ἔξω τῆς εἰς Ἰσθμὸν πορείας, εἶρηκε. Καὶ
 Ἀντισθένης δ' ὁ Σικρατικὸς περὶ τῶν ἀριστείων τὰ αὐτὰ
 τῇ Πλάτωνι ἱστορεῖ. Οὐκ ἔστι δ' ἔνυμος ὁ λόγος οὗτος.

Χαρίζεται γὰρ καὶ ὁ πύων οὗτος πολλὰ τῷ Σακράτῃ· ὁδὴ οὐδενίῳ αὐτῶν δεῖ πιστεύειν, σκοπὸν ἔχοντας Θουκυδίδην. Ὁ γὰρ Ἀρισθάνης καὶ προσεπάγει τῇ ψευδογραφίᾳ, λέγων οὕτως· „Ἡμεῖς δὲ ἀκούομεν, ἅν τῇ πρὸς Βοιωτοὺς μάχῃ τὰριστεῖά σε λαβεῖν. Εὐφήμει, ὃ ἔνε· Ἀλκιβιάδου τὸ γέρας, οὐκ ἐμόν. Σοῦ γε δόντος, ὡς ἡμεῖς ἀκούομεν.“ Ὁ δὲ Πλάτωνος Σακράτης εἰς Ποτίδαιαν λέγει παρῆναι, καὶ τῶν ἀριστέων Ἀλκιβιάδῃ παρακαλεῖσθαι. Προτερεῖ δὲ κατὰ πάντας τοὺς ἱστορικοὺς τῆς ἐπὶ Δήλῳ στρατείας ἢ περὶ Ποτίδαιαν, ἥς Φορμίων ἐστρατήγει.

56. Πάντ' οὖν ψεύδονται οἱ φιλόσοφοι, καὶ πολλὰ παρὰ τοὺς χρόνους γράφοντες οὐκ αἰσθάνονται, καθάπερ οὐδ' ὁ καλὸς Ξενοφῶν, ὃς ἐν τῷ Συμποσίῳ ὑποτίθεται Καλλίαν τὸν Ἱππονίκου Ἀντολύνκου τοῦ Λύκωνος ἐρωτᾶν, καὶ νενηκτότος αὐτοῦ, παγκράτιον ἐστίασεν ποιούμενον, καὶ σὺν τοῖς ἄλλοις δαιτυμόσι παρόντα αὐτὸν, τὸν ἱσως μὴδὲ γεννηθέντα, ἢ περὶ τὴν παιδικὴν ἡλικίαν ὑπάρχοντα. Ἔστι δ' οὗτος ὁ καιρὸς, καθ' ὃν Ἀριστίων ἄρχων ἦν. Ἐπὶ τούτου γὰρ Εὐπολις, τὸν Ἀντόλκον διδάξας, διὰ Δημοστράτου χλευάζει τὴν νίκην τοῦ Ἀντολύνκου. Πάλιν ὁ Ξενοφῶν ποιεῖ τὸν Σακράτη λέγοντα ἐν τῷ Συμποσίῳ ταυτί· „Καίτοι Πανσανίας γε, ὁ Ἀγάθωνος τοῦ ποιητοῦ ἐραστὴς, ὑπολογούμενος ὑπὲρ τῶν ἀκρασίᾳ συγκαλεσθουμένων, εἴρηκεν ὡς καὶ στράτευμα ἀλκιμώτατον ἂν γένοίτο ἐκ παιδικῶν καὶ ἐραστῶν. Τούτους γὰρ ἂν ἔφη οἶσθαι μάλιστα ἂν αἰδεῖσθαι ἀλλήλους ἀπολατῆν, θυμαστὰ λέγειν, εἰ γε οἱ ψόγου τε ἀφροντιστῶν καὶ ἀνασχυντῶν πρὸς ἀλλήλους ἐθιζόμενοι, οὗτοι μάλιστα αἰσχύνονται αἰσχρόν τι ποιεῖν.“ Ὅτι μὲν οὖν τούτων οὐδὲν εἴ-

ρηκε Πανσανίας, ἔξεστι μαθεῖν ἐκ τοῦ Πλάτωνος Συμπο-
 σίου. Πανσανίου γὰρ οὐκ οἶδα σύγγραμμα, οὐδ' εἰση-
 κται παρ' ἄλλω λαλῶν οὗτος περὶ χρήσεως ἐραστῶν καὶ
 παιδικῶν, ἢ παρὰ Πλάτωνι· πλὴν εἴτε κατὰφυσται τοῦτο
 ἔκδοτον, εἴτ' ἄλλως γεγραμμένον τῷ Πλάτωνος ἐνέτυχε
 Συμποσίῳ, παρεῖσθαι· τὸ δὲ κατὰ τοὺς χρόνους ἀστο-
 χημα λατῶν. Ἀριστίων, ἐφ' οὗ τὸ συμπόσιον ὑπόκειται
 (217) συνηγμένον, πρὸ τεσσαράων ἐτῶν Εὐφρήμου πρότερος
 ἦρξε, καθ' ὃν Πλάτων τὰ Ἀγάθωνος νεκητήρια γέγραφεν,
 ἐν οἷς Πανσανίας τὰ περὶ τῶν ἐρωτικῶν διεξέρχεται.
 Θαυμαστόν οὖν καὶ τερατώδες, εἰ τὰ μῆτις ῥηθέντα, με-
 τὰ δὲ τέτταρα ἔτη ἐπιχειρηθέντα παρ' Ἀγάθωνι, Σωκρά-
 τος παρὰ Καλλίᾳ δειπνῶν εὐθύνει οὐ δεόντως ῥηθέντα.

57. Ὅλος δὲ λήρὸς ἐστὶ τῷ Πλάτωνι τὸ Συμπόσιον.
 Ὅτε γὰρ Ἀγάθων ἐνίκαι, Πλάτων ἦν τεσσαρεσκαίδεκα
 ἐτῶν. Ὁ μὲν γὰρ ἐπὶ ἄρχοντος Εὐφρήμου στεφανοῦται
 Ἀθηναίος, Πλάτων δὲ γεννᾶται ἐπὶ Ἀπολλοδώρου τοῦ μετ'
 Εὐθύδημον ἄρξαντος· δύο δὲ καὶ ὀγδοήκοντα βιώσας ἔτη
 μετέλλαξεν ἐπὶ Θεοφίλου τοῦ μετὰ Καλλίμαχον, ὅς ἐστιν
 ὀγδοηκοστός καὶ δεύτερος. Ἀπὸ δὲ Ἀπολλοδώρου καὶ τῆς
 Πλάτωνος γενέσεως τεσσαρεσκαίδεκάτος ἐστὶν ἄρχων Εὐ-
 φρημος, ἐφ' οὗ τὰ ἐπὶνίκαια Ἀγάθωνος ἐστιῶνται. Καὶ αὐ-
 τὸς δὲ ὁ Πλάτων δηλοῖ τὴν συνουσίαν ταύτην πρὸ πολλοῦ
 γεγενῆσθαι, λέγων οὕτως ἐν τῷ Συμποσίῳ· „Εἰ νεωστὶ ἡγεῖ
 τὴν συνουσίαν γεγενῆσθαι, ὥστε καμὲ παραγενέσθαι. Ἐγὼ
 γὰρ, ἔφη. Πόθεν, ἦν δ' ἐγώ, ὦ Γλαῦκος; οὐκ οἶσθ'
 ὅτι πολλῶν ἐτῶν Ἀγάθων οὐκ ἐπιδεδήμεμαι;“ καὶ προελ-
 θὼν φησιν· „Ἄλλ' εἰπέ μοι, πότ' ἐγένετο ἡ συνουσία αὐ-
 τη; Καγὼ εἶπον, ὅτι παίδων ἐπὶ ὄντων ἡμῶν, ὅτε τῇ τρα-
 γῳδίᾳ ἐνέκησεν ὁ Ἀγάθων.“ Ὅτι δὲ πολλὰ ὁ Πλάτων

παρὰ τοῖς χρόνοις ἀμαρτάνει, δὴλόν ἐστιν ἐκ πολλῶν
Κατὰ γὰρ τὸν εἰπόντα ποιητὴν· „ὅτι κινεῖ ἐκ ἀκαιρίμων
γλῶτταν ἔλθῃ,“ τοῦτο μὴ διακρίνας γράφει. Οὐ γὰρ
ἀγράφως τι ἔλεγε, ἀλλὰ πάντῃ ἐσκεμμένως.

68. ὡς ἐν τῷ Γοργίᾳ γράφειν φησὶν· „Ἀθλῖος ἄρα
αὐτός ὁ Ἀρχέλαός ἐστι κατὰ τὸν σὸν λόγον. Ἐπεὶ γε, ὡ
φίλε, ἄδικος.“ Ἐκτα φησὶν· ὅπως, ὡς κατέχοντες τὴν Μα-
κεδόναν ἀρχὴν Ἀρχαίου, προβάς γράφει τύδα· „Καὶ
Περικλῆα τοῦτον νεωστὶ τετελευτηνῶτα.“ Εἰ δὲ νεωστὶ τε-
τελευτήσῃ Περικλῆς, Ἀρχέλαος οὕτω κύριός ἐστι τῆς ἀρ-
χῆς· εἰ δ' οὕτως βασιλεύει, πρὶ πολλοῦ πάντῃ χρόνῳ
ἐπίθωναι Περικλῆς. Περδίκκας τοίνυν πρὸ Ἀρχαίου βα-
σιλεύει, ὡς μὲν ὁ Ἀκάνθιδος φησι Νικομήδης, ἔτη τεσσαρά-
κοντα ἔν· Θεόπομπος δὲ τριάκοντα πέπτε, Ἀναξιμένης
τεσσαράκοντα, Ἰερώνυμος αἰκοσὶν ὅκτι, Μάρσθας δὲ καὶ
Φιλόχορος, αἰκοσι τρία. Τούτων οὖν διαφόρως ἱστορου-
μένων, λάβωμεν τὸν ἐλάχιστον ἀριθμὸν, τὰ αἰκοσι τρία
ἔτη. Περικλῆς δ' ἀποθνήσκει κατὰ τὸ τρίτον ἔτος τοῦ
Πελοποννησιακοῦ πολέμου, ἀρχοντος Ἐπομμένονος, ἐφ'
οὗ τελευτῇ * * * Περδίκκας, καὶ τὴν βασιλείαν Ἀρχέλαος
διαδέχεται. Πῶς οὖν νεωστὶ κατὰ Πλάτωνα τελευτῇ Περ-
ικλῆς; Ἐν δὲ τῷ αὐτῷ Γοργίᾳ ὁ Πλάτων τὸν Σωκράτη
ποιεῖ λέγοντα· „Καὶ πέρυσι βουλευέν λαχόν, ἐπειδὴ ἡ
φυλὴ ἐκρυτάνει, καὶ ἔδει με ἐπισηρῆζειν, γέλωτα παρῶ-
χον, καὶ οὐκ ἡδυνάμην ἐκατηρῆσαι.“ Τούτῳ ὁ Σωκράτης
οὐ κατὰ ἡδοναμίαν ἐποίησεν, ἀλλὰ μᾶλλον κατὰ ἀνδρα-
γαθίαν· οὐ γὰρ ἡβούλετο λύειν δημοκρατίας νόμους.
Παρίστησι δὲ τοῦτο σαφῶς ὁ Ξενοφῶν ἐν πρώτῳ Ἑλληνι-
κῶν ἐκτιθεὶς οὕτως· „Τῶν δὲ πρυτάνων τῶν οὐ φα-
(218) σκόντων προθήσει τὴν ἀπαφήρῃσιν παρὰ τοῖς νό-

μοις, αὐτοῖς Καλλιζένος ἀναβὰς κατηγόρει αὐτῶν. Οἱ δ' ἐβόων καλεῖν τοὺς οὐ φάσκοντας. Οἱ δὲ προτάνας φοβηθέντες ἐμολόγοντο ἅπαντες προδήσειν, πλην Σωφρόνους τοῦ Σωφρονίσκου. Οὗτος δὲ οὐκ ἔφη, ἀλλὰ κατὰ τοὺς νόμους πάντα ποιήσαν.* Οὗτός ἐστιν ὁ διαφηρισμὸς ὃ γενόμενος κατὰ τῶν περὶ Ἑρσιππιδῆν στρατηγῶν, διὰ τοὺς ἐν Ἀργινοῦσαις ἐν τῇ ναυμαχίᾳ ἀπολομένους οὐκ ἀνέλιοντο. Ἐγένετο δὲ ἡ ναυμαχία ἐπὶ ἀρχόντος Καλλίου, τῆς Περικλίου τελευτῆς ὕστερον ἔτεσιν εἴκοσι καὶ τέσσαρσι.

59. Ἀλλὰ μὴν καὶ ὁ ἐν τῇ Πρωταγόρᾳ διάλογος, μετὰ τὴν Ἰππώνειου τελευτὴν γενόμενος, παρεληφτότος ἤδη τὴν οὐσίαν Καλλίου, τοῦ Πρωταγόρου ** παραγεγονότος τὸ δεύτερον οὐ πολλαῖς πρότερον ἡμέραις. Ὁ δ' Ἰππώνειος ἐπὶ μὲν Σύνθοῦμου ἀρχόντος στρατηγῶν, παραιτάσθαι μετὰ Νικίου πρὸς Ταναγραίους καὶ τοὺς παραβοηθούστας Βοιωτῶν, καὶ τῇ μάχῃ νενίκηκε. Τέθνηκε δὲ πρὸ τῆς ἐπὶ Ἀλκαίου διδασκαλίας τῶν Εὐπείδους Κολάκων οὐ πολλῷ χρόνῳ κατὰ τὸ εἶκος. Πρόσφατον γάρ τινα τοῦ Καλλίου τὴν παρὰληφτὴν τῆς οὐσίας ἐμφαίνει τὸ δράμα. Ἐν οὖν τούτῳ τῷ δράματι Εὐπολὶς τὸν Πρωταγόραν ὡς ἐπιδημοῦντα εἰσάγει, Ἀμειψίας δ' ἐν τῷ Κόνῳ, δύο πρότερον ἔτεσι διδασκόμεναι, οὐ καταρτιομένη αὐτὸν ἐν τῇ τῶν φροντιστῶν χορῇ. Ἀῆλον οὖν, ὡς μετὰ τὸν τῶν χρόνων παραγεγονέν. Ὁ δὲ Πλάτων καὶ τὸν Ἠλέϊον Ἰππίαν συμπαρόντα ποιεῖ ἐν τῇ Πρωταγόρᾳ, μετὰ τῶν ἰδίων πολιτῶν· οὗς οὐκ εἶκος ἐν Ἀθήναις ἀσφαλὲς διατρίβειν πρὸ τοῦ τὰς ἐνιαυτοῦς ἐπὶ Ἰσάρχου Ἐλοφροκλιδῆος συντελεσθῆναι σπονδὰς. Ὁ δὲ τὸν διάλογον ἐφίσταται γινόμενον περὶ τοὺς καιροὺς τούτους, καθ' οὓς αἱ σπονδαὶ προσφάτως ἐγγέγονεσαν· λέγει γοῦν· „Ἐ

γὰρ εἶεν ἄνθρωποι ἄγριοι, οἷους πέρυσι Φερεκράτης ὁ ποιητὴς ἐδίδαξεν ἐπὶ Ἀθηναίῳ. Ἐδιδάχθησαν δὲ οἱ ἄγριοι ἐπὶ Ἀριστίωνος ἄρχοντος, ἅψ' οὗ ἐστιν ἄρχων Ἀστυφίλος, πέμπτος ὢν ἀπὸ Ἰσάρχου, καὶ δ' ὃν αἱ σπονδαὶ ἐγένοντο. Ἰσάρχος γάρ, εἴτ' Ἀμεινίας, μεθ' ὃν Ἀλκαῖος, εἴτ' Ἀριστίων, εἴτ' Ἀστυφίλος. Παρὰ τὴν ἱστορίαν οὖν ὁ Πλάτων ἐν τῷ διαλόγῳ εἰς τὰς Ἀθήνας παρὰ γαίε πολεμικούς ὄντας τοὺς περὶ τὸν Ἰππίαν, μὴ τῆς ἐκχειρίας αὐτῆς μενούσης.

60. Κὰν ἄλλοις δ' ὁ Πλάτων φησὶ Χαιρεφῶντα ἐρωτῆσαι τὴν Πυθίαν, εἴ τις εἴη Σακράτους σοφώτερος· καὶ τὴν ἀνελεῖν, μηδένα. Κὰν τούτοις δὲ μὴ συμφωνῶν Ξενοφῶν φησι· „Χαιρεφῶντος γὰρ ποτε ἐπερωτήσαντος ἐν Δελφοῖς ὑπὲρ ἐμοῦ, ἀνέειπεν ὁ Ἀπόλλων πολλῶν παρόντων, μηδένα εἶναι ἀνθρώπων ἐμοῦ μῆτε δικαιότερον μῆτε σωφρονέστερον.“ Πῶς οὖν εὐλογον ἢ πιθανόν, Σακράτη, τὸν ὁμολογοῦντα μηδὲν ἐπίστασθαι, σοφώτατον ἀπάντων ὑπὸ τοῦ πάντα ἐπισταμένου θεοῦ ἀναρῶνθῆναι; Εἰ γὰρ τοῦτό ἐστι σοφία, τὸ μηδὲν εἰδέναι, τὸ πάντα εἰδέναι φανλότης ἂν εἴη. Τίς δ' ἦν χρεῖα τῷ Χαιρεφῶντι παρενοχλεῖν τὸν θεὸν περὶ Σακράτους πυνθανόμενον; Αὐτὸς γὰρ ἦν (219) ἀξιόπιστος, ὑπὲρ αὐτοῦ λέγων, ὡς οὐκ ἔστι σοφός. Βλάξ γάρ τις ἦν τοιαῦτ' ἐρωτᾶν τὸν θεόν, ὡς ἂν εἰ καὶ τοιαῦτά τινα, τῶν Ἀττικῶν ἐρίων εἰ ἄλλ' ἐστὶ μαλακώτερα, ἢ τῶν ἐν Βάκτροις καμύλων εἰ εἰσὶ τινες δυνατώτεροι, ἢ εἰ Σακράτους ἐστὶ τις σιμώτερος; Τοὺς γὰρ τὰ τοιαῦτα πυνθανομένους εὐστόχως ἐπιρροπίζει ὁ θεός· ὡς καὶ τὸν πυνθόμενον, εἴτ' Αἰσωπός ἐστιν, ὁ λογοποιός, ἢ ἄλλος τις,

Πῶς ἂν πλουτήσαιμι, Διὸς καὶ Ἀθητὸς νιέ;
χλευάζων ἀπεκρίνατο:

Εἰ τὸ μέσον κήσαιο Κορινθοῦ καὶ Σπυῖνος.

61. Ἀλλὰ μὴν οὐδὲν ὦν ὁ Πλάτων εἶρηκε περὶ Σωκράτους τῶν κομικῶν τις εἶρηκεν, οὐδ' ὅτι μαίλας βλοσυρῶς υἱὸς ἦν, οὐδ' ὅτι Δωδεκήμετη χαλεπὴ ἦν γυνή, ἥτις καὶ νιπτήρας αὐτοῦ κατέχει τῆς κεφαλῆς, οὐδ' ὡς Ἀλκιβιάδης συνεκοιμήθη ὑπὸ τὴν αὐτὴν γενόμενος χλαῖναν. Καί τοι ἀναγκαῖον ἦν τοῦτο ἐκκαθαρισθῆναι ὑπὸ Ἀριστοφάνους τοῦ καὶ ἐν τῷ συμποσίῳ κατὰ Πλάτωνα· οὐ γὰρ ἂν εἰσέγησε τοῦτ' Ἀριστοφάνης, ὡς τοὺς νέους διαφθειρόντος. Ἀσπασία μέντοι, ἡ σοφὴ τοῦ Σωκράτους διδύσκαλος τῶν δημοτικῶν λόγων, ἐν τοῖς φερομένοις ὡς αὐτῆς ἔπασσεν, ἅπερ Ἡρόδοτος ὁ Κρατήτειος παρέθετο, φησὶν αὐτως·

Σωκράτες, οὐκ ἔλαθές με πόθω δηχθεὶς φρένα τὴν σὴν παιδὸς Δεινομάχης καὶ Κλειῖου. Ἀλλ' ὑπάκουσον, εἰ βούλει σοι ἔχειν εὖ παιδικά· μὴδ' ἀπιθήσης ἄγγελον, ἀλλὰ πιθοῦ· καὶ σοι πολὺ βέλτιον ἔσται.

Κἀγὼ ὅπως ἤκουσα, χαρᾶς ὑπο σῶμα λιπαίνω ἰδρῶτε, βλεφάρων δὲ γόος πέσιν οὐκ ἀδελήτως.

Στέλλου, πλησάμενος θυμὸν Μούσης κατόχοιο, ἢ τόνδ' αἰθήσεις ᾧδων δεινοῖσι πόθοισιν.

Ἀμφοῖν γὰρ φιλίας ἦδ' ἀρχῇ· τῆδε καθέξει

Αὐτὸν, προσβάλλων ἀκοαῖς ὀπτήρια θυμοῦ.

Κυνηγεῖ οὖν ὁ καλὸς Σωκράτης, ἐρωτοδιδασκαλον ἔχων τὴν Μιλησίαν, ἀλλ' οὐκ αὐτὸς θηρεύεται, ὡς ὁ Πλάτων ἔφη, λυσιστατούμενος ὑπὸ Ἀλκιβιάδου. Καὶ μὴν οὐ διαλείπει γε κλαίειν, ὡς ἂν οἶμαι θυσημερῶν. Ἰδοῦσα γὰρ αὐτὸν, ἐν οἷῳ ἦν καταστήματι, Ἀσπασία φησὶν·

Τίπτε δαδάκυσται, φίλε Σωκράτες; Ἡ σ' ἀνάκινεῖ στέφνοις ἐνναλὼν σκηπτὸς πόθος, ὄμμασι θραυσθεὶς,

παιδὸς ἀνέστην; τὸν ἐγὼ τιθασὸν σαι ἰστέστην
ποιῆσαι.

Ὅτι δὲ ὅτως ἦρα τοῦ Ἀλκιβιάδου, ὅλλον ποιεῖ Πλάτων ἐν
τῇ Πρωταγόρᾳ, καίτοι μικρὸν ἀπολείποντες τῶν τριάκον-
τα ἐτῶν. Λέγει δ' οὕτως· „Πόθεν, ὦ Σώκρατες, φαίνει;
ἢ δηλαδὴ ἀπὸ κυνηγετοῦ τοῦ περὶ τὴν Ἀλκιβιάδου ὥσων;
Καὶ μὲν μοι καὶ πρότερον ἰδοῦναι καλὸς ἐφαίνετο ὁ ἀνὴρ ἐπὶ
ἀνὴρ μέντοι, ὦ Σώκρατες, ὡς γ' ἐν ἡμῶν αἰτοῖς εἰρησθαι,
(220) καὶ πώγωνος ἤδη ὑποπικυλάμενος. Εἶπε τί δὴ
τοῦτ'; οὐ σὺ μέντοι Ὀμήρου ἐπανέτης εἶ, ὃς ἔφη χαρι-
στάτην ἦβην εἶναι τοῦ ὑψηλῆσαν, ἦν γὰρ Ἀλκιβιάδης αὐ-
τὸς ἔχει.“

62. Περιέχασι δ' οἱ πλείστοι τῶν φιλοσόφων τῶν
κομικῶν κακίγοροι μᾶλλον εἶναι, εἰ γὰρ καὶ Δισχόνης ὁ
Σωκρατικὸς ἐν μὲν τῷ Τηλαύγῃ Κριόβουλον τὸν Κρίτω-
νος ἐπ' ἀμαθίᾳ καὶ ὀυπαρότητι βίου κωμωδεῖ, τὸν δὲ
Τηλαύγην αὐτὸν ἱματίον μὲν φορήσεως κατ' ἡμέραν
ἡμωβόλιον κναφεῖ τελοῦντα μισθόν, καὶ δὲ ἐξωσμένον,
καὶ τὰ ὑποδήματα σπαρτοῖς ἐνημμένον ἀκρόαῖς· καὶ
Τελέσαντα τὸν ῥήτορα εὖ ματρίως διαγελᾷ. Ἐκ δὲ τῇ
Ἀσπασίᾳ Ἰππόκριον μὲν τὸν Καλλίου κοάλεμον πρῶτα-
γορεύει, τὰς δ' ἐκ τῆς Ἰωνίας γυναῖκας συλλήβδην μοι-
χάδας καὶ κερδαλέας. Ὁ δὲ Καλλίας αὐτοῦ περιέχει τὴν
τοῦ Καλλίου πρὸς τὸν πατέρα διαφοράν, καὶ τὴν Περδι-
κου καὶ Ἀναξαγόρου τῶν σοφιστῶν διαμεικλήσιν. Λέγει
νῶρ, ὡς ὁ μὲν Πρόδικας θηραμένην μαθητὴν ἀπατέλεσεν,
ὁ δ' ἕτερος Φιλόξεον τὸν Ἐριξίδος, καὶ Ἀμφιράδην τὸν
ἀδελφὸν Ἀριγνώτου τοῦ κωμωδοῦ, φέλον ἀπὸ τῆς τῶν
δηλωθέντων μοχθηρίας καὶ περὶ τὰ φανῆλα ληκυλίας ἐμπα-
ρίσαι τὴν τῶν παιδευσάντων ἀδαφυσίαν. Ἐκ δὲ τῷ

²Ἀξιόχρη πικρῶς Ἀλκιβιάδου κατατρέχει, ὡς οὐνόφθαλμος καὶ περὶ τὰς ἄλλοτριὰς γυναῖκας σπουδαίζοντος.

63. Ἀντιοθένης δ' ἐν θατέρῳ τῶν Κύρων, πεκαλογένῃ Ἀλκιβιάδην, καὶ παράνομον εἶναι λέγει, καὶ εἰς γυναῖκας καὶ εἰς τὴν ἄλλην διαίταν. Συνεῖναι γάρ φησιν αὐτὸν καὶ μητρὶ καὶ θυγατρὶ καὶ ἀδελφῇ, ὡς Πέρσας. Ὁ δὲ πολιτικὸς αὐτοῦ διάλογος πάντων καταδρομῇ περιέχει τῶν Ἀθήνησι δημαγωγῶν, ὃ δ' Ἀρχέλαος Γοργίου τοῦ ῥήτορος, ἡ δ' Ἀσπασία τῶν Περικλέους-νέων Ξανθήππου καὶ Παράλου διαβολήν. Τούτων γὰρ τὸν μὲν Ἀρχεστράτου φησὶν εἶναι συμβιωτὴν, τοῦ παραπλήσια ταῖς ἐπὶ τῶν μεγάλων οἰκημάτων ἐργαζομένου, τὸν δ' Εὐφῆμου συνήδη καὶ γνώριμον τοῦ φορτικὰ σκάπτοντος καὶ ψυχρὰ τοὺς συναντῶντας. Καὶ Πλάτωνα δὲ μετονομάσας Σάδωνα ἀσυνεῶς καὶ φορτικῶς, τὸν ταύτην ἔχοντα τὴν ἐπιγραφὴν διάλογον ἐξέδωκε κατ' αὐτοῦ. Τούτοις γὰρ τοῖς ἀνδράσι οὐδεὶς ἀγαθὸς σύμβουλος εἶναι δοκεῖ, οὐ στρατηγὸς νόμιμος, οὐ σοφιστὴς ἀξιόλογος, οὐ ποιητὴς ὀφθαλμὸς, οὐ δῆμος εὐλόγηστος· ἀλλὰ Σωκράτης, ὃ μὲν τῶν Ἀσπασίας ἀντιπρίδων ἐπὶ τῶν ἐργαστηρίων συνδιατρέβειν, καὶ Πλάτωνι τῇ θαυρακοποιῷ διαλεγόμενος, καὶ Θεοδότῃ δεδάσκων τὴν ἐταίραν, ὡς δὲ τοὺς ἐραστὰς καλεῖται, εἰς Ξενοφῶν παρίστηται ἐν δευτέρῳ Ἀπομνημονευμάτων. Τοιαῦτα γὰρ ποιεῖ αὐτὸν παραγγέλματα τῇ Θεοδότῃ λέγοντα, ἃ οὔτε Νικόη ἢ Σάμα, ἡ Καλλιστράτη ἡ Λεσβία, ἡ Φίλωνις ἡ Λευκαδία, ἀλλ' οὐδὲ ὁ Ἀθηναῖος Πικρόνικος, συνειροῦνται πόθεν θάληνται· οὗτοι γὰρ περὶ ταῦτα ἡσχόλητο περιττῶς. Ἐπιλέμποι δ' ἂν μ' ὁ πᾶς χρόνος, εἰ ἐπιθέσθαι βουλομένην τὰς σημανὰς τῶν φιλοσόφων μέμνηις. Κατὰ γὰρ αὐτὸν δὴ τὸν Πλάτωνα ἐπιφ-

φαί δὴ ὄχλος μοι τοιούτων Γοργόνων καὶ Πηγάσων καὶ
(221) ἄλλων ἀμηχάνων πλήθει τε καὶ ἁτοπίας τερα-
τολόγων τῶν φύσεων. Διόπερ κατασιωπήσομαι.

64. Τοσαῦτα τοῦ Μασουρίου εἰπόντος, καὶ ὑπὸ
πάντων θαυμασθέντος διὰ σοφίαν, ὁ Οὐλπιανὸς σιωπῆς
γενομένης ἔφη, Δοκεῖτέ μοι, ἄνδρες διατυμόνες, σφοδροῖς
κατηντιλῆσθαι λόγοις παρὰ προσδοκίαν, βεβαπτίσθαι τι
τῷ ἀκράτῳ.

Ἄνθρω γὰρ ἔλκων οἶνον ὡς ὕδωρ ἵππος
Σκυθιστὶ φωνεῖ, οὐδὲ κόπτεα γινώσκων·
κεῖται δ' ἀνανδὸς ἐν πίδαϊ κολυμβήσας,
καθύπνους, ὡς μήματα φάρμακον πίνων,

φησὶν ὁ Βυζάντιος Παρμένων, Ἡ ἀπολελιθῶσθαι ὑπὸ
τῶν προσηγμένων Γοργόνων; περὶ ὧν, ὡς ὄντως γενόμενα
εἶνα ζῶα ἀπολιθώσεως ἀνθρώποις αἰτία, ἱστορεῖ Ἀλέξαν-
δρος ὁ Μύνδιος ἐν δευτέρῳ πτηνῶν ἱστορίας, οὕτως· „Τὴν
Γοργόνα τὸ ζῶον καλοῦσιν οἱ ἐν Λιβύῃ νομάδες, ὅπου
καὶ γίνεται, καταβλέπον. Ἔστι δὲ, ὡς οἱ μὲν πλείστοι
λέγουσιν, ἐκ τῆς δοῦς σημεϊούμενοι, προβάτω ἀγρίῳ
ὁμοιον· ὡς δ' ἔνιοί φασι, μόσχῳ. Ἐχει δὲ λέγουσιν
αὐτὸ τοιαύτην ἀναπνοήν, ὥστε πάντα τὸν ἐντυχόντα τῷ
ζῶῳ διαφθεῖρειν. Φέρει δὲ χαίτην ἀπὸ τοῦ μετώπου
καθεμμένην ἐπὶ τοὺς ὀφθαλμούς, ἣν ὁπόταν μόγις δια-
σισαμένη διὰ τὴν βαρύτητα ἐμβλέψῃ, κτείνει τὸν ὑπ' αὐ-
τῆς θεωρηθέντα, οὐ τῷ πνεύματι, ἀλλὰ τῇ γιγνομένῃ ἀπὸ
τῶν ὀμμάτων φύσει φορᾷ, καὶ νεκρὸν ποιεῖ. Ἐγνώσθη
δὲ οὕτως. Τῶν μετὰ Μαρίου τινὲς ἐπὶ Ἰογόρθην στρα-
τευσαμένων ἰδόντες τὴν Γοργόνα, δόξαντες τε διὰ τὸ κατὰ
πνευκῶναι βραδέως τε κινεῖσθαι, ἄγριον εἶναι πρόβατον,

ὁρμησαν ἐπ' αὐτὸ, ὡς κατεργασόμενοι, οἷς εἶχον ξίφεσι. Τὸ δὲ πτοηθὲν, διασεισάμενόν τε τὴν τοῖς ὄμμασιν ἐπικειμένην χαίτην, παραχερῆμα ἐποίησε τοὺς ὁρμήσαντας ἐπ' αὐτὸ νεκρούς. - Πάλιν δὲ καὶ πάλιν τὸ αὐτὸ ποιησάντων ἑτέρων, νεκρῶν τε γενηθέντων, αἰ τῶν προσφερομένων ἀπολλυμένων, ἱστορήσαντές τις παρὰ τῶν ἐπιχωρίων τὴν τοῦ ζώου φύσιν, μακρόθεν ἐνεδρεύσαντες αὐτὸ ἱπτεῖς τινες νομάδες, Μαρίου κελεύσαντος, κατηκόντισαν, ἥκόν τε φέροντες πρὸς τὸν στρατηγὸν τὸ θηρίον. "Τοῦτο μὲν οὖν ὡς ἦν ἄρα τοιοῦτο, ἢ θορὰ ἢ τε Μαρίου στρατεία μη-
νύει· ἐκείνο μὲντοι τὸ λεγόμενον ὑπὸ τοῦ ἱστοριογράφου οὐκ ἔτι πιστὸν, ὡς εἰσὶ τινες κατὰ τὴν Λιβύην ὀπισθονό-
μοι καλούμενοι βόες, διὰ τὸ μὴ ἔμπροσθεν αὐτοὺς πο-
ρευομένους νέμεσθαι, ἀλλ' εἰς τοῦπίσω ἐποχωροῦντας τοῦτο ποιεῖν· εἶναι γὰρ αὐτοῖς ἐμπόδιον πρὸς τὴν τοῦ κατὰ φύσιν νομὴν τὰ κέρατα οὐκ ἄνω ἀνακεκυφότα, κα-
θάπερ τὰ τῶν λοιπῶν ζώων, ἀλλὰ κάτω νενευκότα καὶ ἐπισκοτοῦντα τοῖς ὄμμασι. Τοῦτο γὰρ ἄπιστόν ἐστιν, οὐδενὸς ἑτέρου ἐπιμαρτυροῦντος ἱστορικοῦ.

65. Ταῦτα τοῦ Οὐλπιανοῦ εἰπόντος, ἐπιμαρτυρῶν ὁ Λαρήνσιος καὶ συγκατατιθέμενος τῷ λόγῳ, ἔφη, τὸν Μάριον τῶν ζώων τούτων δορὰς εἰς τὴν Ῥώμην ἀναπεπομφέναι, ἃς μηδένα εἰκάσαι δεδνηῆσθαι, τίνος εἰσὶ, διὰ τὸ παράδοξόν τῆς ὀψεως· ἀνατεθεῖσθαι τε τὰς δορὰς ταύ-
τας ἐν τῷ τοῦ Ἡρακλέους ἱερῷ, ἐν ᾧ οἱ τοὺς θριάμβους κατὰγοντες στρατηγοὶ ἐστιῶσι τοὺς πολίτας, καθάπερ πολλοὶ τῶν ἡμεδαπῶν ποιηταὶ καὶ συγγραφεῖς εἰρήκασιν.
(222) "Τρεῖς οὖν, ᾧ γραμματικοὶ, κατὰ τὸν Βαβυλώνιον Ἡρόδικον, μηδὲν τῶν τοιούτων ἱστοροῦντες,"

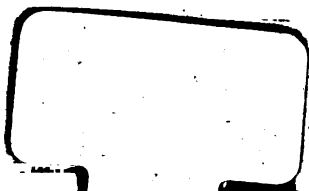
Φεύγει', Ἀριστάρχιοι, ἐπ' εὐρία νῶτα θαλάσσης

Ἑλλάδα, τῆς ξουθῆς δειλότεροι κερμάδος,
 γυνιοβόμβυκες, μονοσύλλαβοι, οἷσι μέμηλε
 τὸ σφιν, καὶ σφῶιν, καὶ τὸ μιν, ἦδὲ τὸ νιν.
 Τοῦθ' ὑμῖν εἴη δυσπέμφελον· Ἡροδίκῃ δὲ
 Ἑλλὰς αἰεὶ μέμνοι, καὶ θεόταις Βαβυλεύιν.
 Κατὰ γὰρ τὸν κωμωδιοποιὸν Ἀναξανδρίδην
 ὅταν τις εὖρη καινὸν ἐνθύμημα τι,
 δηλοῦν ἅπασιν· οἱ δ' ἑαυτοῖσιν σοφοὶ
 πρῶτον μὲν οὐκ ἔχουσι τῆς τέχνης κριτὴν·
 εἶτα φθοροῦνται. Χρὴ γὰρ εἰς ὄχλον φέρειν
 ἅπανθ' ὅσ' ἂν τις καινότητ' ἔχειν δοκῇ.
 Ἐπὶ τούτοις τοῖς λόγοις ἀναχωροῦντες οἱ πολλοὶ λεληθό-
 τως, διέλυσαν τὴν συνουσίαν.

www.libtool.com.cn

www.libtool.com.cn

www.libtool.com.cn

www.libtool.com.cn